ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಡಿಕೇರಿ

ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಡಿಕೇರಿ

"KODAVA BHASHIKA MOOLA NIVASIYA" - is a book published by Karnataka Kodava Sahithya Academy, Mann's Compound, Madikeri. The 2nd Edition published in 2010.

Second Edition : 2010
2 ನೇ ಮುದ್ರಣ : 2010

ಪ್ರತಿ : 500

© ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕ್‌ನ ಕಾತ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್.

ಬೊಳಿ ಪಡ್ತ್‌ನವು :
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಡಿಕೇರಿ

ಕ್ರಯ : 240 ಉರ್‌ಪಿಯ

ಪುಸ್ತಕ ಕ್‌ಟ್ಟುವ ಜಾಗ:
ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮ್ಯಾನ್ಸ್ ಕಾಂಪೌಂಡ್, ಮಡಿಕೇರಿ - 571 201
ಫೋನ್ : 08272 - 229074

ಅಚ್ಚ್‌ಕಾರ :
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ಪೂಜಾ ಆರ್ಕೆಡ್,
ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್ ರೋಡ್, ಮಡಿಕೇರಿ
ಫೋನ್ : 08272 - 224919, 94481 35592

ಅಧ್ಯಕ್ಷಂಡ ತಕ್ಕ್

ಒರ್ ಮರ, ಪೂ, ಪಣ್ಣ್, ಎಲೆ ಕೂಡ್ಯಂಡ್ ನೇಳ್‌ಂಜಿ ಕಳ್‌ಚಂಡಿಂಜಕ ಜನ ಆಂಡ ಚಾಯಿನ ಕಂಡಿತ್ ಕುಶಿ ಪಡುವ. ಆಂಡ ಬೇರ್‌ರ ನೈಪುನ ಅರಿವವು ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೊಡವ ಪರಂಪರೆ ಕೂಡಿ, ಆಂಡ ಬೇರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ ಆಳತ್‌ಲುಳ್ಳನ್ನತದ್. ಎದೇ ಒರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಅರಿಯೋಂಡುವೇಂಗಿ ಆಂಡ ಆಳ ಅರಿಯತೆ ಕಯ್ಯ. ಬೇರ್ ಬಲ ಕೂಡತಿಂಜಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಎಲಂಗುಲೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ನೋಟಿ ಕಾಂಬನ್ನಕೆ ಪೊಮ್ಮೆ ಜನಕ್ ಗೊತ್ತುಳ್ಳ, ಕೊಡಗ್‌ಕಾರ ಎಣ್ಣಾಕ ಎಲ್ಲಾರೂ ಕೊಡವಳೇಂದ್. ಆಚೇಂಗಿ ಬೇರ್‌ರ ಆಳಕ್ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಕಿಕ್ಕಿ ನೋಟುವನ್ನತ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡ್‌ಂದಿಯೆ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಕೊಡವ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಎಚ್ಚಕ್ ಜನಾಂಗ ಉಂಡ್? ಅಯಿಂಡ ಮೂಲ ಎದ್? ಇದತ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ದಾರ್ ? ಉಪ ಪಂಗಡ ದಾರ್? ಕೊಡವ ಅಲ್ಲಾತೆ ಎದೇದ್ ಪಂಗಡಕಾರ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ನೇ ಪರ್‌ಂದಂಡುಂಡ್? ಇನ್ನತ ಸುಮಾರ್ ಬೇರ ಕೊಡಗ್‌ಕಾರಕೂ ಉಳ್ಳದ್ ನೇರ್.

ಕೊಡವಾಮೆ ಎಣ್ಣಾಕ ಇಡೀ ಕೊಡಗ್‌ರ ಭಾಷಿಕ ಸಮುದಾಯ ಕೂಡ್‌ನನ್ನಕೆ ಎಲ್ಲಾಡೋ ಬಾಳ್ ಬದ್‌ಕ್‌ನ ಕೂಡಿತೇ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಒರ್ ಜೀವನ ವಿಧಾನ ಆಯಿತುಂಡ್. ಇನ್ನನೆ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯಕೊತ್ತ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಪಂಗಡ, ಉಪಪಂಗಡ, ಭಾಷಿಕ ಜನಾಂಗಕಾರಡ ಬಗೆಲ್ ಇದೋರ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧ ಆಯಿತುಂಡ್. ಇದ್ ಕೊಡಗ್ ಕಾರಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಾ ಇಡೀ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕೇ ಒರ್ ಕೂಟಿಬೆಪ್ಪನ್ನತ ಪುಸ್ತಕ ಆಯಿತುಂಡ್. ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟವು ಈಂಡ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡ್‌ಂದಂಡಕ ಸಂಗಡ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾರ್ಥಕ ಆಪ.

ಮಡಿಕೇರಿ
20-3-2010

ಐಮುಡಿಯಂಡ ರಾಣಿ ಮಾಚಯ್ಯ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ
ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.

ಮುಂಜೊಲ್ಲ್

ಇದೋರ್ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಗ್ರಹ. ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಎಚ್ಚತ್ ವರ್ಗವುಂಡ್, ಏದೇದ್, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂದಿತ್, ಅಯಿಂಡ ವೃತ್ತಿ ಎಂತ, ಕೊಡವಕೂ ಇತರ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಂತ, ಏದೇದ್ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ಸಾಮ್ಯ ಉಂಡ್ ಇನ್ನತ ತರಾವರಿ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ಸೆರಿಯಾನ ಮಾಹಿತಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ. ಓರಬ್ಬ ಓರಂದ್ ತರ ಎಣ್ಣುವ. ಒಬ್ಬ ಎಣ್ಣುವಾಂಗೂ ಇಂಞೊಬ್ಬ ಎಣ್ಣುವಾಂಗು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ವರ್ಗತದ್‌ರ ಸಂಖ್ಯೆರ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ಇಂಞೂ ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬಂದಿತಿಲ್ಲೆ. 18 ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಾಂದ್ ಪ್ರತಿ ಎಳ್‌ತ್ಲೂ ಕಂಡ ಬಪ್ಪ. ಪ್ರತಿ ವೇದಿಕೆಲ್ ತಕ್ಕ್ ಪರೆಯುವಯಿಂಗಳೂ 16, 17; 18 ಇನ್ನನೆ ತರಾವರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಣ್ಣುವ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ 1992ಲ್ ಪ್ರಕಟ ಪಡತ್‌ನ ಗಜೆಟಿಯರ್ ನೋಟ್‌ನಕ ಅದ್‌ಲ್ ಸರಿಯಾನ ಮಾಹಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲೆ. 16 ವರ್ಗಕಾರಡ ಪೆದ ಮಾತ್ರ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ.

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಳ ಕೇಟಕ ಸೆರಿಯಾನ ಮಾಹಿತಿ ತಪ್ಪ್ಲೆ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಕಾರಣ ಪೆತ್ ಉಂಡ್. ಪ್ರಬಲ ವರ್ಗಕಾರಳಗುಂಡೇ ಸಂಗ ಬಯ್ಯಕಾಯಿ ಎಣ್ಣುವ ಅಸಮಾಧಾನ ಚೆನ್ನಂಗ್ ವರ್ಗಕಾರಡರಲ್ಲಿ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ಚೆನ್ನಂಗ್ ವರ್ಗಕಾರ ಅಯಿಂಡ ಜಾತಿರ ಪೆದ ಎಣ್ಣುವಕ್ ದುಂಬ ಮಡಚಿ ಕಳಿಪ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಂಞ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಲ್ ಚೆನ್ನ ಬಯ್ಯಲುಳ್ಳ ವರ್ಗಕಾರ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಸಮಸ್ಯೆನ ಪರಿವದಲ್ಲತೆ ಸೆರಿಯಾನ ಮಾಹಿತಿ ತಪ್ಪಕ್ ಬಯ್ಯಕ್ ನಿಪ್ಪ. ನಲ್ಲ ನಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನತ್‌ಲುಳ್ಳವು ಪಿಂಞ ಬಲ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗ ಜಾತಿರ ಪಿಂಞ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿರ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ಕ್‌ಳರಿಮೆ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಮಡ್‌ಚಿ ಕಳಿಪ. ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣತ್‌ಲ್ ನೆಲಸ್‌ನಯಿಂಗಳ ಕೇಟಕ ಅಯಿಂಗಕ್ ಪೆತ್ ಕಮ್ಮಿ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತುಳ್ಳ. ಇಂತಾಂಗೆಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರ್ಗಕಾರಡ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪ ಪೊರ್‌ಪ್‌ಚಿರುವದ್ ಸೆರಿಯಲ್ಲ. ಇದ್‌ಂಗೆಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾರಣ.

ಸೆರಿಯಾನ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವಕ್ ಅದ್‌ದ್ ವರ್ಗಕಾರಡ ಮೂಲ ನೆಲೆ, ಐನ್‌ಮನೆ, ಅರಿಯುಪವು, ಪೆರಿಯಯಿನ ನೈಜ ಪರಿಸರತ್‌ಲ್ ಕಂಡಿತ್ ಅಯಿಂಡ ಕೂಡ ಕೂಡಿಯಾಡಿತ್, ಅವು ಪೆರಿಯಯಿಂಡ ಬಾಯಿಂಜಿ ಕೇಟಿರ್‌ಂಜ ಸಂಗತಿನೆಲ್ಲ ಮರಂದ್ ಪೋನಾನ ಗೇನ ಬಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವದ್ ಸುಲಭತ್‌ರ ಕಾರ್ಬಾರಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೂ, ಸದಸ್ಯಂಗಳೂ ಈ ತರತ್‌ರ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವಕ್ ಮಿಂಞಕ್‌ಳ್‌ಂಜದ್ ದುಂಬ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ, ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೂ ಆನ ವಿಷಯ. ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ ತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಳ ಆಚೆಂಡ್‌ತಿತ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿಕೆ ವಹಿಸ್‌ನ ಪೋಲೆ ಆಸಕ್ತಂಗ ಪಿಂಞ ಅನುಭವಸ್ತಂಗ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲೆ ಮುಟ್ಟ್‌ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿತ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ವರ್ಗಕಾರಳಗುಂಡ್ ಅಯಿಂಡಯಿಂಡ ಮೂಲ, ಪದ್ಧತಿ ಪರಂಪರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಂತ ಮಾಹಿತಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನತ್‌ಲ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡ್‌ನ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನವೇ ಈ ಚೆರ್ ಪುಸ್ತಕ. ಪ್ರತಿ ಜಾತಿಕ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟನ್ನಕೆ ಇದ್‌ಲುಳ್ಳ ವಿಚಾರ ನೂರಾಂಗ್ ನೂರ್ ಸೆರಿಯಾಪಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲೆ.

ಸೆರಿಯಾನ ತರತ್‌ಲ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡ್‌ನಾಂಡ ಫಲಿತಾಂಶ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಸಂಖ್ಯೆ 21 ಆಪ. ಬಣ್ಣ ಎಣ್ಣುವೊ ವರ್ಗಕಾರಡೊಳ್‌ಲ್ ಆಟ್‌ಬಣ್ಣ, ಅಲಕ್‌ಬಣ್ಣಾಂದ್ ದಂಡ್ ವರ್ಗ ಮಾಡಿತ್ ತಿರ್‌ಚಕ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗಡ ಸಂಖ್ಯೆ 22 ಆಪ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿತ್ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪತ್‌ಲ್ ಬೊಳಿ ಪಡತ್‌ನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಸಾಧನೆ ಪೆರ್ತ್ ಬಲ್ಯದೂ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವೂ ಆಯಿತುಂಡ್. ಇದ್ ಒರ್ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಯಿತ್ ನಿಪ್ಪಾಂದೆಣ್ಣುವಕ್ ಕುಶಿಪಡುವಿ.

ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ
ಕುಶಾಲನಗರ

ಒಳ್ ಪಾಳೆಲ್
ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗ	ಎಳ್ತ್‌ಕಾರ	ಮಾಹಿತಿದಾರಂಗ	ಪಾಳೆ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಅಮ್ಮಂಗ	ಶ್ರೀಮತಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಗೋವಿಂದಮ್ಮಯ್ಯ	ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಿಂಜಮ್ಮಂಡ ಜಿ. ಬೆಳ್ಳಮ್ಮಯ್ಯ, ಪೇರೂರ್ ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಾಮನೆ ಗಣೇಶ್ ಮುದ್ದಮ್ಮಯ್ಯ-ಮತ್ತೂರ್	1
2.	ಐರಿಯಾ	ಶ್ರೀ ಅನ್ನಂಬಿರ ಟಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಅರಪಟ್ಟ್	ಶ್ರೀ ಅಮ್ಮಣಂಡ ಎಂ. ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಪೊದ್ದ್	31
3.	ಕಣಿಯ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಕಣಿಯಡ ಮೇದಪ್ಪ, ಶ್ರೀ ಕಣಿಯಡ ನಾಣಯ್ಯ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ	59
4.	ಕಾಪಳ	ಮೀನಿಕ್ಕರ ಎ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಕೊಳಕೇರಿ	ಶ್ರೀ ಕಾಪಳ ಮುತ್ತು ಯವಕಪಾಡಿ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಅಪ್ಪಣ್ಣ	67
5.	ಕುಡಿಯ (ಪೂಮಾಲೆ)	ಶ್ರೀ ಐತಿಚಂಡ ರಮೇಶ್ ಉತ್ತಪ್ಪ	'ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ' ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ	92
6.	ಕೆಂಬಟ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಪಿ. ಅಪ್ಪಚ್ಚು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಾಜ ಮಗ್ಗುಲ ಶ್ರೀಮತಿ ತಾತಂಡ ಪ್ರಭಾ ನಾಣಯ್ಯ	93
7.	ಕೊಡವ		ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ	107
8.	ಕೊಂಗಾವ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಡಾ॥ ಮೇಚಿರ ನಾಣಯ್ಯ ಶ್ರೀ ಡಾ॥ ಮೇಚಿರ ಸುಭಾಷ್ ನಾಣಯ್ಯ ಮೂರ್ನಾಡ್	108
9.	ಕೋಲೆಯ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಕೋಲೆಯಡ ಮುತ್ತಣ್ಣ, ಸೋಮಯ್ಯ, ತಮ್ಮಯ್ಯ, ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ	117
10.	ಗೊಲ್ಲ	ಶ್ರೀ ಬೊಟ್ಟೋಳಂಡ ಮಿಟ್ಟು, ಪೂಣಚ್ಚ ಪೇರೂರ್	ಶ್ರೀ ಚೋಕಿರ ಉತ್ತಪ್ಪ, ಗಣಪತಿ, ಬಿದ್ದಿಯಂಡ ಗಣಪತಿ ಕೋಡಿಯಂಡ ಉತ್ತಪ್ಪ ಪೈತಡಿಯಂಡ ಗಣಪತಿ, ಬೇಂಗೂರ್	123

11. ಪಾಣಾರ್	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀಮತಿ ಪಾರಿಕೆರ ಅಮ್ಮಕ್ಕಿ ಗಣಪತಿ ಕೂಡಂಡ ಒಕ್ಕಕಾರ-ಪೊದ್ದ್ ಶ್ರೀ ಅಮ್ಮಣಂಡ ಅಣ್ಣಯ್ಯ-ಪೊದ್ದ್	137
12. ನಾಯಿಂದ (ಹಜಾಮ)	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ವೇದಪ್ಪಂಡ ಪಿಂಞ ಮುಡುವಂಡ ಒಕ್ಕಕಾರ ಕೈಕೇರಿ	145
13. ಪಣಿಕ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀಮತಿ ಚರಂಡೇಟಿ ಬೊಳ್ಳವ್ವ ಪಡುವಂಡ ಸುಭಾಷ್ ಪಾಲೂರ್ ಪಿ.ಎಸ್. ರಮೇಶ್, ಪೊದವಾಡ	151
14. ಬಣ್ಣ ಎ. ಆಟ್‌ಬಣ್ಣ ಬಿ. ಅಲಕ್‌ಬಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಬಣ್ಣಡ ಸೋಮಯ್ಯ ಪಿಂಞ ಕುಟುಂಬಕಾರ ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್	159
15. ಬಾಣಿಯ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಇಗ್ಗುಡ ಗಣಪತಿ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಕುಂಜೇರಿ.	167
16. ಬೂಣೆಪಟ್ಟ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಬೀನಂಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶ್ರೀ ಬೀನಂಡ ಪೂಣಚ್ಚ, ದೇವಣಗೇರಿ	177
17. ಮಡಿವಾಳ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಪಂಡ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಪಿಂಞ ಮನೆಕಾರ-ಕೋಪಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಮಾಚಮಂಡ ಜೋಯಪ್ಪ, ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	183
18. ಮಲಿಯ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ತೆನ್ನಿರ ರಮೇಶ್ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಮಲೆಯಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಂಡ ಮನೆಕಾರ-ಹೆರವನಾಡ್	189
19. ಮಾರಂಗಿ	ಶ್ರೀ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಶ್ರೀ ಮೈತಾಡಿ ಮುದ್ದ, ಬೇರರ ಒಕ್ಕಕಾರ, ಮೈತಾಡಿ	199
20. ಮೇದ	ಶ್ರೀ ಮೀಸಿಕ್ಕರ ಮಹಮದ್ ಕೊಳಕೇರಿ (ಶಶಿಪ್ರಿಯ)	ಶ್ರೀ ಮೇದಡ ಉತ್ತು, ಕಡಗದಾಳ್ ಶ್ರೀ ಮೇದಡ ಲಾಲು, ಕಕ್ಕಬೆ	207
21. ಪಗ್ಗಡೆ	ಶ್ರೀ ಪೊಕ್ಕಳಿಚಂಡ ಬಿ. ಪೂಣಚ್ಚ ಶ್ರೀ ತೋರೆರ ಎಂ. ಮುದ್ದಯ್ಯ	ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಎಳ್ತ್‌ರ ಆಧಾರ	225

ಅಮ್ಮಂಗ

ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ :

"ದಕ್ಷಿಣ ಕಾಶ್ಮೀರ"ರಂದೆಣ್ಣುವ ಭಾರತತ್‌ರ ಚೆರಿಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೊಡಗ್. ಇದ್ ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ. ಇದ್‌ಂಡ ವಿಸ್ತಾರ 1582ಚ. ಮೈಲ್. ಉದ್ದ 60 ಮೈಲಾಚೇಂಗಿ ಅಗಲ ಬರೀ 40ಮೈಲೀ ಮಾತ್ರ. ಭಾರತತ್ತ್‌ರ ಭೂಪಟಕ್ 11.50 ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶತಿಂಜ 12.50 ಡಿಗ್ರಿ ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶಕೆತ್ತಣೆ, 75-55ರೇಖಾಂಶ ತಿಂಜ 76.12 ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶಕೆತ್ತಣೆ ಪರಂದಿತ್.

ಸಂಗಡ ಭಾರತ ದೇಶತ್ 3,000 ಜಾತಿ ಧರ್ಮಾಕಾರ ಉಂಡ್. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಕಾರ ಅಯಿಂಗಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಉಡ್‌ಪ್, ನಡ್‌ಪ್, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚಾರವಿಚಾರ ದೇವಾದೈವ ಎಲ್ಲಾ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಬೆಚ್ಚಂಡುಂಡ್.

ಅನ್ನನೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ ಕೊಡವ, ಕುಡಿಯ ಪಿಂಞ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಎಣ್ಣಲು. ಆಯಿಂಗಕ್ ಕೊಡಗ್ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಬೋರೆ ಪದೇ ಜಾಗತ್ ಮೂಲ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡಾತ್‌ಲ್ ಅಮ್ಮ ಕೊಡವ, ಜಮ್ಮ ಕೊಡವ, ಮಲ್ಲಕೊಡವ, ಸಣ್ಣಾ ಕೊಡವಂದೆಣ್ಣುವ ಚೆರಿಯ ಭೇದ ಇಂಜತ್. ಅದ್‌ಲ್ ಸಣ್ಣಾ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಮಲ್ಲ ಕೊಡವಂದೆಣ್ಣುವ ಭೇದ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬುಟ್ಟ್‌ಪೋಚಿ. 1780ಲ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಲಿಂಗರಾಜ ಮಹದೇವ ಪುರತ್ ಚತ್ತತ್. ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ ಅವಂಡ ಮಕ್ಕಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋಯಿತ್ ಗೊರೂರ್‌ಲ್ ಜೈಲ್‌ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್. ಸುಲ್ತಾನಂಡ ಮೇಲೆ ತಿರಿತ್‌ಬುದ್ದ ಕೊಡವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಂಬಿಕೆಭಾಷೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ದೇವಟ್‌ಪರಂಬ್ ಎಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಾಕಿಕೂಟ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಕೊಡಗ್‌ರ 93 ಆಯಿರ ಜನಳ ಮೋಸತ್ತ್‌ಲ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ್ ಪುಡ್‌ಚಪೋಯಿತ್ ಜಾತಿ ಭ್ರಷ್ಟಂಗಳಾಯಿತ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಬಂದ ವೀರರಾಜ ಪಿಂಞ ಲಿಂಗರಾಜ ಕೊಡಗ್‌ರ ರೈತಾವಳಿಕಾಯಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಪೊರಮೆಂಜ ಒಕ್ಕಲಿಗಳೋ, ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಜಾತಿಯಳೋ ಕಾಕಿಯಂಡ್

ಬಂದಿತ್, ಜಮ್ಮ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಜಮ್ಮ ಕೊಡವಳಾಯಿತ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಆಯಿಂಗಕ್ "ಎಡೆಕೊಡವಾಂದೂ ಎಣ್ಣುವ. ಇಕ್ಕ ಈ ಜಮ್ಮ ಕೊಡವಳೂ ಕೊಡವ ಗುಂಪ್‌ಕೇ ಕೂಡಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ "ಅಮ್ಮಂಗ" ಮಾತ್ರ ಬೋರೆ ಗುಂಪಾಯಿತೇ ಉಂಡ್. ಕೊಡವಡ ವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿನಗುಂಡ್, ಅಲ್ಲತೆ ಕೊಡವಡ ಸಂಖ್ಯೆ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನಗುಂಡ್ ಕಮ್ಮಿಯಾನಾಂಗ್ ಪದೇ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗಕಾರ ಕೊಡವಳಾಪಕ್ ಪೊರಟಕ ಅಂತ್ಯೆಯಿಂಗಳ ಸ್ವಾಗತಿಚಿಡುವಂತ ವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್.

ಆದಿಲ್ ಅಮ್ಮಂಗ ಪಿಂಞ ಕೊಡವ ಒರೇ ಜನಾಂಗಾಯಿತಿಂಜಾನಗುಂಡ್ ಪೌರಾಣಿಕವಾಯಿತು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಯಿತು, ಒರ್ ತರತ್ ಉಂಡ್. ಅದ್‌ಗಾಯಿತ್ ಅಮ್ಮಂಗಡ ನಡ್‌ಪ್, ಪಡಿಪ್, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲಾ ಬೋರೆ ನೋಟುವಯಿಂಗಕ್ ಅದೇ ಕೊಡವಡ ವಿಚಾರಾಂದ್ ಕಾಂಬಕೂ ಮದಿ.

ಕೊಡಗ್‌ರ ಆದಿ ಪುರಾಣ:

ಪುರಾಣತ್ ಕೊಡಗ್‌ನ "ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ" ಮತ್ಯದೇಶ ಪಿಂಞ ಕ್ರೋಢದೇಶಾಂದ್ ಕಾಟಿತ್. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಲೋಕಸಂಚಾರ ಮಾಡಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ತಲಕಾವೇರಿಕ್ ಬಂದೆತ್ತ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒರ್ ಆಲ್‌ಮರ ಕಂಡತ್. ಆ ಮರತ್‌ರ ರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮಂಡ ಕಣ್ಣ್‌ಕ್ ವಿಷ್ಣು ರೂಪತ್ ಕಂಡತ್. ವಿಷ್ಣುರ ಪೊಕ್ಕ್‌ಲ್ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಆ ಆಲ್‌ಮರತ್‌ನ ವಿಷ್ಣುಂದ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್‌ನಗುಂಡ್ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ನಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಪೆದ "ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷೇತ್ರಾಂ"ದ್ ಆಚಿ.

ಕೊಡಗ್‌ರ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಬೆಟ್ಟತ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥ ಕುಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಆ ತೀರ್ಥಕೊಳತ್ ವಿಷ್ಣು ತಾನ್ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಮೀನ್‌ರೂಪ ತಾಳಿತ್ ಲಯಕಾರನಾನ ಶಿವಂಡ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ವಿಷ್ಣುರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಕ್ ಮೆಚ್ಚ್‌ನ ಶಿವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಚಿ. ಶಿವ ಆ ಕೊಳತ್‌ಲಿಂಜ ಮೀನ್‌ಕ್ಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಆ ಸಂಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಮೀನ್‌ಕೆಲ್ಲಾ ಅಮರತ್ವಕೊಡ್‌ತತ್. ಶಿವಂಡ ಈ ಅನುವಾದತ್‌ನುಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ "ಮತ್ಯದೇಶ" ಎಣ್ಣೆಯಂಡ್ ಪೆದಬಾತ್. ವಿಷ್ಣುರ ದಶಾವತಾರತ್‌ರ ಒರ್ ಅವತಾರವಾನ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಎಡ್‌ತಿತಿಕ್ಕೊಂದ್ ಪುರಾಣತ್ ಈ ದೇಶತ್‌ನ "ಮತ್ಸ್ಯದೇಶಾಂದ್ ಕಾಕಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ.

ಈ ಮತ್ಸ್ಯದೇಶತ್ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನೆಣ್ಣ್‌ವಪ ರಾಜನಾಯಿತಿಂಜತ್. ಅವಂಗ್ ನಾಲ್ ಅಣ್‌ಮಕ್ಕ. ಆ ನಾಲ್ ರಾಜಕುಮಾರಂಗ 64ತರ ವಿದ್ಯೆ ಪಡ್‌ಚಿತ್ ನಲ್ಲೋಣೆ

ಎಲಂಗ್‌ಚಿ. ಆಯಿಂಗಡಾತ್ ಎಳಿಯಂವನಾನ ಚಂದ್ರವರ್ಮ ಅಥವಾ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತತ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಪೋಯಿತ್. ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ರ "ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ"ಕ್ ಬಾತ್. ಅಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸ್ ತಳ್‌ಂದ್ ಪೋಯಿತ್, ದೈವಜ್ಞಾನ ಪುಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಳ್‌ತ್ ಜಗನ್ಮಾತೆ, ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಿನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ತಪ್ಪಸ್ಸ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ದೇವಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಯಿತ್ "ಎನ್ನಂಗ್ ತಪಸ್ಸ್ ಮಾಡಿಯಾ? ನನ್ನಗುಂಡ್ ನೀಕೆಂತ ವರ ಬೋಂಡುಂದ್" ಕೇಟತ್. ಅದಂಗ್ ಅಂವ "ದೇವಿ, ನಾಕ್ ನಾಡ ಅಪ್ಪಂಗಿಂಜ ನಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಬೋಂಡು. ನಲ್ಲ ರಾಜಕುಮಾರಿ ನಾಡ ರಾಣಿ ಆಂಡು. ಕಡೇಕ್ ನಾಕ್ ಸ್ವರ್ಗತ್ ಸ್ಥಾನ ಬೋಂಡು" ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ಕೇಟತ್. 'ರಾಜಕುಮಾರ, ನೀಡ ಆಸೆ ಎಲ್ಲಾ ನಲ್ಲದೇ. ಆಚೇಂಗಿ, ನೀಡ ಪೂರ್ವಜನ್ಮತ್ತ್‌ರ ಪಾಪತ್ತ್‌ನಗುಂಡ್ ಈ ಜನ್ಮತ್ ನೀನ್ ನೀಡದೇ ಜಾತಿರ ರಾಜಕುಮಾರಿನ ಮಂಗಲಾನಕ ಮಕ್ಕಫಲ ಇಲ್ಲೆ. ಆದ್‌ನಗುಂಡ್ ಶೂದ್ರ ಸ್ತ್ರೀರ ಮಂಗಲ ಕೈಕೊಲು. ಬಾಕಿ ನೀಡ ಕೋರಿಕೆ ಈಡೇರ್‌ವಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಮಾಯ ಆಚಿ. ಆ ಚಂದ್ರವರ್ಮ ದೇವಿರ ಆಶೀರ್ವಾದತ್‌ರನ್ನನೆ ಒರ್ ಶೂದ್ರ ಪೊಣ್ಣ್‌ಕ್ ವೀರಶೂರಂಗಳಾನ 11 ಜನ ಕ್‌ಣ್ಣಾ ಮಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ್‌ಚಿ. ರಾಜವಿದ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಪಡ್‌ಚಿತ್ ವಿದರ್ಭದೇಶತ್‌ರ ನೂರ್ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಳ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚತ್. ಆಯಿಂಗಡ ಮಕ್ಕ ಮರಿಯ ಮತ್ಸ್ಯ ದೇಶತ್ ದುಂಬಿ ಪೋನದ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಅಯಿಂಗ ತಂಗಡ ಒಯ್ಯಿ ಪಿಂಞ ಕೋರೆನಗುಂಡ್, ವಿಷ್ಣುರ "ವರಾಹ" ಅವತಾರತ್‌ರ ಮಾದರಿ ನೆಲ ಸರಿಮಾಡಿತ್ ರೂಪಿತ ಮಾಡ್‌ನಾನಗುಂಡ್ ಈ ದೇಶಕ್ "ಕ್ರೋಢದೇಶ" ಎಣ್ಣಿತ್ ಪೆದ ಬಾತ್. 'ಕ್ರೋಢದೇಶ"ತ್‌ರ ಜನ "ಕ್ರೋಢಜನಂದೆಣ್ಣದ್ ಕ್ರಮೇಣ "ಕೊಡವ"ಂದೆಣ್ಣಿಯಂಡಾಯಿತಿಕ್ಕ್.

ಕಾವೇರಿ ಪೊಳೆ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಲ್ ಪುಟ್ಟಿತ್ ಪರಿವಾಂಗಂಜಿ ಮಿಂಞಲೇ ಕೊಡವ ಇಂಚತ್. ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಮೋಳ್‌ಲ್ ಕವೇರ ಮುನಿ ಮಕ್ಕ ಫಲ ಬೋಂಡೂಂದ್ ತಪಸ್ಸ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ತಪಸ್ಸ್‌ಕ್ ಮೆಚ್ಚ್‌ನ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ತಾಂಡ ಬಾಕ್ ಮೋವ ಲೋಪಾಮುದ್ರೆನ ತಾನೆಡ್‌ತ್ ಬಾಕಿಯಾಂದ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಕವೇರ ಮುನಿರ ಬಾಕ್‌ಮೋವಳಾನ ಅವ ಕಾವೇರಮ್ಮ ದೇವಿಯಾಚಿ. ಅಗಸ್ತ್ಯಮಹಾಮುನಿ ಕವೇರ ಮುನಿರ ಕೂಡೆ ತಕ್ಕ್‌ಬಾಕ್ ಪರಂಡಿತ್ ಕಾವೇರಮ್ಮನ ಕೊದ್‌ಚಿ ಕೇಟತ್. ಕಾವೇರಮ್ಮ ಒತ್ತಪೋಲೆ, ಮಂಗಲವೂ ಶಾಸ್ತ್ರಪೋಲೆ ನಡಂದತ್.

ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮಂದ ಆನದು ಕಾವೇರಮ್ಮ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. "ಎನ್ನ ನೀನ್ ಬುಟ್ಟಿತ್ ದೂರಬಟ್ಟೆ ಪೋಯಿನೋ, ನಿನ್ನ ನಾನ್ ಚೆದ್‌ಚಿತ್ ನೀರಾಯಿ ಪರಿವಿನೊ" ಈ-ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ಒತ್ತಂಡ ಆಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ ಒರ್ ದಿನ "ಕಾವೇರಮ್ಮೆದೇವಿನ, ಪೊಂಗಲಶ ಪಾತ್ರೆಲ್ ಮುಚ್ಚಿ ಮರೆಮಾಡಿತ್, ಪಕ್ಕತಿಂಜಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಕಿತ್ "ಕನ್ನಿಕೆಲ್ ಕುಳಚಿತ್, ಬೈಪಿರಿಂಜಿ ಬಕ್ಕಣೆ ದೇವಿನ ಕಾಪಾಡಿಂ"ದೆಣ್ಣಿತ್ ಕನ್ನಿಕೆಲ್ ಕುಳಿಪಕ್ ಪೋಚಿ.

ಪಟ್ಟಮಕ್ಕಕ್ ಮುಟ್ಟ್‌ಪಟ್ಟಿತ್ ಬೂವಣೆ, ಕಲಶತಿಂಜ ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ಕುಂಡಿಗೇಕ್ ಪಾರ್‌ಚಿ. ಪೊಣ್ಣ್‌ರೂಪ ಬುಟ್ಟಿತ್ ನೀರಾಯಿ ಪರಂದತ್ ಆದ್‌ನಕಂಡ ಪಾರುವಂಗ ಮಾರ್‌ಟ್ಟ್‌ತಡ್‌ತತ್. ಇದ್‌ನ ಕಂಡ ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣ್‌ಕ್ ಮರೆಯಾಯಿತ್ ಪರಂಜಿತ್ ಭಾಗಮಂಡಲತ್ ಎದ್ದತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಕನಿಕೆ, ಸುಜ್ಯೋತಿಯಡ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಪೊಳೆಯಾಯಿ ಒಂದಾಯಿ ಪರಂದತ್.

ಓಡಿ ಪಾರಿ ಪೋಯಿತ್ ಪಾರುವಂಗ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಕ್ ನಡಂದ ಸಂಗತಿನ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯು ಓಡಿ ಪಾರಿ ಪೋಯಿತ್ ಕಾವೇರಮ್ಮೆನ ತಡ್‌ಕಣೆ ಬಲಂಬೇರಿಲ್ ಬಲತ್ ಬರಿಲ್ ಸುತ್ತಿ, ತಿರಿಂಜಿ ಪರಂದತ್. ಅಲ್ಲಿಕೂ ಬುಡತೆ ಕುಯ್ಯತ್ ತಡತ್ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಚಿತ್ತಾಲ್ ಮರತ್‌ರಡಿ ನಿಂದಿತ್, ದೇವ ದೇವಿ ದಂಡಾಳು ತಕ್ಕ್‌ಬಾಕ್ ಪರೆವಕ ಗಾಳಿರ ರಭಸಕ್ ಚಿತ್ತಾಲ್ ಕುಂಞಿ ಸದ್ದ್ ಜೋರ್ ಮಾಡಣೆ, ತಕ್ಕ್‌ಬಾಕ್ ಕೇಕತನ್ನಕೆ ಆಚಿ. "ಸದ್ದ್ ಸದ್ದೇಂದ್" ಗುಡ್‌ಗುಟ್ಟ್‌ನ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿರ ಸ್ವರಕ್, ಮರತ್ತ್‌ರ ಸದ್ದ ಡಂಗ್‌ನದ್ ಇಂದಾಕಣೆ ಅನ್ನನೇ ಸದ್ದ್ ಮಾಡತೇ ಉಂಡ್.

ಗುಪ್ಪ್ಯತ್ ದೇವನೂ ದೇವಿಯೂ ತಕ್ಕ್ ಬಾಕ್ ಪರೆವ ನೇರತ್ ಓಡಿ ಪಾರಿ ಬಂದ ಪಟ್ಟಂಗ "ಅಲ್ಲ ಕೇಳ್ ಮುನಿಯೇ, ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ದೇವಿನ ಪೊಂಗಲಶ ಪಾತ್ರೆಲ್ ಮುಚ್ಚಿತ್ ಮರೆ ಮಾಡಿತ್ ಕನಿಕೆನ ಕೊದ್‌ಚಿಯಾ" ಎಂದೆಣ್ಣಿ ಪರಿಯಣೆ, ತಿತ್ತ್ ಚೆಡಿ ಎಡ್‌ತ್ ಮುನಿಯು "ಮತ್ಸ್ಯದೇಶ ಪಟ್ಟರೆ, ಈ ದೇಶ ಜನೆಯೆಲ್ಲಾ ನಿಂಗಕ್ ಮಿನಿಯಡ್, ಉಂಬಕೂ ಕುಡಿಪಕ್ಕೂ, ಬಾವಕೂ, ಬದ್‌ಕ್ಕಕೂ ನಿಂಗಕೆತ್ತತಾಯೋಡ್" ಎಣ್ಣಿತ್ ಶಾಪ ಇಟ್ಟಿತ್.

ಬೊತ್ತಿ ಬೊರಂಡ್‌ನ ಪಟ್ಟಮ ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ದೇವಿರ ಪಾದಕಡ್ಡ ಬುದ್ದ್ ಮೊರ್‌ಟತ್. ಮನಕರ್‌ನ ಕಾವೇರಮ್ಮೆ "ಪಟ್ಟಮರೇ ಕೇಳಿರೊ, ದೇವಮುನಿ ನಿಂಗಕ್ ಇಟ್ಟ ಶಾಪ ತಟ್ಟುಲ. ಅನಕಲೂ ಪಟ್ಟರೆ, ಎನ್ನ ನಿಂಗ ನಂಬಿತ್ ಇಂಜಚ್ಚಕ್ ನಾಳೋಳ ಉಂಬಕೂ ಕುಡಿಪಕೂ ನಿಂಗಕ್ ಕೊರವಾಂಡ" ಎಂದೆಣ್ಣಿ ಪರಂದತ್.

ಮತ್ಸ್ಯದೇಶತ್ತ್‌ರ ಪಟ್ಟಮ ಎಣ್ಣಕ ಅಮ್ಮಂಗಳೇ ಎಣ್ಣಲು. ಎನ್ನಂಗೆಣ್ಣ್ ಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಕೇರಳತ್‌ರ ಪರಶುರಾಮಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ರ (ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆರ) ಪಟ್ಟಮ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಕಾವೇರಿ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಕಾಲತ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಊರ್ ನಾಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಅಮ್ಮಂಗಳೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಕೊಡಗ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಯಿತ್ ನಡ್ಂದ್ ಬಂದ ಬಟ್ಟೆ:

ಪಂಡೇತ ರಾಜಂಗ ವೀರಂಗಕೂ, ಪಟ್ಟಂಗಕೂ, ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಉಂಬಳಿ ಜಹಾಗೀರ್ ದಾನ ಕೊಡ್‌ತ್ತಾನ ಕಲ್ಲ್‌ಲ್ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ತಾಮ್ರತ್‌ರ ತಗಡ್‌ಲ್ ಎಳ್‌ದ್‌ನದ್ ಕಾಂಬ. ಕ್ರಿ.ಶ.2ನೇ ಶತಮಾನತ್‌ರ ತಮಿಳ್ ಸಾಹಿತ್ಯತ್ ಕೊಡಗ್‌ನ "ಕುಡುಕಮ್"ಂದೆಣ್ಣತ್ ಕಾಟಿತ್. ಕೊಡಗ್‌ನ 2ನೇ ಶತಮಾನ ತಿಂಜ 6ನೇ ಶತಮಾನಕೆತ್ತಣೆ ಕದಂಬ ವಂಶತ್‌ರ ರಾಜಂಗ ಆಳ್‌ಚಿ. ಕಾವೇರಿ ಪುರಾಣತ್ ಬಪ್ಪ ಚಂದ್ರವರ್ಮ ಎಣ್ಣ್‌ನ ಪೆದ ಕದಂಬಂಗಡ ಸುಮಾರ್ ರಾಜಂಗಕ್ ಇಂಜತ್. ಅದ್‌ನಗುಂಡ್ ಈ ಚಂದ್ರವರ್ಮಂಡ ಯಾ ಕದಂಬಂಗಡ ಸಂತಾನ ಕೊಡವ ಎಣ್ಣೆಯಂಡ್ ಚರಿತ್ರೆಕಾರ Col. ವಿಲ್ಸ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಯಿಂಗಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. 6ನೇ ಶತಮಾನತ್ ಚಾಲುಕ್ಯಂಗ ಕದಂಬಂಗಳ ಚೋಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಕದಂಬಂಗ ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಜಂಗಡ ಮಾಂಡಲೀಕಂಗಳಾಯಿತ್ 12ನೇ ಶತಮಾನಕೆತ್ತಣೆ ಆಳ್‌ಚಿ. ಯಡವನಾಡ್‌ರ ಕದಂಬರಾಜ ದುದ್ದರಸ ತಾಂಡ ತಮ್ಮಣ ಬೋಜರಸಂಡ ಮೀದ ಎಳ್‌ದ್‌ನ ವೀರಶಾಸನ ಅಲ್ಲಿಯತ ಸುಗ್ಗಿದೇವಡ ಗುಡಿಲ್ ಕಾಂಗಲು. ಜೈನರಾಜಂಗಳಾನ ಗಂಗರಸಂಗ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗ್‌ನ 5ನೇ ಶತಮಾನತಿಂಜ 10ನೇ ಶತಮಾನಕೆತ್ತಣೆ ಆಳ್‌ಚಿ. 11ನೇ ಶತಮಾನತ್ ಇಯಂಗಡ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಡಿಕೇರಿ ಪಿಂಞ ಶನಿವಾರಸಂತೆ ಕೆತ್ತಣೆಯ ಎತ್ತ್‌ನಸ್ಸಕೆ ಕಾಂಬ.

ತಮಿಳ್‌ರ ವೀರರಾಜಂಗಳಾನ ಚೋಳರಾಜಂಗ 11ನೇ ಶತಮಾನಕ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಗಂಗರಸಂಗಳ ಚೋಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್, ಹುಣಸೂರ್ ಪಿಂಞ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕ್‌ರ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗ್‌ನ ಆಳಿಯಂಡಿಂಜ ಚೆಂಗಾಳ್ವ ರಾಜಂಗ ರಾಜರಾಜಚೋಳನ ಧೈರ್ಯತ್ ಎದ್‌ರ್‌ಚಿಟ್ಟಿದ್ ಕಂಡ್, ಅವಂಡ ವೀರತ್ವಕ್ಕ್ ಮೆಚ್ಚಿತ್, ರಾಜರಾಜ ಚೋಳನೇ "ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಶಿಖಾಮಣಿ ಕೊಂಗಾಳ್ವ" ಎಣ್ಣ್‌ವ ಬಿರ್‌ದ್‌ನ ಕೊಡ್‌ತ್, ಏಳ್ ಸಾವಿರ ಸೀವೆಂಸೋ ಅರಕಲ್‌ಗೋಡ್ ತಾಲೂಕೂ ಕೊಡ್‌ತ್ ಮಾಂಡಲೀಕನಾಯಿತ್ ಮಾಡಿಯಂಡತ್.

14ನೇ ಶತಮಾನತ್ ಉತ್ತರತ್‌ರ ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಜಗಂಡ ಸೈನ್ಯ ಕೊಡಗ್‌ರ

ಹೊಯ್ಸಳಂಗಡ ಚೋಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಸುಗ್ಗಿಚಿ. ಅಯಿಂಗ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂದ್‌ಲೆ. ಉತ್ತರ ಕೊಡಗ್‌ನ ಆ ಕಾಲತ್ ವಿಜಯನಗರ ರಾಜಂಗ ಆಳಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಅಕ್ಕತ್ತ್‌ರ ಒರ್ ಶಾಸನತ್ತ್ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವಂಗ ಜೈನಂಗಡ ಬಸದಿ ನಡ್‌ತ್ವಕ್ ಏಳು ಸಾವಿರ ಸೀಮೆನ ದಾನ ಕೊಡ್‌ತತ್‌ಂದ್ ಕೆತ್ತಿನದ್ ಕಾಂಬ. ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗ್ ಏಳಟ್ಟ್ ಕೊಡವ ಪಾಳೆಯಗಾರಂಗಡ ವಶತ್ ಇಂಜತ್. ಈ ಪಾಳೆಯಗಾರಂಗ ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಯಿತ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್, ಒಬ್ಬಂಡಕೂಡೆ ಒಬ್ಬ ದ್ವೇಷ ಬೊಳತಿಯಂಡ್, ಪರಸ್ಪರ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಈ ನಾಯಕಂಗಡ ಕೂಟ್‌ಲ್ ಬೆಪ್ಪುನಾಡ್‌ರ ಉತ್ತುನಾಯಕ, ಪಾಡಿನಾಲ್‌ನಾಡ್‌ರ ಕರ್ಣೆಂಬಾಹುನಾಯಕ ಪಿಂಞ ಕಿಗ್ಗಟ್‌ನಾಡ್‌ರ ಅಚ್ಚುನಾಯಕಂಗಡ ಪೆದ ಎಡ್‌ತ್‌ಕಾಂಬ.

ಇಕ್ಕೇರಿ ರಾಜಂಗ:

ಮೈಸೂರ್‌ರ ವಾಯುಭ್ಯ ದಿಕ್ಕ್‌ಲಿಂಜ ರಾಜ್ಯ ಇಕ್ಕೇರಿ. ಇಲ್ಲಿಯತ ರಾಜಕುಮಾರ ಒಬ್ಬ ಜಂಗಮ ವೇಷತ್ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ 17ನೇ ಶತಮಾನತ್‌ರ ಸುರೂಲ್ ಬಾತ್. ಮಡಿಕೇರಿರ ಪಕ್ಕತ್‌ರ ಹಾಲೇರಿಲ್ ಬಂದ್ ನೆಲತ್‌ಚಿ. ಸುರು ಸುರೂಲ್ ಜನಡ ಕೈಯಿಂಜ "ಧೂಳಿಭತ್ತಾಂದ್" ಎಣ್ಣಿತ್ ನೆಲ್ಲ್, ಪಣ ಕಾಣಿಕೆ ಎಡ್‌ತಂಡ್, ತಾಂಡ ನೆಲೆರಸುತ್ತ ಪಾರಕಾರಳ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ದರ್ಬಾರ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಕಡೆ ಕಡೆಕ್ ದಂಡ್ ನಾಯಕಂಗಡ ನಡುವೆ ಜಗಳ ಪತ್ತ್‌ಚಿಟ್ಟ್, ಒರೋರೇ ನಾಯಕಂಗಡ ಸ್ಥಾನ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ತಾನೇ ಕೊಡಗ್‌ರ ರಾಜನಾಚಿ. ಕ್ರಿ.ಶ.1633 ಲಿಂಜ ರಾಜನಾನ ವೀರರಾಜ, ಕೊಡವಳೇ ತಾಂಡ ಸೈನಿಕಂಗಳಾಯಿತ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಚಾವಡಿಕಾರಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಪೆದ ಇಟ್ಟಿತ್.

ಕೊಡವಡ ಕರ್ತಕಾಲ:

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣತ್‌ಂಜ ಹೈದರಾಲಿ ಇಕ್ಕೇರಿ ರಾಜ್ಯತ್‌ನ ಪುಡ್‌ಚತ್. ಇಕ್ಕೇರಿ ವಂಶತ್‌ರ ರಾಜನಾನ ಕೊಡಗ್‌ರ ರಾಜಂಗಳ ಚೋಪ್‌ಚಡುವಕ್ ಅಂವ ಮಾಡ್‌ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೈಕೂಡಲೆ. ಅದೇ ಸಮಯತ್ ಕೊಡಗ್‌ನ ಆಳಿಯಂಡಿಂಜ ದೇವಪ್ಪರಾಜಂಗ್ ವಿರುದ್ಧವಾಯಿತ್ ಅವಂಡ ದಾಯಾದಿ ಲಿಂಗರಾಜ ಹೈದರಾಲಿರ ಸಹಾಯ ಕೇಟಿತ್ ಅಂವ ರಾಜ್ಯ ಪಡಂದತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1780ದಾಲ್ ಲಿಂಗರಾಜ ಚಾವಕ ಅವಂಡ ಮಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಚೆರಿಯವು. ಆನಾನಗುಂಡ್, ಹೈದರಾಲಿ ಆ ಮಕ್ಕಳ ಚಾಕುವ ನೆವನತ್ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋಯಿತ್ ಗೊರೂರ್ ಪಿಂಞ

ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟ್ಣಾತ್ ಜೈಲ್‌ಲ್ ಇಟ್ಟಿತ್.

ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟ್ಣಾತಿಂಜ ವೀರರಾಜ (ಲಿಂಗರಾಜಂಡ ಪೆರಿಯವ್ಹೋಂವ) ತಾಂಡ ತಮ್ಮ್ಣ್ಣಂಗ ಸಹಿತ ಜೈಲ್‌ಂಜ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟ್ಂಡ್ ಬಂತ್, ಕೊಡಗ್‌ಲಿಂಜ ಸುಲ್ತಾನಂಡ ಸೈನಿಕಂಗಳೆಲ್ಲಾ ಓಡಿಚಿಟ್ಟ್‌ರ್‌ತ್. ವೀರರಾಜ ಜೈಲ್‌ಲಿಂಜ ಆರ್ ಕಾಲತ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಬಾರಿ ಅನಾಹುತ ನಡಂದ್ ಪೋಯಿತಿಂತ್. ಅಯಿಂಗಡ ಓಂಸೆ ಸಹಿಸ್ಸ್‌ಕ್ಕೆಯತೆ ಕೊಡಗ್‌ಕಾರ ದಂಗೆ ಎದ್ದ್ಂತ್. ಹೈದರಾಲಿ ಚತ್ತ್‌ದು ಅವಂಡ ವ್ಹೋಂವ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ ದಂಗೆನ ಅಡ್ಕ್‌ವಕ್ ಭಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿತ್. ಅದ್ ಆಕತಿಪ್ಪಕ ಭಾಗಮಂಡಲತ್ತ್‌ರ ಪಕ್ಕತುಳ್ಳ ದೇವಟ್ ಪರಂಬಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡಗ್ ಜನಂಗಳ ಕೂಡ್ಪಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಬರತ್ತೆಯಿಂಗಳ ಬಲತ್ಕಾರತ್ ಬಲಚಿಕೂಟ್‌ಚಿ. "ನಿಂಗಡ ರಾಜ್ಯತ್‌ನ ನಿಂಗಕೇ ಬುಟ್ಟಿತಪ್ಪೇಂದ್" ಪೊಟ್ಟ್ ಪರಂದತ್. ಕಾಕಿ ಕೂಟ್‌ನ ನಿರಾಯುಧ ಜನಡ ಮೇಲೆ ಬುದ್ದ್, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟ್ಣಾಕ್ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋಯಿತ್ ಜಾತಿ ಭ್ರಷ್ಟಂಗಳಾಯಿತ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ 93 ಆಯಿರ ಜನಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋಚೀಂದ್ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಅಕ್ಕ ಕಾಡ್ ಮಲೆ ಬುದ್ದ್ ಒಳ್‌ಚ ಕೊಡವ, ವೀರರಾಜಂಗ್ ತೊಣೆ ನಿಂದ್ ಕೊಡಗ್‌ನ ಪುನಃ ಪಡೆವಕ್ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಲಿಂಗಾಯಿತ ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತ್ ಅಮ್ಮ್ಂಗ ಜನಿವಾರ ಇಡ್‌ವಕ್ ಶುರು ಮಾಡ್‌ಚಿ. ರಾಜಂಡಗುಂಡ್ ಜಮ್ಮ್‌ಭೂಮಿ ಪಡದಂಡ್, ಒಕ್ಕತಿಂಜ ಒಬ್ಬನರಾಜಂಡ ಚಾವಡಿಕಾರಳಾಯಿತ್ ಅಯಿಪಕ್ ಶುರುಮಾಡ್‌ಚಿ, ನೆಲ್ಲ್, ಇಂಜಿ, ಮಂಜ, ತೋಟತೊಡಿಯ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ನೆಮ್ಮದಿಲ್ ಇಂಜತ್.

ಅಮ್ಮ್ಂಗಡ ಆದಿ:

ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಡ ಪೈಕಿ ಅಮ್ಮ್ಂಗಳು ಒಂದ್. ಅಯಿಂಡ ಮೂಲ ಎಲ್ಲಿಂಜಿ ಆಚಿ? ಇಚ್ಚಕ್ ಕಮ್ಮಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಪಕ್ ಕಾರಣ ಎನ್ನ್? ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಇಕ್ಕಣೆತ್ ದಾರು ಸರಿಯಾಯಿತ್ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಎಳ್‌ದಿತಿಲ್ಲೆ. ಎಳ್ತ್‌ಕಾರ ಅಯಿಂಡಯಿಂಡ ಅಂದಾಜಿಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ನ ವಿಚಾರತ್‌ನ ಎಳ್‌ದಿತ್. ಅಮ್ಮ್ಂಗ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ಅರ್ಚಕಂಗಂದೆಣ್ಣ್‌ವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಂಡ್. ಇಯಂಗಡ ಪೆದತ್ತ್‌ರ ಅಖೀರಿಲ್ "ಅಮ್ಮ್‌ಯ್ಯ" "ಅಮ್ಮ್‌ಯ್ಯ"ಂದ್ ಕೂಟಿಯವ.

"ಕಾವೇರಿ ಮಹಾತ್ಮೆ" ಎಣ್ಣುವ ಪುಸ್ತಕತ್ ಅಮ್ಮ್ಂಗಡ ಬಗ್ಗೆ ಉಂಡ್. ಶ್ರೀ ಸ್ಕಾಂದ ಪುರಾಣತ್ತ್‌ರ 15ನೇ ಅಧ್ಯಾಯತ್ತ್‌ರ 46ಲಿಂಜ 52ನೇ ಶ್ಲೋಕತ್‌ಲ್ ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣುವ. "ಶಾಪಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ನ ತಲಕಾವೇರಿ ಪೂಜೆಕಾರ ಪಟ್ಟಮಳೇ ಅಮ್ಮ್ಂಗ

ಆಚೀಂದ್" ಅಲ್ಲತೆ ನಡಿಕೇರಿಯಂಡ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ ಅಯಿಂಗ ಎಳ್‌ದ್‌ನ "ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ" ಕೊಡಗ್‌ರ ಸಕಲತ್‌ರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡ್‌ನಂತ ಪುಸ್ತಕ. ಆ ಪುಸ್ತಕತ್ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಕಾವೇರಿಕ್ "ನಿನ್ನ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಎಲ್ಲಿಕೂ ಪೋಪ್‌ಲೇಂದ್" ಭಾಷೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ತಿಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿ ಕನಿಕೆನ ಕೊದ್‌ಚಿತ್, ಕನಿಕೆಲ್ ಮುಂಜೆತ್ ಕುಳಿಪಕ್ ಪೋಪಕ, ಕಾವೇರಮ್ಮೆಕ್ ಎಣ್ಣತೇ ಪೋಪ. ಇದ್ ಗೊತ್ತಾನ ಕಾವೇರಮ್ಮ, ತಂದ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ತಪ್ಪ್‌ನ ಋಷಿಯಡ ಮೇಲೆ ಚೆಡಿ ಬಪ್ಪಂಜಿ ಪೊಳೆಯಾಯಿತ್ ಒಕ್ಕುವ. ಇದ್ ಗೊತ್ತಾಪದು ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯು ಬಯ್ಯನ್ನೇ ಪೋಯಿತ್ ತಕ್ಕ್‌ಬಾಕ್ ಪರೆವಕ, ಪಟ್ಟಮ ಮಧ್ಯಸ್ತಿಕೆ ಮಾಡುವ. "ಕಾವೇರಮ್ಮ ಮಾಡ್‌ನದ್ ಸೆರಿ. ಋಷಿ ಕೊಡ್‌ತ ತಕ್ಕ್‌ನ ತಪ್ಪಿ ನಡ್‌ಂದದ್ ಸೆರಿಯಲ್ಲಾಂದ್ ಸತ್ಯ ಪರ್‌ಂದತ್." ಇದ್‌ನ ಕೇಟ ಋಷಿ ಮೇಲ್ ದುಂಬಾ ಚೆಡಿ ಬಂದಿತ್ ಪಟ್ಟಮಕ್ ಶಾಪ ಕೊಡ್‌ಪ.

"ಮತ್ಸ್ಯದೇಶ ಪಟ್ಟರೇ,
ಈ ದೇಶ ಜನವೆಲ್ಲಾ
ನಿಂಗಕ್ ಮಿನಿಯಡ್
ಉಂಬಕೂ ಕುಡಿಪಕೂ
ಬಾಪಕೂ ಬದ್‌ಕ್‌ಪಕೂ
ನಿಂಗಕೆತ್ತ ತಾಯೋಡ್" ಎಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಶಾಪ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಅದ್ ಕೇಟ ಪಟ್ಟಮಳೊ ಬೊತ್ತಿತ್, ಬೊರ್‌ಂಡಿತ್, ಕಾವೇರಮ್ಮ ದೇವಿರ ಕಾಲ್‌ಕ್ ಬುದ್ದತ್. ಅಕ್ಕ ತಾಯಿ ಕಾವೇರಮ್ಮ ಪಟ್ಟಮಳ ಸಮಧಾನ ಮಾಡಿತ್ ಈ ರೀತಿ ಭಾಷೆ ಕೊಡ್‌ತತ್.

"ಪಟ್ಟಮರೇ ಕೇಳಿರೊ
ದೇವ ಮುನಿ ನಿಂಗಕ್
ಇಟ್ಟ ಶಾಪ ತಟ್ಟುಲ
ಆನಕಲೂ ಪಟ್ಟರೆ
ಎನ್ನ ನಿಂಗ ನಂಬಿತ್
ಇಂಜಚ್ಚಕ್ ನಾಳೋಳ
ಉಂಬಕೂ ಕುಡಿಪಕೂ
ಬಾಪಕೂ ಬದುಕ್ಕಕೂ
ನಿಂಗಕ್ ಕೊರುವಾಂಡ"

ಆ ಪಟ್ಟಮರೇ ಅಮ್ಮಂಗಾಯಿತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ ವಿಚಾರ ನೇರಾಯಿತ್ ಕಾಂಬ.

ಇನ್ನನೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿತ್ ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ರಭಸಕ್ ಉಕ್ಕಿ ಪರಂದ್ ತಡೆನೆಲ್ಲಾ ದಾಟಿತ್ ರಭಸತ್ ಪೋಚಿ. ಅಕ್ಕ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಪಟ್ಟಮ ಪೊಂಗಡ ಪೊಡಿಯ ನೆರಿ ಮಿಂಞಕಿಂಜದ್ ಬಯ್ಯಕಾಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಎಲ್ಲಾರೂ ಮೊಲೆಕೆಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಿತ್, ನೆರಿ ಬಯ್ಯಕ್ ಬೆಚ್ಚಿತುಡ್‌ಪದ್ ನಡಂದ್ ಬಾತ್.

ಆಚೇಂಗಿ "ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ"ಲ್ ಇನ್ನನೆಯೂ ಎಳ್‌ದಿತುಂಡ್. "ಮಲೆಯಾಳ ದೇಶತ್ತ್‌ರ ತಾಯಿಕಾಟ್ ತಂಬರಾನ್" ಎಣ್ಣುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬತ್ ಮಂಗಲಕ್ ಮಿಂಞಲೇ ಪೊಲೆಕಂಡ (ಬಲ್ಯದಾನ) ಒರ್ ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿನ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬುಟ್ಟಿತ್ತಲೋ. ಅವ ಮತ್ಸ್ಯ ದೇಶತ್ ಬಂದಿತ್ ಒರ್ ಕೊಡವನ ಕೂಡಿತ್ ಆನ ಸಂತತಿಯೇ ಅಮ್ಮ್ಂಗಾಂದ್. "ಅಮ್ಮ್ಂಗ ಮಲಬಾರ್‌ಂಜಿ ಬಂದವ್ರೊಂದ್" ರೈಸ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಕಾರನು ಅರಿಚಿರುವ.

ಅಲ್ಲಾತೆ "ಕೊಡಗ್‌ರ ಇತಿಹಾಸ"ಂದೆಣ್ಣುವ ಪುಸ್ತಕತ್‌ನ ಶ್ರೀ.ಡಿ.ಯನ್.ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗ ಎಳ್‌ದಿತ್. ಅದ್‌ಲ್ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್. "ಹೊಯ್ಸಳರ ಪತನದ ನಂತರ ಯಾವ ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಜವಂಶವೂ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನವದನ್ನ ನಾಯಕರು ಕೊಡಗನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆಯಲ್ಲಿನ 11ನೇ ಶಾಸನದ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ತಾವುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಪುಂಡಿ ಕುಂಞನೆಂಬ ಅರಸನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಭಾಗಮಂಡಲದ ಒಂದು ಶಾಸನವೂ ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದು. ಈತನ ಅಧಿರಾಜನಾದ ಭೋದರೂಪ ಭಾಗವರ್ ಮಾಡಿದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪಾಲೂರು ಮಹಾದೇವರ ಪೂಜೆಗೂ, ಭಗಂಡಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿನ ಪೂಜೆಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದ ಶಿಲಾಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಮೆಚ್ಚಾನನು (ಬಹುಶಃ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅಧಿಕಾರಿ) ಶಬ್ದ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಹಾಗೂ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದ ದೇವತಾಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು" ಎಂಬುದರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಇದ್‌ಂಗೂ ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿರ ಶಾಪಕೂ ಕಾವೇರಮ್ಮೆರ ಕರುಣೆರ ತಕ್‌ಕೂ ಸಮ್ಮಂದಕಾಂಬಕ ಇದೇ ಅಮ್ಮ್ಂಗಡ ಮೂಲಾಂದೆಣ್ಣುವದ್‌ಸರಿ.

ಪಟ್ಟಮಡನ್ನಕೆ ಅಮ್ಮ್ಂಗಳೂ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ ಬೋಂಡಿಯ ಮಾತ್ರ. ಹೋಮ ಹವನಕ್ ಬೋಂಡಿಯ ಮಾತ್ರ. ತಂತ್ರ ಅಲ್ಲಾತೆ ಮಂಗಲ, ಮುಂಜಿ, ಶ್ರಾದ್ಧ ಅಲ್ಲಾ ಅರ್‌ಂಜಿತ್ ಕಾವೇರಿರ, ಇಗ್ಗುತಪ್ಪದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಅಲ್ಲಾತೆ ಕ್‌ಗ್ಗಟ್‌ನಾಡ್‌ರ ಸುಮಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಮಂಧ ನೋಟ್‌ವದ್, ಮುಹೂರ್ತ ಬೆಚ್ಚಿಕೊಡ್‌ಪದೆಲ್ಲಾ ಇಂಜತ್‌ಂದ್ ಪೆರಿಯವು ಇಕ್ಕಲೂ ಎಣ್ಣುವ. ಕಾವೇರಿ ಉಳ್ಳ ಭಗಂಡೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನತ್

ಚಂಬಮ್ಮಯ್ಯ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಅಮ್ಮನೊಬ್ಬ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಪಟ್ಟಮಳ " ಅಯ್ಯ"ಂದೆಣ್ಣಂಡ್ ಗೌರವತ್ ಕಾಕ್ತ ಇಂಜತ್. ಅದೇ ರೀತಿಲ್ ಚಂಬಮ್ಮ+ಅಯ್ಯ=ಚಂಬಮ್ಮಯ ಆಚಿ.

ಅಮ್ಮಂಗಡ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಲ್ ಕಪೋಲ ಕಲ್ಪಿತ ಕತೆ ಉಂಡ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಇತಿಹಾಸತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾನ ಬುಕ್ಕ್ "ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ" ಅದ್ ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಎಣ್ಣಕ ಅಂದಾಜ್ 180 ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಎಳ್‌ದ್‌ನದ್. ಅಮ್ಮಂಗಡ ಇತಿಹಾಸ ಕಾವೇರಮ್ಮ ಪೊಳೆಯಾಯಿ ಪರ್‌ಂಜಿ ಪೋನ ಕಾಲತ್‌ಂಜೆ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣತ್ ಎಳ್‌ದಿತುಂಡ್.

ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ್ ಭಾಗಮಂಡಲ ವಶಪಡ್‌ತ್‌ನ ಪಿಂಞ ಅಲ್ಲೇ ಅವಂಡ ಸೈನ್ಯ ಬೆಚ್ಚತ್. ಆಕಾಲತಿಂಜಿಪ್ಪರ ಅಮ್ಮಂಗ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜ ವಿಚಾರ ದಾರ್‌ಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ವೀರರಾಜ ಟಿಪ್ಪುರ ಸೈನಿಕಂಗಳ ದೌತಿತ್ ಭಾಗಮಂಡಲ ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಕೇರಳತ್‌ರ ತಂತ್ರಿಯಳ ಕಾಕ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಅಷ್ಟಬಂಧ, ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶ ಮಾಡಿತ್ ಶುದ್ಧ ಮಾಡ್‌ನ ವಿಚಾರ, ಪಿರಂಗಿಲ್ ಚೂರ್ ಮಾಡ್‌ನ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಕೊಡಿಯ ತಾಮ್ರತ್‌ರ ತಗಡ್‌ರ ಬದ್‌ಲ್ ಬೊಳ್ಳಿರ ತಗಡ್ ಇಡ್‌ಚಿಟ್ಟದ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಕಾಂಬ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆರ ಪಟ್ಟಮಳ ಬಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್ ಪೂಜೆಕ್ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಾಡ್‌ನ ಪಿಂಞ ಅಮ್ಮಂಗ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ವ ಪದ್ಧತಿ ನಿಂದಿತಿಕ್ಕ. ಕೊಡಗ್‌ರ ಅಖೀರಿ ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್ ಅಮ್ಮಂಗಳ "ಕಾವೇರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು"ಂದ್ ಕಾಕ್ತ ಇಂಜತ್‌ಂದ್ ಪುರಾಣತ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿಪ್ಪರ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶ ಮಾಡಿತ್, ಜನಿವಾರ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ ಪೊರಪಾಡ್ ಇಟ್ಟಂಡ್, ಭೂಮಿಕಾಣಿಲ್ ಕೆಜ್ಜಂಡ್, ರಾಜಂಡ ಸೈನ್ಯಕ್ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಚಿ ಹೊರತು, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ವಿದ್ಯೆ ಚಾಯೋಡೆ ಪಡಿಪಕ್ ಪೋಯಿಲೆ. 1834ಲ್ ಅಮ್ಮಂಗಕ್ ಬಲಮುರಿಲ್ ಯಜ್ಞೋಪದೇಶ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಪಿಂಞ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮಠತ್‌ರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಚೆನ್ನ ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಕ್‌ಗ್ಗಟ್ಟ್‌ನಾಡ್‌ರ ಅಮ್ಮಂಗಕ್ಕೂ ಇರ್ಪುದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ಲ್ ಯಜ್ಞೋಪದೇಶ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಈದಂಡ್ ಗುಂಪ್‌ಕ್ ಕೂಡತೆ ಇಂಜವು ಬಯ್ಯ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಮಠತ್‌ರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಅಮ್ಮಂಗಡಾತ್ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಪಿಂಞ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರ ಉಂಡ್.

ಕ್‌ಗ್ಗಟ್‌ನಾಡ್‌ರ ಮತ್ತೂರ್ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬಾಡಗರಕೇರಿರ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬೆಕ್ಕೆಸೊಡ್ಲೂರ್‌ರ ಮಂದತವ್ವಂಡ ಗುಡಿಲ್, ತಾವಳಗೇರಿ, ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ,

ಹಳ್ಳಿಗಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪಂಡ್ ಅಮ್ಮಂಗಳೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕಲೂ ಹಳ್ಳಿಗಟ್ಟ್‌ರ "ಅಯ್ಯಪ್ಪ" ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಕಾಲಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆಪ ನಮ್ಮೆಕ್ ಅಚ್ಚಿಯಂಡ ಒಕ್ಕತ್‌ಂಜ ಪೂಜೆಕಾರ ಪೋಯಂಡುಂಡ್. ಅಲ್ಲತೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಎಚ್ಚಕೋ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್‌ರ ಮಾಲ್, ಮಟ, ಭಂಡಾರ, ಆಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಪಕ್ಕತುಳ್ಳ ಅಮ್ಮಂಗಡ ಮನೆಲ್ ಬೆಪ್ಪದ್ ಇಂದೇಕೂ ನಡಂದಂಡ್ ಉಂಡ್. ಜಮ್ಮ ಅಮ್ಮಂಗ ವೀರಶೂರಂಗಳಾಯಿತ್, ನಂಬಿಕೆಗ್ ಅರ್ಹವಾಯಿತ್ ಕಂಡಾನಗುಂಡ್, ಅಲ್ಲತೆ ಅಮ್ಮಂಗ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯ ಆಯಿತ್ ಮನೆಲ್ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಶುದ್ಧತ್ ಇಪ್ಪಾನಗುಂಡ್ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬಾತ್. ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿಂದೆಣ್ಣುವ ಜಾಗ ಉಂಡ್. ಆ ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ವಾರಾಂಡೆಕೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮೆಲ್ ಕುದ್‌ರೆ ಪೊರಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್ ಅಮ್ಮಂಗಳೇ ದುಂಬಿತಿಂಜ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿಂಜ, ಇಂದೂ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕುದ್‌ರೆ ಪೊರಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್.

ಅಮ್ಮಂಗ ನಡ್‌ಂದ್ ಬಂದ ಬಟ್ಟೆ:

ಶರೀರ ಪ್ರಕೃತಿನ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಅಮ್ಮಂಗ ಉದ್ದಕೂ ಬಣ್ಣಕೂ ದೃಢಕಾಯಳಾಯಿತೂ ಉಳ್ಳವು. ಬಟ್ಟಮೂಡ್, ಬೊಳ್‌ಪ್‌ಕಲರಾಯಿತ್ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿಯಾಯಿತುಳ್ಳವು. ಆಟ್, ಪಾಟ್, ಓಟ್, ಪಡೆಕೂ ಎಣ್ಣ್‌ನ ಶರೀರ. ಅದ್‌ಂಗ್ ಸರಿಯಾಯಿತ್ ಮೂಳೆಕಾಲ್‌ಕೆತ್ತಣೆ ಕುಪ್ಯ ಇಟ್ಟಿತ್ ಕರ್ತಚೇಲೆ ನಡುಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ ಇಂಜತ್. ಮಿಂಞ ಬರಿಂಜ ಪೀಚೆಕತ್ತಿ, ಬೆಂಬರಿಲ್ ತೊಡಂಗ್, ಕಂಬಿ ಮಂಡೆತುಣಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್, ಕೆಮಿಕ್ ಒಂಟಿಕಡಕ್ (ಪತ್ತೊಂಟಕಡ್‌ಕ್) ಕೈಕ್ ಪೊನ್ನ್‌ರ ಕಡಗ ಇಟ್ಟಿತ್ ಪೊರಟಕ ವೀರಸೈನಿಕಂಗಡನ್ನಕ್ಕೆ ಕಾಂಬ ಇಂಜತ್. ಈ ತರತ್ತ್‌ರ ಪೊರಪಾಡ್ ರಾಜಂಡ ಚಾವಡಿಕಾರನಾಯಿತ್ ಪೋಪಕ, ಮಂಗಲ, ಮುಂಜಿ, ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಕ್ ಇನ್ನತ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭತ್ ಮಾತ್ರ ಇಡ್‌ವ ಇಂಜತ್. ಪೊಣ್ಣಾಳ ಉದ್ದ ಕೈಯಿರ ಜಾಕೀಟ್, ಬಯ್ಯಕ್ ನೆರಿಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪೊಡಿಯ ಉಡ್‌ತಿತ್ ಮೊಲೆಕಟ್ಟ್ ಕೆಟ್ಟುವ ಇಂಜತ್. ಆಣಾಳ್ ಭೂಮಿ ಕಾಣೆಲ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಕ ಬೊಳ್‌ಪ್ ಪಂಚೆ, ಉದ್ದ ಕುಪ್ಯತ್ತ್‌ರಂತ ಶರಟ್ ಇಡುವಿಂಜತ್.

ಕೊರವುಕಾರ:

ಅಮ್ಮಂಗಕ್ಕೂ ಒಕ್ಕಕೊರೋರ ಒಕ್ಕ ಪೆದ ಉಂಡ್. ಆ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಪಟ್ಟೆದಾರನೇ ಕೊರವುಕಾರನಾಯಿತ್ ಕೊರವು ನಡ್‌ತ್‌ಚಿ. ಆ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ತಿ ಅವಂಡ

ಪೆದತೇ ನಡಂದಂಡ್, ಆಸ್ತಿನ ರೂಪಿತ ಮಾಡ್‌ವ. ಒಕ್ಕ ಮಕ್ಕಡ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್ ನೋಟಿಯಂಡ್ ಬಟ್ಟೆ, ಬರಿ, ಊಟ ಉಪಚಾರ, ಮನೆ ಮಠತ್‌ರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವಂಡದೇ ಆಯಿತಿಪ್ಪ ಇಂಜತ್.

ಅಮ್ಮಂಗಡದ್ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬ. ಕೊರವುಕಾರ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಆಸ್ತಿರ ಕಂದಾಯ ಕಟ್ಟಿಯಂಡ್, ರಾಜಂಡ ಚಾವಡಿರ ಕೆಲಸಕ್ಕ್ ಒಕ್ಕತಿಂಜ ಒಬ್ಬನ ಕಾಲಕ್ 15 ದಿನ ಆಯಿಪ ಇಂಜತ್. ಮಕ್ಕಡ ಎಳ್‌ತ್. ಮಂಗಲ, ಮುಂಜಿ, ನಡ್‌ಪ್, ಪಡಿಪ್ ಕೊರವುಕಾರಂಡದೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಯಿತ್ ಎಲ್ಲಾರೂ ಒಗ್ಗಟ್ ಒತ್ತೋರ್‌ಮೆಲ್ ಇಪ್ಪನಕೆ ಮಾಡುವ ಇಂಜತ್.

ಕುತ್ತಿಕ್ ನಿಪ್ಪದ್:

ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯಾ ಕಾಯಿಲೆಕಸಾಲೆಸುಂಡ್, ಯುದ್ಧತ್‌ನಗುಂಡ್, ಕಾಡ್‌ಪ್ರಾಣಿಯಡಗುಂಡ್ ಒಕ್ಕ ನಾಶ ಆನಕ "ಮಕ್ಕಪರಿಜೆ, ಒಕ್ಕಪರಿಜೆ" ಪದ್ಧತಿಲ್ ಆ ಒಕ್ಕಪುನಃ ಮೋಳ್‌ಕೇತುವನ್ನಕೆ ಮಾಡ್ವ ಪದ್ಧತಿ ನಂಜತ್. ಒಕ್ಕ ಕೆಟ್ಟ್ ಮುಡ್‌ಂಜಿತ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಕುಂಞಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಂಜಕ, ಅವಳ ಬೋರೆ ಒಕ್ಕಕಾರ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚಿತ್, ಅವಡದೇ ಒಕ್ಕ ಪೆದ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಕುತ್ತಿಕ್ ನಿಪ್ಪ ಇಂಜತ್. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಆಂಗುಂಞಿ ಪೆರಣೆಕ್ ಒಕ್ಕ ಮುಡ್‌ಂಜ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಉಳ್‌ಂಜ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಕೂಡೆ ಇಂಜಿತ್ ಆಣ್ ಮಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಪಿಂಞ ತಾಂಡ ಒಕ್ಕಕೇ ಪಿರಿವದ್ "ಮಕ್ಕಪರಿಜೆ"ಯೂ ಇಂಜತ್.

ಬೆಂದೂ ಸತ್ಕಾರ :

ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡತ್ ಪುಟ್ಟಿ ಬೊಳಂದ ಅಮ್ಮಂಗ ಬೆಂದು ತಕ್ಕಾರಕ್ ಪೆದ ಪೋಸವು. ಬಂದವಂಗ್ ಚೆಂಬ್‌ಲ್ ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಕೈಕಾಲ್ ತೀಟ್ಟಕ್ ಚಾಲೆಮುಂಡ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಕುಡಿಪಕ್ ತಿಂಬಕ್ ತಾಂಡಲ್ಲಿವುಳ್ಳ ಅಂಬಲಿಕಂಜಿ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಯಿತ್ ಕೊಡ್‌ತ್, ಕೊಡಿಯಲಡಿಕೆ ಕೊಡ್‌ತ್ ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡುವ, ಅಯಿಂಡ ಪದ್ಧತಿ ತಲ ತಲಾಂತರತ್‌ಂಜ ಬಂದಿತ್.

ಐನ್‌ಮನೆ:

ಪ್ರತಿ ಒಕ್ಕಕ್ಕೂ ಐನ್‌ಮನೆ ಉಂಡ್. ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಕ್ ನಾಲ್‌ಕಟ್ಟ್‌ಮನೆ, ಕೆಲವುಒಕ್ಕಕ್ ಒತ್ತಪೊರೆ, ಎತ್ತರತ್ತರ ಮಣ್ಣ್‌ರ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕಲ್ಲ್‌ರ ಮನೆದಳತ್‌ರ ಮೇಲೆನಿಂದಿತ್ತಿಪ್ಪ. ಮನೆಕ್ ಪತ್ತ್‌ವಕ್ ಅಗಲವಾನ ಕಂಡಿಗಲ್ಲ್‌ರ ಮೊಟ್ಟ್,

ಬಲ್ಯಕಯ್ಯಾಲೆ, ಬಾಡೆ ಇಪ್ಪ. ಬಾಡೆಲ್ ತೂಕ್ ಬೊಳ್ಚ ಇಪ್ಪ. ಮುಂದ್‌ಮನೆಲ್ ಕಂಬತ್ತ್‌ರ ಮೇಲೆ ಫಲತರ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಪೂ, ಇನ್ನತ್ತ್‌ಕೆತ್ತ್‌ನೆ ಇಪ್ಪ. ಕಯ್ಯಾಲೆಲ್ ಅಳ್‌ಪಕ್ ಐಮರ ಕಂಬ ಇಪ್ಪ. ಮುಂದ್ (ನಾಲ್‌ಕಟ್ಟ್‌ಮನೆ) ಮನೆರ ಒಳ್‌ಲ್ ನಾಲ್ ಸುತ್ತ್‌ಮಾಡಿ, ನಾಲ್‌ಸುತ್ತ್‌ಲ್ ಐಮರ ಇಪ್ಪ. ಮುಂದ್ ಮಧ್ಯಕ್ ಬಾಂಗಿತ್ ನೀರ್ ಬುವ್ವನಕೆ ಬುದ್ದ ನೀರ್ ಒಳ ಚರಂಡಿಕಾತೆ ಪೊರಮೆ ಪೋಪ. ಐಮರತ್ತ್‌ರ ಸುತ್ತಲೂ ಕೋಂಬರೆ ಇಪ್ಪ. ನೆಲಕ್ಕಿರ ಪಕ್ಕ್‌ಲ್ (ವಿಸ್ತಾರತ್ ಚೆರಿಯದಾಚೇಂಗ್ಯೂ) ಬಲ್ಯಕೋಂಬರೆ, ನಡುಕೋಂಬರೆ, ಪ್ರತಿ ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ಕನ್ನಿ ಕೋಂಬರೆ ಇಪ್ಪ. ಒಕ್ಕತ್‌ಲ್ ನಲ್ಲದ್, ತೀಯದ್ ಆಪಕ ಅಡಿಗೆಕ್‌ಂದ್ ಉಂಬಳ ಮನೆಇಪ್ಪ.

ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ:

ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ, ಸಮ್ಮೆನಾಳ್, ಮಂಗಲ ಮುಂಜಿ, ಎಲ್ಲಾ ಐನ್‌ಮನೆಲೇ ನಡ್‌ಪ ಇಂಜತ್. ಒಕ್ಕಕ್ ಸೇರ್‌ನ ಕೊಟ್ಟ್, ಪಟ್ಟಿ, ಓಣಿ, ತೂಟ್‌ಂಗಳ, ತೋಟ, ಬೇಲ್, ಅತ್ತ್‌ಕಡ್‌ಚಿ, ಜಮ್ಮತ್ ಆಳ್ ಎಲ್ಲಾ ಇಂಜಿತ್ ಒಕ್ಕ ಒರ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಮಾದರಿ ಕಾಂಬ ಇಂಜತ್.

ಕಾರಣಂಗ:

ಆಯಾ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಮೂಲ ಪುರುಷನ ಕಾರಣವ ಎಣ್ಣಿತ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್‌ವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಕೆಲವು ಒಕ್ಕತ್‌ಕೈಮಡ ಕೆಟ್ಟಿತ್, ಅಲ್ಲಿ ಕಾರಣವ ಮೂರ್ತಿರ ಪ್ರತಿಮೆ ಮಾಡಿತ್ ಬೆಚ್ಚಿತುಂಡ್. ಸಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಲ್, ಮಂಗಲ ಮುಂಜಿಲ್, ವಿಶೇಷ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿತ್ ಎಡೆ ಇಡ್‌ವ. ಕಾರಣವ ಗುಡಿ ಇಲ್ಲತೆ ಒಕ್ಕಕಾರ ಒರ್ ನಿಶ್ಚಿತ ಭಾಗತ್‌ರ ಪಾಲ್‌ಬಪ್ಪ. ಮರತ್‌ರಡಿಲ್ ಎಡೆ ಇಡ್ವ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್. ಕೆಲವು ಮನೆಲ್ ಕನ್ನಿಕೋಂಬರೆಲ್ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪ.

ವ್ಯವಸಾಯ:

ಐನ್‌ಮನೆ ಪೂರ್ವಕ್ ಮೂಡ್ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ. ಭೂಮಿ ಉಪ್ಪಕ್ ಸುರುಮಾಡ್‌ವಕ ನಾಳ್ ನಕ್ಷತ್ರ ನೋಟಿತ್, ಪೂರ್ವ ಭೂಮಿಂಜಿ ಉಪ್ಪಕ್‌ಳಿವ. ಬಿತ್ತ್ ಇಡ್‌ವಕ ನಾಟಿಶುರು ಮಾಡ್‌ವಕ ನಾಳ್ ನಕ್ಷತ್ರ ನೋಟಿತ್‌ಳಿಯುವ. ಎತ್ತ್‌ಳ ಉಪ್ಪಕ ಆ ಎಡತ್ ಎತ್ತ್‌ನ "ಹರ" ಎಣ್ಣಿತೂ, ಬಲ್‌ತ ಎತ್ತ್‌ನ "ಈ" ಎಣ್ಣಿತ್ ಈಶ್ವರಂಡ ಪೆದ ಎಣ್ಣಿತ್ ಉಪ್ಪ. ಆಕ ನಾಟಿ ಮಾಡ್ವಕ "ಗಣೋದಿನಾಟಿ" (ಓಟ್‌ನಾಟಿ) ನಡ್‌ತ್‌ವ ಇಂಜಂತ್. ಕೂಟ್‌ಪಣಿಕಾರಕ್ ಊಟ ಕೊಡ್‌ಪ ಪದ್ಧತಿ,

ಏರಿಲ್ ನಡ್‌ಪಕ ನಾಟ ನಡ್‌ಪದ್ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಒರ್ ಪುಡಿ ನಾಟಿಯಾಚೆಂಗ್ಯೂ ನಡ್‌ಕಂಡೂಂದ್ ಉಂಡ್. ಪಣಿ ತ್ಯೇಂದ ಪಿಂಞ ಎತ್ತ್‌ಕತ್ತಿತ್ ನೇಂಗಿ ನೊಗ ಒಪ್ಪರತ್ ಬೆಚ್ಚಿ, ಕಡೆಕ್ ಪುತ್ತರಿಯಂದ್ ನೇಮಪೋಲೆ ನಮ್ಮೆ ನಡ್‌ತುವದ್ ನಂಗಕೆಲ್ಲಾ ಅರಂಜದೇ.

ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ:

ಅಮ್ಮಂಗ ಏದೇಂಗಿ ವಿಗ್ರಹ ಇಲ್ಲೆ ಕಲ್ಲ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪೂಜ್‌ವದಾಚೇಂಗಿ ಪಾಲ್ ಬಪ್ಪ ಮರ ಬೋಂಡು. ಮಂಗಲ ಚಪ್ಪರಕ್ ಒರ್ ಪಾಲ್ ಬಪ್ಪ ಮರತ್‌ರ ಚಪ್ಪರ ಕಾಲ್ (ಚಕ್ಕೆಮರ) ಬೋಂಡು. ತಲಕಾವೇರಿಲುಳ್ಳ ಅಶ್ವಥಮರ ಮಾದರಿರ ಮರ ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡತೇಂಗ್ಯೂ ಈಶ್ವರ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಭಾವನೆಲ್ ಪೂಜ್ಪ. ಕೆಲವು ಜಾಗತ್ ಅಶ್ವಥಮರತ್‌ರ ಕೂಡ ನೆಲ್ಲಿಮರ ನಟ್ಟಿತ್ ಈಶ್ವರ ಪಾರ್ವತಿಂದೆಣ್ಣ ಭಾವನೆಲ್ ಪೂಜ್ಪ. ಚಕ್ಕೆಮರ, ಮಾಂಗೆಮರ ಶುಭಕಾರ್ಯಕೂ, ಸಂಪಿಗೆಮರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕೊಟ್ಟ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ಕೂ ಉಪಯೋಗ್‌ಚಿಡುವ.

ಬತ್ತ್ ಬೊಳೆಕ್ ತೊಂದರೆ ಕೊಡ್‌ಪ ಪಂದಿ, ಮೊಲ, ಕೇಮ, ಕಡ್‌ಮನೆಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲಲು. ಕ್ರೂರಪ್ರಾಣಿಯಡ ತೊಂದರೆ ಕಂಡಕ ಬೋಟೆಕಾರ ಅಯ್ಯಪ್ಪಂಗ್ ಬಿಲ್ಲ್‌ಬಾಣ, ಇರ್‌ಂಬ್‌ವಸ್ತು, ಮಣ್ಣ್‌ರನಾಯಿ ಪರಕೆ ಇಟ್ಟುವ.

ಸಂಪ್ರದಾಯ:

ಅಮ್ಮಂಗಡ ಕುಟುಂಬತ್ತ್‌ರ ಕೊರವುಕಾರ್ತಿ, ಪ್ರತಿದಿನ ಪೋಲಾಕೋ, ಬೈಟೂ ಮನೆ ಒಡ್‌ಕಿತ್, ಚಾಣನೀರ್ ತಳ್‌ಚಿತ್ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಬಾಡೆಕ್ ಬೊಳ್‌ಚಬೆಪ್ಪ. ದೇವಳೊ ಕಾರಣವಂಗಳೊ ತೊತ್ತಿಕ್ ಕುರಿಇಡ್‌ವ. ಲಿಂಗಾಯಿತ ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತಿಂಜ ಆಣಾಳ ನೆತ್ತಿಕ್ ಭಸ್ಮತ್ತ್‌ರ ನಾಮು ಇಟ್ಟಂಡ್ ಕುರಿ ಇಡ್‌ವ ಪದ್ಧತಿಯಂಡ್. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಕ್ ಬೆಚ್ಚ ಬೊಳ್‌ಚ ಅದಾಯಿತ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ಪೋಚೇಂಗಿ ಅನಿಷ್ಟ, ಪೂಂಞ ಅಡ್ಡ ಬಪ್ಪದ್, ಪೋಪ ಕಾರ್ಯಕ್ಕ್ ಮುಟ್ಟ್, ಕಾಕೆ ಕಾಂದತ್ತೇಂಗಿ ಚಾವು ಸುದ್ದಿಬಪ್ಪ, ಇನ್ನತ ಫಲತ್‌ರ ನಂಬಿಕೆ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಅಮ್ಮಂಗಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಒಂದೂವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಿಯಲೆ ಅಡಿಕೆ ಪವಿತ್ರ. ಎಲ್ಲಾ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಕ್ಕು ಇದ್ ಬೋಂಡು. ಬೆಂದ್‌ಕ ಬಾತೇಂಗಿ ಆಳ್‌ಕಾಳ್‌ಕ್ ಕೊಡಿಯಲಡಿಕೆ ಕೊಡ್‌ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್.

ತಿತ್ತ್‌ಕ್ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಅಮ್ಮಂಗ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡ್‌ಪ. ಪುದಿಯ ಕುಂಞಿ

ಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪಕ, ಕ್'ಣ್ಣ್ ಮೂಡಿ ಮಂಗಲಾಯಿತ್ ಮನೆ ದುಂಬ್'ಚಿಟ್ಟಿವಕ, ಪೆತ್ತ್ ಕುಂಞಿ ದೂರ ಜಾಗತಿಂಜ ಮನೆಕ್ ಬಂದಕ, ಒರ್ ತಟ್ಟೆಲ್ ತಿತ್ತ್'ಕಂಡ ಇಟ್ಟಿತ್, ಚೆನ್ನ ನೀರ್ ಬೂಕಿತ್ ದಂಡ್ ಕೂಳ್ ಮಣಿ ಇಟ್ಟಿತ್ 'ತೆಳ್'ನೀರ್" ಮಾಡಿತ್ ಊಂಜಿತ್ ಚೆಲ್ಲುವ ಪದ್ಧತಿ ಪಂಡ್'ಂಜೇ ಉಂಡ್.

ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್'ನಕ: ಆಂಗುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್'ನಲ್ಲಿ ಓರ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಕುಂಞಿರ ಕೈಕ್ ಆಣಕೆ ಗಿಡತ್'ರ ಬಿಲ್'ಲ್ ಬಾಣ ಮಾಡಿತ್ ಪುಡ್'ಪ್'ಚಿಡುವ. ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿ ಆನಕ ತಳಿಯ ಮಣಿ ಪೊಜ್ಜಿತ್ ಸದ್ದ್ ಮಾಡಿತ್ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಕ್ ಅರಿಚಿಡ್'ವ. ಮೊದ್'ರ ಉಳ್ಳ ವಸ್ತು (ತೇನ್, ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲ) ಬಾಯಿಕ್ ತ್'ೀಟಿತ್ "ನೀಡ ಬದ್'ಕ್ ಇನ್ನನೆ ಮೊದ್'ರತಿಕ್ಕಡ್'"ಂಡ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡ್'ವ.

ಸೂತಕ:

ಪೆತ್ತ್'ಕ 10 ದಿನ ಸೂತಕ. 11ನೇ ದನ ಊರ್'ದೇವಸ್ಥಾನತ್ತ್'ರ ಪೂಜೆಕಾರ ಪಟ್ಟಿ ಬಂದಿತ್ ಮನೆ ಮಾರ್'ಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯತ್ ನೀರ್ ತಳ್'ಚಿತ್ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಂಡು. 12ನೇ ದಿನ ಕುಂಞಿಕ್ ಪೆದ ಇಡ್'ವ ಶಾಸ್ತ್ರ. ದುಂಬ ಪಕ್ಕತ್ತ್'ರ ಬೆಂದುವಳೂ, ನೆರೆಮನೆಕಾರಳೂ ಬಪ್ಪ. ಪುರೋಹಿತ ಬಂದಿತ್ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಲ್ ಮಂಡಲಕುರಿಪ. ಎಲ್ಲಾರೂ ಕುಳ್'ಚಿತಳ್'ಚಿ ಶುದ್ಧವಾಯಿತಿಪ್ಪ. ಅಪ್ಪನೂ, ಅವ್ವನೂ ಕುಂಞಿನೆಡ್'ತಂಡ್ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಕ್ ಮೂಡ್ ಮಾಡಿತ್ ಅಳ್'ಪ. ಪುರೋಹಿತ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿತ್, ಅಪ್ಪನುಂಡ್ ಪೆದತ್'ನ ಮೂಂದ್ ಕುರಿ ಕುಂಞಿರ ಬಲ್'ತೆ ಕೆಮಿಕ್ ಎಣ್'ಣಚಿಡ್'ವ. ಬೋಳೆಕ್, ಪೂಲೆ ಮಣಿ, ಕೈಕ್ ಕರ್ತ ನೂಲ್ ಅಪ್ಪನೇ ಕಟ್ಟಂಡು. ಪಾಲ್'ರ ಪೆರೆನ ಒರ್ ತಟ್ಟೆಲ್'ಟ್ಟಿತ್, ಪೊನ್ನ್'ರ ಚೂರ್'ಲ್ ಅದ್'ನ ತ್'ೀತಿತ್ ಕುಂಞಿಕ್ ತಿಂಬ್'ಚಿಡುವ. ಆಂಗುಂಞಿರ ಪೆದತ್ತ್'ರ ಕೂಡ "ಅಮ್ಮ್'ಯ್ಯ"ದೆಣ್ಣತ್ತಿಪ್ಪ. ಅಂದೇ ಕುಂಞಿನ ತೊಟ್ಟ್'ಕ್'ಡ್'ವ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಮೂಂದ್ ಮುತ್ತೈದ್ಯ ತೊಟ್ಟ್'ಕ್ ಬೊಳ್'ತ ಬಟ್ಟೆ ಬಿರ್'ಚಿತ್. ಒರ್ ಅರ್'ಪಕ್ಕಲ್'ರ ಕುಟ್ಟಿಕ್ ಬೊಳ್'ತ ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿತ್, ಮುಂದ್ ಕುರಿ ತೊಟ್ಟ್'ರೊಳ್'ಕ್ ಇಟ್ಟಿತ್, ಎಡ್'ತಿತ್ ವಾಡ್'ವ. ಪಿಂಞ ಕುಂಞಿನ ತೊಟ್ಟ್'ಕ್'ಟ್ಟಿತ್ ಬಂದ ಬೆಂದು, ಮನೆಲುಳ್ಳಯಿಂಗಳೂ ಕುಂಞಿಕ್ ಪಣ ಕೊಡ್'ತಿತ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡ್'ವ. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಂಜಿ ತೊಟ್ಟ್'ನ ಎಡ್'ತಪೋಯಿತ್ ನೇಲೆಕೇರ್'ಲ್'ಟ್ಟಿತ್ ಮೂಂದ್ ಮುತ್ತೈದ್ಯ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ತೊಟ್ಟ್'ಲ್'ಟ್ಟಿತ್ ಜೂಕಿಯಂಡ್ ಪಾಡ್'ವ.

45ನೇ ದಿನತ್ ನೀರ್ ಎಡ್'ಪಶಾಸ್ತ್ರ. ಎಲ್ಲಕೂ ಎಣ್ಣೆಕುಳಿ, ಪೆತ್ತವಡ ಪತ್ಯತ್ತ್'ರ

ಊಟ ಉಪಚಾರ; ಮಾಲ್‌ಮಟ ಇಡ್‌ವದಿಲ್ಲೆ. ಶಕ್ತಿಕಾಯಿತ್ ನೆಯಿ, ಎಳ್ಳ್‌ನಂತ ತಂಪ್ ತೀಸಿ ಕೊಡ್‌ಪ. ನೀರ್ ಎಡ್‌ಪದಿನ ಕುಳ್‌ಚಿತ್, ಪುದಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿತ್ ಗಂಗಾಪೂಜೆ ಮಾಡಂಡು. ಕಣತ್ತರೆಕ್ ಮೂಂದ್ ಮುತ್ತೈದ್ಯಳ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಪೋಯಿತ್, ಗಂಗಾ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಬಿಂದಿಗೆಲ್ ನೀರೆಡ್‌ತಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಉಂಬಳ ಮನೆಲ್ ಬೆಪ್ಪ. ಪಿಂಞ ಕುಂಞನೆಡ್‌ತಂಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಪೋಯಿತ್, ಪೂಜೆ ಕಯಿಚಿತ್ ಬಂದ ಪಿಂಞ ಮಾಡ್‌ನ ಅಡಿಗೆನ ಎಡೆ ಇಟ್ಟಿತ್, ಕನ್ನಿ ಕೋಂಬರೆಲ್ ಮೀದಿ ಬೆಕ್ಕಂಡು. ಇದ್‌ನ "ದೇವಳ ತೊಪ್ಪಂ"ದ್ ಎಣ್ಬ. ಕುಂಞನ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಲ್ ಬುದ್ದವ್‌ಚಿಡ್‌ವಂಜಿ ಕೊರವುಕಾರ ತಕ್ಕ್ ಪರಂದ್, ದೇವಕ್ ಅಕ್ಕಿ ಇಡ್‌ಚಿಡ್‌ವ. ಪೆತ್ತವ ಪೆರಿಯಯಿಂಡ ಕಾಲ್‌ಪುಡ್‌ಚಿತ್, ಕಾರಣವನೋ, ಕನ್ನಿಕಂಬ್‌ನೋ ತೊತ್ತಿತ್, ಉಟೋಪಚಾರ ಮಾಡ್ವ.

ಮಂಗಲಕಾರ್ಯ:

ಮಂಗಲ ಎಣ್ಣ್‌ನಕ ಮಂಗಳಕಾರ್ಯ. ಪಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಅಪ್ಪ ತಾಂಡ ಪೋಂವಂಗೊಪ್ಪ ಮೂಡಿ ಉಂಡ್‌ಂಡ್ ಅರಿಂಜಕ, ಬೋರೆದಾಡೇಂಗಿರ ಮಂಗಲತೋ, ಮಂದ್‌ಲೋ, ಊರ್‌ನಾಡ್‌ರ ಸಮ್ಮೆಲೋ ಮೂಡಿನ ನೋಟಿತ್, ಆರಬೇರ ಅರ್‌ಂಜಿತ್, ತಂದುಬೆಂದೂ ಮಾಡ್ವ ಇಂಜತ್. ಒತ್ತ್ ಬಂದಕ ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಓರ್ ನಿಶ್ಚಿತ ದಿನತ್ತಂದ್ ಮೂಡಿರ ಮನೆಲೋ, ದೇವಸ್ಥಾನತೋ ಮಾಡ್ವ ಇಂಜತ್. ಇದ್‌ಂಗೂ ಪುರೋಹಿತ ಬಕ್ಕಂಡು. ಜಾತಕ, ಗಣ, ಕೂಟ ಎಲ್ಲಾ ನೋಟಿತ್, ಒತ್ತ್ ಬಂದಕ ಮಾತ್ರ ಸಂಮಂಧ ಮಾಡ್ವ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಅದೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೆ. "ಮನ ಒತ್ತಕ, ಗಣ ಒತ್ತತ್‌ಂದ್' ನಡ್‌ಪ ಕಾಲ ಬಂದಿತ್.

ಊರ್ ಕೂಡ್‌ವ ದಿನ:

ಇದ್‌ನೇ "ಕರಿಕ್ ಮುರಿಪದ್"ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಸಾಧಾರಣವಾಯಿತ್ ಅಂದ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ್ "ಉಪನಯನ" ಮಾಡ್ವ. ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್ 12 ಬಯತ್‌ರೊಳಿಯ (ನೂಲ್ ಮಂಗಲ) ಉಪನಯನ ಮಾಡಿತ್ ಜನಿವಾರ ಇಡ್‌ವ ಇಂಜತ್. ಪಿಂಞ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶ ಪಡಂದ ಕುಂಞ, ಮಂತ್ರ ಪಠನ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಂಡು ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಅದ್ ನಡ್‌ಪ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಮಂಗಲತ್ತ್‌ರ ಬಯ್ಯತ ದಿನ ಮಾಡಿತೇ ಮಾಡ್ವ. "ಗಣಪತಿ ಹೋಮ" ಇಟ್ಟಿತ್ ಜನಿವಾರ ಇಟ್ಟಿತ್ "ದ್ವಿಜ"ನಾಪ. ಇದ್‌ಂಗೂ ಪುರೋಹಿತ ಬಂತೇ ಆಂಡು.

ಬಯಿಟಾಪಾಂಗ್ ಮಿಂಞ ಚಪ್ಪರ ಇಡಂಡು. ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕಳ್‌ಪ್‌ಚಿಡುವ

ಜಾಗತ್ ಚಪ್ಪರತ್‌ರ ಕಾಲ್‌ಕುತ್ತ್‌ವಕ್ ಚಕ್ಕೆ ಮರತ್ತ್‌ರ ಕಂಬ ಬೋಂಡು. 4 ಕಂಬತ್‌ನ ಕುತ್ತಿತ್ ಚಪ್ಪರ ಪಣಿ ಪೂರ್ತಿ, ಆಂಡ್ಪೇಂಗಿ "ಅರ್‌ವ" (ನೆರೆಮನೆಕಾರ) ಬಂದಿತೇ ಬಕ್ಕಂಡು. ಚಪ್ಪರ ಇಟ್ಟಿತಾನದು ಊಮೇರ ಮಡಿವಾಳ ಬಂದಿತ್ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಡುಬಾಡೆಂಜಿ ಮೂಹೂರ್ತಕಳ್‌ಪ ಚಪ್ಪರತ್ತ್‌ರಡಿಕೆತ್ತಣೆ ಬೊಳ್‌ತ ಬಟ್ಟೆರ ಮೇಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಿತ್, ಚಪ್ಪರಕ್ ತೆಂಗೆ, ಬಾಳೆಕೊಲೆ, ಬೊಳ್ಳರಿನ ಮಡಿವಾಳನೇ ಕಟ್ಟಿ ನೇತಂಡು.

ಅಂದ್ ಬಯಿಟ್ ನಲ್ಲ ನೇರತ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಬೊಳ್‌ಪ್ ಪಯಜಾಮ, ಶರ್ಟ್ ಇಟ್ಟಿತ್, ಮಂಡೆಕ್ ಚೋಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಚೌಕ ಕಟ್ಟಿತ್ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಲ್ ಬಕ್ಕಂಡು. ಬೋಜಕಾರ ಅವನ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಕೋಂಬರೆಂಜಿ ಬಕ್ಕಂಡು. ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಪಟ್ಟೆದಾರ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಿತ್, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಕ್ ಗುರು ಕಾರಣವನ ಗೇನ ಮಾಡಿತ್ ಅಕ್ಕಿ ಇಡ್‌ಚಿಡುವ. ಅವ್ವ ಪಳ್‌ವಮಾಲೆನ ಮೂಂದ್‌ಕುರಿ ಬೋಳೆಕ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್, ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಬೋಳೆಕ್ ಇಡ್‌ವ. ಪೆರಿಯಯಿಂಡ ಕಾಲ್‌ಪುಡ್‌ಚಿ "ಮಂಗಲಕಾರ"ನಾನ ಪಿಂಞ ಒಬ್ಬನೇ ಪೊರಮೆ ಎಲ್ಲಕೂ ಪೋಪನಕ್ಕಿಲ್ಲೆ. ಬೋಜಕಾರ (ಚಂಜಾದಿ) ಜೊತೆಲೆ ಇಕ್ಕಂಡು. ಪಿಂಞ ತೇರಣ ಬೆಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಉಂಡ್. ಮೂಡಿನೋ ಇನ್ನನೆ ಮಾಲೆ ಇಟ್ಟಿತ್ "ಮಂಗಲಕಾರ್ತಿ" ಆನ ಪಿಂಞ ಒಬ್ಬಳೇ ಪೊರಮೆ ಪೋಪನೆಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ತೇರಣ ಬೆಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ ಮೂಡಿಕೂ ಉಂಡ್.

ಪೊಟ್ಟಿ ದುಂಬ್‌ಚಿಡುವ:

ಮೂಡಿಕ್ ಅಪ್ಪ, ಅವ್ವ ಕೊಡ್‌ತಯಿಪ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ, ಕಚ್ಚಿ ಮುಟ್ಟ್, ಪಾತ್ರೆ, ಕಡಿಕೆ, ಎಲ್ಲಾನೋ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಡುಬಾಡೆಲ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ತಿಪ್ಪ. ಅದ್‌ನ ಊರ್‌ಕೂಡ್‌ವಂದ್ ನಲ್ಲ ನೇರ ನೋಟಿತ್ ಪೊಟ್ಟಿದುಂಬ್ ಚಿಡ್‌ವ. ಕಚ್ಚಿ ಮುಟ್ಟ್ ಪಾತ್ರೆನೆಲ್ಲಾ ಬೊಳ್‌ಪ್ ಬಟ್ಟೆಲ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ. ಮಂಗಲಕಾರ್ತಿಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆನ ಮೂಂದ್ ಪೊಟ್ಟಿಕ್‌ಡ್‌ವ ಪದ್ಧತಿ. ಪೊಟ್ಟಿರ ಒಳ್‌ಕ್ ಬೊಳ್‌ಪ್ ಬಟ್ಟೆ ಬಿರ್‌ಚಿತ್, ಅಕ್ಕಿ, ದುಡ್ಡ್, ನಲ್ಲಮಳು, ಕೊಡಿಯಲಡಿಕೆ ಇಡಂಡು. ಪಿಂಞ ಮೂಂದ್ ಮುತ್ತೈದೆ ಮಂಗಲಕಾರ್ತಿಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಬಟ್ಟೆ ಬರಿನೆಲ್ಲಾ ಕೂಟಿತ್ ಪೊಟ್ಟಿದುಂಬ್‌ಚಿಡುವ.

ಪೋಳಿಯ ದುಂಬ್‌ಚಿಡ್‌ವ ಶಾಸ್ತ್ರ:

ಇದ್ ಇಂದೇಕು ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮನೆಲ್ ಉಂಡ್. ಮೇದಂಗೆಣ್ಣಿತ್ ನಲ್ಲ ದಿನ ಪೋಳಿಯ ನೆಜ್ಜಿತ್ ಕೊಂಡ್ ಬಪ್ಪ್‌ಚಿಡ್‌ವ. ಅವಂಗ್ ಅಕ್ಕಿ, ಬೆಲ್ಲ, ತೆಂಗೆ

ಬಾಳೆಪಣ್ಣ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. ಕೊರವಕಾರ್ತಿ ಪೋಳಿಯ ಕೊಂಡ್‌ಬಂದಿತ್ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಲ್ ಬೆಪ್ಪ. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಬೊಳ್‌ಚ ಕತ್ತ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್, ಗುರುಕಾರಣವನ ಗೇನ ಮಾಡಿತ್ ಅಕ್ಕಿ ಕನಿಪ. ಪಿಂಞ ಪೋಳಿಯ ತೊರಂದ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್, 5ಸೇರ್ ಅಕ್ಕಿ, 5 ತೆಂಗೆ, 5 ಅಚ್ಚ್ ಬೆಲ್ಲ, ಬಾಳೆಪಣ್ಣ್‌ನ ಬೆಪ್ಪ. ಉರ್‌ಪೆಲ್ ಕೊಡಿಯಲಡ್‌ಕೆ ಇಟ್ಟಿತ್ ಪೋಳಿಯ ದುಂಬ್‌ಚಿಡ್‌ವ. ಇದ್‌ನ ಸಹ ಮೂಂದ್ ಅಥವಾ ಅಂಜಿ ಇನ್ನನೆ (ಬೆಸಸಂಖ್ಯೆ) ಮುತ್ತೈದ್ಯ ದುಂಬ್‌ಚಿಡಂಡು. ಪಿಂಞ ಚೋಂದರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರತ್ ಕಟ್ಟಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಮೇಲೆ ಬೀರತ ಅಡಿಕೆ ಪೂ(ಪೊಂಬಾಳೆ) ಕೆಟ್ಟಿತ್ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಲ್ ಬೆಪ್ಪ. ಇದ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮನೆರ ಪದ್ಧತಿ.

ಬಳೆ ಇಡ್‌ವ ಶಾಸ್ತ್ರ:

ಊಮೆರ ಬಳೆಗಾರನ ಬಪ್ಪ್‌ಕೆಣ್ಣ್‌ವ. ಕೈಯಾಲೆಲ್ ಪಲಂಬ್ ಬಿರ್ಚಿತ್ ಮೂಡಿನ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಕರ್ತದ್, ಚೋಂದದ್ ಬಳೆ ಇಡಂಡು. ಪಿಂಞ ಬೋಂಡಿಯಯಿಂಗ ಬಳೆ ಇಡ್‌ಚಿಟ್ಟುವ. ಬಳೆಗಾರಂಗ್ ಪಲಂಬ್ ಅಕ್ಕಿ, ಬಾಳೆಪಣ್ಣ್, ತೆಂಗೆ, ಪಣ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. ಮೂರ್ತಂದ್ ಪೊಲಾಕ ಕ್‌ಣ್ಣನಾಚೇಂಗ್ಯೊ, ಮೂಡಿ ಆಚೇಂಗ್ಯೊ, ನೇರತೆ ಎದ್ದಿತ್, ಎಣ್ಣೆ ಆಸನ ಮಾಡಂಡು. ಮುಂದ್ ಯಾ ಅಂಜಿ ಜನ ಮುತ್ತೈದ್ಯ ಮಂಜ ಪಿಂಞ ಎಣ್ಣೆನ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿತ್ ಎಣ್ಣೆ ತೇಪ. ಪಿಂಞ ಗುಡ್ಡಕ್ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಪೋಯಿತ್ ಕುಳ್‌ಪ್‌ಚಿಡ್‌ವ.

ಮಂಗಲಕಾರ, ಮಂಗಲಕಾರ್ತಿ ಪೊರಡ್‌ವ:

ಕ್‌ಣ್ಣ ಬೊಳ್‌ತಕುಪ್ಯ, ಚೋಂದರೇಷ್ಮೆ ಚೇಲೆ, ಪಾನಿ ಮಂಡೆ ತುಣಿ, ಪೀಚೆಕತ್ತಿ, ತೊಡಂಗ್ ಮಾಲೆ, ಕೊಕ್ಕೆತಾತಿ, ಕೈಕ್‌ಕಟ್ಟಿ ಬಳೆ, ಮೊಯಿರ ಗೆಜ್ಜೆ ತಂಡ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡ್ವ. ಮೂಡಿಕ್ ಚೋಪ್‌ಬೊಟ್ಟ್ ಪೊಡಿಯ, ಚೋಪ್ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಜಾಕೀಟ್, ಮಾಲೆ, ಕೊಕ್ಕೆ ತಾತಿ, ಬಾಕಿ ಪದೀಚ ಇಟ್ಟಿತ್. ಕಾಪಿಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿತ್ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡ್ವ. ಮೂಡ್ ಕಾಂಗತನ್ನಕೆ, ಮುಸ್‌ಕೋಲಿ ಇಟ್ಟಿತ್, ಚಪ್ಪರತ್‌ರಡಿಕ್ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ. ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮನೆಲೂ, ಮೂಡಿಕ್ ಮೂಡಿರ ಮನೆಲೂ ಮೂರ್ತ ಮಾಡ್ವ ಇಂಜತ್. ಮೂರ್ತ ಕೈಂಜಿತ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮಂಗಲಾಡಿ ಮೂಡಿರ ಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ.

ದಾರೆ ಬೂಕ್‌ವ:

ಮಂಗಲಾಟ ಬಪ್ಪಕ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟ್ ಪೋಳಿಯ, ಪದ್ಧತಿಪ್ರಕಾರ ದಾರೆ ಸಾಮಾನ್ ಕೊಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ದಾರೆ ಸಾಮಾನ್ ಎಣ್ಣಕ, ಮಂಗಲಕಾರ್ತಿಕ್ ಒರ್ ಜೊತೆ ಬಟ್ಟೆ (ಘನಪಟ್ಟದ್) ಮಾಂಗಲ್ಯ, ಕಾಮೋಯಿರವೂ, ಮೂಡಿರ ಅವ್ವ, ಅವ್ವ ತಮ್ಮಾವ, ತಮ್ಮಾವಿಕ್ ಕೊಂಡ್‌ಬಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆ ಬರಿ. ಮಂಗಲ ಬಾಳೆರಡಿಲ್ ಬಂದ್ ನಿಂದಿತ್, ಫಲಾಹಾರ ಮಾಡಿತ್. ಬಾಳೆಬೇಂಗಿತ್ ಕೊಂಡ್ ಬಂದ ಪೋಳಿಯತ್‌ನ ಮೂಡಿರ ಕಡೆಕಾರಕ್ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ದಾರಾಮಂಟಪಕ್ ಬಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿ ದಾರೆ ಸಾಮಾನತ್‌ನ ತಟ್ಟೆಲ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ "ದಾರೆ ಸಾಮಾನ" ಕೊಡ್‌ಪ ಪದ್ಧತಿ.

ದಾರೆ ಬೂಕ್‌ವ ಪದ್ಧತಿ:

ಅಮ್ಮಂಗಡ ಮಂಗಲತ್ ದಾರೆ ಬೂಕ್‌ವ ಪದ್ಧತಿ ಅತೀ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾನದ್. ದಾರೆಮಂಟಪತ್‌ಲ್ ಪುರೋಹಿತ ಇಟ್ಟ್ ದಂಡ್ ಮಂಡಲತ್ ಗಣಪತಿಕ್ ಕಲಶ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪೂಜ್ಜ. ಮಂಗಲಕಾರನೋ, ಮಂಗಲಕಾರ್ತಿನೋ ಮೂಪ್ ಮೂಡ್ ಮಾಡಿತ್ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಡ್‌ವ. ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಕಾಂಗತನ್ನಕೆ ತೆರೆಮರೆ ಪುಡಿಪ. ದಂಡಾಳ್‌ರ ಅವ್ವನೂ, ಅಪ್ಪನು, ಕುಟುಂಬಕಾರರೂ, ಸಮ್ಮಂಧಿಕಂಗಳೂ, ಬೆಂದುವಳೂ ಕೂಡಿತ್ತಿಪ್ಪ. ಒಕ್ಕ ಪೆರಿಯವ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡೋ ಮೂಡಿರೋ ಪೆದ ಎಣ್ಣಿತಾಪದು, ಕ್‌ಣ್ಣ ಮೂಡಿಕೂ, ಮೂಡಿ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗೂ ಮಾಲೆ ಇಡ್‌ವ. ತೆರೆಮೆರೆ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಆಪದು ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ದಂಡ್ ಅಂಗ್ಯೆಯಿರ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿರ ದಂಡ್ ಅಂಗ್ಯೆ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಆಪದು. ಪುರೋಹಿತ ತೆಂಗೆ, ಕೊಡಿಯಲಡಿಕೆ ಬೆಚ್ಚಿತ್, ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಬೂಕ್‌ವ. ಒಕ್ಕ ಪೆರಿಯವು "ದಾರೆ ಬೂಕಿಯವಾಂದ್" ಮೂಂದ್ ಕುರಿ ನಲ್ಲೋಣೆ ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ದಂಡ್‌ಕಡೆರ ಅಪ್ಪನು, ಅವ್ವನೂ, ಅಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳಯಿಂಗೆಲ್ಲಾರೂ, ಅದ್‌ಂಡ ಮೇಲೆ ಕ್‌ಂಡಿಲ್ ಪಾಲ್ ಬೂಕ್ಕ. ಅದಾನ ಪಿಂಞ ಪುರೋಹಿತ ಮಂಟಪತಿಂಜಯಿಂಕ್ ಅಕ್ಷತೆಕಾಳ್ ಕೊಡ್‌ತಾನ ಮೂಡಿರ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮಂಡೆಕ್ ಇಡ್‌ವ. ಕ್‌ಣ್ಣ ಕೊಂಡ್ ಬಂದ ಮಾಂಗಲ್ಯತ್‌ನ ಮೂಡಿರ ಬೋಳೆಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ. ಎಲ್ಲಾರೂ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡ್ವ. ಪಿಂಞ ದಂಪತಿಯ ಮೂಂದ್ ಸುತ್ತ್ ಬಂದಿತ್ ಬಲ್‌ತಕಾಲ್‌ಟ್ಟಿತ್ ದಂಪತಿ ಮೂರ್ತಕಳ್‌ಪ. ಪಂಡ್ ದಂಪತಿ ಮೂರ್ತ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಡುಬಾಡೆಲೆ ನಡ್‌ಪ ಇಂಜತ್.

ಸುರೂಲ್ ಮೂಂದ್ ಮುತ್ತೈದ್ಯ ಪೊಂಬಣ ಕಟ್ಟ್‌ವ. ಚೀಲ ಪಣತ್‌ನ ಮೂಡಿರ ಮೊಲೆಕೆಟ್ಟ್‌ಕೂ, ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ್ ಕುಪ್ಯ ಪಾಳಿರೊಳ್‌ಲೂ ಬೆಪ್ಪ. ಎಲ್ಲಾರೂ ಪಣ

ಕೆಟ್ಟಿತಾನ ಪಿಂಞ, ಕ್ಣ್ಣ ಚೀಲ ಪ್ಣಣತ್‌ನ ಮೂಡಿರ ಕೈಕ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಕೈಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಎಪ್ಪ್‌ವ. ಊಟ ಆನ ಪಿಂಞ ಎಲ್ಲಾರೂ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಲ್ ಕೂಡಿತ್, ಮೂಡಿಕ್ ಅಪ್ಪಂಡ ಮನೆಂಜಿ ಕೊಡ್‌ಪಕುಳ್ಳಂತ ಸಾಮಾನತ್‌ನೆಲ್ಲಾ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಲ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಸಂಮಂಧ ಅಡ್‌ಕಿತ್, ಮೂಡಿನ ಉಳ್‌ಪಿಕೊಡ್‌ಪ. ಮೂಡಿರ ಭಾವಂಗ ಬಟ್ಟೆ ತಡ್‌ಪ. ಅಯಿಂಗಕ್ ಪೊನ್ನೋ, ಪಣವೋ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಕ್ಣ್ಣ ಮೂಡಿ ಸಹಿತ ಮಂಗಲಾಡಿತ್ ತಾಂಡ ಮನೆಕ್ ಪೋಪ. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಣ್ಣಂಡ ಕೋಂಬರೆಲ್ ಅಳ್‌ಪ್‌ಚಿಡುವ. ಪಿಂಞ ಚಾಣನೀರ್ ಕೈಪ. ಸಾಗೋಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡ್ವ ಪದ್ಧತಿ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಕ್ ಅಕ್ಕಿ ಇಡ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಮೂಡಿಕ್ ಬಾಕೆಮನೆರ ಪೆದ ಇಡ್‌ವ. ಅಂದೇ ಬೆಂದೂ ಊಟವೂ ಮಾಡ್ವ ಇಂಜತ್. ಪಿಂಞನಲ್ಲ ದಿನ ನೋಟಿತ್ ಕ್ಣ್ಣನು ಮೂಡಿಯು ಮನೆ ಮೊಟ್ಟಕ್ ಬಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ. ಅಕ್ಕ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರ ಮನೆಲ್ ಪೋಳಿಯತಕ್ಕಿ ಊಟತ್ತ್‌ರ ಪದ್ಧತಿ. ಪೋಳಿಯತ್ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟ ಅಕ್ಕಿ, ತೆಂಗೆ, ಬೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿತ್ ಪಾಯಿಸ, ಪಿಂಞ ವಿಶೇಷತ್ತ್‌ರ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡ್ವ. ಪಕ್ಕತ್ತ್‌ರ ಬೆಂದುವಳೋ, ನೆರೆಮನೆಕಾರಳೋ ಇದ್‌ಂಗ್ ಕಾಕುವ. ಪೋಳಿಯ ಮೂಡಿರ ಮನೆಲೇ ಬೆಕ್ಕಂಡು. ಅದ್‌ನ ಕ್ಣ್ಣಂಡ ಮನೆಕ್ ವಾಪಾಸ್ ಕೊಡ್‌ಪ್‌ಲೆ.

ಸುರ್‌ವತ ಪೆರಿಗೆ:

ತೊವ್ವಡೆ, ಕುಳಿಯಮೆ ಆಯಿತ್ 7 ತಿಂಗ ದುಂಬ್‌ವಕ್ಕ ಕೂಳ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಪೋಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ತೊವ್ವಡೆ ಪೆರಿಗೆ ತಾಮನೆಲೇ ಆಂಡು. ಪೆತ್ತಿತ್ ಮೂಂದ್ ತಿಂಗಕೆತ್ತಣೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿತ್, ತೊಟ್ಟ್‌ಕುಂಞಿ ಆಯಿತ್ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಪೋಪ ಪದ್ಧತಿ

ಕೂಡಾವಳಿ:

ಅಮ್ಮಂಗಡಾಲೂ ಕೂಡಾವಳಿ ಉಂಡ್. ಕ್ಣ್ಣ ಎಚ್ಚಕ್ ಕುರಿ ಆಚೇಂಗ್ಯೂ ಮೂಹೂರ್ತಕಳ್‌ಕಲು. ಪೊಣ್ಣಕ್ ಇಲ್ಲೆ. ಒಕ್ಕ ಪರಿಜೆ, ಮಕ್ಕಪರಿಜೆಯೂ ಇಂಜಿತ್, ಅಮ್ಮಂಗಡ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಂದಾಜ್ 8,000 ಇಕ್ಕು. ಅದ್‌ತ್‌ಲ್ 36 ಒಕ್ಕ ಕೂಡಿತ್, ಮನೆ ಪೆದವೇಉಂಡ್. ಇಕ್ಕ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ (ಪಿಂಞ ಪೊರಮೆ) ಉಳ್ಳ ಅಮ್ಮಂಗಡ ಮನೆ ಪೆದ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್:

1. ನಾಳಿಯಮ್ಮನ-ಕೊಳಗದಾಳ್, ಸೂರ್ಲಬ್ಬಿ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್, ಮಂಡ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರ್.

2. ಪಾಟಿಯಮ್ಮನ -(2ಒಕ್ಕ) ನಾಪೋಕ್ಲು, ಮಡಿಕೇರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಜ್ಜಿಮುಟ್ಟ.
3. ಬಾಚಮ್ಮನ-ಚೆಯ್ಯಂಡಾಣೆ, ಕೊಟ್ಟಗೇರಿ, ಕೋತೂರ್, ಬೊಮ್ಮಾಡ್, ಮಡಿಕೇರಿ.
4. ಚೊಟ್ಟಾಳಿಯಮ್ಮನ-ಕರಡ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಮೈಸೂರ್, ಬೆಂಗಳೂರ್.
5. ನೆರಿಯಡಮ್ಮನ-ಕರಡ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಮೈಸೂರ್, ಬೆಂಗಳೂರ್.
6. ಬಡಕಡಮ್ಮನ-ಕೈಕಾಡ್, ಮಡಿಕೇರಿ, ಬಿ.ಸಿಗೋಡ್.
7. ಪರಿಯಪಮ್ಮನ-ಕಟ್ಟೆಮಾಡ್
8. ಊರೋಳಮ್ಮನ- ಮೂರ್ನಾಡ್ ಮಡಿಕೇರಿ.
9. ಕೊಂಡಿಜಮ್ಮನ-(3 ಒಕ್ಕ) ಪೇರೂರ್, ಮಡಿಕೇರಿ, ಕೊಳಗದಾಳ್, ತಾವಳಗೇರಿ.
10. ಚೇರಳತಮ್ಮನ - ಚೆಟ್ಟಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರ್
11. ಚೀರಮ್ಮನ - ಕೊಳಗದಾಳ್
12. ಬೊಟ್ಟೆಕೊರಿಯಂಡ - ಬೆಂಗಳೂರ್, ಶೆಟ್ಟಿಗೇರಿ
13. ಚಿಲ್ಲಜಮ್ಮನ -ಸೂರ್ಲಬ್ಬಿ, ಮಡಿಕೇರಿ
14. ಬಾನಂಡ -ಕುಟ್ಟಂದಿ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಮಾಯಮುಡಿ
15. ಗುಂಬೀರ -ಹುದಿಕೇರಿ, ತಿತಿಮತಿ, ಮಾಯಮುಡಿ
16. ಹೆಮ್ಮಚ್ಚಿಮನೆ-ಜೋಡುಬೀಡಿ, ಕಾನೂರ್, ಬೊಮ್ಮಾಡ್, ಬೆಂಗಳೂರ್.
17. ಮನ್ನಕಮನೆ-ಕೋತೂರ್, ಕಾನೂರ್, ಬೆಂಗಳೂರ್
18. ಅಚ್ಚಿಯಂಡ-ಹಳ್ಳಿಗಟ್ಟು, ಮೈಸೂರ್
19. ಕರ್ತಂಗಡ - ಬೆಕ್ಕಸೊಡ್ಲೂರ್, ಬೆಂಗಳೂರ್
20. ಅಮ್ಮತ್ತಿರ - ಮೆರೆನಾಡ್, ತಿತಿಮತಿ, ಬೆಂಗಳೂರ್
21. ಪುತ್ತಾಮನೆ - ಮತ್ತೂರ್, ಕಿರುಗೂರ್, ಬೆಂಗಳೂರ್

22. ಚಮ್ಮಣಮಾಡ - ಕೊಟ್ಟಗೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ

23. ಮಾದಕಮಾಡ - ಕುಟ್ಟಂದಿ

24. ಮಂಜುವಂಡ - ಹಳ್ಳಿಗಟ್ಟ್

25. ಅಣ್ಣೇರ - ಕುಟ್ಟಂದಿ

26. ಪಡ್‌ಞಾರಮ್ಮನ - ಪೊನ್ನೋಲಾ, ಮೈಸೂರ್

27. ಆಂಡಮಾಡ - ಮಾಯಮುಡಿ, ಕೈಕೇರಿ

28. ಕುಮ್ಮಚಮ್ಮನ - ಚೆಟ್ಟಳ್ಳಿ

29. ಕುಪ್ಪಡೀರ - ತಾವಳಗೇರಿ

30. ಕೀದೇರಿರ - ತಿತಿಮತಿ

31. ಅಮ್ಮಂಡ - ಅಜ್ಜಿಮುಟ್ಟ

ಚಾವು ಪದ್ಧತಿ:

ಪ್ರಾಣ ಪೋಪನೇರತ್ ಕಾಯಿಲಕಾರನ ಬಾಡೆಕ್ ಎಡ್‌ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ತೆಂಗೆ ಒಡ್‌ತಿತ್ ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಪಲ್‌ಂಬ್‌ನ ಮರ್‌ಚಿತ್‌ಟ್ಟಿತ್ತ್ ಬುದ್ದವಕ್ ಮಾಡ್ವ, ತಟ್ಟೆಲ್ ನೀರ್ ಇಟ್ಟಿತ್, ತೊಳಸಿಕೊಡಿಲ್, ಬಾಯಿಕ್ ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಪದ್ಧತಿ. ಚಾವು ಸುದ್ದಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಜನಕ್ ಅರಿಚಿಡ್‌ವಕಾಯಿತ್ ಜೋಡ್‌ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಮಂಗಲಾಕತಯಿಂಗಾಚೇಂಗಿ ಒತ್ತೆ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಕೆಜ್ಜಂಡಿಂಜ ಪಣಿ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಬೊಡಿ ಸದ್ದ್‌ಕ್ ಊರ್‌ಕಾರ ಬರಂಡೂಂದ್ ಪದ್ಧತಿ. ಊರ್‌ರ ಪಿದ್ ಆಳ್‌ನೋ ಚಾವು ಸುದ್ದಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅಡ್‌ತಯಿಂಗಕ್ ಅರಿಚಿಡ್‌ವಕ್ ಮನಿಯನ ಅಯಿಕಲು. ಚಾವು ಸುದ್ದಿ ಕೇಟ ಮನೆಕಾರ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಅಳಕತೆ, ಮನಿಯಂಡ (ಚಾವು ಸುದ್ದಿ ಎಡ್‌ತ ಪೋನವ) ಮಂಡೆಕ್ ಎಣ್ಣೆಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅಕ್ಕಿ ತೊರ್‌ಂಜಿ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಜಮ್ಮತೊಕ್ಕತ್ತ್‌ರ ಇಲ್ಲೆ ಊರ್‌ರ ಪೊಲೆಯಳ ಕಾಕ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್, ವಾದ್ಯ ಇಪ್ಪ. ಚಾವುಕ್ ಕೈಕೊಡ್‌ತ್ ಪೊರಮೆ ಕೊಂಡ ಬಂತ್, ಒಂಟಿ ಮರ ಪಾರ್‌ರ ಮೇಲೆ ಬದ್ದವುಚಿಟ್ಟಿತ್, ಎಣ್ಣೆ ಮಂಜತ್ತ್‌ನ ಕಾಲ್‌ರ ಬರಿಂಜ ಮಂಡೆಕೆತ್ತಣೆ ತೆರಮೆಕ್ಕೆಯ್‌ಲ್ ತ್‌ಟಿತ್, ಕುಳ್‌ಪ್‌ಚಿಡ್‌ವ. ಮಂಗಲ ಕೈಪಕ ಪೊರ್‌ಡ್‌ಚಿಡ್ವನ್ನಕ್ಕೆ ಚಾವುನ ಪೊರ್‌ಡ್‌ಚಿಡುವ. ನೆತ್ತಿಕ್ ಪವುನ್, ಬಾಯಿಕ್ ಚೋಂದ ಬಟ್ಟೆ ಬೆಪ್ಪ. ಮನೆರೊಳ್‌ಲ್ ಚತ್ತಕ ನಡುಬಾಡೆಲ್ ಚಾವು ಕೂಟ್‌ವ. ಪೊರಮೆ ಚತ್ತಕ

ಕಯ್ಯಾಲೆಲ್ ಚಾವುಕೂಟ್‌ವ. ದೂಪ, ದೀಪ, ಊದ್‌ಬತ್ತಿ ಕತ್ತ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್, ತೆಂಗೆ ಒಡೆಲ್ ಒರ್ ತಿರಿಲ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಕತ್ತ್‌ಚಿಡ್‌ವ. ಪನೆತೊಪ್ಪ್‌ರ ಒರ್ ಕೈ ಎಡ್‌ತಂಡ್, ಪಕ್ಕತಳತ್, ವಲಂಜಿ ಆಟಿಯಂಡಿಕ್ಕಂಡು. ಚಾವುರ ಕೈಕ್ ಮೂಡ್ ನೋಟ್‌ವನ್ನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಯೂ, ಕುರಿ ಉಂಡೆಯೂ ಬೆಪ್ಪ.

ಚಾವುಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಅಡ್‌ತಯಿಂಗ, ತಾಮನೆ ಮೂಡಿಯ "ಮುರಿ"ಕೊಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಬೆಂದುವ್ವೂ, ಊರ್‌ಕಾರಳೂ ಬಪ್ಪಕ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. "ಸಮಯ" ಮಾಡಂಡು. ಚತ್ತಯಿಂಗಕಿಂಜ ಎಳಿಯವು ನಿಪ್ಪ್‌ಕ್ ತುಣಿ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಚಾವುಕ್ ಬಂದಯಿಂಗೆಲ್ಲಾ ಚಾವುಕ್ ಕೈಕೊಡ್‌ಪ. ಪಿಂಞ ತಟ್ಟೆಕ್ ಪಣ ಇಡ್‌ವ. ಆಣ್ (ಒಡಿಯ) ಚತ್ತತೇಂಗಿ, ಪ್ರಾಣಪೋಪನೇರಕ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಪಕ್ಕತ್ತ್‌ಲೇ ಇಂಜಕ,ತಾಲಿನ ತುಂಡ್‌ಚಿಡ್‌ವಂಜಿ ಬಾಯಿಕ್‌ಟ್ಟಿತ್ ನೀರ್ ಬೂಕ್‌ವ. ಪೊಣ್ಣ್ ಚತ್ತತ್ತೇಂಗಿ "ಮೈತ್ತೈದ್ಯೆತಸತ್‌ರ ಜೊತೆ"ಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಮಾಂಗಲ್ಯ (ತಾಲಿ) ಸಹಿತ ಚುಟ್ಟ್‌ರ್‌ವ. ಚೆರಿಯ ಬಯತ್‌ರ ಎಣ್ಣಕ ಮಂಗಲಾಕತೆ ಇರ್‍ಚದ್ ಬಯತ್‌ರೊಳಿಯ ಚತ್ತಕ ಕುಂಡ್‌ಕ್‌ಡ್‌ವ ಪದ್ಧತಿ ಆಣ್ (ಒಡಿಯ) ಚತ್ತಕ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಬಳೆ, ಓಲೆ, ಕಾಮೋಯಿರ, ಇನ್ನತಾನ ತೂಟ್‌ಂಗಳತ್ ಆಣ್‌ನ ತಿತ್ತ್‌ರ ಮೇಲೆ ಬೆಪ್ಪಾಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಬಳೆ ಒಡ್‌ತಿತ್ತ್ ಬಾಕಿ ಮಾಲ್‌ನ ಎಡ್‌ಪ.

ಚಾವು ಕೊಂಡ್‌ಪೋನ ಪಿಂಞ ಒಡ್‌ಕಿ ತಳ್‌ಚಿತ್, ತೂಟ್‌ಂಗಳಕ್ ಪೋನವು ಬಕ್ಕಣೆ ಎಲ್ಲಾ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿತ್, ಪಾಲ್ ಬೂಕತ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ. ಬಂದೈಂಗೆಲ್ಲಾ ಚಾಣ ನೀರ್ ಮಂಡೆಕ್ ತಳ್‌ಚಂಡ್, ಮನೆರೊಳ್‌ಕ್ ಬಂದಿತ್ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಪ ಪದ್ಧತಿ. ಚಾವುಲ್ ಪದ್ಧತಿರನ್ನಕೆ ಕೊಡ ಎಡ್‌ಪ, ಸಲ್ಲ ಮಳುರ ಎಲೆಲ್, ಮೇಲ್ಕಟ್ಟ್, ತಿತ್ತ್ ಬೆಪ್ಪ. ತಿತ್ತ್‌ಮಾರ್ ಕೂಡ್‌ನದು ಬೊಡಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪ ಎಲ್ಲವ್ವೂ ಉಂಡ್. ಬೈಟ್ ಬಾಳೆಕರಿ, ಕೂಡಿತ್, ಕುಳಿಕ್‌ನಿಪ್ಪವು, ಮಾದತ್ತ್‌ರ ಚತ್ತೆ ಪಟ್ಟಿ ಇನ್ನತ ಕಾರ್ಯ ಮಾಮೂಲ್.

ಚತ್ತಿತ್ 11ನೇ ದಿನ ಶುದ್ಧ. ಪುರೋಹಿತ ಬಂದಿತ್ ಪುಣ್ಯಾತ್ ನೀರ್ ತಳ್‌ಚಿತ್, ಶುದ್ಧ ಮಾಡಂಡು. ಪುರೋಹಿತ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಡುಬಾಡೆಲ್ ಮಂಡಲಕುರ್‌ಚಿತ್ತಿಪ್ಪ. ಕೂಳ್‌ರಪಿಂಡ ಮಾಡಿತ್, ಚಾಲ್ಯಮುಂಡ್‌ಲ್ ಮುಚ್ಚಿತ್, ಕುಳಿಕ್ ನಿಂದವು ಮನೆಕಾರ ಎಲ್ಲರೂ ಪಿಂಡಕ್ ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. 10ದಿನ ಕೆತ್ತಣೆ ಕುಳಿಕ್ ನಿಂದವು ಕುಳ್‌ಚಿತ್, ಮನೆರ ಪೊರಮೆ ಕೂಳ್ ಮಾಡಿತ್ ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಕ್ಕಂಡು. ಮೂಂದ್ ಕುರಿ ಕೈತಟ್ಟಿ ಸದ್ದ್ ಮಾಡಿತ್ ಕಾ ಕಾಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಕಾಕೆನ ಕಾಕ್‌ವದ್ ಮಾಡಂಡು. ದಿನಕ್ ಒರ್ ಪೊತ್ತ್‌ಊಟ, ಪಾಲಿಲ್ಲತ ಕಾಫಿ, ನೆಲತ್ ಬುದ್ಧವ

ಮಾಡಂಡು. ಚಾವು ಕೂಟ್‌ನ ಜಾಗತ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಕತ್ತಿಯಂಡಿಕ್ಕಂಡು. ಬೈಟ್ ಒರ್ ಗ್ಲಾಸ್‌ಲ್ ನೀರ್ ಕೂಡ ಬೆಕ್ಕಂಡು. 11ನೇ ದಿನ ಶುದ್ಧ ಮಾಡ್ವಂದ್ ಮನೆಕಾರ, ಮೋಳಿಯ ಪಿಂಞ ಅಡ್‌ತ ಬೆಂದ್‌ಕಕ್ ಮಾತ್ರ ಎಳ್ಳ್‌ನೀರ್ ಪಿಂಡಕ್ ಬುಟ್ಟಿತ್, ಅದ್‌ನ ಕೊಂಡ ಪೋಯಿತ್ ಒಕ್ಕ್‌ವ ನೀರ್‌ಲ್ ಬುಡಂಡು ಪಿಂಞ ಊಟ.

ಪಿತ್ಯಾಂದ್ 12ನೇ ದಿನ ಮಾದ. ಅಂದೂ ಪುರೋಹಿತ ಬಂದಿತ್ ಬಯ್ಯತ ದಿನತ್‌ರಪೋಲೆ ಪಿಂಡ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡ್‌ಚಿಡ್‌ವ. ಊರ್‌ಜನರೂ, ದೂರತ್ತ್‌ರ ಬೆಂದುವಳೂ ಬಂತಿಪ್ಪ. ಪಿಂಡಕ್ ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ತ್, ಮಾಡ್‌ನ ಅಡಿಗೆನೆಲ್ಲಾ ಉಂಬಳ ಮನೆಲ್ ಎಡೆ ಇಟ್ಟಿತ್ ಕೊರವಕಾರ ತಕ್ಕ್ ಪರೆವ. ಮೀದಿ ಬೆಚ್ಚಾಂಗ್ ಅಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟಿತ್, ಪಿಂಡತ್‌ನ ಕೊಂಡ ಪೋಯಿತ್ ಒಕ್ಕ್‌ವ ಪೊಳೆಲ್ ಬುಡ್‌ವ. ಉಂಡಿತಾನದೂ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಡುಬಾಡೆನ ಒಡ್‌ಕಿತ್ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿತ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಕತ್ತ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್, ಮನೆಕಾರಳೂ, ಬೆಂದುವಳೂ ಕೂಡ್‌ವ. ಅರುವ ಚತ್ರವಂಡ ಆತ್ಮಕ್ ಶಾಂತಿ ಕ್‌ಟ್ಟಿಡ್‌ಂದ್ ನಾಲ್ ತಕ್ಕ್ ಪರೆವ. "ಇಂದಾಕಣೆ ಮಾದತ್ ಮನೆ, ಇಂದ್‌ಂಜಿ ಮಂಗಲಮನೆ"ಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಅರುವ ತಾಳಮಣಿಕೊಟ್ಟುವ. ಪೊರಮೆ ಒಕ್ಕತ್ತ್‌ರ ವಾದ್ಯಕಾರ ವಾದ್ಯ ಮಾಡಂಡು. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರ‌ಡಿಲ್ ತಾಳಕೊಟ್ಟ್‌ವಕ ಉಂಬಳ ಮನೆಲ್ ಪೊಣ್ಣಾಳ ದೋಸೆ ಬೂಕ್‌ವ. ಚತ್ತಿತ್ ಮಾದ ಕೈಯ್ಯಣೆ ದೋಸೆ ಮಾಡುಲೇ, ಕರಿಕ್ ಪಜ್ಜಿಕ್ ಕಡು ಬರ್‌ಪ್‌ಲೆ. ಕೂಡ್‌ನಯಿಂಗೆಲ್ಲಾ ಪೆರಿಯಯಿಂಗ ಕೈಕಾಲ್‌ಪುಡಿಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಕುಳಿಕ್ ನಿಂದವು 3 ತಿಂಗತ್‌ರೊಳಿಯ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ತೀಕೆ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಬಕ್ಕಂಡು. ಅಕ್ಕಣೆಕೂ ನಿಪ್ಪ್‌ಕ್ ತುಣಿ ಇಕ್ಕೊಂಡು. ಅಲ್ಲಿಯೇ, ವೈಕುಂಟಸಮಾರಾಧನೆ ಮಾಡ್ವ. ಪಿಂಞ ವಾರಾಂಡೆಕೋರಮ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿತ್ ಪಿಂಡ ಇಡ್‌ವ.

ಅಮ್ಮಂಗಡ ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್:

ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಡ ಮೂಂದ್ ನಮ್ಮೆ ವಿಶೇಷವಾನದ್. "ಕಾವೇರಿ ಚಂಗ್ರಾಂದಿ, ಪುತ್ತರಿ, ಕೈಲ್‌ಪೊಳ್ದ್". ಅಮ್ಮಂಗ ಕೈಲ್‌ಪೊಳ್ದ್‌ರ ಬದ್‌ಲ್ "ಒಣತ್ ಪೊಳ್ದ್" ಮಾಡ್ವ ಪದ್ಧತಿ. ಅದ್‌ನೇ "ಜನಿವಾರ ನಮ್ಮೆ"ಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಮಾಡ್ವ. ನೇಂಗಿ, ನೊಗ, ನಯಿಚ ಎತ್ತಳ ಕತ್ತಿತ್ ಪುಜ್ವ. "ಪಣಿಪುಟ್ಟ್" ಮಾಡಿತ್ ನಯಿಚ ಎತ್ತಕ್ ತಿಂಬ್‌ಚಿಡ್‌ವ.

ಕಾವೇರಿ ಚಂಗ್ರಾಂದಿ:

ಇದ್ ವಿಶೇಷ ಪಟ್ಟ ನಮ್ಮೆ. ಭಾಷೆ ತಂದ ಅವ್ವಂಡ ನಮ್ಮೆ. ಕಾವೇರಿಕ್

ಪೋಯಿತ್ ಚತ್ತಯಿಂಗಕ್ ಪಿಂಡ ಇಟ್ಟಿತ್ ತೀರ್ಥ ಕೊಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಐನ್ ಮನೆಲ್ ಎಡೆ ಇಡ್‌ವ. ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಕಾರ ಕಣಿ ಪೂಜ್ಪ. ಕಣಿ ತೊತ್ತಿತಾನದು ತಾಮನೆ ಮೂಡಿಯ ಪೆರಿಯಯಿಂಡ, ಕನ್ನಿಕಂಬ್‌ರ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪಕ್ ತಾಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪ.

ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆ:

ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆ ಇಂಞೋರ್ ವಿಶೇಷವಾನ ನಮ್ಮೆ. ಪುತ್ತರಿಕ್ ಮಿಂಞ, ಚುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಇಟ್ಟಿತ್, ಕಂಡಿ ಪಟ್ಟ ಕೆರತಿತ್, ಚಾಯಿಕೂಟಂಡು. ಪುತ್ತರಿರ ದಿನ ಚಾಕರಿಲ್ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಡ್ ಐನ್‌ಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪ. ಕಾವು ಕೂಟ್‌ನ ಎತ್ತಳೂ ಕೂಡ ಅಂದ್‌ಕೊಟ್ಟ್‌ಕ್ ಆಟಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಇಗ್ಗುತ್ತಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಘಳಿಗೆ ನೋಟಿತ್ ಎಣ್ಣ್‌ನ ನೇರಕ್ ಸರಿಯಾಯಿತ್ ಪುತ್ತರಿ ಪಲಂಬ್‌ರ ಮೀದ, ಪುತ್ತರಿ ಪಚ್ಚಿಯತ್ ನೆಲ್ಲ್, ಪುತ್ತರಿ ಕುಡಿಕೆಲ್ ತಂಬುಟ್ಟ್‌ಪೊಡಿ, ಪಾಲ್, ಕೈಪಕೆ, ಪೆರಂಬ್‌ಕೊಡಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್, ತಳಿಯತ್ ಬೊಳ್‌ಕ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್, ಪಕ್ಕಲ್ ಕೊಯಿಕತ್ತಿ ಬೆಪ್ಪ. ಒಕ್ಕತ್ತ್‌ರ ಕೊರವಕಾರ ಕುಪ್ಯ ಚೇಲೆ ಇಟ್ಟಿತ್, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಲ್ ನಿಂದಿತ್ ವಾರಾಂಡೆಕೊಮ್ಮ ಪುತ್ತರಿ ಪೊಳ್‌ದ್, ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ತಿತ್ತ್ ಕದ್‌ಕೊಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ ಆಕಣೆ ಪದೋರ್ ತಟ್ಟ್‌ಮುಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲತ್ತನ್ನಕೆ ನಡ್‌ತಿತಕ್ಕಂಡುಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪನೋ, ಕಾವೇರಮ್ಮನೋ ಗುರುಕಾರಣವಂಗಳೋ ಬೋಡಿಯವ.

ಕದ್‌ಎಡ್‌ಪಕ ಪೋಪ ಬಟ್ಟೆನ ಚಾಯಿಕೂಟಿತ್, ಕದ್‌ಎಡ್‌ಪಲ್ಲಿ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಿತ್ ಇಪ್ಪ. ವಾದ್ಯತ್ತ್‌ರ ಕೂಡ (ಯಜಮಾನ) ಪಟ್ಟೆದಾರ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ತ್, ತಳಿಯತ್ ಬೊಳ್‌ಕಾಯಿ ಬೇಲ್‌ಕ್ ಪೋಪ. ಪಾಕುತ್ತಿಲ್ಲುಳ್ಳ ಪಾಲ್‌ನ ಒರ್ ನುಲಿರ ಮೊರಡ್‌ಕ್ ಬೂಕಿತ್, ನೆರೆ ಕಟ್ಟಿತ್, ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಪಟ್ಟೆದಾರ ಕದ್ ಅರ್‌ತಿತ್ತ್ ಎಲ್ಲಾಕೂ ಕೊಡ್‌ಪ. "ಪೊಲಿ, ಪೊಲಿಯೇ ಬಾ, ಪೊಲಿ ದೇವಾ...ಪೋಲಂದ್ ಬಾ"ಂದ್ ಪೊಲಿ ಕಾಕಿತ್ ವಾದ್ಯತ್‌ರ ಕೂಡ ಕಳಕ್ ಬಂದಿತ್, ಬೋಟಿಕ್ ಸುತ್ತ್ ಬಂದಿತ್, ಕದ್‌ಕಟ್ಟ್‌ಪ.

ಕದ್‌ಕೊಂಡ್ ಬಂದಿತ್, ಮನೆ ಪೊಟ್ಟ್ ಪತ್ತ್‌ವಕ, ಕೊರವಕಾರ್ತಿ ಕಾಲ್‌ಕತ್ತಿತ್, ಪಾಲ್ ಕುಡಿಪಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಕೊರವಕಾರ ಪಿಂಞ ಪಕ್ಕತಿಂಜವು, ಚೆನ್ನ ಚೆನ್ನ ಪಾಲ್‌ಕುಡಿಪ. ಪೊಲಿ ಕಾಕಿಯಂಡೇ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರಡಿಕ್ ಬಂತ್ ಕದ್ ಬೆಪ್ಪ. ಅಕ್ಕಿ ಪೊಡಿಕ್ ಪಾಲ್, ತೇನ್ ಕೈಪಕೆ, ಪೆರಂಬ್‌ಕೊಡಿ, ಕಲ್ಲ್‌ಪರ ಕೂಟಿತ್, "ಪಳಕ್ಕಿ ಪುಟ್ಟ್" ಮಾಡ್ಪ. ಅದ್‌ನ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರ ಮಚ್ಚಿಕೂ, ಉಂಬಳಮನೆರ ಮಚ್ಚಿಕೂ

ಕನಿಪ. ಕೊಂಡ್ ಬಂದ ನುಲಿಂಜಿ ನೆಲ್ಲ್ ಎಡ್‌ತಿತ್ತ್ ಅದ್‌ಂಜ ಉಮಿನೆಡ್‌ತಿತ್ ಪಾಯಿಸ ಮಾಡ್ವ. ಪೆರಿಯಯಿಂಡ ಕೈಕಾಲ್‌ಪುಡ್‌ಚಿ, ಊಟೋಪಚಾರ ಆಪ. ಪುತ್ತರಿಕಳ್‌ಂಜಿ, ತಂಬುಟ್ಟ್ ವಿಶೇಷವಾನದ್. ಪುತ್ತರಿ ಕೈಯಿಂಜ ಮೂಂದನೇ ದಿನ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪಂದ್ ಮಜ್ಜಣ ಒಕ್ಕಕಾರೆಲ್ಲರೂ ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ಒಕ್ಕಚೆ ಕೂಡಿತ್ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪ ಊಟ. ಅಂದೇ ತಂಬುಟ್ಟ್ ಮಾಡ್ವ. ಕಾರಣವಂಗ್ ಎಡೆ ಇಡ್‌ವ. ಪಿತ್ಯಾಂದ್‌ಂಜಿ ಕೋಲ್ ಮಂದ್ ನಮ್ಮೆ. ಸುಮಾರ್ ಎಟ್ಟ್ ದಿನ ಗೌಜಿಲ್ ಕೈಯಿಪ. ಪುತ್ತರಿ ಕೈಯಿಂಜ ಪಿಂಞಲೂ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪಕ್ ತಾಮನೆ ಮೂಡಿಯ ಬಪ್ಪ.

ಪುತ್ತರಿ ಕೋಲ್:

ಪುತ್ತರಿ ಪೊಳ್‌ದ್ ಕೈಯಿಂಜಿತ್ ಊರ್ ಮಂದ್‌ಲೂ, ನಾಡ್ ಮಂದ್‌ಲೂ, ಊರ್‌ಕಾರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿತ್ ಕೋಲ್‌ಕಳಿ, ಪರಿಯಕಳಿ, ಇಪ್ಪ. ಕಳಿಕ್ ಸರಿಯಾಯಿತ್ ವಾಲಗ ಕೊಟ್ಟ್ ಪಿಂಞ ಪಾಟ್ ಇಪ್ಪ. ಒಂದ್ ದಂಡ್ ವೊಳಿ ಎನ್ನನ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ:

"ಬಪ್ಪಕ ಪುತ್ತರಿ ಬಣ್ಣತೆ ಬಾತ್ ಪೋಯಿಲೇ ಪೋಯಿಲೇ

ಅಮ್ಮಂಡ ಕೊಡವಂಡ ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆ ಪೊಯಿಲೇ ಪೋಯಿಲೇ

ತಂಬುಟ್ಟ್ ಪುತ್ತರಿ ತೇನಾಂಡು ಬಾಲಾ ಪೋಯಿಲೇ ಪೋಯಿಲೇ

ಮಂದ್‌ಲ್ ಜಾತಿ ಭೇದ, ಇಲ್ಲತೆ ಕೂಡಿ ಪಿರಿವ ಇಂಜತ್. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿತ್ ಬೋರೆ ಅಯಿಂಗ ಅಮ್ಮಂಗಳ ಮಾವ, ಮಾವಿಂದ್ (ವಯ್ಯಸ್ಸಾನಯಿಂಗಳ) ಕಾಕಿತ್ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪ. ಇಂಜತ್. ಅಮ್ಮಂಗ "ಬೆಂದ್‌ಕ ಚಾಯಿತುಳ್ಳಿರಾ"ಂದ್ ಕೇಟಿತ್ ಗೌರವತ್ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಚಿಡ್‌ವ. ಮಂದ್‌ಕ್ ಪೋಪಕ ತಕ್ಕಾಯಿತಿಂಜ ಒಕ್ಕಕಾರ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟಾಯಿತ್ ಪೋಪ. ಕೋಲ್ ಪೊಯ್‌ವಕ್ಕ ವಾದ್ಯತ್ತ್‌ರ ಸದ್ದ್‌ಕ್ಕೂ, ಮೇದಂಡ ಪರೆಕೊಟ್ಟ್‌ಕ್ ಸರಿಯಾಯಿತ್ ಆಡ್ವಕ್ಕೂ ಅಮ್ಮಂಗಳೂ ಕೂಡ್ವ.

ಪುತ್ತರಿ ಕೈಯಿಂಜ ಪಿತ್ಯಾಂದ್ "ಮನೆಪಾಡ್‌ವ ಪದ್ಧತಿ". ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪದೇ ಭೇದ ಭಾವ ಇಲ್ಲತೆ ಮನೆ ಮನೆ ಪೋಪಾ. ಮಧು ಮಾಂಸ ತಿನ್ನತಾನಗುಂಡ್ "ಫಲಾಹಾರ" ಮಾಡ್ವ. ಅಮ್ಮಂಗಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ. ಎಲ್ಲಾರೂ ಪಣಕಾರಳೂ ಅಲ್ಲ ಬಲ್ಯ ಆಸ್ತಿ ಉಳ್ಳಯಿಂಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ಒಂದ್ ದಂಡ್ ಒಕ್ಕಕಾರ ಅಂಞೂರ್ ಆಯಿರ ಬಟ್ಟೆ ಭೂಮಿ, ಐಂಬದರ್ವದ್ ಏಕ್ರೆ ತೋಟವುಳ್ಳವು. ಬಾಕಿ ಉಳ್ಳಯಿಂಗ ಬಲ್ಯ ಪಣಕಾರ ಅಲ್ಲೇಂಗ್ಯೂ ನೆಮ್ಮದಿರ ಬದ್‌ಕ್‌ಕ್ ಕೊರು ಇಲ್ಲೆ. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗ ಜಾಸ್ತಿ ಉಂಡ್.

ಅಮ್ಮಂಗಡ ಪೆರ್ಮೆ:

ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಚೇಂಗ್ಯೂ ವಿದ್ಯತ್, ಚಾಕ್‌ರಿಲ್ ತಕ್ಕಮಟ್ಟ್‌ಗೆ ಉಂಡ್. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಂಡ ಕಾಲತ್ ಮತಾಂತರ ಆನಾನಗುಂಡ್ ಕೆಲವು ಅಮ್ಮಂಗ ಮತಾಂತರ ಆನಾಂಗ್ ಆಧಾರ ಕಾಂಬ. ಕೊಡವಡಾತ್ ಅಮ್ಮಂಗಡ ಮನೆ ಪೆದವುಳ್ಳ ಸುಮಾರ್ ಒಕ್ಕ ಉಂಡ್. ಉದಾ:-ಅಚ್ಚಿಯ್ಯಂಡ, ನಾಳಿಯಂಡ, ಅಣ್ಣೀರ, ಆಂಡಮಾಡ, ಕೇಕಡ, ಬಡಕಡ, ತೆಕ್ಕಡ, ಇನ್ನನೆ. ಅಲ್ಲತೆ ಗೌಡಂಗಡ ಮನೆಪೆದ ಉಳ್ಳದ್ ಕಾಬ. ಉದಾ:-ಕಾಳೇರಮ್ಮನ, ಗೋವಿಂದಮ್ಮನ, ಬೈಮನ ಇನ್ನನೇ ಸುಮಾರ್ ಒಕ್ಕ ಉಂಡ್. "ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ"ಂದೇಣ್ಣುವ ಊರೇ ಉಳ್ಳದ್ ಇದ್‌ಂಗ್ ಆಧಾರವಾಯಿತ್‌ಂದ್ ಕಾಂಬ.

ಮತ್ತೂರ್ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬಾಡಗರಕೇರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬೆಕ್ಕೆಸೊಡ್ಲೂರ್ ಮಂದತವ್ವಂಡ ದೇವಸ್ಥಾನ, ರುದ್ರಬೀಡ್‌ಲ್ ಆಂಡಮಾಡ ಕುಟುಂಬಕಾರ, ಕೊಳಗದಾಳ್‌ಲ್ ನಾಳಿಯಮ್ಮನ ಕುಟುಂಬ, ಪೊನ್ನೋಲತ್ ಬಡಕಡಮ್ಮನ ಪಿಂಞ ಪಡಿಞ್ಞಾರಮ್ಮನ ಕುಟುಂಬಕಾರ, ಪೇರೂರ್‌ಲ್ ಕೊಂಡಿಂಜಮ್ಮನ ಕುಟುಂಬಕಾರ, ಹಳ್ಳಿಗಟ್ಟ್‌ಲ್ ಅಚ್ಚಿಯ್ಯಪ ಕುಟುಂಬಕಾರ, ಕೊಡಗ್‌ರ ಸುಮಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್‌ತಕ್ಕಂಗಾಯಿತು, ಪೂಜೆಕಾರಂಗಾಯಿತು ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲತೆ ಊರ್‌ರ ಅಯಿಮೆಕೋಯಿಮೆರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಂಗಳಾಯಿತ್, ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲತೆ ಪೆರ್ತ್‌ಗ್ರಾಮತ್ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್ತ್‌ಲೇ ಅಮ್ಮಂಗ ಊರ್‌ರ ಪಟೇಲಂಗಾಯಿತ್ "ಪಟೇಲಿಕೆ" ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ಲೇ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕಲೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್, ತಾಲೂಕ್ ಪಂಚಾಯತ್, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷಂಗಳಾಯಿತು, ಸದಸ್ಯಂಗಳಾಯಿತ್ತೂ, ಆಣಾಳೂ, ಪೊಣ್ಣಾಳು ಉಂಡ್. ಸರಕಾರತ್‌ರ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಲ್ ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಚಾಕರಿಲ್‌ಂಡ್. ಡಾಕ್ಟರ್‌ಸಳೂ, ಲಾಯರ್ಸ್‌ಳೂ, ನ್ಯಾಯದೀಶಂಗಳೂ ಉಂಡ್. ಕೆ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಯೂ, ಉಪನ್ಯಾಸಕಂಗಳೂ, ಮುನ್ಸೀಪ್ ಆನಯಿಂಗಳೂ ಉಂಡ್. ಕೊಡಗ್ ಸರಕಾರತ್ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಆನವೂ ಇಂಜತ್. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಕೆಲ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಾತೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಪಿಂಞ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರತ್ತ್‌ರ ಫಲತರ ಚಾಕ್‌ರಿಲೂ ಉಂಡ್. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪೆನಿ, ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್‌ಕಂಪೆನಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಳೂ ಆಯಿತ್ ಉಂಡ್.

ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಾಳಕ್ ಕೂಡಿತ್ ಸಿಪಾಯಿಯಳೂ, ಕಮಿಷಂಡ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್‌ಳೂ ಆನವು ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲತೆ ಕ್ರೀಡೆಲೂ ಅಮ್ಮಂಗ ಬಾಲೆಕಾರ ಉಂಡ್. ಹಾಕಿ ಟೀಮ್‌ಲ್

ರಾಜ್ಯ ಪಿಂಞ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟತ್ ಪೆದ ಎಡ್‌ತವು ಉಂಡ್. ಅಮ್ಮಂಗಕ್ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಏದೋರ್ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತ್ ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್ತಿಲೆ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಕಂಗಳಾನಗುಂಡ್ ಲೆಕ್ಕಕ್ ಎಡ್‌ತಂಡಿಲ್ಲೆ. "ಒ.ಬಿ.ಸಿ. II A" ಗುಂಪ್‌ಕಾರಾಂದ್ ಮಾಡಿತ್‌ಚ್ಚಕೆ. ಅದ್‌ನಗುಂಡ್, ಆರ್ಥಿಕವಾಯಿತೂ, ಸರಕಾರತಿಂಜ ಏದೋರ್ ಸವಲತ್ತ್ ಪಡೆವಕ್ಕ್ ಆಯಂಡಿಲ್ಲೆ.

ಅಮ್ಮಂಗಡ ಸಮುದಾಯತ್ ಮಕ್ಕಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕ್ ಚೆರಿಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್‌ವಕ್ಕಾಯಿತ್ ಒರ್ "ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘವೂ" ಅಖಿಲ ಕೊಡಗ್ ಅಮ್ಮಂಗಡ ಸಮಾಜವೂ ಉಂಡ್. ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಲ್ ಒರ್ ಸಮಾಜವೂ ಉಂಡ್. ಎಲ್ಲವೂ ನಿದಾನಗತಿಲ್ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡ್ ಉಂಡ್. ಜನಸಂಖ್ಯೆರ ಕೊರವು ಅಮ್ಮಂಗಕ್ ಏದೋರ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್‌ಕ್‌ಲ್ ಬೊಳೆಯುವಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲತಾಯಿತ್‌ಂದೆಣ್ಣೊಲು. ಆಚೇಂಗ್ಯೂ ಕಾವೇರಮ್ಮೆರ ಮಣ್ಣ್‌ಲ್, ಇಗ್ಗುತ್ತಪ್ಪಂಡ ದಯತ್ತ್‌ಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಗೆಲೂ, ಅಮ್ಮಂಗ ಅಯಿಂಡದೇ ಒರ್ ವಿಶೇಷಪಟ್ಟ ಆಚಾರ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಂಡ್. ತಾಯಿ ಕಾವೇರಮ್ಮೆಯೂ, ಇಗ್ಗುತಪ್ಪನೂ ಗುರುಕಾರಣವಂಗಂಳೂ, ಚಾಯೋಡೆ ಬಟ್ಟೆಕಾಟಿತ್ ಸಂದಾಯಿ ಬದ್‌ಕಿ ಬಾಳಡ್‌ಂದೆಣ್ಣತ್ ಬೋಡಿಯ್ಯವಿ.

ಒಕ್ಕಪೆರಿಯ ದಂಪತಿಯ
(ಕೆ.ಜಿ. ಬೆಳ್ಯಮ್ಮಯ್ಯ)

ಅಮ್ಮ ದಂಪತಿಯ
ಗೋವಿಂದಯ್ಯ ಪಿಂಞ ಕಸ್ತೂರಿ

ತಾಲಿಕೆಟ್ಟ್‌ವೊ

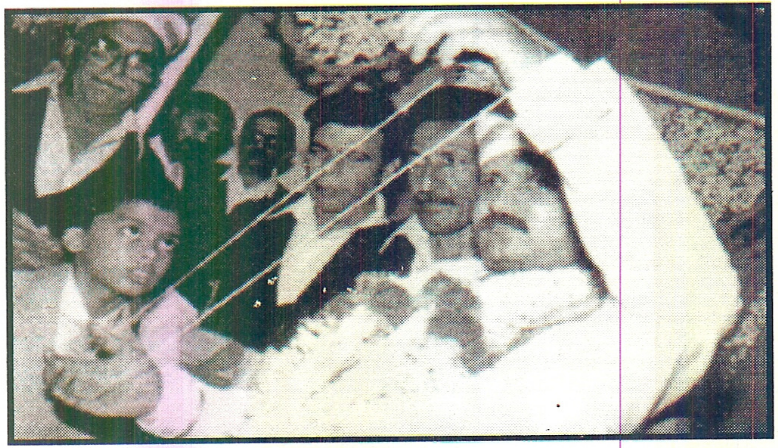

ಜನಿವಾರ ಇಡ್ವೊ

ಬಾಳೆ ಬೇಂಗುವೊ

ಅಮ್ಮಂಗಡ ಧಾರೆ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಕೊಡವ ಐರಿ

ಏಶ್ವತ್ ವಿಶೇಷಪಟ್ಟ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಪದ್ಧತಿ, ನಡವುಉಳ್ಳ ಜನಾಂಗವೇ ಕೊಡವ ಜನಾಂಗ. ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬತ್‌ರ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಕಾರಣಂವ. ಕೊಡವ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಮೂಲ ಪುರುಷಂಗ ದಾರ್? ಆದಿಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿ? 'ಕೊಡವ'- ಎಣ್ಣುವ ಪೆದ ಎನ್ನನೇ ಬಾತ್? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಕ್ ಚರಿತ್ರೆಕಾರಂಗ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ರೀತಿಲ್ ಏವರಿಚಿಟ್ಟದ್ ಕಾಂಬ. ಇದ್‌ಂಗೆಲ್ಲ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಏದ್ಯೆ ಇಲ್ಲತಿಂಜದ್‌ಂಡ್ ಎಣ್ಣ್‌ನಕೋ ತಪ್ಪಾಪಕಿಲ್ಲೆ. ಕೊಡವ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪಳಿಯ ಚರಿತ್ರೆನ ನೋಟ್‌ಚೆಂಗಿ ಒರ್ ರೀತಿರ ಬಾರಿ ಬದಲಾವಣೆನಗುಂಡ್ ದುಂಬಾ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರ್‌ನದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಅನ್ನನೇ ಕೊಡವಡ ನಡಪ್ ನೀತಿಲ್ ಮಂಗಲ ಚಾವು-ಬಾವು ಪದ್ಧತಿಲ್ ಕೂಡ ಸೆರೆ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಕೂಡ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಅಯಿಂಡ ಬಟ್ಟೆ-ಬರಿ ಆಚಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ್ ಬೋರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲತ ಒರ್ ವಿಶೇಷತ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಇವು ಒರ್ ಮೂಲ ಜನಾಂಗಂಡ್ ಎಣ್ಣಲು ಇಯಂಗಡ ಕೂಡ ಜೀವನ ನಡತಿಯಂಡ್ ಜಾತಿಲ್ ಕೊಡವ ಅಲ್ಲತೆ ಇಂಜವು ಕೊಡವ ನಡಪು ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿ ನಡತಿಯಂಡ್ ಉಳ್ಳ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಸುಮಾರ್ 21 ಜಾತಿ ಉಂಡ್. ಕಲ್ಲ್ ಕಾವೇರಿ ಪಿಲ್ಲ್ ಭೂಮಿಲ್ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಂಡೆಡೆಲ್ ಗುರು ಕಾರಣಂವನ ಮಾಗುರು ಇಗ್ಗುತಪ್ಪನ, ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ತಾಯಿನ ತೊತ್ತಂಡ್ ಆಯಿರಾಯಿರ ಕಾಲತಿಂಜ ನಲ್ಲರಿಕೆಲ್ ಬಾಳ್‌ಕಯಿಚಂಡುಳ್ಳ ಕೊಡವ ಜಾತಿರ ಉಪಜಾತಿಯೇ ಕೊಡವ ಐರಿ. ಜಾತಿಲ್ ಇಯಂಗಕ್ಕ್ ಐರಿಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಐರಿ ಎಣ್ಣ್‌ಚೆಂಗಿ ಕನ್ನಡತ್ ಶಿಲ್ಪಿ ಎಣ್ಣುವ ಅರ್ಥ ಬಪ್ಪ. ನೇರಾಯಿತು ಎಣ್ಣ್‌ಚೆಂಗಿ ಇವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ವಂಶಸ್ಥಂಗ. ಏದೇ ಕ್ಷೇತ್ರತ್ ಒರ್ ಪಂಗಡ ವಾಸ ಇಂಜತೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಡ ಕೂಡ ಸಹಾಯಕ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಕೆಲಸಕಾರ ಇಪ್ಪದ್ ಪದ್ಧತಿ.

ಜನಡ ಜೀವನಕ್ ಬೊಂಡಿಯಾನ ಮರ ಪಿಂಞ ಇರಂಬ್‌ರ ವಸ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಯಿತ್ ಬೊಂಡಿಯಾಯಿತಿಪ್ಪ. ಮರ, ಇರಂಬ್, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಪೊನ್ನ್‌ರ ವಸ್ತುವೇ ಆಡ್ ಇದ್‌ಂಗೋರ್ ಜೀವ ಕಳೆ ಕೊಡ್‌ಪದ್ ಆ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರಂಡ ಪಣಿ. ಆನಗುಂಡ್ ಇಯಂಗಕ್ ಐರಿಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ತಚ್ಚಾಯಿರಿಂದ್ ಎಣ್ಣುವ ಇಂಜತ್. ಇದ್‌ನ ಬಟ್ಟೆ, ಪಾಟಲ್

ಒಕ್ಕಡ ಮನೆ ಬೋಜತ್‌ನ...ಅಯ್ಯೋರ್ ಒಕ್ಕೊಡ ಮನೆಡ ಬೋಜ!

ಆಞೂರ್ ತಚ್ಚಾಯಿರಿ ಆಯ್ಯಾಂಡ್ ಕೆಜ್ಜ:

ಪೊನ್ನ್ಂಗೊಂಡುತ್ತರ ಬೊಳ್ಳಿರ ಬುಟ್ಟಿ,

ಸಾಲ್ ಕಟ್ಟೈ ಮರ ಚಿತ್ತ್‌ರ ಕಂಬ್,

ಚಿತ್ತ್‌ರ ಕಂಬ್‌ಲ್ ಎನ್ನೆಲ್ಲೆ ಳ್‌ತ್?

ಪಕ್ಷಿ, ಎಳ್‌ತುಂಡ್, ಪಾಂಬೆಳತ್‌ಂಡ್,

ವಾಮನ ದೇವಂಡ ರೂಪ ಬರಂದ...

ಇಲ್ಲಿ ಕಾಂಬ ಪಾಟ್‌ರ ಮೊಳಿನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಯಂಡತೇಂಗಿ ತಚ್ಚಾಯಿರಿ. ಐರಿ ಎಣ್ಣುವಂವ ಒರ್ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ನಕಲೂ ತಪ್ಪಾಪಕಿಲ್ಲೆ. ಆಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಇಯಂಗಡ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲವೂ ಕೊಡವಡನ್ನಕೆ ಉಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಇಯಂಗಕ್ ಕೊಡವ ಐರಿ ಎಣ್ಣುವ. ಇವು ಆಯಿರಾಯಿರ ಕಾಲ ಬಯ್ಯತಿಂಜ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಒತ್ತ್ಯೋರ್ಮೆಲ್ ಬಾಳಿಯಂಡ್ ಉಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಂದ್ ಪೆದ ಎಡ್‌ತಿತ್.

ಭಾಷೆ ಪಿಂಞ ವೃತ್ತಿ:

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗ ಆಯಿತ್ ಕೊಡವಾಮೆನ ನಡತಿಯಂಡ್ ಬಾಳಿಯಂಡುಳ್ಳ ಕೊಡವ ಐರಿ ಮೂಲತಃ ಕೊಡವ ಉಪಜಾತಿಯೇಂದ್ ಎಣ್ಣಲು. ಕೊಡವ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಪಂಡ್ ಬಂದೆಲ್ಲ್ಂಜಿ? ಕೊಡವ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಪುಟ್ಟ್, ಬೊಳಂದದೆಲ್ಲಿ? ಏದ್ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವ ಇಂಜತ್-ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ ಸರಿಯಾನ ದಾಖಲೆ ಇಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಸುಮಾರ್‌ಕ್ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆರ ಪ್ರಭಾವತ್ ಒಳಪಟ್ಟನ್ನೆ ಕಾಂಬ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡವ ಐರಿನ ತಚ್ಚಾಯಿರಿ ಎಣ್ಣುವ. ನಾನರಿಂಜ ಪೋಲೆ ಇವು ಮಲೆಯಾಳ ತಕ್ಕ್ ಪರೆಯವಂಜಿತಿಕ್ಕುಂದ್,

ಕೊಡವ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಕೂಡ ಕೂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದಾಪಕಾಪಕ ಮಲೆಯಾಳ ಭಾಷೆರ ಕೆಲವು ಪದ ಕೂಡಿತಿಕ್ಕುಂದ್ ಅರಿಂಜವಂಡಿಯಾಪ. ಇದ್ ನೇರ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡವ ಭಾಷೆಕ್ ಕೊಡವ ಐರಿ ಕೊಡ್‌ತ ಒರ್ ಸ್ಥಾನಮಾನಂದ್ ಎಣ್ಣಲು. ಈ ಜನಾಂಗಕಾರ ಕೊಡಗ್‌ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಬೊಂಡಿಯಾನ, ಮುಂದ್‌ಮನೆ, ಐನ್‌ಮನೆ, ತಿರಿಕೆರ ಮೇಪರೆ, ಕತ್ತಿ, ತೋಕ್, ಪೀಚೆ ಕತ್ತಿ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ನಲ್ಲರಿಕೆಲ್ ಬಾಳಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಆಚೆಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಬದುಕುವಕಾಯಿತ್ ಜನಾಂಗ, ರಾಜಕೀಯ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಶಿಕ್ಷಣರನ್ನತ ಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ಲ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡುಳ್ಳದ್ ಕಂಡ್‌ಬಂತ್. ಕೆಲವು ಜನ ಮಾತ್ರ ಮರ ಪಣಿ, ಇರಂಬ್ ಪಣಿ, ಪೊನ್ನ್ ಪಣಿ ಕೆಜ್ಜಂಡ್ ಉಂಡ್. ಇಯಂಗ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗ ಆಯಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಮಾತ್ರ ಉಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆರ ಆದಾರತ್‌ಲ್ ಕಮ್ಮಿ ಜನ ಉಳ್ಳನಗುಂಡ್ ಸರಕಾರ 'II ಎ' ಪಂಗಡ ಪ್ರಕಾರ ಮೀಸಲಾತಿ ತಂದಿತ್.

ಮನೆ ಪೆದ:

ಭೂಮಿಲ್ ಉಳ್ಳ ಪ್ರತಿ ಒರ್ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಕ್ ತಾಂಡದ್ ಒರ್ ಪೆದ ಇಪ್ಪದ್ ವಾಸ್ತವಿಕ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಾಣಿ ಸಮುದಾಯಕ್ ಒರ್ ಕುಟುಂಬ ಪೆದ ಇಪ್ಪ (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ). ಈ ರೀತಿಲ್ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಂಗ ಆನ ಮನುಕುಲ ಪ್ರತಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕ್ ಒರ್ ಮನೆಪೆದ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್. ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಈ ಜನಾಂಗಕಾರಡಲ್ಲಿ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇಂಜತ್‌ಂದ್ ಅದ್‌ಲ್ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಕಾರಕ್ ಮಾತ್ರ ಮನೆ ಪೆದ ಇಂಜತ್‌ಂದ್ ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಶೇ. 90 ಭಾಗತ್‌ರಚ್ಚಕ್ ಕುಟುಂಬ ತಂಗಡದೇ ಆನ ಒರ್ ಮನೆ ಪೆದ ಬೆಚ್ಚಂಡದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆ ಪೆದತ್‌ರ ವಿವರ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್.

1.	ಅರಪಟ್ಟು	-	ಅನ್ನಂಬಿರ
		-	ಐರಿರ
2.	ಬುಟ್ಟಂಗಾಲ	-	ಪೊನ್ನಿರ
		-	ಕಳ್ಳಿಕಂಡ
3.	ನಾಂಗಾಲ	-	ಆತಿಂಗಡ
4.	ಚೆರಂಡೇಟಿ	-	ಅಂಜಪಂಡ
5.	ನಾಪೋಕ್ಲು	-	ಕುಂದ್ಯೆರಿರ
6.	ಕೊಳಕೇರಿ	-	ತಟ್ಟಂಡ
		-	ಮೂಕ್ಕೆರೀರ

7.	ಕುಂಜಿಲ	-	ಬೊಳ್ಳನಮ್ಮಂಡ
		-	ಐರೀರ
		-	ಐಕೋಳಂಡ
8.	ಕುಟ್ಟಂದಿ	-	ಮಿನ್ನಿಮಾಡ
		-	ತಟ್ಟಂಡ
		-	ಬೊಪ್ಪಂದಿರ
		-	ಆತಿಯಂಡ
		-	ಆಜಿನಿರ
9.	ಮೈತಾಡಿ	-	ತಟ್ಟಂಡ
		-	ಆಲತಂಡ
10.	ಯುವಕ ಪಾಡಿ	-	ಐನಮಂಡ
11.	ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ	-	ಕಾಮೆಯಡ
		-	ಪಟ್ಟಚಾರಿರ
12.	ಬೇಂಗೂರು	-	ತಟ್ಟಂಡ
		-	ಮಂಜನ್ಪೈರಿರ
		-	ಬಬ್ಬಿರ
13.	ಕೊಳಗದಾಳು	-	ಐರೀರ
14.	ಮೈತಾಡಿ	-	ಅಣ್ಣಾರ್‌ಮಡ
15.	ಬಿಳುಗುಂದ	-	ಕನ್ನಿಕಂಡ
16.	ಚೆಂಬೆಬೆಳ್ಳೂರು	-	ಬಾಳೆರ
17.	ಬಲಂಬೇರಿ	-	ಆಂಗಿರ
		-	ಐರೀರ
18.	ಹಾಲು ಗುಂದ	-	ಐರೀರ
19.	ತಾವೂರು		ಅಯ್ಯಣ್ಣೀರ
20.	ಅಮ್ಮತಿ	-	ಅಕ್ಕಚ್ಚಿರ
		-	ಐರೀರ
21.	ಚೋಕಂಡ ಪಳ್ಳಿ	-	ಐರೀರ
22.	ಕೋಕೇರಿ	-	ಐರೀರ
23.	ಬಲ್ಲಮಾವಟ	-	ಐರೀರ
24.	ಬೇತು	-	ಐರೀರ

25.	ಕದನೂರು	-	ಐರೀರ
26.	ಬಾವಲಿ	-	ಐರೀರ
27.	ಕೆದ ಮೂಳ್ಳುರು	-	ಮುಲ್ಲೈರಿರ
28.	ಹಾಲೇರಿ	-	ಐಮಣೆಯಂಡ
29.	ಇಬ್ನಿವಿಳವಾಡಿ	-	ಮಾಲೇರ
30.	ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ	-	ಐರೀರ
31.	ಬಿಳಿಗೇರಿ	-	ಐರೀರ
32.	ಮಡಕೆ ನಾಡು	-	ಐರೀರ
33.	ಮಕ್ಕಂ ದೂರು	-	ಐರೀರ
34.	ಮರಗೋಡು	-	ಐಮಂಡ
35.	ನರಿಯಂ ದಡ	-	ಐರೀರ
36.	ಹುದಿಕೇರಿ	-	ಐರೀರ
37.	ಸಣ್ಣ ಪುಲಿಕೋಟು	-	ಮಾಡಿಯಂಡ
38.	ಹೊದ್ದೂರು	-	ಅಮ್ಮಣಂಡ
		-	ಐರೀರ
39.	ಅರ ಮೇರಿ	-	ಬಲ್ಯಕಂಡ
		-	ಮೂಕ್ಕೇರಿರ
40.	ಮೂರ್ನಾಡು	-	ಅಪ್ಪಚಂಡ
		-	ಐರೀರ
41.	ಬೆಳ್ಳೂರು	-	ಬಾಳೆರ
		-	ದುಗ್ಗಂಡ
42.	ಕೊಟ್ಟೋಳಿ	-	ಕುಟ್ಟೇರೀರ
43.	ಸಣ್ಣ ಪುಲಿಕೋಟು	-	ಚೇಯಣ್ಣೈರಿರ
		-	ಬೋಳ್ಳೈರಿರ
44.	ಹೊದವಾಡ	-	ಐರೀರ
45.	ಪಾಲೂರು	-	ಐರೀರ
46.	ಕರೋಲೆ ಬಾಡಗ	-	ಐರೀರ

ವಾಸಸ್ಥಾನ:

ಕೊಡಗ್'ರ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಪೋಲೆ ಈ ಜನಾಂಗತ್'ಲ್ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ

ಆಯಿತ್ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಕ್ ಒಳಪಟ್ಟಿತಿಂಜತ್. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿನಗುಂಡ್ ಐನ್‌ಮನೆ, ಮುಂದ್‌ಮನೆ ಅಂಡ ಸುತ್ತ ಬೋರೆ ಮನೆ ಇಂಜತ್. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಕುಟುಂಬ ವೃದ್ಧಿಯಾನಸಕೆ, ಪುದಿಯ ಮನೆ, ಪಳೆಯಮನೆ, ಓಣಿ ಮನೆ, ಕೊಪ್ಪತ್‌ಲ್ ಮನೆ, ಮೊಟ್ಟೆಮನೆ, ಇನ್ನನೆ ಪೆದ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ವಾಸ ಮಾಡುವಕ್ ಸುರು ಮಾಡ್‌ನದ್ ಇಂದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ರ ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ವಾಸ ಇಂಜ ಸಮಯತ್ ಮನೆರ ಪೆರಿಯಂವ ಪಟ್ಟೆದಾರ (ಯಜಮಾನ). ಕಿಕ್ಕರಂಗ ಕೊರವಕಾರಂಡ ಪುಡ್‌ತಕ್ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಮನೆಲ್ ಪೆರಿಯವು ಪಿಂಞ ಚೆರಿಯಯಿಂಗಕ್ ನಡತೆ ಪಿಂಞ. ಜೀವನತ್ ಸುಮಾರ್‌ಕ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಂಬಯಿಂಜತ್. ಏದೇಂಗಿ ಒರ್ ಮೋಪುಕೂಟ, ಜಗಳ, ನಲ್ಲರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿನ ಕೊರವಕಾರಂಡ ಮೂಲಕ ಇತ್ಯಾರ್ಥ ಮಾಡುವ ಇಂಜತ್. ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಮಿಂಞಲ್ ಕಿಕ್ಕರಂಗ ಕಂಬ್‌ಐಮರತ್ ಅಳಪ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪ ಪದ್ಧತಿ ಇಕ್ಕಲೂ ನಡಂದಂಡ್ ಉಂಡ್. ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಅದಿಪಥ್ಯತ್‌ಲ್ ಐನ್‌ಮನೆ/ಮುಂದ್ ಮನೆಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನಡಪ. ಐನ್ ಮನೆಲ್ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಡುಬಾಡೆ, ಕನ್ನಿಕೋಂಬರೆ, ಕನ್ನಿಕಂಬು, ಸಾಲ್‌ಕಟ್ಟ್, ಐಮರ ಇತ್ಯಾದಿ ಇಪ್ಪ. ಇಂದ್ ಎಚ್ಚಕೊ ಐನ್ ಮನೆಲ್ ಪೆಗ್ಗಾಟಿ ಕೊಂಬ್, ಕಡ್‌ಮ ಕೊಂಬ್, ತಿರಿತೋಕ್, ಒಡಿಕತ್ತಿ ಬಾಳ್ ಕತ್ತಿ ಭರ್ಜಿ, ಚಂದೂಕ, ಕಚ್ಚಿ ದುಡಿ, ತಾಳ ಇನ್ನತಾನ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ ಬೆಚ್ಚಡ್ ಕಾಂಬ. ಆಚೆಂಗಿ ಇಂದ್ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕ ಕಾರಡ ಮುಂದ್ ಮನೆ ಪಿಂಞ ಐನ್‌ಮನೆ. ದೇವ ಮನೆ ಆಯಿತುಂಡ್. ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಕಾರ ಪಳಿಯ ಐನ್‌ಮನೆ/ ಮುಂದು ಮನೆನ ವಯಿಕುವಕ್ ಕಯ್ಯತೆ ಮನೆ ಬಿರಿವಂಜಿ R.C.C. ಮನೆ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಪುದಿಯದಾಯಿತ್ ಗುರುಕ್ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪಕ್ ಕೈ ಮಡ ಕಟ್ಟಿಯಂಡಿತ್.

ಇಂದ್ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಕಾರಡ ಮುಂದ್ ಮನೆ ಪಿಂಞ ಐನ್‌ಮನೆ ದೇವ ಮನೆ ಆಯಿತುಂಡ್.

ಮುಂದ್ ಮನೆಕಾರ:

ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ ಕಾಮೆಯಂಡ ಪಿಂಞ ಬೆಂಗ್‌ನಾಡ್ ತಟ್ಟಂಡ ವಕ್ಕಕ್ ಮುಂದ್ ಮನೆ ಇಂಜತ್. ತಟ್ಟಂಡ ವಕ್ಕಡ ಮುಂದ್ ಮನೆ ಇಂದ್ ಬೆಂಗ್‌ನಾಡ್‌ರ 'ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ಪಂಡ ವಾಸಸ್ಥಾನ'- ದೇವ ಮನೆ ಆಯಿತುಂಡ್. ತಟ್ಟಂಡಯಿಂಗಳ ಅಂದ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಪೊಂದಟ್ಟಂದ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ಕಂಡ್ ಬಂದಂತಹ ದಾಖಲೆ ಇಂದ್

ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ ಪುಸ್ತಕತ್‌ಲ್ ಉಂಡ್. ನಾಡ್‌ಕಾರ ಪಿಂಞ ಪೊಂದಟ್ಟಂಡ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಕಪ್ಪೋಳೆಲ್ ದೇವಳ ಕಂಡಿತ್ ದೇವಡ ಕೂಡ ಬಂದಾನಗುಂಡ್ ಪಿಂಞ ಬೆಂಗ್‌ನಾಡ್ ಕಾರಡ ಆಧಾರತಿಥ್ಯತ್‌ನ ಕುಶಿಪಟ್ಟಿತ್ ದೇವನೆಲೆ ನಿಂದದ್ ಇಂದ್ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ಪ ವಾಸ ಇಪ್ಪಕ್ ಪೊಂದಟ್ಟಂಡ ಮಚ್ಚಿಮನೆ ಮದಿಂದ್ ಮುತ್ತಪ್ಪಣೆ ಮಾಡ್‌ನದ್ ಪಟ್ಟೋೞೆ ಪಳಮೆಲ್ ಕಂಡ ಬಪ್ಪ. ಅನಗುಂಡ ಈ ಮನೆನ ದೇವ ಮನೆಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಇದೇ ರೀತಿಲ್ ಗಾಳಿ ಬೀಡ್‌ಲ್-ಐರಿರ ವಕ್ಕಡ ಮನೆಯೂ ದೇವಮನೆ ಆಯಿತುಂಡ್. ಹಾಲೇರಿ ಕೇೞಿಪೋನ ಐನ್ ಮನೆಂದ್ ಪೆರಿಯಯಿಂಗ ಎಣ್ಣುವ. ಅದೇ ರೀತಿಲ್ ಅರಪಟ್ಟು (ಕಡಿಯತ್ ನಾಡ್) ಅನ್ನಂಬಿರ ಒಕ್ಕಡ ಐನ್ ಮನೆಯೂ ಬಾರಿ ಬಲಂಜನೇ ಪಿಂಞ ಬಾರಿ ಕೇೞಿ ಪಟ್ಟಿತಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದ್ ಐನ್‌ಮನೆ ದಾರೂ ಸಹ ವಾಸ ಇಲ್ಲಾತೆ ಮನೆರ ತೇಕ ಪಣಿ ಚುಣ್ಣವಯಿಕುವ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುವಕಯ್ಯಾತಾನಗುಂಡ್ ಇಂದ್ ಎಚ್ಚಕೋ ಮನೆನ ಬಿರಿಯುವಂಜಿ ಚೆರಿಯ R.C.C. ಮನೆ ಪಿಂಞ ಕೈಮಡ ಕಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವದ್ ಕಂಡ್ ಬಂದಿತ್. ಸುಮಾರ್ ಒಕ್ಕಕ್ ಆಯಿರಾಯಿರ ಕಾಲ ಬಯ್ಯತ್‌ಂಜಿ ಕೈಮಡ ಇಂಜಾಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣುವಯಿಂಜತ್.

ದೇವಡ ಭಕ್ತಿಯೇ ಜ್ಞಾನತ್‌ರ ಮೂಲ ಎಣ್ಣುವದ್ ನಂಗಡ ಪಳೆಯಯಿಂಗಕ್ ಚಾಯೊಡೆ ಗೊತ್ತಿಂಜತ್. ಅನಗುಂಡ್ ನಂಗಡ ನಮ್ಮ ನಾೞ್ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲಾತೂ ದೇವಡ ಭಕ್ತಿದುಂಬಿತ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ನೀರ್, ಮಣ್ಣ್, ಆಯುಧ, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಉಂಡ್. ಇಂದ್ ನಮ್ಮನಾೞ್‌ಲ್ ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ಕೂಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್, ಕೈಮಡತ್‌ಲ್ ಅಕ್ಕಿ ಇಡುವ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನಡ್‌ಪ. ಅಂದೋರ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಪ್ರತಿ ಒಕ್ಕಾತ್‌ಲ್ ಕಾರಣಂವ ಬಪ್ಪ ಇಂಜತ್. ಈ ಕಾರಣಂವ ವಕ್ಕಡ ಒಗ್ಗಟ್- ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ ಹೇತುವಾಯಿತಿಂಜತ್.

ಅಸ್ತಿ ವಿವರ ಕೊಡಗ್ ಒರ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಬನಕಾಡ್ ಆಯಿತಿಂತ್. ಆ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಒತ್ತೊರ್ಮೆಲ್ ಬಾೞಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಜೀವನ ಖರ್ಚಿಕ್ ಮರ ಪಣಿ, ಇರಂಬ್ ಪಣಿ ಪೊನ್ನ್ ಪಣಿ ಅಲ್ಲಾತೆ ಭೂಮಿ ಪಣಿಯೂ ಕೆಯ್ಯೂವಯಿಂಜತ್. ಆಕಾಲತ್‌ಲ್ ವ್ಯವಸಾಯತ್‌ಲ್ ಭೂಮಿ ಪಣಿಯೆ ಪ್ರಧಾನ ಪಣಿಂದ್ ಎಣ್ಣುನಕಲೂ ತಪ್ಪಾಪಕಿಲ್ಲೆ. ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕೂ ಸಹ ಜಮ್ಮಾ ಬಾಣೆ-ಜಮ್ಮಾ ಭೂಮಿ ಇಂಜಾಂಗ್ ಇಂದ್ ಸಹ ಸರಿಯಾನ ದಾಖಾಲೆ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಈಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ರಾಜಂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತ್ ರಾಜಂಡ ಕೈಯಿಂಜಿ ಇನಾಂ ರೂಪತ್

ಜಹಗೀರ್ ಉಂಬಳಿ ಪಡಂದ ಉದಾಹರಮೆಯೂ ಸಹ ಉಂಡ್. ಇದ್‌ಲ್ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣಲು. (1) ಅಸ್ಸಂಬಿರ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಒರ್ ಪೆರಿಯಂವ ಅರಮನೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ನಾಂಗ್ 24 ಏಕ್ರೆ ಜಾಗ, 300 ಬಟ್ಟಿ ಭೂಮಿನ ಇನಾಂ ರೂಪತ್ ಜಹಗೀರ್ ಆಸ್ತಿನ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. (2) ಪೊನ್ನಿರ ಪಿಂಞ ಕಾಮೆಯಂಡ ಒಕ್ಕ ಕೋಳಿ ಮುಟ್ಟೆರ್ ಪೊನ್ನ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ನಾಂಗ್ ಇನಾಂ ರೂಪತ್‌ಲ್ ಉಂಬಳಿ ಆಕ ಪಡಂದಿತ್. ಒರ್ ಪೊಣ್ಣಾಳ್ ಒಂಟಿಕಾಲ್‌ಲ್ ನಿಂದಂಡ್ ರಾಜಂಡ ಎದಿಕೆ ಪಾಡ್‌ನಗುಂಡ್ ರಾಜ ಕುಶಿಪಟ್ಟಿತ್ ಒರ್ ಆಕ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಈಂಗ್ 'ಪಾಡಿಕೊಡಿಚಿ' ಏಕ ಎಣ್ಣುವ. ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕಾರಕೂ ಭೂಮಿ ಪಿಂಞ ಆಂಗ್ ಒತ್ತ ಜಾಗ, ಓಡೆ, ಕೊಪ್ಪ, ಬಾಣೆ, ಮಾಳ ಉಳ್ಳದ್ ಇಂದ್ ಸಹ ಕಂಡ್‌ಬಂದಂಡ್ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್‌ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಮೂಲ್ಲೆರ ವಕ್ಕಕ್ 1800 ಭಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ ಆಂಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಾಗ, ತಟ್ಟಂಡ ವಕ್ಕಕ್ 3700 ಭಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ ಪಿಂಞ ಜಾಗ, ಪೊನ್ನಿರ ವಕ್ಕಕ್ 2000 ಭಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ ಆಂಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಾಗ ಇನ್ನನೆಲ್ಲಾ ಕುಟುಂಬಕ್ ಜಮ್ಮಾ ಇಂಜತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದ್ ಆದ್ ಪರಬಾರೆ ಆಯಿತುಳ್ಳದ್ ಕಂಡ್ ಬಂದಂಡ್ ಉಂಡ್.

ಮೂಲ ಸ್ಥಾನ:

ಜನಾಂಗ ಜಮ್ಮಾಕಾರ ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದೆ ಕೆತ್ತನೆಯೂ ಸಹ ಸಂಶಯ ತ್‌ಂದಿತ್‌ಲೆ. ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಆಯಿತುಂಡೆಂಗಿಯೂ ಕೊಡವಾಮೆನ ನಡಿತಿಯಂಡ್ ಉಳ್ಳ ಜನಾಂಗಕಾರಡತ್‌ಲ್ ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಕಾರ ಕೇರಳತ್‌ಂಜ, ಕೆಲವು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ವಂಶಸ್ಥಂಗ (ಆಚಾರಿ) ಎಣ್ಣುವದ್ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ಉದಾಹರಣೆಕ್ ದಂಡ್ ಕುಟುಂಬತ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡತೆಂಗಿ ಅರಪಟ್ಟು, ಅಸ್ಸಂಬಿರ ಕುಟುಂಬತ್‌ರ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಕಾರಣಂವ ಗೋವಿಂದ ಕೇರಳತ್‌ರ ಸೋಲಿ ಎಣ್ಣುವಲ್ಲಿಂಜಿ ಬಂದಿತ್ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂದಿತ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡತ್. ಅದೇ ರೀತಿಲ್ ಇಲ್ಲಿಯೆ ಇಂಜ ಎಣ್ಣ್‌ನಕ ಬುಟ್ಟಂಗಾಲ ಚೆಟ್ಟಿ ಆಚಾರಿ (ಪೊನ್ನ್ ಪಣಿಕಾರ) ಪೊನ್ನಿರ ಮನೆ ಪೆದತ್‌ಲ್ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಂದ್ ಪೆದ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಜಮ್ಮಾ ಪಡಂದತ್‌ಂದ್ ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣುವ.

ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ - ನಡಪುಲ್ ಜನಾಂಗ:

ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ ಒರ್ ವಿಶೇಷತೆನ ಎಲ್ಲಾರೂ ಮೆಚ್ಚಂಡು. ಕೊವಡ ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್‌ನಕ (ಕ್‌ಣ್ಣ ಕುಂಞಿ) ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಬೊಡಿ

ಬೆಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಆಣಕೆ ತೊಪ್ಪುರ ತಂಡ್‌ಲ್ ಮಾಡ್‌ನ ಅಂಬು ಬಿಲ್ಲ್‌ನ ಪುಡಿಪ್‌ಚಿಡುವಯಿಂಜತ್. ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿ ಆಚೇಂಗಿ ತಳಿಯ ಮಣಿ ಪೊಯ್ಯುವದ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಈ ಪದ್ಧತಿನ ಐರಿ ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್‌ಲೊ! ಆಚೆಂಗಿ ಇಂದ್ ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟನನಕೆ ಕುಳಪ್‌ಚಿಡುವಂಜಿ ಚೆನ್ನ ಉಪ್ಪು ಪಿಂಞ ನಲ್ಲಮಳು ಮಿಶ್ರಣತ್‌ನ ನಾವುಕ್ ಮುಟ್ಟ್‌ಚಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಇದ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಲ್ ಸರೀಂದ್ ಆಪ. ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಬೆಲ್ಲ. ನೆಯಿ, ನಲ್ಲಮಳು ಪೊಡಿ ಕೊಡ್‌ಪಂಜಿ "ಬೆಲ್ಲ ಅಲಿವನ್ನಕೆ ಅಲಿ; ನೆಯ್ ಉರುವನ್ನಕೆ ಉರ್; ಮಳುರನ್ನಕ್ಕೆ ತಂಪು ಆಯಿತಿರ್" ಎಣ್ಣ್‌ಯಂಡ್ ತಿಂಬ್‌ಚಿಡುವ ಇಂಜತ್‌ಲೊ! ತಾಮನೆ ಮೂಡಿಯ ಪೆತ್ತ್‌ಕ 3 ದಿವಸ ಪೊಲೆ, ಬಾ ಮನೆ ಮೂಡಿಯ ಪೆತ್ತ್‌ಕ 12 ದಿವಸ ಪೊಲೆ ಉಂಡ್. ಕುಂಞಿನ ತೊಟ್ಟ್‌ಕ್ ಇಡುವಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತನೆ ಪೊಟ್ಟಿ ಮುಚ್ಚಿಲ್ ಬುದ್ದವಕಾಕುವ. ಕುಂಞಿನ ತೊಟ್ಟ್‌ಕ್ ಇಡುವಂದ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಕುಂಞಿಕ್ ಸೊಂಟ, ಕೈ ಪಿಂಞ ಕಾಲ್‌ಕ್ ಕರ್‌ತ ನೂಲ್‌ನ, ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿ ಆಚೇಂಗಿ ಕೈಕ್ ಕರ್‌ತ ನೂಲ್ ಕಟ್ಟುವ ಕರ್‌ತ ಬಳೆ ಪಿಂಞ ಪಾಲ್ ಮಣಿ ಕಟ್ಟುವ. ಮುತ್ತೈದೆಯ ಕುಂಞಿನ ತೊಟ್ಟ್‌ಲ್ ಬುದ್ದುವಕಾಕುವ. ಪೆದ ಇಟ್ಟಿತ್, ಪಾಲ್ ಕೂಳ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ನಲ್ಲ ಗಳಿಗೆಲ್ ಗಂಗಾಪೂಜೆ ಮಾಡುವಂಜಿ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಡುಬಾಡೆಲ್ ಅಕ್ಕಿ ಇಡುವಂಜಿ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಬಂದ ಬೆಂದು ಚಂಜಾದಿಯ ಕುಂಞಿರ ಕೈಕ್ ಪಣ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವ. ಕುಂಞಿನ ತೊಟ್ಟ್‌ಲ್ ಇಟ್ಟಿತ್ ಜೂಕ್‌ವಕ ಅವ್ವೊ ಪಾಡುವ ಜೂವ ಪಾಟ್‌ಲ್ "ಪ್ರೀತಿನಲ್ಲ ಬಾಳ್‌ಲ್// ನಾಲೂದಿಕ್ಕೂ// ಸೊಲ್ಲೂಲ್// ಶತ್ರುರ್‌ಕ್ ಬೊತ್ತತೆ// ವಿತ್ತುರಾಯಿ ಬಾಳ್‌ಲೊ//... ಇದೇ ರೀತಿಲ್ ಕೈಲ್ ಪೋದ್ ನಮ್ಮೆಲ್ ಕತ್ತಿ ತೋಕ್‌ನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿತ್ ಮನೆರ ಕೊರವುಕಾರ ಕಿಕ್ಕರಂಕ್ ತೋಕ್ ಕತ್ತಿ ಕೊಡ್‌ಪಕ ಇದೆ ಪಾಟ್ ಪಾಡಿತ್ "ನರಿನೋ ಪಂದಿನೋ ಬಟ್ಟೆ ಬುಟ್ಟ್ ಪಣಂಗ್. ಶತ್ರುನ ಎಣಂಗತೆ... ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ತೊಟ್ಟ್‌ಲ್ ಕುಂಞಿನ ಜೂಕುವ ಕಾಪಕ" ಜೂವ, ಜೂವ ಕುಂಞಿಯೇ ಕುಂಞಿರಪ್ಪ ಬಪ್ಪಕ ಕೊಟ್ಟ ತೆಂಗೆ ಕೋಂದಕ್ಕು... ಜೂ!... ಇದ್‌ನ ನಂಗಡ ಅವ್ವಯ್ಯ ಅನ್ನಂಬಿರ ಗಂಗವ್ವ ಪಾಡುವದ್ ಇಂದ್ ಸಹ ಕಣ್ಣ್‌ಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ನನಕೆ ಆಪ.

ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ:

ಮಂಗಲ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಶುಭಕಾರ್ಯ. ಈ ಶುಭಕಾರ್ಯ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ರೀತಿಲ್ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ಅದ್ ಕನ್ನಿಮಂಗಲ, ಕೂಡಾವಳಿ, ಕುತ್ತಿರ್ ನಿಪ್ಪದ್ ಪಚ್ಚಡಕ್

ಸಡ್‌ಪಡ್, ಸರಿಮಂಗಲ, ಕೆಮ್ಮಿಕುತ್ತಿ ಮಂಗಲ ಇನ್ನನೆ ತರಾವರಿ ರೀತಿಲ್ ಇಪ್ಪ. ಕನ್ನಿಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಜಾತಕ ಒತ್ತ್ ಬಂದತೇಂಗಿ ಮಂಗಲ ಕಯಪಯಿಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಇದ್ ಅಚ್ಚಕ್ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಕಾರಣ ಕ್‌ಣ್ಣ ಪಿಂಞ ಮೂಡಿರ ಮನಸ್ಸ್ ಒತ್ತ್ ಬುದ್ಧತ್ತೇಂಗಿ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪ. ಅಧ್ಯತ್‌ರ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಪರಿಯುವಲ್ಲಿಂಜಿ ಮಂಗಲ ಆಯಿತ್ ಮನೆ ಮೊಟ್ಟಿತ್, ಕಳ್ಳ್‌ಕರಿ ಆಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ತೊವ್ವಡೆ ಪೆರಿಗೆಕ್ ತಾಮನೆಕ್ ಕೂಟಿಯ ಬಪ್ಪಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಆಯಿತಿಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ದಕ್ಷಿಣಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಊರ್‌ಕೂಡ್‌ವಂದ್ ಮಂಗಲಕಾರ ಕ್‌ಣ್ಣ ಪಿಂಞ ಮೂಡಿರ ಕೈಕ್ ತೇರಣ ಬೆಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್.

ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಬಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ:

1. ಪೊಣ್ಣ್ ತಕ್ಕ್ ಪರೆಯುವ
2. ಮಂಗಲ ಕುರಿಪ (ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ)
3. ಮಂಗಲ ಕುರಿಚ ಪಿಂಞ ಮಂಗಲಕಾರ/ಕರತಿಕ್ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ (ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಪೋಲೆ) ಮಂಗಲ ಮನೆಕ್ ಸಹ ಇದ್ ಅನ್ವಯಿಸಿಚಿಡುವ.
4. ಚಪ್ಪರ ಪಣಿ-ಮನೆಕಾರ/ಅರುವಂಗಳಕುಂಡ್
5. ಊರು ಕೂಡುವ:

a) ಒಲೆ ಪೂಜೆ (ಮುತ್ತೈದೆಯ ಮಾಡುವದ್)

b) ವಾಲಗ ಪೂಜೆ (ಹರಿಜನ ಮಾಡುವದ್)

c) ಮಾಲೆ ಇಡುವ ಪಿಂಞ ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ-ಅವ್ವನಗುಂಡ್ ಅವ್ವ ವಿಧವೆ ಆಚೇಂಗಿ ಮುತ್ತೈದೆಯ ಮಾಡುವ.

d) ಊರು ಪತ್ತಿ

e) ತೇರಣ ಮಂಗಲ-ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಮಾಡುವ. (ತೇರಣ ಬೆಪ್ಪ ಅಂಗ್ಯೆಕ್)

f) ಪೊಟ್ಟಿ ದುಂಬ್‌ಚಿಡುವ

g) ಬೆಂದು ಚಂಜಾದಿಯ ಕೂಡಿತ್ ಬಾಳೊ ಪಾಟ್ ಪಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್

ಪೊರಪಾಡ್:

ಕ್ಣ್ಣಂಗಕ್-ಬೊಳ್ತ್ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ, ಚೋಂದ ವಸ್ತ್ರ, ಮೂಡಿಯಕ್ ಚೋಂದ ಬೊಟ್ಟ್, ಪೊಡಿಯ ಉದ್ದ ಕೈರ ಜಾಕೆಟ್

ಮಂಗಲತ್‌ರ ದಿವಸ:

ಊರ್ ಕೂಡುವಂದ್ ಪಿಂಞ ಮಂಗಲತ್‌ರಂದ್ ಕ್ಣ್ಣಂಗ್, ಮಾಂವ, ಮಾಂವಂಡ ಮೋಂವ ಇಲ್ಲೆಂಗಿ ಅಕ್ಕ/ತಂಗೆರ ವಡಿಯ ಬೋಜಕಾರನಾಯಿತಿಪ್ಪ. ಮೂಡಿಯಕ್ ಅದೇ ರೀತಿಲ್ ಮಾಂವಿ, ಮಾಂವಂಡ ಪೋಮ ಅಲ್ಲೆಂಗಿ ಅಣ್ಣ/ತಮ್ಮಂಡ ಪೊಣ್ಣ್ ಬೋಜಕಾರತಿ ಆಯಿತಿಪ್ಪ. ಕೊರೊಕಾರಂಗಳೂ ಇಪ್ಪ.

ಮಂಗಲತ್‌ರಂದ್ ಚೌರ (ಕ್ಣ್ಣಂಗಕ್), ಬಳೆ ಇಡುವ (ಮೂಡಿಯಕ್) ಈ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್.

ಮಂಗಲಕಾರ/ಕರತಿ ಕುಳಿಪಕ ಅಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೈದೆಯ ನೀರ್ ಬೂಕ್‌ವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತ್ ರಾಜಂಡ ವೇಷತ್‌ಲ್ ಕತ್ತಿ, ತೊಡಂಗ್, ಗೆಜ್ಜೆ ತಂಡ್, ಕಟ್ಟೆ ಬಳೆ,ಮಾಲೆ, ಕೊಕ್ಕೆತಾತಿ, ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ ಮಂಡೆ ತುಣಿ, ನೆತ್ತಿಕ್ ದೇವಡ ನಾಮ ಇಟ್ಟಿತ್ 'ರಾಜ ರೀವಿ'ಲ್ ನಿಂದಿತಿಪ್ಪಕ ಮಂಗಲ ಕಾರಂಡ ಪಕ್ಕತ್‌ಲ್ ವಿಶೇಷವಾಯಿತ್ ಗುರುತ್‌ಚಿಟ್ಟುವ ಬೋಜಕಾರ (ಚೋಂದ ವಸ್ತ್ರ ನಿಪ್ಪುಲ್ ಕಟ್ಟುವಂಜಿ) ಬೊಳ್ತ ಕೊಡೆ (ಕರ್‌ತ ಕೊಡೆಕ್ ಕೊಡೆ ಗೌಸ ಇಟ್ಟಿತಿಪ್ಪ) ಪುಡ್‌ಚಿ ನಿಂದಿತಿಪ್ಪ. ಮಂಗಲಕರತಿ ಮುಸುಕ್ ಇಟ್ಟಿತಿಪ್ಪ. ಇವ ಕಾಚಾರಪಿಲ್ಲಿ, ಪಿಂಞ ಎಲ್ಲಾ ತರತ್‌ರ ಪೊನ್ನ್‌ರ ಮಾಲ್ ಇಟ್ಟಿತಿಪ್ಪ, ಪಕ್ಕತ್‌ಲ್ ಬೋಜಕರತಿ, ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಲ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ನಿಂದಿತಿಪ್ಪ. ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್ ಆಯಿತ್ ಮಡಿವಾಳ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಮೇಕಟ್ಟ್‌ರಡಿಕ್ ಬಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಪಟ್ಟಂಗ ಚಾಂದ್ ಕುರಿ ಕೊಡ್‌ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಮುಹೂರ್ತಕಳ್‌ತಲ್ಲಿ ಪೊಂಬಣ ಚೀಲಪಣ ಕೊಡ್‌ಪ. ಮೂತ್ತೈದೆಯ) ಮುಹೂರ್ತತ್‌ಲ್ ಸಿಂಗಲ್ ಮುಹೂರ್ತ ಪಿಂಞ ದಂಪತಿ ಮುಹೂರ್ತ ಉಂಡ್. ಮಂಗಲಾಡಿ ಪೋನಲ್ಲಿ ದಂಪತಿ ಮುಹೂರ್ತ ಕಯಿಪ. ಸಿಂಗಲ್ ಮುಹೂರ್ತ ಆಚೇಂಗಿ ಬೋಜಕಾರ/ಬೋಜಕರತಿ ಒಪ್ಪುವ. ದಂಪತಿ ಮುಹೂರ್ತತ್‌ಲ್ ಕ್ಣ್ಣ ಕೈಪುಡ್‌ಚಿ ಒಪ್ಪುವ. ಚೀಲ ಪಣತ್‌ನ ಕೊಡ್‌ಪ. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಪೂಮಾಲೆನ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಸಮ್ಮಂಧ ಅಡಕುವಂಜಿ ಸಾಕ್ಷಿಪಣ ಕೊಡ್‌ಪ. ಮಾಂವಂಡ ಮಕ್ಕ ಬಟ್ಟೆತಡ್‌ಪ. ಕಚ್ಚಿಮುಟ್ಟ್ ಎಲ್ಲಾ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿರ ನಡುಬಾಡೆಲೆ ಇಪ್ಪ.

ಮಂಗಲತ್‌ರ ದಿವಸ ನಡ್‌ಪನ್ನತ ಪದ್ಧತಿ:

1) ಬಾಳೆ ಬಿರುದು-ತಾಮಾನೆಕಾರರೂ ಬಾಳೆ ಬಿರುದು ಕೊಡ್‌ಪ.

2) ನೀರ್ ಚಾಣ ಎಡ್‌ಪ.

3) ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ.

4) ಬಾಮನೆಲ್ ಅಮ್ಮಿಕಲ್ಲ್‌ಲ್ ಪಣೆಲ್ ಅಳಪಚುಡುವ.

5) ಪೆದ ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್-ಪೆದ ಗಂಗವ್ವ, ಕಾಮವ್ವ ಇತ್ಯಾದಿ.

6) ಕೋಂಬರೆ ಕೂಟುವ ಇತ್ಯಾದಿ

ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಪೊಟ್ಟಿ ನೋಟುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಮನೆ ಮುಟ್ಟುವ, ಕಳ್ಳ್‌ಕರಿ ಆಯಂಡ ಪೋಪ ಇನ್ನನೇ ತರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್ ಈಂಡ ಕೂಟಕ್ ಪೋಳಿಯ ಪುಟ್ಟ್ ಕೊಡ್‌ಪದುಂಡ್.

ಕೂಡಾವಳಿ ಮಂಗಲ, ಕಲ್ಲ್ ಮರ ಕೈಪ, ಕುತ್ತಿಕ್ ನಿಪ್ಪದ್, ಪೊಣ್ಣ್ ಮಣ್ಣ್‌ಕ್ ನಿಪ್ಪದ್ ಇತ್ಯಾದಿ ನಡಂದ ಪ್ರಕರಣವು ಸಹ ಉಂಡ್.

ನರಿಮಂಗಲ:

ನರಿಮಂಗಲ ಇದ್ ವೀರಂಗ (ಬೋಟೆಕಾರ) ಮಾಡುವಂತಹ ಮಂಗಲ. ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ಮೂಡಿಯಂಡ ಅಯ್ಯಣ್ಣ (ಬಾಬು) ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಇಯಂಗ ನರಿಮಂಗಲ ಕಯಿಚ ಕೇಳಿ ಇಂದ್ ಸಹ ಉಂಡ್.

ಚಾವು ಪದ್ಧತಿ:

ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಪೋಲೆ ಈ ಜನಾಂಗಕಾರ ಚಾವುನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಂಜಿ ದಫನ ಮಾಡುವ. ಚಿತ್ತ್ ಪೋಪ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಕಾಪಕಲೆ ಬಾಡೆಕ್ ಎಡ್‌ಪ. ಚತ್ತ್‌ಪೋನ ಪಿಂಞ ಬಾಯಿಕ್ ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ಪ, ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ, ಮಂಗಲ ಆನಯಿಂಗ ಆಚೇಂಗಿ ಜೋಡ್ ಬೊಡಿ, ಮಂಗಲಾಕತಪೋಚೇಂಗಿ ಒಂಟಿ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಮನಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್.

ಚತ್ತ ಮನೆಲ್ ಚಾವುಕ್ ಆಯಿರ ತಿರಿ, ನೀರ್‌ಕ್ ಇಳಿಯುವ, ಓಣಿಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ, ಚಾವುಕ್ ಕೈ ಕೊಡ್‌ಪ, ತೇಕಕ್ ಕೂಟುವ ಇನ್ನತ ತರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ನಡ್‌ಪ. ಬುಟ್ಟಂಗಾಲತ್‌ಲ್ ಚಾವುನ ಚಂಬಳ ಕಾಲ್ ಇಟ್ಟಿತ್ ಮೂಲೆಲ್ ಅಳಪ್‌ಚಿಡುವ.

ಕಚ್ಚಿ ತಳಿಯ ಮಂಡೆಕ್ ಕಂವಚುವ. ಕಂಬಳಿ ಪೊಲಪುಚಿಡುವ. ಚಾವುನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿತ್ ಚಾವು ಪಾಟ್ ಪಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಎಲ್ಲಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಪಟ್ಟೆದಾರ ಅಚೇಂಗಿ ಅಂಗ ಕಳಿ ಕಳಿಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್ (ಹರಿಜನಳುಂಡ್). ಚಾವು ಕುಳಿಪ್‌ಚಿಡುವಂಜಿ. ಬಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿತ್ ಚಾವು ಕೂಟುವ, ನೀರ್‌ಕ್ ಇಳಿಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುವ. ಕೆಲ್ಲಟಿ, ಮುರಿ, ಸಮೆಯ, ತೂಟ್‌ಂಗಳ (ತೂಪೆ) ತೊರಪ ಕತ್ತ್‌ಮೂಡೆ, ಚಾವು ಎಡ್‌ಪ, ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ಪ, ಕಡ್‌ಪತನಾಳ್‌ಲ್ ಕೋಳಿಕುಂಞಿ ಪಾರ್‌ಚಿಡುವ, ಪಣ ಕನಿಪ, ತೆಂಗೆ ತಿರಿ, ಚಾವು ಬೆಪ್ಪ ಕೊಡ, ಮೇಮಾಡಿ. ಕೊಡ ಕುಕ್ಕುವ, ಕರ್ತಮಣಿ ಉತ್ತುವ ಬಳೆ ಒಡ್‌ಪೊ, ಪದೀಚಕಡುತುವ ತೆರಂಗೊಳ್ಳಿ, ಎಣ್ಣೆ ಮಂಜ ತೇಪ ಈ ರೀತಿರ ಇಂಞೂ ಎಚ್ಚಕೊ ರೀತಿಲ್ ಪದ್ಧತಿನ ನಡುತುವ ಕ್ರಮ ಉಂಡ್. ವಯಸ್ಸಂಗಳ ಚುಡುವದ್, ಮಕ್ಕಳ ಪೂಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ವಯಸ್ಸಂಗಕ್ ಪಿಂಞ ಮಕ್ಕಕ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ತೂಟ್‌ಂಗಳ ಉಂಡ್. ಚೆನ್ನ ಬೂದಿನ ಕಾವೇರಿ ಪೊಳೆಕ್ ಇಡುವದುಂಡ್. ಮಾದಕ್ಕೆತ್ತನೆ ಆ ಮನೆಲ್ ಪೊಲೆ ಇಪ್ಪ. ಆ ಮನೆನ ತೀಕೆ ಮನೆ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಮೇಂಗತೆ, ಕುಳಿಕ್ ನಿಪ್ಪದ್. ಮಂಡೆ ಉಳುಪುವದ್ ಚತ್ತನಾಳ್ ನೋಟುವದ್ ನೀರ್ ಬೆಲಿ, ಕರೆ ಬೆಲಿ, ಬೆಲಿ ಮರ, ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ. ಪನ್ನಂದಾಂಗ್ ಮಾದ ಕೈಪದ್ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿರನ್ನಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪ. ಮಾದತರಂದ್ ಮೇಂಗತೆ ನಿಂದವು ಚಾತ ಮಾಡುವ, ತ್‌ಕೆ ಉತ್ತುವ, ಮಾದತ್‌ರಂದ್ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್, ತಾಳ ಪೊಯ್ಯುವಂಜಿ ಕಾಲ್‌ಪುಡಿಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಬಯಿಟ್ ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಪಿಂಞ ಪೊಲಚಿ ಪಾಡುವ ಇದ್ ಇಂದೆಕೆತ್ತನೆಯೂ ನಡಂದ್ ಬಂತ್. ದೀಕ್ಷೆ ಎಡ್‌ತಯಿಂಗ ಕಾವೇರಿಲ್ ಪಿಂಡ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ದೀಕ್ಷೆ ಉತ್ತುವ.

ನಮ್ಮೆನಾಳ್‌ನ ಕೈಪಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪಾತ್ರ:

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಕೈಪ ನಮ್ಮೆ 1) ಕೈಲ್ ಪೊಳದ್-ಆಯುಧಪೂಜೆ 2) ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣತ್‌ಲ್ ಕಣಿಪೂಜೆ, 3) ಪುತ್ತರಿ 4) ದೇವ ಕೊಡ್‌ಪ 5) ಕಾರಣವಂಗ್ ಮೀದಿಬೆಪ್ಪ. 6) ಬೇದ ಚಂಗ್ರಾಂದಿ 7) ಯುಗಾದಿ 8) ಊರ್ ನಮ್ಮೆ 9) ನಾಡ್‌ರ ನಮ್ಮೆ ಆಯಿತುಂಡ್.

ಾಂಗಕಾರ ಕೊಡಿಲ್ ಕಾಟ್‌ನ ನಮ್ಮೆ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ. ಈ ರೀತಿ ಉಂಡ್.

1) ಕೈಲ್ ಪೊಳದ್ :

- ★ ನೇಂಗ್, ಕತ್ತಿ ಗುದ್ದಲಿ ನೊಗಪೂಜೆ-ನೊಗ ಎಡ್‌ಪ-ಪಣಿಪುಟ್ಟ್‌ನ ಎತ್ತಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ. (ಎತ್ತಳ ಕತ್ತುವ) ಗುರುಕ್ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪ (ಐನ್ ಮನೆ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕೈಮಡತ್‌ಲ್)
- ★ ಆಯುಧ ಪೂಜೆ
- ★ ತೆಂಗೆಕ್ ಕಲ್ಲ್ ಕನಿಪ, ತೆಂಗೆಕ್ ಬೊಡಿಬೆಪ್ಪ ಇತ್ಯಾದಿ.

2) ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣ:

- ★ ಬೊತ್ತ್ ಕುತ್ತುವ, ಪುಟ್ಟ್ ಬೆಪ್ಪ (ಓಟಾಕ ಪಿಂಞ ಕಣತೆರೆಲ್)
- ★ ನೀರ್ ಎಡ್‌ತಬಂತ್ (ಮುತ್ತೈದೆಯು) ಕಣಿಪೂಜೆ
- ★ ಕಾವೇರಿ ಕುಳಿಪ, ಬಲಂಬೇರಿ ಕುಳಿಪ.

3) ಪುತ್ತರಿ:

- ★ ಮನೆ ವಯಕುವ, ಓಣಿ, ವಕ್ಕಡ ಕಳ ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡುವ, ಬೋಟಿ ಕುತ್ತುವ
- ★ ಈಡ್ ಎಡ್‌ಪ, ಮಂದ್ ಕೂಡುವ, ಕೋಲಾಟ
- ★ ಪಾನಿಬೊಳ ನೆರ್‌ಪ, ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪ, ದೇವಕದ್ ಆರ್‌ಪ, ದೇವಳ ಕಾಕುವ, ಕದ್ ಕಟ್ಟುವ...
- ★ ಏಳಕ್ಕಿಪುಟ್ಟು, ಪಾಯಸ, ಊಟ... ಉರೊರಮೆ...

4) ದೇವ ಕೊಡ್‌ಪ:

- ★ ಕಾರಣವಂಗ್ ಕೊಡಪ (ಕೋಳಿ ಆರ್‌ಪ)
- ★ ಮೂರ್ತಿಯ/ಪಾಷಾಣ/ ಮೂರ್ತಿ, ಚೊಡಾಲ್ಕಿ, ಕುಳಿಯಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ
- ★ ಮಸೀನಿ ದೇವಿ/ದೇವಿಕೊಡ್‌ಪ (ಕೆಲವು ಮನೆಲ್ ಮಾತ್ರ ಉಂಡ್)
- ★ ತೆರೆ ಕಯಿಪ (ಕೆಲವು ಕಡೆಲ್ ಇಂದು ಸಹ ಕಾರಣಂವ, ಪಂಜುರ್ಳಿ ಕುಳಿಯ, ನರಿಪೂದ ತೆರೆ ಕಯಿಪ.
- ★ ಕಾರಣಂವ ಬಪ್ಪ (ದೇವಬಪ್ಪ) ಪಿಂಞ ಕಾರಣಂವಂಡ ಆಶೀರ್ವಾದೆ ಎಡ್‌ತವೊ.

5) ಬೇದ ಚಂಗ್ರಾಂದಿ ಪಿಂಞ ಯುಗಾದಿ:

* ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಯಿತ್ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವ.

6) ಊರ್ ನಮ್ಮೆ ಪಿಂಞ ನಾಡ್‌ನಮ್ಮೆ:

* ಇದ್ ಆ ಊರ್ ಕೇರಿಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟದ್ ಆಯಿತಿಪ್ಪ. ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿಬೇದ ಇಲ್ಲತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಳೂ ಒತ್ತೊರ್ಮೆಲ್ ಬಾಚಲ್, ಎತ್ತ್ ಪೋರಾಟ, ಪೀಲಿಯಾಟ್, ಕೊಂಬಾಟ್, ಬೊಳಕಾಟ್‌ಲ್ ಭಾಗವಹಿಸಿಚಿಡುವ.

ಕೆಲವು ಊರ್‌ಲ್ ಐರಿ ಜನಾಂಗಕ್ ಊರ್ ನಮ್ಮೆ ಕಯಿಪಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಉಂಡ್.

ಕಾರುಗುಂದ ಮಂಜನ್ಮೈರಿರ ಒಕ್ಕ ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆಕ್ ಉರ್‌ಕಾರಕ್ ಕುತ್ತಿನ ಕೊಡ್‌ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಇದ್‌ನ ಇಕ್ಕ ಒಕ್ಕಡ ಪಟ್ಟೆದಾರ ಮಂಜನ್ಮೈರಿರ ಚುಂಡಯ್ಯ ಕಾಲೋದಿ ಊರ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ಒಕ್ಕಕ್ ಪುಂಡತ್‌ರ ಕುತ್ತಿನ ಕೆತ್ತಿಕೊಡ್‌ಪ. ಇನ್ನನೇ ಪ್ರತಿ ಒರ್ ಒಕ್ಕಡ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯುವಕಾಪಕ ಒಂದಲ್ಲ ಒರ್ ರೀತಿಲ್ ತಿರಿಕೆ ಬಾಚಲ್, ಊರ್‌ಕಾರಡ ಕೂಡ ನಲ್ಲರಿಕೆಲ್ ಜೀವನ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಳ್ಳಂತಹ ಪಲಬಗೆರ ನಿದರ್ಶನ ಕಂಡ್‌ಬಂದಿತ್.

ಉದಾಹರಣೆಕ್ ಬುಟ್ಟಂಗಾಲತ್‌ರ ಪೊನ್ನಿಮನೆ ಅಯ್ಯಪ್ಪ (ದೇವಡ ಪೆದ) ದೇವಳಗುಂಡ್ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಚೆಟ್ಟಿಯಜ್ಜಂಡ ಮನೆಪೆದ ಪೊನ್ನಿರಂದ್ ಆಯಿತ್. ಅಲ್ಲಿ ಬೋಟೆ ಚೌಂಡಿರ ಭಂಡಾರ ತಕ್ಕಾಮೆ ಎಲ್ಲಾವೂ ಬಾರಿ ವಿಶೇಷ ಪಟ್ಟಿತ್ ನಡ್‌ಪ. ಭಗವತಿ ದೇವಕ್ ಪೊನ್ನಿರ ವಕ್ಕತ್‌ಂಜ ಮಂಗಲ ಕಯ್ಯತ ಕ್‌ಣ್ಣ ಆನೆರ ರೂಪತ್ ದೇವಕ್ ಕೋಯಿಮೆ ಪೋಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಪೊನ್ನಿ ಮನೆ ತಿರಿಕೆಲ್ ಬೋಟೆ ಚೌಂಡಿರ ಕೋಲ ತಕ್ಕಾಮೆನ ಪೊನ್ನಿರ ಕುಟುಂಬತ್‌ರ 18ನೇ ಭಾಗಕಾರ ಕಯಿಪ. ಬಾಕಿ ಮನೆಕಾರ ಒತ್ತೊರ್ಮೆನ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಕೆಲವು ಕಡೆಲ್ ಬೋಡ್‌ನಮ್ಮೆ, ಬೋಡ್‌ಕಳಿ, ಕಳಿ ಇಡುವ ಇತ್ಯಾದಿ ಇಪ್ಪ. ಮನೆ ಮನೆ ಬೋಡ್ ಕಳಿಲ್ ಜನಾಂಗಕಾರ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಚಿಡುವ ಪ್ರಕರಣ ಇಂದ್ ಸಹ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಅನ್ನನೇ ಬೇಂಗ್‌ನಾಡ್‌ಲ್ ತಟ್ಟಂಡಯಿಂಗ ಕೇತ್ರಪ್ಪ ದೇವಡ ಚೆಪ್ಪುನ ಎಡ್‌ತ ಪೋಪ. ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ಪ ತಟ್ಟಂಡ ಮುಂದ್ ಮನೆಲ್ ಪಂಡ್ ಖಾಯಂ ಆಯಿತ್

ಒಳಿಯುವಕ್ ಮನಸ್ಸ್ ಮಾಡ್‌ನದ್ ಇಂಡ್‌ಸಹ ಪಳಿಯ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಲ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಅನ್ನನೇ ಚೆರಂಡೇಟಿಲ್ ಅಂಜಪಂಡ ವಕ್ಕಕ್ ಸಾರ್ತಾವು ನಮ್ಮ ಕೈಪಲ್ಲಿ ಬಾರಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಇಲ್ಲಿ ಪೀಲಿಯಾಟ್ ಎಲ್ಲಾ ನಡ್‌ಪ. ಬೋಂದ ಭದ್ರಕಾಳಿ ನಮ್ಮ (ಅಮ್ಮತ್ತಿ)- ದೇವಡ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ನ ಐರಿಜನಾಂಗಕಾರ ನಡ್‌ತುವ.

ಇನ್ನನೇ ಊರ್, ಕೇರಿ, ನಾಡ್‌ಲ್ ನಮ್ಮ ನಾಳ್‌ಲ್ ಐರಿ ಜನಾಂಗಕಾರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಡ ಕೂಡ ಸಮಾನ ರೀತಿಲ್ ಭಾಗವಹಿಸಿಚಿಡುವದ್ ಪೆರ್ತ್ ಕುಸಿಪಡುವಂತಹ ವಿಚಾರವೇ ಸರೀಂದೆಣ್ಣಲು.

ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಸ್ಥಾನಮಾನ:

ನಮ್ಮ ನಾಳ್, ಮಂಗಲ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭತ್ ಜನಾಂಗಕಾರ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಎಡೆಮೇಂಗಿತ್ ಕೂಡಿಕಳಿಪ. ನಮ್ಮ ನಾಳ್‌ನ ಕೈ ಪಾತ್‌ಲ್ ಏದೇ ರೀತಿಲ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಮಿಂಞ ಊರ್‌ಲ್ ತಕ್ಕಾಮೆ ಇಪ್ಪರ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಉರೋರಮೆಲ್ ಭಾಗವಹಿಸಿಚಿಡುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭತ್‌ಲ್ ಸಮಾನವಾಯಿತ್ ಕೂಡಿಕಳಿಪಯಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಪಿಂಞ ಮಂಗಲ ಕಾರ್‌ಬಾರ್‌ಲ್ ಕೊಡವಡ ಮಂಗಲಕ್ ಐರಿಜನಾಂಗಕಾರ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ ಇಡುವಯಿಂಜತ್, ಐರಿ ಜನಾಂಗಕಾರಡ ಮಂಗಲಕ್ ಕೊಡವ ಕುಪ್ಯ ಚೇಲೆ ಇಡುವಯಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ ಇಡುವದ್ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಈ ಜನಾಂಗ ಇಂದು ಸಹ ನಲ್ಲರಿಕೆಲ್ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಮಂದ್, ಈಡ್, ಊರೋರಮೆಲ್ ಒತ್ತಾರ್ಮೆನ ಕಾಟಿಯಂಡ್ (ಕೂಡಿಯಾಡಿಯಂಡ್) ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಕಾರ ಮಿಂಞ ಮಂದ್, ಊರೋರಮೆಕ್ ಕೂಡುವ ಇಂಜತ್‌ಲೋ. ಆ ಸಮಯತ್ ಐರಿ ಜನಾಂಗಕಾರ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲತೆ ಇತರ ಜನಾಂಗಕಾರ ಊಟತ್ತ್‌ರ ಪತ್ತಿ ಆನ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಗಳೇ ಆಯಿಂಗ ಉಂಡ ಎಲಕಂಡ ಎಡ್‌ಕಂಡು ಎಣ್ಬೋರ್ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡ್‌ನಗುಂಡ್ ಇಂದ್‌ಕೂಡಿ ಆಡಿಯಂಡ್ ಇಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಒರ್ ಪಂಗತಿ ಕೇಟ್ ಬಂದಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಚಾವುಲ್ ಮಾತ್ರ ಉರ್‌ಕಾರ ಕೆಲವು ಕಡೆಲ್ ಪುಳ್ಳಿ, ಕೆತ್ತುವಕ್ ಕೂಡ್‌ವೋ ಪಿಂಞ ಚಾವು ಪಾರಕಾಪೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ. ಇಂದೂ ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪದ್ಧತಿ ಕೊಡವ ಜನಾಂಗಕಾರಡನ್ನಕೆ ಉಳ್ಳನಗುಂಡ್ ಪಿಂಞ ಲವ್ ಮ್ಯಾರೇಜ್‌ನಗುಂಡ್ ಸುಮಾರ್ ಕ್‌ಣ್ಣ/ಮೂಡಿಯ ಕೊಡವಳ ಮಂಗಲಾಯಿತ್.

ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ಲ್ ಕೇಳಿ ಎಡ್‌ತವು:

ಈ ಭಾಗತ್ ಕೆಲವು ಜನತ್‌ರ ಜೀವನ ಮಾದರಿನ ಅವು ಮಾಡ್‌ನ ಕೆಲಸತ್‌ನ ಅವು ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಕೊಂಡ್ ಬಂದ ಕೀರ್ತಿನ ಚುಟುಕು ಆಯಿತೆ ತಂದಿತ್. ಸೈನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರತ್ ಎಚ್ಚಕೋ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಉಂಡ್, ಡಾಕ್ಟರ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ಪಿ.ಹೆಚ್‌ಡಿ. ಆಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಪೋಲೀಸ್ ವಿದ್ಯೆ ಇನ್ನತ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ಲ್ ಆದರ್ಶ ರೀತಿಲ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್‌ನವು, ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಳ್ಳವು ಉಂಡ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಒಳ್‌ಲ್, ಪೊರಮೆಯೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರತ್ ವಿದ್ಯೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟ್ ಇಂತಹ ಎಚ್ಚಕೋ ಕ್ಷೇತ್ರತ್ ವಿದ್ಯೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟ್ ಇಂತಹ ಎಚ್ಚಕೋ ಕ್ಷೇತ್ರತ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡುಳ್ಳ ನಲ್ಲ ಯುವಕಂಗಳೂ ಉಂಡ್. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನಡ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಳ್‌ದಿಯಂಡ್ ಗೇನ ಮಾಡುವಕಾಗ.

1) ಕಾಮೆಯಂಡ ಮುತ್ತಣ: ಇವು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಂಜಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಆನ ಪಿಂಞ ಲಲಿತಕಲೆಲ್ ಬಾರಿ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡ್‌ನ ಗುಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ಂಜಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಸದಸ್ಯನಾಯಿತ್ ಆಯ್ಕೆ ಆನ ಆದ್ಯತ್‌ರ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಇಯಂಗ ಕಲ್ಲ್, ಮರ, ಬೊಳ್ಳಿ, ಚೆಂಬು; ಕಚ್ಚಿ ಇನ್ನತ ಲೋಹತ್ ಮೂರ್ತಿ ಮಾಡಿತ್ ಪೆದ ಎಡ್‌ತಿತ್. ಆಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಭಾಗಮಂಡಲತ್‌ಲ್ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ದೇವಡ ವಿಗ್ರಹ, ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕಂಗಡ, ಸಾಹಿತಿಯಡ, ಕೊಡವ ಕನ್ಯೆಯಡ ವಿಗ್ರಹ, ಬೂಟಿಮರತ್‌ರ ತುಂಡ್‌ಲ್ ಗಣಪತಿ ದೇವಡ ವಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿತ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್. ಈ ಗಣಪತಿ ದೇವಡ ವಿಗ್ರಹ ಇಕ್ಕ ಬಾಸ್ಟನ್ ನಗರತ್‌ರ ರಾಬರ್ಟ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂಲ್ ಉಂಡ್. ಆಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಚೆರಿಯ ಮರ ತುಂಡ್‌ಲ್ ಲಿಂಕನ್, ಗಾಂಧಿ, ಏಸು ಪಿಂಞ ಬುದ್ಧಂಡ ಮೂಡ್ ಉಳ್ಳ ಕಲಾಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿತ್. ಇಯಂಗ ಮಡಿಕೇರಿಲ್ ಶಿಲ್ಪಶ್ರೀ ಸಂಘತ್‌ನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ್‌ನ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಶಿಲ್ಪಿ ಆಯಿತುಂಡ್. ಇಯಂಗಡ ಮಕ್ಕಳಾನ 1) ಕರುಂಬಯ್ಯ 2) ಹರೀಶ್ ಇಯಂಗಳೂ ಸಹ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಈಂಡ ಕೂಟ್‌ಲ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಕಲಾಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವ. ಇವು ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ ಗ್ರಾಮಕ್ ಕೂಡ್‌ನವು. ಇಕ್ಕ ಇಯಂಗಡ ಸಂಸಾರ ಮಡಿಕೇರಿಲ್ ವಾಸ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್.

2) ಕುಂದ್ಯೆರಿರ ಕುಶಾಲಪ್ಪ: ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಲ್ ಕ್ರೀಡಾಧಿಕಾರಿ ಆಯಿತುಳ್ಳ ಇವು ಇಲಾಖೆಲ್ ಸುಮಾರ್ ಕಾಲತಿಂಜ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಯಿತ್ ಸೇವೆ ಮಾಡಿತ್ ಇಕ್ಕ ನಿವೃತ್ತಿ ಆನ ಇವು ನಾಪೋಕ್ಲು-ಪಳಿಯ ತಾಲೂಕು ಕುಂದ್ಯೆರಿರ ಮಂದಪ್ಪಂಡ ಮೋಂವ. ಸೇವೆಂಜಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಆನ ಪಿಂಞ ಇವು ಇಕ್ಕಲೂ ಕ್ರೀಡಾಧಿಕಾರಿ ಆಯಿತ್

ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. 1962ಲ್ ಕೆಲಸಕ್ ಕೂಡ್‌ನ ಇವು ಹಾಕಿ, ಹೈಜಂಪ್, ಲಾಂಗ್‌ಜಂಪ್ ಪೋಲ್‌ವಾಲ್ಟ್ ಇನ್ನತ ಕ್ರೀಡೆಲ್ ಬಾರಿ ಪದಕ ಪಡಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ.

1969ಂಗ್ ಗ್ವಾಲಿಯರ್‌ಲ್ ನಡಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟತ್‌ರ ಸ್ಪರ್ಧೆಲ್ ಪೊನ್ನರ ಪದಕ ಪಡ್ಂದ 'ಪ್ರಥಮ ಮೈಸೂರಿಯನ್' ಎಣ್ಣ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡತ್. ಆಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಓಪನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ಸ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಪೋಲಿಸ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟತ್‌ಲ್ ಡೆಕತ್ಲಾನ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಲ್ ಭಾಗವಹಿಸಿಚಿಟ್ಟಿತ್ ಬೊಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಪದಕ ಪಡಂದ ಅಧಿಕಾರಿಂದ್ ಪೆದ ಎಡ್‌ತಿತ್.

1968	ಲಕ್ನೋ-ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ	-	3ನೇಸ್ಥಾನ
1969	ಟೀಕನ್‌ಪುರ	-	2ನೇ ಸ್ಥಾನ
1970	ಭೂಪಾಲ್	-	3ನೇ ಸ್ಥಾನ
1971	ನಿಮಚೆ	-	3ನೇ ಸ್ಥಾನ
1972	ಬೆಂಗಳೂರು	-	2ನೇ ಸ್ಥಾನ
1972	ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಕಿ ಪಂದ್ಯಾಟತ್‌ಲ್	-	2ನೇ ಸ್ಥಾನ
1973	ಮದುಬಿನ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಡೆಕಾಥ್ಲನ್ ಸ್ಪರ್ಧೆ	-	3ನೇ ಸ್ಥಾನ

ಈಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಹೈಜಂಪ್, ಲಾಂಗ್‌ಜಂಪ್, ಪೋಲ್‌ವಾಲ್ಟ್ 100 ಮೀಟರ್ ಹರ್ಡಲ್ಸ್, 4 x 100 ಮೀ. ರಿಲೆ, ಇದ್‌ಲ್ ಪೊನ್ನ್‌ರ ಪದಕ ಹಾಂಕಾಂಗ್‌ಲ್ ಭಾರತತ್‌ರ ಪರ 2 ಪೊನ್ನ್ 3 ಬೊಳ್ಳಿ ಪದಕ ಪಡೆವಂಜಿ 'ಬೆಸ್ಟ್ ಆಥ್ಲೆಟ್ ಆಫ್ ಮೀಟ್ ಪದಕಪಡಂದಿತ್. ಇಯಂಗಡ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರತಿಭೆ ಕಾಯಿತ್ 1982 ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿರ ಪೊನ್ನ್‌ರ ಪದಕತ್‌ನ, 1986ಲ್ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೇವಾ ಪದಕ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿರ ಪೊಲೀಸ್ ಪದಕ ಪಡಂದಿತ್. ಇಯಂಗ ಪಡಂದ ಒಟ್ಟ್ ಪದಕಕ್ ಪಿಂಞ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರಕ್ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲೆ. ಇಕ್ಕ ಇಯಂಗ ಬೆಂಗಳೂರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಲ್ ಕ್ರೀಡಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಲ್ ಕ್ರೀಡಾಧಿಕಾರಿಯಾಯಿತ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್.

3) ಶ್ರೀ ಎ.ಪಿ.ಸುಬ್ಬಯ್ಯ: ಕುಶಾಲನಗರತ್‌ರ ಬಸವನ ಹಳ್ಳಿಲ್ ವಾಸವುಳ್ಳ ಲೇಟ್ ಎ.ಎನ್.ಪೆಮ್ಮಯ್ಯ ಇಯಂಗಡ ಪೋಂವ ಶ್ರೀ ಎ.ಪಿ.ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಇಯಂಗ ಇಕ್ಕ ಭೂಸೇನೆಲ್ ಸುಭೇದಾರ್ ಆಯಿತ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಇಯಂಗ

ರಾಷ್ಟ್ರ ಪಿಂಞ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟತ್‌ಲ್ 'ಬೆಸ್ಟ್ ರೈಫಲ್ ಶೂಟರ್-ಎಣ್ಣುವ ಪದ ಎಡ್‌ತಿತ್.

ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟತ್‌ಲ್ : 35 ಪೊನ್ನ್‌ರ ಪದಕ

: 33 ಬೊಳ್ಳಿರ ಪದಕ

: 27 ಕಂಚಿರ ಪದಕ ಎಡ್‌ತಿತ್

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟತ್‌ಲ್:

1998 - U.S.A ತ್ ನಡಂದ ಗ್ರಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್ ಶೂಟಿಂಗ್‌ಲ್ 4ನೇ ಸ್ಥಾನ
- U.S.A Cop Atlantaತ್‌ಲ್ ಭಾಗವಹಿಸಿಚಿಟ್ಟಿತ್

1998 - ಸ್ಪೈನ್. ಮಲೇಶಿಯಾ

1999 - ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್-1ಪೊನ್ನ್, 1 ಬೊಳ್ಳಿ, 1 ಕಚ್ಚ್ (ಕಾಮನ್ ವೆಲ್ತ್ ಶೂಟಿಂಗ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಫ್)

2000 - ಇಟಲಿ, ಜರ್ಮನಿ, ಪೋಲೆಂಡ್, ಮಲೇಶಿಯಾ, ಸಿಡ್ನಿ ಇಲ್ಲಿ ಶೂಟಿಂಗ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಲ್ ಭಾಗವಹಿಸ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಪದಕ ಪಡಂದಿತ್.

2001 - ಇಟಲಿ, ಜರ್ಮನಿ, ಲಂಡನ್‌ಲ್ ಶೂಟಿಂಗ್‌ಲ್ 1 ಬೊಳ್ಳಿ 1 ಕಚ್ಚ್ ಪದಕ ಪಡಂದಿತ್

2002 - ವರ್ಲ್ಡ್ ಕಪ್ ಸಿಡ್ನಿ, ಚೈನಾ, ಭಾಗವಹಿಸಿಚಿಟ್ಟಿತ್
- ಲಂಡನ್‌ಲ್ ನಡಂದ ಕಾಮನ್ ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಮಾಂಚೆಸ್ಟರ್ ಇಲ್ಲಿ 1 ಕಚ್ಚ್
- ಕೊರಿಯಾತ್‌ಲ್ ನಡ್‌ಂದ ಏಶಿಯನ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ಲೆ 4ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡಂದಿತ್.

ಇಯಂಗಡ ಸಂಸಾರ ಕುಶಾಲನಗರತ್‌ಲ್ ವಾಸ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಇನ್ನನೆ ಪೆದ ಎಡ್‌ತ ಪಳಿಯಯಿಂಗ, ಐರಿರ ಪೊನ್ನಣ್ಣ, ಮೈತಾಡಿ ಕುಂದ್ಯೆರಿರ ಮಂದಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರ್.

4) ಪೊದ್ದ್ ಗ್ರಾಮ ಅಮ್ಮಣಂಡ ಅಣ್ಣಯ್ಯ: ಇಯಿಂಗ ನಿವೃತ್ತ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆರ ಅಧಿಕಾರಿ, ಇವು ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಸದಸ್ಯನಾಯಿತ್

ಕೊಡವಾಮೆರ ಬೊಳಚೆಕ್ ದುಂಬ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್.

ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳ ಒಳ ಪಂಗಡ:

'ಕೊಡವ ಐರಿ' ಈ ಜನಾಂಗಕಾರ ಮರ ಪಣಿ, ಇರಂಬ್ ಪಣಿ, ಪೊನ್ನ್ ಪಣಿ ಕೆಯ್ಯುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಂಗೆಲ್ಲರೂ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿನ ಸಮಾನವಾಯಿತ್ ಸ್ವೀಕರಿಚಿಟ್ಟಿತ್. ಆಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಒರೇ ಜನಾಂಗ ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ತಂದ್ ಬೆಂದು ಎಲ್ಲ ನಡತಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಆನಗುಂಡೇ ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ಏದೇ ಒಳ ಪಂಗಡ ಇಲ್ಲೆ. ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಾಟ್ ಐರಿ ಪಿಂಞ ಕರಂಬಯರಿ (ಕರಿ ಇರಂಬು ಐರಿ) ಎಣ್ಣುವ ಜಾತಿ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣವಯಿಂಜತ್ ನಾಟ್ ಐರಿ ಕೆಯ್ಯುವವುಂದ್ ಎಣ್ಣುವಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಆ ಭೇದ ಭಾವ ಇಲ್ಲೆ. 'ನಾಟ್ ಐರಿ'- ಈ ಸಮುದಾಯಿತ್‌ಲ್ ಇರಂಬು ಪಣಿ ಕೆಯ್ಯುವಯಿಂಗ ಉಂಡ್. ಆಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಈ 2 ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳ ಒಳ ಪಂಗಡ ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ಗುರುತಿಚಿಡುವಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಲೆ.

ಸಂ.	ಮನೆಪೆದ	ಗ್ರಾಮ	ಕಾರಣಂಪಂಡ ಪೆದ	ಐನ್‌ಮನೆ/ ಮುಂದುಮನೆ	ಕಾರಣತೆರೆ ಉಂಡ	ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಮನೆ ದೇವತೆ	ಆಯಿಮೆ ಕೊಯಿಮೆ
1.	ಅನ್ನಂಬಿರ	ಆರಪಟ್ಟು	ಗೋವಿಂದ	ಐನ್‌ಮನೆ	ಇಲ್ಲೆ	ಕೊಡ್‌ಪ	
2.	ಐರೀರ	"				"	
3.	ಪೊನ್ನಿರ	ಬುಟ್ಟಂಗಾಲ	ಚಿಟ್ಟಿಯಜ್ಜ	ಐನ್‌ಮನೆ	ಕಾರಣಂಪ	"	ಬೋಟೆ
4.	ಕಳ್ಳಿಕಂಡ	ಬುಟ್ಟಂಗಾಲ				"	
5.	ಅಲೆಂಗಡ	ನಾಂಗಾಲ				"	
6.	ಅಂಜಪಿಂಡ	ಚೇರಂಡೇಟಿ		ಐನ್‌ಮನೆ	ಇಲ್ಲೆ	"	ಚೌಂಡಿ
7.	ಕುಂದ್ಯೆರಿರ	ನಾಪೋಕ್ಲು		ಸಾರ್ತ್ರಾವು. ಐನ್‌ಮನೆ	ಇಲ್ಲೆ	"	
8.	ತಟ್ಟಂಡ	ಕೊಳಕೇರಿ					
9.	ಮೂಕ್ಕೈರಿಕ	"					
10.	ಬೊಳ್ಳನಮ್ಮಂಡ	ಕುಂಜಿಲ		ಐನ್‌ಮನೆ	ಇಲ್ಲೆ	"	
11.	ಐರೀರ	"		ಐನ್‌ಮನೆ	"	"	
12.	ಐಕೋಳಂಡ	"		ಐನ್‌ಮನೆ	"	"	
13.	ಮಿನ್ನಿಮಾಡ	ಕುಟ್ಟಂದಿ		ಐನ್‌ಮನೆ	"	"	
14.	ಮಿನ್ನಿಮಾಡ	"		ಐನ್‌ಮನೆ	"	"	
15.	ಬೊಪ್ಪಂದಿರ			ಐನ್‌ಮನೆ		"	
16.	ಅಲೆಯಂಡ			ಐನ್‌ಮನೆ		"	
17.	ಅಜಿನಿರ			ಐನ್‌ಮನೆ		"	
18.	ತಟ್ಟಂಡ	ಮೈತಾಡಿ	-	ಐನ್‌ಮನೆ		"	
19.	ಅಲಾತಂಡ	ಮೈತಾಡಿ	-	ಐನ್‌ಮನೆ		ಕೊಡ್‌ಪ ಪಾಷಾಣಮೂರ್ತಿ ತೆರೆಕಯಿಪ	
20.	ಐನಮಂಡ	ಯವಕಪಾಡಿ		ಐನ್‌ಮನೆ		ಕೊಡ್‌ಪ	ಪನ್ನಂಗಾಲ ತಮ್ಮೆರ ತಕ್ಕಾಮೆ
21.	ಕಾಮೆಯಂಡ	ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ		ಮುಂದ್ ಮನೆ		ತೆರೆಕಯಿಪ ದೇವ ಕೊಡ್‌ಪ	
22.	ತಟ್ಟಂಡ	ಬೇಂಗೂರು		ಮುಂದ್ ಮನೆ		ಕೊಡ್‌ಪ	
23.	ಮಂಜನ್ನೆರಿರ			ಮುಂದ್‌ಮನೆ		"	
24.	ಬಬ್ಬಿರ			ಮುಂದ್‌ಮನೆ		"	
25.	ಐರೀರ	ಕೊಳಗದಾಳು		ಮುಂದ್‌ಮನೆ		"	
26.	ಅಣ್ಣಾಲ್‌ಮಡ	ಮೈತಾಡಿ		ಮುಂದ್‌ಮನೆ		"	
27.	ಕನ್ನಿಕಂಡ	ಬಿಳುಗುಂದ		ಮುಂದ್‌ಮನೆ		ಕೊಡ್‌ಪ	ಪೊವ್ವೊದಿ ಬೊಂದ ಭದ್ರಕಾಳಿರ ನಮ್ಮೆರಂದ್
28.	ಬಾಳೆರ	ಚೆಂಬೆಬೆಳ್ಳೂರು		ಮುಂದ್ ಮನೆ		"	
29.	ಆಂಗಿರ	ಬಲಂಬೇರಿ		ಮುಂದ್ ಮನೆ		"	
30.	ಐರೀರ	ಬಲಂಬೇರಿ				"	

31.	ಐರೀರ	ಹಾಲುಗುಂದ	ಐನ್‌ಮನೆ	"	
32.	ಐಯಣ್ಣೀರ	ತಾವೂರು	ಐನ್‌ಮನೆ	"	
33.	ಅಕ್ಕಚ್ಚಿರ	ಅಮ್ಮತ್ತಿ		"	
34.	ಐರೀರ	ಅಮ್ಮತ್ತಿ		"	
35.	ಐರೀರ	ಚೋಕಂಡಹಳ್ಳಿ	ಐನ್‌ಮನೆ	"	
36.	ಐರೀರ	ಕೋಕೇರಿ	ಐನ್‌ಮನೆ	"	
37.	ಐರೀರ	ಬಲ್ಲಮಾವಟಿ	ಐನ್‌ಮನೆ	"	
38.	ಐರೀರ	ಬೇತು	ಐನ್‌ಮನೆ	"	
39.	ಐರೀರ	ಕದನೂರು	ಐನ್‌ಮನೆ	"	
40.	ಐರೀರ	ಬಾಲಿ	ಐನ್‌ಮನೆ	"	
41.	ಮೂಲ್ಮೆರಿ	ಕೆದಮೂಳ್ಳೂರು		"	
42	ಐಮಣಿಯಂಡ	ಹಾಲೇರಿ		ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ಪ ದೇವಡ ತಕ್ಕಾಮ	
43.	ಮಾಲೇರ	ಇಬ್ನಿವಳವಾಡಿ		"	
44.	ಐರೀರ	ಗಾಳಿಬೀಡು			ಭದ್ರಕಾಳಿ ಆದಿಸ್ಥಳ ತರಪೂಜೆ ಭಂಡಾರ ಮನೆ
46.	ಐರೀರ	ಮಡಕೆನಾಡು		"	
47.	ಐರೀರ	ಮಕ್ಕಂದೂರು		"	
48.	ಐಮಂಡ	ಮರಗೋಡು ಚೆಟ್ಟಿಯಜ್ಜ	ಐನ್‌ಮನೆ	"	
49.	ಐರೀರ	ನರಿಯಂದಡ		"	
50.	ಮಂಜನ್ಮೆರಿರ	ಹುದಿಕೇರಿ		"	
51.	ಮೂಡಿಯಂಡ	ಸಣ್ಣಪುಲಿಕೋಟು		"	
52.	ಅಮ್ಮಣಂಡ	ಹೊದ್ದೂರು		"	
53.	ಐರಿರ	ಹೊದ್ದೂರು		"	
54.	ಮೂಕೇಕ್ಕೆರಿ	ಅರಮೇರಿ		"	
55.	ಬಲ್ಲಿಕಂಡ	ಅರಮೇರಿ		"	
56.	ಅಪ್ಪಚಂಡ	ಮೂರ್ನಾಡ		"	
57.	ಬಾಳಿರ	ಬೆಳ್ಳೂರು		"	
58.	ದುಗ್ಗಂಡ	ಬೆಳ್ಳೂರು		"	
59.	ಕುಟ್ಟೀರೀರ	ಕೊಟ್ಟೋಳಿ		"	
60.	ಚಿಯಣ್ಣೆರಿರ	ಸಣ್ಣಪುಲಿಕೋಟು		"	
61.	ಬೊಳ್ಳೆರೀರ	ಸಣ್ಣಪುಲಿಕೋಟು		"	
62.	ಪಟ್ಟಚಾರಿರ	ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ		"	
63.	ಐರಿಕ	ಹೊದವಾಡ		"	
64.	ಐರಿರ	ಪಾಲೂರು		"	
65.	ಕನ್ನಿಕಂಡ	ಬಿಳುಗುಂದ		"	
66.	ಅರಿಮಂಡ	ಪೊರಮಲೆನಾಡ್ - ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ		ಭಗವತಿ ಭದ್ರಕಾಳಿರ ಅಯಿಮೆಕೊಯಿಮೆ	
67.	ಐರಿರ	ಕರವಲೆಬಾಡಗ			

ಜನಸಂಖ್ಯೆ:

ಕೊಡಗೆಲ್ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗ ಆಯಿತ್, ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಜೀವನ ನಡತಿಯಂಡುಳ್ಳ, ಕೊಡವ ಐರಿಯ ಸುಮಾರ್ 3500ಜನ ಇಕ್ಕು. (ಕೊಡಗ್‌ಲೆ ನೆಲೆನಿಂದವು) ಪೊರಮೆ ಚಾಕ್ರಿಲ್ ಉಳ್ಳವು ಸರಿಸಮಾರ್ 1000 ಜನ ಮಾತ್ರ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಅಂಕಿ ಅಂಶತ್‌ಲ್ ಗೊತ್ತಾಯಿತ್.

ಜನಾಂಗತ್ ಉಳ್ಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ:

ಏದೇಂಗಿ ಜನಾಂಗ ಒರ್ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ವಾಸವಾಯಿತಿಪ್ಪಕಾಪಕ ಆಯಿಂಗಡದೇ ಆನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಇರಂಡಿಯಾಪ. ಅಯಿಂಗಕ್ ಆ ಜನಸಮುದಾಯತ್‌ರ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ಉಂಡೇಂಗಿ ಆಯಿಂಗ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತ್ ಒರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ನಿರ್ಭಯವಾಯಿತ್ ಪಾಲ್‌ಚಿಡುವಲು. ಅಕ್ಕ ಅಯಿಂಗಕ್ ಆ ಸಮುದಾಯತ್‌ಂಜಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಈ ಜನಾಂಗಕಾರ ಆಯಿರಾಯಿರ ಕಾಲತ್‌ಂಜಿ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೊಡವ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಕೂಡ ಒತ್ತೊರ್ಮೆಲ್ ಬಾಳಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಆಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಜನಾಂಗಕ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಆದನೆಲ್ ಒರ್ ಸದಸ್ಯತನ ಕೊಡ್‌ತದ್ ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ನ ಗುರುತ್‌ಚಿಡುವಕ್ ಮಾಡ್‌ನ ಒರ್ ಬಲ್ಯ ಕೆಲಸವೆ ಎಣ್ಣ್‌ನಕ ತಪ್ಪಾಪಕಿಲ್ಲೆ. ಇಂದ್ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಕಾರ ಐರಿ ಜನಾಂಗತ್‌ನ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧತ್‌ಲ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತಾತೇಂಗಿಯೂ 'ಕೊಡವ ಸಮಾಜ'ತ್‌ಲ್ ಮಾತ್ರ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ ಸದಸ್ಯತನ ತರತದ್ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರಕರ ಸಂಗತಿ. ಅಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಇಂದ್ ಕೊಡಗ್‌ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡುವಕ್ ಹೋರಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಳೆಲ್ಲ ಭಾರಿ ಹೊಗಳಿತ್ ಇವು (ಜನಾಂಗಕಾರ) ನಂಗಡ ಸಹೋದರಂಗಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಜಾತಿ ಭೇದ ಇಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣುವ ಇದ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯ ಎಣ್ಣಿವದ್ ಗೊತ್ತಾಯಂಡ್ ಇಲ್ಲೆ. ಇಂದ್ ಕೊಡವ ಸಮಾಜಕಾರ ಕೈಲ್ ಪೊಳದ್, ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆ ಕೈಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಇದ್‌ಂಗ್ ಐರಿ ಜನಾಂಗ ಕಾರಳ ಕೂಟುಲೆ ಇದ್ ಎನ್ನಂಗ್? ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶತ್‌ಲ್ ಕೊಡವಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾನ ಕೇಕೋಳ (ತೂಟ್‌ಂಗಳ) ಉಂಡ್. ಐರಿ ಜನಾಂಗಕಾರ ಚತ್ತ್ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಕ್ ಬುಡುಲೆ. ಈ ರೀತಿರ ಭಿನ್ನ ಭೇದತ್‌ಲ್ ಒರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ ಬೊಳೆಯುವದ್ ಸಾಧ್ಯವ? ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ ಬೊಳಚೆಕ್ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ನಯಿಪಕಾಪಕ ಅದ್‌ನ ಪೆರಿಯಣ್ಣಾಂಡ ಸ್ಥಾನತ್ ಉಳ್ಳೊ, "ಕೊಡವ ಜನಾಂಗ"ಕಾರ

ಕುಶಿಲ್ ಕೂಟಿಯಂಡ್, ಕೂಡಿಯಾಡಿಯಂಡ್ ಕಳಿಪದ್ ನಲ್ಲದ್ ಅಲ್ಲವಾ?

ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗ ಒಂದಾಪಾಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ:

ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ-ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ್ ಜೀವನ ನಡುತುವಯಿಂಗ, ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸಿಚಿಡುವಯಿಂಗ, ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರೆಯುವಯಿಂಗ, ಮೂಲನಿವಾಸಿ, ಜಮ್ಮಾಕಾರ ಇಯಂಗಳ ಒರ್ ವರ್ಗಕ್ಕ್ ಕೂಡ್‌ನಯಿಂಗಂದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿತ್ 21 ಜಾತಿಕಾರಕ್ ಸದಸ್ಯತನ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಕಾರಡಲ್ಲಿ ಕೊಡವಾಮೆ-ತಕ್ಕಾಮೆ ಉಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಇಯಂಗ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗ ಕಾರಳು ಒರೆ ಜನಾಂಗಕಾರ ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ತೀರ್ಮಾನ ಎಡ್‌ತವು. ಆಚೇಂಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಯಿತ್ ಕೇಪಕಾಪಕ ಮಾಜನ (ಜನಾಂಗಕಾರ) ಎಣ್ಣ್‌ವ ತಕ್ಕ್

1) ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವ?
2) ತಂದ್ ಬೆಂದುಕ್ ಅವಕಾಶ ಉಂಡಾ?
3) ಭಿನ್ನ ಭೇದ ಕಾಂಗುವ?
4) ಕೊಡವ ಸಮಾಜತ್‌ಲ್ ಸದಸ್ಯತನ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವ?
5) ಸರಿಯಾನ ತಕ್ಕಾರ ಇಕ್ಕುವ?
6) ದೇವಸ್ಥಾನ, ತಿರಿಕೆ ಇಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಪಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಕಾರಕೂ ಸಮಾನತೆ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವ?

ಈ ಕೊಡಿಲ್ ಎಳದ್‌ನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಕ್ ಸರಿಯಾನ ಸಮರ್ಪಕವಾನ ಉತ್ತರ ಧನಾತ್ಮಕವಾಯಿತ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗ ಒಂದಾಪಾಲ್ ನಂಗಡ ಒಮ್ಮತ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಅರಿಯುವುವು-ಪೆರಿಯವು ಆನ ನಂಗಡ ಜನಾಂಗಕಾರಡ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

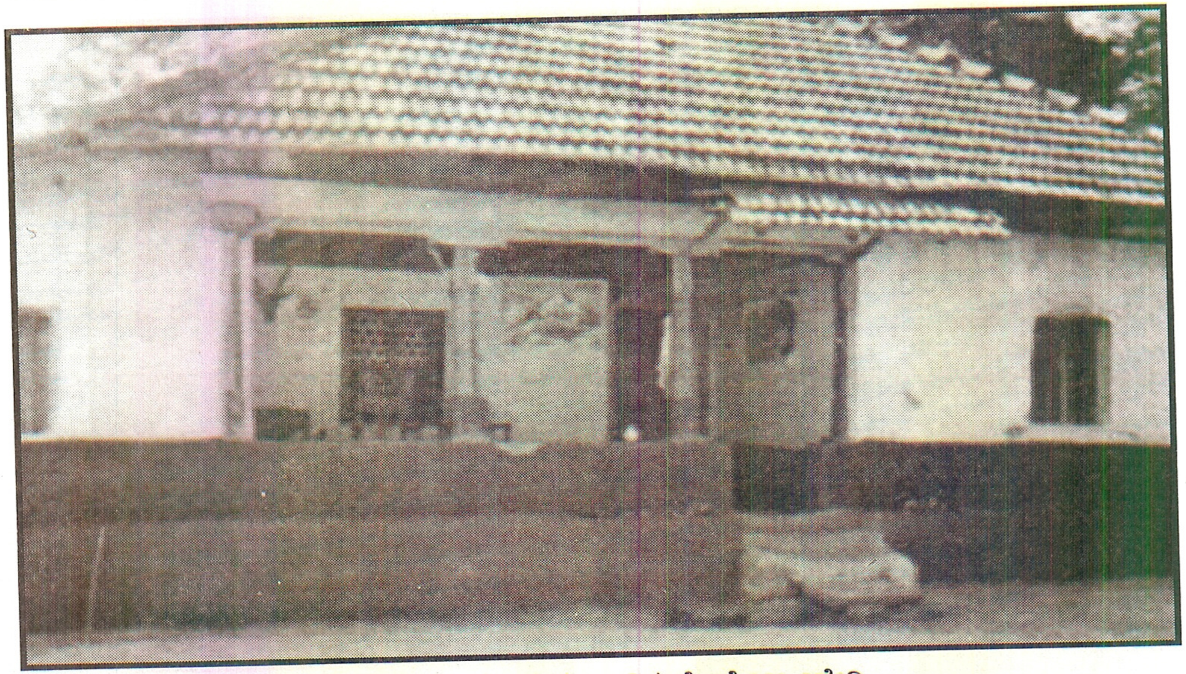

ಅರಿಮಂಡ ಒಕ್ಕಡ ಐನ್‌ಮನೆ, ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ

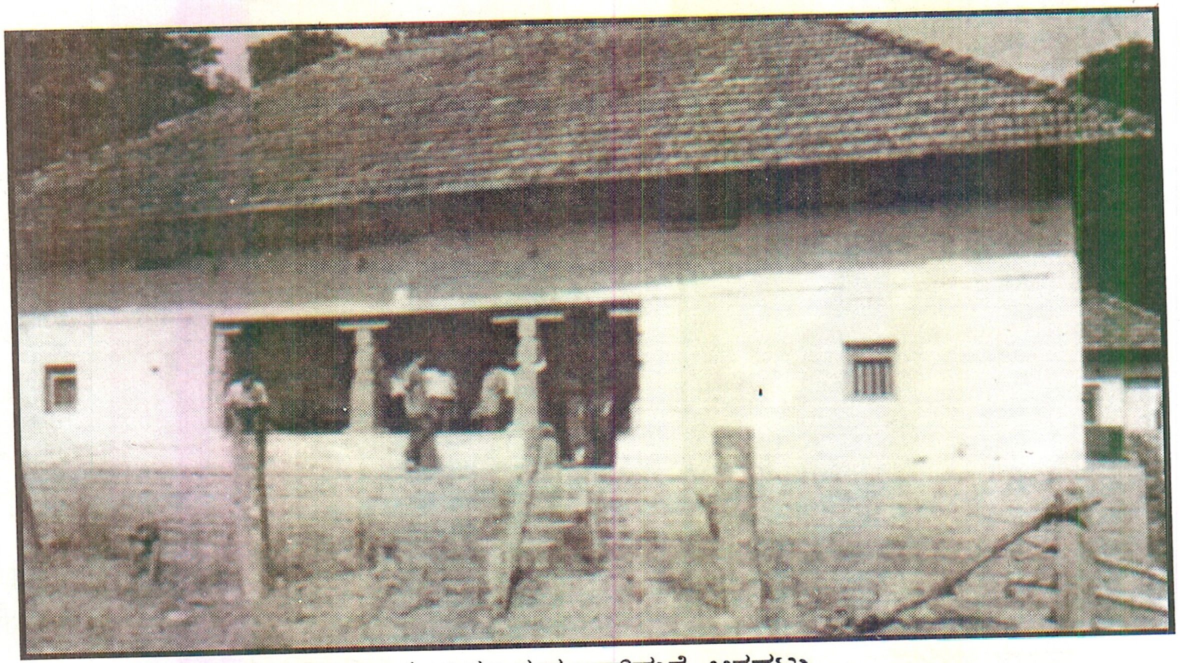

ಅನ್ನಂಬಿರ ಒಕ್ಕಡ ಐನ್‌ಮನೆ, ಅರಪಟ್ಟು

ದಂಪತಿಮುಹೂರ್ತ

ಮಂಗಲಕಾರ-ಮಂಗಲಕರತಿ

ನೀರೆಡ್‌ತ ಮಂಗಲಕರತಿ

ಬಾಳೆ ಮರ್ಯಾದಿ

ಅವ್ವೊ ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ

ಅವ್ವ ಮಾಲೆ ಇಡುವ

ಮಂಗಲಕ್ ಕೂಡ್‌ನವು

ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್‌ಕಾರ

ಅರಿಮಂಡ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿ ಕಾರಣಂಗ್
ಮೀದಿ ಇಡ್‌ವೊ. ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ಪೊಣ್ಣ್
ಶ್ರೀಮತಿ ನೀಲಮ್ಮ ಮಾಚಯ್ಯ

ಕಣಿಯ

ಕಣಿಯಂಗ ಇಗ್ಗ್‌ತಪ್ಪ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಪ್ಪಾಂಗ್ ಮಿಂಞಲೇ ಕೊಡಗ್‌ಲುಳ್ಳವು. ಇಯಂಗಡ ಇತಿಹಾಸ ದಂಬಾಚಾಯುಳ್ಳ ಕಥೆ. ಇವು ಕೊಡಗ್‌ರ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಳೇ ಆನಕಲೂ ಪದ್ಧತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪಿಂಞ ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮತ್‌ಲ್ ಕೊಡವಕೂ ಕಣಿಯಂಗಕೂ ಚೆನ್ನ ಚೆನ್ನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ಕಣಿಯಡ ವಿಷಯ ಸರಕಾರಿ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್.

ಕಣಿಯರು:

"ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಣಿಯರು ಮಲಬಾರಿನಿಂದ ಬಂದವರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿ ಕಣಿ (ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ) ಹೇಳುವುದು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಕುಂಜಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮೂಲತಃ ಮಲೆಯಾಳಿ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರಾದರೂ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ, ಕಾವೇರಿ ಮಾತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡವರ ಮನೆಯ ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಣಿಯರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಭತ್ತವನ್ನು (ಊಮೆ) ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಲಚೇರಿ ಕಣ್ಣಾನೂರುಗಳ ಕಡೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದವರು ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಇವರು ಕಣಿ ಹೇಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲೂ ತೊಡಗಿದ್ದಾರಲ್ಲದೆ, ಅಡಿಗೆ ಪರಿಚಾರಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ."

ಕೊಡಿಯತ ವಿವರ ಓದ್‌ನಕ ಕಣಿಯಡ ವಿಚಾರ ಸೆರಿಕ್ ಓರೂ ವಿವರ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ.

ಪುರಾಣಕಥೆ:

ಎವ್ವ ಮಕ್ಕ ದೇಬುವಡ ಪೈಕಿ ಇಗ್ಗ್‌ತಪ್ಪನೂ, ತಮ್ಮಣಂಗಳೂ, ತಂಗೆ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆಯೂ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಪ್ಪ. ತಿತ್ತಿಲ್ಲತೆ ಕೂಳ್ ಮಾಡ್‌ಚೆಂಗಿ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲತೆ ಉಂಬಂದೆಣ್ಣುವ ಶರತ್ತ್‌ಲ್ ತಂಗೆ ತಿತ್ತಿಲ್ಲತೆ ಕೂಳ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಅಣ್ಣಂಗಕ್ ಉಂಬಕ್ ಕಯಿಂಚ್‌ಲೆ. ಚೋತ ಅಣ್ಣಂಗ ಕೊಡಯಲಡಿಕೆ ತಿಂಬಕ ತಂಗೆನ ಕೆಣಿಲ್ ಚದಿಚಿತ್ ಚಾತಿಗೆಡ್‌ತುವ. ತಂಗೆ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳಗುಂಡ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟಿವಂಡೂಂದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡ್‌ಪ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನಂಗ ಕೇಟರಿಂಜ ಕಥೆ. ಅಕ್ಕ ತಂಗೆ "ಪೊಲೆಮಕ್ಕಡ ಮೇಲ್ ನಾತ ಪೊರ್‌ಂದುಲೆ. ನಾನೆನ್ನನೆ ಪೋಡ್"ಂಡ್ ಮೊರಡುವ. ಅಕ್ಕ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ "ನೀನ್ ಬೊತ್ತತೆ ಅಲ್ಲಿ ನೋಟ್. ಆ ಮನೆಲ್ ನೀಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ತೊಣೆಯಾಪ ಕಣಿಯಂಗಡ ಮನೆ ಕಾಂಬ ಅಯಿಂಡ ಕೂಡ ನೀನ್ ಪೋ" ಎಣ್ಣಿತ್ ಪಕ್ಕತೇ ಉಳ್ಳ ಮನೆ ಕಾಟಿಕೊಡ್‌ಪ. ಅದೇ ಕಣಿಯಂಗಡ ಮನೆ. ತಂಗೆ ಓರ್ ಮುದ್‌ಕಿರ ವೇಶತ್‌ಲ್ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ ಕಣಿಯಡಲ್ಲಿಕ್ ಬಪ್ಪ. ಅಚ್ಯುತ ಎಣ್ಣುವ ಕಣಿಯಂಡ ಮನೆ ಓರ್ ಮಾಂಗೆ ಮರತ್‌ರ ಅಡಿಲಿಂಜತ್ (ಅದೇ ಮಾಂಗೆ ಮರ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್) ಅಚ್ಯುತ ಕಣಿಯ ಓಲಿ ಕೊಡೆ ನೆಜ್ಜಂಡಿಪ್ಪ. ಅಂವಂಡ ಮೋಂವೊ ಮನೆರೊಳ್‌ಲ್ ಮಕ್ಕ ಕಳಿಪಂತ ಚೆರಿಯ ಓಲಿಕೊಡೆ ನೆಜ್ಜಂಡಿಪ್ಪ. ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗ (ಮೀನ್ಯಾರ್) ಪೂಮಳೆ ಪೊಜ್ಜಂಡಿಂಜತ್. ವೇಶಧಾರಿ ಮುದ್‌ಕಿ "ನಾಕ್ ಕೊಡೆತಾ"ಂದ್ ಕಣಿಯನ ಕೇಟತ್. ಕನಿಕರ ಪಟ್ಟ ಕಣಿಯ ನೆಜ್ಜಂಡಿಂಜ ಕೊಡೆನ ಕೊಡ್‌ತತ್. "ಇಂಞೋರ್ ಕೊಡೆತಾ"ಂದ್ ಕೇಟತ್. "ಇಂಞಿಕೊಡೆ ಇಲ್ಲೆ"ಂದೆಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಮುದ್‌ಕಿ "ಒಳ್‌ಲ್‌ಪೋಯಿತ್ ನೋಟ್. ನೀಡ ಮೋಂವೊ ಓರ್ ಚೆರಿಯ ಕೊಡೆ ನೆಜ್ಜಂಡುಂಡ್" ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ ಕಣಿಯ ಮನೆರೊಳ್‌ಲ್ ನೋಟಣೆ ಸಂಗತಿನೇರೆ. ಮೋಂವೊ ಓರ್ ಚೆರಿಯ ಕೊಡೆ ಮಾಡಿತಿಂಜತ್. ಕಣಿಯಂಗ್ ದುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಚಿ. ಇದ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಮುದ್‌ಕಿ ಅಲ್ಲಾಂದ್ ಗೊತ್ತಾಚಿ. ದಂಡೂ ಕೊಡೆ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಅಕ್ಕ ದೇವತೆ ತಾಂಡ ಮಾಯಾರೂಪ ಮಾತಿಕ್ ಅಣ್ಣತಂಗಿಯಡೊಳ್‌ಲ್ ನಡಂದ ಸಂಗತಿನ ಎಣ್ಣಿತ್ ಕಣಿಯನ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಪನ್ನಂಗಾಲಕ್ ಪೋಪ. ಅಲ್ಲಿ ಪೋಳೆರ ರೂಪತ್‌ಲ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿರ ಮೇಲ್‌ಕ್ ಪುಡಿಪ. ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಪ್ಪ.. ಅಪ್ಪರ ಎಲ್ಲಾಗೊತ್ತುಳ್ಳ ಕಥೆ.

ಇದ್‌ಂಡ ಆಚರಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದೇಕೂ ನಾಳೆಕೂ ಪನ್ನಂಗಾಲ ನಮ್ಮೆಕ್ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ ಕಣಿಯ ಒಂದ್ ಬಲ್ಯದ್ ಒಂದ್ ಚೆರಿಯದ್ ಇನ್ನನೆ ದಂಡ್ ಓಲಿಕೊಡೆ ಮೂಡಿತ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಕೊಡ್‌ಪ. ಕೊಡೆರ ಮಿಂಞತಬರಿನ ಕಣಿಯ ಪುಡ್‌ಚಿತಿಪ್ಪ. ತಂಡ್‌ನ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಪುಡ್‌ಚಿತಿಪ್ಪ. ಅಮ್ಮಂಗೇರಿಂಜಿ ಎತ್ತ್ ಪೋರಾಟ ಆಯಿತ್ ಪೋಯಿತ್. ಪನ್ನಂಗಾಲ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಮೂಂದ್ ಸುತ್ತು ಬರಣೆಕೂ ಕಣಿಯನೂ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳೂ ಪುಡ್‌ಚಿತಿಪ್ಪ. ಅಲ್ಲ್‌ಂಜಪ್ಪರ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ವಶಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಕಣಿಯ ನಾಣಯ್ಯ ಇಕ್ಕ ಉಳ್ಳದೇ ಕಣಿಯಡ ಅಚ್ಚುತ ಕಣಿಯ ಇಂಜ

ಜಾಗ. ಪೆರ್ತ್ ಪುರಾತನ ಕಾಲತ್‌ರ ಪೆರ್ತ್ ಬಲ್ಯ ಮಾಂಗೆ ಮರ ಇಂದೂ ಉಂಡ್. ಆ ಮರತ್‌ರ ಮೊರಡ್‌ಲ್ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ಮೂಲಸ್ಥಾನ (ಚೆರಿಯ ಗುಡಿ) ಉಂಡ್.

ಈ ಕಥೆಲ್ ಅರ್ಥ ಉಂಡ್. ಇಂದೂ ಪನ್ನಂಗಾಲ ನಮ್ಮೆಲ್ ಕಣಿಯಡ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ಬಲ್ಯದೂ ಚೆರಿಯದೂ ದಂಡ್ ಓಲಿಕೊಡೆಯೇ ಈ ನಮ್ಮೆಲ್ ಪ್ರಧಾನ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಇಗ್ಗ್‌ತಪ್ಪಂಡ ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ನ ಕುರಿಪಕ್ ಇಂದೂ ಕಣಿಯನೇ ಪ್ರಧಾನ. ಇಗ್ಗ್‌ತಪ್ಪ ಬಂದದ್ ನೇರ್‌ಂದಾಸಕ ಅದ್‌ಂಗ್ ಮಿಂಞಲೇ ಪರದಂಡ ಒಕ್ಕಳೂ, ಕಣಿಯಂಗಳೂ, ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳೂ, ಕೊಡವ ಒಕ್ಕಳೂ ಇಂಜದ್ ನೇರೆನ್ನೆ? ಅಕ್ಕ ಕಣಿಯಂಗ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಪುರಾಣಕಾಲತ್ತ್‌ಲೇ ಇಂಜಪೂಂಡ್ ಒತ್ತವಂಡಿಯಾಪ.

ಕಣಿಯ, ಕೋಲೆಯ ಪಿಂಞ ಪೊಂಜೆರ (ಪೊಂಗೆರ)ಗೊಲ್ಲಂಗಡ ಒಕ್ಕಡ ಮನೆ ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿತುಳ್ಳದ್ ಇಂಞೋರ್ ವಿಶೇಷ!

ಕಣಿಯಡ ಮೂಲ:

ಕಣಿಯಡ ಆದಿ ಮೂಲ ಕೇರಳ (ಮಲಯಾಳ) ಅಲ್ಲಿ ಅಯಿಂಗಳ ಕಣಿಯನ್ ಪಿಂಞ ಕಣಿಸನ್‌ಂದ್ ಕಾಕುವ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಲ್ "ಕಣಿಯರು"ಂದ್ ಕಾಕುವ. ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಕಣಿಯ ಕಣಿಯಡ ಕುಲದೇವಿ "ಶ್ರೀದೇವಿ" ಅದ್‌ನ ಅವು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ. ಕೊಡಗ್‌ರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೂಲಪುರುಷ ಅಚ್ಚುತಕಣಿಯ. ಕಣಿಯಡಲ್ಲಿ 'ಚೋಯಿ ಕಣಿಯ' ಎಣ್ಣುವೊ ಉಪಜಾತಿ ಉಂಡ್. ಅವು ಇಯಂಗಕ್‌ಂಞಿ ಚೆನ್ನಕ್‌ಳ್. ಕೊಡಗ್‌ಲಿಲ್ಲೆ.

ವೃತ್ತಿಧರ್ಮ:

ಜಾತಿರ ಪೆದವೇ ಎಣ್ಣುವೆನ್ನಕೆ ಇಯಂಡ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಕಣಿ ಅಥವಾ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ.ಕೊಡವಡ ಜಾನಪದ ಪಾಟ್‌ರ ಪ್ರತಿ ಮೊಳಿಲು ಮಾಣಿಕ ಮಲೆನಾಡ್, ಅಚ್ಚುತಕಣಿಯ, ರಾಮುಕಣಿಯ ಇನ್ನತ ಪೆದ ಬಪ್ಪ. ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್‌ನಲ್ಲ್‌ಂಜಿ, ಮಂಗಲಾಯಿತ್, ಚತ್ತಿತ್ ಮಾದಕಯಿಪಲ್ಲಿಕೆತ್ತಣೆಕೂ, ಶುಭನಾಳ್ ನಕ್ಷತ್ರ ಕೇಪಕ್ ಮಾಣಿಕ ಮಲೆನಾಡ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಕೇಟಿತ್ ಬಪ್ಪಂಜತ್ ಅಥವಾ ಕಣಿಯನ ಮನೆಕೇ ಕೂಟಿಯ ಬಪ್ಪಂಜಾನ ಪಾಡುವ. ಅದೇ ತರ ಕಾಯಿಲ ಕಸ, ಕೂಳಿ ಮಾರಿರ ಉಪದ್ರ[illegible]ಕ್ಕ್ ಕಣಿಯನೇ ಸಲಹೆಗಾರ ಪಿಂಞ ವೈದ್ಯ.

ಅಗ್ ಪಂಡೇತ ಕತೆ ಆನಕ ಇಂದ್ ಕಣಿಯಂಗಡ ವೃತ್ತಿ ಇಗ್ಗ್‌ತಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆಕ್ ಕವುಡಿ ಇಡುವೊ. ಅದ್‌ಂಡ ಅರ್ಥ ನಮ್ಮೆಕ್, ಪುತ್ತರಿಕ್, ಕೈಲ್ ಪೊದ್‌ಕೆಲ್ಲ ನಲ್ಲದಿನ ಪಿಂಞ ನಲ್ಲ ನೇರ ಏದ್‌ಂದ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ನೋಟಿತ್

ಎಣ್ಣುವೊ. ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆಕ್ ಓಲಿಕೊಡೆ ಮಾಡಿತ್ ಕೊಡೆ ಕೊಂಡ ಪೋಯಿತ್ ದೇವ ಸೇವೆ ಮಾಡುವೊ. ಪನ್ನಂಗಾಲ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕೆಟ್ಟ್ ಬುದ್ದ ಪಿಂಞ 15 ದಿನ ಪೈಂಬಟ್ಟಣಿ ಉಂಡ್. ಅನ್ನನೆ ಎಣ್ಣ್‌ಚೆಂಗಿ ಅದ್ದ ಶುದ್ಧತ್‌ಲ್ ಇರಂಡು. ಪಂಡ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡ್‌ನಂತ ಆಹಾರ ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಂಡು. ಬಿಚ್ಚ್ಯಾರ್ ತಿಂಗತ್‌ಲ್ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ಆದಿಸ್ಥಾನ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ ಬಲ್ಯ (ಪುರಾತನ) ಮಾಂಗೆ ಮರತ್‌ರಡಿಲುಳ್ಳ ಚೆರಿಯ ಗುಡಿಕ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಕ್ಕಂಡು ಇದ್‌ಂಗ್ ಪ್ರತಿಫಲವಾಯಿತ್ ಪಟ್ಟಣಿ ಮಾತುವಕ್ ಓರ್ ಕೊಲೆ ಬಾಳೆ, ಓರ್ ತೆಂಗೆಪಿಂಞ ಮೂಂದ್ ಪಣ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಕೈಲ್‌ಪೋದ್ ಕುರಿಪಕ್ ನಾಲ್ ತಕ್ಕಂಗ ಬಯ್ಯಾಡ್ (ಬೈವಾಡ್) ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಕಣಿಯಂಡಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಂಡು. ಬಯ್ಯಾಡ್‌ಲ್ ಓರ್ ಸೇರ್ ಅಕ್ಕಿ, ತೆಂಗೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಉಪ್ಪ ಮಳು ಇನ್ನತದಿರಂಡು. ಕಣಿಯಶಾಸ್ತ್ರ ತಿರ್‌ಂಜನ್ನಕೆ ಪಟ್ಟಿಕೊಡ್‌ತಾನ ತಕ್ಕಂಗ ಕೊಂಡ ಪೋಯಿತ್ ಊರ್‌ನಾಡ್‌ಕ್ ಅರಿಚಿರಂಡು.

ಪುತ್ತರಿ ಕುರ್‌ಚ ಪಿಂಞ ಕಣಿಯ ಕುಂಜಿಲ. ನಾಲಡಿ, ಯವಕಪಾಡಿ, ಮರಂದೋಡ, ಬೇತ್ (ಮಕ್ಕಿ ಸಾರ್ತಾವುರ) ಕೊಳಕೇರಿ ಪಿಂಞ ನೆಲಜಿ ಈ ಪಳ್‌ಗ್ರಾಮತ್‌ರ ಮನೆ ಮನೆಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಎಣ್ಣಂಡು. ಕಣಿಯ ಕೊಡವಡ ಮನೆಕ್ ಪುತ್ತರಿ ಎಣ್ಣೆಯಂಡ್ ಪೋಪಕ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಂಡು ಪೋನ ಕಣಿಯಂಗ್ ಅಕ್ಕಿ, ತಂಬುಟ್ಟ್ ಪೊಡಿ, ಬಾಳೆಪಣ್ಣ್, ಎಣ್ಣೆ, ಉಪ್ಪ ಇದೆಲ್ಲ ಕೊಡ್‌ಪ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಪ್ರತಿಫಲವಾಯಿತ್ ಪಳ್ ಊರ್‌ಕಾರಳೂ ಪ್ರತಿ ಕುಳತ್‌ಂಜಿ ನೆಲ್ಲ್ ಕಾಲೋದಿ ಊಮೆ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. ಇಕ್ಕ ಇದೆಲ್ಲ ನಿಂದ್ ಪೋಯಿತ್.

ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ ಪರಂಪರೆ:

ಇವು ಪಂಡ್ ಕೊಡವಳ ಆಣಾಳ್‌ನ ಮೋಲಿ ಪಿಂಞ ಪೊಣ್ಣಾಳ್‌ನ 'ಅವ್ವ'ಂದ್ ಕಾಕುವಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಅದೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವ ಪ್ರಧಾನ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯನ "ಕುರಿಕ್ಕಳೆ"ಂದ್ ಕಾಕುವ. ಇಕ್ಕ ಇಯಂಡ ಪ್ರಧಾನ ವೃತ್ತಿ ಕೃಷಿ. ಬಲ್ಯ ಆಸ್ತಿಕಾರಳಲ್ಲೇಂಗಿಯೂ 15 ಎಕ್ರೆರಚ್ಚಕ್ ಜಾಗ ಉಳ್ಳಯಿಂಗ ಉಂಡ್.

ಕಣಿಯ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ, ಕಡಂಗ, ಚೆಂಬೆ ಬೆಳ್ಳೂರ್, ಬೆಪ್ಪುನಾಡ್, ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಬಿ.ಶೆಟ್ಟಿಗೇರಿ, ಬುಟ್ಟಂಗಾಲ, ಈಚೂರ್, ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಹರಿಹರತ್‌ಲೆಲ್ಲ ಉಂಡ್. ಒಟ್ಟು ಅಂದಾಜಿ 800 ಜನ ಇಕ್ಕೂಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಜಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೂ ಉಂಡ್.

ಕೋಡಿರ ಸಾಬುರ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಮನೆಪೆದ ತಾತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ ಕೋಡಿರ ಸಾಬು ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ರಾವ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಕೋಡಿರ ಟಿ.ಉತ್ತಪ್ಪ.

ಮನೆಪೆದ:

1) ಚೋಂಡೇ ಪಂಡ - ಚೆಂಬೆ ಬೆಳ್ಳೂರ್
2) ಚೇಂದುವಂಡ - ಈಚೂರ್
3) ಬೊಳ್ಳುಮಂಡ - ಬಿ.ಶೆಟ್ಟಿಗೇರಿ

ಇವು ಕೇರಳತ್‌ಂಜಿಯೂ ತಂದ್ ಬೆಂದು ಕೆಟ್ಟುವ. ಮಲಯಾಳತ್‌ಂಜಿ ಬಂದ ಮೂಡಿಯ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಪಡಿಪ. ಕೊಡವ ಪೊಡಿಯ ಉಡ್‌ಪ. ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಲೇ ನಡಪ. ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ ಮೂಲಸ್ಥಾನತ್‌ಲ್ ಪುತ್ತರಿಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪವು ಕಣೆಯ ನಾಣಯ್ಯ. ಇಯಂಗಡ ಅವ್ವೊ ಬಂದಿಯೆ ಕಾಸರಗೋಡ್‌ಂಜಿ. ಬಂದಕಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡವತಿಯಳೆನ್ನಕೇ ಬಾಳಿಬದ್‌ಕಿತ್. ನಾಣಯ್ಯಂಡ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಪೆದ ನೀಲವ್ವೊ. ಮಂಗಲಕ್ ಮಿಂಞ ಪೊನ್ನಮ್ಮ, ಕಾವೇರಮ್ಮ, ಗಂಗಮ್ಮಂದೆಲ್ಲ ಪೆದ ಇಪ್ಪ. ಮಂಗಲಾನ ಪಿಂಞ ಮುತ್ತವ್ವ, ಕಾಮವ್ವ, ಬೊಳ್ಳವ್ವ ಇನ್ನನೆ ಇಪ್ಪ.

ಕಣೆಯ ಚಾವುಚುಡುಲೆ. ಕಾರಣ ಇವು ಚಂಗೇಟಿ ಕಲ್ಲ್‌ರೊಳ್‌ಲ್ ನೆಲಸ್‌ನವು. ಚಂಗೇಟಿಕಲ್ಲ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೆಂಗಿ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿಲ್ ಇಗ್ಗ್‌ತಪ್ಪ, ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ ಪಿಂಞ ಪುದಿಯೋದಿ ದೇವಿರ ಶುದ್ಧ ಮುದ್ರಿಕೆಕ್ ಅಡಂಗ್‌ಸ ಜಾಂಗಾಂದ್ ತಿರ್‌ಚಿತ್ ನಾಲ್ ಮೂಲೆಲ್ ಪಂಡ್ ನಾಲ್ ಕಲ್ಲ್‌ಟ್ಟಿತ್ ಸರಹದ್ದ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್. (ಮಿಲಿಟ್ರಿಲ್ out of bounds ಎಣ್ಣುವೆನ್ನಕೆ) ಈ ಸರಹದ್ದ್‌ರೊಳ್‌ಕ್ ಪೋರಿ ಕುದರೆ, ಪಂದಿ ಇನ್ನತದ್ ಬಪ್ಪುಕಯ್ಯ. ಈ ಸರಹದ್ದ್‌ರೊಳ್‌ರ ಕಣೆಯ ಅಡಂಗಿತುಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಚಾವುಚಡುವಕಯ್ಯ.

ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ:

ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ದಂಡ್‌ತರವುಂಡ್. ಧಾರೆ ಪದ್ಧತಿ ಪಿಂಞ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ. ಪಂಡ್ ಧಾರೆ ಮಂಗಲಲೊ, ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಕಯಿಪಕ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ ಪೀಚೆಕತ್ತಿ ಮಂಡೆತುಣಿ, ಗೆಜ್ಜೆತಂಡ್, ಕಟ್ಟಿಬಳೆ, ತೊಡಂಚ್ ಎಲ್ಲಾ ಉಂಡ್, ಕ್ಣ್ಣಂಗ್ ಅವ್ವ ಮಾಲೆಇಡುವ. ಕ್ಣ್ಣಂಡಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತ ಕಯಿಚಿತ್ ಮಂಗಲಾಡಿ ಪೋಪ. ಬೋಜಕಾರನಿಪ್ಪ ಅರುವನಿಲ್ಲೆ. ಬಾಳೆಕೆತ್ತಿತ್ ಮಂಗಲ ಮರಿಯುವ. ಬೆಂದ್‌ಕಕ್ ಬಾಳೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಇಲ್ಲೆ ಸಂಬಂಧ ಅಡಕುವ. ನೀರ್‌ಚಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರವುಂಡ್, ಮೂಡಿಕ್ ಬಾಮನೆಲ್ ಪೆದ ಇಡುವ ಆಚೆಂಗಿ ದುಡಿ ಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್‌ಇಲ್ಲೆ. ಪೋಳಿಯ ಕೊಂಡ ಪೋಪ. ಕಳ್ಳ್ಂಗರಿ ಆಯಿತ್‌ಪೋಪ.

ಮಂಗಲ ಕರತಿಕ್ ಪೊರ ಪಾಡ್, ಫಾಲ್‌ಮಟ, ಎಲ್ಲ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ, ಪತ್ತಾಕ್ ಅವ್ವ ಕೆಟ್ಟುವ. ಮಂಗಲಾನ ಕಾಲ ಕಾವೇರಿ ಸಂಗಮತ್‌ಲ್ ಪುತ್ತಂಗಾರ ಪುತ್ತಂಗಾರ್ತಿ ಕೈಕೈ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಮುಂಜೆ ಕುಳಿಪ.

ಚಾವು ಪದ್ಧತಿ:

ತೂಟ್‌ಂಗಳ ಉಂಡ್, ಚಾವುನ ಪೂಪ. ಚಾವಕ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಬಾಡೆ ಕೆಡ್‌ಪ. ಪಂಡ್ ಊರ್‌ಕಾರ ಬಂದಿತ್ ಚಾವುಪಾಟ್ ಪಾಡುವಂಜತ್‌ಲೊ. ಓಣಿಕ್ ಕೂಳ್‌ಬೆಪ್ಪ, ತೇಕಕ್‌ಕೂಟುವೊ, ನೀರ್‌ಕ್‌ಳಿಯುವೊ, ಕೊಡ ಕುಕ್ಕುವೊ, ಎಲ್ಲ ಉಂಡ್. ಮೇಂಗತೆನಿಪ್ಪ, ಕುಳಿಕ್‌ನಿಪ್ಪ, ತೆರಂಬೆಲಿ ಉಂಡ್, ಮಾದಕಯಿಪ. ಪೊಲ್‌ಚಿಪಾಟ್. ಪಂಡ್ ಊರ್‌ಕಾರ ಬಂದಿತ್ ಪಾಡುವದಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಕಾವೇರಿಲ್ ಪಿಂಡ ಬೆಚ್ಚಿತ್‌ತ್‌ಕೆ ಉತ್ತುವದೆಲ್ಲ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೇ ಮಾಡುವ.

ಊರ್‌ಲ್ ಸ್ಥಾನ:

ಪಂಡ್ ಮನೆ ಪೆದ ಇಂಜಿತಿಲ್ಲೆ. ಒಕ್ಕಕ್ ಮುಂದ್ ಮನೆ ಇಂಜಿತಿಲ್ಲೆ. ಐನ್‌ಮನೆ ಉಂಡ್. ಕೈಮಡ ಇಲ್ಲೆ. ಶ್ರೀದೇವಿನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ. ಕಾರೋಣ ಅಚ್ಚುತ ಕಣಿಯ. ಊರ್ ನಮ್ಮೆಕ್ ಬಾಚಲ್ ಕೊಡ್‌ಪ್‌ಲೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಎಣ್ಣುವದಾಚೆಂಗಿ ಇಯಂಗಡದ್ ಮಿಶ್ರ ಪದ್ಧತಿ ಒಂದ್ ತೋಟ್ಟ್, ನೂರೋಳ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಅಲ್ಲ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಂಞ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ:

ಬಲ್ಯ ಪಣಕಾರಳಾಡ್, ಆಸ್ತಿವಂತಂಗಳಾಡ್, ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಚಾಕ್‌ರಿ ಕಾರಳಾಡ್ ಇಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಲ ನಯಿಚಿತ್ ಉಂಬ ಗರೀಬಂಗ. ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಕಾಂ. ಓದ್‌ನಯಿಂಗ ದಂಡ್‌ಮೂಂದ್ ಉಂಡ್. ಸರಕಾರ ಇಯಂಗಳ ಬಿಸಿಎಂ. 'ಬಿ'ಂದ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್‌ಲೊ. ಸರಕಾರತ್‌ರ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯವೊಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. 18-2-1996ಲ್ ಕೊಡಗು ಕಣಿಯ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ ಅರಪಟ್ಟ್ ಗ್ರಾಮತ್‌ಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ನಾಣಯ್ಯ ಅದ್‌ಂಡ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಅದೂ ಬಲ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡ್‌ಲೆ. ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆಲ್ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೇ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪ.

ಸಮಾಜತ್‌ಲಾಡ್ ಸರಕಾರತ್‌ಲಾಡ್ ಕಣಿಯಡ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಅರಿಯುವವು. ಇಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡ ಸಂಘಟನೆಕೂ ಬಲಪೊರ. ಸರಕಾರ ಇಯಂಗಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಆರ್‌ಂಜಿತ್ ಮಿಂಞಕ್‌ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಕುಳ್ಳ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡ್‌ಕತೆ ಪೋನಕ ಇಂಞ ಏಳೇಳ್ ಶತಮಾನ ಕಯಿಂಬಕಲೂ ಇಯಂಗಡ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಆಪಕ್ ಬಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲೆ.

ಇಗ್ಗುತಪ್ಪಂಡಲ್ಲಿ ಪುತ್ತರಿ ಕುರಿಪ - ಜ್ಯೋತಿಷ ಮೇದಪ್ಪ

ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ಕಣಿಯತಿ-
ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ

ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ಮೂಲಸ್ಥಾನ.
ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ

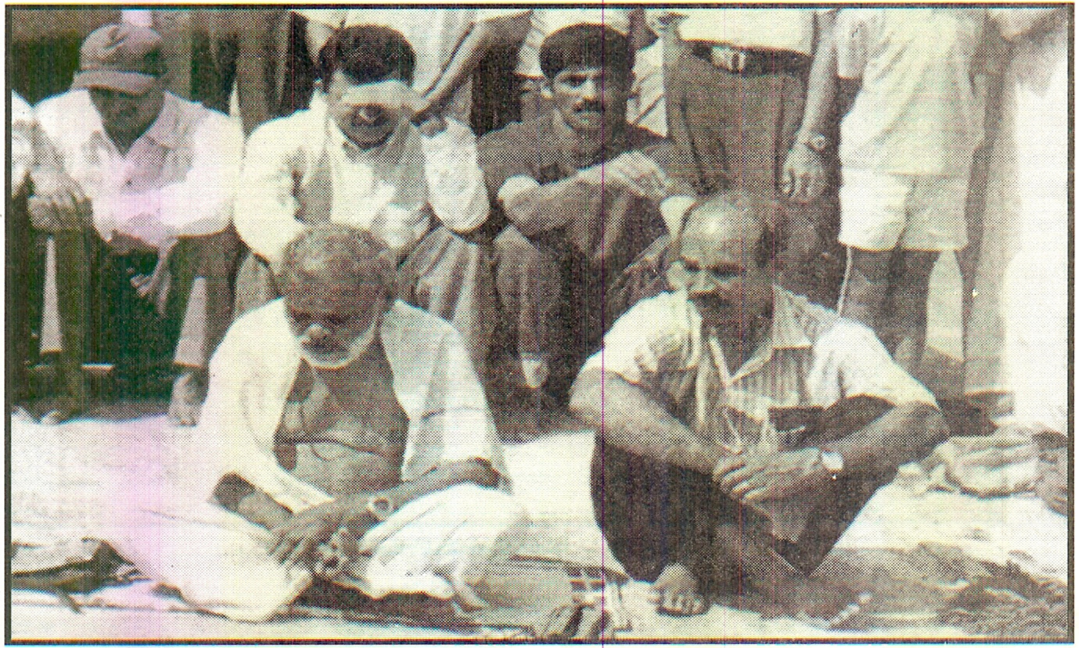

ಪ್ರಧಾನ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಮೇದಪ್ಪ ಪಿಂಞ ನಾಣಯ್ಯ

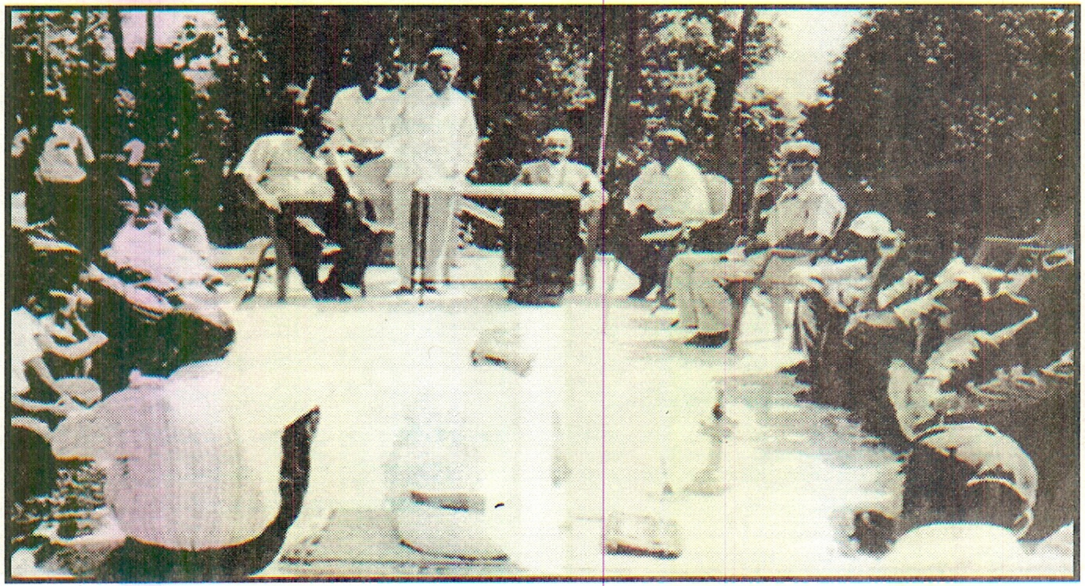

ಪುತ್ತರಿ ಕುರಿಪಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಂಗ

ಕಾಪಳ

ಭಾರತ ದೇಶ ಎನ್ನನೆ ಕಣಕಿಲ್ಲತಚ್ಚಕ್ ಜಾತಿ-ಧರ್ಮತ್‌ರ ತಾಮನೆಯೋ ನಂಗಡ ಕೊಡಿರ ಕೊಡಗೂ ಅನ್ನನೇ ತರಾವರಿ ಜಾತಿ-ಜನಾಂಗಕಾರಳ ತಾಂಡ ತೊಟ್ಟ್‌ಲ್‌ಟ್ಟ್ ಜೂಕಿ ಪೋತಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಇದತ್ ಸುಮಾರ್ ಇರುವತ್ತೊಂದು ಜನಾಂಗಕಾರ ಮೂಲ-ನಿವಾಸಿಯ. ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡಾತ್ ಏರ ಪ್ರಭಾವಿ ಜನಾಂಗ ಎಣ್ಣಕ ಕೊಡವ ಜನಾಂಗ. ಬಾಕಿ ಸುಮಾರೆಲ್ಲಾ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ ಕೊಡವಡ ಉಪಜನಾಂಗವೇ ಆಯಿತುಂಡ್. ತೊಟ್ಟ್‌ಲಿಂಜ-ತೊಟ್‌ಂಲಿಂಜ-ತೂಟ್‌ಂಗಳಕೆತ್ತನೆ ಕೊಡವ ಅಯಿಮೆ-ಕೊಯಿಮೆನೇ ನಲ್ಲೋಣೆ ಮುರ್‌ಕಿ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಉಳ್ಳ 'ಕಾಪಳ' ಜನಾಂಗವೂ ಇದತ್ ಒಂದ್.

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ತೀರಾ ಕಮ್ಮಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಉಳ್ಳೋರ್ ಜನಾಂಗ ಇತ್ತಂಗಡದ್. ಆ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣುವನೆಕೆ ಅವು ಬೊರೀ ನಾಪದ್ ಕುಟಿಯಚ್ಚಿಕೇ ಉಳ್ಳೊ. 1 ಅಯಿಂಗಡ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 300 ಕಿಂಜಿ ಖಂಡಿತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲೆ. ಎಣೆಕೂಟಿ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ನೂರಾಂಗ್ ತೊಂಬತ್ತಂಜಿ ಪರ್ಸೆಂಟೂ ಮನಾರ ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೇ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಉಳ್ಳ ಇವು ಇಂದ್ ಏರ ಗರೀಭ ಸ್ಥಿತಿಲ್ ಉಂಡ್. ತಂಗಡ ಜಾತಿಕಾರ ಬೋರೇದೇಂಗಿ ಪೊರಜಿಲ್ಲೆ, ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಪೊರ ರಾಜ್ಯತ್ ವಾಸ ಉಂಡಾಂದ್ ಸಾತ ಗೊತ್ತ್‌ಲ್ಲತ ಇವು ತಂಗಾಚಿ, ತಂಗಡ ಪಣಿಯಾಚಿ ಎಣ್ಣಾಟಿ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಳ್ಳ, ಒರ್ ಪಾಪತ ಜನಾಂಗ.

ಕಾಪಳಡ ಮೂಲ:

ಕಾಪಾಳಂಗಡ ಮೂಲತ್‌ರ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ಅಯಿಂಡ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಕ್ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಒರಬ ಒರಂದ್ ತರ ಎಣ್ಣುವ.

ಸಾಧಾರಣ ನಂಬಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ 17ನೇ ಶತಮಾನತ್‌ಲ್ ಮಲಬಾರ್‌ಂಜಿ ವಲಸೆ ಬಂದವೊಂದ್ ಎಣ್ಣುವ ನೀಲಗಿರಿರ ಗುಡಲೂರ್‌ರ ಚೇರಂಗೋಡ್ ಪಟ್ಟಿರ

'ಕಪ್ಪಲ'ಎಣ್ಣುವಲ್ಲ್ಂಜಿ ಬಂದಾನಗುಂಡ್ ಕಾಪಾಳ ಎಣ್ಣುವ ಪೆದ ಬಂದಿತಿಕ್ಕೊಂದ್ ಸರಕಾರ 1992ಲ್ ಪ್ರಕಟಪಡತ್‌ನ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಎಳ್‌ದಿತ್. ಪಂಡ್ ತಮಿಳ್ ಮಲೆಯಾಳ ಕೂಡ್‌ನ ಮಲಯಾಳ ಪರೆಯುವಂಜತ್‌ಲೊ.

ಗ್ರಾಮತ್‌ರ ಪೆರಿಯಯಿಂಡ ಪ್ರಕಾರ-ನಾಲ್‌ನಾಡ್ ಅರಮನೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ನದ್ ಪುಲಿಯಂಡೊಕ್ಕಡ ಜಾಗ. ಅದ್‌ನ ಕೊಡಗ್ ರಾಜ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡತಿಯಂಡ್ ಪುಲಿಯಂಡಯಿಂಗಕ್ ಮಗ್ಗ್ಲ ಗ್ರಾಮತ್‌ಲ್ ದಂಡ್‌ಪಾಲ್ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತತ್‌ಲೊ. ಪುಲಿಯಂಡ ಕಾರಿಚ್ಚ ಎಣ್ಣುವಂವೊ ಜಾಗ ಬುಟ್ಟ್‌ಪೋಯಿಲೆ. ರಾಜಂಡ ಕೃತ್ಯತ್‌ನ ವಿರೋಧಮಾಡಿತ್ ರಾಜನ ಬಜ್ಜಂಡ್ ತಿರುಗುವಂಜತ್. ಪೊವುಲೆಲ್ಲ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಒಳ್‌ಚವಂಜತ್. ಇರ್‌ಟಾಪಕ ಅರಮನೆರ ಪಕ್ಕತ್‌ಲುಳ್ಳ ಬಲ್ಯ ಮಾಂಗೆ ಮರಪತ್ತಿತ್ ರಾಜನ ಕಾಕಿ ಪರೆವಂಜತ್. ಜನ ಪುಡಿಪಕ್ ಪೇಚಾಡ್‌ನಕ ಕೋಡಂಡ ಮಾದ್ರಿ ಕೊಂಬ್‌ಂಜಿ ಕೊಂಬ್‌ಕ್ ಪಾರಿತ್ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟವಂಜತ್. ರಾಜಂಗ್ ಬಲ್ಯ ಮಂಡೆ ನೊಂಬಲಾಚಿ. ಅದೇ ಸಮಯತ್‌ಲ್ ಕೇರಳತ್‌ರ ಪೊಸಪಾಲೆಯ ಪರದಂಡಲ್ಲಿಕ್ ಪಣಿಕ್ ಬಪ್ಪಂಜತ್. ಕಾರಿಚ್ಚನ ಪುಡಿಪಕ್ ಪಾಲೆಯಳ ಕೂಟಿಯಬಾತ್. ಅವು ಕಂಬಳಿ ಪೊದ್‌ತಂಡ್ ಕೊಕ್ಕರೆರೊಳ್‌ಲ್ ಒಳ್‌ಚಂಡ್ ಕಾರಿಚ್ಚನ ಪುಡ್‌ಚಿ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಅದ್‌ಂಗಾಯಿತ್ ರಾಜ ದೊಡ್ಡ ವೀರಪ್ಪ 60 ಎಕ್ರೆ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅಳಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್.

ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ತಪ್ಪು ಮಾಡ್‌ನಯಿಂಡ ಮಂಡೆ ಕೆತ್ತುವಕ್ ಕಾಪಾಳಂಗಳ ಬಳಸುವಂಜತ್‌ಲೊ. ಬ್ರಿಟಿಷಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಅರಮನೆಲ್, ಅರಮನೆರ ಕಕ್ಕೂಸ್ ಕತ್ತುವಕ್ ಬಳಸುವಂಜತ್‌ಲೊ. ಕಾಪಾಳಂಗಡ ಪ್ರಕಾರ ಅವು ಅರಮನೆ ಪಿಂಞ ಬಕ್ಕಕಾಪವುಲೊ. ಇಂದ್ ಕೊಡವ ನಡಪುಕೇ ಮನಾರ ಒಗ್ಗಿ ಪೋಯಿತುಳ್ಳ ಇಯಿಂಗಡ ಮೂಲ ಏದ್ ಎಣ್ಣುವ ವಿಷಯತ್ ಸೆರಿಯಾನ ದಾಖಲೆ ಕ್‌ಟ್ಟ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಳ್‌ತ್‌ಕಾರ, ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ಕಾರಳೆಲ್ಲಾ ಆರ-ಬೇರ ಅರಿಯತೆ ತಂಗಕ್ ತೋಂದ್‌ನ ಪೋಲೆ ಎಳ್‌ದಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್. ಉದಾಹರಣೆಕ್ಕಾಯಿತ್, ಪಂಡ್ ಮಡಿಕೇರಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ರ ಮುಖ್ಯೋಪಾದ್ರಿ ಆಯಿತ್ ಇಂಜ ಜಿ. ರಿಕ್ಟರ್ ಎಳ್‌ದ್‌ನಾನ ನೋಟಿ. ಅಂವೊ ಕಾಪಳಂಗ "ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಗಡ ಇಥಿಯೋಪಿಯನ್ ಚಾವಡಿಕಾರಳಾನ ಸಿದ್ದಿಯಡ ಮಿಶ್ರ ಕರಂದಲೆ ಕಾರ" ಆಯಿತಿಕ್ಕೊಂದ್ ಊಹೆ ಮಾಡಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇದ್‌ಂಗ್ "...as their features resemble the Ethiopian type"ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ನಾನ ಬುಟ್ಟಿಕ ಬೋರೇದ್ ಆಧಾರತ್‌ನೋ ಕಾಟಿತ್‌ಲೆ.

ಆಚೇಂಗಿ ಇದೇ ರಿಕ್ಟರ್ "Casteless Tribes, Servant Castes and

Lords of these"3 ಎಣ್ಣುವ ತಾಂಡ ಇಂಞ್ಞೋರ್ ಎಳ್ತ್‌ಲ್ ಬೋರೆಯೇ ಆನ ಮಾಹಿತಿ ತಂದಿತುಳ್ಳಾನ ಕಾಂಗೊಲು. ಅದ್‌ಲ್ ಎಳ್‌ದ್‌ನೋಲೆ ಕಾಪಳಂಗ ಮಲಬಾರ್‌ಲಿಂಜ ಬಂದವು. ಅನ್ನನೇ ಆಫ್ರಿಕಾತ್‌ಲಿಂಜ ಬಂದವೊಂದ್ ಎಣ್ಣುವವೂ ಉಂಡ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಇವು ಕೊಡಗ್‌ರ ಪೊರ್‌ಮೆಲಿಂಜ ಬಂದಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಅಯಿಮೆ-ಕೊಯಿಮೆಕ್ ಒಗ್ಗ್‌ನವು ಎಣ್ಣುವದ್ ಏರ ಸೆರಿಕಾಂಬ.

'ಕಾಪಳ' ಪೆದತ್‌ರ ಹಿನ್ನಲೆ:

ರಿಕ್ಟರ್‌ರನ್ನತ ಎಳ್ತ್‌ಕಾರ ಎಳ್‌ದ್‌ನೋಲೆ ಅವು ಮಲಬಾರ್‌ಲಿಂಜ ಬಂದವು. ಅನ್ನನಾಯಿತೇ ಅವು ಕೋಲಕಲ (Kolakala) ಜಾತಿಲ್ ಕೆಲವು ತಿರಿಕೆಕ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡ್‌ಪ'4 ಓರ್ ಪಳಮೆ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್. ಬೈದಮಲೆಲ್ ಭೂತಕ್ (ಕೂಳಿ) ಬೊತ್ತ್‌ನ ಇವು ನೇರೆ ಚೋಲಿ ಪೊವ್ವದಿರ ಅಂಬಲಕ್ ಓಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕಲೆತೊಟ್ಟ್ ಅವು ಆ ಅಂಬಲತ್‌ರ ಭಂಡಾರತ್‌ನ ಕಾಪವು (treasury guards) ಆಚಿ. ಅಯಿಂಗಲ ಅಕ್ಕ 'ಕಾವಲವರು'ಂದ್ ಕಾಕುವ ಇಂಜತ್. ಇದ್‌ನಗೊಂಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ 'ಕಾಪಳ' ಎಣ್ಣುವ ಪೆದಬಾತ್!

ಸತ್ಯಕ್ ಪಕ್ಕಾನ ಇಂಞ್ಞೋರ್ ಪಳಮೆ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್. ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜ 1793ನೇ ಇಸವಿಲ್ ನಾಲ್‌ನಾಡ್‌ಲ್ ಅರಮನೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿಪ್ಪರ ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಗ ಆ ಅರಮನೆನ ಕಾಪಕ್ಕಾಯಿತ್ ಈ ಜನಳ ನೇಮಕ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಇತ್ತಂಗಕ್ 'ಕಾಪಳ' ಎಣ್ಣುವ ಪೆದ ಬಾತ್. (ಕಾಪ + ಆಳ = ಕಾಪಾಳ - ಕಾಪಳ)

ಪಂಡ್ ರಾಜಂಗ ಎಣ್ಣ್‌ನನೆಕ ಇವು ಕೇಕೊಂಡು ಇಂಜತ್. ದಾಡದೇಂಗಿ ಮಂಡೆ ಕೆತ್ತ್ ಎಣ್ಣಾಕ ಕೆತ್ತೊಂಡು; ಮಂಗಲಾನಂದ್ ಬೈಟೇ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ನಾಕ್ ಬುಟ್ಟ್ ತಾ ಎಣ್ಣಾಕ ಬುಟ್ಟ್ ಕೊಡ್‌ಕೊಂಡು. ಕಯ್ಯಾಂದೆಣ್ಣಾಕ ಇಯಿಂಗಡ ಜೀವಪೋಚೀಂದೇ ಲೆಕ್ಕ! ಜಾತಿ ಪೆದತ್‌ರ ಹಿನ್ನಲೆರ ವಿಷಯತ್ ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಳ ಕೇಟಲ್ಲಿ 'ನಂಗಡ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಕೊಡಗ್'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಆಚೇಂಗಿ ನಾಲ್‌ನಾಡ್ ಅರಮನೆ ಮಂಡೆ ನೇತುವಾಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ನಿಂಗ ಎಂತ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಇಂಜಿರ ? ಅಕ್ಕ ನಿಂಗಡ ಜಾತಿಕ್ ಎಂತ ಪೆದ ಇಂಜಿಯೆ ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಕೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲೆ. 'ನಿಂಗಡ ಪೂರ್ವಜಂಗ ಕೇರಳತ್‌ಲಿಂಜ ಬಂದವೊಂದ್ ಪಳಮೆ ಉಂಡಲ್ಲಾ ?'ಂದ್ ಕೇಟಕ 'ಆಯಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ನಂಗಕ್ ಸೆರಿಕ್ ಗೊತ್ತ್‌ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಮಾತ್ರ ನಂಗ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಲೆ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್'ಂದ್ ಜವಾಬ್ ಬಪ್ಪ.

ಮನೆಪೆದ ಇಲ್ಲೆ; ಐನ್‌ಮನೆ ಉಂಡ್:

ಕಾಪಾಳ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್. ಇವು ಪೂರ್ತಿ ಕೊಡವ ಅಯಿಮೆ-ಕೊಯಿಮೆಲೇ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಇಯಿಂಗಕ್ ಮನೆಪೆದ (ಒಕ್ಕಪೆದ) ಇಲ್ಲೆ. "ಅರಮನೆ ಕಾಪಳ" ಎಣ್ಣುವದೇ ಸಾಪದ್ ಕುಡಿಕೂ ಉಳ್ಳೋರ್ ಒಕ್ಕಪೆದ! ಇಯಿಂಗಡ ವಿಳಾಸತ್ ಜಾತಿವಾಚಕ ಪದತ್‌ನೇ ಮನೆಪೆದತ್‌ರನೆಕೆ ಬಳಸುವದ್ ಕಾಂಬ. ಉದಾ : ಕಾಪಳ ಬೊಳ್ಳು, ಕಾಪಳ ಮುತ್ತು...

ಕೊಡವಡ 'ಐನ್‌ಮನೆ'ರ ಮಾದರಿಲ್ ಇರತೆ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ ಕಾಪಳಂಗಕ್ ತಂಗಡದೋರ್ ಐನ್‌ಮನೆ ಉಂಡ್ (ಚಿತ್ರನೋಟ) ಏದೇ ನಲ್ಲ ಕಾರ್ಬಾರ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಕ್, ದೇವಡ ನಮ್ಮೆನಾಳ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಕ್, ಒಟ್ರಾಸಿ ನಲ್ಲಾಂಗೂ ತೀಯಾಂಗೂ ಊರ್‌ರ ಕಾಪಳಳೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ. ಕಾಪಳ ತಕ್ಕಂಡ ಮನೆಯೇ ಈ ಐನ್‌ಮನೆ. ದೇವಡ ಭಂಡಾರತ್‌ನ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪದೂ ಈ ಮನೆಲೇ.

ಕೈಮಡ ಇಲ್ಲೆ; ಜಮ್ಮ ಜಾಗೀರಿ ಉಂಡ್:

ಕೊಡವಕ್ ಕೈಮಡ ಇಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಕಾಪಳಕ್ ಅದಿಲ್ಲೆ. ದಂಡ್-ಮೂಂದ್ ತಿರಿಕೆ ಉಂಡಚ್ಚಿಕೇ. (ಚಿತ್ರ ನೋಟ) ಎಂ. ಸಿ. ನಾಣಯ್ಯ ಅವು ಮಂತ್ರಿ ಆಯಿತ್ ಇಪ್ಪಕಾಪಕ ಸರಕಾರ ಇಯಿಂಗಕೋರ್ 'ಸಮುದಾಯ ಭವನತ್'ನ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಅದ್‌ನ ಅವು ಇಕ್ಕಲೂ ಚಂದೋಳತ್ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್.

ಪಂಡ್ ರಾಜಂಗಕ್ ಇವು ಊಣ್-ವರ್‌ಕಿಲ್ಲತೆ ನೈಚವು. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ರಾಜಂಗ ಇಯಿಂಗಕ್ ಒಟ್ಟು 60 ಏಕ್ರೆ ಜಮ್ಮ ಕೊಡ್‌ತಿತ್‌ತೇಂದ್ ದಾಖಲೆ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಆ ಅರುವದೇಕ್ರೆ ಜಾಗ ಮನಾರ ಇಂದ್ ಇಯಿಂಗಡ ಪುಡ್‌ತತ್ ಇಲ್ಲೆ. ಅದ್ ಎಲ್ಲಿ ಉಂಡ್‌ಂದೂ ಗೊತ್ತ್‌ಲೆ. ಒಂದೋ ಇದ್‌ಂಡ ಪಕ್ಕತ್ ದಾಡ ತೋಟ ಉಂಡೋ ಅವು ಬಲ್‌ಚಿ ಕೂಟಿತಿಕ್ಕು, ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಪೈಸಾರಿಕ್ ಕೂಡಿತ್ ಇಪ್ಪಕೂ ಮುದಿ. ಸರ್ವೆ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್‌ಲೊ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದೇಕೂ ಅದ್‌ಂಡ ಮಾಪಿತಿಯಾಡ್, ಏದೋರ್ ದಾಖಲೆಯಾಡ್ ಇಯಿಂಗಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್‌ಲೆ. ಅದ್‌ನ ಪೇಚಾಡಿತ್ ಪಡೆವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇಯಿಂಗಕ್ ಇಲ್ಲೆ.

ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟುವಕ ಬೋಡಿ ಬೆಪ್ಪುಲೆ; ಎನ್ನಂಗೆಣ್ಣಾಕ ಇಯಿಂಗಕ್ ತೋಕಿಲ್ಲೆ!

ಕೊಡವತಿ ಪೆತ್ತದ್ ಆಂಗುಂಞಿಯಾಚೇಂಗಿ, ಕುಂಞಿ ಪರ್‌ಂದ್ ಒಡನೆ

ನೀಲ ಕೊಡಿಕೋರ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಪೊಂಗುಂಞಿಯಾಚೇಂಗಿ 'ತಳಿಯ ಮಣಿ' ಬಡಿಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಕಾಪಳ ಪೊಣ್ಣ್ ಏದೇ ಕುಂಞಿನ ಪೆತ್ತಕಲೂ ತಳಿಯಮಣಿ ಕೊಟ್ಟಿತ್ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕೂ ವಿಷಯ ಅರಿಚಿಡುವ. ಪುಟ್ಟ್‌ನದ್ ಆಂಗುಂಞಿ ಆಯಿತಿಂಜಕ ಕೊಡವಡನೆಕೇ ಬೊಡಿಬೆಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ ಇಯಿಂಗಕೂ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕಾಪಳಡ 40 ಕುಡಿಲ್ ದಾಡ ಕೈಲೂ ತೋಕ್ ಇಲ್ಲೆ. 'ಕೊಡವಡ ಮನೆಲಿಂಜ ಕೇಟಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಬೊಡಿ ಬೆಕ್ಕಲುವಲ್ಲಾ?' ಎಣ್ಣುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಕ್ಕು. ಆಚೇಂಗಿ ಈ ಪಣಿಕಾರಕ್ ತೋಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಬಲ್ಯ ಮನಸ್ಸ್ ಮಾಡುವ ಯಜಮಾನಂಗ ಎಚ್ಚಕಾಳುಂಡ್? ತೋಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ನಕಲೂ ತೋಟತ್‌ರ ದುಡ್ಡ್ ಸೆರಿಕೂಟುವಕೂ ಮಿಂಞಾ-ಬಯ್ಯ ನೋಟಂಡಿಯನ್ನತ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಇಯಿಂಗಡದ್. ಆನಗೊಂಡ್ ಬೊಡಿಕ್ ಬದ್‌ಲ್, ಪುಂಡತ್ ಅಂಬ್-ಬಿಲ್ಲ್‌ನ ಮಾಡಿರೊಂಜಿ ಕುಂಞಿರ ಕೈಕ್ ಪುಡ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಬಯ್ಯಂಜಿ ಅದ್‌ನ ಕುಂಞಿರ ತೊಟ್ಟ್‌ಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ.5

ಕಾಪಳಡಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಯಿತ್ ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ ವಾಡಿಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ದೇವಡ ಕೋಲಕೆಟ್ಟಿತ್ ತೆರೆಲ್ ಕೊಡ್‌ಪದುಂಡ್.

ಕೊಡವಡ ಕೂಡೆ ಇಯಿಂಗಡ ಸಮ್ಮಂಧ :

ಇಂದ್ ಇವು ಮಸಾರ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಪಣಿ ಕೆಜ್ಜಂಡ್ ಜೀವನ ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಇಯಿಂಗತ್ ಉಳ್ಳ 5 ಸೆಂಟ್ - 10 ಸೆಂಟ್ ಜಮ್ಮತ್‌ಲಿಂಜ ಬಪ್ಪ ಆದಾಯ ಎಲ್ಲಿಕೂ ಪೋರತದೇ ಇದ್‌ಂಗ್ ಕಾರಣ. ನಮ್ಮ ನಾಳ್‌ಲ್ ಇವು ಪಾಡಿ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ಅಂಬಲವೂ ಕೂಡ್‌ನನೆಕೆ ಕೊಡವ ಪೋಪನ್ನತ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಬಲಕೂ ಪೋಪ. ನಮ್ಮ ನಾಳ್‌ರಂದ್ ಕೊಡವಳೂ ಇಯಿಂಗಡ ಅಂಬಲಕ್ ಬಪ್ಪ. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದೂ ಇಕ್ಕಿಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡ ಮನೆರ ಏದೇ ಮೂಲೆಕ್ ಬೋಂಡಿಕೆಯೂ ಇವು ಪೋಲು.

ಪುತ್ತರಿ ಮಂದ್‌ಕ್ ಇಯಿಂಗಳೂ ಪೋಪ. (ಕಾಪಳಕ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ಸ್ವಂತ ಮಂದ್ ಇಲ್ಲೆ.) ಆಚೇಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಯಾಡುವದ್ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಕೊಡವಡ ಆಟ್‌ಂಬಾಟ್‌ನ ನೋಟಿತ್ ಕುಶಿಪಟ್ಟುವ ಅಚ್ಚಿಕೇ. 'ನಂಗಳೂ ಅಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಆಡುವಕ್ಕಳಿಂಜಕ ಅವು ಎನ್ನೇಂಗಿ ಗೇನ ಮಾಡಿಯವಾ'ಂದುಳ್ಳ ತೋಲ್ಯಕೇಡ್, ಞಾಣಕೇಡ್ ಇಯಿಂಗಕ್ ನಲ್ಲೋಣೆ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ "ನಂಗಡ ಕೂಡೆ ಆಡತೀ"ಂದ್ ಕೊಡವ ಎಣ್ಣ್‌ನದುಂಡಾಂದ್ ಕೇಟಕ"ಅನ್ನನೆ ಅವು ಒಮ್ಮತೆಯೂ

ಅನ್ನನೇ ಮೂಡಿಕ್ ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವದೂ ಉಂಡ್. ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವಾಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ 'ಅಜ್ಜಪ್ಪ ಕಲಿಯ' ಬೆಪ್ಪ. ಪತ್ತಾಕ್‌ನ ಊರ್ ಕೂಡುವಂದ್ ಮೂಡಿರವ್ಕ್ ಕೆಟ್ಟಿ ಕೊಡ್‌ಪ. ಊರ್ ಕೂಡುವಂದ್ ಪಂದಪಣೆ ಇಪ್ಪ. ಚಪ್ಪರ ಅಂಚಿ, ಪಳ್ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಒಯಿಂಬದ್ ಕಾಲ್‌ರದೇ ಆಯಿತಿರೊಂದು ಪನೆತೊಪ್ಪುಕಯ್ಯ, ಜಾಸ್ತಿ ಚಕ್ಕೆಮರತ್‌ರ ತೊಪ್ಪುನೇ ಪಂದ ಇಡುವಕ್ ಬಳಸುವ.

ಸಮ್ಮಂಧ ಅಡ್‌ಕುವದುಂಡ್; ಕುಳಿಮೆಕರ್ತಿಕ್ ಕೂಪದಿ ಕೊಡ್‌ಪದುಂಡ್:

ಕಾಪಳಡಲ್ಲಿಯೂ ಮಂಗಲ ಇಳಿವಕಾಪಕ ಸಮ್ಮಂಧ ಅಡ್‌ಕುವ ದುಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇದ್‌ನ ಮನೆಕಾರಳೇ ಮಾಡೊಂಡೂಂದ್ ಇಲ್ಲೆ. ಪದ್ಧತಿ ಪೋಲೆ ಅದ್‌ನ ಮಾಡಂಡಿಯಂವ್ಪೊ ಅರುವ. ಅವೊಂಗ್ ಗೊತ್ತ್‌ಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಬೋರೆ ಪೆರಿಯಾವು ಮಾಡೊಲು. ಪಳಂಚೊಲ್ಲೇ ಉಂಡಲ್ಲ 'ಅರಿಯುವವನೇ ಪೆರಿಯವನ್'.

ಬೆಂದ್‌ಕಳ ಕಾಕಿಚಿಡುವದೂ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಚ್ಛಕನೇ ದಿನತ್‌ಲೇ ಕಾಕಚಿಪೊಂಡೂಂದ್ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಅದ್ ಅಯಿಂಗಡಯಿಂಗಡ ಅನುಕೂಲಕ್ ಬುಟ್ಟಿದ್. ಅನ್ನನೇ ಮೂಡಿರವ್ಕ್ ಕುಳಿಮೆಕರ್ತಿಕ್ ಕೂಪದಿ ಕೆಟ್ಟಿಕೊಡ್‌ಪದೂ ಪದ್ಧತಿಉಂಡ್. ಪಳ್‌ತರತ್‌ರ ಕರಿ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪದೇ ಇದ್‌ಡೋರ್ ವಿಶೇಷ.

ತವ್ವಡೆ ಪೆರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಖಡ್ಡಾಯವಾಯಿತ್ ತಾಮನೆಲೇ ಆಕಂಡು. ಬಾಕಿ ಪೆರಿಗೆ ಬಾಮನೆಲಾಚೇಂಗಿಯೂ ಆಪ. ಪೆರಿಗೆಕ್ ಬಂದವ ಇಚ್ಛಕೇತಿಂಗ ತಾಮನೆಲ್ ಇರೊಂಡೂಂದ್‌ನಿರ್ಬಂಧ ಇಲ್ಲೆ. ಅದ್ ಅಯಿಂಗಡ ಅನುಕೂಲಕ್ ಬುಟ್ಟಿದ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕುಂಞಿಕ್ ಪೆದ ಇಡಕೆ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ 60 ದಿನ ಅಂತೂ ಇಂಜಿತೇ ಇರೊಂಡು.

ತೇರಣ ಬೆಪ್ಪುಲೆ; ಮಂಗಲಾನ ಕಾಲ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಪುಲೆ:

ತೇರಣ ಬೆಪ್ಪದ್ ಕಾಪಳ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಇಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಶೋಕಿಕ್ಕಾಯಿತ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವ ತೇರಣತ್‌ನ ಬೆಪ್ಪದುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅದ್ ಪದ್ಧತಿ ಅಲ್ಲ.

ಅನ್ನನೇ ಮಂಗಲಾನ ಕಾಲ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಪ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ಅಂಬಲಕ್ ಪೋಯಿತೇ ಪೋಪ. ಚತ್ತಕ ಮಾತ್ರ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಪೊ!

ಬಾಮನೆಲ್ ಪಾಡಿತ್ ಪೆದ ಇಡುವ:

ತಾಮನೆ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಬಾಮನೆರ ಮೊಟ್ಟ್‌ಪತ್ತ್‌ನ ಕನ್ನಿಕ್ ಬಾಮನೆಕಾರ ತಂಗಕ್ ಕುಶಿ ಅಪನ್ನತ ಪೆದತ್‌ನ ಇಡುವದುಂಡ್, ಆಖೀರಿಲ್ 'ಅವ್ವ'ಂದ್ ಬಪ್ಪನ್ನತ ಪೆದತ್‌ನೇ ಇಡುವ.

ಉದಾ :	ತಾಮನೆ ಪೆದ	ಬಾಮನೆಲ್
	ಚೋಮಿ	ಚೋಮವ್ವ
	ನೀಲು	ನೀಲವ್ವ, ಮಾಚವ್ವ...

ಬಾಮನೆಲ್ ಮಿಂಞಲೇ ಓರ್ 'ನೀಲವ್ವ' ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಬೆಚ್ಚೋಳಿ. ಅಕ್ಕ 'ನೀಲಮ್ಮಾಂದೋ' ಪೊನ್ನಮ್ಮ (ವ್ವ)'ಂದೋ ಪೆದ ಮಾತುವ. ಓರ್ ಮನೆಲ್ ಒರೇ ಪೆದತ್‌ರ ದಂಡಾಳ್ ಇಪ್ಪಕಾಗಾಂದ್ ನಿರ್ಕ್-ನಿರ್ಬಂಧ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಕಾಕುವಕ್ ಕಷ್ಟ ಆಪಾಂದಚ್ಚಿಕೇ ಈ ಬದ್‌ಲಾವಣೆ.

ಮನೆ ಮುಟ್ಟುವದುಂಡ್; ಪೋಳಿಯವೂ ಉಂಡ್:

ಮೂರ್ತ ಕಯಿಂಜಾಂಡ ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ವಡಿಯಂಡ ಮನೇಲಿಂಜ ತಾಮನೆಕ್ ಪೋಪದಿಪ್ಪ. ಪೋಳಿಯತ್‌ನ ಆದ್ಯಕ್‌ಣ್ಣಾಂಡ ಮನೆಲಿಂಜ ಮೂಡಿರ ಮನೆಕ್ ಅಕ್ಕಿ, ತೆಂಗೆ, ಪಾಲ್, ಕೊಡಿಯೆಲೆರನ್ನತಾನೆಲ್ಲಾ ಇಟ್ಟಿತ್ ಕೊಂಡಪೋಪ. ಆ ಅಕ್ಕಿಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಯಸ ಮಾಡುವದ್ ಪದ್ಧತಿ. ತಾಮನೆಲಿಂಜ ಪೊರ್‌ಡುವಕಲೂ ಪೋಳಿಯತ್‌ನ ಖಾಲಿ ಅಯಿಪುಲೆ. ಪುಟ್ಟ್‌ಬರ್‌ತಿತ್, ಪಾಯಸ ಮಾಡಿತ್ ದುಂಬ್ ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಅಯಿಪ. ಅನ್ನನೇ ಬಾಮನೆಂಜ ತಾಮನೆಕ್ ಕಳ್ಳ್‌ಂಗರಿಯಾಯಿತ್ ಪೋಪ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಉಂಡ್. ಪಂಡೆಲ್ಲಾ ಕಾಚಿಂಗಳ್ಳ್-ಕೋಳಿ ಎರ್ಚಿ ಇದ್‌ಂಡ ವಿಶೇಷ. ಇಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಮ್-ಬ್ರಾಂಡಿ ವಿಸ್ಕಿರದೇ ತಗರ್ದಿ!

ಪೊಟ್ಟಿ ದುಂಬ್ಚಿಡುವ; ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ:

ವಾಲೆ-ಮಾಲೆ, ಬಳೆ-ಕಾವೋದ್‌ರಾಂದಿಲ್ಲತೆ ತರಾವರಿ ಪದೀಚ, ಮಾಲ್‌ಮಟ, ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆನೆಲ್ಲಾ ಇಟ್ಟ್‌ರೊಂಜಿ ಮೂಡಿಕ್ ಪೊಟ್ಟಿ ದುಂಬ್-ಚಿಡುವದುಂಡ್. ಅನ್ನನೇ ಬಾಮನೆಲ್ ಪೊಟ್ಟಿ ನೋಟುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಉಂಡ್. ಮೂರ್ತ ಕಯಿಂಜಾಂಡ ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಪೊಲಾಕ ಇದ್ ನಡ್‌ಪ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿತ್ ಬೋಜಕರ್ತಿಯೇ ಪೊಟ್ಟಿ ನೋಟುವ.

ಎಣ್ಣತ್‌ಲೆ" ಎಣ್ಣುವ ಜವಾಬ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವ. ಇಯಿಂಗಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಆಟ್ ಗೊತ್ತ್‌ಲ್ಲತದೂ ಇವು ಮಂದ್‌ಕ್‌ಳಿವಕ್ ಮಡ್‌ಚಿ ನಿಪ್ಪಕ್ ಇಂಞ್‌ಞೋರ್ ಕಾರಣ. ಇಯಿಂಗಕ್ ಗೊತ್ತುಳ್ಳ ಒರೇ ಆಟ್ ಎಣ್ಣಾಕ ಬೊಳಕಾಟ್ ಮಾತ್ರ. ಪೀಲಿಯಾಟ್, ಕೊಂಬಾಟ್‌ರನ್ನತದ್ ಇಡೀ ಯವಕಪಾಡಿಲ್ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲೆ (ಕೊಡವಳೂ ಆಡುಲೆ). ಕಾಪಳ ಪೊಂಗಕ್ ಉಮ್ಮತ್ತಾಟ್ ಗೊತ್ತ್‌ಲೆ (ಪಂಡ್ ಆಡುವ ಇಂಜತ್). ಪಡಿಕೊಂಡೂಂದ್ ಪೂದಿ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೂಲಿ ಪಣಿಕಾರಳಾನ ಇಯಿಂಗಕ್ ಪಡಿಪಕ್ ಪುರ್‌ಸೊತ್ತ್‌ಲೆ; ಪಡ್‌ಪಿಚಿಡುವಕ್ ಜನಳೂ ಇಲ್ಲೇಂದ್ ಬೇಜಾರ ಪರ್‌ಂದತ್.

ಕಾಪಳಡ ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ:

ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್ ಕಾಪಳಡ ಮಂಗಲ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಮನೆಲೇ ಆಪ ಇಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಯಿತ್ ದಂಪತಿ ಮಂಗಲವೇ ನಡ್‌ಪ. ಕೊಡವಕಾಚೇಂಗಿ ಮಂಗಲಕ್ ಕೊಡವ ಸಮಾಜ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕಾಪಳಕ್ ಅನ್ನತ ಏದೋರ್ ಕಾಪಳ ಸಮಾಜವೂ ಇಲ್ಲೆ. ಬೋರೆ ಸಮಾಜತ್ ಬಾಡಿಗೆ ತೊರ್‌ಂಜಿತ್ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪಚ್ಚಕ್ ಪಣಕಾಸೂ ಇಯಿಂಗಡದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಇಯಿಂಗಡ ಮಂಗಲಕ್ ಉಳ್ಳ ಒರೇ ಒರ್ ಆದನೆ ಎಣ್ಣಾಕ ಕಕ್ಕಬೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್.

ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ ಮನಾರ ಕೊಡವಡನೆಕೇ. ಅರುವಮುಂಡ್, ಬೋಜಕಾರ-ಬೋಜಕರ್ತಿಯೂ ಬೋಂಡು. ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ, ತೊಡಂಗ್, ಗೆಜ್ಜೆತಂಡ್, ಕಟ್ಟಿಬಳೆಯೂ ಇರೊಂಡು. ಆಚೇಂಗಿ ಕಾಪಳಡಾತ್ ಏರ ಜನಕೂ ಸ್ವಂತ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ ಇಲ್ಲೆ. ಕುಪ್ಯ ಇಂಜಕ ಚೇಲೆ ಇಲ್ಲೆ, ಚೇಲೆ ಇಂಜಕ ಮಂಡೆ ತುಣಿ ಇಲ್ಲೆ. ಪೀಚೆಕತ್ತಿಯಂತೂ ದಾಡ ಕೈಲೂ ಇಲ್ಲೆ. ಬೋರೆಯಿಂಗಡ ಸಾಲ ಪಡ್‌ಂದಿತೋ, ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿಂಜ ಕೇಟಂಡ್ ಬಂದಿತೋ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಯವ. ಆಚೇಂಗಿ ಪದ್ಧತಿನ ಮಾತ್ರ ಕೈಬುಡುಲೆ. ಮಂಗಲಕಾರಂಗ್ ಬೊಳ್‌ತ ಕುಪ್ಯ ಕಡ್ಡಾಯ.

ಕೊಡವಡನೆಕೇ ಬಾಳೆಕೆತ್ತುವದುಂಡ್. ಪಕ್ಕತ ಬೆಂದುವಕ್ ಬಾಳೆ ಮರ್ಯಾದಿಯೂ ಉಂಡ್. ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ (ಸ್ವತಃ ಇಯಿಂಗಳೇ ಕೊಟ್ಟಿಯವ) ಪಾಟುಂಡ್. ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಪೋಪದೂ ಉಂಡ್. ಪಲಿಯ ಪಣವೂ ಉಂಡ್. ನೀರ್ ಚಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಇಲ್ಲತಿಲ್ಲೆ.

ಕೂಡೋಳಿ (ಕೂಡಾವಳಿ) ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್:

ಕಾಪಳ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಕೂಡೋಳಿ ಮಂಗಲಕ್ ಅವಕಾಶ ಉಂಡ್. ಅಣ್ಣ ಚತ್ತ್‌ಕ 'ನಾಡಮಮ್ಮ್ಂಡ ಬದ್‌ಕ್ ಪಾಳಾಪಕ್ ನಾ ಬುಡುಲೇ'ಂದ್ ತಮ್ಮ್ಂಣ ಬಲ್ಯ ಮನಸ್ಸ್ ಮಾಡ್‌ನಕ ಅಣ್ಣಂಡ ವಿಧವೆನ ಇಂಪೊ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚವಲು. ಅನ್ನನೇ ವಿದವೆನ ಬೋರೆ ಮನೆಕಾರಕೂ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚಿ ಕೊಡ್‌ಪಾತ್ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಲ್‌ಕ ಬರ. ವಡಿಯ ಬುಟ್ಟ ಪೊಣ್ಣ್‌ನೋ ಬೋರೆವು ಮಂಗಲ ಕಯಿಪಕ್ ಅವಕಾಶ ಉಂಡ್.

ಆಚೇಂಗಿ ವಾಸ್ತವತ್ ಇನ್ನತ ಕೂಡೋಳಿ ಮಂಗಲ ನಡ್‌ಪದ್ ಭಾರೀ ಅಪರೂಪ. ಒಟ್ರಾಸಿ ಕಾಪಳಡಾತ್ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಕಯ್ಯಾಂದಿಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಇನ್ನನೆ ದಂಡನೇ ಮಂಗಲತ್ ಮೂಡಿ ಮೂರ್ತಕ್ ಮುಕ್ಕಾಲಿಲ್ ಅಳ್‌ಪನೆಕಿಲ್ಲೆ. (ಪಲಯತ್ ಅಳ್‌ಕೊಲು) ಎನ್ನ್ಂಗೆಣ್ಣಕ ಪದ್ಧತಿ ಪೋಲೆ ತಾಂಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಲ್ ಒರ್ ಮೂಡಿಕ್ ಒರೇ ಮೂರ್ತ.

ಜಾತಕ ನೋಟುವ:

ಕಾಪಳಕ್ ಜಾತಕತ್ ನಂಬಿಗೆ ಉಂಡ್. ಒಂದೋ ಅಂಬಲತ್, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕಣಿಯಡಲ್ಲಿ ಇದ್‌ನ ನೋಟ್‌ಚಿಡುವ. ಕ್‌ಣ್ಣಮೂಡಿಕ್ "ಒತ್ತ್‌ಬುದ್ನತೇಂಗಿ" ಮಾತ್ರ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪ. ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಕುಂಞಿಕ್ ಪೆದ ಇಡುವಕ, ಮಂಗಲ ಕಯಿಪಕ, 'ಚತ್ತನಾಳ್' ನೋಟುವಕ... ಇನ್ನನೆ ಎಲ್ಲಾ ನಲ್ಲ ಕಾರ್ಭಾರ್‌ನೋ ಇವು ನಲ್ಲ ಘಳಿಗೆ ನೋಟಿತೇ ಸುರುಮಾಡುವ.

ಒಕ್ಕಪರಜೆ, ಮುಕ್ಕಪರಜೆ ಉಂಡ್:

ಇನ್ನತ ಮಂಗಲ ಕಾಪಳ ಪದ್ಧತಿಲೂ ಉಂಡ್; ಇಕ್ಕ ನಡ್‌ಂದಂಡೂ ಉಂಡ್. "ಒಕ್ಕ ಮುಡಿಯುವ ಕಾಲಕ್ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಪೆತ್ತ" ಎಣ್ಣುವ ಪಳಂಜೊಲ್ಲ್‌ರನೆಕೆ ಒರ್ ಒಕ್ಕ ಮನಾರ ಮುಡಿಂಜಿತ್ ಆಖೀರಿಲ್ ಒರ್ ಮೂಡಿ ಮಾತ್ರ ಇಂಜಕ, ಅನ್ನತ ಮೂಡಿನ ಬೋರೆ ಒಕ್ಕಕ್ ಕೊಡ್‌ತಕ ಮೂಡಿರ ಒಕ್ಕ ಮನಾರ ಒಡ್‌ಂಗಿ ಪೋಯಿರುವ. ಅದ್‌ಂಗಾಯಿತ್ ಆ ಮೂಡಿನ ಅದೇ ಮನೆಕೇ ಮಂಗಲ ಮಾಡಿತ್ ಕ್‌ಣ್ಣನ ಆ ಕುತ್ತಿಕ್ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಡುವ. ಇದ್‌ನೇ 'ಒಕ್ಕಪರಜೆ' ಕುತ್ತಿಕ್ ನಿಪ್ಪದ್' 'ಮಣ್ಣ್‌ಕ್ ನಿಪ್ಪಂದ್'ಂದೆಲ್ಲಾ ಎಣ್ಣುವ. ಇನ್ನತ ಮಂಗಲತ್ ಮೂಡಿರ ಮನೆರ

ಮನಾರ ಸೊತ್ತ್‌ಕೂ ಕ್‌ಣ್ಣ ಹಕ್ಕ್‌ದಾರನಾಪ. ಕ್‌ಣ್ಣಾಂಗ್ ಒರೊಮ್ಮತೆ ಮೂಡಿರ ಮನೆಲೇ ಇಪ್ಪಕ್ ಕುಶಿ ಇಪ್ಪುಲೆ. ತಾಂಡ ಮನೆರ ಸೊತ್ತ್‌ನೋ, ಮನೆಕಾರಳೋ ನೋಟಿಯುವನ್ನತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಪ್ಪ. ಅನ್ನತ ಸಂದರ್ಭತ್ ಒಕ್ಕ ಪರಜೆಕ್ ಬದ್‌ಲಾಯಿತ್ 'ಮಕ್ಕ ಪರಜೆ'6 ಮಂಗಲ ಕಯಿಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಇದ್ ಅಪರೂಪ.

ಬೋರೆ ಕೆಲವು ಪದ್ಧತಿ:

ಕಾಪಳಡದಲ್ಲಿ ಪಂಡ್ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ತೊಟ್ಟ್‌ಪಣ ಇನ್ನತದೆಲ್ಲಾ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ. ಮಂಗಲಕಾರಂಗ್ ಬೊಳ್‌ಪುಕುಪ್ಯ, ಚೋಪುವಸ್ತ್ರ ಇನ್ನತದೆಲ್ಲಾ ಕಡ್ಡಾಯ. ಕಾಪಳಡಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರ್ತತ್‌ರಂದ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮೂಡಿನ ಕೈ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಒಪ್ಪುವದುಂಡ್ (ಚಿತ್ರ ನೋಟಿ).

ಅನ್ನನೇ ಮಂಗಲ ಇಳಿವಕಾಪಕ ಪಿಂಞ ಬಾಮನೆಲ್ ನೀರ್ ಚಾಣಶಾಸ್ತ್ರತ್‌ರ ನೇರತ್ ಮಂಗಲಕರ್ತಿನ ಬಟ್ಟೆ ತಡ್‌ಪದುಂಡ್. ಮೂಡಿರ ಮನೆಕಾರ ಕ್‌ಣ್ಣಾಂಡ ಮನೆಕಾರಕ್ 'ಬಾಳೆಬಿರ್‌ದ್' ಕೊಡ್‌ಪದೂ ಉಂಡ್. ಸಾಧಾರಣ ಅರ್ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಪನ್ನೆರಂಡ್ ಬಾಳೆ ಕೆತ್ತುವ. ಬೆಂದುವ ದುಂಬಾ ಇಂಜಕ ಪದಿನೆಟ್ಟ್ ಬಾಳೆ ಕೆತ್ತಿತ್ ಬೆಂದು ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡುವದೂ ಉಂಡ್. ಬಾಳೆಪಣ ಕೊಡ್‌ಪದೂ ಉಂಡ್.

ಮೂಡಿ ಬಾಮನೆಕ್ ಬಂದಾಂಡ ಪಿತ್ಯಾಂದೇ ತಾಮನೆಕ್ ಪೋಪದ್ ವಾಡಿಕೆ ಆಚೇಂಗಿಯೂ, ನಲ್ಲದಿನ ನೋಟಿತೇ ತಾಮನೆಕ್ ಅಯೆಪೊ. ಆ "ಪಿತ್ಯಾಂದ್" ಚೊವ್ವಾಚೆ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೊಳ್ಯಾಚೆ ಆಯಿತ್ ಇಂಜಕ ಅಂದ್ ತಾಮನೆಕ್ ಅಯೆಪುಲೆ.

ಕೊಡವಡಾತ್ ಪಂಡ್ 'ಪೈತಾಂಡೆಕಳೆಪ' ಮಂಗಲ ಇಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕಾಪಳಡಾತ್ ಇದ್ ಇಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ 'ಕೆಮಿಕುತ್ತಿ ಮಂಗಲ' ಪಂಡ್ ಇಂಜತ್ ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ.

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮಂಗಲ ಉಂಡ್:

ಕಾಪಳಡಲ್ಲಿ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ ಒರ್ ಬಲ್ಯಾದೆ ವಿಶೇಷತೆ ಎಣ್ಣಾಕ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ ಅಂತರ್ಜಾತಿ-ಅಂತರ್ ಧರ್ಮೀಯ ಮಂಗಲ!ಕಾಪಳಂಗ ಈ ವಿಷಯತ್ ವಿಶ್ವ ಮಾನವಂಗ! ಎನ್ನ್‌ಂಗೆಣ್ಣಾಕ ಇವು ಗೌಡಂಗಕ್ ಮೂಡಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಕ್ರಿಸ್ತಾನಂಗಕ್ ಪೊಣ್ಣ್‌ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಮಲಯಾಳಕಾರಕೂ ತಂಗಡ ಪೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಪೊರ್‌ಮೆಲಿಂಜದಾರ್ ಬಂದಿತ್ ಕೇಟಕಲೂ

ಅಯಿಂಗಕ್ ಮೂಡಿಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಇವು ತಯಾರುಂಡ್. ಅಚ್ಚಿಕೇ ಅಲ್ಲ. ಪರಜಾತಿರ ಪೊಮ್ಮಕ್ಕಳೋ ಇವು ಮಂಗಲಾಯಿತ್. ಚೆನ್ನ ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಓರ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮೂಡಿನೋ ಕಾಪಳ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮಂಗಲಾನದುಂಡ್. 'ಬ್ಯಾರಿಉಮ್ಮ'ಂದೇ ಅವಳ ಇವು ಕಾಕುವ. (ಇಕ್ಕ ಅವಡ ವಡಿಯ ಚತ್ತ್ ಪೋಯಿತಿಂಜಕಲೂ ಅವಡ ಮಕ್ಕ ಬಾಯಿತೇ ಉಂಡ್)

ಇವು ಡೌರಿ ಎಡ್‌ತವುಲೆ; ಕೊಡ್‌ಪದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಪರಜಾತಿ, ಪರಧರ್ಮಕಾರಕ್ ಕಾಪಳ ಮೂಡಿನ ಕೊಡ್‌ಪಕಾಪಕ ಕಾಪಳ ಪದ್ಧತಿಲೇ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚಿ ಕೊಡ್‌ಪ ಆಚೇಂಗಿ ಬಾಮನೆಲ್, ಬಾಮನೆಕಾರಡ ಪದ್ಧತಿ, ಧರ್ಮಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ನಡ್‌ಂದವೊಂಡೂಂದ್ ಅವಕ್ ತಾಕೀತ್ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ. ಅನ್ನನೇ ಕಾಪಳ ಕ್‌ಣ್ಣನೊಬ್ಬೊ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮೂಡಿನ ಮಂಗಲಾಚೇಂದ್ ಬೆಚ್ಚೋಳಿ; ಅವ ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಪಳ ಪದ್ಧತಿನೇ ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡಂಡಿಯಾಪ.

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮಂಗಲ; ಓರ್ ವಿಮರ್ಶೆ:

ಲೋಕತ್ ಹಿಂದೂ, ಇಸ್ಲಾಂ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್... ಇನ್ನತ ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಧರ್ಮತ್‌ಲೂ ಸಾ ಕಾಂಬಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟತನ್ನತ ಕಾಪಳಡ ಈ ಬಲ್ಯಮನಸ್ಸ್‌ಕ್ ಮೊಳಿ ಎನ್ನಿಕ್ಕು? ಇದ್ ಬೇರ್‌ಚಿಡಂಡಿಯ ವಿಷಯ.

ಲೊಕತುಳ್ಳ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮತ್‌ರ ಆರ-ಬೇರತ್‌ನೋ ಕಾಪಳಂಗ ಕುಯ್ಯೋಡೆ ಅರ್‌ಗಣೆ ಮಾಡಿತಿಕ್ಕು. ಆನಗೊಂಡ್ 'ವಿಶ್ವಮಾನವ ಧರ್ಮ'ವೊಂದೇ ನೇರ್‌ಂದ್ ಕಾಪಳಂಗ ನಂಬಿತಿಕ್ಕೊಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡಲುವಾ? ನೇರಾಯಿತೂ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಎನ್ನಂಗೆಣ್ಣಕ ಇಚ್ಚಕೆಲ್ಲಾ ನೂಟಾಂಡ್ ಕಯಿಂಜಕಲೂ ಕಾಪಳ ಕರ್‌ಂದಲೆಲ್ ಇಂಞೂ ಒರೇ ಒರ್ ಡಿಗ್ರಿಕಾರನೂ ಸೃಷ್ಟಿಆಯಿತ್‌ಲೆ! ವಿದ್ಯಾ ಕೋವುಲ್ ಏರ ಬಯ್ಯುಉಳ್ಳ ಇಯಿಂಗಕ್ ಎಲ್ಲಿಯತ್ 'ವಿಶ್ವಮಾನವ' ಪರಿಕಲ್ಪನೆ?!

ನಾಕ್ ತೋಂದುವದ್ ಇನ್ನನೆ. ಕಾಪಳಂಗ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳದೇ ಯವಕಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮತ್ ಮಾತ್ರ. ಮಂಗಲ ಎಂತ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಈ ಗ್ರಾಮತ್‌ರೊಳಲೇ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ನಡ್‌ಕೊಂಡು. ಓರೊಮ್ಮತೆ ಬಯತ್‌ಕ್ ಬಂದ ಮೂಡಿಯಡ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇಪ್ಪ. ಅಚ್ಚಕ್ ಕಾಪಳ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ ಅಲ್ಲಿ ಕ್‌ಟ್ಟ. ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಕ್‌ಣ್ಣ ಇಂಜಕಲೂ ಅಂವೊ ಏರ ಪಕ್ಕತ್‌ರ 'ಚೋರೆ ಸಂಬಂಧಿ' ಆಯಿತಿಕ್ಕು. ಅಕ್ಕ ಅವನ ಮಂಗಲಾಪ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಇನ್ನತ ಸಂದರ್ಭತ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವ ಬಟ್ಟೆ ಎಣ್ಣಕ, ಒಂದೋ 'ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ' ಅಲ್ಲೇಂಗಿ 'ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮಂಗಲ';

ಆಚೇಂಗಿ ಕಾಪಳಡಾತ್ 'ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ' ಇಲ್ಲೆ. ಓರ್ ಪೊಣ್ಣ್-ಮಕ್ಕಳ ಚಾಕುವದೇ ಕಷ್ಟ. ಇನ್ನನಿಪ್ಪಕಾಪಕ ಈರಂಡ್-ಮುಮ್ಮೊಂದ್ ಪೊಂಗಳ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಸಂಸಾರ ಚಾಕುವಚ್ಚಕ್ ಪೊದತ್ ಇಯಿಂಗಡ ಪಣಕಾಸ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಖಂಡಿತಾ ಇಲ್ಲೆ. ಆನಗೊಂಡ್ ಇಂಞಿ ಉಳ್ಳೋರ್ ಬಟ್ಟೆ ಎಣ್ಣಾಕ, ತಂಗಡ ಜಾತಿಕಾರ ಬೋರೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲತಾನಗೊಂಡ್ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮಂಗಲ. ಇನ್ನತದೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣತ್‌ನಗೊಂಡ್ ಕಾಪಳಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪಂಡ್ ಇಂಜಚ್ಚಕೇ ಉಂಡ್. ಪೆರ್‌ತಂಡೇ ಇಲ್ಲೆ.

ಕಾಪಳಡ ಚಾವು ಪದ್ಧತಿ:

ಪುಟ್ಟ್‌ನವೊಂಗ್ ಚಾವು ಕೆಟ್ಟಿ ಬೆಚ್ಚ ಕೂಪದಿ! ಕಾಪಳಡ ಚಾವುಲೂ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಮೇಂಗಿತುಂಡ್. ಚಾವಾಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಬಾಡೆಕೆಡ್‌ಪ. ಕಟ್ಟ್‌ಲೋ, ಕೋಂಬರೆಲೋ ಚಾವಕಾಗಾಂದ್ ನಂಬಿಕೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಂಞಿ ಬದ್‌ಕುಲೇಂದ್ ಕಂಡಕ ಅಂವೊನ/ಅವಳ ಬಾಡೆಕೆಡ್‌ತಿತ್ ಒತ್ತೆ ಪಲ್‌ಂಬುಲ್ ಬುದ್ದಾಕುವ.

ವಡಿಯ ಚತ್ತಕ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ತಾಲೆ-ಮಾಲೆ, ಪತ್ತಾಕ್-ಪದೀಚತ್‌ನ ಮನಾರ ಉತ್ತಿರುವ. ಅಕ್ಕಲೆ ತೊಟ್ಟ್ ಅವ ಶಾಸ್ವೀತ ಆಯಿತ್ ಬೊಳ್‌ತ ಪೊಡಿಯತ್ ನೇ ಉಡ್‌ಕೊಂಡು. (ಆಚೇಂಗಿ ಪೊಣ್ಣ್ ಚಿತ್ತಕ, ವಡಿಯ ಇನ್ನನೇ ಇರೊಂಡೂಂದ್ ಪದೇ ನೇಮ ಇಲ್ಲೆ!)

ಓಣೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ; ನೀರ್‌ಕ್‌ಳಿವ:

ಕೇಕೊಳಕ್ ಪುಳ್ಳಿ, ಕೆತ್ತುವಕೋ, ಕುಂಛ್ ಕುಯಿಪಕೋ ಪೋನ ಪಿಂಞಿ, ಇಪ್ಪರ ಮನೆಕಾರ ತಂಗ ಇಟ್ಟ, ಬಟ್ಟೆಲೇ ನೀರ್‌ಕ್ ಇಳಿಯುವ. ಚತ್ತವೊಂಡ ಪೊಣ್ಣ್-ಮಕ್ಕ, ತಮ್ಮಣ-ತಂಗೆ, ಮಯಿಮ-ಮಚ್ಚ್‌ಣ್‌ಟಿ... ಇನ್ನನೆ ಎಳಿಯ ಸಮ್ಮಂದಕಾರ ಮಾತ್ರ ನೀರ್‌ಕ್‌ಳಿವ.

ಅನ್ನನೇ, ಪೊಲಾಕ ನೇರತೆ ಎಣ್ಣಾಕ ಕಾಕೆ-ಪಕ್ಷಿ ಪವಾಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೇ ಓಣೆಕ್ ಕೂಳ್‌ಬೆಪ್ಪ. ಇದ್ ಬೈಟ್ ಚತ್ತಯಿಂಗಕ್ ಮಾತ್ರ. ಪೊವುಲ್ ಚತ್ತತೇಂಗಿ 'ಕೂಳ್‌ಬೆಪ್ಪದ್' ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಪೊಲಾಕ ನೇರತೇ. ಒಟ್ರಾಸಿ ಓಣೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಕ್ಕತೆ ಚಾವು ಎಡ್‌ಪುಲೆ.

ಕುಳಿಕ್ ನಿಪ್ಪ; ಮೇಂಗತೆಯೂ ನಿಪ್ಪ:

ಚತ್ತಾಂಡ ಪಿತ್ಯಾಂದ್‌ಂಜೇ ಕುಳಿಕ್ ನಿಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಅದ್‌ಂಗ್ ಅನುಕೂಲ ಇಲ್ಲತವು 3ನೇ ದಿನ ನಿಪ್ಪ. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಪನ್ನೊಂದನೇ ದಿನಕ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಎಕ್ಕಾಚೇಂಗಿಯೂ ಕುಳಿಕ್‌ನಿಕ್ಕೊಲು. ವಡಿಯ ಚಿತ್ತ್ರಕ ಪೊಣ್ಣೊ, ಪೊಣ್ಣ್ ಚಿತ್ತ್ರಕ ವಡಿಯನೂ ಕುಳಿಕ್‌ನಿಪ್ಪ. ಪೊಣ್ಣ್ ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಪೆರಿಯ ಮೋಂವೊ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಮೋವಳೂ ನಿಕ್ಕೊಲು. ಕಾಪಳಡ ಪದ್ಧತಿಯೋಲೆ ಅವ್ವ ಚತ್ತ್ರಕ ಪೆರಿಯ ಮೋವ ಕುಳಿಕ್ ನಿಕ್ಕೋಂಡು. ಮೋವ ಇಲ್ಲತಾನಲ್ಲಿ ಪೆರಿಯ ಮೋಂವೊ ನಿಕ್ಕೊಲು. ಅಪ್ಪ ಚತ್ತ್ರಕ ಎಳಿಯ ಮೋಂವೊ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಮೋವ ಕುಳಿಕ್ ನಿಕ್ಕೊಲು.

ಒಕ್ಕಕ್ ತೂಟ್‌ಂಗಳ ಉಂಡ್; ಆಚೇಂಗಿ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪುಲೆ : ಕಾಪಳಕ್ ಸ್ವಂತ ತೂಟ್‌ಂಗಳ ಉಂಡ್. ಉಳ್ಳ 40 ಕುಡಿಕೂ ಒರೇ ತೂಟ್‌ಂಗಳ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಿಂಗಡಾತ್ ಇಕ್ಕ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪದ್ ವಾಡಿಕೆಲ್ ಇಲ್ಲೆ. ತೂಟ್‌ಂಗಳ ಏರ ದೂರತ್ (ಅಂದಾಜ್ ದಂಡರೆ ಕಿ.ಮೀ.) ಉಳ್ಳದೂ ಇದ್‌ಂಗೋರ್ ಕಾರಣ. 'ಕೇಕೊಳದೂರತ್ ಉಳ್ಳಾನಗೊಂಡ್ ನಂಗಡ ಮನೆಕ್ ಕೂಳಿಯ ಬಪ್ಪುಲೆ; ಎನ್ನ್‌ಂಗೆಣ್ಣಕ ಬೈಟ್ ಪೊರ್‌ಟ ಕೂಳಿ ಬಂದಿತ್ ಇಲ್ಲಿಕೆತ್ತ್ರಣೆಕ್ ನೇರ ಪೊಲ್‌ಂದೋಪಾ'ಂದ್ ತೊಂಡಂಗ ತಮಾಸೆ ಪರೆವದುಂಡ್.

ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ್ ಉಳ್ಳನೆಕೆ ತೆಂಗೆ, ಮಂಗೊಡ, ಕ್‌ಂಡಿಕೊಡ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಪಳ ಪದ್ಧತಿಲೂ ಉಂಡ್. ತೆಂಗೆನ ಕೇಕೊಳತ್ ಚುಡುವಕ್ ಒರ್‌ಕ್‌ನ ಪುಳ್ಳಿಕ್ ಕುಟ್ಟಿತ್ ಒಡಕೊಂಡು. ಅಪ್ಪ ಚತ್ತ್ರಕ ಮಕ್ಕ ಇದ್‌ನ ಮಾಡುವ. ಅನ್ನನೇ ಮಂಗೊಡತ್‌ನೋ ಕೇಕೊಳತ್ ಒಡ್‌ಪ. ಅಣ್ಣ ಚತ್ತ್ರಕ ಅಣ್ಣಂಡ ಮೋಂವೊ, ಮೋವ ಪಿಂಞ ತಮ್ಮಣ ಕೂಡಿತ್ ಇದ್‌ನ ಮಾಡೊಲು. ಆಚೇಂಗಿ 3 ಆಳ್ ಇರಂಡಿಯದ್ ಕಡ್ಡಾಯ. ತೆಂಗೆನಚ್ಚಿಕೇ ತಿತ್ತ್‌ಕ್‌ಡುವ. ಕ್‌ಂಡಿಕೊಡತ್‌ನ ಅಲ್ಲಿ ಕುವುಂಚಿತ್ ಬೆಪ್ಪ, ಬಯ್ಯಂಜಿ ಬಯ್ಯಕೇ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಬಳೆ ಒಡ್‌ಪ; ತೇಕೆ ಉತ್ತುವ:

ಚತ್ತ ವಡಿಯಂಡ ಚಾವುನ ಕೇಕೊಳತ್ ಪುಳ್ಳಿರ ಮೀದ ಬೆಚ್ಚ ಪಿಂಞ ಪೊಣ್ಣಾನವ ತಾಂಡ ಕುಪ್ಪಿ ಬಳೆನ ಕುಟ್ಟಿತ್ ಒಡ್‌ಪ. (ಶಾಸ್ತ್ರಪೋಲೆ ಅದ್ ಅರುವಂಡ ಕೆಲಸ.) ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಕೆಲವು ಪೊಂಗ ಕುಪ್ಪಿರ ಕಲರ್ ಬಳೆನ ವಡಿಯ ಚತ್ತ ಪಿಂಞವೂ ಇಡುವದುಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕರ್‌ತ ರಂಗ್‌ರ ಕುಪ್ಪಿ ಬಳೆನ ಮಾತ್ರ ಇಡುಲೆ. ಅನ್ನನೇ ಕೇಕೊಳತ್ ಕರ್ತಮಣಿನೋ ಉತ್ತುವ. ಅದ್‌ನ ಅರುವ ಉತ್ತೊಂಡು. ಕಾಪಳಂಗ,

ಚತ್ತ 40 ದಿನತ್‌ರೊಳ್‌ಲ್ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ತೇಕೆ ಉತ್ತುವ.

ಮಾದ ಕಯಿಪ; ಪೊಲ್‌ಚಿ ಪಾಟೂ ಉಂಡ್:

ಚತ್ತ ಪನ್ನೊಂದನೇ ದಿನತ್ ಮಾದಕಯಿಪ. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪೋಲೆ ಅಂದ್ ಹೆಸರ್‌ಪಾಯಿಸ, ತಂಬುಟ್ಟ್, ಬಾಳೆಕರಿ, ಬೂದಿಕುಂಬಳ... ಇನ್ನತ ತೀನಿ ಮಾಡುವ. ಕೂಟ್‌ಕ್ ಕೋಳಿ ಎರ್ಚಿ, ಪಂದಿಕರಿ, ಕಳ್ಳೂ ಇಪ್ಪ! ಮಾದ ಕಯಿಂಜಂದ್ ಮಚ್ಚಣತ್‌ರ ಮೀದ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೈಟ್ ಊರ್‌ಕಾರಳೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿತ್ ಪೊಲ್‌ಚಿ ಪಾಟ್ ಪಾಡುವದೂ ಉಂಡ್.

ಮಂಡೆ ಉಳ್‌ಪುವ; ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪ:

ಚತ್ತಾಂಡ ಪಿತ್ಯಾಂದೇ ಆ ಮನೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟ ಆಣಾಳ ಮಂಡೆ ಉಳ್‌ಪುವ ಎಣ್ಣಕ ಚತ್ತವೊಂಡ ಎಳಿಯಯಿಂಗ ಮಾತ್ರ ಮಂಡೆ ಉಳ್‌ಪುವ. ಚತ್ತಿತ್ 40 ದಿನ ಕಯಿಂಜ ಪಿಂಞ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪದುಂಡ್. ಕುಳಿಕ್ ನಿಂದಯಿಂಗಳೇ ಇದ್‌ನ ಬೆಕ್ಕೊಂಡು. ವಡಿಯ ಚತ್ತಕ-ಪೊಣ್ಣ್-ಮಕ್ಕ ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪಕ್ ಏರ ಸೆರಿಯಾನವು.

ನರಿಮಂಗಲ ಕಯಿಪ ಇಂಜತ್:

ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟುವಕ, ಮನೆಕಾರ ಚತ್ತಕ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪಕೇ ತೋಕ್ ಇಲ್ಲತ ಇವು, ಇಂಞಿ ನರಿಮಂಗಲ ಕಯಿಪ ಇಂಜದ್ ಎನ್ನನೇಂದ್-ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಂಡ. ಇವು ಪಂಡ್ ಅಂಬ್-ಬಿಲ್ಲ್‌ಲೂ, ಬೊಡಿಲೂ ನಲ್ಲ ಗುರಿಕಾರ ಆಯಿತ್ ಇಂಜತ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ತರಾವರಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಳ್ತ್‌ಕಾರ ಅಂದ್ ತಂಗಡ ಡೈರಿಲ್ ಎಳ್‌ದ್‌ನಾನ ಕಾಂಗೊಲು.

ಇವು ಇಕ್ಕತ್‌ರನೆಕೆ ಪಂಡೂ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಪಣೆಕಾರಳೇ ಅಯಿತಿಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ಇವೂ ತಂಗಡ ಯಡಮಾನಂಡ ಕೂಡೆ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಬೋಟೆ ಪೋಪ ಇಂಜತ್. ಅಲ್ಲೇಂಗಿ, ಕೊಡವ ಯಜಮಾನನೇ ತಂಗಡ ಅತ್ತಳ, ಉಪ್ಪೆತ್ತಳ ನರಿ ಪುಡ್‌ಚಿರುವಾಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಇಯಿಂಗಕ್ ತೋಕ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ನರಿಬೋಟೆಕ್ ಅಯೆಪ ಇಂಜತ್.

"ಸೆರಿ, ನಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಅನ್ನನೆ ನರಿ ಬೊಡಿಬೆಚ್ಚವು ದಾರೇಂಗಿ ಉಂಡಾ?"ಂದ್

ಇಕ್ಕತ ತೊಂಡ-ತೊಂಡಿಯಳ ಕೇಟಕ, ಅವು ಚೆರ್‌ಪತ್ ಇಪ್ಪಕಾಪಕ ತಂಗ ಕಂಡಾನ-ಕೇಟಾನ ಗೇನ ಮಾಡಿಯವ. ಅವು ಚುಮ್ಮಿ ಮಕ್ಕ ಆಯಿತ್ ಇಪ್ಪಕಾಪಕ ಎಣ್ಣಕ 75-80 ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಅರಮನೆ ಕಾಪಳ. 'ಮಾಕು' ಎಣ್ಣುವಂವೊ ನರಿನ ಬೂಕಿತಿಂಜತ್. ಇಂವೊ ಅಪ್ಪಾರಂಡ- ಸಿ. ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಡ ಮನೆಲ್ ಪಣಿಕ್ ಇಂಜಂವೊ.

ನರಿಬೊಡಿಕಾರ ಬಲ್ಯ ಮೀಸೆ ಬುಡುವ. ಪೊರ್‌ಮೆ ಪಟ್ಟಿಲ್ ಬಡಿಯ ಇಟ್ಟಿತ್ ನರಿನೋ, ಕುಪ್ಯ ಇಟ್ಟಿತಣಿಂಜ ನರಿಬೊಡಿಕಾರನೋ ಅಳ್‌ಪ್‌ಚಿಡುವ. ನರಿರ ಮಂಡೆಕೊ, ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮಂಡೆಕೂ ಅಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟಿತ್ ಪಣಕೆಟ್ಟುವ. ಬಂದಯಿಂಗಕೆಲ್ಲಾ ಊಟೋಪಚಾರ ಇಪ್ಪ. ಒಟ್ಟಾಸಿ ಇದ್ ನರಿಕೊಂಡ ವೀರಂಗ್ ಸಮಾಜ ಕೊಡ್‌ಪ ಗೌರವ ಆಯಿತಿಂಜತ್.

ಕಲ್ಲ್‌ಮರ ಕಯಿಪ:

ವಡಿಯ ಚತ್ತಕಲೂ ಪೊಣ್ಣ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿತ್ ವಡಿಯಂಡ ಮನೆಲೇ ಇಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಅವ ತಾನಾಯಿತೇ "ನಾ ಇಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪುಲೆ, ಪೋಪೀ"ಂದೆಣ್ಣಕ ಮಾತ್ರ ದಂಡ್ ಕಡೆ ಅರುವಂಗಕೂಡಿತ್ ನಲ್ಲ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಿತ್, ಅವ ಬಾಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪಕಾಪಕ ಕೊಂಡ ಬಂದಿತ್ ಇಂಜ ಸಾಮಾನ್ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅಯಿಪ. ಅವಕ್ ಕಲ್ಲ್‌ಮರ ಕಯಿಚ ಪಿಂಞ ವಡಿಯಂಡ ಮನೆಲ್ ಕೂಳಿಲ್ಲೆ. ಏದೋರ್ ಹಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಅವಕ್ ಮಕ್ಕ ಇಂಜಕ ವಡಿಯಂಡ ಆಸ್ತಿಲ್ ಪಾಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವ.

ಮುರಿಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ; ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ : ಚಾವುಲ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪದ್ ಪದ್ಧತಿಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಿಂಗಡ ಕೈಲ್ ತೋಕ್ ಇಲ್ಲತಾನಗೊಂಡ್, ಕೊಡವಡಲ್ಲಿಂಜ ತೋಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಕ್‌ಟ್ಟಲೇಂಗಿ ಪಿಟಾಕಿ ಆಚೇಂಗಿ ಪೊಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ವರ್ತಮಾನ ಅರಿಚಿಡುವ. ಅಂತೂ ಪದ್ಧತಿನ ಕೈಬುಡುಲೆ.

ಅನ್ನನೇ ಮುರಿಕೊಂಡಬಪ್ಪದೂ ಉಂಡ್. ಬಾಕೆ ಕೊಡ್‌ತ ಮೋಳಿಯ ಸಾಧಾರಣವಾಯಿತ್ ಇದ್‌ನ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ. ತಂಗೆ-ತಮ್ಮಣಂಗಳೂ ಎಡ್‌ತ ಬರೊಲು. ಅಕ್ಕಚತ್ತಕ ತಮ್ಮಣನೇ ಇದ್‌ಂಗ್ ಸೆರಿಯಾನಂವೊ.

ಚತ್ತಿತ್ ಮಾದಕ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ. ಅರುವ ಬಂದಿತ್ ಬೇಲಿಮರ ಕುತ್ತಿತ್, ಅಡೆ ಇಟ್ಟಿತ್ ಪೋನ ಪಿಂಞ ಕುಳಿಕ್ ಸಿಂದವು ಇದ್‌ನ ಬೆಪ್ಪ.

ಪುತ್ತರಿಲ್ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪ; ಮಂದ್‌ಕೂಪೋಪ; ಆಚೇಂಗಿ ಆಡುಲೆ!

ಕಾಪಳಂಗ ಪುತ್ತರಿಲ್ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪ. ಬೇರತ್‌ರ ವಿಷಯ ಎಣ್ಣಕ ಇಯಿಂಗಡ ನಾಪದ್ ಕುಡಿಲ್ ಸ್ವಂತ ಬೇಲ್ ಇಲ್ಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಪುತ್ತರಿರಂದ್ ಕೊಡವಡ ಬೇಲ್‌ಲ್, ಮುಖ್ಯವಾಯಿತ್ ಅಪ್ಪಾರಂಡ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಬೇಲ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಕೊಡವಡ ಕೂಡೇ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪದ್ ವಾಡಿಕೆ. ಓರ್ ಸಮಯ ಇಯಿಂಗಳೇ ಆದ್ಯ ಬೇಲ್‌ಕ್ ಪೋನಕಲೂ ಕುತ್ತಿ ಮುರಿಚಿತ್ ಆದ್ಯ ಕೊಡವಡ (ಅಪ್ಪಾರಂಡ) ಮನೆಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಇಯಿಂಗಡ ಮನೆಕ್ ಕೊಂಡಬಪ್ಪ. ತಂಗಕ್ ಬೋಂಡಿಯಾಸನೆಕೆ ಸ್ವಂತ ಮಾಡಿಯವನ ಎಣ್ಣಕ ಇಯಿಂಗಕ್ ಸ್ವಂತ ಬೇಲ್‌ಲ್ಲೆ. ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಲ್ ಪಂಡ್ ಇಯಿಂಗಕ್ 30 ಭಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ ಇಂಜದ್ ಕಾಂಬ. ಆಚೇಂಗಿ ಅದೆಲ್ಲಾ ಇಕ್ಕ ಮನಾರ ಯಾಲ ತೋಟ ಆಯಿಪೋಯಿತ್.

ಕಾಪಳಕ್ ಸ್ವಂತ ಮಂದ್ ಇಲ್ಲೆ. ಆನಗೊಂಡ್ ಕೊಡವಡ ಮಂದ್‌ಕೇ ಪೋಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಸರಿಕ್ ಆಟ್ ಗೊತ್ತ್‌ಲ್ಲಾತ್ತಾನಗೊಂಡೂ, (ತಂಗಡ ವಡಮಸ್ತಳಾನ) ಕೊಡವಡ ಕೂಡೇ ಆಡುವದೆನ್ನನೆ ಎಣ್ಣುವ ಕೀಳರಿಮೆನಗೊಂಡೂ ಇವು ಆಡುವಕ್ಕ್‌ಳಿಯುಲೆ. ಇಯಿಂಗಕ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ಸ್ವಂತ ಮಂದ್ ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ 'ದೇವನೆಲೆ' ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲಿ ಇವು ದೇವಳ ತುದಿಪ. ದುಡಿಕೊಟ್ಟುವ, ತಾಲಿಪಾಟ್ ಪಾಡುವ, ಬೊಳಕಾಟ್ ಆಡುವ. ಇನ್ನನೆ ಓರ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಆಯಿತೂ ದೇವನೆಲೆ ಬಳಕೆ ಅಪ.

ತಕ್ಕಾಮೆ ಉಂಡ್; ಒಕ್ಕತ್ ಮುಂದ್‌ಮನೆ ಇಲ್ಲೆ : ಕಾಪಳಡಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಾಮೆ ಉಂಡ್. ಪುತ್ತರಿಕ್ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪವನೇ ತಕ್ಕ. ಬೊಳ್ಳು ಪಟ್ಟೆದಾರ ಇಯಿಂಗಡ ತಕ್ಕ. (ಚಿತ್ರ ನೋಚಿ) ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಾಯಿತ್, ಕಣ್ಣ್ ಸರಿಕ್ ಕಾಂಗತಾನಗೊಂಡ್ ಬೊಳ್ಳುರ ಮೋಂವೊ ಕಾಪಳ ಜೋಯಪ್ಪ ಇಕ್ಕ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪ. ಈ ಜೋಯಪ್ಪನೇ ಇಕ್ಕ ಕಾಪಳ ತಿರಿಕೆಕೆಲ್ಲಾ ಪೂಜಾರಿ! ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಕ್ ಪಟ್ಟಮ ಬಪ್ಪುಲೆ. ಜೋಯಪ್ಪನೇ ನಮ್ಮ ನಾಳ್‌ರಂದ್ ಪೂಜಾರಿರ ಪಣಿಕೆಯ್ಯುವ.

ಕಾಪಳಕ್ ಮುಂದ್ ಮನೆ ಇಲ್ಲೆ. ಫಂಡ್‌ಂಚೇ ಇಂಜಿತ್‌ಲೆ. ಇವು ಇಕ್ಕ ಈರಂಡ್ ರೂಮ್‌ರ ಮನೆಲೇ ವಾಸ ಉಳ್ಳೊ. ಕಾಪಳಕ್ ಮುಂದ್-ಮನೆ ಮಾಡುವಕ್ ಇಷ್ಟ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಪಣಕಾಸ್‌ರ ಪೊದ-ಬೆಲ್‌ಕ ಬಪ್ಪ. 'ಐನ್‌ಮನೇಂದ್ ಓರ್ ಮನೆ ಉಂಡ್. ತಕ್ಕಂಡ ಮನೆಯೇ ಇಯಿಂಗಡ ಐನ್‌ಮನೆ.

ಕಾಪಳಡ ನಮ್ಮೆ-ನಾಳ್:

ಕೊಡವ ಕಯಿಪನೆಕೆ ಕೈಲ್ ಪೋಳ್ದ್-ಪುತ್ತರಿನ ಕಾಪಳಳೂ ಕೈಪ. ಕೂಟ್‌ಕ್ ಕಾಪಳಕ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ನಮ್ಮೆಯೂ ಉಂಡ್. ಕಾಲೋದಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 14 ಲಿಂಜ ಇಯಿಂಗಡ ನಮ್ಮೆ ಸುರುವಾಪ. ಕೊಡವಡ ನಮ್ಮೆ-ನಾಳ್‌ಕ್ ಕಾಪಳಳೂ ಪೋಪನೆಕೆ, ಇಯಿಂಗಡ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕೊಡವಳೂ ಬಪ್ಪ.

ಇಯಿಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ರ ಆದ್ಯ ನಮ್ಮೆ 'ಬಿಸು' ರಂದ್‌ಶುರು ಆಪ. ಆದ್ಯತದ್ ಭಗವತಿ ಪೊವ್ವದಿರ ನಮ್ಮೆ. ಅದ್‌ಕಯಿಂಜದು ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ, ಬೋಳ್‌ತು ಅಜ್ಜಪ್ಪಂಡ ನಮ್ಮೆ ಶುರು ಆಪ. ಇಯಿಂಗಡ ಆಖೀರಿ ನಮ್ಮೆ ವೀರಭದ್ರಕಾಳಿ ನಮ್ಮೆ. ಇದ್ ನಡ್‌ಪದ್ ಏಪ್ರಿಲ್ ಪದಿನೆಟ್ಟಾಂಗ್. ಇದ್ ಕಯಿಂಜ 19ನೇ ದಿನತ್‌ರಂದ್ ಕುಳಿಯಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪದಿಪ್ಪ. ಅಂದೇಕ್ ಇಯಿಂಗಡ ಓರ್ ಕಾಲತ್‌ರ ನಮ್ಮೆಮನಾರ ತ್‌ಂದತ್‌ಂಲೇ ಲೆಕ್ಕ.

ಕಾರೋಣ ಉಂಡ್; ಪೆದವೂ ಗೊತ್ತುಂಡ್ : ಕೊಡವಡನೆಕೆ ಕಾಪಳ ಜನಾಂಗಕಾರಕೂ ಕಾರಣ (ಕಾರೋಣ) ಉಂಡ್. ಪೆದ ಗೊತ್ತುಳ್ಳ ಕಾರಣಂಗ ಎಣ್ಣಕ 1) ಅಣ್ಣು ಅಜ್ಜಪ್ಪ 2) ಚೆಟ್ಟಿ ಅಜ್ಜಪ್ಪ 3) ಬೋಳ್‌ತು ಅಜ್ಜಪ್ಪ 4) ಅಚ್ಚು ಕಾರೋಣ 5) ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಇದತ್ ಅಚ್ಚುಕಾರೋಣ ಮಾತ್ರ ಬಪ್ಪುಲೆ. ಈ ಕ್‌ದತ್‌ರಯಿಂಗಡ ಮೀದ ಬಾಕಿ ಕಾರೋಣಂಗ ಬಪ್ಪ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ		ಕಾರಣ
ಕಾಪಳ ರಘು ಕ್	:	ಅಣ್ಣು ಅಜ್ಜಪ್ಪ
ಕಾಪಳ ಬೊಳ್ಳಿ (ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ)ಕ್	:	ಚಿಟ್ಟಿ ಅಜ್ಜಪ್ಪ
ಕಾಪಳ ತಮ್ಮಣಿಕ್	:	ಬೋಳ್‌ತು ಅಜ್ಜಪ್ಪ
ಕಾಪಳ ಅಚ್ಚುಕ್	:	ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ

ಕಾರೋಣಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಕಾಪಳಡ 'ಕುಲದೇವ' ಎಣ್ಣಕ ಬೋಳ್‌ತು ಅಜ್ಜಪ್ಪ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಭಗವತಿ ಪೊವ್ವದಿ.

ಬಲ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗ; ಕೇಳಿಪಟ್ಟವು ದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ; ಕಾಪಳ-ಜನಾಂಗತ್ ಕೇಳಿಪಟ್ಟವೊಂದ್ ದಾರೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲೆ. ಇಂದಾಕಣೆ ಕಾಪಳ ಮಕ್ಕದಾರೂ ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜ್‌ರ ಮೊಟ್ಟ್ ಪತ್‌ನದಿಲ್ಲೆ. ಇಡೀ ಜನಾಂಗತ್ ಒರೇ ಒರ್ ಡಿಗ್ರಿಕಾರನಿಲ್ಲೆ.

ನಾಲಂಜಿ ಮಕ್ಕ ಮಾತ್ರ ಕಷ್ಟತ್ P U C ಕೆತ್ತನೆ ಓದಿತ್ ಇನ್ನನಿಪ್ಪಕಾಪಕ ಡಾಕ್ಟರ್, ಲಾಯರ್, IAS, IPS ರನ್ನತ ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಚಾಕ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಸದ್ಯತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲ್ ಇಯಿಂಗಕ್ ಸೋಪನವೇ ಸರಿ.

ಇವು ವಿದ್ಯಾಕೋವುಲ್ ಎನ್ನ್ಂಗಿನ್ನನೆ ಬಯ್ಯುಲಾಚಿ? ಇದ್ ಬೇರ್‌ಚಿಡಂಡಿಯ ವಿಷಯ. ಕೂಲಿಪಣಿಯೇ ಇಯಿಂಗಡ ಜೀವನಾಧಾರ. ನೈಚತೇಂಗಿಕೂಳುಂಡ್; ಪಣಿಕ್ ಪೋಕತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಪಟ್ಟಿಣಿ! ತಂಗಡ "ಜಮ್ಮ"ತ್‌ಲಿಂಜ ಬಪ್ಪ ಆದಾಯ ಎಲ್ಲಿಕೂ ಎತ್ತುಲೆ. ಉಳ್ಳ ನಾಪದ್ ಕುಡಿಕಾರಳೂ ಮನಾರ ಕೂಲಿಪಣಿಕಾರಳೇ. (ನಾಲಂಜಿ ಮಕ್ಕ ಮಾತ್ರ ಪೊರ್‌ಮೆ ಬಾರ್‌ಲೋ, ಹೋಟೇಲ್ ಲೋ, ಪಣಿ ಕೆಜ್ಜಂಡುಂಡ್.) ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ತಂಗಡ ಮಕ್ಕಕ್ ಬಲ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡ್‌ಕಂಡಿಯ ಇರಾದೆ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅದ್ ಇಯಿಂಗಕ್ ಸಾದ್ಯ ಆಯಂಡ್ ಇಲ್ಲೆ.

ಇಂಞೋರ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಣ್ಣಾಕ ಇವು ಸರಕಾರ ನಿಗದಿ ಪಡ್‌ತ್‌ನ ಏದ್ ವರ್ಗತ್‌ರಡಿಲ್ ಬಪ್ಪಾಂದೇ ಇಯಿಂಗಕ್ ಗೊತ್ತ್‌ಲೆ. 'ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ'ತ್ ಬಪ್ಪಾಂದೆಣ್ಣುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಸ್ಕೂಲ್-ಕಾಲೇಜ್‌ಲ್ ಬಾಕಿ ಕೊಡುವ ಮಕ್ಕ (ಜನರಲ್ ಕೆಟಗರಿ)ಎಚ್ಚಕ್ ಫೀಸ್ ಕೆಟ್ಟುವೋ, ಈ ಗರೀಬ ಕಾಪಳ ಮಕ್ಕಳೂ ಅಚ್ಚಿಕೇ ಫೀಸ್ ಕೆಟ್ಟೊಂಡು. ಏದೇ ವಿನಾಯ್ತಿಯೂ ಇಯಿಂಗಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟಿಯಂಡಿಲ್ಲೆ.

ದಂಡ್ ನೇರತ್‌ರ ಕಂಜಿಕೂಳ್‌ಕೇ ಪೊಡ್‌ತ್ ಕಳಿಪ ಇವು ಇಂಞಿ ಸುಮಾರ್ ನಾಪದ್ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರತ್ ಉಳ್ಳ ಮಡಿಕೇರಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೆಜ್‌ಕ್ ದಿನೋದಿ ತಂಗಡ ಮಕ್ಕಳ ಅಯೆಪ ಸ್ಥಿತಿಲ್ ಇಲ್ಲೆ. ಮಡಿಕೇರಿ ರನ್ನತ ಪೇಟೆಲ್ ಓರ್ ಬಣ್ಣೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ರ ಸೌಕರ್ಯ ಪಿಂಞ ಫೀಸ್‌ಲ್ ರಿಯಾಯ್ತಿ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ನಕ ಎಲ್ಲಡನೆಕೆ ಇಯಿಂಗಡ ಮಕ್ಕಳೂ ನಲ್ಲ ಪೆದ ನೇಡೂಂದಾಪ.

ಸರ್ಕಾರ ಕಡೇ ಪಕ್ಷ ಇಯಿಂಗಳ ST ಪಂಗಡಕಾಚೇಂಗೂ ಕೂಟ್‌ನಕ ಈ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ರ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗಕಾರಕ್ ಒರಚ್ಚಕ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಕು. ಅವ್ರೊ ಮೋಳ್‌ಕೇರುವಕ್ ಸಹಾಯ ಆಪ. SC ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ST ವರ್ಗಕ್ ತಂಗಳ ಕೂಟೊಂಡು ಎಣ್ಣುವದೇ ಸರಕಾರಕ್ ಇಯಿಂಗಡ ಒಕ್ಕೊರತ್‌ರ ಮೊರೆ.

ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಪಿಂಞ ಸರಕಾರತ್‌ರ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತ್:

ನಾಪದ್ ಮನೆಕಾರ ಮಾತ್ರ ಉಳ್ಳ ಇಯಿಂಗಡ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕುಂಞಿಕುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಒಟ್ಟು 250 ಲಿಂಜ 300 ರಚ್ಚಕ್ ಆಕು.

ನಾಪದ್ ಮನೆಕಾರಡಾತ್ ದಾಡ ಕೈಲೂ ತೋಕ್ ಇಲ್ಲೆ. ದಾಡಲ್ಲಿಯೂ T.V. ಇಲ್ಲೆ, ದಾರೊಬ್ಬಂಗೂ ಏದೋರ್ ವಾಹನ ಇಲ್ಲೆ. ಬಲ್ಯ ಚಾಕ್ರಿಕಾರ, ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಂದ್‌ದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ. ದಾರ್‌ಕೂ ಸ್ವಂತ ಬೇಲ್‌ಲ್ಲೆ.

ಪಂಡ್ ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತ್ ಇಯಿಂಗಕ್ 60 ಏಕ್ರೆ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತಿತ್‌ಂದ್ ದಾಖಲೆ ಉಂಡ್. ಇಯಿಂಗಡ ಸ್ವಾಧೀನತ್ ಇಕ್ಕ ಅಂದಾಜ್ 25-30 ಏಕ್ರೆ ಜಾಗ ಇಕ್ಕು ಅಚ್ಚಿಕೇ. ಅದೂ ನಲ್ಲ ಬರ್ಕತ್ತ್‌ಲ್ ಇಲ್ಲೆ. ನಾಲಂಜಿ ಜನಡ ಕೈಲ್ ಮಾತ್ರ ತಂಗಡ ಆಸ್ತಿಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟನೆಕೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಉಂಡ್. ಬಾಕಿ ಜನಕ್ ಅದೊಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಸರಕಾರ ಸರ್ವೆ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಪೋಯಿತ್ ಕಾಲ ಪನ್ನೆರಂಡಾಯಿತ್. ಇಂಞೂ ಇಯಿಂಗಕ್ ಏದೋರ್ ಎಳ್ತ್‌ಕುತ್ತ್ ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್‌ಲೆ.

ಪಂಡ್ ಎಂ. ಸಿ. ನಾಣಯ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಆಯಿತ್ ಇಪ್ಪಕಾಪಕ ಅಕ್ಕತ ಸರ್ಕಾರ ನಂಗಕ್ ತರಾವರಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ತಂದಿತ್‌ಂದ್ ಇವು ನೆನತಿಯವ. ಸುಮಾರೆಲ್ಲಾ ಜನಕ್ ಸರ್ಕಾರ ಮನೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಮನೆಕೆತ್ತನೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಕರೆಂಟ್, ನೀರ್‌ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆನೋ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. (ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ನೀರ್ ಬಂದಂಡಿಲ್ಲೆ.) ಕಾಪಳಂಗಕ್ಕಾಯಿತ್ ಚೆರಿಯೋರ್ ಸಮುದಾಯ ಭವನತ್‌ನೋ ಸರಕಾರ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಅದ್‌ನ ಇಕ್ಕಲೂ ಅವು ಬಾಯಿತೇ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್. ಇದ್‌ಂಗೋರ್ T.V. ಇಟ್ಟ್ ತಪ್ಪಾಂದ್ ಅಂದ್ ಸರಕಾರ ಎಣ್ಣಿತ್‌ಲೊ. ಆಚೇಂಗಿ ಅದ್ ಇಂಞೂ ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್‌ಲೆ.

ಸರಕಾರ ತುರ್ತಾಯಿತ್ ಮಾಡಂಡಿಯದ್ ಇಚ್ಚಕ್. ಏರ ಗರೀಭ ಸ್ಥಿತಿಲ್ ಕುಂದ್-ಕಾಡ್‌ಲ್ ವಾಸ ಮಾಡಿಯಂಡುಳ್ಳ ಇಯಿಂಗಳ SC ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ST ಪಂಡಗಡಕ್ ಕೂಟೊಂಡು. ಮೀಸಲಾತಿಲ್ ಇಯಿಂಗಕೂ ಸಲ್ಲೋಣೆ ಅವಕಾಶ ಕ್‌ಟ್ಟೊಂಡು. ಇದ್ ಬೊರೀ ಬಳ್ಳಾಸ್ ಆಯಿರುವಕಾಗ. ಓದುವ ಮಕ್ಕಕ್ ಬಣ್ಣೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್, ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್, ಫೀಸ್‌ಲ್ ರಿಯಾಯ್ತಿ, ಇನ್ನನೆ ಚೆನ್ನ್‌ಂಗೇಂಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್‌ನಕ ಇಯಿಂಗಡ ಬೊಳ್‌ಚೆಕ್ ಅದ್ ಬಟ್ಟೆ ಬೊಳಿಯಾಕು.

ಒಳಪಂಗಡ ಇಲ್ಲೆ:

ಇದ್ ಇರುವತ್ತೊಂದನೇ ನೂಟಾಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಪತ್ತೊಯಿಂಬದನೇ ನೂಟಾಂಡ್‌ಲ್ ಕಾಪಳಡಾತ್ ಒಳಪಂಗಡ ಇಂಜತ್ ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ ರಿಕ್ಟರ್‌ರ7 ಎಳ್ತ್‌ಲ್ ಉದಾಹರಣೆ ಕ್‌ಟ್ಟುವ. ಅಕ್ಕ ಇಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಮೂಂದ್ ಒಳಪಂಗಡ

(ಕುತ್ತಿ) ಇಂಜತ್. ಅರಂಗಾಡ್, ಬೊಳ್ಳಡ ಪಿಂಞ ಪಾಲೆಕುತ್ತಿ. ಈ ಒಳಪಂಗಡತ್ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಮಂಗಲ-ಬೆಂದೂರ್ತ ಇಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಪಂಗಡಕೂ ತಂಗಡದೇ ಆನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದೇವ (ಅಲ್ಲೇಂಗಿ 'ಭೂತ') ಇಂಜತ್. ಅರಂಗಾಡ್‌ಕಾರ ಪರೀಂದ್ರ ಕೋಲಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಸೋಮೇಶ್ವರನೋ, ಬೊಳ್ಳದ ಪಂಗಡಕಾರ ಚೋಲಿ ಪೊವ್ವದಿನೋ ಪಿಂಞ ಪಾಲೆಕುತ್ತಿಟ್ಟೆಯ ಕರಿಂಗಾಳಿ ಪೊವ್ವದಿನೋ ಪೂಜುವ ಇಂಜತ್. ಕಾಲೋದಿ ಇಮ್ಮ್ಮ ಬೈರವ, ಜುಂಗಲಾಯ ಪಿಂಞ ಪುಲ್ಲೆ ಪೊವ್ವದಿಕೂ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಇಂಜತ್.

ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದ್ ಕಾಪಳಡಾತ್ ಏದೋರ್ ಒಳ ಪಂಗಡವೂ ಇಲ್ಲೆ. ನಾಪದ್ ಕುಡಿಕಾರಳೂ ನಲ್ಲ ಒತ್ತೊರ್ಮೆಲ್ ಉಂಡ್. "ಪಂಡ್ ನಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಇನ್ನತಿನ್ನತ ಒಳಪಂಗಡ ಇಂಜತಲ್ಲಾ?" ಂದ್ ಕೇಟಕ "ಇಂಜಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ; ಆಚೇಂಗಿಕ್ಕ ಅನ್ನತದೊಂದೂ ಇಲ್ಲೇ"ಂದ್ ಜವಾಬ್ ಬಪ್ಪ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ:

ಎಣ್ಣುವನ್ನತ ಏದೋರ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಂಬುಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಚೆರ್-ಚೆರಿಯ ಚೋಕಿಯ ಇಂಜಿತೇ ಇಪ್ಪ.

ಕಾಪಳಡಲ್ಲಿ ಡೌರಿ (ವರದಕ್ಷಿಣೆ) ಕೊಡ್‌ಪದಾಡ್, ಎಡ್‌ಪದಾಡ್ ಒರಿಚ್ಚಕೂ ಇಲ್ಲೆ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಸಾವಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಕಿಂಜಿ ಅಯಿಂಗಡ-ಗರೀಬತನವೇ ಕಾರಣಾಂದೆಣ್ಣೊಲು. "ನಂಗ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪದೇ ಸಾಲ ಮಾಡಿತ್; ಇಂಞ ಡೌರಿ ಕೊಡ್‌ಪದೆಲ್ಲಿಂಜ?" ಎಣ್ಣುವ ಅಯಿಂಗಡ ಪ್ರಶ್ನೆಲೇ ಇದ್‌ಂಗ್ ಮನಾರ ಉತ್ತರ ಕ್‌ಟ್ಟುವ.

ಕಾಪಳಂಗ 'ಜೀತ' ಪದ್ಧತಿಲ್ ಕೆಣೆಂಜಿತಾಂದ್ ತೋಂದುವ. ಉದಾಹರಣೆಕ್, ಇವು ಮಂಗಲಕೋ, ಮಾದಕೋ ಎಣ್ಣಿತ್ ಕೊಡವಡ ಕೈಲಿಂಜ ಸಾಲ ಪಡ್‌ಂದಿತಿಪ್ಪ. ಇದ್‌ನ ನೈಚಿತೇ ಬೂಡೊಂಡು. ಆಚೇಂಗಿ ಆ ಸಾಲ ಬೂಡಿತ್ ತ್‌ೕರುವದೇ ಇಲ್ಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಇವು ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ನೈಚಂಡೇ ಕೈಚಂಡ್ ಉಂಡ್.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಾಪಳಂಗ ಇಂದ್ ಮನಾರ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್, ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ನೇರ್. "Kapalas... are immigrants the Coorgs in their customs, dress and food habits..."ಂದ್ 1965ಲ್ ಪ್ರಕಟಾನ ಕೊಡಗ್ ಗೆಡೆಟಿಯರ್‌ರ ಸಂಪಾದಕ ಎಳ್‌ದ್‌ನದ್ ಅರ್ಥವತ್ತಾಯಿತ್ ಉಂಡ್.8

ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗ ಒಂದಾಂಡು ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ ಕಾಪಳಡ ವಿರೋಧ ಇಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ತಂಗಳ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವದ್ ನಿಕ್ಕೊಂಡು ಎಣ್ಣುವದೇ ಅಯಿಂಗಡ ಬೋಡಿಕೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ:

1. ಕುಡಿ' ಎಣ್ಣಕ 'ಒಕ್ಕ' ಎಣ್ಣುವ ಅರ್ಥ ಅಲ್ಲ. 'ಮನೆ' 'ಒಲೆ' ಎಣ್ಣುವ ಅರ್ಥ.
2. ನೋಟಿ. "Gazetteer of Coorg"- G. Ricter. (P. 115). Delhi.
3. ಕೃಪೆ : "Coorg Invented" by B. Surendra Rao and K.M. Lokesh pp 150-151 Madikeri.
4. ಇಕ್ಕ ಅನ್ನತ ಏದ್ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಪಾಡಿಕೆಲ್ ಇಲ್ಲೆ.
5. ಕುಂಞಿರ ಕೈಕ್ ಅಂಬ್‌ಬಿಲ್ಲ್ ಕೊಡ್‌ಪದ್ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಜತ್ (ನೋಟಿ, ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ. P. 55).
6. ವಿವರಕ್ಕಾಯಿತ್ ನೋಟಿ. 'ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ' P. 101.
7. ನೋಟಿ : "Coorg Invented" P. 150.
8. ನೋಟಿ : "Gazetter of India" 'Mysore State' 'Coorg District' 1965. ed. B. N. Sri Satyan. (P. 106).

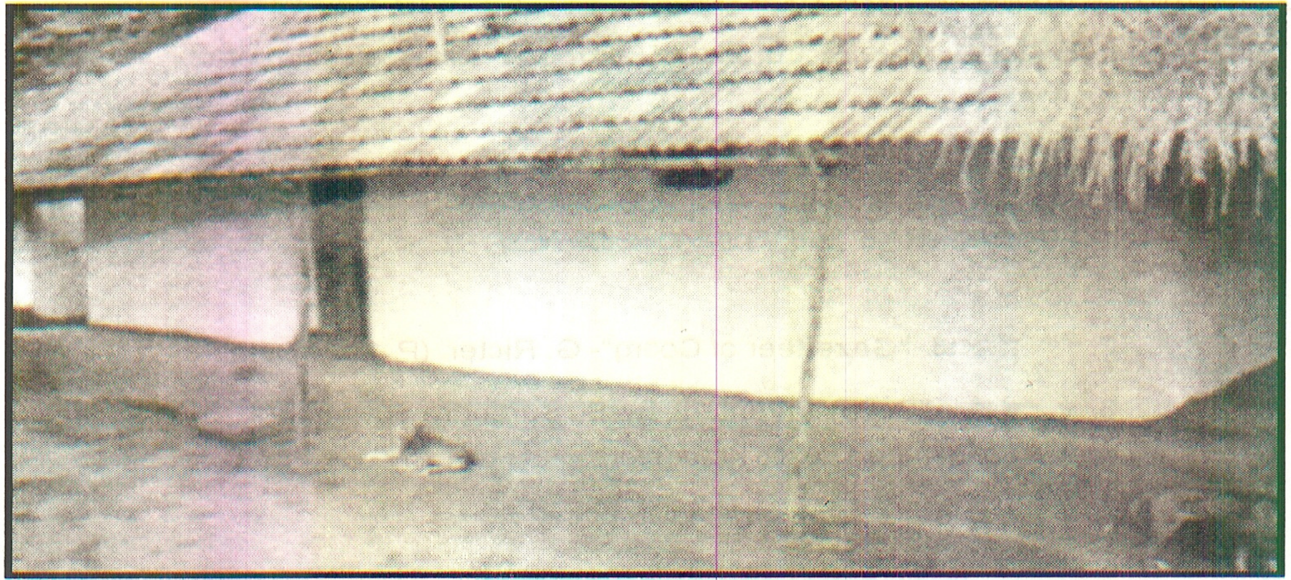

ಕಾಪಳಡ ಐನ್‌ಮನೆ

ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿರ ತಿರಿಕೆ

ಬೋಜಕಾರ (ಕರ್ತಕುಪ್ಯ ಇಟ್ಟವು), ಮಂಗಲಕಾರ ಪಿಂಞ ಮಂಗಲಕರ್ತಿ

ಕ್ಣ್ಣ, ಮೂಡಿನ ಕೈ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಒಪ್ಪಿಯಂಡುಳ್ಳದ್

ಕಾಪಳ ತಕ್ಕ ಬೊಳ್ಳು (ಪಟ್ಟೆದಾರ)

ಬೊಳ್ಳುರ ಮೋಂವೊ ಜೋಯಪ್ಪ
(ಪೂಜಾರಿ)

ಕಾಪಳ ಬೊಳ್ಳಿ, ಪಿಂಞ ರಂಘು
(ಕಾರೋಣ ಬಪ್ಪ ದಂಡಾಳ)

ಕಾಪಳ ಪೊಣ್ಣಾಳ (ಚೋಂದು)

ಮಾಹಿತಿದಾರ ಕಾಪಳ ಮುತ್ತು.
(ಸರಕಾರ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚೆಟ್ಟ್‌ಕೊಡ್‌ತ ಸಮುದಾಯ ಭವನತ್‌ರದಿಕೆ)

'ರೂಡವತಿ ಪೊಡಿಯತ್ ಕಾಪಳ ಪೊಂಗ'

ಪೂಮಾಲೆ ಕುಡಿಯ

ಕುಡಿಯ ಗುಡ್ಡಗಾಡ್ ಜನಾಂಗ. ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣವಪ್ಪ ನೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ್‌ತ್‌ಲೂ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಡ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಲ್ಲ ಬೋರೆ. ಪೂಮಾಲೆ ಕುಡಿಯ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ. ಅಯಿಂಡ ತಕ್ಕ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪದ್ಧತಿ ಪರಂಪರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ. ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮತ್‌ಲ್ ಮಾತ್ರ ಕೊಡ್‌ವಕ್‌ಂಜಿ ಭಿನ್ನ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 2002ನೇ ಇಸವಿಲ್ ಕುಡಿಯಡ ವಿಷಯತ್‌ಲ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿರ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡ್‌ತಂಡೂಂದ್ ಮೊಟ್ಟ್‌ಟ್ಟಿತ್. ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಸದಸ್ಯನೇ ಆನ ಬಾಲೆಕಾರ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಪಿಂಞ ಪೆರ್ತ್ ನಲ್ಲ ನಲ್ಲ ತನಿಕಾ ವರದಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರಣತ್‌ನೆಲ್ಲ ಬೊಳಿ ಪಡ್‌ತಿತ್ ಸುಮಾರ್ ಕುರಿ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡಂದ ಐತಿಚಂಡ ರಮೇಶ್ ಉತ್ತಪ್ಪ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗಕ್ ಕುಡಿಯಡ ವಿಷಯತ್‌ಲ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿತ್ ಪುಸ್ತಕ ಎಳ್‌ದುವೊ ಜವಾಬ್ದಾರಿಕೆ ವಹಿಸ್‌ಚಿ. ಶ್ರೀ ಐತಿಚಂಡ ರಮೇಶ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಕೂ, ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನಕೂ, ಕುಂದ್‌ಕಾಡ್‌ಕೂ ಮಿದ್ದ್ ಪೋಯಿತ್, ಕುಡಿಯಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬಾಳ್ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಚಿತ್ರಣ, ಪದ್ಧತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿನೆಲ್ಲಾ ಆಳವಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿತ್ ಫೋಟೋ ಸಹಿತ ಮುದ್ರಣ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಾತ್. "ಪೂಮಾಲೆ ಕುಡಿಯ" ಎಣ್ಣುವೊ 280 ಪಾಳೆರ ಪುಸ್ತಕ ಎಳ್‌ದ್‌ಚಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಈ ಪುಸ್ತಕತ್‌ನ ಬೊಳಿ ಪಡ್‌ತ್‌ಚಿ.

ಕುಡಿಯಡ ವಿಷಯತ್‌ಲ್ ಇದೋರ್ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥ. ಪೂಮಾಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಈ ಪುಸ್ತಕತ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಈ ಪ್ರಬಂಧ ಮಾಲೆಲ್ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಮಾಡಿತಿಲ್ಲೆ. ಆಸಕ್ತಂಗ ಆ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿಯವಲು.

ಕೆಂಬಟ್ಟಿ

ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಡ ಪೈಕಿ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಜನಾಂಗ ಪೆತ್'ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟವು. ಕೊಡಗ್'ರ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸ ಕಾಲತ್'ಂಜಿ ಕೊಡಗ್'ಲ್ ಉಳ್ಳವು ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ ಕಾವೇರಿ ಪುರಾಣತ್'ಲ್ ಇಯಂಗಡ ವಿಚಾರ ಬಪ್ಪ. ಹರದಾಸ ಅಪ್ಪಚ್ಚಕವಿರ ಶ್ರೀಕಾವೇರಿ ನಾಟಕತ್'ಲೂ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯೊಬ್ಬಂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಉಂಡ್. ಊರ್ ನಾಡ್'ಲ್ ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಲಿಂಜ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯೊಬ್ಬಂಗ್ ಪಾಂಬು ಕಡ್'ಚಿತ್ ಚಾವ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಂವೊ ಚಾವಾಂಗ್ ಮಿಂಞ ಕಾವೇರಿ ಕುಂಡಿಕೆಲ್'ತೀರ್ಥ ಕುಡ್'ಚಾಂಡ ಫಲವಾಯಿತ್ ಅಂವೊ ನರಕತ್'ರ ಬದ್'ಲ್ ಸ್ವರ್ಗಕ್ ಪೋಪ.

ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಹರಿಜನ ವರ್ಗಕ್'ಕೂಡುವ. ಪಂಡ್ ಇಯಂಗಳ "ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಪೊಲೆಯ"ಂದ್ ಕಾಕುವಯಿಂಜತ್. ಈ ಜನಾಂಗ ಕೊಡಗ್'ಕ್ ಎನ್ನನೆ ಬಾತ್ ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ ಮೂಲ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲೆ. ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕಂಗಡ ಪ್ರಕಾರ ಇವು ಆದಿ ಕಾಲತ್'ಂಜೇ ಕೊಡಗ್'ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಪೊರಮೆಂಜ ಬಂದಿತ್ ಕೊಡಗ್'ಲ್ ನೆಲೆ ನಿಂದವು ಅಲ್ಲಾಂದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇಯಂಗಡ ಮೂಲತ್'ರ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವದ್ ಸೆರಿಯಾಗ. ಅದ್ ಸಂಶೋಧಕಂಗಕ್ ಬುಡನ. ಕೆಂಬುಟ್ಟಿಯಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ, ಭಾಷೆ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಕೊಡಗ್'ಕೂ, ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಕೂ ಉಳ್ಳ ಸಂಬಂಧ ಈ ಜನಾಂಗ ಆಯಿರಾಯಿರ ಕಾಲತ್'ಂಜಿ ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಚಿಟ್ಟ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನ ಇಯಂಗಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಂಞ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿರ ಸುಧಾರಣೆಕ್ ಸರಕಾರ, ಸಮಾಜ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪದ್ ತರತ್'ಲ್ ತಾಂಗಿ ನಿಕ್ಕಂಡುಂದೆಣ್ಣುವ ವಿಚಾರತ್'ಲ್ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಂಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಡ್.

ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಪದೋರ್ ಆಟಕೂಟ್'ಕೂ ಇಲ್ಲತಂತ ಮುಗ್ಧ ಜನ. ಇವು

ಪಂಡ್ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಂಜಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಂಗಳಾಯಿತ್ ನೊಂದ್ ಬೆಂಜವು. ಕೊಡವಡ ಒಕ್ಕಡ ಕುಡಿ (ಜೀತದಾಳು) ಯಾಯಿತ್ ಕೊಡವಡ ಕಷ್ಟಸುಖತ್‌ಲ್ ಸಹಭಾಗಿಯಾಯಿತ್ ಬಾಳ್‌ಡೀ ನ್ಯೆಚಂಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ನವು. ತಾಂಡ ಯಜಮಾನಂಡ ಕಾಯ ಕಷ್ಟಕ್ ತಾಂಡ ಬಾಳ್‌ನೇ ಬಲಿದಾನ ಮಾಡ್‌ನವು ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ. ಇವು ಕಳ್ಳತನ, ಮೋಸ, ವಂಚನೆ, ನಂಬಿಕೆ ದ್ರೋಹಕ್ಕ್ ಇಳ್‌ಂಜ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಚರಿತ್ರೆಲೇ ಇಲ್ಲೆ. ಅವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್, ಪ್ರಭಲ ಜನಾಂಗಕ್ ವಿರೋಧಕಾಟ್‌ನದಾಡ್, ಸಮಾಜದ್ರೋಹ ಚಟುವಟಿಕೆಕ್ ಇಳ್‌ಂಜದಾಡ್, ಪುಂಡ್‌ಪುಕಾರಕ್ ಮೊಳಿ ಇಟ್ಟಿದಾಡ್, ಇತಿಹಾಸತ್‌ಲಿಲ್ಲೆ. ತಡಿರೊ, ಮನತ್‌ರೊ ನೊಂಬಲತ್‌ನ ಚಂಪುತೆರಕಿಯಂಡ್ ಬೆದ್‌ಲ್ ಒಣಂಗಿತೊ, ಮಳೆಲ್ ನೆಲಂದಿತೂ ಕೆತ್ತೆಲ್ ತೊಯಿಂಜಿತೂ ಬಾಳ್‌ಡೀ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞಂಗಳಾಯಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಬಾಳಿಯಂಡುಳ್ಳವು. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಸಮಾಜ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್‌ಶಾಂತ ರೀತಿಲ್ ತಂಗಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಂಞ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣೆಕ್ ಪೇಚಾಡಿಯಂಡುಂಡ್.

ಕೊಡವಕೂ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಕೂ ಪಾಲ್ ನೀರ್‌ರ ಸಂಬಂಧ. ಪಂಡೆನ್ನೊ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಂಗಾಂದ್ ತೆರ್ಪಬೆಚ್ಚಿತಿಂಜದ್ ನೇರೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳ ಬುಟ್ಟಿತ್, ಕೊಡವಳಾಡ್, ಕೊಡವಳ ತೆರಕಿತ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳಾಡ್ ಎಂದೂ ಬದ್‌ಕಿತಿಲ್ಲೆ. ಇಕ್ಕ ಪಂಡೇತ ಪೋಲೆ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಂಗಾಂದ್ ಬೆಚ್ಚಿತಿಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡ ಬೇಲ್ ತೋಟ ಪಣಿಂಜಿ ತೊಟ್ಟಿಕ ಉಂಬಳ ಮನೆಲ್ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿಕೆತ್ತಣೆ ಪಕ್ಕತ್‌ಲುಂಡ್.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ನಾಗರಾಜ್ ಎಣ್ಣುವವು "ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ" ಎಣ್ಣುವ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿತ್. ಅದ್‌ಲ್ "ಹೊಲೆಯ ಎಂದರೆ ಹೊಲದೊಡೆಯ" ಎಣ್ಣುವ ಅರ್ಥ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿತ್.

ಸರಕಾರಿ ಗೆಜೆಟಿಯಿರ್‌ಲ್:

1992ನೇ ಇಸವಿಲ್ ಸರಕಾರ ಬೊಳಿಪಡತ್‌ನ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಪಾಳೆ 173ಲ್ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯರು:- "ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯರು ಹೊಲೆಯರ ಒಂದು ಉಪ ಪಂಗಡ. ಇವರು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ಜನರಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮನೆ ಮಾತು ಕೊಡವ ಭಾಷೆ, ಇವರಲ್ಲಿ ಪಡು ಕುಟ್ಟಿ ಪಾಡ, ಬೆಟ್ಟಿ ಕುಟ್ಟಿ ಅಪ್ಪು, ಕಾಡು ಕುಟ್ಟಿಕಾಳಾ, ಪೊನ್ನ ಕುಟ್ಟಿ ಕಾಳು, ಬೆಳ್ಳಿ ಕುಟ್ಟಿ ಅಯ್ಯ, ಕಕ್ಕ ಕುಟ್ಟಿ ಕುಟ್ಟಿ, ಭಗಿಯ ಕುಟ್ಟಿ

ಸೋಮು, ಭಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಕುಟ್ಟಿ, ಕಾಳಿ ಕುಟ್ಟಿ ಕುಜ, ಪಾಚಿ ಕುಟ್ಟಿ ಥೇನು, ಚೆಂಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ಪಂಜು, ಪೊಂಡ ಕುಟ್ಟಿ ಬಾಗು ಮತ್ತು ಗಡ್ಡ ಕುಟ್ಟಿ ಚೀಲಿ ಎಂಬ ಕುಲಗಳಿವೆ. ಒಂದೇ ಕುಲದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವೇರ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಕೊಡವರ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಕೊಡವರ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ.

ಇವರು ವಯಸ್ಕರಾದ ಮೇಲೆ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ತೆರ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಏಳು ಕಂಬಗಳ ಚಪ್ಪರಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯದ ಕಂಬ ಹಾಲು ಕಂಬ, ಇವರಲ್ಲಿ ಕೊಡವರಂತೆ ಬಾಳೆ ಕಂಬ ಕತ್ತರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗಿಯ ಮೈನೆರೆದಾಗ ಏಳು ದಿನ ಬೇರೆ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಮೈಲಿಗೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾಳೆ. ಹೆರಿಗೆಯಾದ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತವರನ್ನು ಹೂಳುವುದು, ಸುಡುವುದು, ಎರಡೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಹುಟ್ಟಿದಾಗ, ಸತ್ತಾಗ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನ ಮೈಲಿಗೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಗುಲಾಮ (ಜಮ್ಮದಾಳು)ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯರು ಭೂತಗಳನ್ನು, ಮಾರಮ್ಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹೆಂಗಸರು ರೂಪವಂತೆಯರು.

ವಿಮರ್ಶೆ:

ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ವಿಚಾರ ಅರಿಯುವವು ಪೆರಿಯಯಿವ ಕೇಟ್ ನೋಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೆಜೆಟಿಯೆರ್‌ಲ್ ಕೊಡಿಲ್ ಎಳ್‌ದ್‌ನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರತ್‌ನ ಸೆರಿಂದ್ ಒತ್ತವುಲೆ. ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಬಾಳೆ ಬೇಂಗುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಪಂಡೂ ಇಂಜಿತ್, ಇಂದೂ ಉಂಡ್. ಇವು ಮಾರಮ್ಮನ ಪೂಜುವ ಎಣ್ಣುವ ಸಂಗತಿ ಸೆರಿಯಲ್ಲಾಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಕುಲತ್‌ರ ಪೆದ ಎಳ್‌ದ್‌ನದೂ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪಾಯಿತ್ ಅಚ್ಚಾಯಿತ್.

'ಕೆಂಬಟ್ಟಿ 'ಎಣ್ಣ್‌ವ ಪೆದ ಎನ್ನನೆ ಬಾತ್?:-

ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ, ಮಗ್ಗುಲ. ಇದ್‌ಂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಯಿತುಳ್ಳ ನಿವೃತ್ತ ರೇಂಜರ್ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಪಿ. ಅಪ್ಪಚ್ಚು ಇನ್ನನೆ ಮಾಹಿತಿ ತಪ್ಪ. ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ನಾಪ್ರೋಕ್ಲ್‌ಲ್ ಯವಕಪಾಡಿರ ಅಣ್ಣಿ ಕುಟ್ಟಡ ಕುಟ್ಟಿ ಎಣ್ಣ್‌ವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೊಳೆ ಇಲ್ಲತೆ ಬರಗಾಲ ಬಾತ್. ಅಕ್ಕ ಅಣ್ಣಿಕುಟ್ಟಡ ಕುಟ್ಟಿ ಕೆಂಪುಬತ್ತ ಅಥವಾ ಕೆಂಬತ್ತಿ ಎಣ್ಣ್‌ಪ ಕರ್ತನೆಲ್ಲ್‌ನ ಬೊಳ್‌ತಿತ್ ರಾಜಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಾಂಗ್ ರಾಜ ಕೆಂಬತ್ತಿ ಎಣ್ಣುವೊ ಪೆದ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ 'ಆದ'ಂಗಡ ಬೇಲ್‌ಕ್ ಚಂಗ್ರಾಂದಿ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕೆಂಬೊತ್ತ್

ಇಟ್ಟಿತಿಂಜವು ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಇದ್ ದಾಖಲೆಲ್ ಉಂಡ್.

ಆದಿ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಕುಟ್ಟಿತ್‌ಲ್ ವಾಸ ಇಂಜಿತ್ ಕೊಡಗ್ ದೇಶತ್‌ಲ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ನೆಲೆ ನಿಂದಾನಗುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆ ಪೆದ ಉಮ್ಮಣಕುಟ್ಟಿ, ಮಚ್ಚಕುಟ್ಟಿ, ಕಾಳಕುಟ್ಟಿ, ಚೆಂಗೇ ಕುಟ್ಟಿ, ಬೆಟ್ಟಿಕುಟ್ಟಿ, ಯಾರ ಕುಟ್ಟಿ, ಉತ್ತು ಕುಟ್ಟಿ, ಚೆಲ್ಲರ ಕುಟ್ಟಿ, ಚಿಮ್ಮಿ ಕುಟ್ಟಿ ಇನ್ನನೆ ಮನೆಪೆದ ನಡಂದ್ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪೂರ್ವಜಂಗ ಕೊಡವಡ ಜಮ್ಮತ್ತಾಳ್ ಆಯಿತಿಂಜಾನ ಗುಂಡ್ ಅಂಜಪರವಂಡ ಕುಡಿ, ಅಪ್ಪಾರಂಡ ಕುಡಿ, ಅರೆಯಡ ಕುಡಿ, ಐತಿಚಂಡ ಕುಡಿ, ಐಚಂಡ ಕುಡಿ, ಕರ್ತಂಡ ಕುಡಿ, ಕಲ್ಯಾಟಂಡ ಕುಡಿ, ಕೇಟೋಳಿರ ಕುಡಿ, ಕಲಿಯಂಡ ಕುಡಿ, ಚೋಕಂಡ ಕುಡಿ, ಪಾಂಡಂಡ ಕುಡಿ, ಮೇರಿಯಂಡ ಕುಡಿ, ಇನ್ನನೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಲೆಲ್ಲ ಜಮ್ಮತ್ ಆಳಾಯಿತ್ ನಿಷ್ಠೆ ನಂಬಿಕೆ, ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸತ್‌ಲ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಜೀವನ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಪುರಾಣ ಕಥೆಲ್ ಈ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಜನಾಂಗ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಕೂಡಿಯಾಡಿಯಂಡುಂಡ್.

1956ಲ್ ಕೊಡಗ್‌ನ ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ ಕೂಟುವಕ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಜನಾಂಗತ್‌ನ ಆ ಕಾಲತ್‌ರ ಕೊಡಗು ಸರ್ಕಾರ ಜಾತೀವಾರು ಪಟ್ಟಿಕ್ ಕೂಟತೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಪದೋ ಒರ್ ಹರಿಜನಕ್ ಆದಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂದ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡ್‌ತಂಡುಂಡ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಈ ಸೌಲಭ್ಯತ್‌ಂಜಿ ವಂಚಿತಂಗಳಾಯಿತ್, ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕ್ ಇದ್ ಮುಖ್ಯ ಅಡಚಣೆ ಆಯಿತ್ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಳಾನ ಈ ಜನಕ್ ಬೋರೆ ಪದ್ ಜನಾಂಗಕಾರಳೂ ಸಹಕಾರ ಕೊಡ್‌ಕತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗತೆ ಬಯ್ಯಲುಂಡ್.

ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಕೊಡಗ್ ಅಲ್ಲಾತೆ ಬೋರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲೆ. ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಡುಬಾಡೆ, ಇನ್ನತ ಜನಪದ ಕೃತಿಲ್ ಪೊಲೆ ಮಕ್ಕ, ಚೆಂಡಾಳ ಪೊಲೆಯಂದ್ ಕಾಕಿತ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಊರೂರ್‌ರ ನಮ್ಮೆನಾಳ್, ಮಂಗಲ ಮುಂಜಿಲೆಲ್ಲ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನವಾಯಿತುಂಡ್.

ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಕ್ ಜಮ್ಮಭೂಮಿ ಇಂಜ ದಾಖಲೆ ಉಂಡ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಕ್ ಇಂಜ ಭೂಮಿ ಬಾಣೆನ ಬೋರೆ ಜನಾಂಗಕ್ ಮಾರಾಟ ಮಾಡ್‌ನ ಆಧಾರ ಉಂಡ್. ನಾಯಿ ಮಣ್ಣ್, ಕುಳುವಾಡಿ ಮಣ್ಣ್, ಜಮ್ಮದ ಕುಡಿ ಇದೆಲ್ಲ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ದಾಖಲೆಲುಂಡ್. 10ನೇ ಶತಮಾನತ್‌ರ ಹಾರೊಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನತ್ "ತೇಲಯ್ಯ ಜೂಬು" ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಭೂಮಿಕ್ ತವೆ ಪೊಜ್ಜಿತ್ ಬೇಲ್‌ನ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಚಾಕ್‌ರಿ ಇಯಂಗಳೇ ಮಾಡುವಂಜತ್.

ಕೊಡಗ್‌ರ ಎವ್ವ ಮಕ್ಕ ದೇಬುವಡ ಕಥೆಲ್ ಬಪ್ಪ ಇಗ್ಗ್‌ತಪ್ಪಂಡ ತಂಗೆ, ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಮನೆ ದೇವತೆ, ಇಂದೇಕೂ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಮನೆದೇವತೆ. ಇಂದೇಕೂ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ನಮ್ಮೆನ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳೇ ನಡತುವ. ಕೈಬ್‌ಲಿರ ಒಕ್ಕಡ ಕುಂಞಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡ್‌ನಂವೊ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ. ಕಲ್ಲು ಮಾಡಂಡೊಕ್ಕಡ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಅಚ್ಚೊ ಕೊಟ್ಟ ಮಾಡ್‌ನ ತ್ಯಾಗಕ್ಕ್ "ಐಪಂಜೆ ಕರಿ ಕೂಳ್ ಉಂಡಿತ್ ಬದ್‌ಕ್ಯೋಳಿಂ"ದ್ ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ವರ ಕೊಡ್‌ತಿತ್.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್‌ಕ್:

ಕೊಡವಡ ನಡ್‌ಪ್‌ಕೂ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ನಡ್‌ಪ್‌ಕೂ ಏದೋರ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಪಂಡೂ ಇಂಜಿತಿಲ್ಲೆ. ಇಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಕೈಲ್ ಪೊದ್, ಕಾವೇರಿ ಚಂಗ್ರಾಂದಿ, ಪುತ್ತರಿ ಪಿಂಞ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ನಮ್ಮೆ ಇಯಂಗಡ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟ ನಮ್ಮೆಯ. ಓರಾಂಡೆಕೊಮ್ಮೆ ಗುರು ಕಾರೋಣಂಗ್ ಎಡೆಇಡುವ. ಮಂಗಲ ಪಾಟ್, ಮನೆಪಾಟ್, ತಾಲಿಪಾಟ್, ಬೋಡ್‌ನಮ್ಮೆರ ಪಾಟ್, ಬಟ್ಟೆಪಾಟ್ ಇದೆಲ್ಲ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಲ್ ಮೇಂಗಿಪೋಯಿತ್.

ಮಂಗಲ ಕಯಿಂಜನ್ನಕೆ ಮೂಡಿಯೂ ಕ್‌ಣ್ಣನೂ ಅಯಿಂಗಡ ಆದಂಗಡ ಬಲ್ಯ ಮನೆಕ್ ಅಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟಿತ್, ಯಾಕಕ್ ಮೂಂದ್ ಕುಪ್ಪ ಚಾಣ ಇಡುವೊ ಪದ್ಧತಿ ಇಂಜತ್. ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆಕ್ ಪುತ್ತರಿ ಪಚ್ಚ, ಪೊಳ್ದ್ ಪಲಂಬು ಇಯಂಗಡ ಆದಂಗಡ ಮನೆಕ್ ಕೊಡ್‌ಪಂಜತ್. ಆದಂಗ ಚತ್ತಕ ಚಾವುಮನಿಯ, ಮಾದಕ್ ಬಟ್ಟೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊಂಡ ಪೊಪಂವೊ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ. ಬಿಸು (ವಿಶು) ಚಂಗ್ರಾಂದಿಲ್ ಯಾಕಕ್ ಎತ್ತ್‌ಕೆಟ್ಟ್‌ವೊಕ್ ಆದಂಗಡ ಕೂಡ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಇಪ್ಪಂಜತ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಕ್ ಕೊಡವಳೂ ಪಾಲ್‌ದಾರಂಗ. ಸರಕಾರ ಉಪ್ಪಂವಂಗೇ ಭೂಮಿ ಎಣ್ಣುವ ಕಾನೂನ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಕ ಪೊರಮೆಂಜಿ ಬಂದ್ ಕೂಡ್‌ನವು ಕೊಡವಡ ಭೂಮಿ ಬಲ್‌ಚಂಡತ್. ಆಚೆಂಗಿ ನೂರಾರ್ ಕಾಲ್‌ತಂಜಿ ಒಕ್ಕಡ ಕುಡಿಯಾಯಿತ್ ಭೂಮಿಲ್ ನೈಚ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಕಾನೂನ್‌ನ ಕೈಕೆಡ್‌ತಂಡ್ ನಂಬ್‌ನ ಕೊಡವ ಆದಂಗಕ್ ನಂಬಿಕೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿತಿಲ್ಲೆ.

ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆಲ್ ಊರ್ ಮಂದ್, ನಾಡ್ ಮಂದ್‌ಲ್ ಕೊಡವಡ ಕೂಡೇ ಮಂದ್ ಮರ್‌ಂಜಿತ್, ಮಂದ್‌ರ ಬರೀಲ್ ಕೋಲ್ ಪೊಯ್ಯುವ, ಕೊಂಬು ಉರ್‌ಪಿತ್ ಪರೆಕೊಟ್ಟುವದ್ ಇಯಂಗಡ ಪದ್ಧತಿ. ಉದ್ದಪರೆ, ಕುಡಿಕೆ ಪರೆ, ಕೊಂಬ್ ಮಾತ್ರ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಂಡ ವಾದ್ಯ ಪರಿಕರ. ವಾಲಗ ಉರುಪುವದ್ ಅಯಿಂಡ ಪದ್ಧತಿ

ಅಲ್ಲ. ಬೇಲ್‌ಲ್ ನಾಟಿ ಕೂಟುವಕ ಒಯ್ಯ ಕಾಕುವೊ. ತೆಂವತ್‌ಲ್ ದಾರೆ ನಾಟಿ ಪಿಂಞಾ ನೆರೆ ನಾಟಿಲ್ ಇವು ಭಾರೀ ಗಟ್ಟಿಗಂಗ. ಆದಂಗ ಚತ್ತ ಮನೆಲ್ ಮರಿಪಕಾಟ್ ಆಡುವ ಪುತ್ತರಿನಮ್ಮೆಲ್ ಕಾಪಳ ಕಳಿ ಕಳಿಪದುಂಡ್.

ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ:

ಊರ್‌ಕೂಡೂವೊ, ಮುಹೂರ್ತಂದ್ ದಂಡ್ ದಿನತ್‌ರ ಮಂಗಲ ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ನಡಪೂ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಆಚೇಂಗಿ ದುಂಬಾ ಗರೀಂಬಂಗ ಆನಾನಗುಂಡ್ ಆಡಂಬರ ಮಾಡುವಕ್‌ಕಯ್ಯುಲೆ. ಮಂಗಲ ಕಯಿಂಜಿತ್ ಮೂಡಿ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮನೆಕ್ ಬಂದದು ಅವು ಪಣಿ ಕೆಜ್ಜಂಡುಳ್ಳ, ಕೊಡವಡ ಬಲ್ಯ ಮನೆಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪ. ಯಾಕತ್ ಪಚ್ಚತ್‌ಲ್ ಚಾಣಾ ಇಡುವೊ ಪದ್ಧತಿ ಇಂಜತ್.

ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ಸುಮಾರ್ 70,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಅಂದಾಜಿ. ಈ ಜನಾಂಗ ಜಮ್ಮತಾಳ್ ಆಯಿತ್ ವಾಸವುಳ್ಳ, ಕೊಡವ ಮನೆತನ ಕೊರುವಂಡ, ಕೇಟೋಳಿರ, ಬಿದ್ದಂಡ, ಐಚಂಡ, ಚೋಕಂಡ, ಅರೆಯಡ, ಕಲ್ಯಾಟಂಡ ಮೇರಿಯಂಡ ಅಂಜಪರವಂಡ, ಪೂಳಂಡ, ಕುಟ್ಟಂಜೆಟ್ಟಿರ, ಅಪ್ಪಾರಂಡ, ಇನ್ನತ ಒಕ್ಕತ್‌ಲ್ (ಉದಾಹರಣೆಕ್ ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಂಗ್ ಮನೆ ಪೆದ ಕಾಟಿಯೆ) ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ನೆಲಸ್‌ನ ಊರ್-ಕ್‌ಗ್ಗಟ್ಟ್ ನಾಡ್‌ರ ಕೋತೂರ್, ಕಾನೂರ್, ಬಾಳೆಲೆ, ನಿಟ್ಟೂರ್, ಮುಗುಟಗೇರಿ ಮತ್ತೂರ್ ಕೈಕೇರಿ, ಮೇಂದಲೆ ನಾಡ್‌ರ ಬಿಟ್ಟಂಗಾಲ, ನಾಂಗಾಲ ಬೇಟೋಳಿ, ಮುಗ್ಗುಲ, ಚೆಂಬೆಬೆಳ್ಳೂರ್ (ಬಿಳುಗುಂದ) ಅಮ್ಮತ್ತಿನಾಡ್, ಹೊಸೂರ್, ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ, ಕಡಿಯತ್‌ನಾಡ್‌ರ ಕರಡ, ಕಡಂಗ, ಕಡಂಗ ಮುರೂರ್, ಬೆಪ್ಪುನಾಡ್‌ರ ಅರಮೇರಿ, ಮೂರ್ನಾಡ್, ಪಾರಾಣೆ, ಬಾವಲಿ, ಕೈಕಾಡ್, ಕಿರಂದಾಡ್, ನಾಪೋಕ್ಲ್ (ಕೊಳಕೇರಿ), ಕುಂಜಿಲ, ಕಕ್ಕಬೆ, ಮರಂದೋಡ, ಚೇಲಾವರ, ಚೆಯ್ಯಂಡಾಣೆ, ಕಿಮಾತೆಕಾಡ್, ಸೂರ್ಯಲ್ (ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್), ಕಡಗದಾಳ್ (ಮಡಿಕೇರಿ) ಇನ್ನತಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮತಾಳಾಯೀತ್ ನೆಲೆನಿಂದಿತ್.

ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಸರಕಾರತ್‌ಂಜಿ ಸ್ವಂತ ಮನೆಕ್ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತ್ತಿತ್ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತ್. ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಪಂಡ್ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಪೈಸಾರಿ ಜಾಗ ಇಂಜತ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಅದ್‌ಂಗ್ ಆಸೆಪಡತೆ, ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯತ್‌ನ ಪಾಳಾಕತೆ ಕಾಪಾಡಿಯಂಡ್ ತಂಗ ತಂಗಡ ಆದಂಗಡ ಜಮ್ಮತ್‌ಲೇ ನೈಚಂಡ್ ಬಾತ್. ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ನೇಮತ್‌ನ ನಂಬಿತ್ ಭಯ ಭಕ್ತಿಲ್ ನೈಚಂಡಿಂಜಕಲೂ ಇಯಂಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡತುವಂತ ಸಹಾಯಕ್ ದಾರೂ ಮಿಂಞಕ್‌ಳ್‌ಂಜ್‌ಲೆ. ಈ ಜನಾಂಗ

ತುಳಿತಕ್ಕ್ ಒಳಗಾಯಿತ್ ಅತ್ತ್ ತಾರತೆ ಇತ್ತ್‌ನೇರತೆ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಂಡ್. ಆಚೆಂಗಿ ಪೊರಮೆಂಜಿ ಬಂದ್ ನೆಲಸ್‌ನ ವಲಸೆಕಾರ ಕೊಡಗ್‌ರ ಪೈಸಾರಿನೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಧೀನಪಡತಿಯಂಡತ್. ಇದ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ದುರಂತ ಕತೆ. ಬೋರೆ ಏದೇ ಉಪಜನಾಂಗ ಕೊಡವಕ್ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಸೇವೆ ಮಾಡ್‌ನದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪುಲೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋರಾಟತ್‌ಲೂ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಹೋರಾಟ ಮೂಡ್‌ನ ದಾಖಲೆ ಉಂಡ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಪಿಂಞ ಇಯಂಗಳ ಎಲ್ಲಾರೂ ಮರಂದತ್. ಪಾಲೂರ್‌ರ ಭೀಮಂಡ ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ 14ನೆ ಶತಮಾನತ್‌ಲ್ ಕೊಡವಡ ಪಣೆಕಾಯಿತ್ ಪೊರಮೆಂಜಿ ಬಂದವೂಂದ್ ಎಳ್‌ದ್‌ನದ್ ಖಂಡಿತಾ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಣ್ಣುವದ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ:

ಬಲ್ಯ ಎಳ್ತ್‌ಕಾರ ಇಲ್ಲೆ. ಚೆರಿಯ ಎಳ್ತ್‌ಕಾರ ಮಿಂಞ ಇಂಜತ್. ಹುದಿಕೇರಿಲ್ ಮಲ್ಲೇಂಗಡ ಚಂಗಪ್ಪಂಡ ಶಿಷ್ಯನಾಯಿತಿಂಜ ಬಿಳುಗುಂದ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ನಂಜ ಕೊಡಗ್‌ರ ಎಂ.ಎಲ್.ಸಿ. ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಮುಗ್ಗುಲ ಕರುಂಬ, ಬಿಳುಗುಂದ ಸೋಮಯ್ಯ, ಕೈಕೇರಿರ ಅಯ್ಯು, ಬೊಳ್ಳಿ, ಚೋಮ, ಜೋಡುಬೀಟಿ, ಅಯ್ಯುಬೇತ್‌ರ ಅಯ್ಯು, ಇಯಂಗೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕ ವಿದ್ಯ ಪಡ್‌ಚವು. 1924ಲ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಬೋಜಪ್ಪ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಓದಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಸಾಪತ್ತೆ ಆಯಿ ಪೋಚಿ.

ಕೊಡವಡ ಜಮ್ಮತ್‌ಲ್ ಚೆರಿಯ ಪಿಲ್ಲ್ ಗುಡಿಸ್‌ಲ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಬಾಳ್‌ಚಿ. ದಿನತ್‌ರ ಕೂಲಿ ಮೂಂದ್ ಸೇರ್ ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಚ್ಚಿ ಪಿಂಞ ನಾಲಾಣ ದುಡ್ಡ್. ಇಯಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಕ್ ಆಧಾರ. ಕೆಲಕ್ ಎತ್ತತಾನ ಗುಂಡ್ ಪೊಲ್ಜಿ ಪೊಟ್ಟ್, ಚತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಯಳ ತಿಂಬ ಅಭ್ಯಾಸವು ಇಂಜತ್. ಬಟ್ಟೆ ಬರಿಕ್ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲೆ. ಕಾಲ್‌ಕ್ ಚಪ್ಪಲ್ ಇಡುವಕಯ್ಯ ಎಣ್ಣುವ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡೂ ಇಂಜತ್.

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಮಾತ್ರ ಕೂಲಿ ಪಣಿಕಾರಳಾಯಿತ್ ಇಂಜಕಾಲತ್‌ಲ್ ಕಳ್ಳತನ, ಮೋಸ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅಕ್ರಮ ಇಂಜಿತೇ ಇಲ್ಲೆ. ಪೊರರಾಜ್ಯತ್‌ಂಜಿ ವಲಸಿಗಂಗ ಬಂದ್ ಕೂಡ್‌ನನ್ನಕೆ ಸಮಾಜ ಘಾತುಕ ಕೃತ್ಯ ದುಂಬಿ ಪೋಚಿ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟತ್‌ರ ಗಾಂಧಿ ಯುಗತ್‌ಲ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ, ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಕೂ ಮೊಳಿಯಾಚಿ. ಚೆನ್ನಂಗ್ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಳ್ಳದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಪೊಣ್ಣಾಳ ವಾಲೆ ಪಲಂಬು ನೆಜ್ಜಿತ್

ಮಾರುವದೂ ಒರ್ ನಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕೆ. ಆಣಾಳ ವಾಟೆ ಅಥವಾ ಪುಂಡತ್‌ರ ಚಾಣಬಟ್ಟಿ, ಪೊಳಿ ಬಟ್ಟಿ, ಕೆರಂಜಿ, ಮೊರ, ಕೂಚಿಬ್ಬ್‌ಲಿ, ಪೂವಡೆ ಬಟ್ಟಿ, ಕೋರಿಯ, ಪೊಡತಟ್ಟಿ, ಪೋಳಿಯ, ನೆಲ್ಲ್‌ಕೆಟ್ಟುವ ತುಳಿಯ (ತುಯ್ಯ) ಕೋಳಿ ಬಲಂಜಿ ಇನ್ನತಾನ ನೆಜ್ಜಿತ್ ಮಾರಿತ್ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿನ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಯವಂಜತ್.

ಕೆಂಬುಟ್ಟಿಯಕ್ ಜಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಇಂಜ ದಾಖಲೆ ಉಂಡ್. ಕುಂದ ಗ್ರಾಮತ್‌ಲ್ ಮೂಕುಟ್ಟಿ ಕುಟುಂಬಕ್ 20 ಎಕ್ರೆ ಜಾಗ ಇಂಜತ್. ವೀರರಾಜ ಪೆರಿಯಪಟ್ಟಣತ್‌ಂಜಿ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಬಂದಿತಿಪ್ಪಕ ಅವಂಡ ಸೇವೆ ಮಾಡ್‌ನಾಂಗ್ ಮೆಚ್ಚಿತ್ ಕೊಡ್‌ತ ಮಣ್ಣ್ ಇಕ್ಕ ಮೂಂದ್ ಎಕ್ರೆ ಮಾತ್ರ ಉಂಡ್. ಬೊಟ್ಟಿಯತ್‌ನಾಡ್‌ರ ಚೋಕುಟ್ಟಿ ಕುಟುಂಬಕ್ 300 ಬಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ ಇಂಜತ್. 1970ಲ್ ವಾರಗಾರ ಮಾಪಳೆಯಡ ಸ್ವಾಧೀನಾಯಿ ಪೋಚಿ. ಬಿಳುಗುಂದ ಚಿಗ್ಗಲ್ ಕುಟ್ಟಿ ಕುಟುಂಬಕ್ ಚಿಲ್ಲವಂಡ ಮನೆಕಾರ ಜಮ್ಮ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಕೋತೂರ್ ಗ್ರಾಮತ್‌ರ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ತಂಗಡ ಜಮ್ಮತ್‌ನ ಅಮ್ಮ ಕೊಡವಡ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಅರಮೇರಿ ಮಾತಂಡ ಮನೆಕಾರ ಬಾಳೆಕುಟ್ಟಿ ಕುಟುಂಬಕ್ ಜಮ್ಮ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ (ಸ.ನಂ. 242, 243) ಕೊಟ್ಟಿ ಕುಟ್ಟಿಂಡಯಿಂಗಕ್ ಒರ್ ಎಕ್ರೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಮುಗ್ಗುಲ ಚಟ್ಟಿಕುಟ್ಟಂಡ ಕುಳಕ್ ರಾಜ 'ಎ' ಗುರ್‌ತುಳ್ಳ ಒಡಿಕತ್ತಿ ಪಿಂಞ ಭೂಮಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ (ಇಕ್ಕಲೂ ಅಯ್ಯುಡ ಯಾಕಂದೆಣ್ಣುವ). ಕಂಡಂಗಾಲತ್‌ಲ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಕ್ 700 ಭಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ ಇಂಜತ್. ಬಾವಲಿಲ್ ಬಿದ್ದಂಡವು 3 1/2 ಎಕ್ರೆ ಜಮ್ಮ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಕರಡತ್‌ಲ್ ಬೊವ್ವೇರಿಯಂಡವು ಕಕ್ಕಡಮಕ್ಕಿ ಎಣ್ಣುವ 3 ಎಕ್ರೆ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ರಾಜಂಡ ಸೇವೆ ಮಾಡ್‌ನಾಂಗ್ ಕಡಗದಾಳ್‌ಲ್ 10 ಎಕ್ರೆ ಜಮ್ಮ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ (ಇಕ್ಕ ಪರಬಾರೆ ಆಯಿತ್) ಕುಟ್ಟಿತ್‌ರ ಪನ್ಯ ಭೂಮಿರ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ತಂಗಡ ಜಾಗತ್‌ನ ವಯನಾಡ್‌ರ ಅಮ್ಮ ಕೊಡವಕ್ ಕೊಡ್‌ಪಂಜಿ ಜಮ್ಮ ಆಳ ಆಚೇಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1799-1800ಲ್ ವೀರ ರಾಜ ತಾಂಡ ವಶತ್‌ಲಿಂಜ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳ ಎಡೆನಾಲ್ಕು ನಾಡು ಕೊಡವಡ ಜಮ್ಮತಾಳ್ ಆಯಿತ್ ಕೊಡ್‌ತ ದಾಖಲೆ ಉಂಡ್. ಕುಂಜಿಲತ್‌ರ ಅರೆಪನ್ಯತ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯ ಆಯಿತ್‌ಕೃಷಿ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದವು ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಪನ್ಯ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಇಂಜ ಜಾಗತ್‌ರ ಪೆದ. ಅದ್‌ಲ್ ಮೂಂದ್ ಪನ್ಯ ಸುರು ಪನ್ಯ (ಕುಟ್ಟಿ), ನಡುಪನ್ಯ (ಅರಮೇರಿ), ಕಡೆ ಪನ್ಯ (ಅಪ್ಪಂಗಳ) ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ನಮ್ಮೆಲ್ ನಾಡೆಕಾಕುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್.

ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಮನೆ ಪೆದ:

ಅಜ್ಜಿನಿಕುಟ್ಟಡ	-	ಚೆಂಬೆಬೆಳ್ಳೂರ್
ಅಣ್ಣೆಕುಟ್ಟಡ	-	ನಾಪೋಕ್ಲ್ (ಕುತ್ತಿನಾಶ ಆಚಿ)
ಅವರಕುಟ್ಟಡ	-	ನಾಂಗಾಲ
ಉತ್ತುಕುಟ್ಟಡ	-	ಮೂರ್ನಾಡ್
ಉತ್ತುಕುಟ್ಟಡ	-	ಬಲಂಬೇರಿ, ಕುಂಜಿಲ, ಬೆಪ್ಪುನಾಡ್
ಉಮ್ಮಣಕುಟ್ಟಡ	-	ಕೊಣಂಜಗೇಂರಿ, ಮರಂದೋಡ
ಓಣೆ ಕುಟ್ಟಡ	-	ಮಗ್ಗುಲ
ಕುಂಬಲೆಕುಟ್ಟಡ	-	ಕೋತೂರ್
ಕಂಜಿಕುಟ್ಟಡ	-	ನಾಂಗಾಲ ಚೆಂಬೆಬೆಳ್ಳೂರ್
ಕಾಳೆಕುಟ್ಟಡ	-	ಅರಮೇರಿ
ಕಾಡಕುಟ್ಟಡ	-	ಅರಮೇರಿ
ಕೀರ ಕುಟ್ಟಡ	-	ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್, ಕಿರಗೂರ್, ಕಡಂಗ
ಕೊಕ್ಕೆ ಕುಟ್ಟಡ	-	ಬೆಪ್ಪುನಾಡ್
ಕುಯ್ಯಕುಟ್ಟಡ	-	ಕೈಕೇರಿ
ಕೊಟ್ಟ ಕುಟ್ಟಡ	-	ಹೊಸೂರ್
ಕೂವತಿ ಕುಟ್ಟಡ	-	ಬೇಟೋಳಿ
ಕೂಪರ ಕುಟ್ಟಡ	-	ಮಗ್ಗುಲ, ಬಿಳುಗುಂದ
ಕೊಟ್ಟ ಕುಟ್ಟಡ	-	ಬೇಗೂರ್, ಕೈಕೇರಿ
ಗಡ್ಡಕುಟ್ಟಡ	-	ಬೆಪ್ಪುನಾಡ್
ಚಟ್ಟಿಕುಟ್ಟಡ	-	ಮಗ್ಗುಲ
ಚವರೆಕುಟ್ಟಡ	-	ಬಿಟ್ಟಂಗಾಲ
ಚಿಂಗಕುಟ್ಟಡ	-	ಅರಮೇರಿ
ಚಂಗಣಕುಟ್ಟಡ	-	ಹೊಸೂರು, ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ, ಕೆದಮುಳ್ಳೂರು
ಜಮ್ಮಕುಟ್ಟಡ	-	ಕೈಕೇರಿ, ನಾಂಗಾಲ
ಚೋಕುಟ್ಟಡ	-	ಅರವತೊಕ್ಲು
ತಾತಿಕುಟ್ಟಡ	-	ಬಿಳುಗುಂದ
ತೆಂಬಕುಟ್ಟಡ	-	ಬಿಳುಗುಂದ
ಭೊಡ್ಡಕುಟ್ಟಡ	-	ಬಿಳುಗುಂದ
ಬೋಕುಟ್ಟಡ	-	ಬಿಳುಗುಂದ

ಪೂವಂಡಕುಟ್ಟಡ	-	ಕೈಕೇರಿ
ಪೆರ್ಮಕುಟ್ಟಡ	-	ಕೈಕೇರಿ
ಪೆರ್ಮಕುಟ್ಟಡ	-	ಜೋಡುಬೀಟಿ
ಮೊಂದೆಕುಟ್ಟಡ	-	ಅರಮೇರಿ
ಬೊಮ್ಮಕುಟ್ಟಡ	-	ಹುದಿಕೇರಿ
ಒಯ್ಯಪಡಬಂಗಿಕುಟ್ಟಡ	-	ಹುದಿಕೇರಿ
ಮಟ್ಟಕುಟ್ಟಡ	-	ಬೆಪ್ಪುನಾಡ್
ಮೊಟ್ಟಕುಟ್ಟಡ	-	ಕೈಕೇರಿ, ಹುದಿಕೇರಿ
ಮೂಕುಟ್ಟಡ	-	ಜೋಡುಬೀಟಿ
ಮಂಡೆಕುಟ್ಟಡ	-	ಕೈಕೇರಿ

ಇನ್ನನೆ ಮನೆಪೆದ ಬರಂಡಿಕ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಕುಟ್ಟತ್‌ರ ಪನ್ನ. ಆನಾನುಗುಂಡ್ ಬಂದಿತಿಕ್ಕುಂದ್ ತೋಂದುವ. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗಳಾಯಿತ್, ನಾಗರಿಕ ಜನಾಂಗತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಪುದಿಯ ಮನೆಮಾರ್ ಮಾಡಿಯಂಡಿತ್.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ:

ಕೈಕೇರಿ ಮಂಡೆಕುಟ್ಟಡ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ನಾಯಿತ್ ಪಿಂಚಿನ್ ಪಡಂದಂಡಿಂಜತ್. ಮಗ್ಗುಲ ಚಟ್ಟಕುಟ್ಟಡ ಕರುಂಬಯ್ಯ, ಬಿಳುಗುಂದ ಉತ್ತುಕುಟ್ಟಡ ನಂಜಪ್ಪ, ತುಂಬಕುಟ್ಟಂಡ ನಂದ, ಕೈಕೇರಿ ಯಾತಿಕುಟ್ಟಡ ಉತ್ತಯ್ಯ, ಇವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ. ತಂಬುಕುಟ್ಟಡ ನಂಜ ಕೊಡಗ್ ಸರಕಾರತ್‌ಲ್ ಎಂ.ಎಲ್.ಸಿ. ಆಯಿತಿಂಜತ್.

ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳ ಪಂಡ್ ಕೊಡವಡ ಮನೆ ಪೆದ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಕಾಕುವಯಿಂಜತ್. ಅಪ್ಪಾರಂಡಕುಡಿ, ಪಾಂಡಂಡ ಕುಡಿ, ಮಾದಂಡ ಕುಡಿ, ಕೂರಂಬೋಲೆಯ, ಚೋಕಂಡ ಪೊಲೆಯ, ಅರಂಬೋಲೆಯ, ಬಿದ್ದಂಬೋಲೆಯ, ಐಚಂಬೋಲೆಯ ಇನ್ನನೆ.

ಈ ಜನಾಂಗ ಮಂಗಲ ಮುಂಜಿಕ್, ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಕ್ ಅಯಿಂಡ ಆದಂಗಡ ಕೈಂಜಿ ಸಾಲ ಎಡ್‌ತವಯಿಂಜತ್. "ಪೊಲೆ ಮೋಂವೊ ತಲೆ ಮೋಂವೊ" ಎಣ್ಣ್‌ವ ತಕ್ಕುಂಡ್. ಯಜಮಾನಂಡ ಆಸ್ತಿರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವವು ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಾಂದ್ ಪಂಡೇತ ತಕ್ಕ್.

ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗ ಪಿಂಞ ಅಧಿಕಾರಿಯ:

ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡಾತ್ ಶೇಕಡ ದಂಡ್ (2%) ವಿದ್ಯ ಪಡ್‌ಚಿತ್ ಚಾಕ್‌ರಿಲುಡ್.

1. ಮಂಡೆಕುಟ್ಟಡ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ-ನಿವೃತ್ತ ಪೊಲೀಸ್ ಹೆಡ್‌ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್.
3. ಮೊಟ್ಟಕುಟ್ಟಡ ಭೀಮಯ್ಯ - (ಪದವೀಧರ) ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಇಲಾಖೆ.
4. ಜೋಡುಬೀಟಿರ ಗಣಪತಿ-ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಟ್ರೆಜರಿ ಆಫೀಸರ್.
5. ಕೈಕೇರಿ ಗಣೇಶ - ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೇನೇಜರ್.
6. ಕರಡತ್‌ರ ರಘು - ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್.
7. ಮಂಡೆಕುಟ್ಟಡ ಪವಿತ್ರ-ಕೆ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿ.

ಇದಲ್ಲಾತೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ಡಾಕ್ಟರ್, ವಕೀಲಂಗ, ರೇಂಜರ್, ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್, ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್, ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕಂಗ. ಪೊಲೀಸ್ ಮುಖ್ಯ ಪೇದೆಯ, ಗುಮಾಸ್ತಂಗ, ಉಪಾದ್ರಿಯಳೂ ಉಂಡ್. 2003ನೆ ಇಸವಿಲ್ ಹೆಚ್.ಎ. ಗೋಪಿ ಎಣ್ಣುವ ಮುಖ್ಯ ಉಪಾದ್ರಿಣೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡಂದಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಕೇಳಿ ಕೊಂಡ ಬಾತ್. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಪೆರ್ಗ್ ಪದವೀಧರಂಗಳೂ ಉಂಡ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಕ್ ಕೂಟತೆ ಸರಕಾರ ಮಾಡ್‌ನ ತಪ್ಪ್‌ನಗುಂಡ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಸರಕಾರತ್‌ಂಜಿ ನ್ಯಾಯ ಬದ್ಧವಾಯಿತ್ ಕ್‌ಟ್ಟಂಡಿಯ ಸೌಲಭ್ಯತ್‌ಂಜಿ ವಂಚಿತಂಗಳಾನದ್ ಇಯಂಗಡ ದಾರುಣ ಕಥೆ. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯ್ತ್ಂಜಿ ತಾಲೂಕ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿಕೆತ್ತ್ಣೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪಿಂಞಿ ಸದಸ್ಯಂಗಳಾಯಿತ್ ನಾಲಂಜಿ ಆಣಾಳೂ, ಪೊಣ್ಣಾಳೂ ಆಡಳಿತತ್‌ರ ಅನುಭವ ನೇಡಿತ್.

'ಇಕ್ಕ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಾಜ' ಎಣ್ಣುವ ಪೆದತ್‌ಲ್ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ತಂಗಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕ್ ನೈಚಂಡುಂಡ್.

ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪಿಂಞ ಪದ್ಧತಿ ಪರಂಪರೆ:

ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟಿತ್, ಆಳಾಯಿತ್, ಮಂಗಲಾಯಿತ್, ಒಕ್ಕಾಮೆ ನಡ್‌ತಿತ್, ಚತ್ತಿತ್, ಮಾದಕಯಿಚಿತ್, ಪೊಲ್ಚಿ ಪಾಡಿತ್, ಸ್ವರ್ಗಕ್ ಕೂಟುವಲ್ಲಿಕೆತ್ತ್ಣೆ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ನೆಡಪ್‌ಲೂ ಕೊಡವಕೂ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಕೂ ಭೇದ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಬಡತನ, ಅಜ್ಞಾನ ಪಿಂಞ ಸಮಾಜತ್‌ಲ್ ಕೆಳವರ್ಗಾಂದ್ ತಿರ್‌ಚಿ ಬೆಚ್ಚಾನಗುಂಡ್

ಬೋರೆ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಡ ಕೂಡ ಬೆಂದು ಸಂಬಂಧ ಬೊಳತುಲೆ ಎಣ್ಣುವದೊಂದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಂಬ.

ಏದೇ ನಮ್ಮೆನಾಳ್‌ರ ಪದ್ಧತಿರ ಅರಿವುಲಾಡ್, ಮಂಗಲ, ಚಾವು, ಮಾದತ್‌ರ ಪದ್ಧತಿಲಾಡ್ ಮಂದ್ ಮಾನಿರ ಆಟ್ ಪಾಟ್, ಕಳಿ ತೆಳಿಲಾಡ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಕ್ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಉಂಡ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಪೆರ್ತ್ ನಲ್ಲ ಬಾಳೊ ಪಾಟ್‌ಕಾರ, ಪೆರ್ತ್ ಗಟ್ಟಿಗ, ಕ್ರೀಡಾ ಪಟುವ, ವೀರ ಸೈನಿಕಂಗ, ಶ್ರಮಜೀವಿಯ, ಧರ್ಮನೀತಿನ ಬುಟ್ಪನಡ್‌ಕತವು. ಅನ್ನನೆ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಸೇವಕಂಗ.

ಬಂದ ನೀರ್ ನಿಂದ ನೀರ್‌ನ ಒಕ್ಕಚಿಟ್ಟತ್ ಎಣ್ಣಟ ಪೊರ ಊರ್‌ಂಜಿ ಬಂದವು ಇಂದ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮಣ್ಣ್‌ಕೂ, ಆಡಳಿತಕ್ಕೂ, ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೂ, ಹಕ್ಕ್ ದಾರಂಗಳಾಚಿ. ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರತ್‌ಂಜಿ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಲ್ ನೈಚಂಡ್, ರಕ್ಷಣೆಕಾಯಿತ್ ಚೋರೆ ಚೆಲ್ಲಿತ್ ಜೀವತೆತ್ತ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಮಾತ್ರ ಪಂಡ್ ಪೋಲೆ ಇಂದೂ ಉಳ್ಳದ್ ಈ ಕೊಡಗ್‌ರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಅಲ್ಲೋ? ಸರಕಾರ ಪಿಂಞ ಸಮಾಜ ಕಣ್ಣ್ ತೊರಂದಿತ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳ ಮಿಂಞಕ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಕುಳ್ಳ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆ ರೂಪ್‌ಚಿಡಂಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ.

ಹೆಚ್.ಪಿ. ಅಪ್ಪಚ್ಚು ಮಗ್ಗುಲ

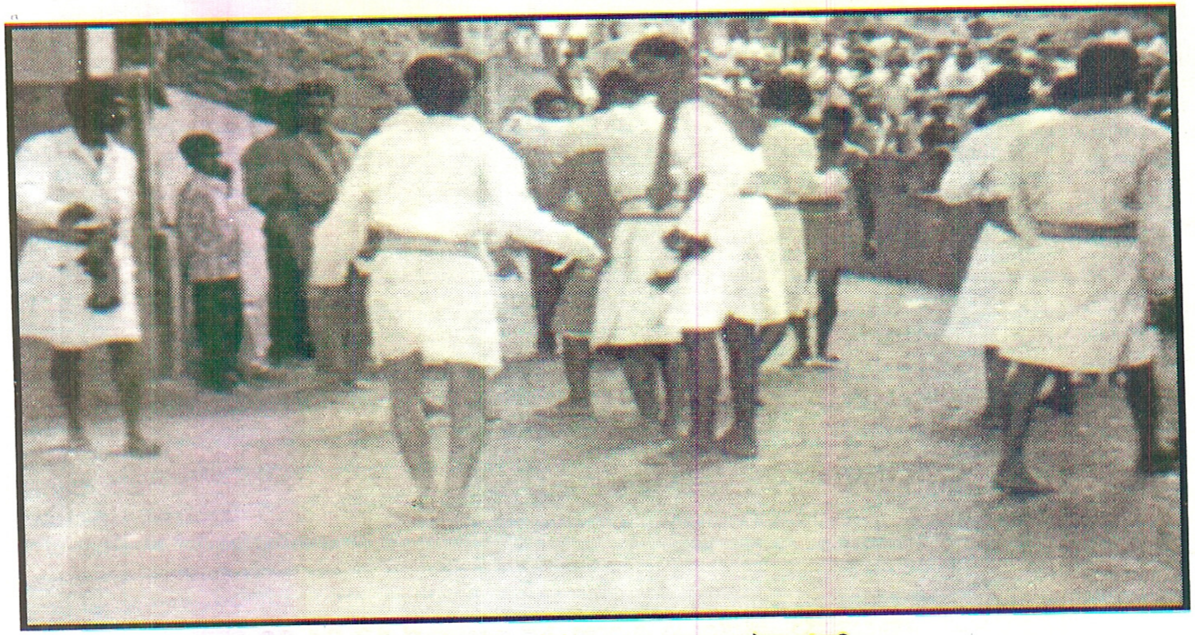

12.04.03 ಪನ್ನಂಗಾಲ ವಾಲಗತ್ತಾಟ್

12.04.03 ಪನ್ನಂಗಾಲ ಬೇಲ್ಕ್ ಎತ್ತ್‌ಪೋರಾಟ ಬಪ್ಪ

ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ ತಡಂಬು ಪಿಂಞ ತಿರೋಳಕಾರ 13.04.03

ಕೊಡವ

ಕೊಡ್‌ಗ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಪೈಕಿ ಕೊಡವಳೇ ಪ್ರಧಾನ ಪಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗ. ಎನ್ನಂಗೇಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬಲತ್‌ಲೂ, ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಲೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗತ್‌ಲೂ, ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ಲೂ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ಲೂ, ಸೈನಿಕ ಪರಂಪರೆಲೂ ಕೊಡವ ಬೋರೆ ಕಮ್ಮಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಉಳ್ಳಯಿಂಡ ಕೂಟತ್‌ಲ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವಕ ಮಿಂಞಕ್ ಬಂದ ಜನಾಂಗಾಂದ್ ತಿರಿಪದ್ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇನ್ನನಾಯಿತ್ ಕೊಡವಳ ಸರಕಾರಿ ವರ್ಗೀಕರಣತ್‌ಲ್ ಮಿಂಞಾಕ್ ಬಂದವು (ಮುಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗ) ಎಣ್ಣಿತ್ ಬೆಚ್ಚತ್. ಇಡೀ ಕೊಡವಳೇ ಇನ್ನನೆ ತಿರ್‌ಚಾನಗುಂಡ್ ದುಂಬಾ ಗರೀಬ ಸ್ಥಿತಿಲುಳ್ಳ ಕೊಡವಕೂ ಸರಕಾರ್ತ್‌ರ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯ ಕ್‌ಟ್ಟತೆ ವಂಚಿತಂಗಳಾಯಿತುಂಡ್. ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಕ್‌ಂಜಿ ಪೆರ್ತ್ ದುಸ್ಥಿತಿಲುಳ್ಳ ಕೊಡವಡ ಸಂಖ್ಯೆ ದುಂಬ ಉಂಡ್.

ಕೊಡವಡ ವಿಷಯತ್‌ಲ್ ಸುಮಾರ್ 180 ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯತ್‌ಂಜಿ ಈ ದೇಶಕಾರಳೂ ಪೊರದೇಶಕಾರಳೂ ದುಂಬಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿತ್ ವಿವರವಾನ ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಎಳ್‌ದಿತ್ ಅದೆಲ್ಲ ಆಧಾರ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಇಪ್ಪಕ ಈ ಪುಟಿಯ ಪ್ರಬಂಧ ಮಾಲೆಲ್ ಇಂಞೊಮ್ಮ ವಿವರ ಎಳ್‌ದಂಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಓದಿ ಅರಿಯುವ ಪುರ್‌ಡ್ ಉಳ್ಳವು ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಕನ್ನಡ ಪಿಂಞ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವಂತ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಪುಸ್ತಕ ಓಟಯವಲು.

ಕೊಯವ

ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಪೈಕಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಆನಕಲೂ ಕೊಯವ ಓರ್ ಆದಿಕಾಲತ್‌ಂಜೇ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ನೆಲೆ ತಾಂಗ್‌ನ ಜನಾಂಗಾಂದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಜನಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಸಂಶೋಧನೆಲ್ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ ನೇರಾನ ಸಂಗತಿಕೂ ದುಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಡ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಪೆರಿಯ ಯಿಂಗಳ ಕೇಟಿಕ ಕ್‌ಟ್ಟುವದ್ ಬೊರೀ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮಿಂಞ ಬಯ್ಯ ಗೇನ ಮಾಡತೆ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗಳೇ ಏರ. ಈ ತರತ್‌ರ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜನಡಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟುವಕ್ ಕಾರಣ ಎಂತಂದ್ ನೋಟನ.

ಸರಕಾರ ಪ್ರಕಟ ಪಡತ್‌ನ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ರ ಪಾಳೆ 169ಲ್ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್ :

ಕುಂಬಾರರು : ಕುಂಬಾರರು ಹಳ್ಳಿ ಸಮುದಾಯದ ಆಯಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಕೊಡಗಿನ ಕುಂಬಾರರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆ, ಕೇರಳ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದವರಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯವರನ್ನೂ, ಮಲೆಯಾಳಿ ಮಾತನಾಡುವ ಕೇರಳದವರನ್ನೂ 'ಕೊಯಯ್‌ರಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಇತರ ಹೆಸರುಗಳು ಕೋಯವ, ಕುಂಡೊಳ, ಮಂಬೊಳ ಮತ್ತು ಚೋಯ... ಮೂರ್ನಾಡು ನಾಪೋಕ್ಲು ಬಳಿ ಕೊಳಕೇರಿ, ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಉಜಿರೆ, ಕಡೆಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕ ಕುಂಬಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜನ ಕಾಲದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ... ಇವರ ಹೆಂಗಸರು ಕೊಡವರಂತೆ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ...

ಗಜೆಟಿಯರ್‌ರ ಕೊಡಿಯತ ಎಳ್ತ್‌ಲ್ "ಕೊಯಯ್‌ರಿ" 'ಕೊಯವ' ಹೆಂಗಸರು ಕೊಡವರಂತೆ ಸೀರೆ ಉಡುತ್ತಾರೆ. ಎಣ್ಣುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯತ್‌ನ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಕೊಯವಳ ಕುಂಬಾರಿಕೆ

ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜವೊಂದ್ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಗ್‌ಲುಳ್ಳದ್ ಒರ್ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧಾಯಿತ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಇದ್ಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ "ಕೊಡಗಿನ ಮೂರ್ನಾಡು, ಬೆಟ್ಟಗೆರಿ ಕಡೆ ಇವರು ಇದ್ದಾರೆ"ಂದ್ ಉಂಡ್. ಕಾಕತಾಳೀಯ ನ್ಯಾಯ ಎಣ್ಣುವೆನ್ನಕೆ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಳಾನ ಕೊಯವ ಜನಾಂಗ ಮೂರ್ನಾಡ್‌ರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಉಳ್ಳಾಂಗೂ ತಾಳೆ ಬುದ್ದಿತ್ ಈತರ ತಪ್ಪಭಿಪ್ರಾಯ ಜನಕ್ ಬಂದಿತಿಪ್ಪಕೂಮದಿ.

ಇದೂ ಅಲ್ಲತೆ ಮಂಗಲ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಕ್‌ಣ್ಣಮೂಡಿ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿನ ಇನ್ನನೆ ಕೇಪ.

ನಿನ್ನಡೋರ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯ
ಏದ್‌ದಿಕ್ಕ್ ಪೋಯದೊ
ನಿನ್ನಡೋರ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯ
ಏದ್‌ದಿಕ್ಕ್ ಪೋಯದೊ...
ಇನ್ನನೆ ಕೇಟಾಂಗ್ ಮೂದಿಕೊಡ್‌ಪ
ಉತ್ತರ ನೋಟಿ :-
ಎನ್ನಡೋರ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯ
ಊರ್ ಮಿಂಞ ಅಂಬಲ
ಬುದ್ದ ಞಾಯ ತ್‌ತೇತಿಕ್
ಮೇಲೆ ಞಾಯ ಕೇಪಕ್
ಅಂಬಲಕ್ ಪೋಯಿತ್
ಎನ್ನಡೋರ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯ
ಕೋಯವಡ ಕೇರಿಕ್

ಕೆಂಗಲತ್ ಪೋಯಿತ್‌ಂದ್ ಉತ್ತರ ಕೊಡ್‌ಪ. ಒರಂದ್ ಊರ್‌ರ ಪಾಟ್‌ಲೂ ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆಲೂ ಕುಂಬಾರಡ ಕೇರಿಕ್ಂದ್ ಉಂಡ್. ಒರಂದೂರ್‌ಲ್ "ಕೋಯವಡ ಕೇರಿಕ್‌ಕೇಂದ್ ಪಾಡುವದುಂಡ್. ಇದ್‌ನೆಲ್ಲ ಕೇಟ ಜನ ಕೊಯವಳ ಕುಂಬಾರಂದ್ ಆರ್‌ಂಜಂಡನ್ನಕೆ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಕೊಡಗ್‌ರ ಪೆರಿಯುವು ಒರಬ್ಬ ಇಕ್ಕಲೂ ಕೊಯುವಳ "ಕೊಯುವ ಕುಂಬಾರ"ಂದ್ ಎಣ್ಣುವದುಂಡ್. ಇದ್ ಖಂಡಿತಾ ತಪ್ಪು-ಈ ತರತ್‌ರ ತಪ್ಪಭಿಪ್ರಾಯತ್‌ನ ಇಕ್ಕಣೆಕೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡುವಕ್ ದಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟನ್ನಕೆ ಕಾಂಬ್‌ಲೆ. ಇದೋರ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಪರಾಧ ಅಯಿತ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳದ್ :

ಕೊಯವರು : ಸರಕಾರ ಪ್ರಕಟಪಡತ್‌ನ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ರ 174ನೆ ಪಾಳೆಲ್ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್. "ಕೊಯವರು ಕೊಡಗು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ 3,700. ಇವರು ಕೊಡವರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರ ಮನೆ ಮಾತು ಕೊಡವ. ಇವರಿಗೆ ಜಮ್ಮಾ ಉಂಬಳಿಯುಂಟು. ಸುಮಾರು 34 ಮನೆತನಗಳಿರಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜಿದೆ ಹಾಗೂ 34 ಐನ್‌ಮನೆಗಳಿವೆ. ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಕೊಡವರನ್ನೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿ ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಜೊತೆಗೆ ಬೊಂಬಿನಿಂದ ಗೊರಗ ಬುಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಹೆಣೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 57 ಕುಟುಂಬಗಳೂ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತೂಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 13 ಕುಟುಂಬಗಳು ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 119 ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆಯೆಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ".

ಕೊಡಿಯತ ಎಳ್ತ್‌ಲುಳ್ಳನ್ನಕೆ ಕೊಯವ ಜನಾಂಗ ಕೊರಂಬೆ, ಬಟ್ಟಿ ಕುಕ್ಕೆ ನೆಯ್ಯುವ ವೃತ್ತಿಕಾರಳಲ್ಲ. ಕೊಡಗ್‌ರ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಳೂ ಅಯಿಂಡಯಿಂಡ ಉಪಯೋಗಕುಳ್ಳ ಕೊರಂಬೆ ಬಟ್ಟಿ ಕುಕ್ಕೆನೆಲ್ಲ ವಾಟೆ, ಪುಂಡ ಪಿಂಞ ತೂರತ್‌ಲ್ ಇಕ್ಕಲೂ ನೆಜ್ಜುವ.

ಕೊಯವಡ ಮೂಲ:

ಇಯಂಗಡ ಆದಿ ಮೂಲ ಕುಟ್ಟ, ಪಿಂಞ ಮಾರ್ನಾಡ್ (ಮೂವಾಯಿರ ನಾಡ್)ರ ಕಾಂತೂರ್ ಮೂರ್ನಾಡ್‌ದೇಂದ್ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ವೀರರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಮೇಚಿರ ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ ಸುಬೆದಾರ ನಾಯಿತಿಂಜತ್. ಕುಪ್ಯ ಚೇಲೆ ಮಂಡೆ ತುಣಿಲ್ ಕುದರೆಲೇ ಸುತ್ತುವಂಜ ಪ್ರಭಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಇಂವಂಡ ಗತ್ತ್ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಪಿಂಞ ರಾಜಂಡ ಕೂಡ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಬಾವತ್‌ನ ದಂಡ್ ಕೇಳಿಪಟ್ಟ ತಕ್ಕಂಗಡ ಒಕ್ಕಕಾರ ಸಹಿಸುಲೆ (ಒಕ್ಕಪೆದಕಾಟಿತಿಲ್ಲೆ) ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ ಸುಬೆದಾರ ಕುದರೆಲ್ ಪೋಪಕ ಮರೆಲ್ ನಿಂದಂಡ್ ತಿರಿತೋಕ್‌ಲ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಬೊಡಿಪಡುವದು ಮಂಡೆತುಣಿ ಉತ್ತಿತ್ ಗಾಯಕ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಮನೆಕ್ ಎತ್ತುವ.

ಮನೆಕಾರಳ ಕಾಕಿತ್ "ನಾಡ ಬೆನ್ನ್‌ಕ್ ಪೊಜ್ಜಯಿಂಡ ಬೆನ್ನ್‌ಕ್ ಪೊಯ್ಯಿರಿ.

ಕಯ್ಯುಲೆಂದಾನಕ ಊರ್ ಬುಟ್ಟ್ ಓಡಿರಿ" ಎಣ್ಣಿತ್ ಚತ್ತ್ ಬೂವ. ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕಾಯಿತ್ ಬೊಳ್ಳಪ್ಪಂಡ ಕಡೆಕಾರ ಆದಂಡ್ ತಕ್ಕಂಗಡ ಮನೆಕ್ ತಿತ್ತ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಸಂಸಾರೋಡೆ ಊರ್ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಕದನೂರ್ ಕೆತ್ತುವ.

ಆ ದಂಡ್ ಒಕ್ಕಕಾರಳೂ ದವುತಿಯಂಡೇ ಬಪ್ಪ. ಅಕ್ಕ ಮಲೆತಿರಿಕೆ ದೇವಳ ತೊತ್ತಿಕ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ. ಅಕ್ಕ ನರಿಕಡಂದ್ ಪಿಂಞ ತೇನೊಲಂಜಿ ಪಡೆ ಮುತ್ತಿತ್ ಕಡಿಪಕ ದವುತಿಯಂಡ್ ಬಂದವು ಬಯ್ಯಕ್ ಪೋಪ. ದೇವಡ ಮಹಿಮೆಕ್ ಮೆಚ್ಚಿತ್ ಕ್‌ಕೇಮುಣಿ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಎಣ್ಣುವೊ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ನ ಮೇಚಿರವು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ. ಅಯ್ಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿರ ಸೇವೆಕ್ ಮಲಯಾಳತ್‌ರ ತಳಿಪರಂಬ್‌ಂಜಿ ಜನಳ ಕೂಟಿಯಬಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿ ಚೀಪಂಡ (ಕೊಯವ) ಅಯ್ಯಪ್ಪಂಗ್ ತಿರೋಳಬಪ್ಪ. ತಿರೋಳ ಬಪ್ಪಕ ಮೇಚಿರೊಕ್ಕ ಉಂಡಾ"ಂದ್ ಕೇಪ ಉಂಡ್‌ಂದಾನಕ ಚಳ್ಳೆಲ್ ತೀರ್ಥಕೊಡ್‌ಪ.

ಇದೇ ಮೇಚಿರೊಕ್ಕ ಕಾಂತೂರ್ ಮೂರ್ನಾಡ್‌ಲ್ ನೆಲೆತಾಂಗುವ. ಇಯಂಗಕ್ ದಂಡ್ ಕುಡಿ ಜಮ್ಮತ್ ಪೊಲೆಯ ಇಂಜತ್. ಇವು ಮುಂದ್ ಮನೆ, ಕೈಮಡ ಆಯಿತ್ ಹಾಕತ್ತೂರ್, ಮರಗೋಡ್, ಮುತ್ತಾರ್ಮುಡಿ ಪಿಂಞ ಕಾಂತೂರ್ ಇನ್ನನೆ ನಾಲೂರ್‌ಲ್ ಜಮ್ಮ ಜಾಗೀರ್ ಉಂಬಳಿ ಪಡಂದ ಕೇಳಿಪಟ್ಟ ಒಕ್ಕ. ಕಾಂತೂರ್ ಮೂರ್ನಾಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಮೂಲ ತಕ್ಕಂಗ. ಮೇಚಿರ ಬಿದ್ದಯ್ಯ ಮುದ್ದು ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಪಡೆರ ಕಮಾಂಡರ್ ಆಯಿತಿಂಜಿತ್.

ಕೊಯವವಕ್ಕ:

1.	ಮೇಚಿರ	-	ಮುಂಚಳ್ಳಿ
2.	ಚೋಕಿರ	-	ಕುಟ್ಟ
3.	ಈರಮ್ಮಂಡ	-	ಮೂರ್ನಾಡ್
4.	ಮಲ್ಲಂಡ	-	ಬಾಳೆಲೆ
5.	ಕಳ್ಳಿರ	-	ಕಟ್ಟೆಮಾಡ್
6.	ತೋರೆರ	-	ಕಟ್ಟೆಮಾಡ್
7.	ನೇಂದುವಂಡ	-	ಮೂರ್ನಾಡ್
8.	ಅಚ್ಚಪಂಡ	-	ಹೊದ್ದೂರ್
9.	ಚೀಪಂಡ	-	ಮಲೆತಿರಿಕೆ (ಪಾಲಂಗಾಲ)
10.	ಮೇಚಿರ	-	ಮಲೆತಿರಿಕೆ (ಪಾಲಂಗಾಲ)
11.	ದೇವಿರ	-	ಕಡಂಗ

12. ಪುದಿಯೊಕ್ಕಡ
13. ಸುಳ್ಯಡ - ಬಾಳೆಲೆ
14. ಕಣ್ಣುವಂಡ - ಕಿರಗೂರ್
15. ಮುಕ್ಕಾಟಿರ - ಬೋಯಿಕೇರಿ
16. ಕಾಂಞಂಗಡ - ಕುಟ್ಟ
17. ಅಮ್ಮಚಾಳಿಯಂಡ - ಪೆಗ್ಗಳ
18. ಚಿಲ್ಲಂಡ - ಅರಪಟ್ಟ್

ಕೇಳಿ ನೇಡ್‌ನವು :

1. ಮೇಚಿರ ಬೊಳ್ಯಪ್ಪ - ವೀರರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್‌ರ ಸುಬೇದಾರ
2. ಮೇಚಿರ ಬಿದ್ದಯ್ಯ - ಮುದ್ದುರಾಜಂಡ ಕಮಾಂಡರ್
3. ಡಾ॥ ನಾಣಯ್ಯಂಡ ಮುತ್ತಜ್ಜ-ಮೂವಾಯಿರ ನಾಡ್‌ರ ಪೊನ್ನ್‌ದೇವಿ ತಿರ್‌ಕೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟವು
4. ಚೀಪಂಡ ಅಯ್ಯಪ್ಪ - ತಿರೊಳಕಾರ ಪಿಂಞ ಭಾರೀ ಬಾಳೊಪಾಟ್‌ಕಾರ
5. ಡಾಕ್ಟರ್ ಮೇಚಿರ ನಾಣಯ್ಯ : ದುಂಬ ಕೇಳಿಪಡ್‌ಂದ ವೈದ್ಯ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಕ್‌ವಾರ್ಡ್‌ಕ್ಲಾಸ್‌ರ ಮಾಜಿ ಕನ್ವೀನರ್, ಟೌನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (R) ಕಮಿಟಿರ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸುರಾಜ್ಯ ಪಾರ್ಟಿರ, ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಸಮಿತಿರ, ಸದ್ಗುರು ಸಾಯಿಶಂಕರ ಸಮಿತಿರ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ. ತಾಲೂಕ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (R)ರ ಮಾಜಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ, ಕೆ.ಪಿ.ಸಿ.ಸಿ. (R) ಬ್ಯಾಕ್‌ವಾರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಸೆಲ್, ಕೆ.ಪಿ.ಸಿ.ಸಿ. (R) ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಸೆಲ್, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ, ಸರಕಾರಿ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್ ಎಡ್ವೈಸರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಕಮಿಟಿ ಇದ್‌ಂಡೆಲ್ಲ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯ. ಎ.ಪಿ.ಸಿ.ಎಂ.ಎಸ್.ರ ಪಿಂಞ ಟೌನ್ ಕೊ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ರ ಮಾಜಿ ನಿರ್ದೇಶಕ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿರ ಮಾಜಿ ಸ್ಥಾಪಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಘಟ್‌ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ. ಇನ್ನನೆ ಪಲತರತ್‌ರ ಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ಲ್ ನೈಚಿತ್ ಅನುಭವ ಪಡಂದವು.
6. ಡಾ॥ ಜ್ಞಾನಮಣಿ ನಾಣಯ್ಯ ಕುಶಾಲನಗರತ್‌ರ ಜನಮೆಚ್ಚ್‌ನ ವೈದ್ಯ.
7. ಡಾ॥ ಸುಭಾಷ್ ನಾಣಯ್ಯ ಮೂರ್ನಾಡ್‌ಲ್ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ತೆಳಿಮೂಡ್‌ರ

ದಂತವೈದ್ಯ.

ಇನ್ನನೆ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ಲ್ ಕೇಳಿ ಪಡಂದವು ಸುಮಾರುಂಡ್.

ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ:

ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟುವಕ ಆಂಗುಂಞಿ ಆಚೇಂಗಿ ಬಾಣಕ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಮೂಡಿಕುಂಞಿ ಆನಕ ತಾಳ ಮಣಿ ಕೊಟ್ಟುವ. ಆಳ್‌ಕಾಳೆ ತೇಂದಲ್ಲಿ ಪೊಣ್ಣ್ ತೇಡಿಪೊಪ, ಮಂಗಲ ಕುರಿಪ, ಊರ್ ಕೂಡುವಂದ್ ಕ್‌ಣ್ಣಾಂಗ್ ಅವ್ವ ಮಾಲೆ ಇಡುವ. ಮೂಡಿಕೂ ಅವ್ವನೇ ಮಾಲೆ ಇಡುವ. ಪೊಟ್ಟೆ ದುಂಬ್ ಚಿರುವ ಕ್‌ಣ್ಣ್ ಮೂಡಿರ ಮಂಗಲ ಅಯಿಂಡಯಿಂಡ ಮನೆಲೆ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟಾಯಿ ಕಯಿಪ ಬೋಜಕಾರ ನಿಪ್ಪ, ಮಂಗಲಾಡಿತ್ ಮೂಡಿರ ಮನೆಕ್ ಪೋಪ. ಬಾಳೆಕೆತ್ತಿಮರಿವ ದಂಪತಿ ಮೂರ್ತನಡಪ. ಕ್‌ಣ್ಣ್ ಮೂಡಿನ ಕೈಪುಡ್ ಚಿತೆಪ್ಪುವ. ಸಂಬಂಧ ಅಡಕುವ. ಕಟ್ಟೋಳೆ ತಡಪಕ ಬಾವ ನಾಪಂವೊ ಬಟ್ಟೆತಡಪ. ಬಾಕೆ ಮನೆಲ್ ನೀರ್ ಚಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೈಪ. ದುಡಿ ಪಾಟಾಯಿತ್ ಮೂಡಿಕ್ ಬಾಕೆ ಮನೆರ ಪೆದ ತಂಗವ್ವ, ಬೊಳ್ಳವ್ವ, ಪೊನ್ನವ್ವ, ಇನ್ನನೆ ಇಡುವ. ಮಂಗಲಾನ ಕಾಲ ದಂಪತಿಯ ಕಾವೇರಿ ಸಂಗಮತ್‌ಲ್ ಮುಂಜಿ ಕುಳಿಪ.

ಚಾವುಲ್ ಚಾವು ಕೂಟುವೊ, ಚಾವು ಪಾಟ್, ಚಾವುಚುಡುವೊ, ಕುಳಿಕ್ ನಿಪ್ಪ, ಕಾವೇರಿಲ್ ತೇಕೆ ಉತ್ತುವೊ, ಪೊಲ್‌ಚಿ ಪಾಡುವೊ ಇನ್ನನೆ ಒಂದ್‌ತೊಟ್ಟ್ ನೂರೋಳ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಯೇ ನಡತುವ. ಉಡ್‌ಪ್ ತೊಡ್‌ಪ್‌ಲ್ ಕೊಡವಕೂ ಕೊಯವಕೂ ಏದೋರ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಕೂಡಿ ಯಾಡುವಾಲೂ ಸರಿ ಸಮಾನತೆ ಉಂಡ್. ಇಯಂಗಕ್ ಕೊಯವ ಎಣ್ಣುವೊ ಪೆದ ಎನ್ನನೆ ಬಾತ್‌ಂದೆಣ್ಣುವದೋರ್ ಉತ್ತರವೇ ಕ್‌ಟ್ಟತ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಏದ್ ದಾಖಲೆಲೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಕ್ ಉತ್ತರ ಕಾಂಬ್‌ಲೆ. ಏದ್ ಪೆರಿಯಯಿನ ಕೇಟಕಲೂ ಉತ್ತರ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ. ಅದೇ ತರ ಇಯಂಗಡ ಆದಿ ಮೂಲತ್‌ನ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಪೋಪದೂ ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಯಿತ್ ಕಾಂಬ. ಕೊಯವ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಾಂಡ್ ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಕಾರಣಕೊಡ್‌ಕಲು.

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲೂಕ್‌ಲ್ ತೊಂಬತ್ತು ಮನೆ ಎಣ್ಣುವ ಜನವಸತಿಕ್ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತವು ಮೇಚಿರ ಒಕ್ಕ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ:

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಲ್ ಇವು ಕೊಡವಕ್ ಸೆರಿ ಸಮಾನ ಆಯಿತುಳ್ಳದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಭೂಮಿ ಕಾಣಿ ತೋಟ ತೊಡಿಯ ಆಯಿತ್ ಚಾಯಿಲುಂಡ್. ಸಮಾಜತ್‌ಲ್ ಮೇಲ್ ಕೇಳ್ ಭಾವನೆಲ್ ಇಯಂಗಳ ತಿರಿಪದ್ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಮಂದ್ ಮಾನಿಲೂ ಕೂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಿರಿವಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿ ಸಮಾನತೆ ಉಂಡ್. ಒಕ್ಕಾಮೆತಕ್ಕಾಮೆ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೇ ಉಂಡ್. ಆಚೆಂಗಿ ಇಯಂಗಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಉಂಡ್. ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ತಂದ್ ಬೆಂದು ನಡತುವಾಲ್ ಮಾತ್ರ ಜಾತಿ ಭೇದಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಓರಂದ್ ತಂದ್ ಬೆಂದೂರ್ತ ನಡಂದಕಲೂ ಅದ್ ನಾಗರಿಕತೆರ ಪ್ರಭಾವತ್‌ನಗುಂಡ್ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಯಿತ್ ಸಂಬಂಧ ಕೆಟ್ಟುವದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಜಾತಿ ವರ್ಗೀಕರಣತ್‌ರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಯವಳ ಬಿ.ಸಿ.ಎಂ. (2A)ಕ್ ಕೂಟುವ.

ಇನ್ನನಾಯಿತ್ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪ ಕಾಲ ಬಪ್ಪಕ ಮೂಡಿಕೊತ್ತಕ್‌ಣ್ಣಾನಾಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣಾಂಗೊತ್ತ ಮೂಡಿಯಾಡ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವದ್ ಭಾರೀ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆನಗುಂಡ್ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮಂಗಲ ಕಯಿಕಂಡಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಉಂಡ್. ಬೋರೆ ಜಾತಿಕಾರಡ ಕೂಡ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪಕಲೂ ಇವು ಮಾತ್ರ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಲೇ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆಲೂ ಕೊಂಡಬಪ್ಪ ಮೂಡಿಕ್ ಕೊಡವತಿ ಪೊಡೆಯ ಊಡ್‌ಪ್‌ಚ್‌ಟ್ಟಿತ್ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬುಡತೆ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪದ್ ಇಯಂಗಡ ಕೊಡವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೋರ್ ಆದರ್ಶ ಉದಾಹರಣೆ. ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಇಯಂಗಡ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2000 ಮೀರುವಕಿಲ್ಲೆಂದ್ ತೋಂದುವ.

ಕೊಡವ ಭಾಷೆ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕೊಡವ ಜಾನಪದಕಲೆ, ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೊಡವಾಮೆನ ಉಳ್‌ತಿ ಬೊಳತಂಡಿಯ ನ್‌ಟ್ಟ್‌ಲ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಂಗಳಾನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಳ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತಂಗ ಪೆರಿಯಣ್ಣಾಂಡ ಸ್ಥಾನತ್‌ಲ್ ನಿಂದಿತ್ ಮಿಂಞಕ್ ಕೂಟಂಡಿಯದ್ ಇಂದೇತ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಯಿತ್ ಕಾಂಬ.

ಡಾ|| ಮೇಚಿರ ನಾಣಯ್ಯ ಮೂರ್ನಾಡ್

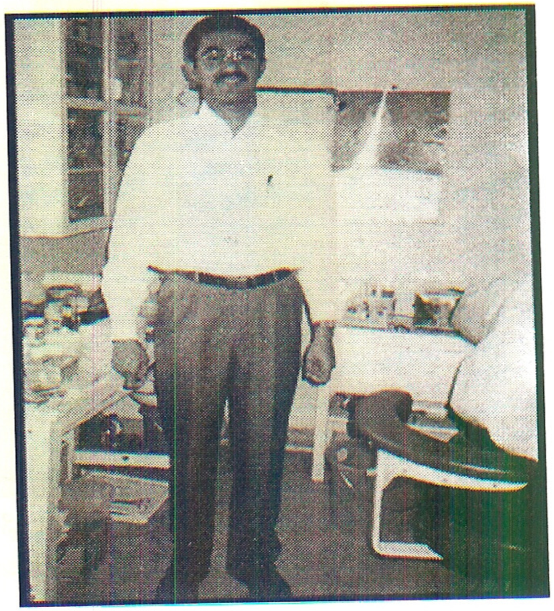

ಡಾ|| ಸುಭಾಷ್‌ನಾಣಯ್ಯ ಮೂರ್ನಾಡ್

ಮೇಚಿರ ಸುಭೇದಾರ್ ಬೋಳ್ಯಪ್ಪ
18ನೇ ಶತಮಾನ ವರ್ಣಚಿತ್ರತ್‌ಂಜಿ

ಕೋಲೆಯ

ಕೋಲೆಯ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರಂದಂಡ್ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೇ ನಡಪುಲುಳ್ಳ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗ. ಆಚೆಂಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಬೊಳಿ ಪಡತ್‌ನ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ನಿವಾಸಿಯಡ ಪಟ್ಟಿಲ್ ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪೆದವೇಇಲ್ಲೆ.

ಜಾತಿರ ಪೆದ:

ಸರಕಾರಿ ದಾಖಿಲೆಲ್ಲ 'ಕೋಲೆಯರಂದ್ ಉಂಡ್ ಕೇರಳ ಪಿಂಞ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಲ್ ಇಯಂಗಳ 'ಮಣಿಯಾಣಿಂದ್ ಕಾಕುವ. ಪೆದತ್‌ರ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಮಣಿಯಾಣಿಕೂಟುವ. ರಾಜು ಮಣಿಯಾಣಿ, ರಾಮು ಮಣಿಯಾಣಿ. ಇನ್ನನೆ ಕೋಲಯಂದೂ ಎಣ್ಣುವ. ಕೇರಳತ್‌ಲ್ 'ಕೋಲಯನ್' ಎಣ್ಣುವ ಕೇರಳ ಪಿಂಞ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡತ್‌ಲುಳ್ಳಯಿಂಡ ಕೂಡ ಇಕ್ಕಲೂ ಬೆಂದೂರ್ತ ನಡತುವ. ಪಳಿಯವು ಪಂಡ್ ಮಲಯಾಳ ತಕ್ಕ್ ಪರೆವಂಜತ್‌ಲೊ. ಸರಕಾರ ನಿಗದಿ ಮಾಡ್‌ನ ವರ್ಗ ಬಿ.ಸಿ.ಎಂ. 1ಎ ಎಣ್ಣುವ ಒರಂದ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಫೀಸ್‌ಲ್ 'ಕೋಲೆಯನ್' ಮಣಿಯಾಣಿ' ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್‌ಲೊ 'ಕೋಲೆಯರ'ಂದ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ ಮಕ್ಕಡ ಪೆದ ಕೊಡ್‌ತ್‌ಟಕ ಸರಕಾರಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕ್‌ಟ್ಟುವಕ್ ದುಂಬ ತೊಂದರೆ ಆಪಾಂದೆಣ್ಣುವ. ಇಯಂಗಡ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಡವತಕ್ಕ್. ಮನೆಪೆದ ಕೋಲೆಯರ. ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಕೋಲೆಯಂಡಾಂದೂ ಎಣ್ಣುವ.

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಇಯಂಗಡ ಸ್ಥಾನಮಾನ:

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕಣಿಯ ಪಿಂಞ ಕೋಲೆಯಡ ಮೂಲಸ್ಥಾನವಾದ ಐನ್ ಮನೆ ಪಕ್ಕಪಕ್ಕ ಎಣ್ಣ್‌ನಕ ನೂರಟಿರಚ್ಚಕ್ ಪಕ್ಕತುಳ್ಳದ್ ಒರ್ ವಿಶೇಷ. ಪಾಡಿ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನತಂಜಿ ನೇರೆಕಾಂಬ. ದೇವಸ್ಥಾನತಂಜಿ ಅರೆ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ. ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ ಊರ್‌ಲುಂಡ್. ಕೋಲೆಯಡ ಪಂಡೇತ ಐನ್‌ಮನೆರ ಎದಿಕೆ ಶ್ರೀ

ಆದಿ ಪುದಿಯೋದಿರ ಚೆರಿಯ ತಿರಿಕೆ ಉಂಡ್. ಶ್ರೀ ಆದಿ ಪುದಿಯೋದಿ ದೇವಬಪ್ಪಕ ದೇವಡಕೂಡ ಬಂದವು ಕೋಲೆಯಂಗ. ಕೋಲೆಯಂಗಕ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಪುದಿಯೋದಿರ ತಿರೊಳ ವರಂದ್ ಬಪ್ಪ. ಇವು ಪ್ರತಿದಿನ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ಲ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಕ್ಕಂಡು. ಪಂಡ್ ಪುದಿಯೊದಿರ ಬಾಳ್ ಬಂಡಾರ ಕೋಲೆಯಡ ಮನೆಲಿಂಜತ್. ಪಿಲ್ಲ್ ಮನೆಲ್ ಸೆರಿಯಾನ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಸುಮಾರ್ ನೂರ್ ಕಾಲತ್ ಬಯ್ಯ ಬಾಚಮಂಡ ಮನೆಕ್ ಮಾತ್‌ಚಿ. ಪುದಿಯೋದಿರ ಇಕ್ಕತ ತಕ್ಕಂಗ ಬಾಚಮಂಡ ಒಕ್ಕ. ಕೋಲೆಯಡ ಕುಲದೇವತೆ ಶ್ರೀಆದಿಪ್ರದಿಯೋದಿ. ಓರಾಂಡೆಕೊಮ್ಮ ಮಾರ್ಚಿ 30,31ಲ್ ಪುದಿಯೋದಿರ ನಮ್ಮೆನ ಊರ್‌ಕಾರೆಲ್ಲ ಕೂಡಿತ್ ನಡತುವ. ಕೋಲೆಯಡವು ದೇವಕ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಪ್ಪಾನ ಗುಂಡ್ ಊರ್‌ನಮ್ಮೆಕ್ ಬಾಚಲ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡೂದಿಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ ಕೇರಳತ್‌ರ ಬಣ್ಣಂಗ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವ. ಪ್ರತೀಕಾಲ ತೆರೆ ವರಂದಿತ್ ಕೋಲೆಯಂಡಲ್ಲಿಕ್ ಬಂದಿತ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿತ್ ಪೋಪ. ಭಾರೀ ಬಲ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಲ್ ಕೋಳಿ ಪರಕೆಬಪ್ಪ. ಇವು ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಶತಮಾನಕ್ ಬಯ್ಯ ಬಂದವು. ಇಯಂಗಡ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನ ಕಾಸರಗೋಡ್ ತಾಲೂಕ್‌ರ ಮಗಲ ಪುತ್ತೂರ್. ಇಯಂಗಡ ಒಕ್ಕ ತಾಂಗ್‌ನ ಕಾರೋಣ ರಾಮಯ್ಯಂದ್ ಎಣ್ಣುವ ಮಾದಯ್ಯ ದುಂಬ ಕೇಳಿಪಟ್ಟ ಮುತ್ತಜ್ಜ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ:

ಬೋರೆ ಸುಮಾರ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡೆನ್ನಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮನೆಪೆದ ಇಲ್ಲೆ. ಐನ್‌ಮನೆ ಪಂಡ್ ಇಂಜ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ಇಕ್ಕ ಹಂಚಿ ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡಿತ್. ಮನೆರಕಲ್ಲೋಣಿ ಕಂಡಿ ಪಟ್ಟಿ ನೋಟುವಕ ಪೆರ್ತ್‌ಕಾಲತ್‌ರ ಇತಿಹಾಸ ಉಳ್ಳದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಕೈಮಡ ಇಲ್ಲೆ. ಜಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲೆ. ಸಾಗ್‌ಕುಳ ಕಾರೋಣಂಗ್ ಕಾಲೋಟಿ ಕೊಡ್‌ಪ. ಉಂಬ ತಿಂಬಾಲ್ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಕೋಲೆಯಡೊಳ್‌ಲ್ ಕೆಟ್ಟಲ್ಲೆ. ಒಕ್ಕಚೇ ಆಳತಿತ್ ಉಂಬ ಕುಡಿಪ, ತಂದ್ ಬೆಂದು ಪಂಡ್ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಇಕ್ಕ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯ, ಬಲ್ಯ ಅನುಕೂಲಸ್ತಂಗಳೆಲ್ಲ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ತಂದ್ ಬೆಂದು ನಡತಿಯಂಡುಂಡ್. ಕೊಡವ ಸಮಾಜಕಾರ ಮನೆಪೆದ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಸದಸ್ಯತನ ಕೊಡ್‌ತದುಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ:

ಆಣಾಳೂ ಪೊಣ್ಣಾಳೂ ಕೊಡವ ಪೊರಪಾಡ್‌ಲೇ ಇಪ್ಪ. ಮಂಗಲ ಪಂಡ್ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೇ. ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಮನೆಲ್ ಮೂರ್ತಕಯಿಚಿತ್ ಮೂಡಿರಲ್ಲಿಕ್

ಮಂಗಲಾಡ ಪೋಪ. ಪೋಳಿಯ ಕೊಂಡ ಪೋಪ. ಬಾಳೆಕೆತ್ತಿತ್ ಮಂಗಲ ಮರಿಯುವ. ದಂಪತಿ ಮೂರ್ತನಡಪ. ಸಂಬಂಧಡಕುವಾ. ಅರುವೋ ಬೋಜಕಾರನೆಲ್ಲ ಇಪ್ಪ. ಮೂಡಿನ ಕೂಟಿಯ ಬಂದಿತ್ ಬಾಮನೆಲ್ ನೀರ್ ಚಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕಯಿಪ. ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟಾಯಿತ್ ಬಾಮನೆಪೆದ ಇಡುವ. ಚೀತವ್ವೊ, ಮಾಯವ್ವೊ, ಅಮ್ಮವ್ವೊ, ಬೊಳ್ಯವ್ವಂಗಳೆಲ್ಲ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್.

ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಮನೆಮೊಟ್ಟುವಕ್ ಪೋಪ. ಕಳ್ಳಂಗರಿ ಆಯಿತ್ ಪೋಪ. ಮಂಗಲಾನ ಕಾಲ ದಂಪತಿಯ ಕಾವೇರಿಸಂಗಮತ್‌ಲ್ ಮುಂಜೆ ಕುಳಿಪ. ಕೊಡವ ಬಳಸುವ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಪಾವುಂಬದೀಚ ಮಂಗಲ ಕರತಿಕೂ, ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ, ಒಡಿಕತ್ತಿ, ತೊಡಂಜ್, ಗೆಜ್ಜೆತಂಡ್ ಕಟ್ಟಿಬಳೆ ಇನ್ನನೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಮಂಗಲಕಾರಂಗ್ ಬೋಂಡು. ಕೇರಳ ಪಿಂಞ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕಾರಡ ಕೂಡ ತಂದ್ ಬೆಂದು ಮಾಡುವಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಕ್ ತಕ್ಕನ್ನಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಯವ. ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಮೋಂವಂಗ್ ಅವ್ವ ಮಾಲೆ ಇಡುವ ಮೋವಳಾಚೇಂಗಿ ಅವ್ವನೇ ಪತ್ತಾಕ್‌ಕೆಟ್ಟುವ.

ಚಾವು ಪದ್ಧತಿ:

ಚಾವಕ ಬಾಡೆಕೆಡ್‌ಪ. ಜೋಡ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ತೇಕಕ್ ಕೂಟುವ. ಓಣಿಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪದ್ ನೀರ್‌ಕ್‌ಳಿಯುವದೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಚೆನ್ನ ಪದ್ಧತಿ ಬುಟ್ಟ್ ಪೋಯಿತ್‌ಂದೆಣ್ಣುವ. ಚಾವು ಪಾಟುಂಡ್-ತೂಟಂಗಳ ಉಂಡ್. ಕೈಮಡಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲೆ. ಚಾವುಲ್ ತೆಂಗೆ ಕೊಡ, ಮಂಗೊಡ, ಕಂಡಿಕೊಡ ಎಲ್ಲ ಉಂಡ್. ತೆರಂಗೊಳ್ಳಿಬೆಪ್ಪ. ಚಿಂಗಾರ ಕಡತುವ ವಡಿಯ ಚತ್ತಲ್ಲಿ ಕರ್ತಮಣಿ ಉತ್ತುವ. ಕುಳಿಕ್‌ನಿಪ್ಪ. ಮೇಂಗತೆ ನಿಪ್ಪ. ಮಾದಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಕೈಪ. ಪೊಲ್ಚಿ ಪಾಡುವ. ಕಾವೇರಿಲ್ ತ್‌ಕೆ ಉತ್ತಿತ್ ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪ. ಚತ್ತಿತ್ ಮಾದಕೆತ್ತಣೆ ಬೇಲೆ ಮರತ್‌ಲ್ ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ.

ನಮ್ಮೆನಾಳ್:

ಪುತ್ತರಿಲ್ ಕದ ಎಡ್‌ಪ. ಕೈಲ್‌ಪೊದ್, ಚಂಗ್ರಾಂದಿ, ಊರ್‌ರ ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಲೆಲ್ಲ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಕೂಡಿಯಾಡುವ.

ಆರ್ಥಿಕ ಪಿಂಞ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿ:

ಕೊಡವಡ ಪೆರಿಯಯಿಂಡ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪ. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಕೊಡವಡ ಬೆಂದು ಕೆಟ್ಟ್‌ನಯಿಂಡ ಕಾಲ್ ಕೊಡವಳೂ ಪುಡಿಪದುಂಡ್. ಮಂಗಲ ಮುಂಜಿಕೂ

ಕೂಡಿಯಾಡುವ. ಆಣಾಳಡ ಪೆದ ಮುತ್ತಣ್ಣ, ಅಯ್ಯಪ್ಪ, ತಮ್ಮಯ್ಯ, ಸೋಮಯ್ಯ ಚಂಗಪ್ಪ, ಮಾದಯ್ಯ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್. ಕೋಲೆಯಡಲ್ಲಿ ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಳೂ, ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗಳೂ, ನಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಸ್ತಂಗಳೂ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತ್ ಮಾಜಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಇನ್ನನೆಲ್ಲ ಉಂಡ್. ಎಂ.ಎ.ಹರೀಶ್ ಲೆಕ್ಚರರ್. ಸೋಮಯ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತ್ ಮಾಜಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್, ಕೆ.ಎ.ಪ್ರಭಾಕರ ಎ.ಸಿ.ಎಫ್. ಕಡಿಯತ್ ನಾಡ್‌ರ ಕಾಳಪ್ಪ ನಿವೃತ್ತ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಕೆ.ಎ.ಮುತ್ತಪ್ಪ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್, ಕೆ.ಎ.ಮೋಹನ್ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಲ್ ಇ.ಎನ್.ಟಿ.ಸರ್ಜನ್, ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ಗಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಉಂಡ್. ಇಯಂಗಡ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೫೦೦ ಮೀರುಲೆ. ಪಂಡ್ ಕೋಲೆಯಡ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ ಇಂಜತ್ ಇಕ್ಕಇಲ್ಲೆ.

ಇಕ್ಕತ ಸಮಸ್ಯೆ:

ಸರಕಾರಿ ಚಾಕ್ರಿಕ್ ಕೂಡ್‌ಸವು ಮಿಂಞ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ನಾಡ್‌ಲ್ ಮಣ್ಣ್‌ಲ್ ನಯಿಪಯಿಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್ ದುಂಬ ಕಷ್ಟತುಂಡ್. ಬಲ್ಯ ಆಸ್ತಿಕಾರದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ ಕೂಲಿಪಣಿಕ್ ಪೋಪಯಿಂಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಇಯಂಗಕ್ ಸರಕಾರತ್‌ರ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯವೊಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿಯಾನಾನಗುಂಡ್ ಇವು ಓಟ್ ಬ್ಯಾಂಕೂ ಅಲ್ಲ. ಸಂಘಟನೆ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಇಯಂಗಳ ಕೇಪಂವನೂ ಇಲ್ಲೆ. ಪಣಿಕಾರ ಕೊಡವಳಾಯಂಡ್ ಬಂದನ್ನಕೆ ಕಾಡ್ ನಾಡ್‌ಲುಳ್ಳಯಿಂಡ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಂಡೂ ಉಂಡ್. ಸರಕಾರ ಈ ಕೋಲಯ ಜನಾಂಗಕ್ ವಿಶೇಷ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ರ ಯೋಜನೆ ರೂಪ್‌ಚಿಡಂಡಿಯದ್ ಇಂದೇತ ಅವಶ್ಯಕತೆ.

ಕೋಲೆಯ ಸಂಸಾರ ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ

ಕೋಲೆಯಡ ಐನ್‌ಮನೆ. ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ

ಗೊಲ್ಲ

ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ನೆಲೆನಿಂದ ವಿವರ:

ಮೂಲ:

ಪಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್ ಪೊರ ರಾಜ್ಯತ್‌ಂಜ ಒರ್ ವರ್ಗತ್‌ರ ಜನಾಂಗ ತಂಗಡ ಗುರುನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ ಅಳಪ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಕಾವೇರಿ ಮಾತೆರ ದರ್ಶನಕ್ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಂದಿತ್ ಮಡಿಕೇರಿರ ಪಕ್ಕ ಎತ್ತುವ. ಅಕ್ಕ ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಗ್ ಈ ಸುದ್ದಿ ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್ ತಾನೇ ಕುದ್ದ್ ಬಂದಿತ್ ಈ ವಿಷಯತ್‌ನ ನೋಟಿತ್ ಆ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಅಭಿಮಾನ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಚಾಯಿ, ಚಂದ ಕಂಡಿತ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಲೇ ಮೆಚ್ಚ್‌ನ ರಾಜ, ಅಂದ್ ಕಾಲತ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ದುಂಬಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್, ಆ ಗುರುರ ಕೂಡೆ ತಕ್ಕ್ ಪರಂದಿತ್ ಚೆನ್ನ ಸಮಯ ಕೆತ್ತ್‌ಣೆ ಒರ್ 50 ಜನಳ ನಾಕ್ ಸಹಾಯಕಂಗಳಾಯಿತ್ ಬುಟ್ಟಿತರಂಡೊಂದ್ ಕೇಟಂಡತ್. ಅನ್ನನೆ ಗುರು 50 ಜನ ಆಣ್ಣಾಳಳ ಬುಟ್ಟ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಬಾಕಿ ಜನಡ ಕೂಡೆ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೊರಟತ್.

ಇನ್ನನೆ ಕೂಟಿಯಂಡ 50ಜನಳ ರಾಜ ಪಂಡ್ ಕುಂದ್‌ರ ಕೊಡಿಯ ಜಾಸ್ತಿ ಕಳ್ಳ ಪಡೆ ಬಪ್ಪ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಅದದ್ ಜಾಗ ನೋಟಿತ್ ಕುಂದ್‌ರಡಿಬರಿಯ ಭೂಮಿ, ಕಾಣಿ ಕೊಡತಿತ್ ನೆಲೆನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಮಡಿಕೇರಿರ ಪಕ್ಕತೇ 1)ಬಾಣಂಜಿರ 2) ಅಯ್ಯಪಡಕಂಡ 2 ಜನಳ ಅಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಮಡಿಕೇರಿ ಅಬ್ಬಿಫಾಲ್ಸ್ ರೋಡ್ ಕುಂದ್‌ರ ಅಡಿಬರಿಯ ಅರೆಯಡ, ಬೆದ್‌ಕಡ 2 ಕುಡಿ ಆಕ್‌ಚಿ. ಮಡಿಕೇರಿ ಮೈಸೂರ್ ರೋಡ್‌ಲ್ ತೋರೆರ, ಚೀಂಗಡ 2 ಜನಳ ಆಕ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಮಡಿಕೇರಿಂಜ ನೀರುಕೊಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕ ಇರ್‌ಕಂಡ, ವೀರಾಜಪೇಟೆ ರೋಡ್‌ಲ್ ಬೇತ್ತೇರಿಲ್ ಅರೆಯಂಡ ಕಕ್ಕಬ್ಬೆರ ಪಕ್ಕ ಕೈಬುಲಿರ, ಪೊಂಞೆರ ಇನ್ನನೆ 2-3 ಜನಳ

ಅಲ್ಲಿ ಅಕ್‌ಚಿ. ಮಡಿಕೇರಿಂಜ ಸಂಪಾಜೆ ರೋಡ್‌ಲ್ ಕಲ್ಲಳ್ಳತ್ ಪೊನ್ನಾಟಿಯಂಡ. ಮಡಿಕೇರಿ-ಭಾಗಮಂಡಲ ರೋಡ್‌ಲ್ ಕೊಟ್ಟ್‌ಕಂಡ, ಕುಡಿಯಂಡ, ಚಿಂಗತ್ತೂರ್‌ಲ್ ಅಕ್‌ಚಿ.

ಬಾಕಿ ಇಂಜ ಅಯಿಂಗಡಾತ್ ಚೆಟ್ಟಿಮಾನಿ ಕಾನಕಂಡಿ ಪಕ್ಕ ಪದಕಲ್ಲ್ ಎಣ್ಣುವಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂಡ, ಪಿಂಞ ಎರವನಾಡ್ ಅಪಂದೂರ್‌ಲ್ ಪೊನ್ನಾಟಿಯಂಡ, ಅರೆಯಂಡ. ಕಾರುಗುಂದ ಬೇಂಗೂರ್‌ಲ್ 1) ಪೈತಂಡ 2)ತೋಟೆರ 3) ಮೆಲಾಟಂಡ 4) ಕೊಂಗಿರ ನಾಪೋಕ್ಲ್-ಭಾಗಮಂಡಲ ರೋಡ್‌ಲ್ ಬಲ್ಲಮಾವಟಿ ಗ್ರಾಮತ್ 1) ಚೋಕಿರ, ಪೇರೂರ್ ಗ್ರಾಮತ್ ಪೊನ್ನುಕಂಡ. ಅಯ್ಯಂಗೇರಿಲ್ 1) ಕೋಡಿಯಂಡ, ಪುಲಿಕೋಟ್ ಗ್ರಾಮತ್ ಪೊನ್ನುಕಂಡ. ಅಯ್ಯಂಗೇರಿಲ್ 1) ಆಚೀರ 2) ತೊತ್ತಿಯಂಡ 3) ಬೋನಿರ 4)ಉದ್ದುಮಾಡ 5) ಕಡೋಡಿರ 6) ಬಿದ್ದಿಯಂಡ 7) ಚಿಂಗಂಡ 8)ತೆಕ್ಕಡ ಇನ್ನನೆ 50 ಜನಳ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಜಾಗ-ಭೂಮಿ ಜಮ್ಮ-ಜಾಗೀರ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅಳಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್.

ಜಮ್ಮ ಮಲೆ:

ರಾಜ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿರ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಜಮ್ಮ ಮಲೆನ ಸಹ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಅನ್ನನೆ ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮತ್ ಬಿದ್ದಿಯಂಡ ವಕ್ಕಕ್ ಪಡಿಯಮಲೆ-107 ಏಕ್ರೆ, ಚಿಂಗಂಡ ವಕ್ಕತ್ ಪಡಿಯ ಮಲೆ-130 ಏಕ್ರೆ, ತೊತ್ತಿಯಂಡ ವಕ್ಕಕ್ ಪಡಿಯಮಲೆ-60 ಏಕ್ರೆ ಅಲ್ಲತೆ ಬೊಳ್ಳರಿ ಮಲೆ-150 ಏಕ್ರೆ ಉಂಡ್.

ಇನ್ನನೆ ರಾಜಂಡ ಸಹಾಯಕ್ ಬಂದ ಈ 50 ಜನಕೂ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಇವು ಭೂಮಿ, ಕಾಣಿಮಾಡಿಯಂಡ್ ಮಣ್ಣ್, ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಇಲ್ಲಿಯತ ಜನಡ ಮಾದರಿಯೇ ಬಾವ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲತೆ ಇಯಂಗಳ ಕುಂದ್‌ರಡಿಬರಿಯ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತಾನಗುಂಡ್ ಎತ್ತ್, ಕಡಿಚಿಯಳ ದುಂಬಾ ಚಾಕುವ ಇಂಜತ್.

ಗುರುಶಾಪ:

ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಡ ಸಹಾಯಕ್ 50 ಜನಳ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಬಾಕಿ ಜನಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಗುರು ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಊರೂರ್ ಸುತ್ತಿಯಂಡ್ ಪುನಃ ತಾಂಡ ರಾಜ್ಯಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಈ 50 ಜನಡ ಗೇನ ಬಂದಿತ್, ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಡಲ್ಲಿಕ್ ಆಳಯೆಚಿತ್ ಸಹಾಯಕ್ ಬುಟ್ಟ 50 ಜನಳ ವಾಪಾಸ್ ಆಯೆಚಿತರಂಡೂಂದ್ ಕೇಪ. ಅಕ್ಕ ರಾಜ ನಿಂಗ ಸಹಾಯಕ್ ಬುಟ್ಟಿತಂಡ ಜನ

ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸಂತತಿಯಾಚೀಂದ್ ಪೊಟ್ಟ್ ಪರಂದಿತ್ ಗುರುರ ಆಳ್ಳ ಬಂಯ್ಯ್‌ಕ್ ಆಯೆಚಿರುವ. ಇದ್‌ನ ಆರಂಜ ಗುರು. ಅಂದಕ ನಾಡ ಜನ ಉಳ್ಳಚ್ಚಿಕೇ ಇರಪ್ ಇಂಗಡ ಸಂತಾನ ಜಾಸ್ತಿ ಪೆರ್‌ಕತಾಡೇಂದ್ ಶಾಪ ಇಟ್ಟಿತ್‌ೇಂದ್ ಪಳಮೆ ಉಂಡ್.

ಮೂಲ ಉಡುಪ್-ಭಾಷೆ:

ಇಯಂಗಡ ಗುರುಕ್ ಮೂಂದ್ ನಾಮ ನೆತ್ತಿಲ್. ಆರ್ ಕಚ್ಚೆಪಂಚೆ ಪಿಂಞ ಪಟ್ಟಿಮಡ ಮಾದರಿ ಬೋಳೆಲ್ ನೂಲ್ ಇಂಜತ್. ಈ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗಕಾರಡ ಮೂಲ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಇಯಂಗ ಕಳ್ಳ್, ಯರ್ಚಿ, ಮೀನ್ ತಿಂಬಕಾಗ ಪಿಂಞ ಪೊಣ್ಣಾಳ ಮಿಂಞಕ್ ನೆರಿಬೆಚ್ಚ ಪೊಡಿಯ. ಇಯಂಗಡ ಅಂದ್ ಕಾಲತ್‌ರ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಯಿತಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಇದಂಗ್ ಉದಾಹರಣೆ ಇಯಂಗಡ ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿಲ್ ವಿವರಣೆ ಬಪ್ಪ.

50ಜನಳ ಇಲ್ಲಿ ಆಕಿತ್ 50 ವಕ್ಕಳಾಚೀಂದ್ ಇದಂಗ ಎಂಬದ್‌ವಕ್ಕ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಗೊಲ್ಲಂದೂ ಎಣ್ಣುವ. ಇವು ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್ ಪೊರರಾಜ್ಯತಂಜ ಬಾತ್. ಆಚೇಂಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತತಂಜಿ ಬಂದಯಿಂಗಳಾ, ಉತ್ತರ ಭಾರತತಿಂಜ ಬಂದಯಿಂಗಳಾಂದ್ ಸೆರಿಯಾನ ದಾಖಲೆ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಂಗಡ ಪಳಿಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಎಣ್ಣ್‌ವಾಂಗ್ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಉದಾರಣೆ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಕುಲದೇವ:

ಗೊಲ್ಲಂಗಡ ಕುಲದೇವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಬಿದ್ದಿಯಂಡ ಐನ್‌ಮನೆಲೇ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಂಡ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಪ್ಪದಲ್ಲತೆ ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆ ಇಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಲೂ ಸಹ ಪಟ್ಟಿಮಡ ಪ್ರವೇಶ ಇಲ್ಲೆ ದೇವಳ ಎಡ್‌ಪ, ಕೊಡೆ ಪುಡಿಪ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಬರ್ ಗೊಲ್ಲಂಗಡದೇ.

ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ:

ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿಲ್ ತಂದು ಬೆಂದು ನಾಳ್ ಮೂಹೂರ್ತ ನೋಟುವೊ. ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿರ ಮಾದರಿಯೆ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ಊರ್ ಕೂಡುವಂದ್ ಬೈಟ್ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೇ ಪೆತ್ತವ್ವನೇ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗೂ, ಮೂಡಿಕೂ ಮಾಲೆ ಇಡುವದುಂಡ್. ಅಸ್ಸನೆ ಊರ್ ಕೂಡುವಂದ್ ವಿಶೇಷವಾನ ದಂಡ್ ಮೂಂದ್ ತರತ್‌ರ ನಡಪ್ ಉಂಡ್. ಸುಮಾರೆಲ್ಲಾ ಪದ್ಧತಿ ಬುಟ್ಟಿತೇಂಗ್ಯೂ ಊರ್

ಕೂಡುವಂದ್ ಬೈಟ್ ಮನೆರ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ "ವೀಳ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ" "ಹರಿಸೇವೆ" ಇನ್ನತದ್ ಇಂದೇಕೂ ಈ ಜನಾಂಗತ್ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ.

ಮಂಗಲತ್, ಚಾವ್‌ಲ್ ಮಿಂಞ ಈ ಜನಡ ಉಡುಪು ಆರ್‌ಕಚ್ಚೆ ಬೊಳ್‌ತ ಪಂಚೆ ಪಿಂಞ ಜುಬ್ಬ. ಅದ್‌ಂಗ ಕತ್ತರಿಯಾಯಿತ್ ಪಟ್ಟೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಉಡುಪು ಆಣಾಳಕ್. ಇದಂಗ್ "ಅಂಗರಿಕೆ" ಎಣ್ಣುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಈ ಉಡುಪು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾಯಿತ್. ಮಂಗಲತ್ ಆಣಾಳ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೆ ಬೊಳ್‌ತ ಕುಪ್ಯ ಮಂಡೆತುಣಿ ಇಕ್ಕ ಮಾಮೂಲಿ ಬಳಕೆಕೆ ಬಂದಿತ್ ಅನ್ನನೆ ಪೊಣ್ಣಾಳ ಮಿಂಞಕ್ ನೆರಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪೊಡಿಯ ಉಡುಪಾನ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಇಕ್ಕ ಮಾಮೂಲಿ ಕೊಡವತಿ ಪೊಡಿಯ ಇಂಗಡ ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಲೂ ಬಳಕೆಕ್ ಬಂದಿತ್.

ಮಂಗಲತ್ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೇ ಕೊರು ಅರಿವಕ್ ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಪೋಪೆನ್ನಕೆ ಇಂಗಡಡೂ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ವಾಪಾಸ್ ಬಂದಿತ್ ಬಾಳೆರಡಿಂಜ ಮಂಗಲ ಮರಿವಕ ಬಾಳೆ ಕೆತ್ತುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲೆ. ಬಾಳೆ ಬೆಪ್ಪದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಪೋಳಿಯ ಮಾತ್ರ ನಂಗಡ ಪದ್ಧತಿರ ಮಾದರಿಯೇ ಉಂಡ್.

ಚತ್ತಲ್ಲಿ, ಪೆತ್ತಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮೆ-ನಾಳ್‌ಲ್ ಇಯಂಗಕ್ ಪಟ್ಟಮಡ ಅವಶ್ಯ ಇಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಮಂಗಲತ್ ಮಾತ್ರ ಪಟ್ಟಮ ಅವಶ್ಯ ಉಂಡ್. ಮಂಗಲತ್ ಇಯಂಗಡ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧಾರೆ (ಧಾರೆ ಮೂಹೂರ್ತ) ಕ್‌ಣ್ಣನೇ ಮೂಡಿಕ್ ಧಾರೆ ಮೂಹೂರ್ತಕ್ ಬಟ್ಟೆ ಬರಿ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ. ಅದೇ ಬಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿತ್ ಧಾರೆ ಮೂಹೂರ್ತಕ್ ಆಳ್‌ಪ. ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮನೆಂಜಿ ಅಡಿಕೆ ಪೂ ಕೊಂಡ ಬರಂಡು. ಅದ್‌ನ ಪಟ್ಟ ಮಾಲೆ ಮಾಡಿತ್ ಧಾರೆ ಮಂಟಪತ್ ಕ್‌ಣ್ಣಿರಿಡದೂ, ಮೂಡಿರದೂ ಕೈಕ್ ನೂಲ್‌ಲ್ ಮಂಜಕೊಂಬ್ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಮಂಗಲಕಾರ-ಮಂಗಲಕರ್ತಿರ ಕೈನ ಮೇಲೆ, ಮೇಲೆ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪಟ್ಟೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಕಾರ ಧಾರೆ ನೀರ್ ಬುಡಂಡು.

ಧಾರೆ ನೀರ್ ಬುಟ್ಟಿತಾನದು ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಖರ್ಚಿಲೇ ಮಾಡಿ ಏಡ್‌ತ ಬಂದ 'ತಾಳಿ'ನ ಮಂಗಲಕರ್ತಿಕ್ ಮಂಗಲಕಾರನೇ ಕೆಟ್ಟಂಡು.

ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಲ್ ದಂಪತಿ ಮೂಹೂರ್ತ ಕಯಿಂಜಿತ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮೂಡಿನ ಕೈಪುಡ್‌ಚಿ ಒಪ್ಪಿತಾನದು ತಾಂಡ ವಕ್ಕಡ ಸಂಮ್ಮಂದ ಪರಜೆ ಕೊಡ್‌ಪೆನ್ನಕೆ (ಸಂಮ್ಮಂದ ಅಡಕುವೆನ್ನಕೆ) ಇಂಗಡಲ್ಲಿಯೂ ಸಮ್ಮಂದ ಕೊಡ್‌ಪದ್ ಉಂಡ್.

ಸಂಮ್ಮಂದ ಕೊಡ್ಪ ಉದಾರಣೆ ಇನ್ನನುಂಡ್:

ಇಕ್ಕತ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ತಕ್ಕ್-ಬಾಕ್, ಉಡುಪು, ತೊಡ್‌ಪ್ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೇ ಆಚೇಂಗಿ ಈ ಸಮ್ಮಂಧ ಕೊಡ್‌ಪದ್ ಕನ್ನಡತ್‌ಲುಂಡ್: "12 ಕಂಬ, 12 ಕುಂಭ, ಜಾತಿ ಸಂಗಡ ಕುಲಸ್ಥರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮೂಹೂರ್ತದಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತೇವೆ"... ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಇಂದೂ ಬಳೆಕೆಲುಂಡ್. ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ, ಉಡುಪ್, ತೊಡ್‌ಪ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೇ ಇಂಜಕಲೂ, ಮಂಗಲತ್ ಒಡಿಕತ್ತಿ, ಮಂಗಲಕಾರಂಗ್ ತಂಡ್ ಇಲ್ಲೆ. ಕೂಟ್‌ಕ್ ಅರುವಂಡ ಪದ್ ನಡಪು ಇಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಧತಿ-ಕಾರ್ಬಾರ್‌ನ ಅದದ್ ಪಕ್ಕಕಾರಳೇ ನೀಸುವ.

ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್:

ಗೊಲ್ಲಂಗಡ ಮಂಗಲ. ಮಾದ ಇನ್ನತ ಸಂದರ್ಭತ್ ಇಕ್ಕ ಸುಮಾರ್ ಮಟ್ಟ್‌ಗೆ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿರ ಮಾದರಿಯೇ ನಡ್‌ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಮಂಗಲತಾಡ್, ಇಂಗಡ ಏದೇ ನಲ್ಲಾಮೆ-ಕೇಟ್ಟಾಮೆಲೂ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್‌ಪಾಟ್ ಇಲ್ಲೆ.

ಚಾವು-ಮಾದ ಪದ್ಧತಿ:

ಚತ್ತಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಸುಮಾರೆಲ್ಲ ಪದ್ಧತಿ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೆ. ಚಾವುಕ್ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇಂಗಡ ಮೂಲ ಉಡುಪು "ಅಂಗರಿಕೆ" ಇಲ್ಲೆ ಇಕ್ಕ ಬೊಳ್‌ತ ಕುಪ್ಯ ಇಟ್ಟ್‌ತ್ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡುವ. ಚತ್ತಯಿಂಗಡ ಸಂಸಾರಕಾರ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೇ. ಪೊಣ್ಣಾಳ್ ಬೊಳ್‌ತ ಪೊಡಿಯ, ನಿಪ್ಪ್‌ಕ್ ತುಣಿ, ಆಣಾಳ್ ಬೊಳ್‌ತ ಪಂಚೆ, ಬೊಳ್‌ತ ಶರಟ್, ನಿಪ್ಪ್‌ಕ್ ತುಣಿ ಇಟ್ಟ್‌ಪ. ಚಾವ್‌ಲ್ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಆರುವನಿಲ್ಲತೆ ಆಪುಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಂಗಕ್ ಅರುವನಿಲ್ಲೆ. ಆನಗುಂಡ್ ಇಯಂಗಡ ಚಾವ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಧತಿನೋ ಅದದ್ ಕುಟುಂಬಕಾರಳೇ ಕೂಡಿತ್ ಮಾಡುವ. ಕೇಕೊಳತ್ ಕಲ್ಲ್ ನೀಕುವದ್ ಸಹ ವಕ್ಕಡ ಪೆರಿಯಂಯಿಂಗ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಅರಿವು ಉಳ್ಳಯಿಂಗ ಆ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡುವ. ಚತ್ತಲ್ಲಿ ಮನಿಯ ಆಯೆಪ (ಚಾವ್‌ಸುಟ್ಟಿ ಕೊಡ್‌ಪ) ಮುರಿಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೊಡವ ಪಟ್ಧತಿರ ಮಾದರಿಯೇ ನಡ್‌ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಚಾವುರ ಮಿಂಞಲ್ ಕಾಕಿಮೊರಡುವೋ (ಚಾವ್‌ಪಾಟ್) ಇಲ್ಲೆ. ಒಡ್ಡೋಲಗ ಮೇದ ಕೊಟ್ಟ್ ಕೂಟಿತಿಪ್ಪ.

ಮಾದ:

ಚತ್ತಲಿಂಜ ಮಾದ ಕೆತ್ತಣೆ ಪೊಲೆ-ತಲೆ ಸೂತಕ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿರ

ಮಾದರಿಯೇ ನಡ್‌ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಮಾದತ್ ವಿಶೇಷವಾನ ನಡಪ್ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ಮಾದಕ್ ಒರ್ ದಿನಕ್ ಮಿಂಞ ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ "ಶುದ್ಧ" ಉಂಡ್. ಶುದ್ಧ ಆಕತೆ ಮಾದಕಯಿಪುಲೆ. ಮಾದಕ್ ಒರ್ ದಿನಕ್ ಮಿಂಞ ಮಾದಕ್ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿರ ಅಡಿಗೆನ ಮಾಡಿತ್ ಕೂಪದಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಕುಳಿಕ್ ನಿಂದವನೋ, ಸಂಸಾರಕಾರಳು ಎಲ್ಲಾರೂ ಕೇಕೋಳಕ್ ಪೋಪ. ಅಲ್ಲಿ ಚುಟ್ಟಿ, ಜಾಗತ್ 3 ಕಾಲ್ ಇಟ್ಟಿತ್ ಒರ್ ಚಪ್ಪರ ಮಾಡುವ. ಅದಂಡ ಅಡಿಲ್ ಚುಟ್ಟಿ, ಬೂದಿ ಕುಂಡ್‌ನ ಚೆನ್ನಕುಂಡ್ ಮಾಡಿತ್ ಕೂಪದಿನ ಬೆಚ್ಚಿತ್, ಅದಂಡ ಮೀದ ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿತ್, ಬೂದಿರ ಮೀದ ಕೇಕೋಳತ್ ಕೂಟಿತಿಪ್ಪ ಮೂಂದ್ ಕಲ್ಲ್‌ನ ಬೆಪ್ಪ. ಅದಂಡ ಮೀದ ಕುಳಿಕ್ ನಿಂದಿತುಳ್ಳವನ ಅಳಪ್‌ಬೆಟ್ಟಿತ್. "ವಕ್ಕಕಾಡ್, ಮಕ್ಕಕಾಡ್ ತೊಂದರೆ ಮಾಡತೆ ಚಾಯಿತೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸೇರಿಯಾಂದ್ ತಕ್ಕ್‌ಪರಂದಿತ್ ಕುಳಿಕ್ ನಿಂದವನ ಒಪ್ಪಿತ್ ಆ ಕಲ್ಲ್‌ಕ್ ಬೊಳ್‌ತ ಬಟ್ಟೆ ಬಿರ್‌ಚಿತ್ ಪಿರಿವ.

ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಮಾಮೂಲಿ ಮಾದತ್‌ರ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನಡ್‌ಪ. ಈ ಮಾದತ್ ಪೊಲ್‌ಚಿಪಾಟ್ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿ ಮುಂಡೆ ಕೀಚುವೋ. ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪ ಎಲ್ಲಾ ಉಂಡ್.

ಮನೆ-ಮಾರ್:

ಕೊಡವಡ ಮನೆ-ಮಾರ್ ಉಳ್ಳನ್ನಕೆ ಇಯಂಗಡದೂ ಅದೇ ಶೈಲಿಲುಂಡ್. ನಾಲ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ಮನೆ. ಒತ್ತೆಪೊರೆ ಮನೆ ಉಂಡ್. ಸುಮಾರೆಲ್ಲಾ ನಾಲ್ ಕೆಟ್ಟ್ ಮನೆ ಇಕ್ಕ ಮಾಯ ಆಯಿತ್ ಪುದಿಯ ಶೋಕಿರ ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡುಂಡ್ ಸುಮಾರ್ ಜಾಗತ್ ಬಲ್ಯಮನೆಲ್ ಜನವಾಸ ಇಲ್ಲತಲ್ಲಿ ಅದ್‌ನ ಬಿರಂಜಿತ್ ಚೆರಿಯ "ಗುರುಮನೆ" ಮಾದರಿ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಗುರುಕ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಪ್ಪ. ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಮನೆಲೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಂಡ ಫೋಟೊ, ಚೆರಿಯ ವಿಗ್ರಹ, ಇನ್ನತದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಮನೆ ಪೆದ-ಆಳ್‌ಪೆದ:

ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಮನೆ ಪೆದ ಸುಮಾರ್ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡವಡ ಮನೆ ಪೆದತ್‌ರ ಮಾದರಿಯೇ ಉಂಪ್. ಮುಕ್ಕಾಟಿರ, ಚೋಕಿರ, ಕೋಡಿಯಂಡ, ಪೊನ್ನುಕಂಡ, ಬಿದ್ದಿಯಂಡ, ತೋರೆರ ಇನ್ನನೆ ಮನೆಪೆದ ಉಂಡ್.

ಆಳ್‌ಪೆದ:

ಕಾರ್ಯಪ್ಪ, ಬೋಪಯ್ಯ, ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ, ಪೂಣಚ್ಚ, ಕಾಮವ್ವ, ಬೊಳ್ಳವ್ವ, ಮಾಯವ್ವ ಇನ್ನನೆ ಪೆದತ್ ಕೊಡವಳೋ, ಗೊಲ್ಲಂಗಳೋ ಗುರ್‌ತ್ ಪುಡಿಪಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲೆ.

ಕೈಮಡ ಇಲ್ಲೆ:

ಕೊಡವ ಜನಾಂಗತ್ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪನ್ನಕೆ ಈ ಜನಾಂಗಡಾತ್ ಕೈಮಡ ಇಲ್ಲೆ. ತಂಗ ವಾಸ ಉಳ್ಳ ಮನೆಲೇ ಗುರುಕ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಪೊಲಾಕ ಬೈಟ್ ಬೆಪ್ಪ. ನಲ್ಲಾಮೆ, ತೀಯಾಮೆ ಇದತ್ ಕಾರಣೊಂಗ್ ಮೀದಿ ನೀರ್ ಬೆಪ್ಪದ್ ಇಲ್ಲೆ. ಕಾರಣೊಂಡ ತೆರೆ, ಕಲಿಯ, ತಿರೊಳ ಇನ್ನತದ್ ಏದೂ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪಲೆ. ಅನ್ನನೆ ಬೀರನೂ ತಿರೋಳ, ಕಲಿಯ ಇದ್ ಏದೂ ಕಂಡ್ ಒಪ್ಪ್‌ಲೆ.

ನಮ್ಮೆ-ನಾಳ್:

ಪುತ್ತರಿ, ಕೈಲ್ ಪೊಳ್ದ್, ಕಾವೇರಿ ಚಂಗ್ರಾದಿ ಇನ್ನನೆ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೆ. ಇವು ನಮ್ಮೆ ನಡತುವ. ಅಲ್ಲತೆ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ದೇವಳ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವ.

ಊರ್-ನಾಡ್‌ಲ್ ಕೂಡಿಯಾಡುವೊ:

ಅದದ್ ಊರ್, ನಾಡ್‌ನ ನಡಪ್‌ಕ್ ಅಡಂಗಿತ್, ಮಂದ್, ಮಾನಿ, ದೇವಸ್ಥಾನ ತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಂಗಳಾಯಿತೂ ಇಯಂಗ ಕೊಡವ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಮಾದರಿಯೆ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಂಡ್.

ಗೊಲ್ಲಂಗಡ ಸಂಘ-ಸಮಾಜ:

ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿ-ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆ-ಸಮಾಜ ಉಳ್ಳನ್ನಕೆ ಈ ಜನಾಂಗ ಸಹ 1955ನೇ ಇಸವಿಲ್ ಕೂಡಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಗೊಲ್ಲಡ ಸಂಘ (ಯಾದವ ಸಂಘ) ರಚನೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಈ ಜನಾಂಗ ನಂಗ ಯಾದವ ಕುಲಕ್ ಅಡ್‌ಂಗ್‌ನಯಿಂಗಾಂಡೂ ಆನಗುಂಡ್ ಯಾದವ ಸಂಘ ರಚನೆ ಮಾಡಿತ್. ಅದ್ ಬಲ್ಯ ಬೊಳಚೆ ಕಂಡ್‌ಲೆ. ಅಲ್ಲಂಜ 2-3 ಕುರಿ ಈ ಸಂಘಕ್ ಚಾಲನೆ ಕೊಡ್‌ತಕೋ ಅದ್ ಬಲ್ಯ ಮಟ್ಟತ್ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡ್‌ಲೆ. ಇಕ್ಕಲೂ ಸಹ ಇಯಂಗಡ

ನಲ್ಲಾಮೆಕಾಯಿತ್ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡುವಕ್ ಏದ್ ಸಂಘಟನೆಯೂ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ್ಲೆ.

ವರ್ಗ ಪಿಂಞ ಜನಸಂಖ್ಯೆ:

ಸರಕಾರತ್‌ರ ಇಕ್ಕತ ಲೆಕ್ಕತ್ ಈ ಜನಾಂಗ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ:- A ಗುಂಪುಕ್ ಕೂಡುವ. ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಇಯಂಗಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಂದಾಜ್ 2,000 ತಿಂಜ 3,000 ಮಾತ್ರ. ಈ ಜನಾಂಗ ಇಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ತರತ್‌ರ ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗತುಂಡ್. ಅಚೇಂಗಿ ಬಲ್ಯ ಪದವಿಲ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್‌ನಯಿಂಗ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ್ಲೆ.

ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಪೈಕಿ ಈ ಜನಾಂಗವು ಸಹ ಒಂದ್. ಇಯಂಗಡ ಬಾಳ್-ಭವಿಷ್ಯ ನಂದಾಡ್‌ಂದ್ ಬಯಂದವಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್:

ಗೊಲ್ಲರು: ಇವರ ಇತರ ಹೆಸರುಗಳು-ಗೌಳಿ, ಅತ್ತೆಕಾಳಿ, ಮೇಪಾಡಿ, ಯಾದವರೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದವರೆಂದು ವಾಡಿಕೆ.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕುಂಜಿಲ, ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ, ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ, ಪೇರೂರು, ಚೆಟ್ಟಿಮಾನಿ, ಬೇಂಗೂರು, ಕಲ್ಲಾಳ, ಬೇತ್ರಿ ಗಾಳಿಬೀಡು, ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1984ರಲ್ಲಿ 1538. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ 32 ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ 880 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆ ಕೊಡುವ. 32 ಐನ್‌ಮನೆಗಳಿವೆ. ಮನೆ ಹೆಸರುಗಳು-ಪೊನ್ನು ಕಂಡ, ಆಚೀರ, ಕೈಬ್ಲೀರ, ಪತ್ತಿಯಂಡ, ಬಿದ್ದಿಯಂಡ, ಚಿಂದಂಡ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಜಮ್ಮ ಇದೆ. ಈಗ ಇವರಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲನೆ ಇಲ್ಲ. ಐಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗೊಲ್ಲರು ಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಪೌರೋಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರು ಮಾಂಸಾಹಾರ ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣುವ ಕಥೆ:

ಕೊಡಗ್‌ಂಜಿ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕ್‌ರ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಎಣ್ಣುವಲ್ಲ್‌ಂಜಿ ಇಕ್ಕೇರಿ ವಂಶತ್‌ರ ರಾಜಕುಮಾರ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಪ್ಪಕ 44 ಒಕ್ಕ ಗೊಲ್ಲ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಪೊರ್‌ತಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಅವು ಮಡಿಕೇರಿಂಜಿ 7 ಮೈಲ್ ದೂರತ ಪಾಲೇರಿಲ್‌ನಿಪ್ಪ. ಈ ಕೂಟ್‌ಲ್ 33 ಕುಳ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಯುದ್ಧತ್‌ರ ಹತ್ಯಾರ್ ಪೊರ್‌ತಂಡ್‌ಬಾತ್.

ಮಿಂಞಾಲ್ ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಯಳ ಬೊರಟುವಕ್ ಮೇದಂಗ ಪರೆ ಪೊಜ್ಜಂಡ್, ದಾಸಂಗ ಚಂಗ್ ಉರ್‌ಪಿಯಂಡ್ ಬಾತ್. ಗೊಲ್ಲ ಪಿಂಞ ಹೆಗ್ಗಡೆಯಕ್ ಜಮ್ಮ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಗೊಲ್ಲಳ "ಐಂಬೊಕ್ಕ"ಂದ್ ಕಾಕುವಂಜತ್‌ಲೊ. ಈ ಕಥೆಕ್ ದಾಖಲೆರ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲೆ, ಬಾಯಿಂಜಿ ಬಾಯಿಕ್ ಬಂದದ್.

ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆರ ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಒಕ್ಕಪೆದ ಪಿಂಞ

ಆಯಿಂಗಡ ವಿಳಾಸ

ಸಂ.	ಒಕ್ಕಪೆದ	ಗ್ರಾಮಪೆದ	ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ವಿಳಾಸ
1.	ಬಿದ್ದಿಯಂಡ ಮುಂದ್ ಮನೆ	ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	ಬಿದ್ದಿಯಂಡ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣ ಪುಲಿಕೋಟ್, ಭಾಗಮಂಡಲ ನಾಡ್
2.	ಚಿಂಗಂಡ	ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	ಸಿ.ಸಿ.ನಾಣಯ್ಯ ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣಪುಲಿಕೋಟ್ ಅಂಚೆ. ಭಾಗಮಂಡಲ ನಾಡ್
3.	ಆಚಿರ	ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	ಎ.ಬಿ.ಪೂಣಚ್ಚ ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣ ಪುಲಿಕೋಟ್ ಅಂಚೆ
4.	ತೊತ್ಯಂಡ	ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	ತೊತ್ಯಂಡ ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಸಣ್ಣ ಪುಲಿಕೋಟ್ ಅಂಚೆ.
5.	ಕಡಪಟಿರ (ಕೂರಂಡ)	ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	ಕಡಪಡಿರ ನಾಣಯ್ಯ ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣ ಪುಲಿಕೋಟ್ ಅಂಚೆ.
6.	ತೆಕ್ಕಡ	ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	ತೆಕ್ಕಡ ಸಾಬು ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣ ಪುಲಿಕೋಟ್ ಅಂಚೆ.
7.	ಉದ್ದುಮಂಡ ಉದ್ದುಮಾಡಂಡ	ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	ಉದ್ದುಮಂಡ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣ ಪುಲಿಕೋಟ್ ಅಂಚೆ.

8.	ಬೋನಿರ	ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	ಬೋನಿರ ಉತ್ತಯ್ಯ ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣ ಪುಲಿಕೋಟ್ ಅಂಚೆ.
9.	ಕೋಡಿಯಂಡ	ಪೇರೂರು	ಕೋಡಿಯಂಡ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಪೇರೂರು ಗ್ರಾಮ, ಬಲ್ಯಮಾವಟಿ ಅಂಚೆ. ನಾಪೋಕ್ಲು
10.	ಪೊನ್ನುಕಂಡ	ದೊಡ್ಡಪುಲಿಕೋಟ್	ಪೊನ್ನುಕಂಡ ಚಿಂಗಪ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಪುಲಿಕೋಟ್ ಗ್ರಾಮ ಬಲ್ಲಮಾವಟಿ ಅಂಚೆ.
11.	ಜೋಕಿರ	ಬಲ್ಯಮಾವಟಿ ತಕ್ಕಂಗ	ಸಿ.ಬಿ.ಮಾದಪ್ಪ(ಮಿಲಿಟರಿ ನಿವೃತ್ತ)ಬಲ್ಲಮಾವಟಿ ಗ್ರಾಮ, ಬಲ್ಲಮಾವಟಿ ಅಂಚೆ.
12.	ಕೊಟ್ಟುಕಂಡ	ಕುಂದಚೇರಿ (ಚೆಟ್ಟಿಮಾನಿ)	ಕೊಟ್ಟುಕಂಡ ಬೆಳ್ಯಪ್ಪ ಕುಂದಚೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಚೆಟ್ಟಿಮಾನಿ ಅಂಚೆ
13.	ಕೊಟ್ಟಂಡ	ಪದಕಲ್ಲ್‌ಗ್ರಾಮ	ಕೊಟ್ಟಂಡ ಉತ್ತಯ್ಯ ಪದಕಲ್ ಗ್ರಾಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾನಿ ಅಂಚೆ.
14.	ಕುಂಡಿಯಂಡ	ಚಿಂಗತ್ತೂರ್	ಕುಂಡಿಯಂಡ ಭೀಮಯ್ಯ ಚಿಂಗತ್ತೂರ್ ಗ್ರಾಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾನಿ ಅಂಚೆ.
15.	ಅರೆಯಂಡ	ಬೇಂಗೂರು	ಅರೆಯಂಡ ಸೋಮಯ್ಯ ಬೇಂಗೂರ್ ಗ್ರಾಮ, ಬೇರಂಬಾಣೆ ಅಂಚೆ.
16.	ಪೈತಡಿಯಂಡ	ಐವತೋಕ್ಲು	ಪಿ.ಪಿ.ಗಣಪತಿ ಐವತೋಕ್ಲು ಗ್ರಾಮ ಕಾರುಗುಂದ ಅಂಚೆ.
17.	ಮೇಲಾಟಂಡ	ಐವತೋಕ್ಲು	ಯಂ.ಜಿ.ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಐವತೋಕ್ಲು ಗ್ರಾಮ ಕಾರುಗುಂಡ. ಅಂಚೆ.
18.	ಮುಕ್ಕಾಟಿರ	ಐವತೋಕ್ಲು, ಗ್ರಾ.	ಮುಕ್ಕಾಟಿರ ಕುಶಾಲಪ್ಪ, ಐವತೋಕ್ಲು ಗ್ರಾಮ ಕಾರುಗುಂದ ಅಂಚೆ.

19.	ತೋಟೆರ (ಕೇತ್ರಪ್ಪಂಡ ಬೊಳ್ಯಾನೆ ದೇವಳೆಡ್‌ಪಂವೊ)	ಐವತೊಕ್ಕಲು ಗ್ರಾ.	ತೋಟೆರ ಮುತ್ತಣ್ಣ, ಐವತೊಕ್ಕಲು ಗ್ರಾಮ ಕಾರುಗುಂದ ಅಂಚೆ.
20.	ಕೊಂಗಿರ	ಐವತೊಕ್ಲು	ಕೊಂಗಿರ ಪೂಣಚ್ಚ. ಐವತೋಕ್ಲ್ ಗ್ರಾಮ, ಕಾರುಗುಂದ ಅಂಚೆ.
21.	ಪೊನ್ನಾಟಿಯಂಡ	ಹೆರವನಾಡ್ (ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ಪಂಡ ದೇವಳೆಡ್‌ಪ ತಕ್ಕಂಗ)	ಪೊನ್ನಾಟೆಯಂಡ ಭೀಮಯ್ಯ ಹೆರವನಾಡ್ ಗ್ರಾಮ ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ ಅಂಚೆ.
22.	ನಂಬಂಡ	ಹೆರವನಾಡ್	ನಂಬಂಡ ಗಣಪತಿ ಹೆರವನಾಡ್ ಗ್ರಾಮ ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ ಅಂಚೆ.
23.	ಪೊಂಗಿರ ಪೊಜೆರ (ತಿರುಪತಿಕ್ ಮುಡಿ ಕೆಟ್ಟಿಬೆಪ್ಪ)	ಕುಂಜಿಲ	ಪೊಂಗಿರ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ, ಕುಂಜಿಲ ಗ್ರಾಮ, ಕಕ್ಕಬೆ ಅಂಚೆ.
24.	ಕೈಬಿಲಿರ (ಮೇಕೆ ಕೈಬುಲಿರ ನಿವೃತ್ತ ಎಸ್.ಐ.ಉಂಡ್)	ಕುಂಜಿಲ	ಕೈಬಿಲಿರ ಮಾಚಯ್ಯ, ಕುಂಜಿಲ ಗ್ರಾಮ ಕಕ್ಕಬೆ ಅಂಚೆ.
25.	ಕೈಬಿಲಿರ (ಕೇದಿಯ)	ಕುಂಜಿಲ	ಕೆಳಗನ ಕೈಬಿಲಿರ ಮುತ್ತಣ್ಣ ಕುಂಜಿಲ ಗ್ರಾಮ ಕಕ್ಕಬೆ ಅಂಚೆ.
26.	ಅರೆಯಂಡ (4 ಉಂಡ್) ಅರೆಯಂಡ (ದಂಡಾಂಗು ಬೆಂದೂರ್ತ ಮಾಡುವ	ಪೆಮ್ಮಾಡ್ ತಕ್ಕಾಮೆ	ಅರೆಯಂಡ ಗಣಪತಿ ಪೆಮ್ಮಾಡ್ ಗ್ರಾಮ (ಬೇತರಿ) ಬೇತರಿ ಅಂಚೆ.

27.	ಅಯ್ಯಪಡ್ಕಂಡ	ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ (ಗಾಳಿಬೀಡು)	ಅಯ್ಯಪಡ್ಕಂಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಗಾಳಿ ಬೀಡು ಅಂಚೆ.
28.	ಅರೆಯಂಡ	ಕರವಲೆ ಬಾಡಗ	ಅರೆಯಂಡ ಅಯ್ಯಣ್ಣ ಕರವಲೆ ಬಾಡಗ ಗ್ರಾಮ, ಮಡಿಕೇರಿ ಅಂಚೆ.
29.	ಬೆದಕಡ	ಕರವಲೆ ಬಾಡಗ	ಗೊತ್ತ್‌ಲ್ಲೆ ಚೆರಿಯ ಕುಟುಂಬ.
30.	ಇರುಕಂಡ	ಇಬ್ನಿವಳವಾಡಿ	ಗೊತ್ತ್‌ಲ್ಲೆ
31.	ತೋರೆರ	ಮಕ್ಕಂದೂರು	---
32.	ಚೀಂಗುಡ	ಮಕ್ಕಂದೂರು	---
33.	ಅರೆಯಂಡ	ಕಾಟಕೇರಿ	ಅರೆಯಂಡ ವಾಸುದೇವ ಕಾಟಕೇರಿ ಗ್ರಾಮ ತಾಳತ್ತ್‌ಮನೆ ಅಂಚೆ.
34.	ಪೊನ್ನಾಟಿಯಂಡ	ಕಲ್ಲಾಳ	ಪಿ.ಬಿ.ಗಣಪತಿ, ಕಲ್ಲಾಳ ಗ್ರಾಮ ಕೊಯನಾಡ್ ಅಂಚೆ. ಸಂಪಾಜೆ
35.	ಚಂಗು ಮುಕ್ಕಾಟರ	ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ನಿರ್	ಸಂತತಿ ಅಯಿಪೋಯಿತ್
36.	ಕುಂಬಳತಂಡ ಇಕ್ಕ ನಿರ್ವಂಶ ಆಯಿತ್	ಬೇಂಗೂರ್	ಈ ಸುಪ್ಪತ್ತಂಜಿ ಕುಟುಂಬತ್‌ಲ್ ಅಂದಾಜಿ ಆಯಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇಕ್ಕು

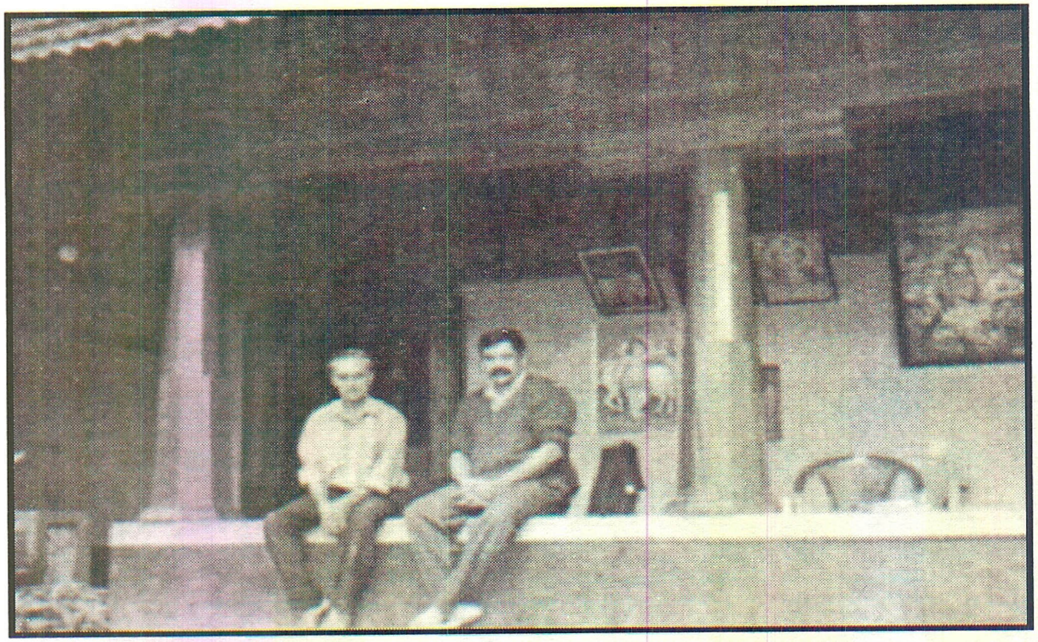

ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಬಿದ್ಯಂಡ ಐನ್‌ಮನೆ (ದೇವ ಮನೆ) ಮುಂದ್‌ಮನೆ

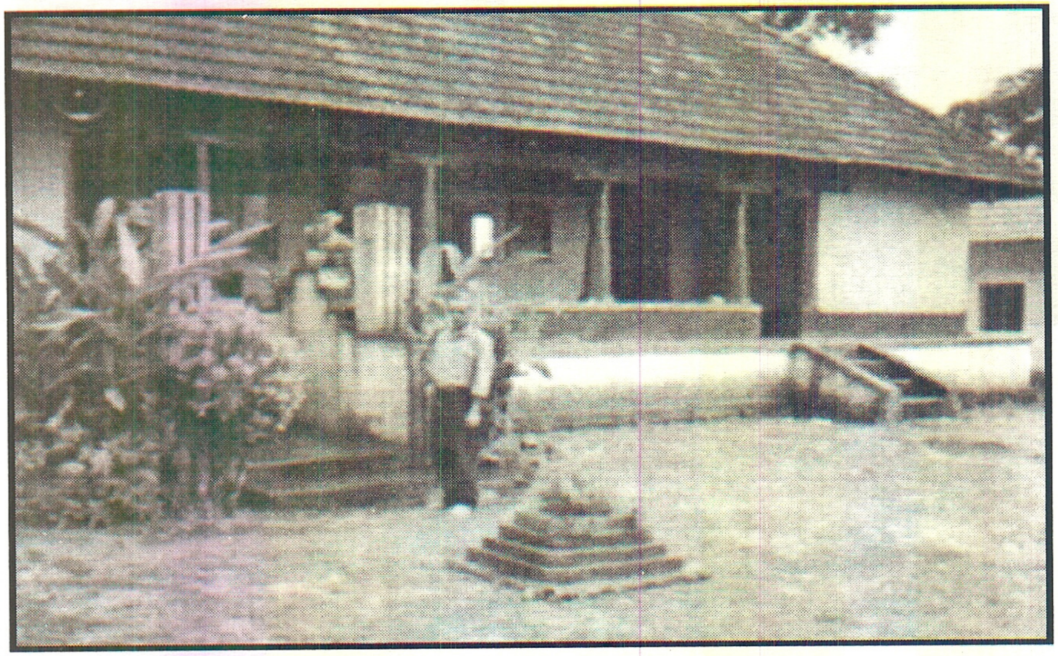

ಬಿದ್ಯಂಡ ಗಣಪತಿ ಬಲ್ಯಮನೆಲ್ ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ - ಮುಂದ್‌ಮನೆ

ಗೊಲ್ಲಡ ಧಾರಾಮೂರ್ತ ಚೋಕಿರ ಭೀಮಯ್ಯ ದಂಪತಿಯ

ಕೊಡವನಾಯರ್

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಯಿತ್ ಆಚಾರ, ಪದ್ಧತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಿಂಞ ಸಂಪ್ರದಾಯತ್‌ಲ್ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಕೊಡವಡ ಮಾದ್ರಿಲೇ ಉಳ್ಳ ಒರ್ ವರ್ಗ ಕೊಡವ ನಾಯರ್ ಎಣ್ಣುವವು. ಕೊಡವಕೂ, ಕೊಡವ ನಾಯರಕೂ ಏದೇ ಒರ್ ಏಚಾರತ್‌ಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಕುಂಞ ಪುಟ್ಟ್‌ನಲ್ಲ್‌ಂಜಿ ಆಳ್‌ಕಾಳ್‌ತೇಂದಿತ್, ಮಂಗಲ ಮುಂಜಿ ಆಯಿತ್ ತ್‌ೕಕೆ ಉತ್ತುವಲ್ಲಿಕೆತ್ತಣೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಕೊಡವ ನಡಪೇ.

ಮೂಲ:

ಕೊಡವ ನಾಯರಡ ಮೂಲತ್‌ರ ಏಚಾರತ್‌ಲ್ ಎಳ್‌ದಿಬೆಚ್ಚ ದಾಖಲೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಪ್ರಕಟ ಪಡತ್‌ನ ಗಸೆಟಿಯರ್‌ಲ್ 'ಕೊಡವ ನಾಯರ್' ಎಣ್ಣುವೊ ವರ್ಗತ್‌ರ ಪೆದತ್‌ನೊ ಬುಟ್ಟ್‌ಟಿತ್. ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪೆರಿಯಯಿನೆಲ್ಲ ಕಂಡಿತ್ ಕೇಪಕ ಬಾಯಿಂಜ ಬಾಯಿಕ್ ಬಂದ ಕಥೆನ ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣುವ.

ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯತ್‌ರ ಕಾಸರಗೋಡ್ ಜಿಲ್ಲೆರ ಕೋಡತ್ತೂರ್ (ಅಥವಾ ಕೋಡತ್ತ್ ಮಲೆ) ಎಣ್ಣುವಲ್ಲ್‌ಂಜಿ ಸಾರ್ತಾವು ದೇವಡ ಕೂಡ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಂದವು. ದೇವಡ ಕೂಡ ಬಂದಾನಗುಂಡ್ ಕೂಡಂಡ ಎಣ್ಣುವೊ ಪೆದಬಾತ್‌ಂದ್ ಕೂಡಂಡ ಒಕ್ಕಕಾರಡ ನಂಬಿಕೆ. ಕೂಡಂಡ ಒಕ್ಕಡ ಮುತ್ತಾತ ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಕೇರಳತ್‌ಂಜ ಬಂದಿಯೆಂದ್ ಕೇಟರ್‌ಂಜ ಕಥೆ. ಕೂಡಂಡ ಒಕ್ಕಡ ಮಾಗುರು ಸುರೂಲ್ ಬಂದ ಪೊನ್ನಣ್ಣಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಮನೆಪೆದ:

ಕೊಡವ ನಾಯರಕ್ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಮನೆಪೆದವುಂಡ್. ಆಚೆಂಗಿ ಪೆರ್‍ಕಮ್ಮಿ ಒಕ್ಕವುಳ್ಳೊ.

ಸಂ.	ಮನೆಪೆದ	ಉಳ್ಳಗ್ರಾಮ	ಅಂದಾಜ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಕೂಡಂಡ	ಪೊಡ್ವ್	75
2.	ಬಾರಿಕೆರೆ	ಕಾಟಕೇರಿ	10
3.	ಲಕ್ಕಪಂಡ	ಕಡಗದಾಳ್	25
4.	ನಾಯಮಾಡ	ತಿತಿಮತಿ	150
5.	ಅಂಬಾಡಿರ	ಕಿಗ್ಗಾಲು, ಅರಪಟ್ಟ್	10,50
6.	ವದೆಯಂಡ	ಬಿರುನಾಣಿ	10
7.	ಪುದಿಯೊಕ್ಕಡ	ಬಿರುನಾಣಿ	15
8.	ಕುಟ್ಟಂಡ	ಮೇಕೇರಿ	10

ಚೀರಮ್ಮಂಡ ಎಣ್ಣುವ ಒರ್ ಒಕ್ಕ ಕುತ್ತಿನಾಶ ಆಯಿತ್. ಆಯಿಂಡ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಪರಾಧೀನ ಆಯಿತ್ ಇಕ್ಕ ಚೆನ್ನಂಗ್ ಭೂಮಿ ಜಾಗ ಕೂಡಂಡಯಿಂಗಡ ಸ್ವಾಧೀಸಕ್ ಬಂದಿತ್. ಈ ಚೀರಮ್ಮಂಡ ಒಕ್ಕ ಕೂಡಂಡೊಕ್ಕಡ ಅರುವಂಗಳಾಯಿತಿಂಜವುಲೊ. ಕೊಡವ ನಾಯರಡ ಪೈಕಿ ಕೂಡಂಡ ಒರ್ ಪ್ರಧಾನ ಒಕ್ಕ. ಇಯಂಗಡ ಐನ್‌ಮನೆ ಇಕ್ಕಲು ಚಾಯಿಲುಂಡ್. ಒತ್ತೆಪೊರೆ ಮನೆ. ಪಂಡೇತ ಮುಮ್ಮಪಕಂಡೋಣಿ, ಕಂಬ್ ಐಮರ, ಚಿತ್ರಕುರಿರ ಕಟ್ಟೋಳೆ ಪಡಿ, ಕಸ್ನಿಮೂಲೆ ಕೋಂಬರೆ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ನಡುಬಾಡೆ ಎಲ್ಲ ಪಂಡ್ ಪೋಲೆವುಂಡ್. ಕೈಮಡ ಇಂಜ ದಳವುಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೈಮಡ ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ.

ಕೂಡಂಡ ಮನೆಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ.1730 ಎಣ್ಣ್‌ವ ತಕ್ಕ್ ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣ್‌ನದ್. ಕೂಡಂಡ ಮನೆ ಕೆಟ್ಟುವಕ ದಳಕಲಂದಿತ್ ಕುತ್ತಿ ಇಟ್ಟತಿಲ್ಲೆ. ಅದ್‌ಂಡ ಬದ್‌ಲ್ ಚಂಗ್ (ಶಂಖ) ಕುತ್ತಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಮೇಲೆ, ಮನೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ನದ್. ಅದ್‌ಂಗಾಯಿತ್ 'ಚಂಗ್‌ನಾಟ್‌ನ ಮಣ್ಣ್‌ಂದ್ ಪೆದ. ಓರಾಂಡೆಕೊಮ್ಮ ಊರ್‌ಲ್ ಅಜ್ಜಪ್ಪತೆರೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಂಗಳ ಕಾಕುವ "ಚೌರಿ ನೆರವಾ, ಚಂಗೋಲಾ, ಪೊಡ್ವ್‌ನೂರೊಕ್ಕಳೇ"ಂದ್ ಕಾಕುವ ಚಂಗೋಲಾ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಚಂಗ್ ಕುತ್ತಿನಾಟ್‌ನ ಮಣ್ಣ್ ಕೂಡಂಡಾಂದ್ ಅರ್ಥ.

ತಕ್ಕಾಮೆ:

ಭಗವತಿರ ನಮ್ಮೆಕೂ, ಊರ್‌ರ ಚೌಂಡಿ ತೆರೆಕೂ ಊರ್‌ಕಾರಕೆಲ್ಲ ಬಾಚಲ್ (ತೆರಿಗೆ) ಉಂಡ್. ಆಚೆಂಗಿ ಕೂಡಂಡವು ತೆರಿಗೆ ಕೊಡ್‌ಪ್‌ಲೆ. ಅದ್‌ಂಡ ಬದ್‌ಲ್ ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವಯಿಂಗಕ್ ಊಟ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು (ಪುತ್ತರಿಲ್). ಸಾರ್ತಾವು ನಮ್ಮೆಲ್ ಚೌರಿರಲ್ಲ್‌ಂಜಿ ಎತ್ತ್ ಪೋರಾಟ ಬಪ್ಪಕ ಕೂಡಂಡ ಮನೆಂಜಿ ನೈವೇದ್ಯ ಆಂಡು. ಊರ್‌ಕಾರ ಪ್ರಸಾದ ಉಂಡಿತ್ ಪೋಪ. ಮಾದೂರಪ್ಪಂಡ (ಈಶ್ವರ) ನಮ್ಮೆಲ್ ಬೋಡ್‌ಪಟ್ಟಣೆ ನಡ್‌ಪ. ಮಕ್ಕ ಬೋಡ್ ಪೊರಟಿತ್ ಊರ್‌ಸುತ್ತ್‌ನಯಿಂಗಕ್ ಕೂಡಂಡವು ತಳಿಯಪುಟ್ಟ್ ಹೆಸರ್‌ಕಂಜಿ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. ಬೋಡ್‌ಕಾರಕ್ ಫಲಾಹಾರ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಇದ್. ಕೂಡಂಡ ಒಕ್ಕ ಅಂಜಿಕಾಲಕೊಮ್ಮ ಅಂಜಿ ಕೂಟ್ ಪಣಿಕ ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವ. ಅಜ್ಜಪ್ಪನ ಕೆಟ್ಟುವವು ಪಣಿಕ. 'ತೋತತೆರೆ' ಎಣ್ಣುವಾನ ಕೆಟ್ಟುವಕ ಕೂಡಂಡಯಿಂಗಕೂ ಬಾಚಲ್‌ವುಂಡ್. ಪತ್ತಾಲೋದಿಕ್ ಕಾಲೋದಿ ಒಕ್ಕಡ ಕಾರಣಾಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ:

ಕೊಡವ ನಾಯರ್ ಎಣ್ಣುವೊ ಈ ವರ್ಗ ಜಮ್ಮಕಾರ. ಪಂಡ್ ಕೈಮಡ ಇಂಜತ್. ಐನ್‌ಮನೆ ಇಕ್ಕಲುವುಂಡ್. ಗುರುಕಾರಣಾಂಗ್ ಎಡೆ ಇಡುವ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಇಕ್ಕಲೂವುಂಡ್. ಅಜ್ಜಂಗಡ ಕಾಲ್‌ತ್‌ಂಜೇ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಬೆಂದೂರ್ತ ಕೆಟ್ಟಿತ್.

ಮಂಗಲ:

ಮಂಗಲಕಾರಂಗ್ ಕುಪ್ಯ, ಚೇಲೆ, ಪೀಚೆಕತ್ತಿ, ಮಂಡೆ ತುಣಿ, ಗೆಜ್ಜೆತಂಡ್, ತೊಡಂಗ್, ಒಡಿಕತ್ತಿ, ಕಟ್ಟಿಬಳೆ, ಎಲ್ಲಾ ಬೋಂಡು. ಅವ್ವ ಮಾಲೆ ಇಡುವ. ಬೋಜಕಾರನಿಪ್ಪ. ತಾಂಡ ಮನೆಲ್ ಮುಹೂರ್ತ ಕಯಿಂಜ ಪಿಂಞ ಮೂಡಿರಲ್ಲಿಕ್ ಮಂಗಲಾಡಿ ಪೋಪ. ಬಾಳೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಉಂಡ್. ಪೋಳಿಯಕೊಂಡ ಪೋಪ. ಮೂಡಿರಲ್ಲಿ ದಂಪತಿ ಮೂರ್ತ ಆಪ. ಸಮ್ಮಂಧ ಆಡಕುವ, ಮೂಡಿಕ್ ಅವ್ವೊಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ, ಮೂಟಿನ ಕೂಟಿಯ ಬಂದಿತ್ ನೀರ್ ಚಾಣಕಯಿಪ, ಬಾಮನೆಲ್ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟಾಯಿತ್ ಬಾಕೆ ಬಂದವಕ್ ಗಂಗವ್ವೊ, ಬೊಳ್ಳವ್ವೊ, ಮಾಚವ್ವೊ, ಮುತ್ತವ್ವೊ ಇನ್ನನೆ ಪೆದ ಇಡುವ.

ಚಾವು ಪದ್ಧತಿ:

ಬಾಡೆಕೆಡ್‌ಪ, ತೇಕ ಕೂಟುವೊ, ಓಣೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ, ಚಾತಪುಕ್ಕುವೊ, ಕುಳಿಕ್ ನಿಪ್ಪ. ಮೇಂಗತೆ ನಿಪ್ಪ. ಚಾವು ಪಾಟ್, ಮಾದ, ಪೊಲ್‌ಚಿ ಪಾಟ್ ಇನ್ನನೆ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಕೊಡವಡದೇ ಆಯಿತುಂಡ್. ಎಚ್ಚಿಕೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್‌ಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡ್‌ನಕಲೂ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಕೊಡವ ನಾಯರಳ ತಿರಿಪಕ್‌ಕಯ್ಯುಲೆ. ಕೇರಳತ್‌ಂಜಿ ಪಂಡ್ ಬಂದವು ಎಣ್ಣೆಟ ಮಾತ್ರಕ್ ಕೇರಳತ್‌ರ ನಾಯರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ ನಳಪಾಚಲ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೊಡವ ನಾಯರ್ ಎಣ್ಣುವೋರ್ ವರ್ಗತ್‌ರ ಜನವುಂಡ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಶೇಕಡ 75 ಪಾಲ್ ಜನಕ್ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ನಕ ತಪ್ಪಾಪಕಿಲ್ಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತೇ ಇವು ಸರಕಾರತ್‌ರ ಕಣ್ಣ್‌ಕೂ ಬುದ್ದಿತಿಲ್ಲೇಂದ್ ಎಣ್ಣಲು.

ಸಮಸ್ಯೆ:

ಕೊಡವ ನಾಯರ್ ಎಣ್ಣುವೊ ವರ್ಗತ್‌ರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಎಲ್ಲಾಂಗೂಡಿ 350 ಮೀರುವಕಿಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ತೃಪ್ತಿಕರ ಆಯಿತುಂಡ್. ಜನಸಂಖ್ಯೆರ ಆಧಾರತ್‌ಲ್ ಇಯಂಗಡದೇ ಓರ್ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡುವಕೂ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪೋರ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಇವು ತ್ರಿಶಂಖು ಸ್ಥಿತಿಲುಂಡ್. ಮಂಗಲಕಯಿಪಬಯತ್ ಬಪ್ಪಕ ಸ್ವಜಾತಿಲ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ ಮೂಡಿಯಾಡ್, ಮೂಡಿಕೊತ್ತಕ್‌ಣ್ಣನಾಡ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವದೇ ಇಲ್ಲೆ. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಕೊಡವ ಬಾಷಿಕಂಗಡ ಕೂಡ ಸಂಬಂಧ ಬೊಳತುವದ್ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಂಗಕ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಉಂಡಾಂದ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಂಡಿಯಾಪ. ಈ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಸಂಘಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲತೆ ಪೋಚೆಂಗಿ ಅಂತಯಿನ ಕೇಪವು ದಾರ್? ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಐರಿ, ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಅಮ್ಮಂಗ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ, ಇಯಂಗೆಲ್ಲ ಆಯಿಂಡಯಿಂಡ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆ ಕೆಟ್ಟಿಯುಂಡ್ ಅಯಿಂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾಯಿತ್ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡಿಯುಂಡುಂಡ್. ಆಚೆಂಗಿ ಕೊಡವ ನಾಯರ್ ವರ್ಗ ಓರ್ ಸಂಘಟನೆ ಆಪಕುಳ್ಳಚ್ಚಕೂ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲೆ.

ಸರಕಾರಿ ದಾಖಲೆಲ್ 'ಕೊಡಗು ನಾಯರ್"ಂದ್ ಉಂಡ್‌ಲೊ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಇವು ಜನರಲ್ ಗ್ರೂಪ್‌ಲೇ ಉಂಡ್‌ಂದೆಣ್ಣುವ. ಸರಕಾರತ್‌ಂಜಿ ಇಯಂಗಕ್ ಏದೋರ್ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯ ಕ್‌ಟ್ಟಿಯುಂಡಿಲ್ಲೆ. ಈ ವರ್ಗಕಾರ ಅಯಿಂಗಡ ಸ್ವಂತ ನೈಪುಲ್ ಮಿಂಞಕ್ ಬಂದದ್ ನೇರ್. ಆಚೇಂಗಿ ಮಕ್ಕಡ

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸರಕಾರಿ ಚಾಕ್ರಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತತ್ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇನ್ನತಾಲೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತ್ ಬೆಕ್ಕತೆ ಪೋಚೇಂಗಿ ಈ ಕೊಡವ ನಾಯರ್ ಜನಾಂಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯತ್‌ಂಜಿ ವಂಚಿತಂಗಳಾಪ.

ಕೇಳಿಪಟ್ಟವು:

ದಿವಂಗತ ಕೂಡಂಡ ಅಯ್ಯಮ್ಮ ಒರ್ ಪೆದ ಪೋಸ ಸಮಾಜ ಸೇವಕನಾಯಿತೂ, ಹೊದ್ದೂರ್ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಯಿತೂ, ನಲ್ಲ ಪೆದ ನೇಡಿತ್. ಕೂಡಂಡ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಇವುದಿ ಅಯ್ಯಮ್ಮಂಡ ಮೋಂವೊ. ವಿ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಎನ್. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಾಯಿತೂ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಯಿತೂ ಸೇವೆ ಮಾಡಿತ್, ಇಕ್ಕಲೂ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಒರ್ ಮುಂದಾಳ್.

ಡಾ.ಪಾರ್ವತಿ-ಇವು ದಿವಂಗತ ಕೂಡಂಡ ಪೂಣಚ್ಚಂಡ ಪೊಣ್ಣ್. ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಯಿತ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಆಯಿತ್. ದಿ.ಕೂಡಂಡ ಪೂಣಚ್ಚ-ವಿ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಎನ್. ಪಿಂಞ ದವಸ ಭಂಡಾರತ್‌ರ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಾಯಿತ್ ಸೇವೆ ಮಾಡಿತ್. ಕೂಡಂಡ ಉದಯ-ದಿವಂಗತ ಅಯ್ಯಮ್ಮಂಡ ಮೂಂದನೆ ಮೋಂವೊ. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯತ್‌ಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಯಿತುಂಡ್. ಕೂಡಂಡ ರಮೇಶ್-ಬೊಳ್ಳಪ್ಪಂಡ ಮೋಂವೊ ರಮೇಶ್ ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಎಡ್. ಓದಿತ್ ಮೈಸೂರ್‌ಲ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕನಾಯಿತುಂಡ್. ಬಾರಿಕೆರ ಗಣಪತಿ-ಇವು ಆರೋಗ್ಯ-ಇಲಾಖೆಲ್ ಫಾರ್ಮಸಿಸ್ಟ್ ಆಯಿತ್ ಇಂಜವು. ನಿವೃತ್ತ ಆನ ಪಿಂಞ ಕೂಡಿಗೆಲ್ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ನೆಲೆ ನಿಂದಿತ್. ಇಯಂಡ ಪೊಣ್ಣ್ ಅಮ್ಮಕ್ಕ, ತಾಮನೆ ಕೂಡಂಡ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ದುಂಬಾ ಪಡಿಪುಂಡ್. ಇವು ಕೊಡವ ನಾಯರಡ ಇತಿಹಾಸತ್‌ನ ಪೆರ್ತ್ ವಿವರೋಡೆ ಎಣ್ಣಿತಾತ್. ಗಣಪತಿರ ಮೋಂವೊ ಮಡಿಕೇರಿಲ್ ಲಾಯರ್ ಆಯಿತುಂಡ್. ಕೂಡಂಡ ಚೀಯಮ್ಮ-ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ. ಕೂಡಂಡ ಸುರೇಶ-ನಲ್ಲ ಅನುಭವಿ ರೈತ ವಿದ್ಯಾವಂತ

ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಂಡ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೊಳಂದಾನಗುಂಡ್ ಕೇರಳ್‌ರ ನಾಯರಳ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚಡೂ ಉಂಡ್. ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ತಂದ್ ಬೆಂದುನಗುಂಡ್ ಕೊಡವನಾಯರಳೂ ಕೋಲೆಯ ಜನಾಂಗಕಾರಳೂ ಒರೇ ವರ್ಗತ್‌ನೆನ್ನಕೆ ಆಯಿಪೋಯಿತ್. ಕೊಡವ ನಾಯರಡ ಮಾಹಿತಿಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಕ್ ಪೊದ್ದ್‌ನಿವಾಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಮ್ಮಣಂಡ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಡ ಮೋಂವೊ ಪೆಮ್ಮಯ್ಯ ದುಂಬ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಯಿಂಗಕ್ ವಂದನೆ.

1997ನೆ ಇಸವಿಲ್ ಕೂಡಂಡ ಕುಟುಂಬ ಸಂಘ:-

ಪಟ್ಟೆದಾರ	-	ಕೂಡಂಡ ಅಯ್ಯಣ್ಣ
ಉಸ್ತುವಾರಿ ಪಟ್ಟೆದಾರ	-	ಕೂಡಂಡ ಎಂ.ಮುತ್ತಣ್ಣ
ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ	-	ಕೂಡಂಡ ಸಾಬ ಅಪ್ಪಣ್ಣ
ಸಹಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ	-	ಕೂಡಂಡ ಕೆ.ರವಿ
ಕಾರ್ಯಕಾರಿಸಮಿತಿ	-	
ಕೂಡಂಡ ಎ.ಸುರೇಶ್	-	ಕೂಡಂಡ ಎ.ಅಮ್ಮಣ್ಣ
ಕೂಡಂಡ ಎ.ಬಾನು		ಕೂಡಂಡ ಎಸ್‌ಸುಭಾಷ್
ಕೂಡಂಡ ಎಂ.ಸೋಮಣ್ಣ	-	ಕೂಡಂಡ ಎಂ.ರತ್ನ
ಕೂಡಂಡ ಪಿ.ಪೃಥ್ವಿ	-	ಕೂಡಂಡ ಈ ಗಿರೀಶ್
ಕೂಡಂಡ ಪಿ.ಸುಗುಣ	-	ಕೂಡಂಡ ಎಸ್.ವಿನು

2.11.1997ಲ್ ಗುರು ಕಾರೋಣಂಗ್ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಒಕ್ಕಡ ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ನಡ್‌ತ್‌ಚಿ.

||ಓಂ ಶ್ರೀ ಕುಲದೇವತಾ ಪ್ರಸನ್ನ||

ಕೂಡಂಡ ಶ್ರೀ ಮುತ್ತಣ್ಣ

ಹೊದ್ದೂರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ, ಕೊಡಗು-571 252

ಇವರು ಮಾಡುವ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗಳು

ಸನ್2003ನೇ ಇಸವಿ ಮೇ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಖು 10ನೇ ಶನಿವಾರ ಸಂಜೆ 7-00 ಘಂಟೆಯ ನಂತರ ಹಾಗೂ ತಾರೀಖು 11ನೇ ಭಾನುವಾರಗಳಂದು ನಡೆಯಲಿರುವ

"ಮನೆ ದೇವರ ಕೋಲ"ವನ್ನು

ನಮ್ಮ ಐನ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತ ಆಗಮಿಸಿ, ತೀರ್ಥ-ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ದೇವರ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುವ,

ತಮ್ಮ ಆಗಮನಾಭಿಲಾಷಿಗಳಾದ
ಪಟ್ಟೇದಾರ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಸ್ಥರು

ಕೂಡಂಡ ಐನ್‌ಮನೆ - 2003

ಕೊಡವ ಹಜಾಮ (ನಾಯಿಂದ)

ಹಜಾಮ ವೃತ್ತಿಕಾರ ಇಲ್ಲತ ಊರೇ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ತುಳು ಮಲೆಯಾಳ, ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳ್, ತೆಲುಗು ತಕ್ಕ್ ಪರೆಯುವ ಹಜಾಮಂಗ ಉಂಡ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ನಡುನ್‌ಡ್‌ಲ್ ಪಂಡ್ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಂಜಿ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಹಜಾಮಂಗ ಇತರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಕೂಡ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಳ್ಳವು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಪ್ರಕಟ ಪಡತ್‌ನ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಇನ್ನನೆ ವಿವರ ತಂದಿತ್"1972ನೆರ 2ನೇ ಆಯೋಗತ್‌ರ ಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಇಯಂಡ ಸಂಖ್ಯೆ 1995.ಇದ್‌ಲ್ ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಪಿಂಞ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗಳೂ ಕೂಡಿತ್. ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗ ಕೈಕೇರಿ, ಈಚೂರ್, ಬೇಗೂರ್, ಬಿ.ಶೆಟ್ಟಿಗೇರಿ, ನಡಕೇರಿ, ಮೈತಾಡಿ ಪಿಂಞ ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪಲ್‌ಲುಂಡ್. ಇಯಂಗಕ್ ಜಮ್ಮ ವುಂಡ್. ಒಕ್ಕಪೆದವುಂಡ್, ಸುಮಾರ್ 7 ಒಕ್ಕವುಂಡ್, ಅಯಿಂಡ ಸೇವೆಕ್ ನೆಲ್ಲ್‌ಕೊಡ್‌ಪಾಂಗ್ 'ಅಡಿಕೆ (ಊಮೆ) ಎಣ್ಣುವ, ಮನೆದೇವ ಕಾವೇರಿ ಪಿಂಞ ವೆಂಕಟರಮಣ, ಗುರುಕಾರೋಣನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ, ಐನ್‌ಮನೆ ಪಿಂಞ ಕೈಮಡವುಂಡ್, ಪದ್ಧತಿ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ, ಗುರುಕಾರೊಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ, ಮಾದ, ಪಿಂಡ ಇಡುವೊ ಎಲ್ಲ ಕೊಡವಡೆನ್ನಕೆ, ಕೊಡವಡ ಮಂಗಲ, ಚಾವುಲೆಲ್ಲ ಇಯಂಗಡ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯ. 1986ಂಗ್ ಮಿಂಞ ಕೈಕೇರಿ ಹಜಾಮಂಗಡ ಸಂಘ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಅದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸವಿತಾ ಸಮಾಜತ್‌ರ ಕೂಡ ವಿಲೀನ ಆಯಿತ್ ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ತಂಗಡ ವೃತ್ತಿರ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಜನ ಒಂದಾಯಂಡುಂಡ್".

ಕೊಡವ ಹಜಾಮಂಗಡ ಪೆರಿಯಯಿನ ಕೇಟಿತೂ, ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆಕ್ ಕುದ್ದ್ ಪೋಯಿತೂ, ಮಂಗಲಕ್ ಪೋಯಿತ್ ನೋಟಿತೂ ಆರ್‌ಂಜಿ ಬಂದ ವಿಚಾರ ಇನ್ನನೆವುಂಡ್.

ಇವು ಪಂಡ್ ಮೂಡ್ ಸೀಮೆಂಜಿ ಬಂದವೂಂದ್ ಅಯಿಂಡ ಪೆರಿಯಯಿಂಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಎಚ್ಚತ್ ಕಾಲಕ್‌ಬಯ್ಯ ಬಂದಿತಿಕ್ಕೂಂದ್ ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ ಸೆರಿಯಾನ ಉತ್ತರ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ.

ಮನೆತನ:-

ಕೈಕೇರಿಲ್-ವೇದಪ್ಪಂಡ, ಕಂಬಂಡ, ಮುಡುವಂಡ, ತಾಪನೆರ ಒಕ್ಕವುಂಡ್
ಈಚೂರ್ (ಕುಂದ)-ಚೋಂದುವಂಡ ಒಕ್ಕ
ಬೇಗೂರ್ - ನಯೇಂದ್ರಂಡ (ಅಥವಾ ನಾಯಿಂದರ)ಒಕ್ಕ
ಬಿ.ಕೆಟ್ಟಿಗೇರಿ (ಕುತ್ತ್‌ನಾಡ್) ಪೂಣಚಿರ ಒಕ್ಕ.
ಕಾಕೂರ್-ಕೆಲ್ಚಿರ ಒಕ್ಕ

ಇದ್‌ಲ್ ಸುಮಾರ್ ಮನೆಪೆದ 15-20 ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆನದ್. ವೇದಪ್ಪಂಡ ಒಕ್ಕ ಪಂಡೇ ಉಳ್ಳದ್. ಇಯಂಡ ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ಪಂಡೆತ ಮಾದರಿ ಒಣಿ, ಪಟ್ಟಿ, ಕಳತ್‌ಕಲ್ಲ್‌ರ ಬೋಟೆ, ಎಲ್ಲ ನೋಟುವಕ ಇದ್ ದುಂಬ ಪಳೆಯದ್‌ನೇರೆ. ಕೈಕೇರಿ ರೋಡ್‌ರ ಬರಿಲೆ ಪಂಡೇತ ಓರ್ ಅಜ್ಜ ಪಿಂಞ ತಾಯಿರ ಪಂಡೇತ ಗೋರಿವುಂಡ್ ಆಚೆಂಗಿ ಸಮಾದಿ ಮಾಡ್‌ನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಡ ಪೆದ ಮಾತ್ರ ಇಕ್ಕತಯಿಂಗಕ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ವೇದಪ್ಪಂಡ ಬಲ್ಯ ಕುಟುಂಬ. ಸುಮಾರ್ 150 ಜನ ಇಕ್ಕೂಂದ್ ಮನೆಕಾರಡ ಅಂದಾಜಿ. ಇಕ್ಕವುಳ್ಳ ಐನ್ ಮನೆ 120 ಕಾಲತ್ ಬಯ್ಯ ಕೆಟ್ಟ್‌ನದ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಕಲ್ಲ್‌ಬೋಟೆ, ಕಲ್ಲ್‌ರ ಉಬ್ಬಾಂಡಿ, ಒಣಿಕಕ್ಕಟ್ಟೆಲ್ಲ ನೋಟ್‌ನಕ ಇದ್ ಪಳೆಯಕಾಲತ್‌ರದ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ನೇರೆ.

ಪಂಡ್ ಕೊಡಗ್ ರಾಜ ಎಲ್ಲಾಕೂ ಮನೆ ಪೆದ ಕೊಡ್‌ಪಕಾಪಕ ವೇದಪ್ಪಂಡ ಒಕ್ಕಕಾರ ಮೀಂಬೋಟೆ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಪಂಡೇತಯಿಂಡ ಬಾಯಿಂಜಿ ಕೇಟಾನ ಎಣ್ಣುವ. ಈ ಒಕ್ಕಡ ಗೋರಿ ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ಪಂಡ್ ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆರ ಸಂದರ್ಭತ್‌ಲ್ 'ಪೀರಕ್ಕೆಪಡೆ' ಎಣ್ಣುವ ಕಳಿನಡಪಂಜ ಜಾಗತ್‌ನ ಕಾಟುವ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ:-

ಸರಕಾರ ಇಯಂಗಳ ಬಿ.ಸಿ.ಎಂ. IIAಂದ್ ತಿರ್‌ಚಿತ್. ಆಣ್‌ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಪೆದಯೆಲ್ಲ ಕೊಡವ ಪೆದವೇ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಪಳೆಯ ಒಕ್ಕಯೆಲ್ಲ ಜಮ್ಮಕಾರ. ಪಂಡ್ ಮುಂದ್ ಮನೆ, ಕೈಮಡ ಎಲ್ಲ ಇಂಜತ್‌ಲೊ, ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಸರಿ ಸಮಾನತೆಲೇ ಕೂಡಿಯಾಡುವ. ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಲೂ ಒಕ್ಕಚೇ ಕೂಡಿಯವ.

ಮೇಲ್ ಕ್ಳ್ ಎಣ್ಣುವ ಭಿನ್ನ ಭೇದ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ತಂಗಡ ವೃತ್ತಿನ ಮಾತ್ರ ಪಂಡ್ ಪೋಲೆ ನಡತಿಯಂಡುಂಡ್. ಹಜಾಮು ಎಣ್ಣುವ ಜಾತಿ ಪೆದವೊಂದ್ ಬುಟ್ಟಿಕ ಬೋರೆ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯತ್‌ಲ್ ಇಯಂಗಕೂ ಕೊಡವಕೂ ಪದೋರ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್‌ತ್ ಆಳಾಯಿತ್, ಮಂಗಲಾಯಿತ್, ಚತ್ತ್‌ತ್, ತ್‌ಕೆ ಉತ್ತುವಲ್ಲಿಕೆತ್ತಣೆ ನಡಪಂತ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಕೊಡವಡೆನ್ನಕೇ ಉಂಡ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ನೊ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಲ್ ಕಯಿಪ.

ಸಮಸ್ಯೆ:-

ಚೆರಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪಣಕಾಸ್‌ರ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಟ್‌ನಕ ಬಲ್ಯೋರ್ ಚಾಯಿಲಿಲ್ಲೆ. ಗರಿಬಂಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಜಮ್ಮಕಾರಳಾಚೇಂಗಿಯೂ ಬಲ್ಯ ಆಸ್ತಿವಂತಂಗಳಲ್ಲ. ತಂದ್ ಬೆಂದು ಕೆಟ್ಟುವಾಲ್ ಭಾರೀ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಡ್. ಸ್ವಜಾತಿ ಕ್ಣ್ಣಮೂಡಿನ ತೇಡಿ ಪುಡಿಪದ್ ಬಲ್ಯ ಕಷ್ಟ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಇಕ್ಕ ಸುಮಾರ್ 35% ರಚ್ಚಕ್ ಕನ್ನಡ ತಕ್ಕ್‌ಕಾರ ಹಜಾಮಂಗಡ ಕೂಡ ತಂದ್ ಬೆಂದು ನಡತುವದ್ ಅನಿವಾರ್ಯಂಡ್ ಇಯಂಗಡ ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣುವ. ಈಯಾಂಡ್ ಮುಡುವಂಡೊಕ್ಕಡ ಓರ್ ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿರ ಮಂಗಲ ಆಚಿ. ಕ್ಣ್ಣ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆಕಾರ. ಚಾಯಿಲ್ ಕೊಡವತಕ್ಕ್ ಕೊಡವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಲ್ಲ ಪಡ್‌ಚಂಡಿತ್. ಮನೆಪೆದ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲೆ. ಈ ಮಂಗಲಕ್ ಪೆತ್ರ್ ಜನ ಕೂಡಿತಿಂಜತ್ ಕೂಡ್‌ನಯಿಂಡ ಪೈಕಿ ನೂರಾಂಗ್ 75 (75%) ಕೊಡವಳೇ ಇಂಜತ್. ಮಂಗಲತ್‌ರ ಪ್ರತಿಯೊರ್ ನಡಪೂ ಕೊಡವಡದೇ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕ ಮಂಗಲಕಾರನೂ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆಲೇ ಇಂಜತ್. ಹಜಾಮಂಗಡ ಪೈಕಿ ಆಳಾನ ಬಾಲೆಕಾರ, ಬಯತಾನವು ಎಲ್ಲಾರೂ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆಲೆ ಇಂಜತ್. ನಡಪು ತೊಡ್‌ಪ್‌ಲೂ ಊಟೋಪಚಾರತ್‌ಲೂ, ಪದ್ಧತಿ ಪಿಂಞ ಬೆಂದು ತಕ್ಕಾರತ್‌ಲೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗತ್‌ರ ಕೊಡವ ಮಂಗಲ್‌ಕ್‌ಂಜಿ ಪದ್ ತರತ್‌ಲೂ ಕಮ್ಮಿಂದೆಣ್ಣುವೆನ್ನಕೆ ಇಂಚ್‌ಲೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ:-

ಬಲ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತಕುಳ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ದಂಡ್ ಮಿಲಿಟ್ರಿಸುಬೆದಾರಂಗ, ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್‌ಲ್, ಒಬ್ಬ ಬಿ.ಎ.ಬಿ. ಇಡಿ ಆನ ಉಪಾದ್ರಿಣಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೌಕರಂಗ, ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಡ್ರೈವರ್, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್.ಪಿ.ಸಿ. ವೆಟರ್‌ನರಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್, ಉಪಾದ್ರಿ, ಕಾಲೇಜ್‌ಲ್ ಎಟೆಂಡರ್. ಬಿ.ಕಾಂ. ಓದಿತ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚಾಕ್ರಿ, ಇನ್ನನೆ ಚಾಕ್ರಿಕಾರ ಉಂಡ್. ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯ್ತ್ ಚುನಾವಣೆಲೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಕ್‌ಳ್‌ಂಜಿತ್.

ಆಚೆಂಗಿ ಇಯಂಗಡ ಪೈಕಿ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಇಲ್ಲೆ. 120 ಚೀಲಕೆತ್ತಣೆ ಕಾಫಿ ಪಸಲ್ ಎಡ್‌ಪಯಿಂಗ ಉಂಡ್. ಅಂದಾಜ್ ಪಳೆಟ್ಟಾಳ್‌ಕ್ ಸ್ವಂತ ಕಾರ್‌ಜೀಪ್‌ಉಂಡ್. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಹಜಾಮಂಗಡ ಕೂಡ ತಂದ್ ಬೆಂದು ಮಾಡ್‌ವ. ಇಯಂಗಡೊಳ್‌ಲ್ ಒಳಪಂಗಡ ಇಲ್ಲೆ. ವೇದಪ್ಪಂಡ ಒಕ್ಕಡ ಕಾರೋಣ ಚಂಗಜ್ಜಂದೆಣ್ಣುವ. ಮಿಂಞ ಈ ಒಕ್ಕತ್‌ಲ್ ಕಾರೋಣನ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಡುವಂಜತ್‌ಲೊ.

ಸಮಾಪ್ತಿ:-

ಕೊಡವ ಹಜಾಮ ದುಂಬ ಸಾಧು ಸ್ವಭಾವತ್‌ರ ಸ್ನೇಹಜೀವಿಯ. ನಲ್ಲ ನೈಪುಕಾರ. ಪೊಣ್ಣಾಳ್ ಮೂಡಿಯ ಎಲ್ಲಾ ನಲ್ಲ ಚಾಯಿಕರ್‌ತಿಯ. ಇಯಂಗಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿಆನಾನಗುಂಡ್ ಕನ್ನಡಕಾರಡ ಬೆಂದೂರ್ತ ಕೆಟ್ಟತೆ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಮಿಂಞಕ್ ಇನ್ನನೇ ಆಯಿತ್ ಚೆನ್ನಕಾಲ ಕಯ್ಯುವಕ ಅಯಿಂಗಡ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಬದ್‌ಲಾಯಿತ್ ಒರ್ ಮಿಶ್ರ ಜನಾಂಗ ಆಯಿಪೋಪಂತ ದಿನ ಬಂದ್‌ಪೋಪೊ ಎನ್ನೊ. ಸದ್ಯಕಂತೂ ಪೊರವ ಮೂಡಿ ಕೊಡ್‌ತಕಲೂ ಪೊರವಂಜಿ ಕೊಂಡಬಂದಕಲೂ ಕೊಡವಾಮೆರ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ರೊಳ್‌ಲೇ ಉಳ್ಳದ್ ಮೆಚ್ಚಂಡಿಯದ್.

ಕೊಡವ ಹಜಾಮಂಗಡ ದಂಪತಿ ಮೂರ್ತ

ಕೊಡವ ಹಜಾಮಂಗಡ ಮಂಗಲ ಬಾಳೆರಡಿಲ್

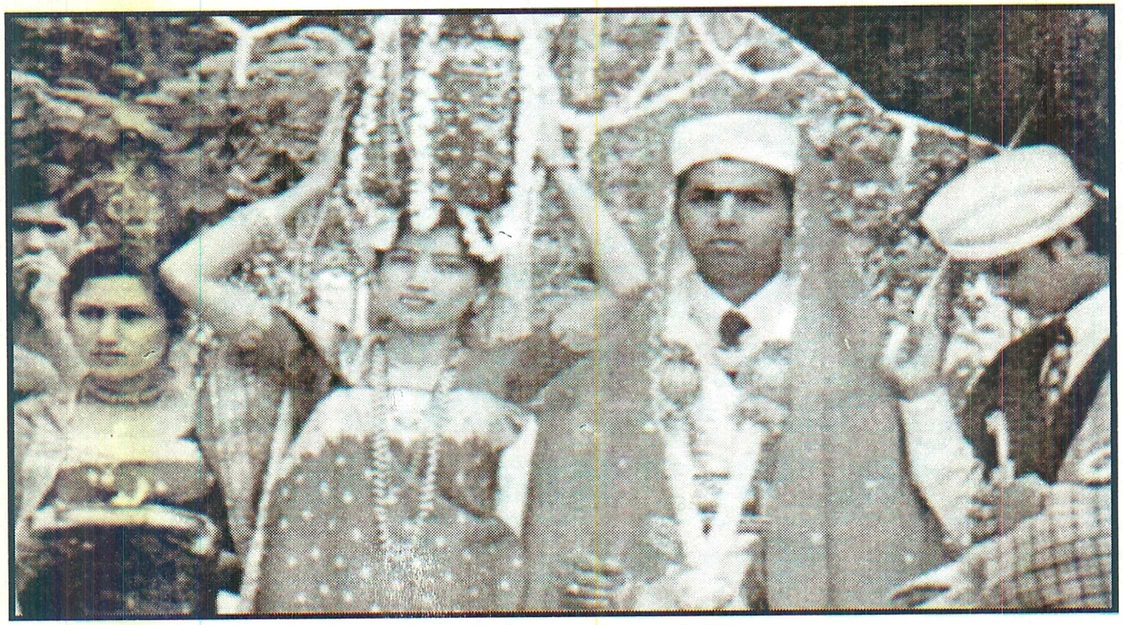

ಬಾಳೆರಡಿಲ್ ಕೊಡವ ಹಜಾಮಂಗಡ ಮಂಗಲ

ಕೈಕೇರಿ ವೇದಪ್ಪಂಡ ಐನ್‌ಮನೆ

ಪಣಿಕ

ಪೀಠಿಕೆ:

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಪಣಿಕ, ಬಣ್ಣ ಪಿಂಞ ಮಲಿಯ ಈ ಮೂಂದ್ ವರ್ಗಕಾರಡ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ಜನ ಬಟ್ಟೆ ತಪ್ಪುವದೇ ಜಾಸ್ತಿ. ದುಂಬ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷನ್! ಇವು ಮೂಂದ್ ವರ್ಗಕಾರಳೂ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ ಆನಕಲೂ ಬಣ್ಣದಾರ್ ಪಣಿಕ ದಾರ್ ಮಲಿಯ ದಾರ್‌ಂದೂ, ಇಯಂಗಡ ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮತ್‌ಲ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಂತಂದೂ ತಿರಿಪದ್ ಮಾತ್ರ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಇಯಂಗಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕಮ್ಮಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿತ್‌ಂದ್ ಕಂಡ್ ಪುಡಿಪದೂ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಅರಿವ ಪೆರಿಯ ಕೊಡವಳ ಕೇಟಂಡ್ ಪೋನಕ ತಪ್ಪ ಮಾಹಿತಿ. ಸೆರಿಯಿಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಕುದ್ಕ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಯಿಂಡ ಅರಿವ ಪೆರಿಯಯಿನ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ವಿವರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡ್‌ನದೇ ಈ ಲೇಖನ.

ಸರಕಾರ ಪ್ರಕಟಪಡ್‌ತ್‌ನ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳದ್:

ಬಣ್ಣರು ಪಣಿಕರು: ಇವರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಲಬಾರಿನಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರು. ಇವರ ಮನೆ ಮಾತು ಮಲೆಯಾಳಿ ಕೊಡವರ ಮತ್ತು ಇತರರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಣಿಯರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾರುಣ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭೂತ, ದೇವತೆಗಳ ಹಬ್ಬ ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ವೇಶ ಹಾಕುವುದು, ಕುಣಿಯುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಲೆಯಾಳದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುವುದು ಉಂಟು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬಣ್ಣರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಡೋಲು ಬಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಣಿಕರು ತೆರೆಕಟ್ಟುವುದು (ವೇಷ ಧರಿಸುವುದು) ಮತ್ತು ಬಲಿ ಹೊಡೆಯುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟಿಲ್ ಕಾಟ್‌ನ ವಿಷಯತ್‌ನ ಪಣಿಕ ಪೂರ್ತಿ ಸೆರಿಂದ್ ಒತ್ತವುಲೆ. ಅವು ಮನೆಲ್ ಮಲೆಯಾಳ,

ಪರೆಯುಲೆ. ಕೊಡವ ತಕ್ಕೇ ಪರೆವ. ಪಂಡ್ ಮಲೆಯಾಳ ಪರೆವಂಜಿತಿಕ್ಕು. "ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಂಡಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ" ಎಣ್ಣುವಾಂಗೂ ಬೇಜಾರಪಡುವ.

ಪಣಿಕರ ಮೂಲ:

ಕೇರಳತ್‌ರ ಮಾಡಾಯಿ ಎಣ್ಣುವೊ ಊರ್‌ಂಜಿ ಬಂದವೊಂದ್ ಆರ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪ. ಮಾಡಾಯಿ ಮಡಿಯಂಗೋಲ್ ಮಡಿಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ರ ಮಡಿಂಞಿಂಜಂಗಳೇ ಪಣಿಕ. ಮಾಡಾಯಿ ಮಡಿಯಂಗೋಲ್ ಮಡಿಕ್ಷೇತ್ರ ಎಣ್ಣುವದ್ ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ಪಂಡ ಮೂಲಸ್ಥಾನ. ಅಲ್ಲಿಯತ ದೇವ ಸೇವಕಂಗಳೇ ಪಣಿಕ. ಅವು ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಂದ ಕಥೆನ ಮೂಲ ಮಲಯಾಳತ್‌ಲೇ ಎಳ್‌ದುವದ್ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ. ಇನ್ನನೆ. "ಮದಮುಳ್ಳೋರ್ ರಾಜ್ಯ. ಮಲಯಾಳ ಎಂಬತ್ರಂಡ ಅಗೆ ಉಲಗ್ಗೆಚಿ, "ಆದಿ ಬಯತೂರ್ ಕಾರ್ಯಾರ್‌ರ ಮಿಂಞ ಬಂದಿತ್ ಸಿಪ್ಪಂಜಿ "ಇಪ್ಪಾ ನೆಲೆಯು ಪುಡಿಪಾನ್" ಅಸ್ತ್ರಕೇಪ. ಬಯತೂರ್ ಕೋರತಚ್ಚ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡ್‌ಪ. "ಗುಣಮುಳ್ಳೋರ್ ರಾಜ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಮಲಪಂದ್ರಂಡ್‌ಕೊಂಬ್ ಅಗೆ ತ್‌ಂಡಿ ನಡನ್ನು." ಅಲ್ಲ್‌ಂಜಿ ಪಾರಿ ಪರಂದತ್. ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ನಡೆಲ್ ಪೊಳೆಲ್ ಕುಳ್‌ಚಿತ್ ಅಮ್ಮೆನ ತೊತ್ತಿತ್ "ಅಂಜಿರಂಡ್ ಪಳ್‌ಸ್ಥಾನೋ ಕಾಣಣೋ ಎನ್‌ಸಿರ್‌ವಿಚ್ಚು" ಮಕ್ಕಿ ಸಾರ್ತಾವು ನಡೆಕ್ ಬಾತ್. "ಆರ್ಯಣತ್ತುಂಕುಯ್ಯತ್ತುಂನೆಲೆಕೊಂಡ್ ತಣ್‌ಪ್‌ಕುಳ್‌ಪ್ ಉಳ್ಳೋರ್ ಬಾ ಕಾಡ್ ಬನತ್ತಿಲ್ ಆರ್‌ನಾಟ್‌ಕ್ ನೂರ್ ವೇಶ ನೂಯಿಟೊಂದ್ ಅವತಾರ ತಾಳಿ"

ಕೊಡಿಲ್ ಎಳ್‌ದ್‌ನಾಲ್ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ದೋಷ ಇಕ್ಕು. ಆಚೇಂಗಿ ಸಾರಾಂಶ ಗೊತ್ತಾಪ. ಕೇರಳ್‌ರ ಮಡಿಂಞಿಂಜಂಗಳೇ ಬಯ್ಯ ಬಣ್ಣಂಗ ಆಯಿತಿಕ್ಕೊಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಪಣಿಕ ಪೆದ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಂದ ಪಿಂಞ ಬದಲಾಯಿತಿಕ್ಕು. ಮಲೆಯ, ಪಣಿಕ, ಪಿಂಞ ಬಣ್ಣ ಒರೇ ಮೂಲ. ಕೇರಳತ್‌ಲ್ ಪಣಿಕರೆ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಮಲೆಯ. ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಕ ನೆತ್ತಿಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ ತಲಪಾಳಿ ಇವುದಂಡ್ ವರ್ಗಕೂ ಒಂದೆ. ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಂದ ಪಿಂಞ ಬಣ್ಣ ಪಣಿಕ ವಿಂಗಡಣೆ ಆಯಿತಿಕ್ಕೊಂದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ತೆರೆಪಾಟ್:

ತೆರೆಕಟ್ಟ್‌ಂಡಿಕ್ ಮಿಂಞ ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟ್‌ಂಡು ಪಿಂಞ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್‌ರನ್ನಕೆ ಈರಂಡಾಳ್‌ರ ದಂಡ್ ಗುಂಪು ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಇನ್ನನೆ ಪಾಟ್ ಸುರು ಮಾಡುವ.

ಪೊಲಿ ಪೊಲಿಗಾ ದೈವಮೆ ಪೊಲಿಗಾನಾವ
ತಾಂಬುಲಿಗಾರ್ ದೈವಮೆ ಪೊಲಿಗಾನಾವ
ಕನ್ನ್ ಪೊಲಿಗಾರ್ ದೈವಮೆ ಪೊಲಿಗಾನಾವ
ಕರಪಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಾಲು ಪೊಲಿಗಾನಾವ
ಆೞ್ ಪೊಂಗಾಲ್ ದೈವಮೆ ಆಗಮುಡಿಯೋರ್
ಚೊಂಬೋಟ ಉಳ್ಳಾಲ್ ಬೊಳ್ಳಿಚಂಗ್
ಬೊಳ್ಳಿಯಿಂಡ ಚಂಗಾಲ್ ಪರನ್ನಾರಿವರೊ
ಮಿನ್ನೆ ಪರನಾಲೊ ದೈವ ನಿಜಳೊ

ಈ ತರತ್‌ಲ್ ಪಾಡಿಯಂಡ್ ಪೋನನ್ನಕೆ ತೆರೆವರಿಯುವ. ದೇವತೆ ಪಿಂಞ ಆ ಊರ್‌ರ ಪೆದ ಎಣ್ಣಿತ್ ನೆಲೆಗೊಂಡಾನೆಲ್ಲ ಪಾಡಂಡು.

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಮೂಲ:

ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮತ್‌ಲ್ ಚಿರ್ಮಂಗಾಲ ಎಣ್ಣುವ ಕೇರಿಲ್ ಇಯಂಡ ಮೂಲಸ್ಥಾನ. ಅಯ್ಯಂಗೇರಿಲ್ ಅಯಿಂಗ ಮಡಿಯಂಡ ಎಣ್ಣಿತ್ ಮನೆಪೆದ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಅದ್ ರೆವಿನ್ಯೂಲ್ ದಾಖಲಾಯಿತಿಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಯಿಂಡ ಐನ್‌ಮನೆ. ಅವು ಜಮ್ಮಕಾರ. ಅಲ್ಲಿ ಕೈಮಡವೂ ಉಂಡ್. ಚೆನ್ನಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಚತ್ತ್ ಪೋನ ಪಾವು ಪಣಿಕ ದುಂಬ ಕೇಳಿಪಟ್ಟಂಪೊ. ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ನಾಡ್‌ಮದ್ದ್ ಇಂತಾಲೆಲ್ಲ ಗಟ್ಟಿಗ. ಪಂಡೇತನಡ್‌ಪು ಪ್ರಕಾರ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪಂಡ ತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಂಗ ನಾಲ್ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ವರ್ಗಕಾರಾಂದ್ ತಿರ್‌ಚತ್. (1) ಚರ್ಮಂಗಾಲ ಪಣಿಕ (2) ಬಲ್ಲತ್ ಮಲೆಯ (3) ಅಮ್ಮಂಗೇರಿ ಕಣಿಯ (4)ಕಂಡಿಮಕ್ಕಿ ಪಾಲೆಯಳ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಕಾಕ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಅಯಿಂಡಯಿಂಡ ಪಂಚಾಗ ನೋಟಿತ್ ಒತ್ತ್ ಬುದ್ಧ ಪಿಂಞ ಪುತ್ತರಿ ಕೆಟ್ಟ್ ಇಡುವಂಜತ್‌ಲೊ.

ಮನೆಪೆದ:

1. ಪೊನ್ನಂಗಡ - ಕಿರ್‌ಗೂರ್
2. ಚೀಯಮ್ಮಂಡ - ಕಿರ್‌ಗೂರ್
3. ಪಡುವಂಡ - ಪಾಲೂರ್
4. ಪೊನ್ನಜಿರ - ಅಮ್ಮತ್ತಿ ಬಿಳುಗುಂದ
5. ಪಣಿಕಡ - ಸಿಂಗತ್ತೂರ್ (ಚರಂಡೇಟಿ)
6. ಪಣಿಕಡ - ಬಿರುನಾಣಿ

7. ಪಡುವಂಡ - ಹೊದವಾಡ
8. ಪಣಿಕಡ - ಕುಟ್ಟಂದಿ
9. ದೇವಮಕ್ಕಡ - ಅರುವತೊಕ್ಲ್
10. ಪೊನ್ನೆಂಗಡ - ಈಚೂರ್
11. ಮಡಿಯಂಡ - ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ

ಪಣಿಕಡ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 200 ಮೀರುವಕಿಲ್ಲೆ. ಈಚೂರ್‌ಲುಳ್ಳವು ದಂಡಾಳ್ ಕೊಡವತಿಯಳ ಮಂಗಲಾಯಿತ್ (ಮನೆಪೆದ ಬೋಂಡ್).

ಪಣಿಕ ಪಿಂಞ ಮಲಿಯಕ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ:

ಮಲೆಯಡದ್ ಅಸುರಕ್ರಿಯೆ. ಪಣಿಕಡ ದೇವಕ್ರಿಯೆಂದೆಣ್ಣುವ. ಮಲೆಯ ತೆರೆಲ್ 'ಉದರ' ಎಡ್‌ಪವು ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ತೆರೆಕೆಟ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ಕೊಡ್‌ಪಕ ಕೋಳಿ ಪಂದಿರ ಬೋಳೆ ಕಡ್‌ಚಿತ್ ಚೋರೆ ಊತುವ. ಪಣಿಕ ಪಾಲ್ ಪಣ್ಣ್‌ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವ. ತೆರೆ ಕಯಿಂಜ ಪಿಂಞ ಅದದ್ ಮೂರ್ತಿಯಡ ಸ್ಥಾನತ್‌ಲ್ ಬೋಳೆ ಅರ್‌ತಿತ್ ಬಲಿ ಕೊಡ್‌ಪ. ಪಣಿಕ-ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ಪ (ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ). ಸಾರ್ತಾವು. ಅಯ್ಯಪ್ಪ, ಭಗವತಿ, ಭದ್ರಕಾಳಿ ಪಿಂಞ ಅಜ್ಜಪ್ಪ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವ. ಕಾರೋಣ ತೆರೆಯೂ ಕೆಟ್ಟುವ. ಮಲೆಯಡ ಮೂಲ ದೇವತೆ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಅದ್‌ಂಡ ತೆರೆ ಮಲೆಯ ಕೆಟ್ಟುವ. ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿರ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕಂಗಡ ಪೈಕಿ ಅಂಜಿ ಕೂಟ್‌ಮೂರ್ತಿಯಳಾನ (1) ಕುಟ್ಟ ಚಾತ (2) ಭೈರವ (3) ಕರಿಕಾಳ (4)ಕುಳಿಯ (5)ಸ್ತ್ರೀದೈವ ನುಚ್ಚಟೆನ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವ. ನರಿಪೂದ ಪಿಂಞ (ಕಲ್ಯಾಟಂಡ ಮನೆಲ್) ಎತ್ತ್ ತೆರೆನ ಮಲಿಯ ಪಣಿಕ ದಂಡಾಳೂ ಕೆಟ್ಟುವ. ಕೇರಳತ್‌ಲ್ ಮಲಿಯ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಂಗ. ಪಣಿಕ ಶಿವಭಕ್ತಂಗ.

ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ:

ಪಣಿಕಡ ಕಾರೋಣ ಚೆಟ್ಟಿ ಅಜ್ಜಪ್ಪ ಪಡೆಬೀರ. ಸೋಮಯ್ಯ ಮಣ್ಣ್‌ಮನೆ ತಾಂಗ್‌ನ ಕಾರೋಣ. ಇವು ಕೈಮಡ್‌ತ್‌ಲ್ ಕಾರೋಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪದುಂಡ್. ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟುವಕ ಕ್‌ಣ್ಣನಾನಕ ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ ಪೊರಮೆ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪದ್ ಕಂಡಿತಿಲ್ಲೆಲೊ. ಚಾವುಲ್ ಮಾತ್ರ ಜೋಡ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಕುಂಞಿನ ಪೆತ್ತಿತ್ ಪೆದ ಇಡಣೆಕೂ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಕೊಡವಡ ಮಾದ್ರಿ. ಕ್‌ಣ್ಣನಾಚೆಂಗಿ ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ, ಪೊನ್ನಪ್ಪ, ಚಂಗಪ್ಪ, ನಾಣಯ್ಯ ಇನ್ನನೆಯೂ ಮೂಡಿ ಆಚೇಂಗಿ

ತಂಗಮ್ಮ್ರ, ಗಂಗಮ್ಮ್ರ, ಬೊಳ್ಳಮ್ಮ್ರ, ಇನ್ನನೆಯೂ ಪೆದ ಇಡುವ. ಮಂಗಲಾನ ಪಿಂಞ ಪಡಿಯಂಡ ಮನೆಲ್ ಬೊಳ್ಳವ್ವ, ಮುತ್ತವ್ವ, ಚೋಮವ್ವ ಇನ್ನನೆ ಪಾಡಿತ್ ಪೆದ ಇಡುವ.

ಮಂಗಲತ್‌ಲ್, ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ ಉಂಡ್. ಅರುವನುಂಡ್ ಮೂಡಿರ ಕ್‌ಣ್ಣಾಂಡ ಮನೆಲ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚಿತ್ ಮಂಗಲಾಡಿ ಪೋಪ. ಕ್‌ಣ್ಣಾಂಗ್ ಅವ್ವ ಮಾಲೆ ಇಡುವ. ಮೂಡಿಕ್ ಅವ್ವೊ ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ. ಮಂಗಲ ಪೋಪಕ ಪೋಳಿಯ ಕೊಂಡ ಪೋಪ. ಬಾಳೆ ಬೇಂಗಿ ಮರಿಯುವ. ಮೂಡಿರಲ್ಲಿ ದಂಪತಿ ಮೂರ್ತ ಆನದು ಕೈ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಎಪ್ಪುವ, ಸಂಬಂಧ ಪರಜೆ ಕೊಡ್‌ಪ. ಮೂಡಿ ಬಾಮನೆಕ್ ಬಂದಲ್ಲಿ ಚಾಣನೀರ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಪ. ಪುತ್ತಂಗಾರ ಪುತ್ತಂಗಾರ್ತಿ ಕಾವೇರಿ ಸಂಗಮತ್‌ಲ್ ಮುಜಿ ಕುಳಿಪ. ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟಿಪ್ಪ. ಚಾವುಲ್ ಬಾಡೆಕೆಡ್‌ಪ, ಓಣಿಕ್ ಕೂಳ್‌ಬೆಪ್ಪ, ಚಾವು ಪಾಟ್, ಚಾವು ಚುಡುವೊ, ಕರಿ ಮಡಕುವೊ, ತ್‌ಕೆ ನಿಪ್ಪ, ತ್‌ಕೆ ಉತ್ತುವ, ಮೇಂಗತೆ ನಿಪ್ಪ, ಮಾದತ್‌ಲ್ ಪೊಲ್ಚಿ ಪಾಟ್ ಇನ್ನನೆ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಕೊಡವಡದೆ. ಪಣಿಕಕ್ ತಕ್ಕಾಮೆ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡ ಮನೆರ ಐದ್ ಮೂಲೆಕ್ ಪೋಪಕೂ ತಡೆಯಿಲ್ಲೆ. ಕೊಡವತಿಯಳ 'ಅವ್ವಾಂದ್' ಕಾಕುವ. ಆಣಾಳ್‌ನ ಅಣ್ಣಾಂದೆ ಕಾಕುವ. ಪಂಡ್ 'ಮೋಲಿ'ಂದ್ (ಪೆದತ್‌ರ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಮೋಲಿ ಕೂಟಿತ್) ಕಾಕುವಂಜತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಚಂಗಪ್ಪ ಮೋಲಿ, ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಮೋಲಿ ಇನ್ನನೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ:

ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಕಾರಡ ಕೂಡ ಸರಿಸಮಾನತೆಲ್ ಕೂಡುವ. ಕೊಡವಡ ಮನೆಲ್ ಕನ್ನಿಕಂಬ್‌ರ ಐಮರತ್‌ಲ್ ಆಳ್‌ಪ್‌ಲೆ. ತೆರೆಕೆಟ್ಟ್ರಿತಿಪ್ಪಕ ಅಳ್‌ಪ. ಕೊಡವ ಅಯಿಂಡಕಾಲ್ ಪುಡಿಪ್‌ಲೆ. ಅಯಿಂಗ ಕೊಡವಡ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪ. ಪಣಿಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲೆ. ಸರಕಾರ ಇಯಂಗಳ ಬಿ.ಸಿ.ಎಂ. (A) ಗ್ರೂಫ್‌ಕ್ ಕೂಟಿತ್. ಸರಕಾರತ್‌ರ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತ್ ಇಲ್ಲೆ. ಪೆರ್ತ ಕಮ್ಮಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಉಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಮಲೆಯಡ ಕೂಡ ತಂದ್ ಬೆಂದು ಮಾಡುವ. ಚರಂಡೇಟ ಬೊಳ್ಳವ್ವ ಪುಟ್ಟಿಯೆ ಮಲೆಯಡಲ್ಲಿ. ಬಾಕೆ ಕೂಡಿಯೆ ಪಣಿಕನ. ಇದ್‌ನ ಅವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮಂಗಲಾಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡುಲೆ. ಪಣಿಕಡಲ್ಲಿ ಓದ್‌ನವು, ಚಾಕ್‌ರಿಕಾರಳೆಲ್ಲ ಉಂಡ್. ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನತ್‌ಲ್ ದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ. ಪಣಕಾಸ್‌ರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಗರೀಬ ಸ್ಥಿತಿಂದೇ ಎಡ್‌ತವಂಡು ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವಾಲ್ ಬಲ್ಯಲಾಭವೊಂದೂ ಇಲ್ಲೆ.

ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವದ್‌ಕುಲಧರ್ಮ ಪಿಂಞ ದೇವಡ ಸೇವೆಂದ್ ನಂಬಿತ್. ಇಕ್ಕಲೂ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಬೋರೆ ಜನಡ ತೋಟ, ಬೇಲ್ ಪಣಿಕ್ ಪೋಪಯಿಂಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಚೆನ್ನ ಚೆನ್ನ ಬೇಲ್ ತೋಟ ಉಳ್ಳಯಿಂಗ ಉಂಡ್.

ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇಳ ಆಪಕ ತೆರೆಕೆಟ್ಟಿತ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವಾಂಗ್ ಇಯಂಗಡ ವಿರೋಧವುಂಡ್. ತೆರೆಕೆಟ್ಟಿತ್ ಪೇಟೆ ಬೀದಿಲೆಲ್ಲ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವದ್ ದೋಷಕ್ ವೊಳಿಯಾಪ ಎನ್ನೋರ್ ಪುರಡ್‌ಲ್ ಕೆಟ್ಟಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಅದ್‌ಲ್ ದೋಷಕಂಡ್ ಬಂದಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಮೇಳತ್‌ಲ್ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಾಂಗ್ ಮಿಂಞತ್‌ರ ಕ್ರಿಯೆ. ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟುವ, ತೆರೆ ಉತ್ತ್‌ನ ಪಿಂಞ ಉದರ ಎಡ್‌ಪ (ಆಹುತಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಇಂತದೊಂದಾಂಗೂ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲೆ. ತೆರೆ ಮುಡಿ ಉತ್ತ್‌ನ ಪಿಂಞ ಆ ಮುಡಿನ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಾಡಿತ್ ಬಪ್ಪದ್ ದೈವಕ್ ಮಾಡುವೊ ಅವಮಾನ. ತೆರೆಬಾಂಗ್‌ನ ಪಿಂಞ ಮೇಳತ್‌ಲ್ ನಂಗಳ ಕೇಪಯಿಂಗಳೂ ಇಲ್ಲೇಂದ್ ಬೇಜಾರಪಡುವ.

ಪಣಿಕ ಪೊಂಗ ಪಾಲೂರ್

ಪಣಿಕ ದಂಪತಿಯ ಪೊದವಾಡ

ಪಣಿಕ ದಂಪತಿಯು ಪಿಂಞಾ ಮನೆ ಪೊದವಾಡ

ಬಣ್ಣ

ಬಣ್ಣಂಗ ಓರ್ ವಿಶೇಷಪಟ್ಟ ಜನಾಂಗ. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಲ್ ನೋಟ್‌ನಕ ಪಣಿಕ, ಮಲಿಯ ಪಿಂಞ ಬಣ್ಣಂಗ ಹೆಚ್ಚ್ ಕಮ್ಮಿ ಓರ್ ವೃತ್ತಿಕಾರಳನ್ನಕೆ ಕಾಂಬ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಂಗಡ ಸಂಬಂಧ ಮಡಿಯೋಳಡ ಕೂಡೊ ಉಳ್ಳದ್ ಕುಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಕೊಡಗ್‌ರ ಕೊಡವ ಮಡಿಯೋಳಡ ಕೂಡೊತಂದ್ ಬೆಂದು ನಡ್‌ತುವ. ಆನಕ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮಡಿಯೋಳಂಗಕೂ ಕೇರಳಕ್ಕೂ ಸಂಬಂದೇ ಇಲ್ಲೆ. ಅವು ನೂರಾಂಗ್ ನೂರ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಳೆಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಬಣ್ಣಂಗಡಲ್ಲಿ ದಂಡ್ ಪಂಗಡ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. (1) ತೆರೆ ಬಣ್ಣ ಅಥವಾ ಆಟ್ ಬಣ್ಣ (2) ಆಲಕ್ ಬಣ್ಣ

ಸರಕಾರತ್‌ರ ಗಜೆಟಿಯರ್ ಪಾಳೆ 180ಲ್ "ಪಣಿಕರು:ಬಣ್ಣರನ್ನು ನೋಡಿ" ಪಾಳೆ 183ಲ್ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್:

ಬಣ್ಣರು/ಪಣಿಕರು: "ಇವರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಲಬಾರಿನಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರು. ಇವರ ಮನೆ ಮಾತು ಮಲೆಯಾಳಿ. ಕೊಡವರ ಮತ್ತು ಇತರರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಣಿಯರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾರೋಣ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭೂತ, ದೇವತೆಗಳ ಹಬ್ಬಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ವೇಶ ಹಾಕುವುದು, ಕುಣಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಮೈ ಮೇಲೆ ಆವೇಶ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಲೆಯಾಳದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲಕಟ್ಟುವುದೂ ಉಂಟು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬಣ್ಣರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಡೋಲು ಭಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಣಿಕರು ತೆರೆಕಟ್ಟುವುದು (ವೇಶ ಧರಿಸುವುದು) ಮತ್ತು ಬಲಿ ಹೊಡೆಯುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ".

ಇದ್‌ನ ನೋಟ್‌ನಕ ಬಣ್ಣ ಪಿಂಞ ಪಣಿಕ ದಂಡೂ ಒಂದೇಂದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಚೆನ್ನ ಆಳಕ್‌ಳ್‌ಂಜಿತ್ ನೋಟನ.

1. ಆಟ್‌ಬಣ್ಣ (ತೆರೆಬಣ್ಣ):-

ಮನೆಪೆದ:-

1.	ಕೆದ ಮುಳ್ಳೂರ್	-	ಬಣ್ಣರ
2.	ಬೋಟೋಳಿ	-	ಬೊಪ್ಪಚಂಡ (ಇವು ಇಕ್ಕ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುಲೆ)
3.	ಕರಡ	-	ತೆಕ್ಕಡಮ್ಮಂಡ
4.	ಕ್‌ಗ್ಗಾಲ್, ಪಚ್ಚಾಟ್	-	ಬುಟ್ಟಂಡ
5.	ಹಾಲುಗುಂದ	-	ಭೀಮಚಂಡ
6.	ಕರಡ (ಚೇಲಾವರ-ಕ್‌ಮಲೆಕಾಡ್)	-	ಬಾಚುರ

ಬಾಚುರ ಒಕ್ಕಡ ಯೋಧನೊಬ್ಬ ಕಯಿಂಜಕಾಲ ಗಡಿಭದ್ರತಾ ಪಡೆಲ್ ಪಡೆಪೊತ್ತಂಡ್ ವೀರ ಮರಣಪಟ್ಟಂವಂಡ ಚಾವುನ ಸೈನಿಕ ಮರ್ಯಾದಿಲ್ ಕೊಡಗ್‌ಕ್‌ಕೊಂಡ ಬಂದಿತ್‌ದಫನ ಮಾಡ್‌ನದ್ ಲೋಕ ಅರ್‌ಂಜ ವಿಚಾರ.

ವೃತ್ತಿ:-

ಇಯಂಗಡ ಪ್ರಧಾನ ವೃತ್ತಿ ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವದ್. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಅದೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಂಡ್ ಬಂದಿತ್. ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವಯಿಂಗಳ ತಾಂಡ ಜಾತಿಕಾರಳೇ ಚೆನ್ನಕ್‌ಳ್‌ತರತ್‌ಲ್ ಕಾಂಬಾಲೊ. ಸುಮಾರಾಳ್ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಾನ ಬುಟ್ಟಂಡ್ ಬಂದಿತ್. ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವಾಲ್ ಓರೂ ಲಾಭ ಇಲ್ಲೆ.

ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವದ್ ಬುಟ್ಟ್‌ರೀಂದ್ ಸ್ವಂತ ಕಾರಳೆ ಎಣ್ಣುವಲೊ ಪಂಡ್‌ನೂರ್ ಬಟ್ಟೆ ಭೂಮಿಕ್ ಕಾಲಕ್ 10 ಸೇರ್ (ಒರ್‌ಪರೆ) ನೆಲ್ಲ್ ಊಮೆಕೊಡ್‌ಪಂಜತ್. ಆಕಾಲತ್‌ಲ್ ಜನಡ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಅಚ್ಚಿಕೆ ಇಂಜಿಯೇ. ಇಕ್ಕ ಈ ಊಮೆ ಪದ್ಧತಿ ನಿಂದ್ ಪೋಯಿತ್. ತೆರೆಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿರುವ ಒಕ್ಕ ಅಥವಾ ಊರ್‌ಕಾರ ನಮ್ಮೆ ಕುರ್‌ಚ ಪಿಂಞ ಬಣ್ಣಂಗಡಲ್ಲಿಕ್ ಬಂದಿತ್ ವೀಳ್ಯ (ಕೊಡಿಯಲಡಿಕೆ) ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ನಿಶ್ಚಯ ಮೂಡಿತ್ ಪೋಪ. ಒರ್ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ನಕ 2000/- 3000/-ಉರ್‌ಪಿಯ ಕ್‌ಟ್ಟುವ. ತೆರೆಕ್ ಅಂಜಾರಾಳ್ ಕೂಡಿತ್ ಪೋಂಡಿಯಾಪ. ಊರ್‌ರೊಳ್‌ಲೇ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಕ ಅದೂ ಇಲ್ಲೆ. ದೇವಡ ಸೇವೆಂದ್ ಮಾಡಂಡು. ಒರಾಂಡೆಕ್ ಹೆಚ್ಚ್‌ಕಮ್ಮಿ 40-50 ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವಕ್ಕಿಪ್ಪ. ತೆರೆಕಟ್ಟುವದ್ ಸುಲಭತ್‌ರ ಪಣಿಯೊಂದೂ ಅಲ್ಲ.

ಬಾಕಿದಿನ ಕೂಲಿಪಣಿಕೂಪ್ಪೋಯುವ.

ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪ, ಒಕ್ಕಡ ಅಜ್ಜಪ್ಪ, ಕಾರೋಣಚಿ ಅಥವಾ ಚೊಡಲಚಿ, ಈಶ್ವರ ತೆರೆ, ಕಾಕೋಟ್ ಪರಂಬ್, ಕೇಕ್ ಮಾನಿ, ಮಾಲ್ಲೂರ್, ಕುಂದ, ಬೇರೆರೊಕ್ಕಡ ಅಜ್ಜಪ್ಪ, ಬೊಳ್ಳುಮಾಡ್‌ಲ್ ಮಾತಂಡ, ಚೊಟ್ಟೆರ, ನಡಿಕೇರಿಯಂಡ ಮೊಣ್ಣಪ್ಪ ಕಾರೋಣ, ಕರಿಂಜವುಂಡಿ, ನರಿಪ್ಪೂದ (ಪುಲಿಚವುಂಡಿ) ಇನ್ನತ ತೆರೆಯಳ ಕೆಟ್ಟುವ.

ಚೊಡಲಚಿಕ್ ಇಂಞ್‌ಓರ್ ಪೆದ 'ಚೊಪ್ಪೆ'. ಕಾರೋಣಂಡ ವಿರೋಧ ಲಿಂಗ ಚೊಡಲಚಿಲೊ. ಒಕ್ಕತಾಂಗ್‌ನ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಕಾರೋಣ. ಒಕ್ಕತಾಂಗ್‌ನ ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೊಣ್ಣಾಳಾಯಿತಿಂಜಕ ಚೊಡಲಚಿ, ಕಾರೋಣಚಿ ಅಥವಾ ಚೊಪ್ಪೆಂಡ್ ಎಣ್ಣುವಲೊ.

ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಕ ಪಾಡುವ ಪಾಟ್ ಮೊಳಿ ಇನ್ನನೆ

ಏದ್‌ನಾಡ್ ಎದೂರೊ ಚಜಾದ್ಯಳೇ
ಪಾಡಿನೋಟಿ ಕಾಂಬಕೊ ಚಜಾದ್ಯಳೇ
ಊರ್ ಪೆದ ಚಾಯುಳ್ಳ, ಚಜಾದ್ಯಳೇ
ಈ ಊರ್ ನಡವುಲೊ ಚಜಾದ್ಯಳೇ
ಒಕ್ಕ ಪೆದ ಚಾಯುಳ್ಳ, ಚಜಾದ್ಯಳೇ
ಪಾಡಿ ನೋಟಿ ಕಾಂಬಕೊ ಚಜಾದ್ಯಳೇ
ಮಾಲೆ ಚೂಡಿ ಮಾಳೇಟಿ ಚಜಾದ್ಯಳೇ

ಇನ್ನನೆ ಸುರುಮಾಡಿತ್ ಕಾರೋಣ ಮಾಡ್‌ನ ಕೆಲಸ ನೇಡ್‌ನ ಕೇಳಿಸೆಲ್ಲ ಪಾಡ್‌ನೆನ್ನಕ ತೆರೆ ವರಿಯುವ. ಕೊಡವ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್‌ಲ್ ದೇವಳ ಪಾಟಿತಾನ ಪಿಂಞ ಬಣ್ಣಂಗ ಚಂಡೆ ಬಡ್‌ಚಂಡ್ ಪಾಡುವ. ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಾಂಗ್ ಮಿಂಞ ಇನ್ನನೆ ತಪ್ಪುಡಕ ಕೆಟ್ಟುವ (ತಪ್ಪುಡಕ ಮಲೆಯಾಳತ್‌ಲ್).

"ಅರಿ ಮಾದಾವು ಪಿದಾವು (ಅವ್ವ ಅಪ್ಪ) ಮುತ್ತೋರು ಗುರುಪಿನ ಮಾದ್‌ರಿಚ್ಚೆ ಸಂದ ಮಯಾಗಿಲಂಗುತಾನ್ ಪಾಡ್‌ಗ ಪೊಲಿದೇವಮೆ. ನಿಜಳ್‌ಡೆ ಶಕ್ತಿ ಗೊಂಡ್, ಭಕ್ತಿಗೊಂಡ್ ಕೋಲ ತಿರ್‌ಮುಡಿ ಕೆಟ್ಟಿದರ್ಪಿಚು. ತಿರಿಂಜೊ ತಿರಿಯಾಂಡೊ ಅರಿಯತ್ತೋರ್ ಕಲ್ಯಾಡಿನೆ (ಬಣ್ಣ) ಪುಡಿಚಿ ಕೋಲೋ ತಿರುಮುಡಿ ಕೆಟ್ಟಿ ಆಡಿಚ್ಚು". ಇನ್ನನೆ ಮಿಂಞಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ತೆರೆ ವರಂದ ಪಿಂಞ ಪಟ್ಟನ "ತಂತ್ರಿಯಪ್ಪ"ಂದ್ ಕಾಕುವ. ಬಣ್ಣಳ "ಕಲ್ಲಾಡಿ"ಂದ್ ಕಾಕುವ.

ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಣ್ಣ ಮೇಲೇರಿ ಬೂವಕಾಗಲೊ. ಆಚೆಂಗಿ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಮೇಲೇರಿ ಬುದ್ದುದುಂಡ್. ಬಣ್ಣಕ್ ಪಳಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಚೌಟ್ ಮೇಲೇರಿ ಪಿಂಞ ಅಗ್‌ಟ ಮೇಲೇರಿ ಮಾತ್ರ ಉಳ್ಳ. ಚೌಟ್ ಮೇಲೇರಿ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ತಿತ್ತ್ ಗುಡ್ಡೆನ ಚೌಟತ್ ಪಾರುವೊ. ಅಗ್‌ಟ ಮೇಲೇರಿ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಮೇಲೇರಿ ಗುಡ್ಡೆರ ಮೇಲೆ ಬಾಳೆ ದ್‌ಂಡ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪಂತ ಚಟ್ಟನ ಪೊಜ್ಜಿತ್ ಒಡತಿತ್ ಮೇಲೇರಿ ಬೂವೊ.

ಪಾರುವೊ ತೆರೆಲ್ ಬಲಿಕೊಡ್‌ಪಕ ಚೋರೆ ಊತುವ. ಇವು ದೇವತೆಯಡ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಾನಗುಂಡ್ ಬೋರೆ ಜನಡ ಮೈಲಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಲಿಪಕಾಗಾಂದ್ ನಿಯಮ. ಅದ್‌ಂಗಾಯಿತೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ತಾಲಿ ಪಾಟ್‌ಲ್ "ಮಲಿಯೋಳ ತಿಮ್ಮಂಡ ಉಬ್ಬೆ ಬಿರಿಂಜ ತಾಲಿಲೆಲ್ಲೇಲಾ"ಂದ್ ಪಾಡುವಲೊ. ಇಚ್ಚಕಾಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಪುತ್ತರಿಲ್ ಊರ್ ಮಂದ್‌ನ ಒರತಿತ್ ಬೆಕ್ಕಂಡು. ಈ ಸೇವೆಕ್ ಊರೊರ್ಮೆಲ್ ಇಯಂಗಕ್ ಓರ್ ಕೈಕಣೆ ಪಂದಿಕರಿರ ಮರ್ಯಾಟಿ ಉಂಡ್.

ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ಲ್ ಬೆಲಿಕಲ್ಲ್ ಒರಪ. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಕದ್ ಇಪಂಡು. ಬಾಚಲೂ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. ಪಂಡ್ ಇಯಂಗಡ ಎತ್ತ್ ಪೋರಾಟ ಪೋಪದಿಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ತಲೆ ಪೋರ್‌ಲ್ ಪೋಂಡು.

ಪದ್ಧತಿ :-

ಸರಕಾರ ನಿಗದಿಮಾಡ್‌ನ ವರ್ಗ ಏದ್‌ಂದೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಕೊಡವತಕ್ಕೇ ಪರಿಯುವ. ಪಂಡ್ ಮಲೆಯಾಳ ಪರಿವಂಜಿತಿಕ್ಕು. ಐನ್‌ಮನೆ ಉಂಡ್, ಮುಂದ್ ಮನೆ ಇಂಜ ಪಳಮೆ ಇಲ್ಲೆ. ಕರಡ, ಹಾಲುಗುಂದ, ಬೋಟೋಳಿಕಾರಕ್ ಕೈಮಡ ಉಂಡ್. ಕೆದ ಮುಳ್ಳೂರ್‌ಲ್ ಅಜ್ಜಪ್ಪಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ ನೆಲೆ ಉಂಡ್. ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್‌ರ ಬಿ.ಎಂ. ಸೋಮಯ್ಯ 55 ಬಯತ್‌ಕಾರ್. ಅಯಿಂಡ ಅಪ್ಪ ಮುತ್ತಣ್ಣ. ಮುತ್ತಣ್ಣಂಡ ಅಜ್ಜ ಅಯ್ಯಪ್ಪ. ಅಯ್ಯಪ್ಪಂಡ ಅಪ್ಪ ಉತ್ತಪ್ಪ, ಉತ್ತಪ್ಪನ ಉತ್ತ ಬಣ್ಣಂದೂ ಕಾಕುವಂಜತ್‌ಲೊ.

ಇಯಂಡ ಮೂಲಪುರುಷ ಚಾರು ಅಜ್ಜಪ್ಪ. ಅವಂಡ ಮೋಂವೊ ಮನ್ನ. ಸೋಮಯ್ಯ 9ನೆ ತಲೆಮಾರ್‌ಲೊ. ಪತ್ತಾಲೋದಿಕ್ ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಇಯಂಗಕ್ ಮಾಳೇಟಿರವು ಕೊಡತ್ 11/4 ಎಕ್ರೆ ಜಮ್ಮ ಉಂಡ್. ಕರಡಕಾರಕ್ ಜಮ್ಮ, ಜಾಗೀರ್, ಉಂಬಳಿ ಪಿಂಞ ಜಮ್ಮ ಮಲೆಯೂ ಉಂಡ್. ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಊರ್‌ಲುಳ್ಳಯಿಂಗಕೂ ಜಮ್ಮ ಉಂಡ್.

ಮಲೆಯಾಳತ್‌ಂಜಿ "ಸೋಯಿಲಿ ಭಗವತಿ" ದೇವತೆರ ಕೂಡ ಈಶ್ವರ ಮಾದೇರಪ್ಪನೂ ಚಾಮುಂಡಿಯೂ ಬಪ್ಪಕ ಬಣ್ಣಂಗ ದೇವಡ ಸೇವೆಕಾಯಿತ್ ಬಂದವು. ಕರಡತ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳ ಯಿಂಗಕ್ ದಂಡ್ ಪಟ್ಟೆ ಉಂಡ್. ಪೊದವಾಡತ್‌ಲಿಂಜವು ಜಮ್ಮ ತ್‌ನ ಕೋಡಿರ ಒಕ್ಕಕ್ ಮಾರಿತ್ ಪೋಯಿಟಿತ್.

ಪದ್ಧತಿ:

ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಕೊಡವಕೂ ಬಣ್ಣಂಗಕೂ ಓರ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟುವಕ ಬಾಣಕ್ ಬೊಡಿಬೆಪ್ಪ. ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿ ಅನಕ ಕಚ್ಚಿತಳಿಯ ಕೊಟ್ಟುವ. ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಪೆದ ಇಡುವ. ಕುಂಞಿರ ಪಿಂಞ ಪೆತ್ತವಡ ಆರೈಕೆ ತ್‌ೇರ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿ.

ಮಂಗಲ:

ತಂದ್ ಬೆಂದು ಕೆಟ್ಟುವಕಾಪಕ ಆಟ್‌ಬಣ್ಣ ಅಲಕ್ ಬಣ್ಣ ಪಿಂಞ ಕೊಡವ ಮಡಿವಾಳಡ ಕೂಡ ಸಂಬಂಧ ಕೆಟ್ಟುವ. ಮೇಲ್ ಕ್‌ೇಳ್‌ಂದ್ ತಿರಿಪ್‌ಲೆ. ಮಂಗಲ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಕೈಪ.

ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ್ ಅವ್ವ ಮಾಲೆ ಇಡುವ. ಕುಪ್ಯ ಚೇಲೆ, ಕಟ್ಟಿಬಳೆ, ಗೆಜ್ಜೆತಂಡ್, ಅರೆ ತೊಡಜ್ ಆಯಿತ್ ಪೊರಡ್‌ಚಿರುವ. ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮನೆಲ್ ಮೂರ್ತ ಕಯಿಚಿತ್ ಮಂಗಲಾಡಿಪೋಪ. ಪೋಳಿಯಕೊಂಡ ಪೋಪ. ಬಾಳೆ ಕೆತ್ತಿತ್ ಮಂಗಲ ಮರ್‌ಂಜಿತ್ ದಂಪತಿ ಮುಹೂರ್ತ ಆನ ಪಿಂಞ ಸಂಬಂಧ ಪರಂದಿತ್ ಮೂಡಿನ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಬಾಮನೆಲ್ ನೀರ್ ಬಾಣಶಾಸ್ತ್ರ ಆನ ಪಿಂಞ ಪಾಡಿತ್ ಬಾಮನೆ ಪೆದ ಇಡುವ. ಮನೆ ಮೊಟ್ಟುವಕ್ ಪೋಪ. ಮೂಡಿರಲ್ಲಿ ಅವ್ವ ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ. ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ನಡ್‌ಪ.

ಚಾವು ಪದ್ಧತಿ :

ಚಾವಕ ಬಾಡೆಕೆಡ್‌ಪ. ಓಣಿಕ್ ಕೂಳ್‌ಬೆಪ್ಪ. ತೇಕಕ್ ಕೂಟುವ. ಮುರಿಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ. ಚಾವು ಚುಡುವ, ಕೊಡ ಕುಕ್ಕುವ, ಮೇಂಗತೆ ನಿಪ್ಪ, ಕುಳಿಕ್ ನಿಪ್ಪ, ಪನ್ನಂದಾಲ್ ಮಾದ ಕಯಿಪ. ಬೆಲಿಮರತ್‌ಲ್ ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್‌ಬೆಪ್ಪ. ಪೊಲ್‌ಚಿ ಪಾಡುವ. ಕಾವೇರಿಲ್ ತ್‌ೇಕೆ ಉತ್ತುವ. ಚಾವುಲ್ ಜೋಡ್‌ಬೋಡಿ ಬೆಪ್ಪ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್‌ಕ್ :

ಒಕ್ಕಕ್ ನೂರ್ ಭಟ್ಟ, ಭೂಮಿರೊಳಿಯ ಉಂಡ್. ಚೆರಿಯ ಚೆರಿಯ ಕಾಫಿ ತೋಟವುಂಡ್. ಬಲ್ಯ ಅನುಕೂಲಸ್ತಂಗ ದಾರೂ ಕಾಂಬ್‌ಲೆ. ಬಣ್ಣಂಗಕ್ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಕರಪತ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳಯಿಂಗಕ್ ಮನೆ ಫಂಡ್ ಮಾತ್ರ ಉಂಡ್. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಯಿತ್ ದುಂಬ ಬಯ್ಯುಲುಳ್ಳ ಜನಾಂಗ.

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯೂ ಇಲ್ಲೆ. ಅಧಿಕಾರ ಶಾಹಿತ್ವ ಇಲ್ಲೆ. ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲೆ. ರಾಜಕೀಯ ಬಲ ಇಲ್ಲೆ. ಸರಕಾರತ್‌ರ ಪದೋರೂ ಪಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತ್ ಇಲ್ಲೇಂದಾನ ಪಿಂಞ ಇಯಂಗಳ ಕೇಪವು ದಾರುಂಡ್? ಇಂಞಿ ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವ ದೇವ, ಕೂಳಿ ಮಾರಿಯ ಎನ್ನೇಂಗಿ ಪವಾಡ ಮಾಡ್‌ನಕ ಇವು ನಂದಾಕುವ?

ಬಣ್ಣಂಗಳಂತ ಶತ ಶತಮಾನತ್‌ಂಜಿ ಕೊಡಗ್‌ರ ನೀರ್, ಕಾತ್, ಬೊಳಿಲ್ ಒಂದಾಯಿ ಪೋನ ಅಸಹಾಯಕ ಜನಕ ಉದ್ಧಾರಕ್ ಸರಕಾರ ಕಣ್ಣ್ ತೊರಂದ್‌ಲೇಂಗಿ ಅದೋರ್ ಬಲ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಪರಾಧ ಆಪ. ಬಣ್ಣಂಗ ಉದ್ಧಾರಾಂಡು, ಕೊಡಗ್‌ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಳಿಯಂಡೂಂದ್ ಜನ ಅಯಿಂಗಡ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕ್ ತಾಂಗಿ ನಿಕ್ಕಂಡು.

ಅಲಕ್ ಬಣ್ಣ:

ಆಟ್ ಬಣ್ಣಂಗಡ ಮೂಲಸ್ಥಾನ, ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್‌ಕ್ ಇಂತದೆಲ್ಲ ವಿವರೋಡೆ ಎಳ್‌ದ್‌ನ ಪಿಂಞ ಅಲಕ್ ಬಣ್ಣಂಗಡ ವಿಚಾರ ಎಳ್‌ದಂಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲೆ. ವೃತ್ತಿಲ್ ಮಾತ್ರ ಬಟ್ಟೆ, ನೆಲಪವು. ಮಂಗಲ ಚಾವು ಮಾದತ್‌ರ ಪದ್ಧತಿ ಪಿಂಞ ಉದ್‌ಪ್ ತೊಡ್‌ಪ್, ನಮ್ಮೆನಾಳ್, ಜಮ್ಮ ಜಾಗೀರ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ.

	ಮನೆಪೆದ	ಊರ್
1.	ಬಳಪಂಡ	ಕಂಡಂಗಾಲ
2.	ಮೇನಿಯಂಡ	ರುದ್ರ ಗುಪ್ಪೆ
3.	ಕಾರಪಂಡ	ಬೇಗೂರ್ ಕೊಲ್ಲಿ, ಕಾಯಿಮಾನಿ, ಕಾಕೂರ್

ಇಯಂಗಕೂ ಜಾತಿರ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಕ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಕ್‌ಟ್ಟಿಂಡು. ಮೂಡ್‌ಕ್ ರಂಗ್ ಇಡುವಾನ ಗುಂಡ್ 'ಬಣ್ಣ' ಪೆದಬಾತ್ ಬಣ್ಣಂಗ ಕೊಡವಕ್ ಕೊಡ್‌ತದೂ ಮೂಡಿಕೋಂದದೂ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್ ಕೊಡವ ಮಡಿವಾಳಳೂ, ಅಲಕ್ ಬಣ್ಣಂಗಳೂ ಒಂದೇ ಆಯಿತಿಂಜವೂಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಸತ್ಯ ಇಪ್ಪಕೂ ಮಟಿ.

ಆಟ್ ಬಣ್ಣಡ ಎತ್ತ್‌ತೆರೆ

ಆಟ್ ಬಣ್ಣ ದಂಪತಿಯ ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್

ಆಟ್ ಬಣ್ಣ ಡ ತೆರೆ ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್

ಆಟ್‌ಬಣ್ಣಡ ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಬಾಳೆ ಬೇಂಗುವ

ಬಾಣೆಯ (ಗಾಣಿಗ)

ಬಾಣೆಯ ಅಥವಾ ಕೊಡವ ಭಾಣೆಯ ಎಣ್ಣುವ ಕೊಡಗ್‌ರ ಒರ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗವುಂಡ್. ಇವು ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ ಗ್ರಾಮತ್‌ಲ್ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ನೆಲೆ ನಿಂದವು. ಪಾರಾಣೆ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲೂಕ್‌ಕ್ ಕೂಡುವ. ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕ್‌ಕ್ ಕೂಡುವ. ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ ಪಿಂಞ ಪಾರಾಣೆ ದಂಡ್ ಗ್ರಾಮತ್‌ರ ಗಡಿಲ್ ನೆಲೆ ನಿಂದ ಈ ಜನಡ ಸಂಗತಿ ಪೆರ್ತ್ ವಿಶೇಷಪಟ್ಟಿತುಂಡ್. ಈ ಜನಾಂಗ ಉಳ್ಳ ಸಂಗತಿ ನಂಗಡ ಸರಕಾರಕ್ಕೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇಂದ್ ನಂಬಲು. ಎನ್ನಂಗ್‌ಂದೇಣ್ಣ್‌ನಕ 1992ನೇ ಇಸವಿಲ್ ಸರಕಾರ ಪ್ರಕಟಪಡತ್‌ನ ಕೊಡಗು ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಈ ಬಾಣೆಯ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಸಂಗತಿಯೇ ಇಲ್ಲೆ.

ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಬಾಣೆಯ ಅಥವಾ ಬಾಣ್ಯಂದೇಣ್ಣ್‌ನಕ ಕೇರಳತ್‌ಂಜಿ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಎಡ್‌ತ ಬಂದಿತ್ ಮಾರುವಂಜವು. ಸುಮಾರ್ ಇರುವದ್ ಸುಪ್ಪದ್ ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಅಪರೂಪಕ್ಕೋರಮ್ಮ ಕೇರಳತ್‌ರ ಬಾಣ್ಯಂಗ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಂಡಬಂದಿತ್ ಮಾರಿತ್ ಪೋಪದಿಂಜತ್. ಈ ಬಾಣ್ಯಂಗ ವೃತ್ತಿಲ್ ಎಣ್ಣೆ ಎಡ್‌ಪವು. ಅಯಿಂಗಡ ಜಾತಿ ನಾಯರ್. ಸರಕಾರತ್‌ರ ದಾಖಲೆಲ್ ಇಯಂಗಳ 'ಗಾಣಿಗ'ಂದ್ ಕಾಟಿತ್.

ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಬಾಣ್ಯಂಗಡ ಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆ:

ಇಯಂಗಡ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನ ಕೇರಳತ್‌ರ "ಮಾದ ಮಾಟ್ ಪರಂಬು". ಇಯಂಡ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಕಾರೋಣದಾರ್‌ೇಂದ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಕೊಡಗ್‌ನ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜಂಗ ಆಳಿಯಂಡಿಂಜ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ರಾಜಂಡ ಆನೆ ಲಾಯತ್‌ರ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟವಂಡ ಪೆದ ಮಂಡು. ಹಾಲೇರಿ ವಂಶತ್‌ರ ಏದ್ ರಾಜಂಡ ಸೇವೆಲಿಂಜತ್‌ೇಂದ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಈ ಮಂಡು ಪಿಂಞ ಸುಬ್ಬು ಕೊಡವ ಬಾಣ್ಯಂಗಡ ಮೂಲ ಪುರುಷಂಗಾದ್ ನಂಬಿತ್. ಸುಮಾರ್ 300 ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಬಂದವೂಂದ್

ಅಂದಾಜಿ ಮಾಡುವ. ಮುಂಡು ಪಿಂಞ ಸುಬ್ಬರ ಅಜ್ಜ ಕೇರಳತ್‌ಂಜಿ ಬಂದಿಯೆಂದ್ ನಂಬುವ.

ಬೋಟೆ ಬೊಡಿಕಾರ ಮುಂಡು:

ರಾಜ ಯಾಲೆ ಪೋಪೇಂಗಿಯೂ ಈ ಮುಂಡು ಕೂಡೇ ಪೋಪಂಜತ್‌ಲೊ. ರಾಜಂಗ್ ಈ ಮುಂಡುನ ದುಂಬ ಕುಶಿಯೂ ಇಂಜತ್, ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಇಂಜತ್. ಮುಂಡು ಭಾರೀ ಶಿಸ್ತ್‌ರ ಗುರಿಕಾರನ್‌ಲೊ. ಒಮ್ಮ ರಾಜ ಮುಂಡುನ ಕಾಕಿತ್ ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣುವ. "ಮುಂಡು ನೀನ್ ಭಾರೀ ಗುರಿಕಾರಂದ್ ಕೇಳಿ. ನೀನ್ ಅನ್ನತ ಗುರಿಕಾರನಾಚೇಂಗಿ ಪದೇಂಗೋರ್ ನಾಲ್ ಕಾಲ್‌ರ ಜಾತಿನ ಒರೆ ಬೊಡಿಲ್ ಕೊಲ್ಲಂಡು. ಆಚೇಂಗಿ ಆ ಜಾತಿರ ಮೇಲ್‌ಲ್ ಗಾಯ ಕಾಂಬಕಯ್ಯ. ಒರ್ ತುಳಿ ಚೋರೆ ಬೂವಕಯ್ಯ. ನೀಕ್ ಆರ್ ತಿಂಗ ಸಮಯ ತಪ್ಪಿ. ನೀನ್ ಚೋತಕ ನೀಡ ಮುಂಡೆ ಕೆತ್ತಂಡಿಯಾಕು. ಎನ್ನಣ್ಣುವಿಯಾ"ಂದ್ ಕೇಟತ್. (ಮಧ್ಯ ಯುಗತ್‌ರ ಪೆರ್ತ್ ರಾಜಂಗಕ್ ಇನ್ನತ ಪಿರಾಂದ್‌ಕಳಿ ಇಂಜಿತ್).

ರಾಜಂಡ ತಕ್ಕ್ ಕೇಟ ಮುಂಡು ಅಕೂಂದ್ ಒತ್ತಂಡತ್. ಒಪ್ಪದೆನ್ನೊ ಒತ್ತತ್. ಇಕ್ಕ ಅಂವಂಗ್ ದಿಕ್ಕೇ ಕಾಣತಾಚಿ. ಪಿರಾಂದ ರಾಜ ಪರಂದನ್ನಕೇ ಮಾಡತಿಪ್ಪಲೆ. ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಮುಂಡುಕ್ ತರಾವರಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಜಾತಿರ ಕೆಮಿರೊಳ್‌ಕ್ ಬೊಡಿಬೆಯಿ, ಕಣ್ಣ್‌ಕ್ ಬೊಡಿಬೆಯಿ, ಬಾಯಿರೊಳ್‌ಕ್ ಬೊಟಿಬೆಯಿಂದೆಲ್ಲ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅದೆಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ ಬರತ ಸಲಹೆ ಆಯಿಪೋಚಿ.

ಒನ್ನಾಂದ್ ಮುಂಡು ತೋಕ್‌ನೆಡ್‌ತಂಡ್ ಕಾಡ್ ಸುತ್ತಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಒರ್ ಮರತ್‌ರಡಿಲ್ ನಳತ್‌ಲ್ ಒರ್ ಕೊಂಬ ಕಡಮ ಬುದ್ದಂಡ್ ಪರುವಂಜತ್. ಎನ್ನನೆ ಈ ಕಡಮನ ರಾಜಂಡ ಶರತಪೋಲೆ ಬೊಡಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಕೊಲ್ಲಡ್‌ಂದ್ ಬೇರ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ನಿಂದತ್. ಕಡಮ ಪರಕೆದ್ದಿತ್ ಎದ್ದ್ ನಿಂದತ್. ಬಾಲ್ ನೇತಿತ್ ಪುಕ್ಕೆ ಇಡುವದ್ ಮುಂಡು ಕಂಡತ್. ಪುಕ್ಕೆ ಬೂವಂಜಲ್ಲಿಕೆ ಗುರಿ ನೋಟಿ ತಿರಿ ತೋಕ್‌ಲ್ ಬೊಟ ಪೊಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಗುರಿ ತಪ್ಪಲೆ. ಕಡಮ ಬದ್ದತ್. ಒರ್ ಚೋರೆ ಒಕ್ಕನದೂ ಇಲ್ಲೆ. ರಾಜಂಗ್ ವರ್ತಮಾನ ಪೋಚಿ ರಾಜದೂತಂಗ ಬಂದಿತ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಒತ್ತ ಶರತ್‌ಲ್ ಮುಂಡು ಗೆದ್ದತ್. ಈ ಗುರಿಕಾರ ಮುಂಡುಕ್ ರಾಜಮರ್ಯಾದಿಯೂ, ಜಮ್ಮ ಉಂಬಳಿಯೂ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಇನ್ನನೆ ಕಥೆ ಉಂಡ್.

ಪಂಡ್ ಕೇರಳತ್‌ಂಜಿ (ಮಾದಮಾಟ್ ಪರಂಬುಂಜಿ) ಮುಂಡು ಪಿಂಞ ಚುಬ್ಬ ಎಣ್ಣುವೊ ದಂಪಾಳ್ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಣಂಗಡ ಅಜ್ಜ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಾತ್. ರಾಜಂಡ

ಸೇವೆಕ್ ನಿಂದತ್. ಅಯಿಂಡ ಸಂತಾನವೇ ಇಕ್ಕ ಉಳ್ಳ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಬಾಣ್ಯಂಗ.

ಒನ್ನಾಂದ್ ಒಕ್ಕಿ ಪಣಿ ಕೆಜ್ಜಿತಾನ ಪಿಂಞ ಅಣಾಳ್ ಪೊಳೆಕ್ ಕುಳಿಪಕ್ ಪೋಚಿ. ಚೆರಿಯ ಮಕ್ಕ ಕಳತ್‌ಲ್ ತಿತ್ತ್‌ಕತ್ತ್‌ಚಿಟ್ಟಿಂಡ್ ಕಳಿಪಕ ಅಯಿಂಗಡ ಐನ್‌ಮನೆ ಇಂಜದ್ ಬೆಂಜಿ ಪೋಚಿ. ಆ ಐನ್‌ಮನೆರ ಪಕ್ಕಲೇ ಬೋರೆ ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡತ್. ಇಯಂಗಡ ಮನೆಪೆದ ಇಗ್ಗುಡ. ಇಗ್ಗುಡ ಮನೆಪೆದ ಎನ್ನನೆ ಬಾತ್ಂದ್ ಇಕ್ಕ ದಾಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲತೆ ಈ ಮನೆಪೆದ ಬೋರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡ ವಂಶಾವಳಿ ಇನ್ನನೆ ಬೊಳಂದ್ ಬಾತ್.

ಮುಂಡು:

ಮುಂಡುಕ್ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಮುತ್ತಣ್ಣಂದ್ ದಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ. ಪೊನ್ನಪ್ಪಂಡ ಸಂತಾನ ಇಲ್ಲತಾಚಿ. ಮುತ್ತಣ್ಣಂಡ ವೊಂವೊ ಅಚ್ಚಯ್ಯ. ಅಚ್ಚಯ್ಯಂಗ್ ಮೂಂದ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ ಕುಟ್ಟಪ್ಪ, ಅಪ್ಪಯ್ಯ, ಮಾದಪ್ಪ. ಕುಟ್ಟಪ್ಪ ಅಮ್ಮತ್ತಿಲ್ ತೋರೆರಲ್ಲಿಂಜಿ ಬಾಣೆಯ ಜಾತಿಂಜಿ ಮಂಗಲಾಚಿ. ಕುಟ್ಟಪ್ಪಂಗ್ ಮೂಂದ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗಳಾಚಿ. ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ, ಉತ್ತಯ್ಯ. ಪೊನ್ನಪ್ಪಕಾವಾಡಿಲ್ ನೆಲೆನಿಂದತ್. ಇಂವಂಗ್ ದಂಡ್ ಪೊಣ್ಣ್. ಒಟ್ಟು ಪದ್‌ನಾಲೊ ಪದ್‌ನಂಜೊ ಮಕ್ಕ. ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ ಕೋಲೆಯ ಜನಾಂಗತ್‌ಂಜಿ ಮಂಗಲಾಚಿ. ಈ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪಂಗ್ ಸುಬ್ರಮಣಿ ಪಿಂಞ ಅಚ್ಚಯ್ಯಂದ್ ದಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮಕ್ಕ. ಸುಬ್ರಮಣಿ ಲಾಯರಾಯಿತ್ ಮೈಸೂರ್‌ಲ್ ಉಂಡ್. ಇವು ಪೊದ್ದ್‌ಲ್ ಕೂಡಂಡ ಅಯ್ಯಮ್ಮ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಡ ವೋವಳ ಮಂಗಲಾಯಿತ್. ಅಚ್ಚಯ್ಯ ಎಣ್ಣುವವು ಬೋರೆ ಜಾತಿ ಮೂಡಿನ ಮಂಗಲಾಯಿತ್ ಮೈಸೂರ್‌ಲ್ ಚಾಕ್ರಿಲುಂಡ್. ಕುಟ್ಟಪ್ಪಂಡ ಮೂಂದನೆ ವೋಂವೊ ಉತ್ತಯ್ಯ ಕೋಲೆಯ ಜನಾಂಗತ್‌ಂಜಿ ಮಂಗಲಾಯಿತ್. ಅಚ್ಚಯ್ಯಂಡ ದಂಡನೆ ವೋಂವೊ ಅಪ್ಪಯ್ಯಂಗ್ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲೆ. ಅಚ್ಚಯ್ಯಂಡ ಮೂಂದನೆ ವೋಂವೊ ಮಾದಪ್ಪ ಅಮ್ಮತ್ತಿ ಚೆಲ್ಲಿಯಂಡ (ಬಾಣೆಯ) ಒಕ್ಕತ್‌ಂಜಿ ಮಂಗಲಾಚಿ. ಈ ಮಾದಪ್ಪಂಗ್ ನಾಲ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ. ಸೋಮಯ್ಯ. ನಂಜಪ್ಪ, ಪೂಣಚ್ಚ, ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ. ಸೋಮಯ್ಯಂಗ್ ಒರ್‌ವೋಂವೊ. ನಂಜಪ್ಪಂಗ್ ದಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ. ಪೂಣಚ್ಚಂಗ್ 3ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ. ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ ಮಾತ್ರ ಮಂಗಲಾಗತೆ ಚತ್ತ್‌ಪೋಚಿ.

ಮಂಡುರ ವಂಶವೃಕ್ಷ

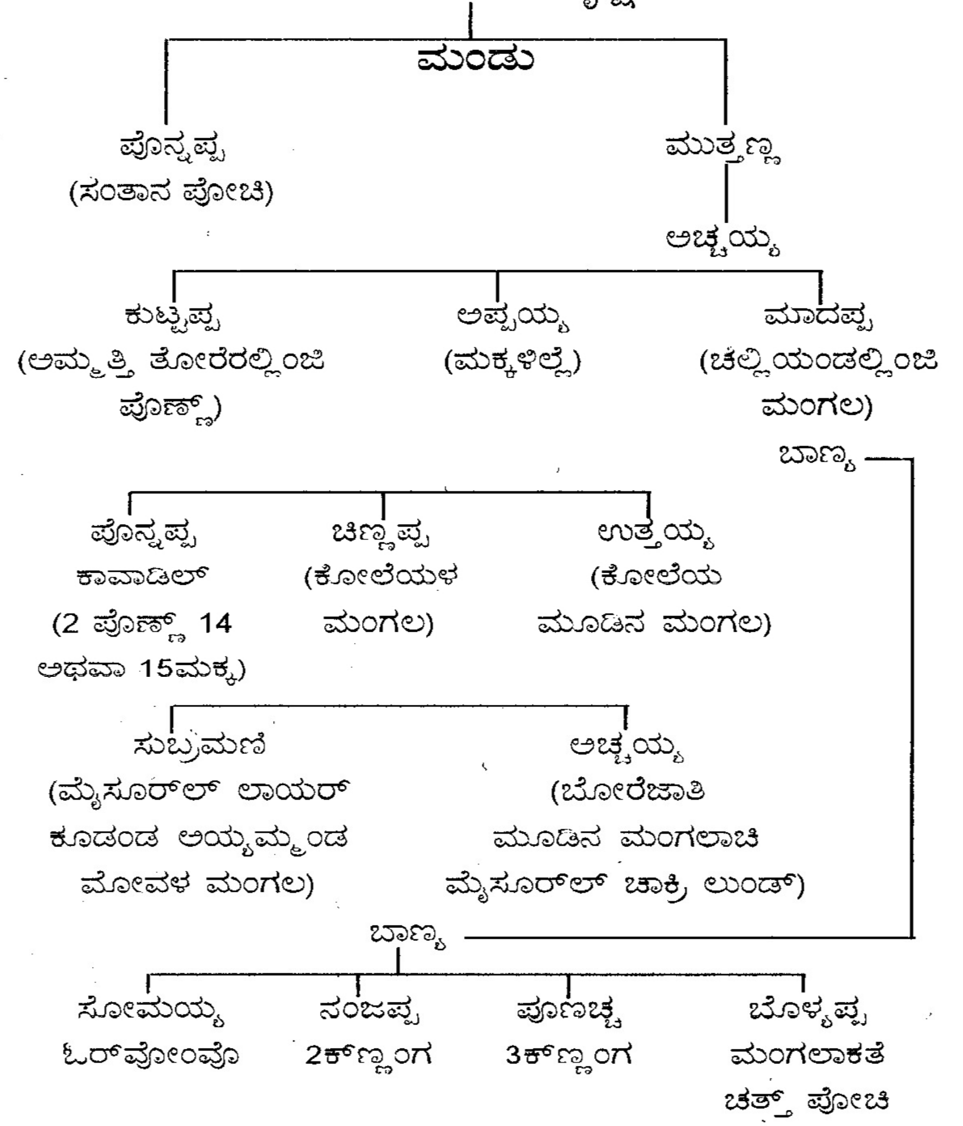

ಚುಬ್ಬುರ ಕೊಡಿ:

ಚುಬ್ಬುರ ವೋಂವೊ ಅಪ್ಪಚ್ಚ. ಅಪ್ಪಚ್ಚಂಕ್ ಪೂವಯ್ಯ, ಸುಬ್ಬಪ್ಪಂದ್ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ. ಪೂವಯ್ಯಂಡ ಮಕ್ಕ ಕುಶಾಲಪ್ಪ (ನಾಯರ್ ಮೂಡಿನ ಮಂಗಲಾಚಿ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಡ್) ಅಯ್ಯಮ್ಮ-ಬಲ್ಯಾಟಂಡ ಮುದ್ದಮ್ಮ ಎಣ್ಣುವವು ಚಾಕಿಯಂಡಿಂಜ

ಓರ್ ನಿರ್ಗತಿಕ ಮೂಡಿನ ಮಂಗಲಾಚಿ. ಅಪ್ಪಚ್ಚ-ಮಂಗಲ ಆಯಿಲೆ. ಮುತ್ತಪ್ಪ-ಇವು ಉಪಾದ್ರಿ ಚೇರಂಬಾಣೆರ ಪಕ್ಕ ಪಾಕ ಮುಕ್ಕಾಟಿ ಡ್ರೈವರ್ ಮಂದಣ್ಣಂಡ ಮೋವಳ ಮಂಗಲಾಚಿ. ಚಂಗಪ್ಪ-ಅಮ್ಮತ್ತಿ ಚೊಟ್ಟೆಮಂಡ (ಬಾಣ್ಯ) ಮೂಡಿನ ಮಂಗಲಾಚಿ. ಅಪ್ಪಚ್ಚಂಡ ಮೋಂವೊ ಸುಬ್ಬಪ್ಪಂಗ್ ದಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ.

1. ಐ.ಎಸ್.ಗಣಪತಿ: ನಿವೃತ್ತ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ಟರ್. ಇಗ್ಗುಡ ಗಣಪತಿ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಂದ್ ದುಂಬ ಕೇಳಿ ನೇಡ್‌ನ ಮುಖ್ಯೋಪಾದ್ರಿ 22 ಕಾಲ ಬೊಳ್ಳುಮಾಡ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ ಮುಖ್ಯೋಪಾದ್ರಿ ಆಯಿತ್ ದುಂಬ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡ್‌ನವು. ಆಯಿಂಗಳೇ ಈ ಬಾಣ್ಯ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ತಂದವು. ಇವು ಹಾಲುಗುಂದ ಚೆಲ್ಲಿಯಂಡ ಅಥವಾ ಚೆಲ್ಲಿಯಪ್ಪಂಡ ಅಮ್ಮವ್ವ ಎಣ್ಣುವಯಿನ ಮಂಗಲಾಯಿತ್ ವಡಿಯನೂ ಪೊಣ್ಣೂಸಾಲ್ ಸಂತಾನ ಎಲ್ಲಾ ನೆಮ್ಮದಿಲ್ ಉಂಡ್. ಗಣಪತಿ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಡ ತಂಗೆ ಪೊನ್ನಮ್ಮ ಉಪಾದ್ರಿಣಿನ ಅರೆಗನ್ನಡ ಗೌಡ ಪೆರ್ಬಾಯಿ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ ಮಂಗಲಾಯಿತ್ ಕುಶಾಲನಗರತ್ ಉಂಡ್. ಗಣಪತಿ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಡ ಮೋವ ಹೇಮಲತನ ಹೊಸೊಕ್ಲು ಮನೆಕ್ ನಿರ್ಮಲನ ಪಳಂಗೋಟ್ ಮನೆಕ್ ಶಾಂತಲ ಎಣ್ಣುವ ಉಪಾದ್ರಿಣಿನ ಜೈನಿರ ಮನೆಕೂ ಕೊಡ್‌ತಿತ್.

ಗಣಪತಿ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಡ ಮೋಂವೊ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಮನೆಂಜಿ ಮಂಗಲಾಯತ್. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಪಿ.ಲ್.ಸರ್ಕ್‌ಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್. ಇಯಂಗಕ್ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಪ್ರಗತ್‌ಂದ್ ದಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮಕ್ಕ. ಗಣಪತಿ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಡ ಮೋಂವೊ ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ ಪಾರಾಣೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಕ. ಇವು ಅರೆಭಾಷೆ ಗೌಡ ಕಳಂಜನ ಪದ್ಮ ಎಣ್ಣುವ ಕೂಡಿಗೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ರ ಗುಮಾಸ್ತೆನ ಮಂಗಲಾಯಿತ್. ಶ್ರೀವತ್ಸ ಎಣ್ಣುವೊ ಮೋಂವೊಮುಂಡ್.

2. ಸುಬ್ಬಪ್ಪಂಡ ಮೋಂವೊ ಪೂಣಚ್ಚ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಲ್ ಚಾಕ್ರಿಲಿಂಜತ್. ಇಯಂಗಕ್ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲೆ.

ಕುಶಾಲಪ್ಪಂಡ ಮಕ್ಕ (ಆರ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮಕ್ಕ)

1. ಬೋಪಯ್ಯ-ನಿವೃತ್ತ ಸೈನಿಕ. ಹೊಸೋಕ್ಲುಂಜಿ ಮಂಗಲಾಯಿತ್ ಊಟಿ ಲಾರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ ಪಿ.ಟಿ.ಟೀಚರ್.
2. ಮಾಚಯ್ಯ- ಪೊಕ್ಕಳಂಡಲ್ಲಿಂಜಿ ಮಂಗಲಾಯಿತ್ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಲ್ ಉಂಡ್.

3. ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ- ಚೆಟ್ಟಳ್ಳಿ, ಪೇರಿಯುನಲ್ಲಿಂಜಿ ಮಾಂಗಲಾಯಿತ್ ಪೋಲೀಸ್‌ಲುಂಡ್.

4. ಚಂಗಪ್ಪಂಡ ಮೋಂವೊ ಈರಪ್ಪಂಗ್ (ಎಕ್ಸ್‌ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋಳಿಮಾಡುಂಜಿ ಪೊಣ್ಣ್. ಮುತ್ತಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟ್ರ್‌ಡ ಮೋವಳ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ ಮನೆಕ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್.

ಚುಬ್ಬುರ ವಂಶ ವೃಕ್ಷ

- ಚುಬ್ಬು
  - ಅಪ್ಪಚ್ಚ
    - ಪೂವಯ್ಯ
      - ಕುಶಾಲಪ್ಪ ನಾಯರ್ ಮೂಡಿ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್
      - ಐಯ್ಯಮ್ಮ (ಬಲ್ಯಾಟಂಡ ಮುದ್ದಮ್ಮಂಡ ಚಾಕ್‌ಮೋವ)
      - ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಮಂಗಲ ಆಯಿತ್‌ಲ್ಲೆ
      - ಮುತ್ತಪ್ಪ (ಉಪಾದ್ರಿ) ಪಾಕಮುಕ್ಕಾಟ ಮಂದಣ್ಣಂಡ ಮೋವ)
      - ಚಂಗಪ್ಪ ಚೊಟ್ಟೆಮಂಡ ಬಾಣ್ಯ ಮೂಡಿ.
    - ಸುಬ್ಬಪ್ಪ
      - ಗಣಪತಿ (ನಿವೃತ್ತ ಹೆಜ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರ್) (ಚೆಲ್ಲಿಯಂಡ ಅಮ್ಮವ್ವ)
        - ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (ಮಂಗಲ ಕೆದಂಬಾಡಿ) ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟ್ರ್ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಪಿ
          - ಪ್ರಶಾಂತ್
          - ಪ್ರಗತ್
        - ಬೊಳ್ಯಪ್ಪ (ಪಿ.ಟಿ.ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಪಾರಾಣೆ) ಮಂಗಲ ಕಳಂಜನ ಪದ್ಮ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಕೂಡಿಗೆ
          - ಶ್ರೀವತ್ಸ
      - ಪೂಣಚ್ಚ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಲಿಂಜತ್ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲೆ

ಈ ಜನಾಂಗ ಓರ್ ವಿಶೇಷಪಟ್ಟ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ. ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗ ಎನ್ನಂಗ್ಂದ್ಣ್ಣೆಚೇಂಗಿ ಇಯಂಗಡ ಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಪಿಂಞ ಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯ ಕೊಡಗ್‌ರ ಜನಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಆಯಿಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ವಿವರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವಕ್ ಕೊಡಗ್‌ಕಾರಳಾಡ್ ಪೊರಮೆರ ಸಂಶೋಧಕಂಗಳಾಡ್ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ ಇಳ್‌ಂಜದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪಲೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲತೆ ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪಿದೋರ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಕೊಡವತಿನ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚದಾಡ್ ಮೂಡಿನ ಕೊಡವಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತದಾಡ್ ಅಪರೂಪ. ಅನ್ನನೆ ಅಯಿಂಗ ಬೋರೆ ನಿಪ್ಪಕ್ ಚೆನ್ನಂಗ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣವುಂಡ್. ಚೆನ್ನಂಗ್ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣವೂ ಆಯಿತುಂಡ್.

ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ:

ಇಗ್ಗುಡೊಕ್ಕಕ್ ಆಯಿರ ಬಟ್ಟಿ ಜಮ್ಮ ಪಿಂಞ ಉಂಬಳಿ ಭೂಮಿ ಇಂಜತ್. ಅಜ್ಜಂಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಚೆನ್ನಂಗೆಲ್ಲ ಭೂಮಿನ ದಾನ ಕೊಡ್‌ತ್‌ಟಿತ್. ಇಕ್ಕಲೂ ಇಗ್ಗುಡ ಆಕ ಎಣ್ಣುವದ್ ಪರಾದೀನ ಆಯಿತ್. ಅನ್ನನೆ ಕಾಮುಂಡಾಕ ಎಣ್ಣುವ ಆಕ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಈ ತೇಂವತ್‌ನಗುಂಡ್ ಕಾಮೆಯಂಡ ಎಣ್ಣುವ ಒಕ್ಕಪೆದ ಐರಿ ಜನಾಂಗಕ್ ಬಂದಿತ್. ಇಕ್ಕ ಇಗ್ಗುಡೊಕ್ಕತ್‌ರ ಸ್ವಾಧೀನ ಒಟ್ಟು 630 ಬಟ್ಟೆ ಭೂಮಿಯೂ 20 ಏಕ್ರೆ ಜಾಗ ಉಂಡ್. ಗಣಪತಿ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಕ್ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಜಮ್ಮ 150 ಬಟ್ಟಿ ಭೂಮಿಯೂ 41/2 ಏಕ್ರೆ ಜಾಗವೂ ವುಂಡ್. ಈ ಬಾಣಿಯ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇಕ್ಕ ಅಂದಾಜಿ 90 ಇಕ್ಕು. ಕುಂಜೇರಿಲ್ ಅಂದಾಜ್ 60 ಜನ, ಹಾಲುಗುಂದತ್‌ಲ್ ಅಂದಾಜ್ 20 ಜನ ಪಿಂಞ ಬೇತ್‌ಲ್ ಅಂದಾಜ್ 10 ಜನ ಇಕ್ಕು.

ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ ಆಧಾರ:

ಇಯಂಗಡ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಡವ, ಮನೆಪದ ಉಂಡ್. ಇಗ್ಗುಡ, ಚೊಟ್ಟೆಮಂಡ (ಅಮ್ಮತ್ತಿ) ಗಂಗೆರ (ಬೇತ್) ಚೆಲ್ಲಿಯಂಡ (ಅಮ್ಮತ್ತಿ) ತೋರೆರ (ಅಮ್ಮತ್ತಿ) ಬೇತ್‌ಲುಳ್ಳ ಗಂಗೆರೊಕ್ಕಕ್ ಜಮ್ಮ ಇಲ್ಲೆ. ಐನ್‌ಮನೆ ಪಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಬಯ್ಯ ಬೆಂಜಿ ಪೋಚಿ. ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ ಕೈಮಡ ಉಂಡ್. ಆದರೆ ತಿಂಗತ್ ಕೈಮಡತ್‌ಲ್ ಕೋಳಿ ಆರ್‌ತಿಕ್ ಬಾರಣೆ ನಡತುವ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪ. ಕ್‌ಣ್ಣ ಕುಂಞಿನ ಪೆತ್ತಕ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪದೂ ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿನ ಪೆತ್ತಕ ತಾಳಮಣಿ ಕೊಟ್ಟುವದೂ ಇಂಜತ್. ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ ಕೂಡವಳನ್ನಕೆ ಇಂಜತ್. ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮೂರ್ತ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡಲ್ಲಿ ಕಯಿಚಿತ್ ಮಂಗಲಾಡಿ ಪೋಪಂಜತ್. ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ ಮಂಗಲ

ಕುರಿ ಇಂಜತ್. ಮಂಗಲಕಾರಂಗ್ ಕುಪ್ಯ, ಚೇಲೆ, ಮಂಡೆತುಣಿ, ಪೀಚೆಕತ್ತಿ, ಒಡಿಕತ್ತಿ, ಅರೆತೊಡಬ್, ಕಟ್ಟಬಳೆ, ಪವಳಮಾಲೆ ಪಿಂಞ ಗೆಜ್ಜೆತಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಪಂದೇತ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆನ ಇಗ್ಗುಡ ಗಣಪತಿ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್. ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಬೋಜಕಾರನೂ ಬೋಜಕರತಿಯೂ ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ ಇಂಜತ್. ಅಯಿಂಗಡ ಜಾತಿಕಾರ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಇಗ್ಗುಡಯಿಂಗಕ್ ಕಾಮೆಯಂಡವು (ಐರಿ ಜನಾಂಗ) ಅರುವಂಗ. ಬಾಳೆಕೆತ್ತುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಪಕ್ಕತ ಬೆಂದುಕ್ ಬಾಳೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಇಂಜತ್. ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್ ಇಂಜತ್. ಮಂಗಲಕರತಿ ಬಾಮನೆಲ್ ನೀರ್ ಚಾಣಕಯಿಪದಿಂಜತ್. ಪಾಡಿತ್ ಬಾಕೆ ಬಂದವಕ್ ಪೆದ ಇಡುವಂಜತ್. ಅನ್ನನೆ ಇಟ್ಟದೆ ಗಣಪತಿ ಮಾಸ್ಟ್ರ್‌ಡ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಪೆದ ಅಮ್ಮವ್ವ. ಮನೆಮೊಟ್ಟುವಕ್ ಪೋಪದ್ ಇಂಜತ್. (1962ನೇ ಇಸವಿಂಜಿ ಇಪ್ಪರ ಅರೆಭಾಷೆ ಗೌಡಂಗಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಕೂಡ್‌ನ ಪಿಂಞ ಗೌಡಂಗಡ ತರ ನ್ಯಾಯ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪ.) 1962 ಂಗ್ ಮಿಂಞ ಪೋಳಿಯ ಕೊಂಡ ಪೋಪದ್, ಕಳ್ಳಂಗರಿ ಆಯಿತ್ ಪೋಪದ್ ಮೂಡಿರ ಪೊಟ್ಟ ದುಂಬ್‌ಚಿಡುವದ್, ಅವ್ವ ಮೋವಕ್ ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವದ್, ಪೊಟ್ಟ ನೋಟುವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಬಂಧ ಅಡಕುವದ್, ಬೆಂದುನ ಕಾಕ್‌ಚಿಡುವದ್, ಕುಳಿಯಮೆ ಕರತಿಕ್ ಕೂಳ್‌ಂಗೂಪದಿ, ಮಂಗಲಾನ ಕಾಲ ಪುತ್ತಂಗಾರ ಪುತ್ತಂಗಾರ್ತಿ ಕಾವೇರಿ ಸಂಗಮತ್‌ಲ್ ಮಂಚೆ ಕುಳಿಪದ್, ಕೂಡೋಳಿ ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ, ಅಣ್ಣ ಚತ್ತಕ ಅಣ್ಣಂಡ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಮಂಗಲಾಪ ಪದ್ಧತಿ, ಚಾವು ಪದ್ಧತಿಲ್ ಓಣೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪೊ, ನೀರ್‌ಕ್‌ಳಿವೊ, ಬೊಳ್‌ಪ್ ಪೊಡಿಯ, ಕೊಡ ಕುಕ್ಕುವೊ, ಕುಳಿಕ್‌ನಿಪ್ಪ, ಮೇಂಗೆತೆ ನಿಪ್ಪ, ತ್‌ಕ್ ಉತ್ತುವೂ, ಮಾದ ಪದ್ಧತಿ ಪೊಳ್ಳೆಪಾಟ್, ಮಂಡೆ ಉಳ್‌ಪುವೊ, ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪದ್, ಕಲ್ಲ್‌ಮರ ಕೈಪ, ನರಿಮಂಗಲ (ಚೆಲ್ಲಿಯಂಡವು 2,3 ನರಿ ಮಂಗಲ ಮಾಡಿತ್) ಚಾವುಲ್ ಜೋಡ್ ಬೊಡಿ, ಮುರಿಕೊಂಡ ಪೋಪದ್, ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪದ್, ಪುತ್ತರಿಲ್ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪದ್, ಇನ್ನತ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಪದ್ಧತಿ ನಡಪು ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ ಇಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಂಗಕ್ ತೂಟ್‌ಂಗಳ ಇಲ್ಲೆಂದ್ ಚಾವು ಚುಡುಲೆ. ಪೂಪ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್. ಪುತ್ತರಿಕ್ ಮುಂದ್‌ಕ್ ಕೂಡುವ. ಕೈಲ್‌ಪೊದ್‌ಲ್ ಇಗ್ಗುಡ ಒಕ್ಕ ಮಿಂಞ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪಂಜವು. ಪುತ್ತ್‌ಮಾಡ್ ಅಯ್ಯಪ್ಪದೇವಡ ನಮ್ಮೆನ ಹರಿಜನ ಕಯಿಪ. ಆ ದೇವಡ ಒಂದನೆತಕ್ಕ ಇಗ್ಗುಡ. ಚಾಮುಂಡಿರ ತಕ್ಕಂಗ ಕೋಚಮಂಡ ಒಕ್ಕ. ಬೆಟ್ಟದಯ್ಯಪ್ಪ ದೇವಡ ಎತ್ತ್ ಪೋರಾಟ ಇಗ್ಗುಡಲ್ಲಂಜಿ ಇಳಿಯುವಂಜತ್. ಈ ಜನಾಂಗಕ್ ಮುಂದ್ ಮನೆ ಇಂಜ ಆಧಾರ್ರ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡ ಮಂಗಲಕ್ ಬಾಣ್ಯಂಗಳೂ ಬಾಣ್ಯಡ ಮಂಗಲಕ್ ಕೊಡವಳೂ ಕುಪ್ಯ ಚೇಲೆಲ್ ಪೋಪದಿಂಜತ್. ಬಾಣ್ಯಂಗ ಕೊಡವಡ

ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡುವ ಇಯಂಗಡ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪಕ್ ಮಡಿಪಂಜತ್. ಬಾಣ್ಯ ಜನಾಂಗತ್‌ನ ಕೊಡವ ಚೆನ್ನ ಕೇಳಾಯಿತ್ ಕಾಂಬಂಜತ್.

ಸಮಸ್ಯೆ:

ಕೊಡವಡ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಪರಂಪರೆನ ನಾಲಂಜಿ ಕರಂದಲೆಂಜಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದದೆನ್ನೊ ನೇರೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ತಂದ್ ಬೆಂದು ಮಾಡುವಕ್ ಆನದೇ ಇಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆನದೇ ಇಲ್ಲೆ. ಉಳ್ಳ ಚೆನ್ನಂಗೇ ಜನಳೂ ಬಲ್ಯ ಆಸ್ತಿವಂತಂಗಳಾಯಿಲೆ. ಬಲ್ಯ ಪಣಕಾರ ಆಯಿಲೆ. ಬಲ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗಳಾಯಿಲೆ. ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಸರಕಾರಿ ಚಾಕ್ರಿ ಪಡಂದಿತ್ ಸಮಾಜತ್‌ಲ್ ಬಲ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನ ಪಡಂದ್‌ಲೆ. ಸಮಾಜತ್‌ಂಜಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಂಗಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವಂತ ಏದೋರ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಯಂಗಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ನದ್ ಕಾಂಬ್‌ಲೆ. ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬಲ ಪಿಂಞ ಪಣಕಾಸ್‌ರ ಬಲ ಪೋರತಾನಗುಂಡ್ ದಾರೂ ಕೇಪವು ಇಲ್ಲತ ತಬ್ಬ್‌ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನಕೆ ಆಯಿಪೋನನ್ನಕೆ ಕಾಂಬ. ಇಯಂಗಡ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗಕ್ ಸ್ವಜಾತಿ ಮೂಡಿ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ. ಪರಜಾತಿ ಕೆಟ್ಟುಲೆ ಎಣ್ಣಾಟ ಆಯಿಪೋಚಿ. ಅದೇ ತರ ಇಯಂಡ ಮೂಡಿಯಕೂ ಯೋಗ್ಯತೆಕ್ ತಕ್ಕ ವಡಿಯ ಕ್‌ಟ್ಟುವದೇ ಬಲ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಯಿಪೋಚಿ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಈ ಜನಾಂಗಕಾರ 1962ನೇ ಇಸವಿಲ್ ಅರೆಗನ್ನಡ ಪರೆಯುವ ಗೌಡ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಕೂಡ ಕೂಡಿಯವದ್ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಚಿ. ಅರೆಭಾಷೆ ಗೌಡಂಗ ಇಯಂಗಕ್ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಕೂಟಿಯಂಡತ್. ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ತಂದ್ ಬೆಂದು ನಡಂದಂಡುಂಡ್. ಈ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಬಾಣ್ಯಂಗಕೂ ಓರ್ ತರತ್‌ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಕ್ಷಣೆ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಗೌಡಂಗಡ ಅರೆಭಾಷೆ ಆಯಿಂಗಕ್ ಸೆರಿಕ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಮಂಗಲಾಯಿತ್ ಬಂದ ಮೂಡಿಯಕ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕೂ ಸೆರಿಕ್ ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಈ ಮೂಂದ್ ನಾಲ್ ಒಕ್ಕತ್‌ಲ್ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಆಣೂ ಪೊಣ್ಣೂ ಪೆರಿಯಯಿಂಡ ಕೂಡ ಕೊಡವ ತಕ್ಕೇ ಪರಿವ. ಕೊಡವ ನಡಪುಲೇ ಇಪ್ಪ. ಬಾಕೆ ಬಂದ ಪೊಮ್ಮಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಪರಂದವ. ಪೊರಮೆ ಕೊಡ್‌ತ ಮೂಡಿಯ ತಾಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರಂದವ.

ಈ ಜನಾಂಗ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಎನ್ನನೆ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕ್‌ಚಿಂದ್ ಪೊರ ಜನತ್ತ್‌ಕ್ ಕಾಟಿ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಮಾದರಿಯಾಯಿತ್ ಇಂದೂ ಶ್ರೀ ಇಗ್ಗುಡ ಗಣಪತಿ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿಯೂ ಅಯಿಂಗಡ ಶ್ರೀಮತಿ ಚೆಲ್ಲಿಯಂಡ ಒಕ್ಕತ್‌ಂಜಿ ಬಂದ

ಅಮ್ಮ್ರವ್ವನೂ ತಾಜಾ ಕೊಡವತನ ಕಾಪಾಡಿಯಂಡ್, ಕೊಡವತಿ ಪೊಡಿಯತ್‌ಲ್ ಬೋಳೆಲ್ ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ ತೂಕ್ ಬೊಳಕ್ ಕತ್ತ್ಚಿಟ್ಟಂಡ್, ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್, ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಪರಂಪರೆಲ್ ಇಂದೂ ಉಂಡ್. ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಪಾರಾಣೆ ಗೌಡ ಸಮಾಜತ್‌ರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಯಿತ್ ಇಂಜಂಡ್‌ಗೌಡ ಜನಾಂಗಕ್ ಕೂಡ್‌ನಕಲೂ ಆದರ್ಶ ಕೊಡವನಾಯಿತ್ ಬಾಳಿಯಂಡುಂಡ್. ಈ ದಂಪತಿಯ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಬಾಣ್ಯ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಆಖೀರಿ ದಂಪತಿಯಾಂದ್ ಕೊಡಗ್ ಇತಿಹಾಸತ್‌ರ ಪಾಳೆಲ್ ದಾಖಲಾಪದ್ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಸರಕಾರ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಡ್. ನಾಲಂಜಿ ಕರಂದಲೆಂಜಿ ಕೊಡವಾಮೆನ ಪೋತಿಯಂಡ್ ಕೊಡವ ತನತ್‌ಲ್ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕಿತ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರತ್‌ರ ಒತ್ತಡತ್‌ಲ್ ಕೊಡವಾಮೆರ ತೆಕ್ಕೆಂಜಿ ತೆರ್‌ಪ ಪೋಪ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ ನಲ್ಲದಾಡ್‌ಂದ್ ಬಯಂದವಿ.

ಬೂಣೆಪಟ್ಟ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ 1992ನೇ ಇಸವಿಲ್ ಪೊರಡಚಿಟ್ಟ ಕೊಡಗು ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಡ ವಿವರ ತಂದಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಅದ್ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಅಲ್ಲ. ಕೊಡಗ್‌ರ ಸಮಾರ್ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗಡ ಸಂಗತಿಯೇ ಈ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡಗ್‌ರ ಪೇರ್ತ್ ಜನ ಕೇತತಂತ ಒರ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಉಂಡ್. ಮಿಂಞಕ್ ಈ ಜನಾಂಗ ಸಮಾಜತ್‌ಂಜಿ ಮರೆಯಾಯಿಪೋಪ. ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡಂಡುಂಡ್. ಅನ್ನನೇ ಒರ್ ಜನಾಂಗ ಒರ್ ಸಮುದಾಯತ್‌ಂಜಿ ಮರೆಯಾಯಿ ಪೋಪದ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಪರಾದ. ಪಿಂಞ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಪರಾದ ಆಪ. ಕೊಡಗ್‌ನಂತ ಚೆರಿಯ ಪ್ರದೇಶತ್‌ಲ್ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಉಳ್ಳಂತ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಕ್ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲತೇ ಅವು ಸಮಾಜತ್‌ಂಜಿ ಮರೆಯಾಯಿ ಪೋಚಿ ಎಣ್ಣುವಂತ ಅಪರಾದ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತಂಗಡ ತಪ್ಪೂಂದ್ ಆಯಿಪೋಪ. ಇನ್ನತ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪೈಕಿ ಬೂಣೆಪಟ್ಟ ಎಣ್ಣುವ ಒರ್ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗಡ ಪರಿಚಯ ಈ ಪ್ರಬಂಧತ್‌ಲ್ ಉಂಡ್.

ಬೂಣೆಪಟ್ಟ:

ಈ ಕೊಡವ ಉಪಜಾತಿನ ಬೂಣೆ ಪಟ್ಟಾಂದೂ, ಬೀನೆಪಟ್ಟಡಾಂದೂ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತ್ ಜನ ಕಾಕುವ. ಜನ ಕೂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆನಾಳ್, ಮಂಗಲ ಮುಂಜಿಲ್ ಇವು ಪಟ್ಟಾಂಗಾಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಜನ ಯರ್ಚಿ ಮೀನ್ ತಿಂಬಲ್ಲಿಕ್ ಕಾಕುವಕ್ ಮಡಿಪಂಜತ್. ಪತ್ತಾಳ್ ಕೂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಯರ್ಚಿ ಮೀನ್ ತಿಂದಕ ಪಟ್ಟ ಯರ್ಚಿ ತಿಂದತ್‌ಂದ್ ತೆಳಿಪಯಿಂಗಳೂ ಇಂಜತ್. ಈ ಸಮಸ್ಯೆನ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವಕ್ ಸುಮಾರ್ 15 ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಕಾನೂನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬೀನಂಡ ಎಣ್ಣುವ ಮನೆಪೆದ ಪಡ್‌ಂದಂಡತ್. ಅದ್‌ಗ್‌ಂಜಿ ಮಿಂಞ ಇಯಂಗಡ ಮನೆಪೆದ ಬೀನೆಪಟ್ಟಡ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್

ಉಳ್ಳ ಮನೆಪೆದ -1. ಚಿಮ್ಮಣಿರ 2. ಬೀನೆಪಟ್ಟಡ (ಬೀನಂಡ) ಕಾರಿಪಟ್ಟಡ, ಪೆಮ್ಮಿರ, ಜಬ್ಬಂಡ, ಪುದಿಯೊಕ್ಕಡ, ಕೀತಿಯಪ್ಪಂಡ.

ಕೀತಿಯಪ್ಪಂಡಯಿಂಗಕ್ ಪಂಡ್ ಮುಂದ್ ಮನೆ ಇಂಜತ್. ವೀರಾಜಪೇಟೆರ ಗಡಿಯಾರ ಕಂಬತ್‌ನ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟ, ಮುಕ್ಕಾಟಿರ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಅಯಿಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಕೀತಿಯಪ್ಪಂಡ ಮನೆ ಪಿಂಞ ಭೂಮಿನ ಮುಕ್ಕಾಟಿರವು ಕ್ರಯಕ್ ಎಡ್‌ತಂಡತ್. ಪೆಮ್ಮಿರ ಒಕ್ಕತ್‌ಲ್ 300 ಬಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ ಇಂಜತ್. ಚಿಮ್ಮಣಿ ಮುಟ್ಟ ಎಣ್ಣುವ ಜಾಗ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಕಾರಿಪಟ್ಟಡ ಒಕ್ಕಡ 500 ಬಟ್ಟಿ ಭೂಮಿನ ಮುಕ್ಕಾಟಿರ ಐಯ್ಯಪಜ್ಜ ಕ್ರಯಕ್ ಎಡ್‌ತಂಡತ್‌ಂದ್ ಇಕ್ಕ ಉಳ್ಳಯಿಂಗಕ್ ಐಚಂಡ ಓರ್ ಅಜ್ಜ ಪಳೆಯ ಕತೆ ಎಣ್ಣಿ ಕೊಡ್‌ತತ್‌ಲೋ. ಬಯ್ಯ 100 ಬಟ್ಟಿ ಭೂಮಿನ ಕಾರಿಪಟ್ಟಡಯಿಂಗಕ್ ಕೊಡ್‌ತತ್‌ಲೊ. ಮುಕ್ಕಾಟಿರ ಮಾದಪ್ಪ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗ ಜಬ್ಬಂಡ ಒಕ್ಕಡ ಭೂಮಿನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಮುಕ್ಕಾಟಿರಲ್ಲಿಂಜಿ ಕುಲ್ಲೇಟಿರಲ್ಲಿಕ್ ಬಾಕೆ ಕೊಡ್‌ತ ಮೂಡಿಕ್ ಆ ಭೂಮಿನ ಕೊಡ್‌ತತ್‌ಲೊ (ಇಕ್ಕಲೂ ಜಬ್ಬಂಡ ವರ್ಗ ಎಣ್ಣುವ ಭೂಮಿ ಉಂಡ್) ಆ ಮೂಡಿಪೆತ್ತ ಮಕ್ಕಕ್ ಚೆನ್ನ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಬಂದಿತ್ ಬೂಣೆಪಟ್ಟಡ ಭೂಮಿ ಬರ್‌ಕತ್ತ್ ಇಲ್ಲೇಂದ್ ನಂಬಿಯಂಡತ್. ಕುಲ್ಲೇಟಿರಲ್ಲಿಕ್ ಮುಕ್ಕಾಟಿರಲ್ಲಿಂಜಿ ಮೂಡಿ ಕೊಡ್‌ಪಕ 600 ಬಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ 65 ಏಕ್ರೆ ಜಾಗ ದಾನ ಕೊಡ್‌ತಿತಿಂಜತ್. ಬರ್‌ಕತ್ತ್ ಇಲ್ಲತ ಮಣ್ಣ್‌ಂದ್ ಕುಲ್ಲೇಟಿರವು ಮಾರುವಕ ಬೀನಂಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (ಇಕ್ಕ ಉಳ್ಳ ಪೆರಿಯವು) ಪಿಂಞ ಒರ್ ಪಟ್ಟ ಕೂಡಿತ್ 1980ನೇ ಇಸವಿಲ್ ಆ ಭೂಮಿ ಎಡ್‌ತಂಡತ್. ಕುಲ್ಲೇಟಿರ ಅಯಿಂಗಡ ಸ್ವಾದೀನ ಇಂಜ ಬಾಕಿ ಭೂಮಿನ ಹಾಲುಗುಂದ ಮಚ್ಚೇಟಿರ ಕಾವೇರಪ್ಪ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗ ಕ್ರಯಕ್ ಎಡ್‌ತಂಡತ್. ಚೆನ್ನಂಗ್ ಆಸ್ತಿನ ಮುಕ್ಕಾಟಿರ ಒಕ್ಕಡ ಓರ್ ರೇಂಜರ್ ಕ್ರಯಕ್ ಎಡ್‌ತಂಡತ್. ಇನ್ನನೇ ಆಸ್ತಿ ಎಡ್‌ತಂಡಯಿಂಗ ಸರಕಾರಕ್ ನಜಾರಾಣಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಜಮ್ಮತ್‌ನ ಸಾಗ್ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡತ್. ಇಕ್ಕ ಬೀನಂಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಕ್ ಜಮ್ಮ ಇಲ್ಲೆ. ಇಂಜ ಜಮ್ಮತ್‌ನ ಪಂಡ್ ಪೆರಿಯವು 90 ಕಾಲ ಬೋಗ್ಯಕ್ ಕೊಡ್‌ತತ್‌ಲೊ.

ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕ್‌ಲ್ ದೇವಣಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಉಂಡ್. ಈ ದೇವಣಗೇರಿಲ್ ದೇವಡೇರಿ ಪಿಂಞ ತಲಕಟ್ಟ್‌ಡೇರಿ ಇನ್ನನೆ ದಂಡ್ (ಕೇರಿ) ಭಾಗ ಉಂಡ್. ತಲಕಟ್ಟ್‌ಡೇರಿ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ಈ ನಾಲಂಜಿ ಒಕ್ಕ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಂಜಿಯೇ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಂಡ್ ಕೊಡವಡನ್ನಕೆ ಎಲ್ಲಾ ನಡ್‌ಪ್‌ನೊ ನಡತಿಯಂಡ್ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಕೂಡಿಯಾಡಿಯಂಡ್ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಬಂದವು.

ಕಾರಿಪಟ್ಟಂಡ ಒಕ್ಕ ಪಿಂಞ ಜಬ್ಬಂಡ ಒಕ್ಕ ಇಕ್ಕಲೂ ದೇವಣಗೇರಿಲ್ ಉಂಡ್. ಬೀನೆ ಪಟ್ಟಡ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗಡ ಮೋಂವ ಬಿ.ಟಿ.ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗ 82 ಬಯತ್‌ರ ಪೆರಿಯವು. ಇವು ಜಬ್ಬಂಡ ಒಕ್ಕಡ ಸೀತವ್ವನ 1943ಲ್ ಮಂಗಲಾಚಿ. ಇಯಂಗಡ ಮೋಂವ ಪೂಣಚ್ಚ. ಇವು ದೇವಣಗೇರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಕನಾಯಿತ್ ಉಂಡ್. ಇವು ನಾಯಮಾಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗಡ ಮೋವ ಪಾರ್ವತಿನ 1975ಲ್ ಮಂಗಲಾಚಿ. ನಾಯಮಾಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಎಣ್ಣ್‌ನಕ ಅವು ಕೊಡವ ನಾಯರ್ ಜನಾಂಗ. ಇಯಂಗಡ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಎಲ್ಲಾ ಆಚಾರವೂ ಕೊಡವಳನ್ನೆಕೆ. ನಾಯಮಾಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಅಯಿಂಗಡ ಪೆರಿಯ ಮೋವ (ಪಾರ್ವತಿರ ಅಕ್ಕ) ಚಿಣ್ಣಮ್ಮಾನ ಬಾಡಗರಕೇರಿ ಒದೆಯಂಡಲ್ಲಿಕ್ ಕುಶಾಲಪ್ಪಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಒದೆಯಂಡವು ಜಮ್ಮಕಾರ ಕೊಡವ ನಾಯರ್. ನಾಯಮಾಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಂಡ 3ನೇ ಮೋವ ಕಾವೇರಮ್ಮಾನ ಕಾರಿಪಟ್ಟಡ ಮುತತ್ತಪ್ಪಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯಂಡ 4ನೇ ಮೋವ ಪೂವಮ್ಮಾನ ಮಾಯಾಮುಡಿ ಚೆಪ್ಪುಡಿರ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಂಡ ಮೋಂವೊ ಚಂಗಪ್ಪಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ನಾಯಮಾಡ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಂಡ ಮೋಂವೊ (ಪಾರ್ವತಿರ ಅಣ್ಣ) ಸೋಮಯ್ಯಂಗ್ ಸಣ್ಣುವಂಡಲ್ಲಿಂಜಿ ಮಂಗಲಾಚಿ. ಅವಂಡ ತಮ್ಮಣ ಪೊನ್ನಪ್ಪಂಗ್ ಕಡಗದಾಳ್ ಲಕ್ಕಪಂಡ ಚೆಟ್ಟಿಚಂಡ ಮೋವ ಕಾವೇರಮ್ಮಾನ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಅವಂಡ ಇಂಞಿನೀರ್ ಅಕ್ಕ ಅಮ್ಮಕ್ಕನ ಮಾಯಾಮುಡಿ ಪಾಚುರ ಗಣೇಶಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ (ಕೊಡವ) ಪೂಣಚ್ಚಂಡ ಮೋವ ವಿಜಯಕುಮಾರಿನ ಲಕ್ಕಪಂಡ ಚೆಟ್ಟಿಚಂಡ ಮೋಂವ (ಪೂವಯ್ಯಂಡ ಮೋಂವ) ದೇವಯ್ಯಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಂಗಲ ಕುಷ್ಯಚೇಲೆಲ್ ಸೆರಿಯಾನ ಕೊಡವ ಪದ್ದತಿಲ್ ನಡ್‌ಂದಿತ್.

ಕಾರಿಪಟ್ಟಡ ಈ ಒಕ್ಕತ್‌ಲ್ ಇಕ್ಕ 62 ಬಯತ್‌ರ ಕೆ.ಎಸ್.ಮುತ್ತಪ್ಪ, 56 ಬಯತ್‌ರ ಕೆ.ಎಸ್.ರಾಜು, 32 ಬಯತ್‌ರ ಮನು ಬಿದ್ದಯ್ಯ, ರಾಜುರ ಮೋಂವ ಕೆ.ಆರ್.ಅಚ್ಚಯ್ಯ 15 ಬಯತ್. ಇನ್ನನೆ ಜನ ಉಂಡ್. ಮನು ಬಿದ್ದಯ್ಯ ಕಡಗದಾಳು ಮುಕ್ಕಾಟಿರಲ್ಲಿಂಜಿ ಮಂಗಲಾಯಿತ್.

ಜಬ್ಬಂಡ ಒಕ್ಕ:

ಜೆ.ಎಂ.ಮಾಚಪ್ಪ ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಲ್ ಚಾಕ್ರಿಲ್ ಉಂಡ್. ಜೆ.ಎಂ.ಮುಕುಂದ (ಪ್ರಕಾಶ್) ಅಂದಾಜ್ 36 ಬಯತ್‌ಕಾರ ವೀರಾಜಪೇಟೆಲ್ ವಾಸ ಉಂಡ್.

ಪುದಿಯೊಕ್ಕಡ:

ಸುಮಾರ್ 60 ಬಯತ್‌ರ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ, 57 ಬಯತ್‌ರ ಗಣಪತಿ, ಸುಮಾರ್ 50 ಬಯತ್‌ರ ಪೂವಯ್ಯ ಇವು ದೇವಣಗೇರಿಲ್ ಉಂಡ್. ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಎಣ್ಣುವವು ತೋಟತ್‌ಲ್ ಚಾಕ್ರಿಲ್ ಉಂಡ್. ಬೀನಾಂಡ ಪೂಣಚ್ಚ ಮಾಸ್ಟರ್‌ರ ಮೋವ ಲತಿಕಾ ಎಣ್ಣುವವ ಬಿ.ಎಂ., ಬಿ.ಎಡ್.ಆನವ. ಹೊದ್ದೂರ್ ಕೂಡಂಡ ಅಯ್ಯಮ್ಮಂಡ ಮೋಂವ ರಾಜೇಂದ್ರಂಗ್ ಮಂಗಲ ಕೈಚಿತ್. (ಕೂಡಂಡ ಒಕ್ಕ ಕೊಡವ ನಾಯರ್) ಪೂಣಚ್ಚಂಡ ಮೋಂವೊ ಮಂದಣ್ಣ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಓದಿತ್ ಕಂಪನಿಲ್ ಚಾಕ್ರಿಲುಂಡ್. ದಂಡನೇ ಮೋಂವ ಬೋಪಣ್ಣ ಸುಳ್ಯತಲ್ ಸೆಕೆಂಡ್ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಓದಿಯಂಡುಂಡ್. ಬೀನಂಡ ಪೂಣಚ್ಚ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕಾಫಿ ತೋಟ 4 ಏಕ್ರೆ ಭೂಮಿ ಆಯಿತ್ ಚಾಯಿಲ್ ಉಂಡ್ .

ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ವಿವರ:

ಇಯಂಗಡ ಜಾತಿ ಪೆದ ಬೀಣೆಪಟ್ಟ. ಅಥವಾ ಬೂಣೆಪಟ್ಟ. ಇಯಂಗಳ ಸರಕಾರ ಏದೇ ವರ್ಗಕ್ ಕೂಟ್‌ನನ್ನಕೆ ಕಾಂಬುಲೆ. ಸರಕಾರತಿಂಜ ಕ್‌ಟ್ಟುವ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯ ಒಂದೂ ಕ್‌ಟ್ಟಿಲತಿಲ್ಲೆ. ಇಯಂಡ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಡವ ಮನೆಪೆದ ಉಂಡ್. ಐನ್‌ಮನೆ ಪಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಕ್ ಕೈಮಡ ಇಂಜತ್ ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲೆ. ಇವು ಜಮ್ಮಕುಳಕಾರ. ಇಯಂಗಡ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಏದ್‌ಂಡ್ ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣಿತೇ ಇಲ್ಲಲೋ. ಕೊಡಗೇ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನಂದ್ ನಂಬುವ. ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪದುಂಡ್. ಇವು ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ತಂದು ಬೆಂದು ಮಾಡುವದ್ ನಿಂದ್ ಪೋಯಿತ್. ಇವು ಕೊಡವಡ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡವ ಇಯಂಗಡ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪುಲೇಂದೆಣ್ಣುವ. ಇಯಂಗಡ ಮಂಗಲಕ್ ಪಂಡ್ ಕೊಡವಳೂ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆಲ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಇಯಂಗಡ ಒಳ್‌ಲ್ ಮೇಲ್ ಕ್‌ೀಳ್ ಎಣ್ಣುವ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲೆ. ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟುವಕ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪದ್‌ಉಂಡ್. ಮನೆ ಕೂಡುವ ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ ಮಾಡುವ. ಮಂಗಲಕುರಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ ಉಂಡ್. ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಕುಪ್ಯ ಚೇಲೆ, ತೊಡಂಗ್, ಗೆಜ್ಜೆತಂಡ್, ಕಟ್ಟಿಬಳೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ. ಬೋಜಕಾರ, ಬೋಜಕರತಿ ಇಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಅರುವನಿಲ್ಲೆ. ಬಾಳೆಕೆತ್ತುವದ್ ಇಂಜತ್. ಪಕ್ಕತ್‌ರ ಬೆಂದುವಕ್ ಬಾಳೆ ಮುರ್ಯಾದಿ ಇಂಜತ್. ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್ ಇಂಜತ್. ಮಂಗಲಾಡಿ ಬಂದ ಪಿಂಞ ಚಾಣನೀರ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇಂಜತ್ ಮನೆ ಮುಟ್ಟುವಕ್ ಪೋಪ. ಪೋಳಿಯ

ಕೊಂಡಪೋಪ. ಕಳ್ಳ್ಂಗರಿಯಾಯಿತ್ ಪೋಪ. ಮೂಡಿರ ಪೊಟ್ಟ್ ತುಂಬ್‌ಚಿಡುವ. ಮೋವಡ ಬೋಳೆಕ್ ಅವ್ವ ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ. ಮಂಗಲತ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಅಡ್‌ಕುವ, ಮಂಗಲ ಪಾಟ್ ಇಂಜತ್. ಬೆಂದುನ ಕಾಕ್‌ಚಿಡುವದಿಂಜತ್. ಕುಳಿಯಮೆಕರ್ತಿಕ್ ಕೂಳ್ ಕೂಪದಿ ಕೊಡ್‌ಪ. ಮಂಗಲ ಕೈಂಜ ಕಾಲ ವಡಿಯನೂ ಪೊಣ್ಣೂ ಕಾವೇರಿ ಸಂಗಮತ್‌ಲ್ ಕೈ ಕೈ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಕುಳಿಪ. ಚಾವು ಕೂಟುವದ್, ಓಣೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪದ್ ನೀರ್‌ಕ್‌ಳಿಯುವ, ಬೊಳ್‌ಪು ಪೊಡಿಯ, ಕುಳಿಕ್ ನಿಪ್ಪ ಮೇಂಗತೇ ನಿಪ್ಪ, ಕೊಡ ಕುಕ್ಕುವ ಬಳೆ ಒಡಪ. ತೀಕೆ ಉತ್ತುವ, ಮಾದ, ಪೊಲಿಚಿಪಾಟ್, ಮಂಡೆ ಉಳ್‌ಪುವ, ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪ, ಕಲ್ಲ್ ಮರ ಕೈಪ, ಚತ್ತಲ್ಲಿ ಜೋಡ್‌ಬೊಡಿ, ಮುರಿ ಕೊಂಡ ಪೋಪ, ಸಮಯತಕ್ಕಿ ಚೆಲ್ಲುವ, ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೊಡವಳನ್ನೆಕೆ ನಡ್‌ಪಂಜತ್. ನರಿ ಮಂಗಲ ಇಂಜತಾಂದ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಪುತ್ತರಿಲ್ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪ. ಮಂದ್ ಮಾನಿಕ್ ಕೂಡ್‌ಸಲ್ಲಿ ಕಳಿತೆಳಿ ಆಟ್-ಪಾಟ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡವಳನ್ನಕೆ ಇಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಂಗಕ್ ತಕ್ಕಾಮೆ ಇಂಜಾಂಗ್ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲಿ. ಮುಂದ್ ಮನೆ ಇಂಜತಾಂದ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಮೂಲ ಪುರುಷ (ಕಾರಣಂಡ) ಪೆದ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಇಕ್ಕ ಇಯಂಗಡ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 50ಂಡ ಒಳ್‌ಲ್. ಬಲ್ಯಚಾಕ್ರಿಲ್ ಇಂಜವು, ಬಲ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗ ಕೇಳಿಪಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಇಂತದೆಲ್ಲಾ ಇಂಜಿತ್‌ಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡ ಒಳ್‌ಲ್ ಒಳ ಪಂಗಡ ಇಲ್ಲೆ. ಚೆನ್ನ ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ 'ಕೊಡವ ಜಾತಿಕ್ ಕೂಡಿಯವ' ಎಣ್ಣುವ ಇರಾದೆಲ್ ಎಳ್‌ದಿತ್ ಅಖಿಲ ಕೊಡವ ಸಮಾಜಕ್ ಕೊಡತದುಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಆ ಕಾರ್ಯ ಕೈ ಗೂಡ್‌ಲೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ:

ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಜನ ಬೋರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲೆ. ತಂದ್ ಬೆಂದು ನಡ್‌ತುವಾಲ್ ಇಯಂಗಕ್ ಬಾರಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಡ್. ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ್ ಸ್ವಜಾತಿಲ್ ಮೂಡಿ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ. ಸ್ವಜಾತಿಕ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಮೂಡಿಕ್ ಕ್‌ಣ್ಣಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ. ಇನ್ನನೆ ಆಯಿತ್ ಇಕ್ಕ ಇವು ಏದ್ ಜಾತಿಂಜ ಕೊಂಡಬರಂಡು, ಎಲ್ಲಿಕ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡೂ ಎಣ್ಣುವ ನಿಯಮ ಬೆಚ್ಚವಕ್ ಕೈಯ್ಯುಲೆ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣ್‌ಂದ್ ದಂಡೇ ಜಾತಿ. ಇನ್ನನಾಯಿತ್ ಕೊಡವಾಮೆನ ಬೊಳತುವಕ್ ಕೈಯ್ಯತಾಯಿತ್‌ಉಳ್ಳ ಚೆನ್ನಂಗಾಳ್ ಇಂದೆಕೂ ನೂರಾಂಗ್ ನೂರ್ ಕೊಡವತನ ಕಾಪಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಮಿಂಞಕ್ ಇವು ಕಾಪಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಂತ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್, ಕೊಡವ ಪೊರಪಾಡ್, ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಪರಂಪರೆನ ಎಲ್ಲಾ ಕೈ ಬುಡಂಡಿಯ ದಿನ ಪಕ್ಕ ಎತ್ತಿ ಪೋಯಿತ್. ಈ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್

ಈ ಬೂಣೆಪಟ್ಟ್, ಜಾತಿಕಾರ ಅಸಹಾಯಕಂಗ; ಅಯಿಂಗಡ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಗಡ ಭವಿಷ್ಯತ್‌ರ ವಿಚಾರತ್ ಕೊಡವಳಾಡ್, ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಕಾರ ಆಡ್, ನಂಗಡ ಸರಕಾರ ಆಡ್ ಮಂಡೆ ಕೆಡ್‌ತಿಯಂಡಿತ್‌ಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡ ವಿಚಾರ ಇಂದಾಕಣೆ ದಾರೂ ಎಳ್‌ದಿ ಬೆಚ್ಚ ದಾಖಲೆಯೂ ಇಲ್ಲೆ. ಇಂಞ ಚೆನ್ನಂಗೇ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಇದೋರ್ ಕೊಡವಡ ಮೂಲಜನಾಂಗ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಇಂಜತ್ ಎಣ್ಣುವ ತಕ್ಕ್ ಕೆಟ್ಟ್ ಕತೆ ಆಯಿಪೋಪ. ಆದ್ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಉಳ್ಳಯಿಂಗಕೇಂಗಿ ಸರಕಾರತ್‌ಂಜಿ ಚೆನ್ನ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡ್‌ಕಂಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಈ ನಿಟ್ಟ್‌ಲ್ ಸರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಎಡ್‌ಕಂಡೂಂದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಯಂದವ. ಈ ಪ್ರಬಂಧ್‌ರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದತ್‌ನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಸಮ್ಮ್ರಂಧಪಟ್ಟ್ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ ಅಯೆಚಿಕೊಡ್‌ಪ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಾಡುವ.

ಕೊಡವ ಮಡಿವಾಳ

ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಪೈಕಿ ಮಡಿವಾಳ ಓರ್ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟ ಜನಾಂಗ. ಕೊಡವಡ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಶುಭಕಾರ್ಯತ್‌ಲೂ ಮಡಿವಾಳಡ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಪ್ರಕಟಪಡತ್‌ನ ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ "ಮಡಿವಾಳ ಜಮ್ಮಕಾರ, ಶ್ರೀಮಂಗಲ, ಭಾಗಮಂಡಲ, ಹುದಿಕೇರಿ, ನಾಪೋಕ್ಲು, ಬಲಮುರಿ, ಪೊದ್ದ್, ಪಾಲೂರ್, ಬೇತ್, ಕಣ್ಣಂಗಾಲ ಪಿಂಞ ಬುಟ್ಟಂಗಾಲತ್‌ಲ್ ಕೊಡವ ಮಡಿವಾಳ ಉಂಡ್.

ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಬಳಿಗಳು ಎಣ್ಣಕ ಗೋತ್ರ ಉಂಡ್ ಓರೇ ಗೋತ್ರಕಾರ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪ್‌ಲೆ. ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಮನೆತನವುಂಡ್. ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಗುರುಕಾರೊಣ, ದೇವ ಎಲ್ಲ ಉಂಡ್, ಪುತ್ತರಿ, ಕೈಲ್‌ಪೋದ್ ಚಂಗ್ರಾಂದಿ ಕಯಿಪ. ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟುಲೆ, ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆನೆಲಪದೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ, ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ 'ಕುಡಿ' ಯಾಯಿತ್ ನಿಪ್ಪ. ಕೊಡವಡ ಮಂಗಲತ್‌ಲ್. ಬಟ್ಟೆಕೆಟ್ಟುವೊ, ಬಟ್ಟೆ ಬಿರಿಪದ್ ಮಾಡುವ. ಇಯಂಗಕ್ ಊಮೆಕೊಡ್‌ಪ. ಪದ್ಧತಿಯೆಲ್ಲ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ" ಇಚ್ಚಕ್ ಮಾತ್ರ ವಿವರ ತಂದಿತ್.

ಮೂಲ:

ಕೊಡವ ಮಡಿವಾಳ ಪೊರಮೆಂಜಿ ಬಂದಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ನೆಲಸ್‌ನವು ಎಣ್ಣುವಾಗ್ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಉದಾಹರಣೆ ಇಲ್ಲೆ. ಈ ವಿಷಯತ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಳೆ. ತಂಗಡ ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮತ್‌ರ ಪ್ರಕಾರ 'ಮಡಿವಾಳ'ಂದ್ ಕಾಕ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡತ್. ಮಡಿವಾಳ ಎಣ್ಣ್‌ನಕ ಮಡಿ ಮಾಡುವವು. ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಈ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲೇ ಪುಟ್ಟಿತ್, ವಿಕಾಸ ಆಯಿತ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಕೂಡೆ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕ್‌ನವು ಎಣ್ಣುವಾತ್ ದಂಡ್ ತಕ್ಕಿಲ್ಲೆ.

ವೃತ್ತಿ:

ಇಯಂಗಕೂ ಜಮ್ಮ ಭೂಮಿ, ಬಾಣೆ ಬಾರಿಕೆ ಎಲ್ಲವುಂಡ್ ತಂಗಡ ಭೂಮಿಲ್ ಉತ್‌ಕಳತ್ ಬೊಳೆ ಬೊಳತಿಯಂಡ್, ತೋಟ ತೊಡಿಯ

ಮೂಡಿಯಂಡ್ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಬದ್‌ಕ್‌ನವು, ಅದ್‌ಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಕೊಡವ, ಅಮ್ಮಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಇತರ ಕೆಲವು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಬಟ್ಟೆ ನೆಲಪ ವೃತ್ತಿಯೂ ಇಯಂಗಡದ್. ಊರ್‌ರ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ಲೂ ಇಯಂಡ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯ. ಭಂಡಾರ ಬೆಪ್ಪಕ ಮಡಿ ಬಿರಿಪ, ತಿರೋಳಕಾರ ಬಪ್ಪಕ ಮಡಿ ಬಿರಿಪ, ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಎದಿಕೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟ್ ಕೆಟ್ಟುವೊ, ನಮ್ಮ ಕಯಿಂಜಾಂಡ ಪಿತ್ಯಂದ್ ಶುದ್ಧ ಕಲಶ ಮಾಡುವಕ ಚೌಳ್ ನೀರ್ ತಳ್‌ಚಿತ್ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವೊ ಇದೆಲ್ಲ ಮಡಿವಾಳಡ ವೃತ್ತಿ ಆಯಿತಿಂಜತ್.

ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಚಪ್ಪರಕ್ ಬೊಳ್ಳುಬಟ್ಟೆರ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟ್ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಚಪ್ಪರತ್‌ರ ನಾಲ್ ಮೂಲೆಕ್ ಬಾಳೆಕೊಲೆ, ತೆಂಗೆ, ಬೊಳ್ಳರಿ ಪಿಂಞ ಕೊಡಿಯಲಡಿಕೆ ಕೆಟ್ಟುವದೂ, ಬಾಳೆ ಕೆತ್ತಿತ್ ಬೆಂದು ಮರಿಯುವಕ ಪಿಂಞ ಮಂಗಲಾಡಿ ಬಂದ ಮಂಗಲಕಾರ ಮೂಡಿರ ಮನೆ ಪತ್ತುವಕ ನೆಲಕ್ ಮಡಿ ಬಿರಿಪದೂ ಮಾಡುವ. ಮನೆಲ್ ದಾರೇಂಗಿ ಚತ್ತಕ ಮಡಿವಾಳ ಬಂದಿತ್ ಮನೆಕೆಲ್ಲ ಚೌಳ್ ನೀರ್ ತಳ್‌ಚಿತ್ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವ. ಇಯಂಗಡ ಈ ಸೇವೆಕೆಲ್ಲ ಕೂಟಿತ್ ಓರಾಂಡೆ ಕೊಮ್ಮ 'ಊಮೆ' ಎಣ್ಣಿತ್ ನೆಲ್ಲ್‌ಕೊಡ್‌ಪ. ಇದೆಲ್ಲ ಪಂಡ್ ನಡಂದಂಡಿಂಜ ಪದ್ಧತಿ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆ ಎಲ್ಲಾ ಊರ್‌ಲೂ ನಡಪಾಂದಲ್ಲ. ಓರಂದ್ ಊರ್‌ಲ್ ಓರಂದ್ ತರ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಇಂಜಿತ್.

ಸಮಾಜ ಜೀವನ:

ಮಡಿವಾಳಳ ಕಮ್ಮಿತರತ್‌ರ ಜನಾಂದ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ತಿರ್‌ಚಿತಿಂಜ್‌ಲೆ. ಸಮಾಜತ್‌ಲ್ ಸಮಾನತೆ ಇಂಜತ್. ಇಯಂಗಕ್ ಜಮ್ಮವುಂಡ್. ಪಂಡ್ ನಾಲ್‌ಕೆಟ್ಟ್ ಮನೆ ಇಂಜತ್ ಬಯ್ಯ ಬುದ್ದ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ಪೋಚಿಂದೆಣ್ಣುವ. ಕೈಮಡ ಇಂಜ ಪಳಮೆ ಇಲ್ಲೆ. ಸುಮಾರ್ ಅರುವದ್ ಕಾಲತ್‌ಂಜಿ ಇಪ್ಪರ ಮನೆಪೆದ ಬಂದಿತ್. ಪಂಡ್ ಮನೆಪೆದ ಇಂಜಿತಿಲ್ಲೆಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಊರ್	ಮನೆಪೆದ
ನೆಲಜಿ	ಆನೆಡ, ತುಂಬೆರ
ಬಲ್ಲಮಾವಟಿ	ಮಲ್ಲಿರ
ಬೇತ್	ಪಾತಂಡ
ಪೊದ್ದ್	ಮೇಕಂಡ
ಪಾಲೂರ್	ಮಲ್ಲಿರ
ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ (ಚಿರ್ಮಂಗಾಲ)	ಮಾಚಮಂಡ (ಈ ಪೆದಕ್ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡ್‌ತಿಕ್ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಂಡುಂಡ್)

ಬಲಂಬೇರಿ	
ಕೊಟ್ಟೂರು	ಮಳುವವಂಡ
ಕಾರುಗುಂದ	-
ಬೇಂಗೂರ್	-
ಕೋಪಟ್ಟಿ	ಚೆನ್ನಪ್ಪಂಡ

ಚೆನ್ನಂಗ್ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ಮಡಿವಾಳದ ಸ್ವಾಧೀನವುಳ್ಳ ಮಣ್ಣ್‌ರ ಪೆದವೇ ಅಯಿಂಡ ಮನೆಪೆದ ಆಯಿತುಂಡ್. ಚೆನ್ನಪಂಡ ಒಕ್ಕಕ್ 300 ಭಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ 27 ಎಕ್ರೆ ಜಾಗವುಂಡ್. ಈ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಡ 16 ಬಯತ್‌ರ ಗಣೇಶ ಎಣ್ಣುವ 10ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲ್ ಓದುವೊ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ್ ಕಯಿಂಜ ಸಾಲ್ ಕಾಲತ್‌ಂಜಿ ಎಣ್ಣ್‌ನಕ ಅಂವಂಡ ಪದಿ ಮೂಂದನೆ ಬಯತ್‌ಂಜಿ ಒಕ್ಕಡ ಕಾರೋಣಬಪ್ಪದ್ ಬಲ್ಯ ವಿಶೇಷ.

ಮನೆಕಾರ ಎಲ್ಲ ಕೂಡಿತ್ ಮಕ್ಕಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ತುಳ್ಳಿತ್. ಮಕ್ಕಿಲ್ ಗೆಜ್ಜೆ ತಂಡೂ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಗುರುಬಪ್ಪಕ ಕೊಡವ ತಕ್ಕೇ ಪರಿಯುವ. ಸುರೂಲ್ ಮನೆಕಾರಕ್ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗತೆ ಎಂತೊ ಕಾಯಿಲಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡಿತ್ ಬಾವಲಿ ಬಿದ್ದಂಡ ಮನೆಕ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡ್‌ಚಿರುವಕ್ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋನಲ್ಲಿ ಕಾರೋಣ ವರಂದಿತ್ ತುಳ್ಳ್‌ಚಿಲೊ. ಪತ್ತಾಲೋದಿ, ಪುತ್ತರಿ, ಆದ್ರೆ ತಿಂಗತ್ ಮನೆ ದೇವಕ್ ಕೊಡ್‌ಪಕೆಲ್ಲ ವರಂದಿತ್ ತುಳ್ಳುವ. ಅನುವಾದ ಕೊಡ್‌ಪ. "ಒಕ್ಕಡ ಮಣ್ಣ್ ಪಥಾದೀನ ಆಯಿಪೋನಾನ ಸೇಡುವ ಕಾಯಿತ್ ನಾನ್ ಬೊಳಿ ಕಂಡ"ಂದ್ ಅನುವಾದ ಕೊಡ್‌ಪ. "ಮೂಲ ಮೂಲಜ್ಜ ಚೆಟ್ಟಿಜ್ಜಪ್ಪ ನಾನ್" ಎಣ್ಣಿತ್ ತಕ್ಕ್ ಪರೆವ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆಲ್ ತುಳ್ಳುವ.

ಇಂವೊ ಬಯತೂರ್ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಬರಡೂಂದ್ ಮಕ್ಕಿಲ್ ಅನುವಾದ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಅಯ್ಯಂಗೇರಿಲುಳ್ಳ ಒಕ್ಕಕ್ 200 ಭಟ್ಟಿ ಜಮ್ಮ ಭೂಮಿವುಂಡ್. ಈ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಇಕ್ಕತ ಪಟ್ಟೆದಾರ ಸೋಮಯ್ಯಂಡ ಮೋಂವೊ ಬೋಪಯ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜ್ 25 ಜನವುಂಡ್. ಅಂಜಿ ಕರಂದಲೆಂಜಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವುಂಡ್‌ಂದೆಣ್ಣುವ. ಚಿನ್ನತಪ್ಪ ದೇವಡ ಎಲ್ಲಾ ಚಾಕ್‌ರಿ ಇವು ಮಾಡುವ. ಆ ಸೇವೆಕ್ ಪಂಡ್ ಪೋಲೆ ಒಯಿಂಬದ್ ಸೇರ್ ಅಕ್ಕಿ 40 ಉರ್‌ಪಿಯ ಪಿಂಞ ಅಂಟೋಳಕಾಯಿ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಮಡಿವಾಳಕ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆನ ಸಂಘವುಂಡ್ "ಕೊಡವ ಮಡಿವಾಳರ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ (ರಿ) ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ. ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ 24. 98-99 ಚೇರಂಬಾಣೆ" ಇದ್‌ಂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಯಿತ್ ಎಂ.ಪಿ.ಉತ್ತಯ್ಯ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ

ಎ.ಎಂ.ಬಿದ್ದಪ್ಪ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಂ.ಬಿ.ಪೆಮ್ಮಯ್ಯ, ಖಜಾಂಜಿ ಎಂ.ಬಿ.ಅಪ್ಪಣ್ಣ, ಸಂಚಾಲಕ ಎಂ.ಬಿ.ದಿನೇಶ್, ಇಯಂಗಡ ಸಂಘತ್‌ಲ್ 200 ಸದಸ್ಯಂಗ ಉಂಡ್. ನಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕೆಲಸ ನಡಂದಂಡುಂಡ್.

ಪಂಡ್ ಮಂಗಲತ್ ಮನೆಲ್ ಮಂಡೇತುಣಿ ಕಡ್ಡಾಯ. ಕೋರೆ ಕೆಟ್ಟ್, ಬಡುವ ಕೆಟ್ಟ್ ಪಿಂಞ ಪಾನಿಕೆಟ್ಟ್‌ಲ್ ಮಡಿವಾಳಂಗ ಗಟ್ಟಿಗಂಗ ಆಯಿತಿಂಜಾನಗುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಭಾರೀ ಡಿಮಾಂಡ್ ಇಂಜತ್.

ಸರಕಾರ ಜಾತಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡವ ಮಡಿವಾಳ 'ಎ' ಗ್ರೂಪ್‌ಕ್ ಕೂಡುವ.

ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ:

ಕೊಡವಡ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯತ್‌ನ ಅರ್‌ಂಜಿ ನೋಟ್‌ನ ಪಿಂಞ ಮಡಿವಾಳಡ ಪದ್ಧತಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೋಟಂಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲೆ.

ತೊಟ್ಟ್‌ಂಜಿ ತೂಟ್‌ಂಗಳಕೆತ್ತಣೆ ನಡಪ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಕ್ರಿಯೆ ಕೊಡವಕೂ ಮಡಿವಾಳಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಲ್ ಕೂಡಿಯಾಡುವಾಲೂ, ಉಂಬಾಲು ಕುಡಿಪಾಲೂ ಕೊಡವಡ ಕೂಡ ಮೇಲ್ ಕ್ಕೀಳ್ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲೆ. ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮತ್‌ನ ಗುಂಡ್ ಜಾತಿರ ಪೆದ ಒಂದಾಲ್ ಮಾತ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ. ಓದುಪಾಲೂ ಇವು ಬಯ್ಯಕಿಲ್ಲೆ. ಸರಕಾರಿ ಚಾಕ್ರಿಕಾರಳೂ ದುಂಬವುಂಡ್. ಮಡಿವಾಳಂಗಡದೋರ್ ಜಾಗೃತ ಸಮಾಜ.

ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯತ್‌ನ ಸೆರಿಕ್ ಅರ್‌ಂಜಂಡವು ಮಡಿವಾಳ ಎಣ್ಣ್‌ಚೆಂಗಿ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಚತ್ತಾಲೊ, ಪೆತ್ತಾಲೊ, ಮಂಗಲ ಮುಂಜಿಲೊ, ನಮ್ಮೆನಾಳ್ ಕಯಿಪಾತ್‌ಲೊ ನಡಪುಕೊಡ್‌ಪುಲ್ ಚೆನ್ನ ಸಂಶಯ ಬಂದ್ ಪೋನಕ ಮಡಿವಾಳಳ ಕೇಟಕ ಮದಿ ಸೆರಿಯಾನ ಕ್ರಮ ಎಣ್ಣ್‌ತಪ್ಪ.

ಆಚೇಂಗಿ ಮಡಿವಾಳಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ., ಎಂ.ಎಲ್.ಸಿ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲೂಕ್ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನಂತ ಸರಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯತ್‌ರ ಸಮಿತಿಲ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಇಲ್ಲೆ. ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಸರಕಾರಿ ಚಾಕ್ರಿಕಾರಂಗಳಾಡ್, ಕಾನೂನ್ ಪಡ್‌ಚ ವಕೀಲಂಗಳಾಡ್ ಇಲ್ಲೆ.

ಇಯಂಗಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಂಞ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆನ ಅರ್‌ಂಜಿತ್ ಸರಕಾರತ್‌ಂಜ ಸೌಲಭ್ಯ ಕ್ಟ್ಟುವನ್ನಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಭಾವಿ ಜನಳೂ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವ ಮಡಿವಾಳಡ ವಿಷಯಾತ್‌ಲ್ ಸರಕಾರ ಕಣ್ಣ್ ತೊರಂದಿತ್ ಇಂಞೂ ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿ ಪಿಂಞ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡ್‌ಕಂಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಡ್.

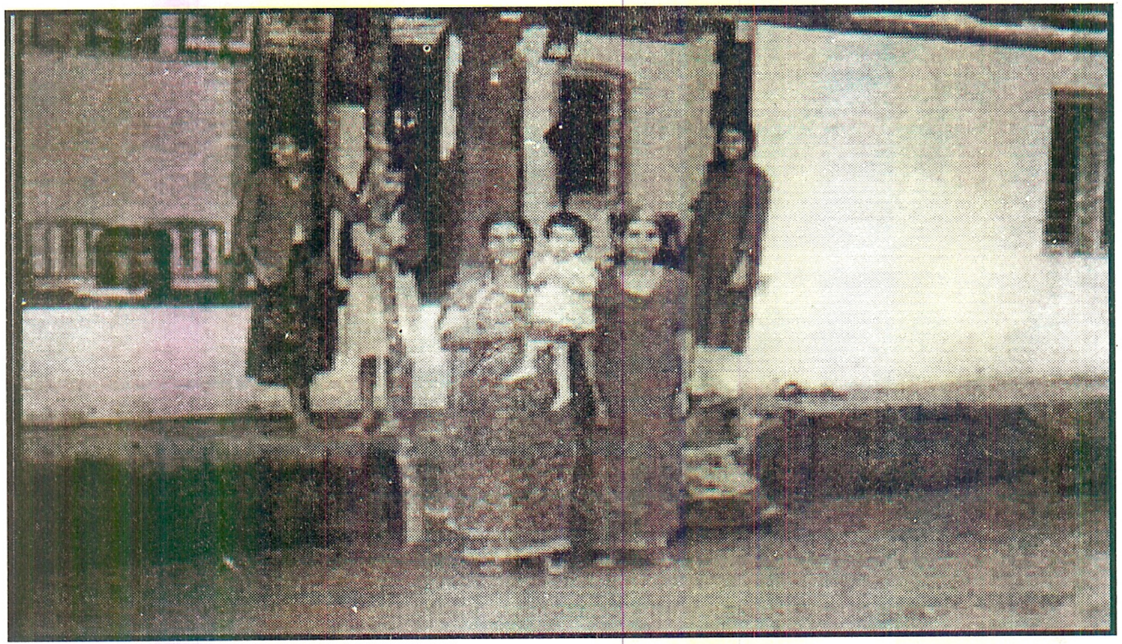

ಕೋಪಟ್ಟಿ ಚೆನ್ನಪ್ಪಂಡ ಪೂವಯ್ಯಂಡಮನೆ

ಚೆನ್ನಪಂಡ ಗಣೇಶ 13 ಬಯತ್‌ಲ್ ಒಕ್ಕಡ ಕಾರೋಣ ಬಪ್ಪಕ್ ಸುರು ಆಚಿ!

ಮಲಿಯ (ಮಲೆಯ)

ಮಲೆಯಾಳ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಮಲಿಯಾಂದೂ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ. ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಪೈಕಿ ಮಲೆಯಂಗಕ್ ಭಾರೀ ಬೋಡಿಕೆ ಇಂಜತ್. "ಮಲೆಯ ಕಾಣತ ಮನೆಯಿಲ್ಲೆ"ಂದ್ ಪಂಡೇತ ತಕ್ಕ್. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೊಳಚೆ ಆಪಾಂಗ್ ಪಿಂಞ ಮಲೆಯಂಗಳೇ ವೈದ್ಯಂಗ, ಮಂತ್ರಗಾರ, ತಂತ್ರಗಾರ, ಯಂತ್ರಗಾರ, ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯ ಎಣ್ಣುವವು ಆಯಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಸಮಾಜತ್‌ಲ್ ಪೆರ್ತ್ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಥಾನ ಪಡಂದಿತಿಂಜತ್. "ಮಲಿಯಂಗಡಂಗತ ದೇವ, ಕೂಳಿ ಕೊರಟಿ, ಕಾಯಿಲೆ ಕಸ ಉಂಡಾ"ಂದ್ ಜನಪರಿಯುವ ಕಾಲ ಇಂಜತ್. ಮಲೆಯಂಗಳ ಕಂಡಕ ಚೆರಿಯ ಮಕ್ಕ ಬೊತ್ತುವದೂ ಇಂಜತ್.

ಮೂಲ:

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಪಂಡ್ ಮಾರಪನಿ, ಸಿಡ್‌ಬ್, ವಾಂತಿಭೇದಿ, ಅಂಗರೆ ಕಜ್ಜಿ ಇನ್ನತ ತರಾವರಿ ಕಾಯಿಲ ಬಪ್ಪಂಜತ್. ವೈದ್ಯಂಗಳಾಡ್, ಪಂಡಿತಂಗಳಾಡ್ ಇಕ್ಕತೆನ್ನಕೆ ದೂರ ದೂರ ಪೋಯಿತ್ ಮದ್ದ್‌ಮರ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಬಪ್ಪಂತ ಸೌಕರ್ಯ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಖಾಯಿಲತ್‌ಲ್ ಪೆರ್ತ್‌ಜನ ಚತ್ತ್ ಪೋಪಂಜತ್. ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಗ್ ಇದೋರ್ ಬಲ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ರಾಜಂಡ ಓರ್ ಸೈನಾಧಿಕಾರಿ "ಮಲಯಾಳದೇಶತ್‌ಲ್ ಖಾಯಿಲೆ ಕಸಕ್ ಮದ್ದ್, ಮಂತ್ರ ಮಾಡುವಂತ ಪೆದಪೋನವು ಉಂಡ್‌ಲೊಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಅಕ್ಕ ರಾಜ ಮಲಯಾಳತ್‌ರ ಕಣ್ಣಾನೂರ್ ಜಿಲ್ಲೆರ ಚೆರಕಲ್ ತಂಬಿರಾನ್‌ರ ಪಕ್ಕ ತಾಂಡ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿನ ಅಯಿಚಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಜನಡ ಕಷ್ಟತ್‌ನ ಎಣ್ಣುವ. ಅಕ್ಕ ಚೆರಕಲ್ ತಂಬಿರಾನ್ 'ಕಯತ್‌ಕೊಟೆ' ಎಣ್ಣುವೊ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ನಾಡ್‌ಮದ್ದ್‌ಲೂ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಯಂತ್ರ, ತಾತಿ, ತಗಡ್‌ರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಖಾಯಿಲತ್‌ನ ಗುಣಪಡತುವಂತ ಕೇಳಿಪಟ್ಟ 'ಮಲಯನ್' ಎಣ್ಣುವೊ ಪಂಗಡತ್‌ರ ಪನ್ನೆರಂಡ್ ಪಂಡಿತಂಗಳೊ ಅಯಿಂಡ ಕೂಡ ಪನ್ನೆರಂಡ್ ದೇವತೆಯಳೂ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಅಯೆಚಿ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಇಯಂಗಕ್ ಕೊಡಗ್ ರಾಜ ಓರಂದ್ ಊರ್‌ಲ್

ಇಪ್ಪಕ್ ಬಾಗ ಕೊಡ್ತಿತ್ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಕ್ರಮೇಣ ಮಲೆಯನ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ಮಲಿಯ ಅಥವಾ ಮಲೆಯಳಾಚಿ.

ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮ:

ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯಿಲೆಕೂ ಪಚ್ಚೆಮದ್ದ್ ಮಾಡಿತ್ ಗುಣಪಡತುವಂಜತ್. ಕೂಡ ಕೂಟಿಯ ಬಂದ ದೇವಳ ಅದದ್ ಊರ್‌ಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಚ್‌ಚಿ. ಆ ದೇವಡ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಯಂಡ್, ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಕ್ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡಿಕೊಡ್‌ತಂಡೂ, ಮಂತ್ರ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ನೂಲ್, ತಾತಿ, ತಗಡ್ ಕೆಟ್ಟುವದೂ, ಭೂತಕೋಲ, ದೇವಡಕೋಲ ಕೆಟ್ಟುವದೂ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ನಾಡ್‌ರ ಜನಡ ಕಾಯಿಲ ಕಷ್ಟ, ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಂಜತ್. ಸಂಧ್ ನೊಂಬಲಕ್ ಮಂತ್ರ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ತೊಪ್ಪ್‌ಡುವದೂ ಮಾಡುವಂಜತ್. ಇದ್‌ಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ರಾಜಂಡ ಆಸ್ಥಾನತ್‌ಲ್ ಚೌಡಿಕಾರಳಾಯಿತೂ ಚಾಕ್ರಿ ಮಾಡುವಂಜತ್. ಇಯಂಗಡ ಈತರ ಸೇವನಗುಂಡ್ ರಾಜಂಗ್ ಭಾರೀ ನೆಮ್ಮದಿಯೂ ತೃಪ್ತಿಯೂ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಮೆಚ್ಚಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಲಿಂಗರಾಜ ಮಲೆಯಂಗಕ್ ಜಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಕೊಡ್‌ತತ್‌ಲೊ.

ಮಲೆಯಡ ಪೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಮಲ್ತಿಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಪಂಡ್ ಮಲೆಯ ಪೊಣ್ಣಾಳ ಮಲೆಯಂಗೊರತಿಂದ್ ಕಾಕುವಂಜತ್‌ಲೊ. ಇಯಂಡ ಪೊಣ್ಣಾಳಳೂ ಕೇಳಿಪಟ್ಟ್ ಪಚ್ಚೆ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಯಿಂಗ. ಪಂಡ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇಲ್ಲತ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಪೊಣ್ಣಾಳಳ ಪೆರ್‌ಚಿರುವ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯ ಮಲ್ತಿಯಳೆ. ಪೆರಿಗೆ ನೊಂಬಲ ಸುರುವಾಪಕ ಕೂಡೆನ್ನೆ ಮಲತಿಯಳ ಕೂಟಿಯ ಬಪ್ಪದ್ ವಾಡಿಕೆ. ಪೊಣ್ಣಾಳಡ ತರಾವರಿ ಕಾಯಿಲಕೂ, ಚೆರಿಯ ಮಕ್ಕಡ ಕಾಯಿಲಕೂ ಮದ್ದ್ ಮಾಡಿತ್ ಗುಣಪಡತುವಂಜವು ಮಲತಿಯ. ಆಣಾಳ್ ತೆರೆಕೆಟ್ಟುವಕ ಮೂಡ್‌ಕ್ ಕುರಿಪದೂ, ಚಂಡೆ ಪೊಯ್ಯುವದೂ, ಪಾಟ್‌ಪಾಡಿತ್ ಪರಿಚಿರುವದೂ ಪೊಣ್ಣಾಳ ಮಾಡುಂಜತ್.

ಮಲೆಯ ಇಕ್ಕಲೂ ಸನ್ನಿ, ಕಫ, ವಾಂತಿಭೇದಿ, ಬಾವೊಟ್ಟ್ ಕೊಯ (ನ್ಯೂಮೋನಿಯ) ಕಾಮಾಲೆ ಪಿಂಞ ಪಿತ್ತ ಸಂಬಂಧಬಪ್ಪ ತರಾವರಿ ಕಾಯಿಲಕ್ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆರ ಮದ್ದ್ ಕೊಡ್‌ಪಾಲ್ ಗಟ್ಟಿಗಂಗ. ಇದಲ್ಲತೆ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ಲೂ ಮನೆ ಮನೆಲೂ ತೆರೆಕಟ್ಟುವ. ಕೋಲಕೆಟ್ಟುವ. ಶ್ರೀಚಕ್ರ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಚಕ್ರ, ಗೃಹರಕ್ಷೆ ಕೆಟ್ಟುವ. ಪೂದಂಗಳ ತೊರಪ. ಒಡಿಕೆತ್ತುವ. ತೊಪ್ಪ್ ಇಡುವ. ಮನೆಕ್ ಕುತ್ತಿ ಇಡುವ. ಚೌಂಡಿಕಲ್ಲ್ ಇಟ್ಟಿತ್ ಸ್ಥಾನ ನೆಲೆ ಕೊಡ್‌ಪ. ಕುಳಿಯಂಗ್‌ಕಲ್ಲ್ ಇಡುವ. ಮಂಡೋಳ ಬರಂದಿತ್ ಬೆಲಿಎಡ್‌ಪ. ಶಾಸ್ತ್ರನೋಟುವದೂ ಉಂಡ್.

ಕರಿಯೂಟಬ್ಚಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಒಕ್ಕಡ ಕಾರೋಣನ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಕ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವ. ಚೌಂಡಿ, ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿರಂತ ಬೋರೆ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಕ ಮಲೆಯಾಳ

ಪರೆಯುವ.

ಕೇರಳತ್‌ಲ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಮಲೆಯನ್ ಎಣ್ಣುವೊ ಜಾತಿ ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಆಯಿತುಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಇಯಂಗಕ್ ಮನೆ ಪೆದ ಇಲ್ಲೆ. ಮಲೆಯಂಡಂದ್ ಮಾತ್ರ ಎಣ್ಣುವ. ಇಯಂಗಡ ಸೇವಕ್ ಪ್ರತಿಫಲ ಆಯಿತ್ ನೆಲ್ಲ್ ಪಿಂಞ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡ್‌ಪಂಜತ್. ಕಾಲಕ್ರೊಮ್ಮ ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಡ್‌ಪಾಂಗ್ 'ಊಮೆ' ಎಣ್ಣುವ. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಡಾಕ್ಟರ್, ನರ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕಲೇ ಉಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಮಲೆಯಡ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್, ನೂಲ್ ತಾತಿಯೆಲ್ಲ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತ್, ಅಯಿಂಡ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿಪೋಚಿ. ಉಳ್ಳ ಚೆನ್ನ ತೋಟ ತೊಡಿಯತ್‌ಲ್ ನೈಚವಾಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಪೊರಮೆ ಪಣಿಕೂ ಪೋಯಂಡ್ ಬದ್‌ಕ್ ನೀಸುವ.

ನೆಲೆಗೊಂಡ ಜಾಗ:

ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಕೂಟಯುಬಂದ ಮಲೆಯಳ ಮೂರ್ನಾಡ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಕೊಡಂಬೂರ್, ಬಿಳಿಗೇರಿ, ಪುಲಿಕೋಟ್, ಮರಂದೋಡ, ಬೊಮ್ಮಂಜಿ ಮರಗೋಡ್, ಪಾಲೂರ್ ಪಿಂಞ ಹೆರವನಾಡ್ ಇಂತಲ್ಲಿ ನೆಲೆಕೊಡ್‌ತತ್ ಇವು ಕಾಲಕ್ರೊಮ್ಮೆ ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಸರಕಾರತ್‌ರ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್:

1990ಲ್ ಅಂದಾಜ್ 300 ಜನ ಇಂಜತ್. ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರೆವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕೊಡವಳ ಹೋಲುವ. ವೃತ್ತಿ ಕೋಲ ಕೆಟ್ಟುವದ್. ಯಂತ್ರ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ ಮಾಡುವದ್. ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ, ಅಜ್ಜಪ್ಪ, ಕುಟ್ಟಿಚಾತ ತೆರೆ ಕಟ್ಟುವ. ಇಕ್ಕಲೂ ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮಕ್ಕಿ, ನಾಪೋಕ್ಲು, ಬಲಮುರಿ, ಕಾತೂರ್, ಬಿಳಿಗೇರಿ, ಮರಗೋಡ್, ಹೊದ್ದೂರ್ ಪಿಂಞ ಪೆಗ್ಗಳತ್‌ಲ್ ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವ. ಇಯಂಗಡ ವಾಸಸ್ಥಳ ಕೊಡಂಬೂರ್, ಹೆರವನಾಡ್, ಬಿಳಿಗೇರಿ, ಮರಗೋಡ್, ಪಾಲೂರ್, ಕಳಚೇರಿ, ಬೊಮ್ಮಂಜೆ, ಬಲ್ಲಮಾವಟಿ, ಕಿರುಂದಾಡ್, ಕೈಕಾಡ್, ಪಾರಾಣೆ, ಮರಂದೋಡ, ಕೊಣಂಜಂಗೇರಿ, ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ, ಬಾಳೆಲೆ ಪಿಂಞ ನೆಮ್ಮಲೆ.

ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ವಿಶೇಷತೆ:

ಮಲೆಯಡ ಕೂಡ ಅಳತಂಡ್ ಅಯಿಂಡತಕ್ಕ್ ಕೇಪದೋರ್ ಬಲ್ಯ ಮನರಂಜನೆ. ಅಯಿಂಡ ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯಕೂ ತೆಳಿಕಂಡಿಯಾಪ. ತಕ್ಕ್‌ತೋರ್ ಗಾದಿ ಕೂಟುವದ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಜೇ ಬಂದ ಗುಣ. ಪೊರಿ ಪೊಟ್ಟ್‌ನೆನ್ನಕೆ ತಕ್ಕ್ ಉದ್‌ಚಿ ಬಪ್ಪ. ತಕ್ಕ್ ಕೋರ್ ಉದಾಹರಣೆ ಪರಂದಿತ್ ಮಿಂಞಕ್ ತಕ್ಕ್.

ಉದಾಹರಣೆ ನೋಟಿ

ಮನೆಲ್ ಚಂಜಾದಿಯಡಕೂಡೆ ತಾರ್‌ಕಳಿ ಗೋಲಿಕಳಿ ತಕ್ಕ್
ಮುಂದ್ ಮಾನಿ ಊರ್‌ನಾಡ್‌ಲ್ ತೂಕತ್‌ರ ನ್ಯಾಯತಕ್ಕ್.
ಪೊಣ್ಣ್ ಮಕ್ಕಡ ಕೂಡೆ ಪೊಂದೆಳಿ ತಕ್ಕ್
ನಾಲ್ ಜನ ಕೂಡ್‌ನಕ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲತ ತಕ್ಕ್
ಓರೋರ ಮೊಟ್ಟ್‌ಕ್ ಓರೋರ ತಕ್ಕ್

ಓರೋರ ಶಬ್ದತ್‌ನ ತೆಳ್‌ಚಂಡ್ ಪರೆವದ್ ಅಂವಡ ಹಕ್ಕ್. ಇನ್ನನೆ ಪದೋರ್ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ ಇಲ್ಲತೆ ಬಪ್ಪಂತ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ತಕ್ಕ್‌ನ ಕೇಟಿಳಪದೇ ಚಾಯಿ. ಈ ಕಲೆ ಮಲೆಯಕ್ ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯವಾಯಿತ್ ಬಂದಿತ್. ಬೋರೆ ಜನ ಚೆನ್ನ ಮಟ್ಟ್‌ಗೆ ಇನ್ನನೆ ತಮಾಷಿಲ್ ಪರಂದಕ ಜನ "ನೀನೆನ್ನ ಮಲೆಯ ಪರಂದೆನ್ನಕೆ ಪರಿಯುವಿಯ"ಂದ್ ಕೇಪದುಂಡ್. ಮಲೆಯ ಮಾಡುವೊ ಕ್ರಿಯೆಕೆಲ್ಲ ಕೂಟಿತ್ 'ಮಲಿಯಾಮೆ' ಎಣ್ಣುವ. ಕೂಳಿ ಮಾರಿಯಕ್ ಪಂದಿಕೋಳಿ ಅರ್‌ಪಕ ಮಲೆಯ ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟುವ. ಒಕ್ಕಣೆರ ಚಾಯಿ, ಐಪಣಿ ಕಯಿಂಜಿತ್ ಮನೆ ಮನೆ ಬಂದಿತ್ ಮಂಡೆಕ್ ತೊಪ್ಪ್‌ಡುವಕ ಮಂತ್ರತ್‌ರ ಮಾದರಿ ಪರಿಯುವ ತಕ್ಕ್‌ರ ವೇಗ ಪಿಂಞ ಒಕ್ಕಣೆನ ಕೇಟಿಳಪದೇ ಬಲ್ಯೋರ್ ಮನರಂಜನೆ.

ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ:

ಕೊಡಗ್‌ಲುಳ್ಳಯಿಂಡ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಡವ. ಐನ್‌ಮನೆಂದ್ ಇಲ್ಲೆ. ಕೈಮಡ ಇಲ್ಲೆ. ಮನೆರ ಪಕ್ಕತ್ 'ಕೂರ್ತಿಕಲ್ಲ್'ಂದ್ ಇಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ಕಾರೋಣಂಗ್ ಬೆಪ್ಪ. ಕಾಲಕೊಮ್ಮೆ ಕಾರೋಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಮಂಗಲ ಮುಂಜಿ ನಮ್ಮೆನಾಳೆಲ್ಲ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ. ಕ್‌ಣ್ಣಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್‌ನಕ ಬಾಣಕ್ ಬೊಡಿಬೆಪ್ಪ ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್‌ನಕ ತಾಳಮಣಿ ಕೊಟ್ಟುವ. ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ. ತೊಡಂಗ್, ಗೆಜ್ಜೆತಂಡ್, ಕಟ್ಟಿಬಳೆ, ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಇಂತದೆಲ್ಲ ಮಂಗಲಕಾರಂಗೂ, ಮಂಗಲಕರ್ತಿಕ್ ಮುಸ್‌ಕೊಲಿ, ಕಾಪಿಲ್ಲಿ, ಕೈಪಿಲ್ಲಿ, ಕಡಗ, ಪತ್ತಾಕ್, ಬೊಟ್ಟ್ ಪೊಡಿಯ ಇದೆಲ್ಲ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೇ ಬೋಂಡು. ಚೆನ್ನ ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಮುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟೆಲ್ಲ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿತ್. ಬಾಳೆಕೆತ್ತಿ ಮಂಗಲ ಮರಿಯುವ, ಬೆಂದು ಬಾಳೆ ಕೊಡ್‌ಪ, ಪ್ರೋಳಿಯ, ಸಂಬಂಧ ಅಡಕುವ, ಚಾಣನೀರ್ ಕಯಿಪ, ಬಾಮನೆಲ್ ಮಂಗಲಕರತಿನ ಪಾಡಿತ್ ಪುದಿಯ ಪೆದ ಇಡುವ, ಇನ್ನನೆ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಉಂಡ್.

ಚಾವುಲ್ ಪ್ರತಯೊಂದೂ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಯೇ ನಡಪ. ಚಾವುಪಾಟ್ ಪೊಲ್ಚಿಪಾಟ್, ಕುಳಿಕ್ ನಿಪ್ಪದ್, ಕಾವೇರಿಲ್ ಪಿಂಡ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ತ್‌ಕೆ ಉತ್ತುವದ್ ಇಂತಾಲೆಲ್ಲ ಕೊಡವಕೂ ಮಲೆಯಕೂ ಪದೋರ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲೆ.

ಮಲೆಯಡ ಸಂಘ:

ಮಲೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪಿಂಞ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಲ್ ದುಂಬ ಬಯ್ಯಲುಂಡ್. ತಂಗಡ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಯಿತ್ ಮೂರ್ನಾಡ್‌ಲ್ ಮಲೆಯಂಗಡ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿತ್. ಈ ಸಂಘತ್‌ಲ್ 100 ಜನ ಸದಸ್ಯಂಗ ಉಂಡ್. ಈಸಂಘತ್‌ರ ಮೂಲಕ ಮಲೆಯಳ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಂದ್ ತಿರಿಕೊಂಡೊಂದ್ ಹೋರಾಟ ನಡ್‌ತಿಯಂಡುಂಡ್. 13.5.2000ನೆ ಇಸವಿಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯತ್‌ರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗತ್‌ರ ಆಯೋಗತ್‌ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಂಗ್ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಈ ಅರ್ಜಿಕ್ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಆಯೋಗಕಾರ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆವಕಾಯಿತ್ ಕೇಟ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಲ್ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟ ಚೆನ್ನಂಗ್ ಪ್ರಶ್ನೆಕ್ ಮಲೆಯ ಸಂಘ ಕೊಡ್‌ತ ಉತ್ತರ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್.

(1) ಇಕ್ಕ ಇಯಂಗಳ ಪ್ರವರ್ಗ IIಂದ್ ತಿರ್‌ಚಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್.

(2) ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಂದ್ ತಿರ್‌ಚಾಂಡ ಗಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್‌ರ ಕಾಪಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್.

(3) ರಾಜ್ಯತ್‌ಲ್ ಈ ಜಾತಿರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 312.

(4) ಇವು ಉಳ್ಳ ಜಾಗ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಮಾತ್ರ.

(5) ಕಸಬು ಭೂತಕೋಲ ಕೆಟ್ಟುವದೂ, ನಾಡ್‌ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವದೂ.

(6) ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕಂಗ ಶೇಕಡ 70.

(7) ಸ್ವಂತ ಜಮೀನ್‌ನ ನಂಬಿತ್ ಬದ್‌ಕುವವು ಶೇಕಡ 1 ಮಾತ್ರ.

(8) ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮಕ್ಕಿ, ನಾಪೋಕ್ಲು, ಅರಪಟ್ಟು, ಬಲಮುರಿ, ಕಾನೂರ್, ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್, ಬಿಳಿಗೇರಿ, ಮರಗೋಡ್, ಹೊದ್ದೂರ್, ಕಿಗ್ಗಾಲ್ ಪಿಂಞ ಪೆಗ್ಗಳ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ಲ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಕೋಲ ಕೆಟ್ಟುವ. ಮುತ್ತಾತಂಗಡ ಕಾಲ್‌ತ್‌ಂಜೂ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ, ಸನ್ನಿ, ಮಂಡೆ ನೊಂಬಲ, ಕೆಲ ನೊಂಬಲ, ವಾಂತಿ, ಭೇದಿ, ಪನಿ, ಶೀತಾಳಿ, ಪಿತ್ತ, ಕಫ, ಮಲದೋಷ, ಮುಟ್ಟ್ ದೋಷ ಇಂತಾನೆಲ್ಲ ಗುಣಪಡತುವಂತ ಮದ್ದ್ ಮರ ಇಕ್ಕಲೂ ಮಾಡುವ, ಬಾಲಗ್ರಹ, ದೃಷ್ಟಿಎಡ್‌ಪ. ಶರೀರ ರಕ್ಷೆ, ಗ್ರಹರಕ್ಷೆ, ಶ್ರೀಚಕ್ರ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಚಕ್ರ ಇಂತಾಂಗ್ ಯಂತ್ರ, ಮಂತ್ರ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರ್ ತರತ್‌ರ ಹೋಮ ಇಡುವ.

(9) ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 312. ಆಣಾಳ್ 160, ಪೊಣ್ಣಾಳ್ 152, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ 30, ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪಾಸಾನವು 15, ಪದವೀಧರಂಗ ಪಿಂಞ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಕಾರ 6, ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತಂಗ 1, ಅರೆ ಸರ್ಕಾರಿ

ಉದ್ಯೋಗಸ್ತಂಗ 1, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಕಾರ 1, ಎಂ.ಎಲ್.ಎ., ಎಂ.ಪಿ.ಯ ಇಲ್ಲೆ.

(10) ಮಲೆಯಕ್ ಸರಿ ಸಮಾನ ಜಾತಿಯ ಪಣಿಕ ಪಿಂಞ ಬಣ್ಣಂಗ.

(11) ಪಣಿಕ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಂಗ ಅಲ್ಲ.

(12) ದೇವಸ್ಥಾನಕೆಲ್ಲ ಪ್ರವೇಶವುಂಡ್.

(13) ಪುರೋಹಿತಂಗ ಇಲ್ಲೆ. ಕುಟುಂಬಕಾರಳೆ.

(14) ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯ.

(15) ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಯ 1%.

(16) 2% ಜನಕ್ ಕಕ್ಕುಸ್ ಪಿಂಞ ನಲ್ಲಗುಡ್ಡವುಂಡ್.

(17) ಅಕ್ಷರಸ್ತಂಗ ಆಣಾಳ್ 20 ಪೊಣ್ಣಾಳ್ 10.

(18) ಪಟ್ಟಣತ್ ಆಸ್ತಿ ಉಳ್ಳವು 5.

(19) ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಇಲ್ಲತವು ಶೇಕಡ 90.

(20) ಗಜೆಟೆಡ್ ರ್‍ಯಾಂಕ್‌ರ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಇಲ್ಲೆ. ಇನ್ನನೆ ವಿವರೋಡೆ ಸರಕಾರಕ್ ಮನವಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್.

ಸಮಾಪ್ತಿ:

ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆರ ಈ ಜನಾಂಗ ಪಂಡ್ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಂಜೇ ಕೊಡಗ್‌ರ ಕಾತ್, ನೀರ್, ಮಣ್ಣ್, ಪದ್ಧತಿ ಪರಂಪರೆ ಪಿಂಞ ಕೊಡವಾಮೆಲ್ ಒಂದಾಯಿ ಸೇರಿಪೋನವು, ಇಯಂಗಡ ಆರ್ಥಿಕ ಪಿಂಞ ಸಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂಞೂ ಸುಧಾರಣೆ ಆನದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಸರಕಾರತ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ತರತ್‌ರ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಯಂಗಕ್ ಎತ್ತಂಡು. ಸರಕಾರ ಕಣ್ಣ್‌ತೊರಕಂಡು. ಮಲೆಯಳೂ ನಾಗರಿಕ ಜಗತ್ತ್‌ಕ್ ಹೊಂದಿ ಬಾಳುವೆನ್ನಕೆ ಸುಧಾರಣೆ ಆನಕ ಕೊಡವಾಮೆಕೋರ್ ಬಲಬಪ್ಪ.

(ಕೆಟ್ಟ್‌ಕತೆ: ಪಂಡ್ ಕುಂಡಜ್ಜಪ್ಪ ಎಣ್ಣುವಂಪೊ ದೇವಡ ಕೂಡ ಬಂದಿತ್ ಕಲ್ಲ್ ಮರಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಕ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಕಾಲಕೊಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾರು ಕೂಡಿತ್ ಕೋಳಿ ಅರಪ. 8 ಕೋಳಿ ಬೋಂಡು. ಕುಂಡ ಮಲೆಯ ಪಿಂಞ ಪುರುಷರಾಯ ದಂಡಾಳ್ ಬಂದವು. ಕೇತ್ರಪ್ಪ ಪೂದತ್‌ಮಾರ್, ಕೋಟೆ ಪಾಲ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಬಂದ ದೇವ. ಕೇತ್ರಪ್ಪನ ಪುತ್ತೂರ್‌ಲ್‌ಕೂಟ್‌ಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಸಂಪಾಜೆಲ್ ಕೋಟೆಪಾಲ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಅಳತಿ ತಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕೂ ಕುಡಿಪಕಾಚಿ. ಅಂಬ್‌ಕನಿಚತ್. ಅಂಬ್‌ಕುಯಿ ನಾಲ್ತ್ ಮಲೆಲ್ ಬುದ್ದತ್. ಅಲ್ಲಿ ಇಯಂಗಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಪೂದತ್‌ಮಾರ್ ಕೂಡಿಯಂಡತ್‌ಲೊ.)

ಬಿದ್ದಪ್ಪ ಮಲಿಯ ಯೋಧ

ಮಲಿಯ ತೆರೆ-ತಿರೊಳ ಕಲ್ಯಾಟ ಅಜ್ಜಪ್ಪ

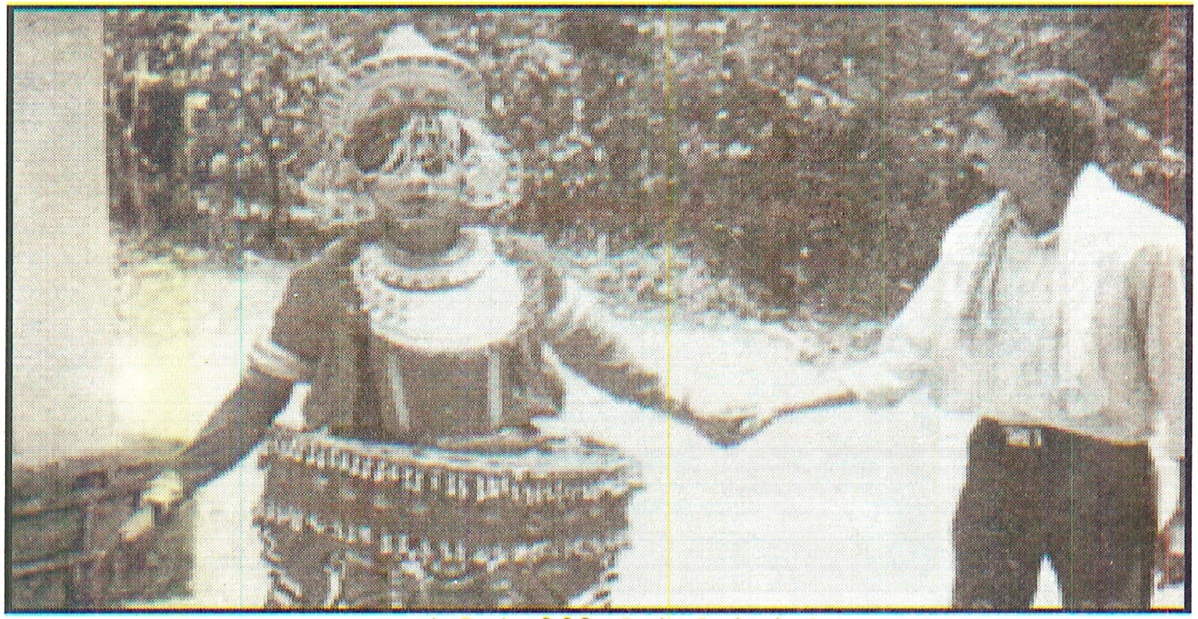

ಮಲಿಯ ತೆರೆಕೆಟ್‌ನದ್ ನುಚ್ಚಟ್ಟಿ

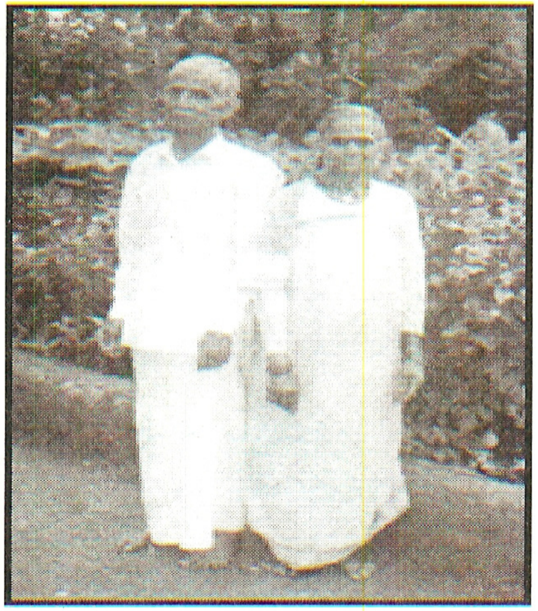

ಮಲಿಯ ದಂಪತಿಯ ಬಿದ್ದಪ್ಪ

ಮಾದತ್‌ಲ್ ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪಕ್ ಪೋಪೊ 7.7.2002

ಮಲಿಯ ತೆರೆಕೆಟ್ಟ್‌ನದ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ

ಮಂಗಲಕ್ ಪೊರಟ್ ನಿಂದ ಚಾಯಿಕರ ಮಲತಿ

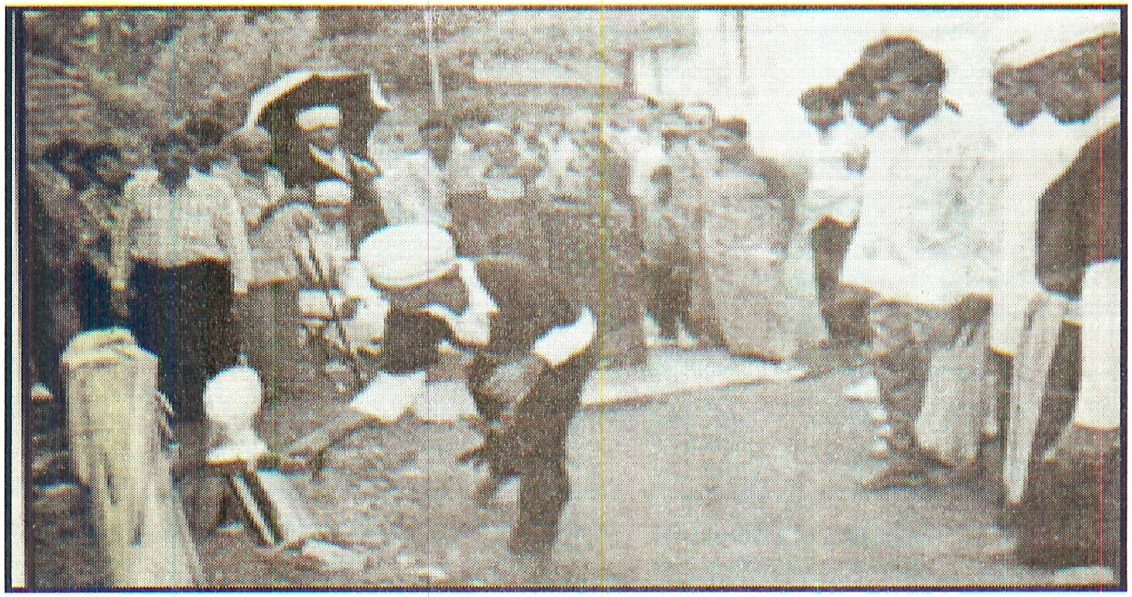

ಮಲೆಯಡ ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಬಾಳೆ ಕೆತ್ತುವದ್

ಮಾರಂಗಿಯ

ಮಾರಂಗಿಯ ಎಣ್ಣುವ್ರೋರ್ ಪಂಗಡ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಎಚ್ಚಕಾಳ್‌ಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡೊ ಎನ್ನೊ. ಈ ಎಳ್ತ್‌ಕಾರಂಗ್ ಮಾತ್ರ 2001ನೇ ಇಸವಿಕೆತ್ತಣೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಂಜಿತಿಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡ ಕೂಡ ಬೊೀಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಕೂಡಿಯಾಡ್‌ನಕಲೂ, ಇಯಂಗಳಗುಂಡ್ ಗೀತ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡಕಲೂ ಇಯಂಗಳ ಕೊಡಗ್‌ರ ಬಲ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆರ ಜನ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹರಿಜನಾಂದೇ ನಂಬಿತಂಜಿಯೆ.

2001ನೇ ಜೂನ್‌ಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಓರ್ ಸದಸ್ಯನಾಯಿತ್ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದ ಮೈತಾಡಿ ಮುದ್ದುನ ಸರಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅದ್ ಕೇಟದು ಕೊಡಗ್‌ರ ಆದಿಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಳಾನ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಜನಾಂಗಕಾರ ಅಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟತ್. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಕೂ ಓರ್ ಸದಸ್ಯಂಗಳೊ ಪಿಂಞ ಕೊಡಗ್‌ರ ಜನಳೊ ಎಚ್ಚರ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಳೇ ಬೋರೆ, ಮಾರಂಗಿಯಳೇ ಬೋರೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆರ ಮಟ್ಟ್‌ಗೆ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತಂಗ. ಮಾರಂಗಿಯಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿಂದ್ ಅರಿವಿಕೆ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಇದೋರ್ ವಿವಾದತ್‌ನಗುಂಡೇ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ವಿಚಾರತ್‌ಲ್ ಸೆರಿಯಾನೋರ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿತ್ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪತ್‌ಲ್ ಬೊಳಿಪಡತ್‌ನಕ ಮಿಂಞಕ್ ನಲ್ಲೋರ್ ಆಧಾರ ದಾಖಲೆ ಆಪಾಂದ್ ಅರ್‌ಂಜಿತ್ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ ಇಳಿವಕ್ ಮೊಳಿಯಾಚಿ.

ಮಾರಂಗಿಯ:

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರತ್‌ಲೂ ವಿದ್ಯೆಲೂ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಲೂ ದುಂಬಾ ಬಯ್ಯುಲುಳ್ಳ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿರ ಮುಗ್ಧ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಲೂ ದುಂಬಾ ಬಯ್ಯುಲುಳ್ಳ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿರ ಮುಗ್ಧ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ. ಜಾತಿಲ್ ಹರಿಜನ. ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಪ್ರಕಾರ ಅವು ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯ ಅಲ್ಲ. ಅನಾದಿ ಕಾಲತ್‌ಂಜ ಕೊಡಗ್‌ಕ್

ನೀರ್‌ಕಾತ್ ಸೂರ್ಯಂಡ ಬೊಳಿಲ್ ಮೇಂಗಿ ಪೋನವು. ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಚೋರೆ ಚೆಲ್ಲಿತ್ ನಯಿಚವು. ತಂಗಡ ಯಜಮಾನಂಗಡ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್, ಜೀವಕ್ ಜೀವ ಕೊಡ್‌ತಂಡ್ ಯಜಮಾನನೇ ದೇವಾಂದ್ ನಂಬಿಯಂಡ್ ಬಾಳ್‌ನವು. ಮೇಲ್‌ರ ಚೋರೆರ ಕಣಕಣಾತ್‌ಲೂ ಕೊಡವಾಮೆನ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಿಂಡ್ ಬಾಳುವವು. ನವ ನಾಗರಿಕತೆರ ನಳಪಾಚಲೂ ಬೂವತೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕ್‌ನೇ ಅರಿಯತೆ ಓರ್ ಪುಡಿಕೂಳ್, ಮಾನ ಮುಚ್ಚುವಚ್ಚೆಕ್ ಬಟ್ಟೆಲೇ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟಿಂಡ್ ನೈಪೊಂದೇ ದೇವಪೂಚೆಂದ್ ನಂಬ್‌ನ ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಈ ಮಾರಂಗಿಯ.

ಸರಕಾರ ಪ್ರಕಟಪಡ್‌ತ್‌ನ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್:

ಸರಕಾರಿ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ನ ಪಾಳೆ 186ಲ್ ಇನ್ನನೆ ಎಳ್‌ದಿತ್ "ಮಾರಂಗಿಗಳು ಹೊಲೆಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪಜಾತಿ. ಇವರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಮ್ಮತ್ತಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮಾರಮ್ಮನ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪಾಡುಕುಟ್ಟಿ, ಅಂಬಲಕುಟ್ಟಿ, ಪೊಂಡಿಕುಟ್ಟಿ, ಕೋಚಕುಟ್ಟಿ, ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರಿನ ಕುಲಗಳಿವೆ. ಒಂದೇ ಕುಲದೊಳಗೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ನಿಷಿದ್ಧ. ಇವರು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯರನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಾರೆ".

ವಿಮರ್ಶೆ:

ಕೊಡಿಯತ ವಿವರಣೆನ ಓದಿತ್ ಎಣ್ಣಿಕೊಡ್‌ಪಕ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುವ. ಮಾರಮ್ಮನ ಮಂಡೆಲ್ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೋಡುವಯಿಂಗಕ್ "ಮಾರಿಪೊಲೆಯ"ಂದ್ ಪೆದ ಉಂಡ್. ಅಯಿಂಡ ಭಾಷೆ, ಪೊರಪಾಡ್, ಪದ್ಧತಿ ಎಲ್ಲ ಬೋರೆ. ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕೂ ಅಯಿಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕೂ ಏದೋರ್ ಸಂಬಂಧ ಆಪ್ ಹೋಲಿಕೆಯಾಪ್ ಇಲ್ಲೆಂದ್ ಕಡಾಖಂಡಿತವಾಯಿತ್ ಪರೆವ. ಮಾರಂಗಿಯ ಜಮ್ಮತಾಳಾಯಿತ್ ಉಳ್ಳ ಕೊಡವ ಒಕ್ಕಡ ಪೆರಿಯಯಿನ ಕೇಟಕಲೂ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲುಳ್ಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೆರಿಯಲ್ಲಾಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಇಯಂಗಡ ಮೂಲ:

ಅಜ್ಜ ಮುತ್ತಜ್ಜಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ಂಜಿ ಬಾಯಿಂಜಿ ಬಾಯಿಕ್ ಬಂದ ಪಳಮೆ ಪುರಾಣಾತ್ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣುವ "ಪಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಹರಿಜನ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಅಮ್ಮಂಗಡ ಜಮ್ಮತ್ ಕುಡಿಯಾಯಿತ್ ಇಂಜತ್. ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿರ

ಶಾಪತ್‌ನಗುಂಡ್ ಅಮ್ಮ್ಂಗ ವೃದ್ಧಿಯಾಯಿಲೆ. ಅಮ್ಮ್ಂಗಡ ಕೂಡೆ ಇಂಜ ಅಯಿಂಡ ಕುಡಿಯಾನ 'ನಂಗಕೂ ಶಾಪತಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ನಂಗಳೂ ವೃದ್ಧಿಯಾಯಿಲೆ. ಕೊಡವಡ ಕುಡಿ ಆಯಿತಿಂಜವು ಆರ್ ಪೊಲ್‌ಂಜಿತ್ ನೂರಾಚಿ". ಈ ಕಥೆ ಎಚ್ಚಕ್ ಮಟ್ಟ್‌ಗೆ ಸತ್ಯವೊ ಎಣ್ಣುವ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಮಾರಂಗಿಯ ಎಣ್ಣುವ ಪ್ರಕಾರ ಅವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಲೂ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಲೂ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಮಟ್ಟ್‌ಕ್ ಬಂದಿತ್‌ಕಾಂಬ್‌ಲೆ.

ಅಯಿಂಡ ಇಂಞ್‌ಓರ್ ಕಥೆರ ಪ್ರಕಾರ ಅಮ್ಮ್ಂಗಡ ಕೂಡ ಮೇದಂಗಳೂ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಮೇದಂಗಳೂ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತಂಗಳಾಯಿತ್ ವೃದ್ಧಿಯಾಯಿಲೆಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಪಂಡ್ ಅಮ್ಮ್ಂಗಡ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಥಾನ ಬೆಪ್ಪುನಾಡ್‌ರ 'ಕ್‌ಗ್ಗೆಮುಟ್ಟ್' ಎಣ್ಣುವದ್‌ಲೊ.

ಮನೆಪೆದ:

ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಮಾದರಿಲೇ ಇಯಂಗಡ ಮನೆಪೆದವೂ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ.

1. ಪೋಳೆ ಕುಟ್ಟಡ - ಮೈತಾಡಿ
2. ಮಾಣಿ ಕುಟ್ಟಡ - ಮೈತಾಡಿ
3. ಬೋಳ ಕುಟ್ಟಡ - ಮೈತಾಡಿ
4. ಪೂಮಟ್ಟ್ - ಮೈತಾಡಿ
5. ಪೂಂದೆ ಕುಟ್ಟಡ - ದೇವಣಗೇರಿ
6. ದಬ್ಬಳೆ ಕುಟ್ಟಡ - ದೇವಣಗೇರಿ
7. ಈರ ಕುಟ್ಟಡ - ಅಮ್ಮತ್ತಿ
8. ಅಂಬಲಕುಟ್ಟಡ - ಅಮ್ಮತ್ತಿ

ಒಟ್ಟಾರೆ ಇಯಂಗಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1500 ಮೀರುಲೆ.

ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ

ಇಯಂಗಕ್ ಜಮ್ಮ ಜಹಗೀರ್ ಇಲ್ಲೆ. ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿಕಾಣಿ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡ ಜಮ್ಮತಾಳಾಯಿತೆ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಸರಕಾರತ್‌ಂಜಿ ಪೈಸಾರಿ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ನವು ಇಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಅನ್ನನೆ ಜಾಗಕ್‌ಟ್ಟಿತ್ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಲ್ ಬದ್‌ಕುವಯಿಂಗ ಉಂಡಾಂದ್ ಕೇಟಕ ಇಲ್ಲೇಂದೇ ಉತ್ತರ ಕ್‌ಟ್ಟುವ. ದೇವಣಗೇರಿ ನಿವಾಸಿಯಕ್ ಯಜಮಾನಂಗ ಮನೆಕೆಟ್ಟಿಯವಕ್ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಪಟ್ಟೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್‌ಲೊ. ಕದನೂರ್ ಪಿಂಞ ಪೂಮಾಟ್‌ಕಾರಕೂ ಅಯಿಂಡ ಒಕ್ಕ ಮನೆಕ್ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತಿತ್.

ಮೈತಾಡಿಕಾರಕ್ ಒಕ್ಕ ತೂಟ್ಂಗಳಕ್ ಅರೆ ಎಕ್ರೆ ಜಾಗ ಕೊಡ್ತಿತ್. ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡಿತ್. ಆಚೆಂಗಿ ಪಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲೆ. ಕಾವಾಡಿಲ್ ಸರಕಾರತ್ಂಜಿ ಮನೆಕೆಟ್ಟಿಯವಕ್ ಜಾಗ ಕೊಡ್ತಿತ್.

ನೆರೆ ರಾಜ್ಯತ್ಂಜಿ ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಬಂದವು ಕೊಡಗ್ಡೀ ಮೊಳತಿತ್ ಪೈಸಾರಿ ಜಾಗತ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಪಡತಿಯಂಡ್ ಆಸ್ತಿವಂತಂಗಳಾಯಿತ್. ತೋಟ ತೊಡಿಯ ಮಾಡತವು ದಾಡ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲತ ಜನತಾ ಮನೆಯೇಂಗಿ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ನೆಮ್ಮದಿಲುಂಡ್. ಪೊರ ದೇಶತ್ಂಜಿ ಓಡಿ ಬಂದ ಟಿಬೇಟಿಯನ್ಸ್ ಕೋಟ್ಯಾಧಿಪತಿಯ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಕಾರ. ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡಗ್ರ ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಕ್ ಅಡಿ ಆಕಾಶ ಇಲ್ಲೆ. ನೈಪಕೇಂದೇ ಪುಟ್ಟಿತ್ ನೈಚಂಡೇ ಚಾವ. ಆಯಿಂಡ ಪಾಡ್ ನೋಟ್ನಕ ಆಳುವೊ ಸರಕಾರ ಪಿಂಞ ಕೊಡಗ್ರ ನಾಗರಿಕಂಗ ಕುಂಬ್ಡಂಡಿಯಾಪ. ಭಾರೀ ಬಯ್ಯಲುಳ್ಳವುಂದೆಣ್ಣ್ ಚಿಟ್ಟಂಡ ಕಾಪಳ ಜನಾಂಗಕ್ ಪಂಡ್ ರಾಜಕೊಡ್ತ ಸುಮಾರ್ 60 ಎಕ್ರೆ ಜಮ್ಮೇಂಗಿ ಉಂಡ್ ಮಾರಂಗಿಯಕ್ ಅದೂ ಇಲ್ಲೆ.

ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ:

ಕ್ಣ್ಣಕುಂಞಿನ ಪೆತ್ತಕ ಬಾಣಕ್ ಬೊಡಿಬೆಪ್ಪಕ್ ತೋಕೇ ಇಲ್ಲೆ. ಅವು ಮೂಂದ್ ಕಲ್ಲ್‌ನ ಕಾಡ್ಕ್ ಕನಿಪ. ಕುಂಞಿ ತಾಂಡ ಬಾಳ್ಲ್ ಬೊತ್ತಿಯವತೆ ಧೈರ್ಯತ್ಲಿರಡ್ೕಂದ್ ಈ ಪದ್ಧತಿಲೊ. ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿ ಆನಕ ತಳಿಯ ಬಡಿಪ. ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ ಪೆತ್ತವಡ ಆರೈಕೆ, ನೀರೆಡ್ಪ, ಕುಂಞಿನ ತೊಟ್ಟ್‌ಕ್ಡುವ. ಆಳ್ ಪೆದ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ. ಪೂವಯ್ಯ, ಮುದ್ದಪ್ಪ, ಬೊಳ್ಳಪ್ಪ, ಕುಟ್ಟಪ್ಪ, ಪೊನ್ನಮ್ಮ ತಂಗಮ್ಮ ಇನ್ನನೆ ಇಟ್ಟಕಲೂ ಬಳಕೆಲ್ ಅದ್ ಮುದ್ದು, ಕುಟ್ಟು, ಪೂವ, ಇನ್ನನೆ ಆಯಿಪೋಪ!!

ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಕೊಡವಕೂ ಮಾರಂಗಿಯಕೂ ಏದೋರ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲೆ. ಕಂಡ್ಬಪ್ಪ ಓರ್ ಓರೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಡವ ದುಡಿಕೊಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಬಾಳೊ ಬಾಳೊ ನಂಗಡ ಎಣ್ಣೆಯಂಡ್ ಸುರುಮಾಡಿತ್ ಮಿಂಞಕ್ ಪಾಡುವ. ಮಾರಂಗಿಯ ಮಾತ್ರ ಡೋಲ್ ಬಡ್ಚಂಡ್ ಲೇಲಾಲೆ ಲೇಲಾಲೆ ಲೇಲೇಲೊ ಲೇಲೊ ಎಣ್ಣೆಯಂಡ್ ಪಾಟ್ ಸುರುಮಾಡಿತ್ ಪಾಡುವ. ಬಾಕಿ ಪಾಟೆಲ್ಲ ಕೊಡವಳೆನ್ನಕೆ.

ಮೂರ್ತ, ಮಂಗಲಾಡಿಪೋಪ, ಪೋಳಿಯ ಕೊಂಡಪೋಪ, ಬಾಳೆ ಬೇಂಗುವ, ದಂಪತಿ ಮೂರ್ತ, ಸಂಬಂಧಡಕುವೊ, ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲನಡಪೂ ಕೊಡವಡದೆ.

ಮೂಡಿನ ಕೂಟಿಯ ಬಂದಿತ್ ಮಿಂಞಾ ತಾಂಡ ಯಜಮಾನ ಕೊಡವಂಡಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಪ ಕಾಲ್‌ಪುಡಿಪ. ಯಜಮಾನಂಡವು ಕ್‌ಣ್ಣಮೂಡಿಕ್ ಪಣಕೆಟ್ಟುವ. ಕೂಳ್ ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಕಚ್ಚಿ ತಳಿಯತ್‌ಲ್ ಪಾಲ್‌ಕೂಳ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಆದಾನದು ಯಜಮಾನಂಡ ಬೇಲ್‌ಕ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಕಾರ ಮೂಂದ್ ಕುಪ್ಪ ಚಾಣ ಇಟ್ಟಿತ್ ಬಪ್ಪ. ಕಚ್ಚಿಲ್ ಪಾಲ್‌ಂಗೂಳುಂಡ ಮನೆರ ಋಣ ತ್ೕಕಂಡು ಎಣ್ಣುವದೇ ಇಯಂಗಡ ಬಾಳ್‌ರ ಗುರಿ.

ಕಾರೊಣ:

ಇಯಂಗಕ್ ಮನೆ ಮಠ ಸ್ವಂತಾಂದ್ ಇಲ್ಲತ ಪಿಂಞ ಮುಂದ್‌ಮನೆ, ಕೈಮಡ, ಐನ್‌ಮನೆ ಇಂತಾಂಡ ಪ್ರಶ್ನೇ ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಓರಾಂಡೆಕೊಮ್ಮ ಕಾರಣಂಗ್ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪದುಂಡ್. ಮೈತಾಡಿಲ್ ಓರ್ ಮನೆಲ್ ದಂಡ್ ಆಣಾಳ್ ಪಿಂಞ ದಂಡ್ ಪೊಣ್ಣಾಳ್‌ರ ಕಚ್ಚಿರ ವಿಗ್ರಹವುಂಡ್. ಅದೇ ಅಯಿಂಡ ಕಾರೋಣ ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ಪಂಡಂಜೇ ಕಾಪಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಿತ್. ಅದ್ ಅಜ್ಜ ಮುತ್ತಜ್ಜಂಡ ಕಾಲತ್‌ಂಜಿ ಬಂದದ್‌ಲೊ. ಕಾರೊಣಂಡ ಪೆದ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಬೊಳ್‌ಚ ಗೂಡ್‌ಲ್ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಎಕ್ಕೊಲು ಬೊಳ್‌ಚ ಕತ್ತ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಪೂಜುವ.

ಇವು ಇಕ್ಕಕ್ಕ ಅಪರೂಪಕ್ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯಡ ಕೂಡ ತಂದ್ ಬೆಂದು ಮಾಡುವ. ಇದ್‌ಂಡಪ್ಪರ ಇಯಂಗಕ್ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಡ ಯಜಮಾನಂಡೊಕ್ಕಡ ಇತಿಹಾಸ ಪೆತ್ೕ ಚಾಯಿಲ್ ಗೊತ್ತುಂಡ್.

ಇವು ಕೊಡವ ಆಣಾಳ್‌ನ ಬೊಳ್ಳಂದೂ, ಬಯತತಾನಯಿನ ಮೋಲಿಬೊಳ್ಳಂದೂ ಬಾಲೆಕಾರಳ ಕುಂಞಿ ಬೊಳ್ಳಂದೂ ಕಾಕುವ. ಪೊಣ್ಣಾಳ್‌ನ ಅಬ್ಬೆಂದೂ, ತೊಂಡಿಯಳ ಮೋಲಿಚ್ಚಿ ಅಬ್ಬೆಂದೂ ಮೂಡಿಯಳ ಕುಂಞಬ್ಬೆಂದೂ ಕಾಕುವ. ಕೊಡವ ಆಣಾಳ್‌ನ ಪೆದ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಕಾಕುವ. ಪೊಣ್ಣಾಳ್‌ಕ್ 'ಪಜ್ಜೆ' ಎಣ್ಣುವ. ಇಯಂಗಡ ಪೈಕಿ ಬಲ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗಳಾಡ್ ಚಾಕ್ರಿಕಾರಳಾಡ್ ಕಾಂಬದ್ ಕಷ್ಟ. ಇವು ತಂಗಡ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಪಂಗಡತ್‌ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾಯಿತ್‌ಮೊಟ್ಟ್‌ಟ್ಟಿತಿಲ್ಲೆ. ಪಂಡ್ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಇಂಜಕಲೂ ಇಕ್ಕ ಅದೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲೆ.

ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದಂಗ:

ಬಾಳೊಪಾಟ್, ತಾಲಿಪಾಟ್, ಚೋಯಿಪಾಟ್ ಇಂತಾನೆಲ್ಲ ಪಡ್‌ಚಿತ್ ತೇಂಜವು. ಕೊಡಗ್‌ರ ಜಾನಪದ ಕಥೆಯಳೆಲ್ಲ ಇಯಂಗಳೆನ್ನಕೆ ಅರ್‌ಂಜಂಡ್

ರಸಕೂಟಿತ್ ಎಣ್ಣುವಯಿನ ಕಾಂಬದೇ ಅಪರೂಪ. ಚೆರಿಯ ಮಕ್ಕಡ ಶಿಶುಗೀತೆ, ಈಡ್‌ಕೋಲ್‌ರ ತರಾವರಿ ನಾಡೆ ಕಾಕುವದ್, ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟುವೊ ವಿಧಾನ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸಾವುರ ಕೊಡಿಲುಂಡ್, ಮುಂಡೆರೋಲಿ (ಕೇದಗೆ) ಪಲಂಬು, ವಾಟೆ ಪುಂಡತ್‌ಲೆಲ್ಲ ತರಾವರಿ ಗೃಹ ಬಳಕೆ ವಸ್ತು ತಯಾರ್ ಮಾಡುವಾಲ್ ನಿಸ್ಸೀಮಂಗ. ಎಲ್ಲಾ ತರತ್‌ರ ಜಾನಪದ ಆಟ್‌ಲ್ ಗಟ್ಟಿಗಂಗ. ನಾಟಿ ತೆಂವತ್‌ಲ್ ನಾಟಿ ಓಡ್‌ಚ್‌ರುವೊ ಪಾಟ್, ಒಯ್ಯ ಪಾಟ್‌ಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂಗ. ಅದೇ ತರ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್‌ಕಾರಳೂ ಉಂಡ್. ಪಾಪತ ಜನ "ನಂಗಳ ಮಾರಂಗಿಯಾಂದ್ ಕಾಕತಿ. ಆ ಪೆದ ಬಳಸಿತ್ ಎಳ್‌ದತಿ"ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಅದ್‌ಂಗೆನ್ನ ಕಾರಣಾಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪ್‌ಲೆ.

ಈ ಮುಗ್ಧ ಜನಳ ಮಿಂಞಕ್ ಕೊಂಡಬರಂಡಿಕ್ ಸರಕಾರತ್‌ರ ವಿಶೇಷ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ರ ಯೋಜನೆ ಅಗತ್ಯ ಬೋಂಡು. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಇವು ಶತಮಾನ ಕಯಿಂಜಕಲೂ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲ್ ಇರಂಡಿಯಾಕು.

ಮೈತಾಡಿಲ್ ಬೇರೆರ ವಕ್ಕತ್‌ರ ಜಮ್ಮ ತ್ ಕುಡಿಕಾರಕ್ ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿಯವಕೂ ಒತ್ತ್‌ಕಾಯಿತೊ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಪಟ್ಟೆ ತಿರ್‌ಚಿಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಪಂಡ್ ಪಾಲೇರಿ ರಾಜಂಡ ಕಾರ್ಯಕಾರ ಬೇರೆರ ಪೂಣಚ್ಚ. ಅವಂಡ ಕುದುರೆಗಾರ ಚಿಟ್ಟಿ ಎಣ್ಣುವ ಜಮ್ಮತಾಳ್. ಪಿರಾಂದ ರಾಜ ಪಿತಲಾಟ ಕೇಟಂಡ್ ಬೇರೆರ ಪೂಣಚ್ಚನೊ ಕುದರೆಗಾರ ಚಿಟ್ಟಿನೊ ಆನೆರ ಕಾಲಕ್‌ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಅರಮನೆರ ಮೂಂದ್ ಸುತ್ತು ಈಪ. ಅದ್‌ಲೂ ಚಾವತಿಪ್ಪಕ ಉಟ್ಟಿ ಮಂಡೆಕ್ ಪೊಜ್ಜತ್. "ಚಿಟ್ಟೀ"ಂದ್ ಕಾಕಿಯುಂಡ್ ಪ್ರಾಣಬುಡುವ. ಪೂಣಚ್ಚಂಡ ಪಿಂಞ ಚಿಟ್ಟಿರ ಆತ್ಮತ್‌ರ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಚಾಮುಂಡಿ ಪಿಂಞ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಮೈತಾಡಿಕ್ ಮಾಯತ್‌ಲ್ ಬಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಣೆ ಕಲಿಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪನೂ ಪತ್ತ್‌ಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯಳೂ ಕೂಡಿಯಂಡತ್. ಬೇರೆರ ಬೋಮಕ್ಕ ತಾಯಿ ಚೀಂಗೆ ನೆಡಿ ನೀಕಿತ್ ಕೈಮಡತ್‌ಲೇ ನೆಲೆ ಕೊಡ್‌ಪ. ಬೇರೆರ ಕೈ ಮಡತ್‌ಲ್ ಜಮ್ಮತಾಳ್ ಚಿಟ್ಟಿಕೂ ನೆಲೆಕೊಡ್‌ತದ್ ಇಂದೂ ಕಾಂಗಲು. ಪತ್ತಾಲೋದಿ, ಬಾರಣೆ ಪಿಂಞ ತೆರೆನಡಪಕ ಬೇರೆರ ತಿರೋಳಕಾರಂಡ ಬರಿಲೇ ಮಾರಂಗಿಯಳೂ ವರಂದಿತ್ ತುಳ್ಳುವ ಅನುವಾದ ಕೊಡ್‌ಪ. ಇಕ್ಕತ ತಿರೊಳಕಾರಂಡ ಪೆದ ಮೋಟು ಕುಪ್ಯಚೇಲೆಲೇ ತಿರೊಳವರಂದಿತ್ ಬಪ್ಪ.

ಮಾರಂಗಿಯಡ ಮಂಗಲತ್‌ಲ್ ಅವ್ವ ಮಾಲೆ ಇಡುವ

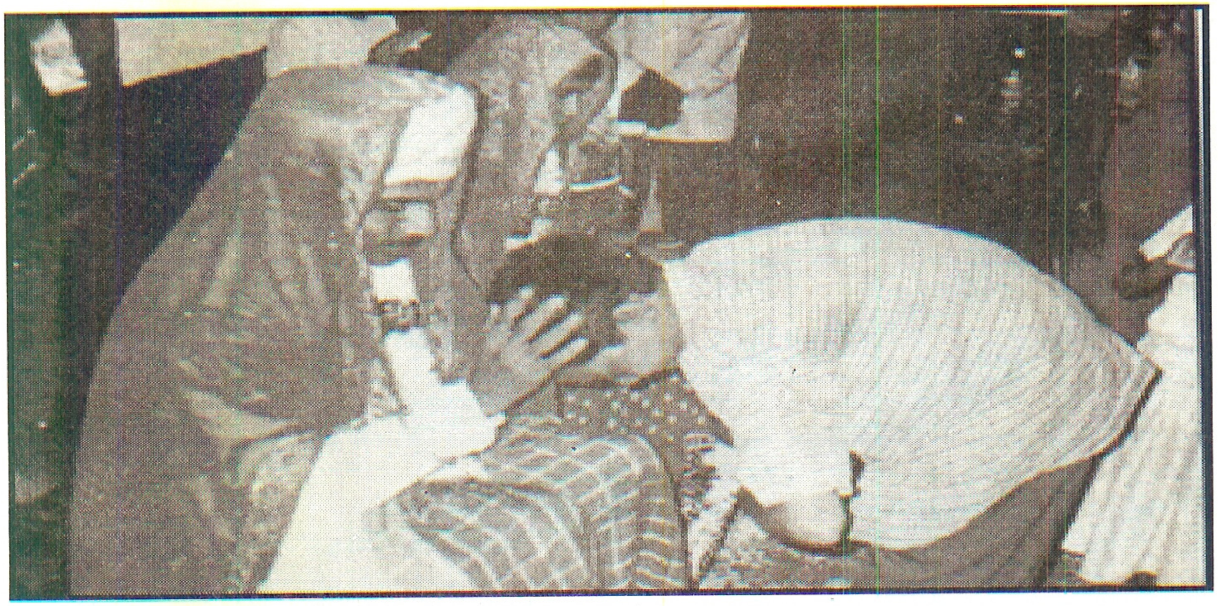

ಮಾರಂಗಿಯಡ ದಂಪತಿಮೂರ್ತಿ

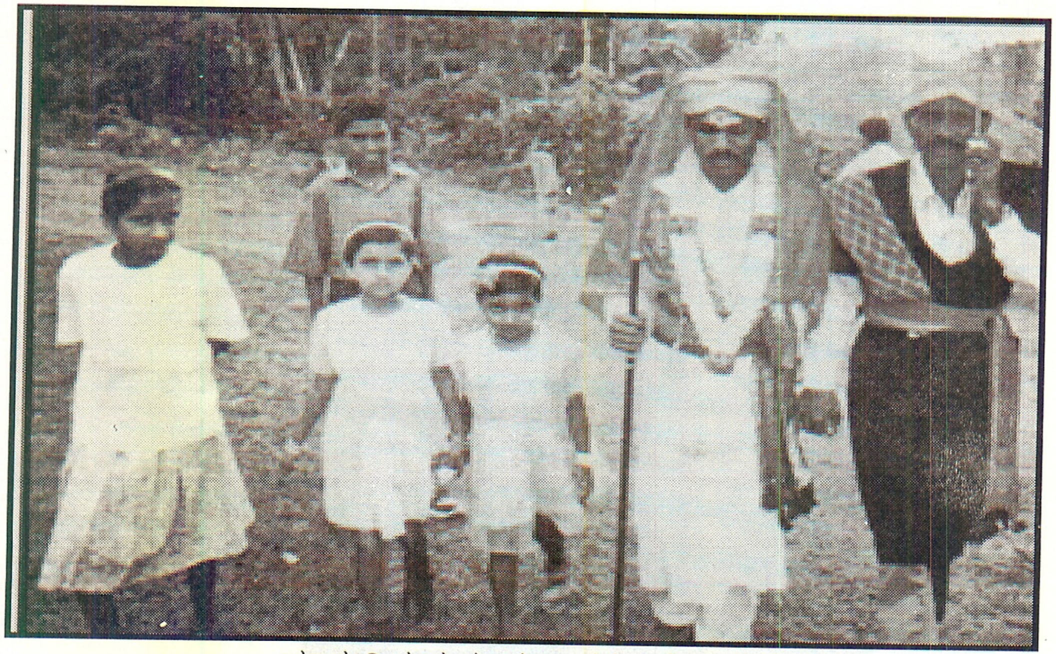

ಮಾರಂಗಿಯಡ ಮಂಗಲಕಾರನೂ ಬೋಜಕಾರನೂ

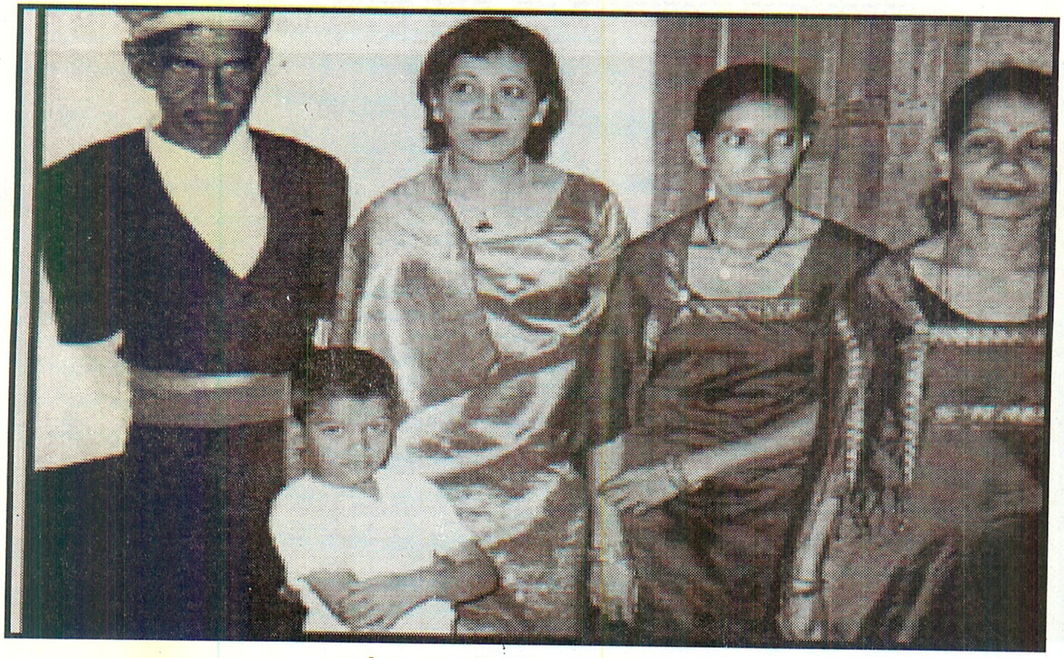

ಮೈತಾಡಿ ಮುದ್ದು ಪಿಂಞ ಸಂಸಾರ

ಮೇದ

ಕೊಡಗ್‌ಲುಳ್ಳ ತರಾವರಿ ಕೊಡವ ಉಪಜನಾಂಗತ್‌ರ ಕೂಟ್‌ಲ್, ಕೊಡವತಕ್ಕ್‌ಕಾರಳಾನ ಮೇದ ಜನಾಂಗವೂ ಒಂದ್. ತ್‌ೕರಾ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲಿಂಜೇ ಇವು ಕೊಡವಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ, ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ ಒರ್ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಭಾಗ ಆಯಿತೇ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಪದ್ಧತಿಲ್ ನೀರ್-ಮೀನ್‌ರ ಚಾಚೆ ಇತ್ತ್‌ಂಗಡದ್. ಮೇಧಡ ಚೋದಾನ ಕೊಟ್ಟ್‌ಲ್ಲತೆ ಕೊಡವಡ ಆಟಿಲ್ಲೆ; ಮೇಧಡ ಮೊರ-ವನಲಿ ಇಲ್ಲತ ಕೊಡವಡ ಮನೆ ಇಲ್ಲೆ. ಚೆನ್ನಮಟ್ಟ್‌ಗೆ ಏರ ಗರೀಭ ಸ್ಥಿತಿಲೇ ಉಳ್ಳ ಇಯಿಂಗಳ ಸರಕಾರ ST (ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್) ಪಂಗಡಕ್ ಕೂಟಿತ್. ಇಯಿಂಗಡ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್. ನಡ್‌ಪುಡ್‌ಪು, ಆಯಿಮೆ-ಕೊಯಿಮೆ ಮನಾರ ಕೊಡವಡದೇ. ಇಯಿಂಗಡ ಪದ್ಧತಿ-ವಿಶೇಷತೆನ ಈ ಕ್‌ದಲ್ ಆಂಜಿಕೂಟಿತುಂಡ್.

ಮೂಲ:

ಸರಕಾರತ್‌ರ ಗಜೆಟೆಯರ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳದ್:-"ಕೊಡಗಿನ ಮೇದರು (ಮ್ಯಾದ) ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾಗಮಂಡಲ, ನಾಪೋಕ್ಲು ಕಾಟಕೇರಿ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 500 ಜನರಿರಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ. ಎರಡನೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಆಯೋಗದವರು 1984ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣದ ಅನುಸಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ 616 ಇವರು ತಾವು ಮೂಲತ ಕೊಡಗಿನವರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡವರನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕುಲ ಅಥವಾ ಗೋತ್ರಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹವೂ ಕೂಡ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆಯೇ. ಇವರು ಬೊಂಬಿನಿಂದ ಕುಕ್ಕೆ, ಮೊರ, ಗೊರಗ, ಪುಕ್ಕರಿ, ತೊಟ್ಟಿಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಜಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಕೆಲವರು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿಯೂ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತವರನ್ನು ಸುಡುವುದೂ

ಉಂಟು. ಹೂಳುವುದೂ ಉಂಟು. ಇವರ ಕುಲ ದೇವರು ಚಾಮುಂಡಮ್ಮ. ಹೆಂಗಸರು ಕೊಡವರಂತೆಯೇ ಸೀರೆ ಉಡುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಮಂದಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೇದರು ಕೊಡವರ ಹಬ್ಬಗಳಿಗೆ ಬುಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಹೆಣೆದುಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯುವುದು. ತಮಟೆ ಬಾರಿಸುವುದೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ".

ಪಳಿಯಯಿಂಡ ಕೆಟ್ಪ್‌ಕತೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜಂಗಡ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಪೊರ್‌ತಂಡ್ ಬಂದವು ಗೊಲ್ಲ ಜನಾಂಗ. ಯುದ್ಧತ್‌ರ ಹತಿಯಾರ್ ಪೊರ್‌ತಂಡ್ ಬಂದವು ಹೆಗ್ಗಡೆಯ. ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಯುಳ ಬೊತ್ತ್‌ಚಿರುವಕ್ ಪರೆ (ಡೋಲ್) ಪೊಳ್ಚಂಡ್ ಬಂದವು ಮೇದ ಎಣ್ಣುವ ಪಳಮೆ ಉಂಡ್. ಇದ್ ಎಚ್ಚಕ್ ನೇರ್ ಎಣ್ಣುವಕ್ ಕಯ್ಯುಲೆ.

ಮೇದ ಪೊಯ್ಯುವ ಡೋಲ್‌ಕ್ 'ಪರೆ' ಎಣ್ಣುವ. ಬೋರೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ತರ ಪರೆ ಪೊಯ್ಯುವ. ಪುತ್ತರಿಕ್ ಕದ್ ಪರೆ, ಕೋಲಾಟಕ್ ಕೋಲ್ ಪರೆ, ಪರಿಯಕಳಿಕ್ ಪಡೆ ಪರೆ ಇನ್ನನೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣುವ.

ಐನ್‌ಮನೆ ಉಂಡ್; ಕೈಮಡ ಇಲ್ಲೆ:

ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ್ ಐನ್‌ಮನೆಕ್ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ಉಂಡ್. ಒಕ್ಕತ್‌ರ ತಾಯಿಬೇರ್ ಈ ಐನ್‌ಮನೇಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ನಕಲೂ ತಪ್ಪಾಗ. ಕೊಡವಡನೆಕೆ ಮೇದಕೂ ತಂಗಡದೇ ಆನ ಐನ್‌ಮನೆ ಉಂಡ್-ಪದೋರ್ ನಮ್ಮೆ-ನಾಳ್, ನಲ್ಲ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಕಲೂ ಮೇದಲೆಲ್ಲಾ ತಂಗಡ ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ಒತ್ತ್ ಕೂಡಿತ್ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಪಾಚಪಣೆ ನಡ್‌ತುವದುಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಿಂಗಕ್ ಕೊಡವಡನೆಕೆ ಕೈಮಡ ಇಲ್ಲೆ.

ಜಮ್ಮ ಜಾಗೀರಿ ಉಂಡ್; ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪದುಂಡ್: ಮೇಧಂಗ ಕಾಪಳಡನೆಕೆ ಒರೇ ಊರ್‌ಲ್ ನೆಲೆ ನಿಂದವು ಅಲ್ಲ. ಮರ್ಚಿ, ಕೊಡಗ್‌ರ ತರಾವರಿ ನಾಡ್‌ಲ್ ಅವು ನೆಲೆ ನಿಂದಿತುಂಡ್. ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಇವು ಅಂದಾಜ್ 500-600 ರಚ್ಚಕ್ ಜನ ಇಕ್ಕೊಂದಾಪ. ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ, ಭಾಗಮಂಡಲ, ಕಾರುಗುಂದ, ಚೇರಂಗಾಲ, ಚೇರಂಬಾಣೆ, ಹೆರವನಾಡ್, ಯವಕಪಾಡಿ, ಕೋಕೇರಿ, ಕ್‌ರ್‌ಂದಾಡ್, ಕರಡ, ಕೋಪಟ್ಟಿ, ಪಾಲಂಗಾಲ, ಪೊದ್ದಮಾನಿ, ತೋರ ಇನ್ನನೆ ಬೋರೆ-ಬೋರೆ ಊರ್‌ಲ್ ಇವು ವಾಸ ಉಂಡ್.

ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕೂ ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ, ಚೆನ್ನ್‌ಂಗ್ ಜನಕಂತೂ ಪಂಡ್ ರಾಜಂಗ ಕೊಡ್‌ತ ಜಮ್ಮ-ಜಾಗೀರಿ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೆಲವು ಜನಕಂತೂ

ಪದೋರ್ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲತದೂ ಉಂಡ್. ಹೆರವನಾಡ್‌ರನ್ನತ ಊರ್‌ಲ್ ವಾಸುವುಳ್ಳ ಮೇಧಕ್ ಪದೇ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಯಾಡ್, ಜಮ್ಮ-ಜಾಗೀರಿಯಾಡ್ ಇಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣುವಾನ ನಂಗ ಮರ್‌ಪಕಾಗ.

ಕೊಡವಡ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಎನ್ನನೆ ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪದುಂಡೋ, ಅನ್ನನೇ ಮೇಧಳೂ ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಕಾಲೋದಿ ತೋಲೆಯಾರ್ ಪತ್ತಾಂಗ್ ಇವು ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬೆಚ್ಚವ.

ಕೊಡವಡ ಕೂಡೆ ಇಯಿಂಗಡ ಸಮ್ಮಂದ:ತ್‌ೇರಾ ಇಕ್ಕಾಕಣೆಕೂ ಇವು ಕೊಡವಡ ಸಮ್ಮೆ-ನಾಳ್‌ಕೂ, ಚಾವುಕೂ-ಮಾದಕೂ ಕೊಟ್ಟುವಕ್ ಪೋಪ ಇಂಜತ್. ಇದ್‌ಂಡರ್ಥ ಇಕ್ಕ ಪೋಪುಲೇಂದಲ್ಲ. ಸುಮಾರೆಲ್ಲಾ ಊರ್‌ಲ್ ಇಕ್ಕಲೂ-ಪೋಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಚೆನ್ನ್‌ಂಗ್ ಊರ್‌ಲ್ ಇಕ್ಕ ಪೋಯಂಡ್ ಇಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮೇಧಂಗ ಕೊಟ್ಟುವಕ್ ಪೋಪುಲೆಯೋ, ಇಕ್ಕ ಅನ್ನತಲ್ಲಿ ಕೊಡವ ಕೊಟ್ಟುಕ್ ಪೊಲೆಯಳ ಕೂಟಿಯವದುಂಡ್. (ಉದಾ:-ಯವಕಪಾಡಿ)

ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್ ಇಡೀ ಭಾರತತ್‌ಲೆಲ್ಲಾ ಚೊಕ್ಕಿ ತೋಳೆ ಮರ್‌ಂಜಿತ್ ಇಂಜ 'ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ' ಕೊಡಗ್‌ನೋ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಇಂಬ್‌ಲೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಇಂಜತ್. ಇಯಿಂಗಳ ಒರ್ ತರತ್‌ಲ್ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಡನ್ನೆಕೇ ಕಾಂಬ ಇಂಜತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ನಕಲೂ ಸೆರಿಯೇ ("ಮೇಧರು, ಹೊಲೆಯರು, ಮರ್ತರು ಮತ್ತು ಆ ತರಗತಿಯ ಜಾತಿಯವರು ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು (ಪಟ್ಟೋಳೆ ಪಳಮೆ ಪು.389). ಪುತ್ತರಿ ಮಂದ್‌ಕೆಲ್ಲ ಮೇದಳೂ ಪೋಪಂಜಕಲೂ ಆಯಿಂಗಕ್ ಮಂದ್‌ಲ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಾಗ! ಕೊಡವಡ ಕೂಡೆ ಆಡಿಂಗೂಡ-ಕೂಡಿಂಗೂಡ! ಇಕ್ಕ ಕಾಲ ಬದ್‌ಲಾಯಿತ್. ಕೊಡವಡ ಮನೆರೊಳ್‌ಕೆಲ್ಲಾ ಇವು ಪೋಪದುಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೆಲವು ಐನ್‌ಮನೆಕ್ ಕೊಡವ ಇಕ್ಕಲೂ ಇಯಿಂಗಳ ಕೂಟಿಯವುಲೆ.

ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟುವಕ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪುಲೆ:

ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ ಪೋಲೆ ಪುಟ್ಟ್‌ನದ್ ಆಂಗುಂಞಿ ಆಚೇಂಗಿ ನೀಲಕೊಡಿಕ್ ನೇರೆ ಒತ್ತೆ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಮೋಧಂಗ ಬೊಡಿಯೂ ಬೆಪ್ಪುಲೆ; ತಳಿಯಮಣಿನೋ ಬಡಿಪುಲೆ. ಕೊಡವಡ ಕೂಡೆ ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ಅಯಿಂಗಡ ಪ್ರಭಾವತ್‌ನಗೊಂಡ್ ತಳಿಯಮಣಿ ಪೊಜ್ಜತೇಂಗಿ ಪೊಜ್ಜತ್ ಆಚ್ಚಿಕೇ. ಅದ್‌ಂಗ್ ಪರ ಮಹತ್ವ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪದಂತೂ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲೆಂಡೆಣ್ಣುವಚ್ಚಕ್ ಮಟ್ಟಿಕೆ ಕಮ್ಮಿ. ಇಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ತೋಕ್ ಇಲ್ಲತದೇ ಇದ್‌ಂಗ್ ಮುಖ್ಯ ಮೊಳಿ.

ಮೇದಡ ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ:

ಮಂಗಲ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಮನೆಲ್ ನಡ್‌ಪ. ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಮೇಧಡ ಮಂಗಲ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಮನೆಲೇ ನಡ್‌ಪ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಓರೊಬ್ಬ ತಂಗಡ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಯಿತ್ ದಂಪತಿ ಮುಹೂರ್ತತ್‌ರ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪವು ಇಂಜಕಲೂ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಮನೆಲ್ ಆಪದೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಇಯಿಂಗಡಾತ್ ಪೊಲೆಕಂಡ ಮಂಗಲ ಇಲ್ಲೆ.

ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ, ತೊಡಂಗ್ ಎಲ್ಲಾ ಬೋಂಡು:

ಮೇಧಡ ಮಂಗಲತ್ ವಸ್ತ್ರ ಉಡ್‌ಪು, ಪೊರ್‌ಪಾಡೆಲ್ಲಾ ಕೊಡವಡದೇ. ಆನಗೊಂಡ್ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ, ತೊಡಂಗ್, ಗೆಜ್ಜೆತಂಡ್, ಕಟ್ಟಿ ಬಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಬೋಂಡು. ಪೊಂಗ 'ಕೊಡವತಿ ಪೊಡಿಯ' ಇಟ್ಟಿತಣೆಂಜಕ, ಆಣಾಳ ಕುಪ್ಯ ಇಟ್ಟಿತ್ ಎಲ್‌ಂಗುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಿಂಗಡಾತ್ ಸ್ವಂತ ಕುಪ್ಯ ಉಳ್ಳವು ಕಮ್ಮಿ. ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ ಇಂಜಕ ಮಂಡೆತುಣಿ ಎಲ್ಲೆ. ಮಂಡೆತುಣಿ ಇಂಜಕ ಪೀಚೆಕತ್ತಿ ಇಲ್ಲೆ. ಇನ್ನನೆ ಒಂದಿಂಜಕ ಒಂದಿಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಅಂದಕಲೂ, ಅತ್ಯಾರ್ ಇಲ್ಲೇಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಪದ್ಧತಿನ ಬುಟ್ಟ್‌ರುಲೆ. ಅಪ್ಪುರಿಪ್ಪುರ ಸಾಲ ಕೇಟಂಡ್ ಬಂದಿತಾಚೇಂಗಿ ಪದ್ಧತಿ ನಡ್‌ತುವ.

ಅನ್ನನೇ ಇಯಿಂಗಡ ಮಂಗಲಕೂ ಬೋಜಕಾರ-ಬೋಜಕರ್ತಿ ಪಿಂಞ ಅರುವ ಇಂಜಿತೇ ಇರೊಂಡು.

ಬಾಳೆ ಕೆತ್ತುವದುಂಡ್; ಬಾಳೆ ಮರ್ಯಾದಿಯೂ ಉಂಡ್:

ಕೊಡವ ಮಂಗಲ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಬಾಳೆಕ್ ಬಲ್ಲಾದೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಉಂಡ್. ಅನ್ನನೇ ಮೇಧಳೂ ತಂಗಡ ಮಂಗಲತ್ ಬಾಳೆಕೆತ್ತುವ. ಮೂರ್ತತ್‌ರಂದ್ ಪೊಲಾಕ ಕ್‌ಣ್ಣ ಕುಳ್‌ಚಿತ್ ಬಂದ ಪಿಂಞ ಬಾಳೆಕೆತ್ತುವ. ಅನ್ನನೇ ಮಂಗಲ ಪೋಪಕಲೂ ಬಾಳೆಕೆತ್ತುವ.

ಬಾಳೆ ಮರ್ಯಾದಿಯೂ ಪದ್ಧತಿಉಂಡ್. ಒಬ್ಬಂಗ್ ಮೂಂದ್ ಬಾಳೆರ ಕಣಕ್‌ಲ್ ಬಾಳೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಇಪ್ಪ. ಸಾಧಾರಣ ಅಂಜಿ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಒಯಿಂಬದ್ ಬಾಳೆ ವಾಡಿಕೆ. ಏರ ಬಲ್ಯ ಸಂಸಾರ ಆಚೇಂಗಿ 15 ಬಾಳೆ ಕೆತ್ತುವದೂ ಉಂಡ್. 15 ಕಿಂಜಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬಾಳೆಕೆತ್ತುವದ್ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಇಲ್ಲೆ.

ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟುಂಡ್;ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಪೋಪದುಂಡ್:

ಮೇಧಂಗ ದುಡಿಕೊಟ್ಟುಪಾತ್ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲಿಂಜೇ ಕೇಳಿಪೋನವು. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಅಯಿಂಗಡ ಮಂಗಲತೂ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್ ಇಂಜಿತೇ ಇಪ್ಪ. ಊರ್-ಕೂಡುವಂದ್ ಬೈಟ್, ಮಾಲೆ ಇಡುವಕಾಪಕ, ಕ್ಣ್ಣಾ ಮೂರ್ತಕ್ ಅಳ್‌ಪಕ ಪಿಂಞ ಬೈಟ್ ಮೂಡಿನ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಬಂದ ಪಿಂಞವೂ ಕೊಟ್ಟ್‌ಪಾಟ್ ಇಪ್ಪ.

ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಪೋಪದೂ ಮೇಧ ಮಂಗಲತ್‌ರ ಒರ್ ಭಾಗ. ಮಾಂವೊಂಗ, ಬಾವೊ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಅಣ್ಣಂಗ ಪೋಪ ಒಟ್ರಾಸಿ ಮೂಂದಾಳ್ ಇರಂಡಿಯದ್ ಅವಶ್ಯ.

ಪಲಿಯಪಣ ಉಂಡ್:

ಮೇಧಡ ಮಂಗಲತೂ ಪಲಿಯಪಣ ಉಂಡ್. ಇದ್‌ನ ಅರುವ ಕೆಟ್ಟುವ. ಅನ್ನನೇ ಚೀಲಪಣ ಕೆಟ್ಟುವದೂ ಇಪ್ಪ. ಮೂರ್ತಕ್ ಅಳ್‌ಪಕಾಪಕ ಅವ್ವಂಗ ಕ್ಣ್ಣಾ ಪಿಂಞ ಮೂಡಿಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ. ಮೂಡಿರ ಮನೆಲ್ ಇದ್‌ನ ಕ್ಣ್ಣಾ ಮೂಡಿಕ್ ಕೆಟ್ಟುವ.

ಅನ್ನನೇ ಮಂಗಲತ್‌ರಂದ್ ಕ್ಣ್ಣಾ ಮೂಡಿನ ಕೈಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಒಪ್ಪುವ. ಕ್ಣ್ಣಾಂಡ ಮನೆಲ್ ನೀರ್‌ಚಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಇಪ್ಪ.

ಬಾಮನೆಲ್ ಪಾಡಿತ್ ಪೆದ ಇಡುವ:

ಮೂಡಿರ ತಾಮನೆಲ್ ಅಪ್ಪವ್ವಂಗ ಅವಕ್ ಏದೇ ಕೊದಿಪೆದ ಬೆಚ್ಚಿತಿಕ್ಕು. ಆಚೇಂಗಿ ತಂಗಕ್ ಕೊದಿಯಾಪೋರ್ ಬೋರೆ ಪೆದತ್‌ನ ಬಾಮನೆಕಾರಳೂ ಬೆಪ್ಪದ್ ವಾಡಿಕೆಉಂಡ್. 'ಅವ್ವ'ಂದ್ ಅಖೀರಿಯಾಪ ಪೆದತ್‌ನೇ ಇಡುವದ್ ಪದ್ಧತಿ. ಬಾಮನೆಲ್ ಪೆರಿಯವು, ಅಲ್ಲೇಂಗಿನಲ್ಲೋಣೆ ಬೋಂಡಿಯಾನವು ದಾರೇಂಗಿ ಚತ್ತ್ ಪೋಯಿತ್ ಇಂಜಕ ಅಯಿಂಗಡ ಗೇನಕ್ಕಾಯಿತ್ ಅಯಿಂಗಡ ಪೆದತ್‌ನೇ ಮಯಿಮಕ್ ಇಡುವದುಂಡ್

ಉದಾಹರಣೆಕ್,

ತಾಮನೆ ಪೆದ	**ಬಾಮನೆ ಪೆದ**
ಜಾನಕಿ	ನೀಲವ್ವ, ಮಾಚವ್ವ...
ಗೀತ	ಅಕ್ಕವ್ವ, ಪೊನ್ನವ್ವ...ಇನ್ನನೆ

ಮನೆ ಮುಟ್ಟುವದುಂಡ್; ಪೋಳಿಯವೂ ಉಂಡ್:

ಮೇಧಡಾತೂ ಮಂಗಲ ಕಯಿಂಜ ಪಿಂಞ ಮನೆ ಮುಟ್ಟುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಮಂಗಲ ಕಯಿಂಜಾಂಡ ಪಿತ್ಯಾಂದೇ ಮೂಡಿರ ಮನೆಕ್ ಬಂದಿತ್ ಈ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಆ "ಪಿತ್ಯಾಂದ್" 'ನಲ್ಲದಿನ' ಆಯಿತುಂಡೇಂಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಪ್ಪೊ. ಚೊವ್ವಾಚೆ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೊಳ್ಯಾಚೆ ಆಯಿತ್ ಇಂಜಕ ಬಪ್ಪಲೆ.

ಅನ್ನನೇ ಪೋಳಿಯ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪದೂ ಉಂಡ್. (ವಾಟೆನ ನೆಜ್ಜಿತ್ ಈ ಪೋಳಿಯತ್‌ನ ರಚನೆ ಮಾಡುವವೇ ಮೇಧಂಗ!) ಆದ್ಯಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಮಾಯಿ... ಇನ್ನತವು ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪ. ಅಕ್ಕಿ, ಬಾಳೆ, ತೆಂಗೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಕ್‌ಂಡಿಪಾಲ್, ಕೊಡಿಯಲೆಡಿಕೆ... ಇನ್ನತಾನೆಲ್ಲಾ ಪೋಳಿಯತ್ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಇಪ್ಪ. ಮೂಡಿರ ಮನೆಕಾರಳೂ ಪೋಳಿಯತ್‌ನ ಬಣ್ಣೆ ಅಯಚಿರುಲೆ ನಲ್ಲೋಣೆ ಪುಟ್ಟ್ ಬರ್‌ತಿತ್ ಪುಡ್‌ಂಜನೆ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಬಯ್ಯಕ್ ಅಯೆಚಿಕೊಡ್‌ಪ. ಅನ್ನನೇ ಕಳ್ಳ್‌ಂಗರಿಯಾಯಿತ್ ಪೋಪದೂ ನಡಪ್‌ಲುಂಡ್.

ಪೊಟ್ಟಿ ದುಂಬ್‌ಚಿಡುವ:

ಬವುಸ್‌ರ ಬಾಮನೆಲ್ ಮೂಡಿತ್ ಬೋಂಡಿಯಾನ ತರಾವರಿ ಸಾಮಾನ್-ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆ, ಮಾಲ್-ಮಟತ್‌ನೆಲ್ಲಾ ಇಟ್ಟಿತ್ ಪೊಟ್ಟಿದುಂಬ್‌ಚಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಮೇಧಡಾತೂ ಉಂಡ್. ಅನ್ನನೇ ಬಾಮನೆಲ್ ಪೊಟ್ಟಿ ನೋಟುವದೂ ಪದ್ಧತಿಲುಂಡ್. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿತ್ ಬೋಜಕರ್ತಿಯ ಪೊಟ್ಟಿ ನೋಟುವ. ಅಕ್ಕ ಅರುವನೂ ಕೂಡೆ ಇರೊಂಡು.

ಮಂಗಲಕರ್ತಿಕ್ ಪತ್ತಾಕ್ ಕೆಟ್ಟುವದೂ ಮೇಧ ಪದ್ಧತಿರ ಓರ್ ಭಾಗವೇ ಆಯಿತುಂಡ್. ಊರ್ ಕೂಡುವಂದ್ ಬೈಟ್ ಮೂಡಿರವ್ವೊ ಇದ್‌ನ ಕೆಟ್ಟುವ.

ಸಮ್ಮಂದ ಅಡ್‌ಕುವದುಂಡ್:

ಸಮ್ಮಂದ ಅಡ್‌ಕುವಂವೊ ಅರುವ. ಅರುವಂಗ್ ಗೊತ್ತ್‌ಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಬೋರೆ ದಾರೇಂಗಿ ಗೊತ್ತುಳ್ಳವು ಅದ್‌ನ ಮಾಡುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಅರುವ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಜಿತೇ ಇರೊಂಡು. ಅನ್ನನೇ ಬೆಂದ್‌ಕಳ ಕಾಕ್‌ಚಿಡುವದೂ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್.

ತವ್ವಡೆ ಪೆರಿಗೆ ತಾಮನೆಲೇ; ತೇರಣ ಬೆಪ್ಪಲೆ:

ಏದೇ ಜನಾಂಗತ್ ಆಚೇಂಗಿಯೂ ತವ್ವಡೆ ಪೆರಿಗೆಕ್ ಬಲ್ಲಾದ್ ವಿಶೇಷತೆ

ಇಪ್ಪ. ಮೇಧಂಗಕೂ ಈ ತವ್ವಡೆ ಪೆರಿಗೆ ತಾಮನೆಲ್ ಕಪ್ಪಾಯ. ಬಾಕಿ ಪೆರಿಗೆನ ಬಾಮನೆಲೋ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಲೋ-ಎಲ್ಲಿ ಬೋಂಡಿಕೇಂಗಿ ಮೂಡಿಯವಲು. ಕುಂಞಿನ ಪೆತ್ತ ಮನೆಲ್, ಅಂಗುಂಞಿಸಿಕಾಚೇಂಗಿ ಏಳ್‌ದಿನ, ಪೊಂಗುಂಞಿಕ್ ಆಚೇಂಗಿ 12 ದಿನ 'ಸೂತಕ' ಇಪ್ಪ. ಈ ಅವಧಿಲ್ ಮಂದ್‌ಕಾಡ್, ಅಂಬಲಕಾಡ್ ಪೋಪನೆಕಿಲ್ಲೆ.

ಪೆತ್ತವಡ ಪದೀಚತ್‌ನ ಮನಾರ ಉತ್ತಿರುವ. ಪನ್ನೆರಂಡನೇ ದಿನ ಕಯಿಂಜ ಪಿಂಞ ವಾಲೆ-ಮಾಲೆರನ್ನತಾನ ಇಟ್ಟವಲು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿತ್ 60 ದಿನತ್ 'ನೀರೆಡ್‌ಪ'. ಓರಮ್ಮತೆ ಅದ್‌ಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆಯೂ ಆಪದುಂಡ್. ಇಂದ್ ತರಾವರಿ ಜನಾಂಗಕಾರಕೆಲ್ಲಾ ಮಂಗಲ ಬಾತ್‌ಂದೆಣ್ಣಕ ಅತ್ತಂಗಡ ಕೈಲ್ ಮನಾರ ತೇರಣತ್‌ರ ಚಿಂಗಾರ ತೆಳಿಚಂಡಿಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಮೇಧಂಗ ಮಾತ್ರ ಮಂಗಲತ್ ತೇರಣ ಬೆಪ್ಪುಲೆ.

ಮಂಗಲಾನ ಕಾಲ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಪ:

ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಪೋಪಯಿಂಗಡ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿತ್ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ, ಪದ್ಧತಿ ಪೋಲೆ ಮೇಧ ದಂಪತಿಯ-ಮಂಗಲಾನ ಕಾಲ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಪ. ಅಲ್ಲಿ ತಾಳೋಲೆ, ಕರ್ತ ಬಳೆ, ಕನ್ನಡಿ ಇನ್ನತಾನೆಲ್ಲಾ ಕಾವೇರಿ ನೀರ್‌ಲ್ ಬುಡುಪದುಂಡ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ, ವಡಿಯ-ಪೊಣ್ಣ್ ದಂಡಾಳೂ ಸಂಗಮಕ್ ಮಂಜೆ ಕುಳ್‌ಚಿತ್ ಬರೊಂಡು. ಇಕ್ಕತ ಬಾಲೆಕಾರಂಗ ಇದ್‌ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವದ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿತ್ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ, ನಂಗಳಪಂಡ್ ಇನ್ನನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್‌ಂದ್ ಪೆರಿಯವು ನೆನತಿಯವ.

ಕೂಡೋಳಿ ಮಂಗಲ ಇಂಜತ್:

ಕೂಡಾವಳಿ ಮಂಗಲತ್ ತರಾವರಿ ತರ ಉಂಡ್. ಅದ್ಯಾಯಿತ್, ಚತ್ತ್‌ಪೋನ ವಡಿಯಂಡ ಮನೆಲೇ-ಚತ್ತವೊಂಡ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಣಂಗ ದಾರೇಂಗಿ ಅವೊಂಡ ವಿಧವೆನ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚವೊ. ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ವಿದವೆನ ಬೋರೆ ಮನೆಕಾರ ಬಯಂದಕ ಅಯಿಂಗಕ್ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚಿ ಕೊಡ್‌ಪೊ. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ವಡಿಯ ಬುಟ್ಟ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಬೋರೆ ದಾರೇಂಗಿ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪದ್.

ಮೇಧಡ ಪದ್ಧತಿಲ್ ಇನ್ನತ ಕೂಡಾವಳಿ ಮಂಗಲಕ್ ಅವಕಾಶ ಉಂಡ್. ಇಕ್ಕ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿತ್ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಪಂಡ್ ಸುಮಾರೆಲ್ಲಾ ನಡ್‌ಂದಾಂಗ್ ನಿದರ್ಶನ ಉಂಡ್. ಅಣ್ಣ ಚತ್ತಲ್ಲಿ ಮಮ್ಮನ ತಮ್ಮಣ ಮಂಗಲ ಕಯಿಕೋಲು. ಇದ್ ಇಕ್ಕಲೂ ನಡ್‌ಂದಂಡ್ ಉಂಡ್.

ಒಕ್ಕ ಪರಜೆ ಉಂಡ್; ಜಾತಕ ನೋಡುವದುಂಡ್:

ಮೇಧ ಪದ್ಧತಲೂ ಒಕ್ಕ ಪರಜೆಕ್ ಅವಕಾಶ ಉಂಡ್. "ಒಕ್ಕ ಮುಡಿಯುವ ಕಾಲಕ್ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಪೆತ್ತ್" ಎಣ್ಣಟ, ಒರ್ ಒಕ್ಕ ಮನಾರ ಒಡ್‌ಂಗಿತ್ ಆಖೀರಿಲ್ ಒರ್ ಮೂಡಿ ಮಾತ್ರ ಇಂಜಲ್ಲಿ, ಆ ಮೂಡಿನ ಬೋರೆ ಒಕ್ಕಕಾರ-ಮಂಗಲಾಚೇಂಗಿ, ಮೂಡಿರ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಪೆದ ಮನಾರ ಮುಡ್‌ಂಜಿ ಪೋಪಾನಗೊಂಡ್ ಅವಳ ಅದೇ ಮನೆಲ್ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚಿತ್ ವಡಿಯನ ಆ ಕುತ್ತಿಕ್ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಡುವ.

ಅನ್ನನೇ ಮೇಧಕ್ ಜಾತಕತೂ ನಂಬಿಗೆ ಉಂಡ್. ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟುವಕ, ಮಂಗಲ ಕಯಿಪಕ, ಚತ್ತ ಪಿಂಞಾಂದಿಲ್ಲತೆ ನಲ್ಲಾಂಗೂ-ತೀಯಾಂಗೂ. ಇವು ಪಟ್ಟಮಡಲ್ಲಿಕೋ, ಮಲಿಯಡವಲ್ಲಿಕೋ ಪೋಯಿತ್ ಜಾತಕ ನೋಟ್ ಚಿಡುವದುಂಡ್.

ಮೇಧಡ ಚಾವು ಪದ್ಧತಿ:

ಚಾವಕ ಬಾಡೆಕೆಡ್‌ಪ; ಓಣೆಕ್ ಕೂಳ್‌ಬೆಪ್ಪ: ಆಯಸ್ಸ್ ತ್‌ೀಂದಂಡ್ ಉಂಡ್; ಇಂಞಿ ಬದ್‌ಕುಲೇಂದ್ ಒರಪ್ಪ್ (ಖಾತ್ರಿ) ಆಯಿಟಕ, ಎಲ್ಲಿಯೇ ಬುದ್ದ್‌ಂಡಿತ್ ಇಂಜಕಲೂ ಒಡನೆ ಬಾಡೆಕೆಡ್‌ತ್‌ರುವ. ಅನ್ನನೇ ಚಾವು ಕೂಟುವದೂ ಉಂಡ್. ಅದ್‌ನ ಮನೆಕಾರ ದಾರೂ ಮಾಡೊಲು. ಚಾವು ಕುಳ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ತ್ ಆನ ಪಿಂಞ ಓಣೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಾವದೂ ಒತ್ತೆಬೊಡಿ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೋಡ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪದ್ ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿ, ಅಚೇಂಗಿ ಮೇದುಕ್ ತೋಕ್ ಇಲ್ಲತಾನಗೊಂಡ್ ಚಾವುಲ್ ಬೊಡಿರ ಸದ್ದ್‌ಲ್ಲೆ. ವಾರೊಮ್ಮತೆ ಪಿಟಾಕಿ ಪೊಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ತ್ ಚಾವುಸುದ್ದಿ ಅರಿಚಿಡುವರುಂಡ್.

ನೀರ್‌ಕ್‌ಳಿವದುಂಡ್; ಬೋಳ್‌ತ ಪೊಡಿಯ ಉಡ್‌ಪ:

ಚತ್ತವೊಂಡ ಮನೆಕಾರ ಮನಾರ ನೀರ್‌ಕ್‌ಳಿವ. ಎಣ್ಣಕ, ಚತ್ತಯಿಂಗಕಿಂಜಿ-ಎಳಿಯವು ಮಾತ್ರ. ಉದಾ:-ವಡಿಯ ಚತ್ತಕ ಅವೊಂಡ ಪೊಣ್ಣ್-ಮಕ್ಕ, ತಮ್ಮಣಂಗ... ಇನ್ನತವು ನೀರ್‌ಕ್‌ಳಿಯುವ.

ಚಾವುರ ಮನೆಕ್ ಪೋಪಕ ಪೊಂಗ ಪೂರ್ತಿ ಬೋಳ್‌ತ ಪೊಡಿಯತ್‌ನೇ ಉಡ್‌ಕೊಂಡು. ಚತ್ತವೊಂಡ ಪೊಣ್ಣ್‌ಕ್ (ವಿದವೆ) ಮಾತ್ರ ಸಾಸ್ಸಿತ್ ಬೋಳ್‌ಪು ಪೊಡಿಯವೇ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್‌ನ ಇಕ್ಕಲೂ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ.

ಕುಳಿಕ್‌ನಿಪ್ಪ; ಮೇಂಗತೆಯೂ ನಿಪ್ಪ:

ಮೇಧ ಜನಾಂಗಕೂ ಕುಳಿಕ್‌ನಿಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ವಡಿಯ ಚತ್ತ್‌ಕ ಪೊಣ್ಣ್, ಪೊಣ್ಣ್ ಚತ್ತ್‌ಕ ವಡಿಯನೂ, ಅಪ್ಪಚತ್ತ್‌ಕ ಪೆರಿಯ ಮೋಂವೊನೂ ಕುಳಿಕೆ ನಿಪ್ಪದ್ ವಾಡಿಕ್. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿತ್ ಪಟ್ಟಮ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಕಣೆಯಡಲ್ಲಿ ಪೋಯಿತ್ 'ಚತ್ತನಾಳ್' ನೋಟ್‌ಚಿಡುವ. ಅಕ್ಕ ಪಟ್ಟಮಳೇ ದಾರ್‌ದಾರ್ ಕುಳಿಕ್ ನಿಕ್ಕೊಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣಿಕೊಡ್‌ಪ.

ಚತ್ತವೊಂಡ ಎಳಿಯವು ಪೂರ್ತಿ ಮೇಂಗತೆ ನಿಪ್ಪ. ಅಕ್ಕ ತೇನ್, ಪಾಲ್, ಯರ್ಚಿ, ಮುಟ್ಟೆ-ಮೀನ್ ಒಂದೂ ತಿಂಬಕಾಗ. ಪೊಂಗ ಪಾಲೆರನ್ನತ ಪೊಂಬದೀಚತ್‌ನೋ ಇಡುವಕಾಗ. ಸುಮಾರೆಲ್ಲಾ ಊರ್‌ಲ್ ಮೇಧಕ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ತೂಟ್‌ಂಗಳ ಉಂಡ್.

ತೆಂಗೆ-ಮಂಗೊಡ ಉಂಡ್; ಬಳೆ ಒಡ್‌ಪ:

ಚಾವುನ ತೂಟ್‌ಂಗಳಕ್ ಕೊಂಡಪೋಪಕಾಪಕ ತೆಂಗೆ, ಮಂಗೊಡ, ಕ್‌ಂಡಿಕೊಡತ್‌ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಂಡಪೋಪ. ತೂಟ್‌ಂಗಳತ್ ತೆಂಗೆನ ಕೆತ್ತಿಕ್ ಒಡ್‌ತಕ, ಮಂಗೊಡತ್‌ನ ಚಾವುಕೊಂಡ ಬಂದ ಕುರ್ಚಿಕ್ ಕುಟ್ಟಿತ್ ಒಡ್‌ಪ. ಕ್‌ಂಡಿನ ಕವುಂಚಿತ್ ಬೆಪ್ಪ. ವಡಿಯ ಚತ್ತ್‌ಕ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಬಳೆ ಒಡ್‌ಪದೂ ಉಂಡ್. ಅದ್ ಅರುವಂಡ ಕೆಲಸ.

ತ್‌ೕಕೆ ಉತ್ತುವ; ಕರ್ತಮಣೆನೋ ಉತ್ತುವ:

ಚತ್ತ ಕಾಲವೇ ಈ ದಂಡ್ ಕರ್ಬಾರ್‌ನೋ ತ್‌ೕತ್‌ರುವ. ಕುಳಿಕ್‌ನಿಂದವು ಎಣ್ಣಕ ವೋವಂಗ, ಮೋಳಿಯ... ಇನ್ನನೆ ಸ್ವಂತಕಾರ ಕಾವೇರಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ತ್‌ೕಕೆ ಉಳಿಪಿತ್ ಬಪ್ಪ. ವಡಿಯ ಚತ್ತಂದೇ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಕರಿಮಣಿನ ಉತ್ತಿರುವ. ಅದ್‌ನ-ಉತ್ತಂಡಿಯಂವೊ ಅರುವ.

ಮಾದ ಕಯಿಪ; ಪೊಲ್‌ಚಿ ಪಾಟ್ ಉಂಡ್:

ವ್ಯಕ್ತಿ ಚತ್ತಾಂಡ ಪನ್ನೊಂದನೇ ದಿನತ್‌ರಂದ್ ಚತ್ತವೊಂಡ ಆತ್ಮಕ್ ಶಾಂತಿ ಕ್‌ಟ್ಟಿಡ್‌ೕಂದೆಣ್ಣಿತ್ ಮಾದ ಕಯಿಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಮಾದ ಕಯಿಂಜ ದಿನವೇ ಬೆಂದುವ, ಮನೆಕಾರಳೆಲ್ಲಾರೂ ಕೂಡಿತ್ ಪೊಲ್‌ಚಿ ಪಾಟ್ ಪಾಡುವ. ಅನ್ನನೇ ಮಂಡೆ ಉಳ್‌ಪುವದೂ ಮೇದ ಪದ್ಧತಿರ ಓರ್ ಭಾಗ. ಚತ್ತಾಂಡ ಪಿತ್ಯಾಂದೇ ಮಂಡೆ

ಉಳ್‌ಪುವದ್ ವಾಡಿಕೆ. ಚತ್ತ್‌ಯಿಂಗಕಿಂಜಿ ಬಯತ್‌ಲ್‌ಎಳಿಯವು ಮಾತ್ರ ಮಂಡೆ ಉಳ್‌ಪುವ.

ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪ; ನರಿಮುಂಗಲ ಇಲ್ಲೆ:

ಕೊಡಗ್‌ರ ತರಾವರಿ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡಾತ್ ಉಳ್ಳನೆಕೆ ಮೇಧಡಾತೂ ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ವಡಿಯ ಚತ್ತಕ ಪೊಣ್ಣ್ ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪ. ಅಪ್ಪ ಚತ್ತಕ ಪೆರಿಯ ಮೋಂವೊನೂ, ಅವ್ವ ಚತ್ತಲ್ಲಿ ಎಳಿಯ ಮೋಂವನೂ ಪಿಂಡ ಬೆಪ್ಪ. ಆಮ್ಮ್‌ಕ್ಕ ಇಲ್ಲತಾನಲ್ಲಿ ಮೋವಳೂ ಪಿಂಡ ಬೆಕ್ಕೊಲು.

ಮೇಧಡಾತ್ ನರಿಮುಂಗಲ ಪದ್ಧತಿ ಇಂಜಿಲೆ. ಎನ್ನಂಗೆಣ್ಣಕ ಇವು ಬೋಟೆಕಾರಳೂ ಅಲ್ಲ; ಪಡೆಯಾಳಿಯಳೂ ಅಲ್ಲ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಇಯಿಂಗಕ್ ತೋಕ್ ಇಲ್ಲೆ. ಸ್ವಂತ ತೋಕ್ ಬೆಚ್ಚವಚ್ಚಕ್ ಮಟ್ಟಿಕ್ ಪಣಕಾಸ್ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಚಾಯಿಲ್ಲೆ.

ಕಲ್ಲ್‌ಮರ ಕಯಿಪ; ಚಾವುಲ್ ಬೊಡಿ ಕಮ್ಮಿ:

ಮಂಗಲಾಯಿತ್-ಬಪ್ಪಕಾಪಕ ಪೋಳಿಯತ್ ಇಟ್ಟಿತ್ ಕೊಂಡಬಂದ ಕಲ್ಲ್‌ನೇ ಇಟ್ಟಿತ್ ಕಲ್ಲ್‌ಮರ ಕಯಿಪದ್ ವಾಡಿಕೆ. ಇನ್ನನೆ ಕಲ್ಲ್‌ಮರ ಕಯಿಚತೇಂಗಿ ಪೊಣ್ಣ್‌ಕ್ ಬಾಮನೆರ ಋಣ ತ್‌ಂದತ್‌ಂದ್ ಲೆಕ್ಕ.

ಆಚೇಂಗಿ ಪೊಣ್ಣ್‌ಕ್ ಮಕ್ಕ ಇಂಜಕ ಮಾತ್ರ ಸಮ್ಮಂಧ ತುಂಡಾಪುಲೆ. ಎನ್ನ್‌ಂಗ್‌ಣ್ಣಕ. ಅವಡ ಮಕ್ಕಕೂ ಬಾಮನೆರ ಆಸ್ತಿಲ್ ಪಾಲ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡಿಯಾಪ. ಅವ ಕಲ್ಲ್‌ಮರ ಕಯಿಚಕಲೂ ಅವಡ ಮಕ್ಕಕ್ ಮಾತ್ರ ಆಸ್ತಿಲ್ ಹಕ್ಕುಂಡ್.

ವಡಿಯ ಚತ್ತ್‌ಪೋಚೇಂಗಿ ವಿಧವೆನ ಏಕ್‌ದಂ ಮನೆಲಿಂಜ ಪೊರ್‌ಮೆದವುತಿರುವದೊಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಅವ ತಾನಾಯಿತ್ 'ನಾ ಇಂಞಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪುಲೆ; ಪೋಪೀ"ಂದೆಣ್ಣಕ, ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೋರೆ ಬಾಕೆ ಕೂಡುವದಿಂಜಕ ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಲ್‌ಮರ ಕಯಿಚಿ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಮೇಧ ಪದ್ಧತಿ ಪೋಲೆ ಚಾವುಲ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪದುಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಯಿಂಗಕ್ ತೋಕ್‌ಲ್ಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಒಂದೋ ತೋಕ್ ಸಾಲ ಕೇಟಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ. ಅದ್ ಕಯಿಂಜಿಲೇಂಗಿ ಪಿಟಾಕಿ ಪೊಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಸದ್ದ್ ಮಾಡುವ.

ಮುರಿಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ; ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ:

ಮೇಧಡ ಚಾವುಲೂ ಮುರಿಕೊಂಡ ಬಪ್ಪದುಂಡ್. ತಾಮಸೆಲ್ ಅಪ್ಪನೋ, ಅವ್ವನೋ ಚತ್ತ್‌ಕ ಬಾಕೆ ಪೋನ ಮೋಳಿಯ ಮುರಿ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಅನ್ನನೇ ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪದೂ ಉಂಡ್. ಕುಳಿ ಎಡ್‌ತ ಪಿಂಞ. ನೆರ್ಮೆ ಏಳ್ ದಿನಕೆತ್ತನೇ ಕುಳಿಕ್ ನಿಂದವು ಈ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ನ ಮಾಡುವ ದಿನೋದಿ ಒಮ್ಮ, ಎಣ್ಣಕ ಮಜ್ಜಣತ್‌ರ ಮೀದ ಮಾತ್ರ ಕಾಕೆಕ್ ಕೂಳ್ ಬೆಪ್ಪ.

ಪುತ್ತರಿಲ್ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪ:

ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಂಜೇ ಮೇಧಳೂ ಪುತ್ತರಿರಂದ್ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ಪ ಪದ್ಧತಿ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಇಯಿಂಗಕ್ ಬೇಲ್‌ಲ್ಲೆ. ಅನ್ನನೆ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಮೇಧಂಗಕ್ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಂತ ಬೇಲ್ ಇಲ್ಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಒಂದೋ ಬೋರೆಯಿಂಗಡ ಬೇಲ್‌ಂಜ ಕುತ್ತಿ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬರೊಂಡು. ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಾಯಿತ್ ಕರೆಲ್ ಪೌಪತ್ತ್ ನುಲಿ ನೆಟ್ಟ್‌ತಿಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಂಜೇ ವಾರಂದ್-ಈರಂಡ್ ನುಲಿ ಮುರಿಚಿತ್ ಬಂದ್‌ರೊಂಜಿ ಪದ್ಧತಿ ಪೂರೈಚಿಡುವ.

ಮುಂದ್‌ಲ್ ಕೊಡವಡ ಕೂಡೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ:

ಮೇಧಕ್ ಇಡೀ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಂತ ಮಂದ್ ಇಲ್ಲೆ. ಪಂಡೆಲ್ಲಾ ಕೊಡವ ಆಡುವಕಾಪಕ ಇವು ಕೊಟ್ಟುವಕ್‌ಂಡ್ ಪೋಪ ಇಂಜತ್. ಸುಮಾರೆಲ್ಲಾ ಜಾಗತ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಕೊಟ್ಟುವಕ್ ಪೋಪ.

ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಮಂದ್‌ಕ್ ಪೋಪ ಇಂಜಕಲೂ ಕೊಡವ ಕೊಟ್ಟುವಕ್ ಅಚ್ಚಿಕೇ ಇಯಿಂಗಳ ಕೂಟುವ ಇಂಜತ್. ಇವು ಆಡುವ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಆಡುವಕ್ ಅವಕಾಶವೂ ಇಂಜ್‌ಲೆ.

ಇಂದ್ ಕೊಡವ ಆಟ್‌ಂಬಾಟ್‌ನೆಲ್ಲಾ ಪಡಿಪ ಪೂದ ಇಂಜಕಲೂ ಪಡ್‌ಪಿಚಿಡುವವು ದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ. ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್‌ಲ್ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಪೆದ ಪೋನವು. ಇವು ಕೊಟ್ಟುವಕಾಪಕ ಎಲ್ಲಲ್ಲಿಯೂ ಬೋಳ್‌ತ ಕುಪ್ಯ ಇಟ್ಟಿವ. ಆಚೇಂಗಿ, ಮೇಧ ಜನಾಂಗ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್‌ಲಿಂಜೇ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ವಾಸುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅಯಿಂಗಕ್ ಮನೆಪೆದ ಇಲ್ಲೆ.

ಮೇಧಡ ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್:

ಏರಕೊರು ಕೊಡವ ಪದ್ಧತಿನೇ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಳ್ಳಾನಗೊಂಡ್ ಕೊಡವ ಕಯಿಪನ್ನತ ಕೈಲ್‌ಪೊಳ್ದ್, ಚಂಗ್ರಾಂದಿ, ಪುತ್ತರಿ...ರನ್ನತ ನಮ್ಮೆನ ಮೇಧಳೂ ಏರ ಗೌಜಿ-ಗದ್ದಳತ್ ಕಯಿಚಿಕೂಟುವ.

ಮೇಧಂಗ ಕಾರೋಣ, ಕುಳಿಯ, ಪಾಸಾಣಮೂರ್ತಿ...ಇನ್ನತಾನೆಲ್ಲಾ ಪೂಜುವ. ಮೇಧಂಗಡ ನೇಪಾನ ಕುಲದೇವ ಎಣ್ಣಕ ಕಾರೋಣ ಪಿಂಞ ಪಾಸಾಣಮೂರ್ತಿ. ಏದೋರ್‌ನಲ್ಲ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕ್ ಇಳಿಯಂಡುವೇಂಗಿಯೂ ಗುರುಕಾರೋಣನೋ ಪಾಸಾಣಮೂರ್ತಿನೋ ತೊತ್ತಿತೇ ಇವು ಪೊರಡುವೊ. ಕೊಡಗ್‌ಲುಳ್ಳ ಮೇಧಂಗಕೆಲ್ಲಾ ಇದೇ ಕುಲದೇವ. ಚವುಂಡಿರನ್ನತ ದೇವತೆನ ಇವು ಪೂಜುವದುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅದ್ ಓರೋರ್ ಊರ್‌ಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟದ್.

ಬಾಚಲ್, ಪೀಲಿಯಾಟ್-ಕೊಂಬಾಟ್....ಎಲ್ಲಾ ಊರ್‌ಲೂ ಇಲ್ಲೆ: ಜಾನಪದ ಆಟ್‌ಂಬಾಟ್ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ. ಮೇಧ ಜನಾಂಗತೂ ಊರ್‌ರ ಅನುಕೂಲ, ಪರಿಸರಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಆಟ್‌ಂಬಾಟ್ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಂದಾನ ಕಾಂಗೊಲು.

ಬಾಚಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಊರ್‌ಲೂ ಇಲ್ಲೆ. ಓರೋರ್ ಜಾಗತ್ ಮಾತ್ರ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಪೀಲಿಯಾಟ್-ಕೊಂಬಾಟರನ್ನತದೂ ಇನ್ನನೇ. ಯುವಕಪಾಡಿಲ್ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪೀಲಿಯಾಟ್‌ಲ್ಲೆ; ಆಚೇಂಗಿ ಮರಂದೋಡತ್ ಉಂಡ್. ಕೊಂಬಾಟ್-ಪೀಲಿಯಾಟ್‌ರನ್ನತದ್ ಕೆಲವು ಊರ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳದೂ, ಉಳ್ಳಲ್ಲಿಕ್ ಮೇಧಂಗ ಪೋಪದೂ ನೇರಾನಕಲೂ-ಇವು ಪೋಪದ್ ಆಡುವಕ್ಕಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟುವಕ್ ಮಾತ್ರ. "ಕೊಟ್ಪಡ ಮೇಧಾ ನೀ ಊದ್ ಪೊಲೆಯಾ"ಂದ್ ಪಾಟೇ ಉಂಡಲ್ಲ!

ಸ್ವಂತ ಅಂಬಲ ಉಂಡ್; ಮೇದಳೇ ಪೂಜಾರಿಯ:

ಮೇಧಂಗಡ ಒಕ್ಕಕ್ ಮುಂದ್‌ಮನೆ ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ ಸುಮಾರೆಲ್ಲಾ ಜಾಗತ್ ಮೇಧಕ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ತಿರಿಕೆ ಉಂಡ್. ಇದ್‌ಂಡರ್ಥ ಎಲ್ಲಾ ಊರ್‌ಲೂ ಅಯಿಂಗಕ್ ಸ್ವಂತ ಅಂಬಲ ಉಂಡ್‌ಂದಲ್ಲ. ಓರೋರ್ ಊರ್‌ಲ್ ಇಯಿಂಗಕ್ ಸ್ವಂತ ತಿರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲೆ;ಕೊಡವ ತಂಗಡ ಅಂಬಲಕ್ ಕೂಟಿಯವದೂ ಇಲ್ಲೆ.

ಪಾಡಿ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ಅಂಬಲತ್ ಕೊಡವಕ್ ಎಲ್ಲಿಕೆತ್ತನೆ ಪೋಲುವೊ, ಮೇಧಳೂ ಅಲ್ಲಿಕೆತ್ತನೆ ಪೋಲು. ಸರ್ಕಾರತ್‌ರ ಸ್ವಾಧೀನತ್ ಉಳ್ಳ ಎಲ್ಲಾ

ಅಂಬಲಕೂ ಮೇಧಂಗ ಪೋಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಕೇಕ್‌ಮಾನಿ, ಮಲೆತಿರಿಕೆ, ನೆಲಜಿ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ...ಇನ್ನತ, ಕೊಡವಡ ಸ್ವಾಧೀನತ್ ಉಳ್ಳ ಅಂಬಲತ್‌ರೊಳ್‌ಕ್ ಮೇಧಳ ಕೂಟಿಯವುಲೆ.

ಪೊದ್ದಮಾನಿ, ಕೋಪಟ್ಟಿ, ಚೇರಂಗಾಲ, ಮದೆನಾಡ್, ಬೇಂಗೂರ್, ಕಾಟಕೇರಿ...ಇನ್ನತ ಜಾಗತ್ ಮೇಧಕ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ಸ್ವಂತ ಅಂಬಲ ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲಿಯೆಲ್ಲಾ ಮೇಧಳೇ ಪೂಜಾರಿಯ;ಪಟ್ಟಮ ಬಪ್ಪುಲೆ.

ಅನ್ನನೇ, ಇಯಿಂಗಕ್ ಕಾರೋಣನೂ ಉಂಡ್. ಕಾರೋಣಂಡ ಮೀದನಲ್ಲ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಉಂಡ್. ಒರೋರ್ ಊರ್‌ಲ್ ಒರೋರ್ ಕಾರೋಣ ಇಪ್ಪ. ಉದಾ:- ಯವಕಪಾಡಿಲ್ ಬೊಳ್ಳುಕಾರೋಣ.

ಬಲ್ಯ ಕೇಳಿಪಟ್ಟವು, ಡಿಗ್ರಿಕಾರ ದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ:ಮೇಧಡಾತ್ ಬಲ್ಯ ಡಿಗ್ರಿಕಾರಾಂದ್ ದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ. ಬಲ್ಯ ಚಾಕ್ರಿಕಾರ ಎಣ್ಣಾಕ ಲಾಯರ್, ಪಟ್ಟಾಳ ಮೂಪ, ಬಲ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಡಾಕ್ಟರ್, IAS, KAS ಇನ್ನತ ರ್‍ಯಾಂಕ್ ನೇಡ್‌ನವು ದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ. ಜಾಸ್ತಿ ಎಣ್ಣಾಕ SSLC, PUC ಕೆತ್ತನೆ ಚೆನ್ನ ಮಕ್ಕ ಓದಿತ್.

ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ:

ಮೇಧಂಗ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಒಟ್ಟು ಎಚ್ಚಕ್ ಮನೆಕಾರ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಕಣಕ್ ಕೂಟುವದ್ ಕಷ್ಟ ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಅಯಿಂಗಳೇ ಎಣ್ಣುವನೆಕೆ ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಎಣ್ಣಾಕಲೂ 50 ದಾಟ! 45-50 ಮನೆಕಾರ ಇಕ್ಕೂಂದೆಣ್ಣುವ. ಇಯಿಂಗಡ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 500-600 ಇಕ್ಕು ಅಚ್ಚಿಕೇ. ಇಯಿಂಗಕ್ ತಂಗಡದೇ ಆನ ಏದೋರ್ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಯಾಡ್, "ಕೊಡವ ಸಮಾಜ"ತ್‌ರನೆಕೆ "ಮೇಧ ಸಮಾಜ"ವಾಡ್ ಇಲ್ಲೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗಡ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಉಳ್ಳದೂ ಇದ್‌ಂಗೋರ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಆಯಿತ್ ಇಕ್ಕು.

ಸರಕಾರತ್‌ರ ಸೌಲಭ್ಯ:

ಸರ್ಕಾರ ಮೇಧಂಗಡ ಬೊಳ್‌ಚೆಕ್ಕಾಯಿತ್ ಚೆನ್ನ್‌ಂಗೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತ್. ಎಲ್ಲಾ ಊರ್‌ಕೂ ಅಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ ಮೇಧಂಗ ಉಳ್ಳ ಚೆನ್ನ್‌ಂಗೆಲ್ಲಾ ಊರ್‌ಕ್ ಸರಕಾರ ಬಣ್ಣೆ ಕರೆಂಟ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಬೋರೆ ಜಾಗತ್ ಮನೆ, ನೀರ್, ರಸ್ತೆ...ಇನ್ನತಾಂಡ-ಸೌಲಭ್ಯತ್‌ನೋ ಮಾಡಿಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಓದುವ ಮಕ್ಕಕ್ ಫೀಸ್‌ಲ್ ರಿಯಾಯ್ತಿನೋ ಕಾಟಿತ್. ಬಣ್ಣೇ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಸೌಲಭ್ಯತ್‌ನೋ

ಮಾಡಿಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಅನ್ನನೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಚಾಕ್ರಿಕ್ ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ಬಯತ್‌ರ ಮಿತಿಲೂ ಸಡ್‌ಲ ಕಾಟಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ತಂಗಕ್ ಇನ್ನತಾಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಸೆರಿಯಾನ ಮಾಹಿತಿ-ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ತಪ್ಪವು ದಾರೂ ಇಲ್ಲೇಂದ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ಇಯಿಂಗಡ ಮೊರೆ.

ಸರಕಾರ ಇಯಿಂಗಳ ST ಪಂಗಡಕ್ ಕೂಟಿತ್ ಇಂಜಕಲೂ, ST ಗುಂಪ್‌ಲ್ ಬಪ್ಪನ್ನತ ಕುರ್‌ಬ, ಕುಡಿಯ, ಮರಾಠಿ...ಇನ್ನತ ಜಾತಿಕಾರಡ ಕೂಡೆಯೂ ಇವು ಪೈಪೋಟಿಕ್ ಇಳಿಯಂಡಿಯಾಪ.

ಜಮ್ಮ ಉಂಡ್; ಒಳಪಂಗಡ ಇಲ್ಲೆ:

ಮೇಧಡಾತ್ ಬಲ್ಯ ತೋಟಕಾರ-ಭೂಮಿಕಾರಾಂದ್ ದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ. ಕೆಲವು ಜಾಗತ್ ಪಂಡ್ ರಾಜಂಗ ಕೊಡ್‌ತ ಜಮ್ಮ-ಜಾಗೀರಿ ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಒಂದೂ ಇಲ್ಲತವೂ ಉಂಡ್. ಅನ್ನತವು ಇಕ್ಕಲೂ ಕೂಲಿಪಣಿ ಕೆಜ್ಜಂಡ್, ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ವಾಟೆಗ ತರಾವರಿ ಅತ್ಯಾರ್‌ನ ಮಾಡಿತ್ ಮಾರಿಯಂಡ್ ಜೀವನ ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಏರ ಎಣ್ಣಾಕ ಓರೊಬ್ಬಕ್ ಓರೊಂದ್-ಈರಂಡ್ ಏಕ್ರೆ ತೋಟ ಉಂಡಚ್ಚಿಕೆ. ಅಂಜಿ-ಪತ್ತ್ ಏಕ್ರೆರ ತೋಟಕಾರಾಂದ್ ದಾರೂ ಇಲ್ಲೆ. ಮೇಧಡಾತ್ ಏದೇ ಒಳಪಂಗಡ ಇಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಲಿಂಜಿ ಎಲ್ಲಿಕ್ ಬೋಂಡಿಕೆಯೂ ಮೂಡಿಕೊಡ್‌ಕೊಲು-ಕೊಂಡಬರೋಲು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ:

ಆದ್ಯಾಯಿತ್, ಇವು ವಿದ್ಯಾಕೋವುಲ್ ಏರ ಬಯ್ಯತ್ ಉಂಡ್. ಆ ಕೋವುಲ್ ಇವು ಮೋಳ್‌ಕೇರ್‌ನಕ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೋವುಲೂ ಮೋಳ್‌ಕ್ಕೇರುವಾಂದ್ ತೋಂದುವ.

ಇಯಿಂಗಡ ಕುಲ ಕಸಬು ವಾಟೆ. ಒಂದೋ ಕುಂದ್‌ಲಿಂಜ, ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೋರೆಯಿಂಗಡ ತೋಟತ್‌ಲಿಂಜ ಕೆತ್ತಿತ್ ಬರೊಂಡು ಅನ್ನನೆ ಬೋರೆಯಿಂಗಡ ಸ್ವಾಧೀನತ್ ಉಳ್ಳ ಜಾಗತ್‌ಲಿಂಜ ಅವು ಕೆತ್ತುವಕ್ ಬುಟ್ಟತೇಂಗಿ ಬುಟ್ಟತ್. ಬುಡತ ಪೋಚೇಂಗಿ ವಾಟೆಯೂ ಇಲ್ಲೆ;ಕೆಲಕ್ ಕೂಳೂ ಇಲ್ಲೆ. ಇದ್ ಓರ್ ತೊಂದರೆ ಆಚೇಂಗಿ, ಇಂಜಿನೀರ್ ಬರಿಲ್, ತಂಗಕ್ ಬೋಂಡಿಯಾನನ್ನೆಕೆ ವಾಟೆ ಕೆತ್ತುವಕ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಕಾರಳೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡ್‌ಪ್‌ಲೆ.

ಇಯಿಂಗ ವಾಟೆ ಕೊತ್ತೊಂಡುವೇಂಗಿ ಆದ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಲಿಂಜಿ 'ಪಾಸ್' ಎಡ್‌ಕೊಂಡು. ಅವು 500-1000 ವಾಟೆಕ್ ಒಮ್ಮಕೇ ಪಾಸ್ ಕೂಡ್‌ತರುವ.

500ಕಿಂಜಿ ಕಮ್ಮಿ ವಾಟೆಕ್ ಒಮ್ಮಕೇ ಪಾಸೂ ಇಲ್ಲೆ; ಕೆತ್ತುವನೆಕೂ ಇಲ್ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಂಞೂರ್-ಆಯಿರ ಕಣಕ್‌ರ ವಾಟೆ ಒರೋರ್ ಮನೆಕಾರಕ್ ಬೋಂಡಿಯಾಪುಲೆ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ಜಾಸ್ತಿ ಕೆತ್ತ್‌ನ ವಾಟೆ ಕುಂಬಾಯಿತ್ ಪಾಳಾಪ. ಈರಂಡ್-ಮೂಮ್ಮೂಂದ್ ಮನೆಕಾರ ಕೂಡಿತ್ 500 ವಾಟೆ ಕೆತ್ತಿಯಂಡ್ ಬಂದಕಲೂ, ಅದ್ ಯದ ಆಪುಲೇಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಇವು ವಾಟೆಲ್ ಮೊರ, ವನ್ನಲಿ, ಭಟ್ಟಿ, ಪಚ್ಚಿಯ, ತಟ್ಟಿ, ತುಯ್ಯ, ಪೋಳಿಯ, ಪೊಡ, ಕೋರಿಕೊಡೆ, ಬಲ್‌ಂಜಿ...ಇನ್ನತಾನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವ. ವಾಟೆಲ್ ಬಲ್‌ಂಜಿ-ಭಟ್ಟಿನೆಲ್ಲಾ ಪೊಲಿಯಳೂ ಮಾಡುವ ಆಚೇಂಗಿ ಮೊರ, ವನ್ನಲಿ, ಪೋಳಿಯ, ಗೂಡ್ ಮೊರ... ಇದ್‌ನೆಲ್ಲಾ ಮೇಧಂಗ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವ. (ಪೊಲಿಯಕ್ ಅದ್‌ನ ಮಾಡುವಕಯ್ಯುಲೆ.) ಒಟ್ಟಾರೆ ವಾಟೆಯೇ ಇತ್ತಂಗಡ-ಜೀವನಾಧಾರ.

ಸ್ವಂತ ಜಾಗ ಇಲ್ಲತವು ಚೆನ್ನ್‌ಂಗಾಳ್ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿಯೇ ಪಣಿಕೆಜ್ಜಂಡ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಅವು ತಂಗಡ ವಡಮಸ್ಟಡಲ್ಲಿಂಜ ಆಯಿರ ಕಣಕ್‌ಲ್ ಸಾಲ ಮಾಡಿರ್‌ತಿಪ್ಪ. ಅದ್‌ನ ಬೂಡುವಕೇ ಕಯ್ಯತೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಜೀತತ್‌ರನೆಕೆ ಇರಂಡಿಯಾಪ. ಮೇಧಡಾತ್ ಡೌರಿ ಕೊಡ್‌ಪದೂ-ಎಡ್‌ಪದೂ ಒರಿಚ್ಚಕೂ ಇಲ್ಲೆ. ಆನಗೊಂಡ್ ಅದೋರ್ ಬಲ್ಯ ಸಮಸ್ಯೇಂದ್ ಆಪುಲೆ.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಮೇಧಂಗ, ಪೊಲಿಯ, ಮರ್ತಂಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೊಡವಡ ಮನೆಕ್ ಪತ್ತುವನೆಕೆ ಇಲ್ಲೆ. "...ಆ ತರಗತಿಯ ಜಾತಿಯವರು ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು"ಂದ್ 'ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ' (P.389)ಲ್ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ನತ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಡವಡ ಬಲ್ಯ ಮನೆಕ್ ಪೋಪದ್ ಕಮ್ಮಿ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಬಾಕಿ ಸಾಧಾರಣ ಎಲ್ಲಡ ಮನೆಕೂ ಪೋಪ.

ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, 'ತೊಟ್ಟ್ ಪಣ ಪದ್ಧತಿ'ಯೆಲ್ಲಾ ಪಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ. ವಡಿಯ ಬುಟ್ಟ ಪೊಣ್ಣ್‌ನೋ ಬೋರೆವು ಮಂಗಲ ಕಯಿಕೊಲು. ವಿಧವಾ ಮಂಗಲಕೂ ಅವಕಾಶ ಉಂಡ್. ಅನ್ನನೇ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವವೂ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡ್. ಇಕ್ಕ ನಡ್‌ಂದಂಡೂ ಉಂಡ್.

ಕೊಡವ ಭಾಷಿಕಂಗ ಒಂದಾಂಡು; ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯ ಬೋಂಡ:

ಒರ್ ಲೆಕ್ಕತ್, 'ನಂಗ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕಾರ ಮೆನಾರ ಒಂದಾಂಡು ಎಣ್ಣುವ ಕೂತ್‌ಕ್ ಮೇಧಡ ಮೊಟ್ಟ ಉಂಡೇ ಉಂಡ್. ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ರ ಬೊಳ್‌ಚೆರ

ಕೂಟ್‌ಕ್ ತಂಗಡ ಬೊಳ್‌ಚೆಕೂ ಬಾಕಿ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕಾರ, ವಿಶೇಷವಾಯಿತ್ ಕೊಡವಂಗ ಸಹಾಯ ಮಾಡೊಂಡು ಎಣ್ಣುವದ್ ಇಯಿಂಗಡ ಬೋಡಿಕೆ.

ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡಗ್ ಪುನಾದಿಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯ ಅಪಾನ ಮಾತ್ರ ಇವು ಕುಯ್ಯೋಡೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವ ಎನ್ನ್‌ಂಗೆಣ್ಣಾಕ ಕೊಡಗ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯ ಆಯಿರ್‌ತೇಂಗಿ ಪಂಡ್ ಇಂಜನ್ನತ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಪುನಾದಿಯ ಆಚರಣೆಕ್ ಬಂದ್‌ರುವ ಎಣ್ಣುವದೇ ಇಯಿಂಗಡ ಬಲ್ಲಾದೆ ಪೋಡಿ. ಅಕ್ಕ ಪುನಾದಿಯ ನಂಗ ಗುಲಾಮಡನೆಕೆ ಬದ್‌ಕಂಡಿಯಾಪ. ಇಕ್ಕಾಚೇಂಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಆಚೇಂಗಿಯೂ ನಂಗಡ ಸಹಾಯಕುಂಡ್; ಅಕ್ಕ ದಾರಿಪ್ಪ? ಬೇಲಿಯೇ ಎದ್ದಿತ್ ಬೇಲ್ ಮೇಂಜಕ ರಕ್ಷಣೆಯಾಚೇಂಗಿ ಎಲ್ಲಿಪ್ಪ? ಎಣ್ಣುವದೇ ಇಯಿಂಗಡ-ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ.

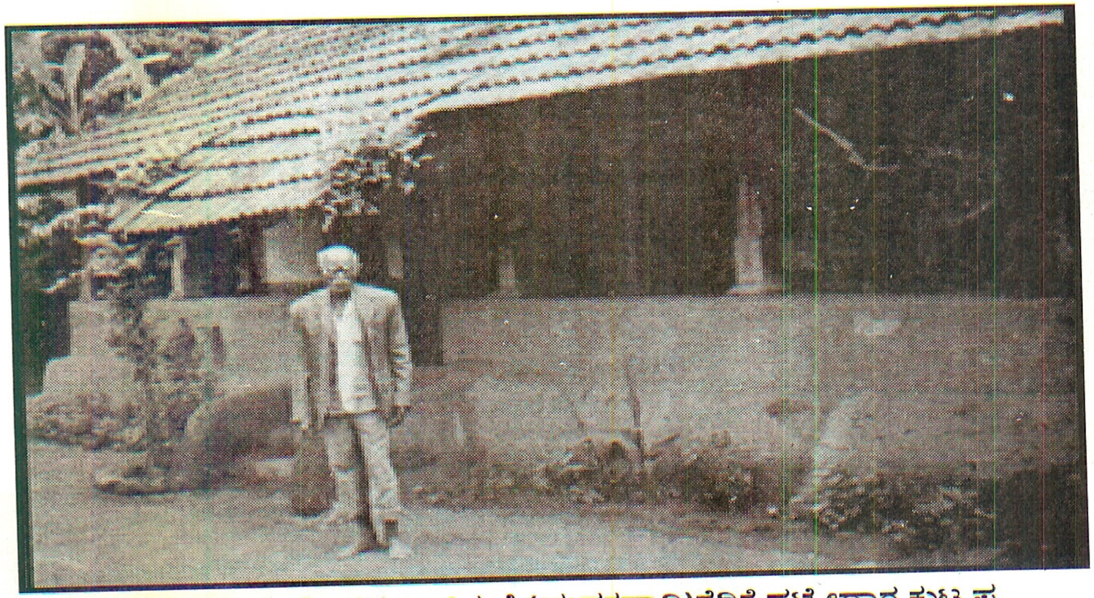

ಮೇದಡ ಐನ್‌ಮನೆ (ಯವಕಪಾಡಿ)ರೆದಿಕೆ ಪಟ್ಟೇದಾರ ಕುಟ್ಟಪ್ಪ

ಮೀನಾಕ್ಷಿ-ಚಂದ್ರ ದಂಪತಿಯಡ
ಕೂಡೆ ಅರುವ +ಬೋಜಕಾರ ರಮೇಶ

ಮೇಧರ ದಾಸಪ್ಪ ದಂಪತಿಯ

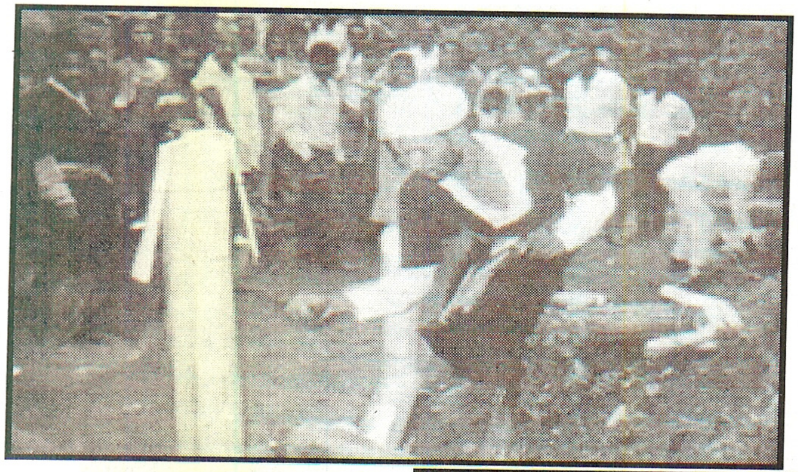

ಮೇದಡ ಮಂಗಲತ್
ಬಾಳೆಕೆತ್ತಿಯಂಡುಳ್ಳದ್

ನೀರ್‌ಚಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರ

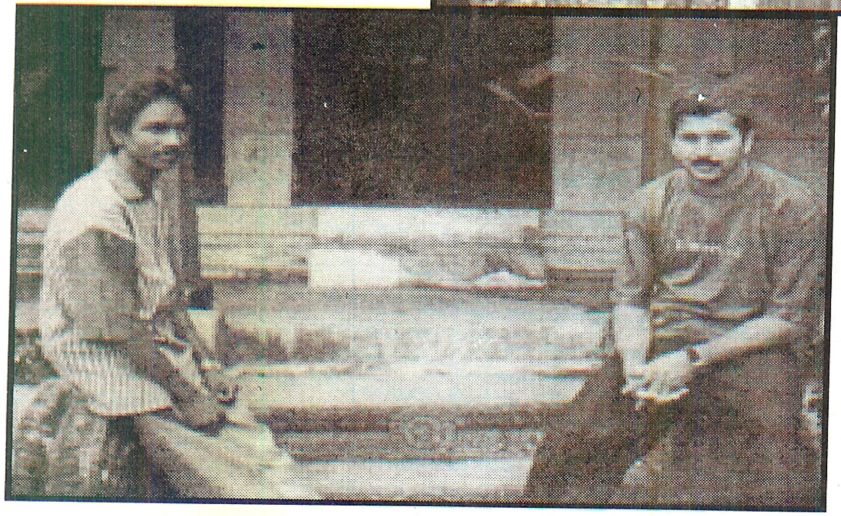

ಮಾಪಿತಿದಾರ ಮೇದರ ಲಾಲುರ ಕೂಡೆ
ಏಳ್‌ತ್‌ಕಾರ 'ಶಶಿಪ್ರಿಯ'

ಕೊಡಗ್ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಚರಿತ್ರೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯತ್‌ಲ್ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜನಾಂಗ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಪಿಂಞ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಲೂ ನೆಲಸಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯಕೂ ಬೋರೆ ಜಿಲ್ಲೆರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯಕೂ ಏದೋರ್ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲೆ.

ಕೊಡಗ್‌ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜನಾಂಗ 12ನೇ ಶತಮಾನತ್‌ಲ್ ಅಕ್ಕತ್‌ರ ಮಲಬಾರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯತ್‌ಂಜಿ ಬಂದವ್ರೊಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಇಂಞೋರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇವು ಇಕ್ಕತ್‌ರ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಪಿಂಞ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂಜಿ ಬಂದವುಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಅಕ್ಕತ್‌ರ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ರಾಜಂಗಡ ಕೂಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವಕ್ ಬಂದಿತ್ ಯುದ್ಧತ್‌ಲ್ ಚೋತ ಪಿಂಞ ಈ ಪಡೆರ ವೀರಪುರುಷಂಗ ಅಯಿಂಡ ಮೂಲಸ್ಥಾನಕ್ ಪೋಗತೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ರಾಜಂಗಡ ಆಶ್ರಯಪಡಂದಿತ್ ನೆಲೆನಿಂದತ್‌ಂದೂ, ಅದಾನ ಪಿಂಞ ಅಕ್ಕತ ಲಿಂಗಾಯಿತ ರಾಜಂಗಡ ಸೈನ್ಯತ್‌ಲ್ ಚೆನ್ನಂಗಾಳ್ ಕೂಡಿತ್ ಬಾಕಿ ಜನ ಕೃಷಿಕಂಗಳಾಯಿತ್ ಬದ್‌ಕ್ ನೀಸ್‌ಚೀಂದ್ ಕೆಲವು ಮೂಲತ್‌ಂಜಿ ಅರ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪ.

ಈ ಜನಾಂಗಕಾರಕ್ ಅಕ್ಕತ್‌ರ ರಾಜಂಗ ಜಮ್ಮ, ಉಂಬಳಿ ಜಾಗೀರ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಇವು ಕೊಡಗ್‌ರ ಮಡಿಕೇರಿ ಪಿಂಞ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕ್‌ಲ್ ನೆಲೆ ತಾಂಗಿತ್ ಐನ್ ಮನೆ ಪಿಂಞ ಪಂಡೇತ ಮಾದರಿರ ನಾಲ್‌ಕೆಟ್ಟ್ ಅರಮನೆ (ಮುಂದ್‌ಮನೆ) ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡತ್.

ಇಕ್ಕತ್‌ರ ಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ 57 ಒಕ್ಕ ಉಳ್ಳ ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ಸುಮಾರ್ 11,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಉಂಡ್. ಅಂದ್ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಗೌಡ ಜನಾಂಗಕ್ ಕೊಡ್‌ತನ್ನಕೆ 57 ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಪೈಕಿ ಅಂಜಿ ರಾಜಮನೆತನ (Royal family) ತ್‌ರ ಬಿರುದ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಈ 5 ಮನೆತನಗಾರ ಕೊಡಗ್ ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ಲ್

ಪಡೆ ಬೀರಂಗಳಾಯಿತಿಂಜತ್‌ೕಂದ್ ಅರ್‌ಂಜಿಬಪ್ಪ.

ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ದಂಡ್ ಮುಂದ್‌ಮನೆ 40 ಐನ್‌ಮನೆ ಪಿಂಞ 42 ಒಕ್ಕತ್ ಗುರು ಕಾರೋಣಂಡ ಕೈಮಡವುಂಡ್. ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಮೂಲತ್‌ರ ವಿಚಾರ ಸೆರಿಯಾನ ಅರಿವು ಇಲ್ಲೇಂಗಿನೂ ಇವು ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಯಿತ್ ಬಂದವೂಂದ್ 1965ರ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆರ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲ್ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿತ್.

ಈ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಲ್ಲ ಕೊಡವಡದೆ; ಆಚೇಂಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಯಿತೂ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಯಿತೂ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಯಿತೂ ಬಯ್ಯುಲುಳ್ಳ ಇಯಂಗಳ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಹಾವನೂರ್ ಆಯೋಗ ಬಯ್ಯುಲುಳ್ಳ ವರ್ಗಂದ್ ತಿರ್‌ಚಿತ್. ಚಿನ್ನಪ್ಪರೆಡ್ಡಿ ಆಯೋಗ ಇದ್‌ನ ಮುಂದರಿಚಿಟ್ಟಿತ್ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗತ್‌ರ ಪ್ರವರ್ಗ IIIa (i) (o) ಆಯಿತ್ ತಿರ್‌ಚಿತ್. ಬಯ್ಯ ಸರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕತ್‌ಲ್‌ಡೀ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿತ್‌ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಲ್ ಡಾ ರವಿವರ್ಮಂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಿಂದುಳಿದ ಆಯೋಗ ಮಾಡ್‌ನ ಸಿಪಾರಸ್ಸ್‌ರ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರ ತಾ. 30-3-2002ರ ಸರಕಾರ ಆದೇಶ 225/ಬಿ.ಸಿ.ಎ. 200ಲ್ ಪ್ರವರ್ಗ IIA ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆ 5ಲ್ ಕೊಡಗ್‌ಜಿಲ್ಲೆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯಳ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿತ್.

ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜನಾಂಗ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಲ್ ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ಲೇ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ ಆಯಿತಿಂಜಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಕುಲದೇವತೆ ಕಾವೇರಿನ ತಂಗಡ ಕುಲದೇವತೇಂದ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ. ಕೊಡಗ್‌ರ ನಾಡ್ ಪಿಂಞ ಗ್ರಾಮ ದೇವಡ ನಮ್ಮೆಲ್ ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸಿತ್ ದೇವ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ.

ಜಿಲ್ಲೆಲುಳ್ಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆರ ಶೇಕಡ 2.06 ರಚ್ಚುತ್ ಉಳ್ಳ ಈ ಜನಾಂಗ ತಂಗಡಸ್ವ ಪ್ರಯತ್ನತ್‌ಲ್ ಸಮಾಜತ್‌ಲ್ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕ್ ಪತ್ತ್‌ನ ಗಣ್ಯಂಗ ಸುಮಾರಾಳ್ ಉಂಡ್.

ಭಾರತ ಸೈನ್ಯತ್‌ಲ್‌ಕರ್ನಲ್ ಪದವಿಕ್ ಬಂದಯಿಂಗಳೂ ಉಂಡ್. ಪೆರ್ತ್ ಯೋಧಂಗ ಸೈನ್ಯತ್‌ಲುಂಡ್. ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧತ್‌ಲ್ ದಂಡ್ ಯೋಧಂಗ ಬಲಿದಾನ ಆಚಿ. ಸರಕಾರಿ ಸೇವೆಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆನಯಿಂಗಳೂ ಉಂಡ್. ಬಲ್ಯಬಲ್ಯ ಉದ್ಯಮಿಯಳೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಳೂ ಉಂಡ್.

ಇನ್ನನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾನಾಂಗ್ ಸರಕಾರ ಪಿಂಞ ಸ್ಥಳೀಯಂಗಡ

ಪ್ರೋತ್ಸಾಹತ್‌ನೊ ಮರಪೆನ್ನಕಿಲ್ಲೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ ತರಬೇತ್‌ಲೆಲ್ಲ ಭಾಗವಹಿಸುವ ನಂಗಡ ಯುವ ಜನಾಂಗಕ್ ಎಕ್ಕೊಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡ್‌ಕಂಡೂಂದ್ ಹಿತೈಸಿಯಡಲ್ಲಿ ನಾಡ ಮನವಿ.

ಕೊಡಗ್‌ರ ಜನಳಾನ ನಂಗೆಲ್ಲ ಒಂದಾಯಿ ಬಾಳನ
ದೇಶತ್‌ರ ಏಳಿಗೆತ್ ಒಂದಾಯಿ ಸೈಕನ
ನಾಡ್‌ರ ಶಾಂತಿ ನೆಮ್ಮದಿಕಾಯಿತ್ ತಾಂಗಿ ನಿಕ್ಕನ

ಜೈ ಕಾವೇರಿ ಮಾತೆ

ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಳಾನ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಕುಟುಂಬತ್‌ರ ಪಟ್ಟಿ

ಚಿಹ್ನೆಯಡ ಅರ್ಥ

1. ○ = ರಾಜಮನೆತನ
2. ▭ = ಮುಂದ್‌ಮನೆ (ನಾಲ್‌ಕೆಟ್ಟ್ ಮನೆ)
3. ● = 300 ಕ್‌ಂಜಿ ಜಾಸ್ತಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಉಳ್ಳ ಒಕ್ಕ
4. ▩ = ಗುರುರ ಕೈಮಡ ಉಳ್ಳ ಕುಟುಂಬ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಮನೆಪೆದ	ತಾಲೂಕ್	ಗ್ರಾಮ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ಷರಾ
1.	ತೋಟತಂಡ	ಮಡಿಕೇರಿ	ಕುಂಜಿಲ	200	
2.	ಚೋವಂಡ	"	"	100	
3.	ಮೊಟ್ಟೆಪಂಡ	"	"	100	
4.	ಅಚ್ಚಪಂಡ	"	ನಾಪೋಕ್ಲು	10	
5.	ತೋರೆರ ○ ▭ ● ▩	"	ಕಡಿಯತ್ತೂರ್	200	ಐನ್‌ಮನೆ

5.(a)	ತೋರೆರ	"	ಬಕ್ಕ	100	ಕಡಿಯತ್ತೂರ್
5(b)	"	"	ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ	100	ಮುಂದ್‌ಮನೆ
5c	"	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	ನಾಲ್ಕೇರಿ	300	ನಾಲ್ಕೇರಿ
6.	ಮಚ್ಚಂಡ	ಮಡಿಕೇರಿ	ಕಡಿಯತ್ತೂರ್	200	ಐನ್‌ಮನೆ
7.	ಕೊಪ್ಪಡ	"	ಕಡಿಯತ್ತೂರ್	200	ಐನ್‌ಮನೆ
7(a)	ಕೊಪ್ಪಡ	"	ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ	100	ಐನ್‌ಮನೆ
8.	ಚಳಿಯಂಡ	"	ಕಡಿಯತ್ತೂರ್	10	
9.	ಚಕ್ಕೊಟರ	"	"	10	
10.	ಅಜ್ಜೆಟಿರ	"	ಕಾರುಗುಂದ	300	ಐನ್‌ಮನೆ
11.	ಪುದಿಯತಂಡ	"	"	100	ಐನ್‌ಮನೆ
12.	ಅಯ್ಯಗಡೆರ	"	"	50	ಐನ್‌ಮನೆ
13.	ಕಟ್ರತಂಡ	"	ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ	150	"
14.	ಚಳಿಯಂಡ	"	ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ	350	"
15.	ಪೌಡಂಡ	"	"	150	"
16.	ಮಂಡಯಡ	"	"	50	"
17.	ಮೇಲಾಟಂಡ	"	"	50	"
18.	ತೂರಿರ	"	"	100	ಐನ್‌ಮನೆ
19.	ಕೊಂಗಿರ	"	"	50	
20.	ಪುದಿಯ ಮಡ	"	ಹೆರವನಾಡ್	10	-
21.	ಚೋಕಿರ	"	"	-	ಕುತ್ತಿನಾಶಾಯಿತ್ ಅಸ್ತಿದೇವಡ ದಾಯಿತ್
22.	ತಂಬಾಂಡ	ಮಡಿಕೇರಿ	ಹೊದ್ದೂರ್	400	ಐನ್‌ಮನೆ
23.	ಮಂಡೇಡ	"	ಹೊದವಾಡ	200	ಐನ್‌ಮನೆ
24.	ಕುಂಜಿಲಂಡ	"	ಕುಂಬಳದಾಳ	100	-
25.	ಚಾರಿಮಂಡ	"	ಐಕೊಳ	20	-

25(a)	"	"	ಕಿಗ್ಗಾಲು	30	
26.	ಪಡಿಞಾರಂಡ	"	ಕಿಗ್ಗಾಲು	100	
26(a)	"	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	ಮೈತಾಡಿ	50	ಐನ್‌ಮನೆ
27.	ಪೆಮ್ಮಂಡ	"	ಮೈತಾಡಿ	100	"
28.	ತೊತ್ತರ	"	"	50	"
29.	ಬೊಳ್ಳಪಂಡ	"	"	50	"
30.	ಪಂದಿಕಂಡ	"	ಹಾಲುಗುಂದ	500	"
	□				
30(A)		"	"	ಗುಯ್ಯ 50	
31.	ಪೊಟ್ಟಂಡ	"	"	100	ಐನ್‌ಮನೆ
32.	ಪೊನ್ನಂಡ	"	"	50	"
33.	ಕೊಪ್ಪಡ	"	"	100	-
34.	ಕೋರಂಡ	"	ಅಮ್ಮತ್ತಿ	150	ಐನ್‌ಮನೆ
35.	ಮೊಟ್ಟೆರ	"	ಕಾವಾಡಿ	40	-
36.	ಬೊಪ್ಪಂಡ	○ "	"	30	ಐನ್‌ಮನೆ
37.	ಚಂಗಚಂಡ	"	ಕೊಟ್ಟೊಳಿ	200	"
	□ ○				
37.(a)	"	ಸೋ.ಪೇಟೆ	ಗುಡ್ಡೆ ಹೊಸೂರು	100	
38.	ಮೂರಿರ	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	ಬಾಳಗೋಡ್	200	ಐನ್‌ಮನೆ
39.	ಕೊಕ್ಕರ	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	ರುದ್ರಗುಪ್ಪೆ	400	ಐನ್‌ಮನೆ
40.	ಪೊಟ್ಟಂಡ	"	"	100	"
41.	ಚಟ್ಟಂಡ	"	"	100	"
42.	ವಾಣಂಡ	"	"	50	"
42A.	"	"	ಬಾಳೆಲೆ	10	"
43.	ಕೊಂಗೆಪಂಡ	"	ಕಿಕ್ಕೇರಿ	300	"

43A.	"	ಸೋ.ಪೇಟೆ	ಗುಡ್ಡೆ ಹೊಸೂರ್	100	"
44.	ಅಚ್ಚಪಂಡ	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	ಕಿಕ್ಕೇರಿ	150	ಐನ್‌ಮನೆ
45.	ಮಾಂಗೆ ಕುಟ್ಟಿರ	"	ಬಾಳೆಲೆ	50	"
46.	ಪೊಕ್ಕ್‌ಳಿಚಂಡ	"	ಕಿರ್‌ಗೂರ್	300	ಐನ್‌ಮನೆ
46(A)	"	"	ಮತ್ತೂರು	300	-
47.	ಕೊರ ಗುಂಟಿರ	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	ಕಿರಗೂರು	150	ಐನ್‌ಮನೆ
47(A).		"	" ಮತ್ತೂರು	150	-
48.	ಕಾಕೆರ	"	ಕಿರ್‌ಗೂರ್	100	ಐನ್‌ಮನೆ
48A	"	"	ಮತ್ತೂರ್	100	-
48B.	"	"	ಕುಟ್ಟ	100	-
49.	ಚಾರಿಮಂಡ	"	ಕಿರ್‌ಗೂರ್	100	ಐನ್‌ಮನೆ
50.	ಚೂರಿರ	"	"	100	ಐನ್‌ಮನೆ
51.	ಪಾಸಿಕುಟ್ಟಿರ	"	ಮತ್ತೂರ್	100	"
51A	"	"	ಮತ್ತೂರ್	100	"
52.	ಕೊರುಕಂಡ	"	ಬಲ್ಯಮಂಡೂರ್	100	"
53.	ಕೊರಿಕಂಡ □	"	ಅಮ್ಮತ್ತಿ	-	ಕುತ್ತಿನಾಶ
54.	ಚರಮಂಡ	ಮಡಿಕೇರಿ	ಪಾರಾಣೆ	200	ಮುಂದ್‌ಮನೆ
	o □				
54A.	" □	"	ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ	200	ಮುಂದ್‌ಮನೆ
55.	ಬೈರು ಕುಂದಿರ	"	ಪಾರಾಣೆ	200	ಐನ್‌ಮನೆ
56.	ಮಳ್ಳಡ	"	"	200	"
57.	ಮಲ್ಲಂಗಿರ	ಸೋ.ಪೇಟೆ	ಸೂರ್ಲಬಿ	30	-
58.	ಭೀಮಂಡ	ಮಡಿಕೇರಿ	ಪಾಲೂರ್		

ಒಟ್ಟು ಮನೆತನ	57 + 1
ಕುತ್ತಿನಾಶ ಆನದ್	2
ಇಕ್ಕ ಉಳ್ಳ ಮುಂದ್ ಮನೆ	2
ಒಟ್ಟು ಐನ್‌ಮನೆ	40
ಒಟ್ಟು ಗುರುರ ಕೈಮಡ	40
ಅಂದಾಜಿ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ	11,000

ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ಪ್ರಮುಖಗಂಡ ಪರಿಚಯ

I

1. ಶ್ರೀ.ಕೊಕ್ಕೆರ ಎಂ.ಸುಬ್ಬಯ್ಯ-ನಿವೃತ್ತ ಅಬಕಾರಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್
2. ಶ್ರೀ ಕಟ್ರತಂಡ ಬಿ.ಉತ್ತಯ್ಯ-ಕರ್ನಲ್-ಭಾರತ ಭೂಸೇನೆ (ನಿವೃತ್ತ)
3. ಶ್ರೀ ಕಾಕೇರ ಸುಬ್ರಾಯ-ನಿವೃತ್ತ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ (ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ)
4. ಶ್ರೀ ಕಟ್ರತಂಡ ಸೋಮಯ್ಯ-ನಿವೃತ್ತ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್
5. ಶ್ರೀ ಪಂದಿಕಂಡ ಎಂ.ಮಾದಪ್ಪ-ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಪದಕ ಪಡಂದ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯೋಪಾದ್ರಿ
6. ಶ್ರೀ ಪೊಕ್ಕಳಿಚಂಡ ಎಂ.ಕುಟ್ಟಪ್ಪ-ನಿವೃತ್ತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ
7. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚಂಡ ಸಿ.ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ-ನಿವೃತ್ತ ಭೂಮಾಪನಾಧಿಕಾರಿ
8. ಶ್ರೀ ಪಂದಿಕಂಡ ಸಿ.ಗಣಪತಿ-ನಿವೃತ್ತ ಪೊಲೀಸ್ ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿ
9. ಶ್ರೀ ಚರಮಂಡ ಜಿ.ಸೋಮಣ್ಣ-ನಿವೃತ್ತ ಸಹಾಯಕ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ

II

10. ಶ್ರೀ ಪಡಿಞಾರಂಡ ಡಾ ಜಿ.ಚಂಗಪ್ಪ-ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
11. ಶ್ರೀ ಪಂದಿಕಂಡ ಎಂ.ಉತ್ತಪ್ಪ-ಡಿ.ವೈ.ಎಸ್.ಪಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ
12. ಶ್ರೀ ಪಂದಿಕಂಡ ಎಂ.ಪೆಮ್ಮಯ್ಯ-ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್
13. ಶ್ರೀ ತಂಬಂಡ ಡಾ ವಿಜುಪೂಣಚ್ಚ-ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹಂಪೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
14. ಶ್ರೀ ಪಡಿಞಾರಂಡ ಜಿ. ಅಯ್ಯಪ್ಪ-ಸರಕಾರಿ ವಕೀಲ ಪಿಂಞಾ ಆಶ್ರಯ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯ, ಹೆಗ್ಗಡೆ ಜನಾಂಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷ

III

15. ಶ್ರೀ ತೋರೆರ ಎಂ.ಮುದ್ದಯ್ಯ-ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಹಿಂದ ಒಕ್ಕೂಟ ಕೊಡಗ್‌ಜಿಲ್ಲೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಸಮಾಜ.
16. ಶ್ರೀ ಕೊರಗುಟ್ಟಿರ ಸರ ಚಂಗಪ್ಪ-ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಹಿಂದ ಒಕ್ಕೂಟ, ಕೊಡ್ಗಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ
17. ಶ್ರೀ ಪೊಕ್ಕಳಿಚಂಡ ಬಿ.ಪೂಣಚ್ಚ-ಸದಸ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.

ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ಖ್ಯಾತಿಪಡಂದ ದಿವಂಗತಂಗ

1. ದಿ|| ತೋರೆರ ಕೆ.ರಾಜು-ಉದ್ಯಮಿ ಬಜಾಜ್‌ಕಂಪನಿ, ಭಾರತ ಸೇವಾದಳ. ದಕ್ಷಿಣವಲಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬೆಂಗಳೂರ್ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಸಮಾಜ.
2. ದಿ|| ಕೊರುಕಂಡ ಮುತ್ತಣ್ಣ-ನಿ.ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಪಿ.
3. ದಿ|| ತೋರೆರ ಉತ್ತಯ್ಯ-ಕೇಳಿ ಪಟ್ಟ ಉಪಾದ್ರಿ
4. ದಿ|| ಪಾನಿಕುಟ್ಟಿರ ಕಾಳಪ್ಪ-ಕೇಳಿಪಟ್ಟ, ಸಮಾಜ ಸೇವಕ
5. ದಿ|| ಮಂಡೇಡ ಅಚ್ಚಯ್ಯ-ಕೇಳಿಪಟ್ಟ, ಸಮಾಜ ಸೇವಕ
6. ದಿ|| ತಂಬಾಂಡ ಪೂಣಚ್ಚ-ಕೇಳಿಪಟ್ಟ, ಉಪಾದ್ರಿ
7. ದಿ|| ಕೊರಗುಟಿರ ಮುತ್ತಣ್ಣ-ಕೇಳಿಪಟ್ಟ, ಸಮಾಜಸೇವಕ
8. ದಿ|| ಪೆಮ್ಮಂಡ ಕಾವೇರಪ್ಪ-ಕಾರ್ಗಿಲ್‌ಲ್ ವೀರಮರಣಪಟ್ಟ, ಯೋಧ
9. ದಿ|| ಅಜ್ಜೆಟ್ಟಿರ ಬಿದ್ದಪ್ಪ-ಕಾರ್ಗಿಲ್‌ಲ್ ವೀರಮರಣಪಟ್ಟ, ವೀರಯೋಧ

ತೋರೆರ ಎಂ. ಮುದ್ದಯ್ಯ
ಎಳ್ತ್‌ಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಡಿಕೇರಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿ	ಐಮುಡಿಯಂಡ ರಾಣಿ ಮಾಚಯ್ಯ	08272-224139 (ಮ) 9449334415 (ಮೊ)
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್	ವಿನೋದ್‌ಚಂದ್ರ	08272-228449 (ಕ) 9448267068 (ಮೊ)
ಸದಸ್ಯಂಗ	ಚೆಲ್ಲಜಮ್ಮನ ನಾಣಮ್ಮಯ್ಯ ಸೋಮೇಶ್	08272-228076 (ಮ) 9449475632 (ಮೊ)
	ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ರಾಣು ಅಪ್ಪಣ್ಣ	08276-274083 (ಮ) 9480730763 (ಮೊ)
	ಕೊರಕುಟ್ಟಿರ ಸರ ಚಂಗಪ್ಪ	08274-225985 (ಮ) 9448587973 (ಮೊ)
	ಕಾಳಚಂಡ ಎ. ಪಳಂಗಪ್ಪ	08272-233178 (ಮ) 9481469548 (ಮೊ)
	ಪೊನ್ನೀರ ಪ್ರಭು ಕಾವೇರಪ್ಪ	08274-234255 (ಮ) 9980461299 (ಮೊ)
	ಮಂಡೇಪಂಡ ಗೀತಾ ಮಂದಣ್ಣ	08274-252344 (ಮ) 08274 - 313513
	ಕುಡಿಯಡ ಕೆ. ಕರುಂಬಯ್ಯ	08272-238344 (ಮ) 9901309679 (ಮೊ)
	ವದಪಡ ಅಯ್ಯಪ್ಪ	08274-342052 (ಮ)
	ಮಡೆಯಂಡ ವಿಠಲ್‌ಬೆಳ್ಯಪ್ಪ	08272-232397 (ಮ) 9901254371 (ಮೊ)
	ಪಡಿಞಾರಂಡ ಎ. ಪ್ರಭುಕುಮಾರ್	08274-272257 (ಮ) 9448720716 (ಮೊ)
	ತೇಲಪಂಡ ಕವನ್‌ಕಾರ್ಯಪ್ಪ	08276-282988 (ಮ) 08276-284067 (ಫ್ಯಾ) 9448325945 (ಮೊ)
	ಮಡೆಯಂಡ ಸಬಿತಾ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ	08272-232591 (ಮ) 9480290465 (ಮೊ)
	ಬೀನಂಡ ಎಸ್. ಪೂಣಚ್ಚ	08274-254095 (ಮ) 9448504227 (ಮೊ)